eve dönüş şarkısı

Jodi Picoult

Yayın No: 112

1. Baskı: Şubat, 2014

ISBN: 978-605-5162-20-7

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Türkçesi
Cihat TAŞÇIOĞLU

Editör
Nazlı Berivan AK

Sayfa Düzeni ve Dizgi
Meriç KÖSTEM

Kapak Tasarım
Kutan URAL

mottovs.com

Baskı
Ayrıntı Basımevi

Yayın
A.P.R.I.L Yayıncılık
Tarık Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Sing You Home © 2009 Jodi Picoult

Bu kitabın yayın hakları AKCALI Telif Hakları aracılığı ile alınmıştır.

Her türlü yayım hakkı A.P.R.I.L Yayıncılık'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

eve dönüş şarkısı

Jodi Picoult

Teşekkürler

Zekânın en büyük göstergesi, etrafınızı sizden daha bilgili insanlarla doldurabilmektir. Bu nedenle romanımı yaratmamda bana yardımcı olan birçok insana teşekkür etmem gerekiyor.

Muhteşem tıp ve hukuk dehalarıma minnettarım: Dr. Judy Stern, Dr. Karen George, Dr. Paul Manganiello, Dr. Michelle Lauria, Onbaşı Claire Demarais, hâkim Jennifer Sargent ve avukatlar Susan Apel, Lise Iwon, Janet Gilligan, Maureen McBrien. Görüş ve düşüncelerini paylaşmama ve yanlarına takılarak inanılmaz anları paylaşmama izin veren müzik terapistlerine teşekkür ediyorum: Suzanne Hanser, Annette Whitehead Pleau, Karen Wacks, Kathleen Howland, Julie Buras Zigo, Emily Pellegrino, Samantha Hale, Bronwyn Bird, Brenda Ross ve Emily Hoffman. Ayrıca Sarah Croitoru, Rebecca Linder, Lisa Bodager, Jon Picoult, Sindy Buzzell, *Focus on the Family*'den Melissa Fryrear ve *Box Turtle Bulletin*'den Jim Burroway'a da teşekkür borçluyum.

İlk okuyucularımdan biri olduğu için anneme hep teşekkür ediyorum ama bu kez anneanneme de teşekkür etmek istiyorum. Hepimiz doksanlı yaşlarımızda onun kadar açık fikirli olabilmeliyiz.

Atria Books'a teşekkürler. Carolyn Reidy, Judith Curr, Mellony Torres, Jessica Purcell, Sarah Branham, Kate Cetrulo, Chris Lloreda, Jeanne Lee, Gary Urda, Lisa Keim, Rachel Zugschwert, Michael Selleck ve onlar olmadan meslek hayatımda bu kadar yükseklere ulaşamayacağım düzinelerce insan.

David Brown... Jodi Ekibi'ne geri dönmen gerçekten çok güzel. Bu kitabı orijinal müzikle yayınlayacağımızı söylediğim zaman gösterdiğin ilk tepki - paniğe kapılmak değil - coşkulu bir heyecan olduğu için sana minnettarım.

Laura Gross... Trende ölen adamı nasıl anlattığını ve bunu bir gün kullanacağımı söylediğimi hatırlıyor musun? İşte şimdi yapıyorum. Mükemmel bir temsilci olacağını biliyordum ama sanırım bu kadar iyi bir arkadaş olacağını tahmin edemedim.

Emily Bestler... Yazarıyla tartışırken Üniversite Düzey Belirleme Sınavı'nın bir işkence aracı olduğundan bir romanın sonunun nasıl düzeltileceği konusuna bu kadar pürüzsüz bir şekilde geçebilen fazla editör olduğunu sanmıyorum. Ya da başka deyişle, gerçekten turnayı gözünden vurdum. O kadar uzun zamandır birlikteyiz ki galiba birbirimizden ameliyatla ayrılmamız gerekecek.

Halkla ilişkilerimden sorumlu olan Camille Mc Duffie ve Kathleen Carter... Bir yazarın bulabileceği en iyi amigolar. On üç yılda beni, "Hangi Jodi?" sorusundan marketlerde görüp tanıyarak alışveriş listelerini imzalamamı isteyen hayranları olan birine dönüştürdünüz.

Bu kitabın olağanüstü bir tarafı var: Müzikal bir kitap bu. Eşcinsel hakları hakkında yazdığımı anlayınca, okuyucularımın başkahramanımın sesini fiilen duymasını, bu konuyu politik alandan kişisel ortama aktarmak istedim. Böylece Zoe'nin şarkıları aracılığıyla size içini dökmesini ve açılmasını dinleyebileceksiniz. CD'nin yapımını üstlendiği için Sweet Spot Digital'dan Bob Merrill'e, mandolini ve bateriyi çalan Ed Dauphinais'e, Tim Gilmore'ye, Northe-

astern Digital'da CD'nin yönetmenliğini yapan Toby Mountain'e teşekkür etmek durumundayım. Ama en önemlisi, Zoe'nin sesi (ve müziğinin yaratıcısı) olmayı kabul eden Ellen Wilber'e teşekkür etmeyi borç biliyorum. Ellen benim en yakın arkadaşlarımdan biri ve bağış amaçlı para toplamak amacıyla sahnelenen orijinal çocuk müzikalleri için birlikte yüzden fazla şarkı yazdık. Benim hayatım boyunca sahip olamayacağım bir müzik yeteneğine sahip; ben çabalayıp dururken parmağının ucuyla her şeyi hallediyor. Ayrıca mangal gibi bir yüreği var. Dinleyeceğiniz şarkıları o yazdı, sözlerini ben kaleme aldım -ve CD'de duyduğunuz ses, onun billur gibi sesi. Ona ne kadar teşekkür etsem az- bu projenin eğlenceli olacağını düşündüğü için... Ve daha da önemlisi, dostluğumuz için duyduğum minneti anlatmaya kelimeler yetmiyor.

Her zamanki gibi Tim'e, Kyle'ye, Jake'ye ve Sammy'e teşekkür ediyorum. Sizler *benim* hayatımın müziğisiniz.

Ellie Wilber... Müziğin hayatıma renk ve değer kattı. Dostluğun benim ve bütün ailem için büyük bir anlam ifade ediyor. Hangimizin Louise, hangimizin Thelma olması gerektiğini hatırladığımdan emin değilim ama yola birlikte çıktığımız sürece bunun önemli olduğunu sanmıyorum.

Kyle van Leer'e... Bir kasırga sırasında doğduğun andan itibaren türünün tek örneği olacağını biliyordum. Denesem bile seninle daha fazla gurur duyabileceğimi sanmıyorum; şimdi mükemmel birisi olmakla kalmadın, bütün hayatın boyunca gurur duyulacak bir birey oldun.

Bir atıf sayfasını paylaşmanın ikiniz için de sorun olmayacağını biliyorum.

Kimsenin başkasının eşit haklarına saldırıda bulunmaya hakkı yoktur ve yasalar, öylelerinin bu tür girişimlerini kısıtlamak içindir.

-Thomas Jefferson

Zoe

Yedi yaşımdayken eylül ayında, güneşli ve canlı bir cumartesi günü babamın ölüşünü seyrettim. Ben garajımıza giden özel araba yolumuzu çevreleyen taş duvarın üstünde en sevdiğim oyuncak bebeğimle oynarken babam bahçede çimleri biçiyordu. Sonra bir anda yerde yüzüstü yattığını gördüm; çim biçme makinesi arka bahçemizdeki tepeden aşağıya kendi başına yavaşça ilerliyordu.

Önce uyuduğunu ya da oyun oynadığını sandım. Ama yanına gidince gözlerinin hâlâ açık olduğunu gördüm. Kesilmiş ıslak çimler alnına yapışmıştı.

Anneme seslendiğimi hatırlamıyorum ama öyle yapmış olmalıyım.

O günü düşündüğüm zaman, her şeyi ağır çekimde hatırlıyorum. Tek başına ilerleyen çim biçme makinesi. Annemin dışarıya koşarken elinde tuttuğu ve garaja uzanan yola düşürdüğü süt kutusu. Telefonda bağırarak ambulansa adres vermeye çalışırken yuvarlanan sesli harfler.

Annem hastaneye giderken beni komşumuzun evine bıraktı. Komşumuz, kanepesi çiş gibi kokan yaşlı bir kadındı. Bana ikram ettiği çikolata kaplı nane şekerleri o kadar bayattı ki çikolatanın kenarları beyazlaşmıştı. Komşunun telefonu çalınca arka bahçeye çıktım ve bir dizi çalının arkasına saklandım. Bebeğimi yumuşak bir ot yığınının altına gömdüm ve yürüyüp gittim.

Annem bebeğin ortadan kaybolduğunu hiçbir zaman anlamadı; ama zaten babamın öldüğünü de pek kabullenmiş gibi görünmüyordu. Hiç ağlamadı. Cenaze töreni boyunca dimdik durdu. Bazen hâlâ babam için de tabak koyarak üç kişilik kurduğum masada karşılıklı oturduk; babamın iş arkadaşlarının ve komşuların söyleyecek şey bulamamalarını telafi edeceği umuduyla gönderdikleri servis tabaklarındaki et güveç, cheeseburger, patates ve sosisi yedik. Kırk iki yaşında dinç ve sağlıklı biri kalp krizi nedeniyle öldüğü zaman, yas tutan aile aniden hastalık bulaştırmaya başlar. Çok yaklaşırsanız kötü talihimiz size de bulaşabilir.

Babam öldükten altı ay sonra annem -metanetini hâlâ korumaya çalışarak- onun takım elbiselerini ve gömleklerini birlikte kullandıkları gardıroptan çıkartarak bir hayır kurumuna bağışladı. İçki dükkânından boş kutular aldı ve içlerine babamın öldüğü sırada okumakta olduğu ve onca zamandır hâlâ başucunda duran biyografiyi, piposunu ve bozuk para koleksiyonunu koydu. Abbott ve Castello videolarını koymadı; oysa babama onları neden komik bulduğunu asla anlamadığını söylerdi hep.

Annem kutuları tavan arasına, sineklerle sıcağın toplandığı yere taşıdı. Oraya üçüncü çıkışında geri dönmedi. Onun yerine aşağıya, eski bir pikabın hoparlörlerinden gelen tuhaf, hışırtılı bir nakarat süzüldü. Bütün kelimeleri anlayamıyordum ama birisine bir kızın kalbini nasıl kazanacağını söyleyen bir şifacı şamanla ilgiliydi.

'*Ooo, eee ooo ah ah, ting tang, valla valla bing bang...*' gibi sözler duydum. İçimden kahkahalarla gülmek geldi ve son zamanlarda pek kahkaha atmadığım için hemen sesin kaynağına koştum.

Tavan arasına girince annemi ağlarken buldum. "Bu plak..." dedi başa alırken, "Onu çok mutlu ediyordu."

Nedenini sormamam gerektiğini anladım, annem hıçkırarak ağlıyordu. Yanına kıvrıldım ve onun ağlamasına neden olan şarkıyı dinledim.

Her hayatın bir albümü vardır.

Mükemmel ten rengine ulaşmak için karnıma bebek yağı sürerek geçirdiğim yazı hatırlatan bir ezgi var. Başka bir şarkı, pazar sabahları *New York Times* almak için babamın peşine takıldığım zamanları hatırlatıyor. Bir gece kulübüne girmek için sahte kimlik kullandığımı anımsatan bir şarkı, kuzenim Isobel'in on altıncı doğum gününde nefesi domates çorbası gibi kokan bir çocukla birlikte 'Seven Minutes to Heaven'i çaldığım partiyi çağrıştıran bir başka şarkı var.

Bana sorarsanız, müzik belleğin dilidir.

Shady Acres Destekli Yaşam Tesisi'ndeki nöbetçi hemşire Wanda, bana bir ziyaretçi kartı verdi. Oysa çeşitli hastalarla çalışmak üzere huzurevine bir seneden beri gelip gidiyordum.

"Bugün nasıl?" diye sordum.

"Her zamanki gibi," dedi Wanda. "Avizeye tutunup sallanıyor, step dansı eşliğinde yaptığı gölge oyunlarıyla hastaları eğlendiriyor."

Sırıttım. Bay Docker, demansın son sancılı aşamasında. Müzik terapistliğini yaptığım on iki ayda benimle iki kez etkileşime girdi. Çoğu zaman yatağında veya tekerlekli sandalyesinde oturuyor, hiç tepki göstermeden boş boş bakıyor.

Müzik terapisti olduğumu söylediğim zaman hastanedeki insanlar gitar çaldığımı, bir tür sahne sanatçısı olduğumu sanıyorlar. Aslında daha çok fizyoterapist gibiyim, sadece araç olarak yürüme bandı ve tutunma barlarını değil, müziği kullanıyorum. İnsanlara bunu söylediğimde, genellikle işimi bir tür New Age zırvalığı olarak geçiştiriyorlar.

Aslına bakarsanız, çok bilimsel bir iştir. Beyin taramalarında müzik, medial prefrontal korteksi harekete geçirip bir anıyı tetik-

ler ve aklınızdan film gibi geçmesini sağlar. Bir anda bir yeri, kişiyi veya olayı görebilirsiniz. Müziğe gösterilen en kuvvetli tepkiler -güçlü anılar canlandıranlar- beyin taramalarında en yoğun hareketi neden olur. İşte bu nedenle felç geçiren hastalar, konuştukları dili hatırlamadan önce şarkı sözlerine erişebilir, alzheimer hastaları gençliklerinden kalan şarkıları hatırlayabilir.

Ve işte bu nedenle ben de Bay Docker'den umudu kesmemiştim.

"Uyardığın için teşekkür ederim," dedim Wanda'ya ve büyük çantayı, gitarı ve Afrika darbukasını yüklendim.

"Bırakın onları," diye dayattı. "Ağır şeyler taşımamanız gerekiyor."

"Öyleyse bundan hemen kurtulmam lazım," dedim karnıma dokunarak. Yirmi sekizinci haftamda, dev gibiydim ve kesinlikle yalan söylüyordum. O bebeğe sahip olabilmek için çok uğraşmıştım, o nedenle de hamileliğin hiçbir yanını angarya olarak görmüyordum. Wanda'ya el sallayıp o günkü seansa başlamak üzere koridorda ilerledim.

Huzurevindeki hastalarım genellikle grup ortamında bir araya geliyor ama Bay Docker özel bir vaka. Fortune 500'e giren bir şirketin eski CEO'su olan bu kişi şimdi çok şık bir yaşlılar evinde yaşıyor ve kızı Mim benimle haftalık seanslar yapmam için anlaştı. Seksenine merdiven dayamış; aslan yelesi gibi beyaz saçları ve eskiden caz piyanosu çaldığını gösteren boğum boğum elleri var.

Bay Docker en son iki ay önce onunla aynı fiziksel mekânı paylaştığımın farkında olduğuna ilişkin bir ipucu verdi. Ben gitarımı çalıyordum ve yumruğunu iki kere tekerlekli sandalyesinin koluna vurdu. Araya girip ritim tutmak mı istediğini, yoksa bana durmamı söylemeye mi çalıştığından emin değilim. Ama ritmi tutturmuştu.

Kapıyı çalıp açtım. "Bay Docker?" dedim. "Ben Zoe. Zoe Baxter. Biraz müzik çalmak ister misiniz?"

Görevlilerden birinin onu taşıdığı koltukta oturmuş pencereden dışarı bakıyordu. Ya da sadece pencereden bakıyor, hiçbir şeye odaklanmıyordu. Elleri kucağında ıstakoz kıskaçları gibi kıvrılmıştı.

"Tamam!" dedim hemen ve hızlı bir manevrayla yatağın, televizyon sehpasının ve el sürülmemiş kahvaltının yanından kıvrıldım. "Bugün hangi şarkıyı söyleyelim?" Duraladım ama elbette bir yanıt beklemiyordum. "Acaba 'You Are My Sunshine' olabilir mi?" diye sordum. "Yoksa 'Tennessee Waltz' mı?" Yatağın yanındaki daracık yerde gitarımı kutusundan çıkarmaya çalıştım. Aslında gitarımla hamileliğimin birlikte sığamayacağı kadar dar bir alandı. Gitarı karnımın üstüne tuhaf bir şekilde yerleştirerek birkaç nota çaldım. Biraz düşününce vazgeçip gitarı indirdim.

Çantamı karıştırıp marakası aradım; her durum için her türlü küçük müzik aleti vardı çantamda. Marakası yavaşça Bay Docker'in elinin kıvrımına yerleştirdim. "Olur da bana katılmak isterseniz diye." Sonra yavaşça şarkı söylemeye başladım:

"Beni maça götür. Beni..."

Nakaratın sonunu havada bıraktım. Hepimizin içinde bildiğimiz bir deyimi tamamlama dürtüsü vardır, onun o son kelimeleri fısıldayacağını umuyordum. Ama makaras elinde, kıpırdamadan -ve hiçbir ses çıkarmadan- duruyordu.

"Bana fıstık ve Cracker Jack al.

Buradan gitsem de umurumda olmaz..."

Bay Docker'in karşısına geçerken şarkı söylemeye ve alçak perdeden çalmaya devam ettim:

"Takımımla kök salayım,

kök salayım, kök salayım.

Kazansalar da burada olacağım,

kazanmasalar da.

Haydi! Bir, iki, üç..."

Bay Docker'in eli birden hızla kalktı ve marakas ağzıma çarptı. Ağzımda kan tadı hissettim. O kadar şaşırdım ki arkaya doğru sendelerken gözlerim doldu. Bluzumun kol yenini patlayan dudağıma bastırarak beni yaraladığını görmesini önlemeye çalıştım. "Canınızı sıkacak bir şey mi yaptım?"

Bay Docker cevap vermedi.

Marakas yatağındaki yastığın üstüne düşmüştü. "Şimdi arkamızdaki marakası alacağım," dedim dikkatle ve tam uzanırken bana bir daha vurdu. Bu kez tökezledim, masaya çarptım ve kahvaltı tepsisini devirdim.

"Burada neler oluyor?" diye bağırdı Wanda, hızla kapıyı açıp içeri girerken. Önce bana, sonra yerdeki dağınıklığa, nihayet Bay Docker'e baktı.

"İyiyiz," dedim. "Her şey yolunda."

Wanda dikkatle karnımı süzdü. "Emin misiniz?"

Başımla onaylayınca odadan çıktı. Bu kez temkinli bir şekilde pencerenin önündeki radyatörün kenarına oturdum. "Bay Docker, sorun ne?" diye sordum.

Yüzüme baktığı zaman gözlerinin yaşlarla parladığını gördüm. Bakışlarını odada gezdirdi; perdelerden, yatağın arkasındaki dolabın içindeki acil durum tıbbi cihazlarına, komodinin üzerindeki plastik sürahiye kadar odada ne varsa inceledi. "Her şey," dedi zorlukla.

Zamanında *Money and Fortune* dergisine makale olan adamı düşündüm. Binlerce çalışana hükmeden, günlerini gösterişli aynalar, pelüş halılar ve deri döner koltuk bulunan geniş ofisinde geçiren o adamı. Bir an gitarımı kılıfından çıkarttığım, bloke olmuş zihnini müzikle açtığım için ondan özür dilemek istedim.

Çünkü hayatta bazı şeyleri unutmayı tercih edebiliriz.

Babamın öldüğü gün komşumuzun bahçesine gömdüğüm bebeğin adı Tatlı Cindy'ydi. Cumartesi sabahları çizgi filmler arasında gösterilen televizyon reklamlarından etkilenerek, bir önceki Noel'de bana o bebeği almaları için yalvarmıştım. Tatlı Cindy yiyebiliyor, içebiliyor, kaka yapabiliyor ve sizi sevdiğini söyleyebiliyordu. Babam Noel listemi gösterdiğim zaman, "Karbüratörü tamir edebiliyor mu?" diye takılmıştı. "Banyoyu temizleyebiliyor mu?"

Oyuncak bebeklere kötü davranma huyum vardı. Barbilerimin

saçlarını tırnak makasıyla kesiyordum. Ken'in kafasını koparmış, bisikletin sepetinden düşmesine neden olan bir kaza geçirdiğim yalanını söylemiştim. Fakat Tatlı Cindy'e kendi bebeğim gibi davranıyordum. Her gece yatağımın yanına kurulmuş beşiğine yatırıyordum onu. Her gün yıkıyordum. Bir garaj satışından aldığımız bebek arabasıyla garaja uzanan yolda bir aşağı bir yukarı dolaştırıyordum.

Babam, öldüğü gün bisikletle dolaşmaya çıkmak istemişti. Dışarısı çok güzeldi ve bisikletimdeki destek tekerlekleri daha yeni çıkarılmıştı. Babama Cindy ile oynadığımı, belki daha sonra gidebileceğimizi söylemiştim. Babam, "Anlaştık," demiş ve arka bahçenin çimlerini kesmeye başlamıştı ve 'daha sonra' olamamıştı.

Noel'de Tatlı Cindy'yi almamış olsaydım.

Babam sorduğu zaman ona evet deseydim.

Bebekle oynayacağıma babamı izleseydim.

Babamı kurtarabileceğim binlerce değişik davranış şekli geliyordu aklıma ve bu nedenle -artık çok geç olmasına rağmen- kendi kendime o aptal bebeği aslında hiç istemediğimi, babamın onun yüzünden artık bizimle olmadığını söylüyordum.

Babamın ölümünden sonra ilk kar yağdığında, rüyamda Tatlı Cindy'yi gördüm. Yatağımın üstünde oturuyordu. Donuk mavi gözlerini kargalar gagalamıştı. Titriyordu.

Ertesi gün garajdan bahçe küreğini aldım ve komşunun bahçesine, onu gömdüğüm yere gittim. Karı ve çalılıkların dibindeki yumuşak toprağı kazdım ama bebek yoktu. Belki bir köpek bulup götürmüştü; ya da benden akıllı küçük bir kız.

Kırk yaşında bir kadının üzüntüyle yapılan saçma bir hareketi dört başarısız tüp bebek denemesine, iki düşüğe ve bir uygarlığı yok etmeye yetecek kadar kısırlık sorununa bağlamasının aptallık olduğunu biliyorum. Ama kendi kendime kaç kere bunun bir tür karma cezası olup olmadığını sorduğumu size anlatamam.

Sevdiğim ilk bebeği o kadar düşüncesizce terk etmemiş olsaydım şimdiye kadar gerçek bir bebeğe sahip olabilir miydim?

♠

Bay Docker ile seansım sona erdiğinde kızı Mim, bir yardım toplantısından çıkarak telaşla Shady Acres'e gelmişti. "Yaralanmadığımızdan emin misiniz?" dedi, beni yüzüncü kez baştan ayağa inceleyerek.

"Evet," yanıtını verdim ona. Aslında kaygısının kökeninde gerçekten iyi olup olmamamdan çok onu mahkemeye verebileceğim korkusunun olduğundan kuşkulanıyordum.

Mim çantasını karıştırdı ve bir avuç dolusu para çıkardı. "Alın," dedi.

"Ama bu ayın parasını vermiştiniz..."

"Bu ikramiye..." dedi. "Eminim bebekle falan bir sürü masrafınız vardır."

Bunun bir sus payı olduğunu biliyordum ama haklıydı. Yine de bebeğimle ilgili harcamalar araba koltukları ve bebek arabalarından çok Lupron ve Follistim iğneleriyle bağlantılıydı. Beş adet -donuk ya da canlı- tüp bebek denemesinden sonra bütün birikimimizi tüketmiş, kredi kartlarımızın limitlerini doldurmuştuk. Parayı aldım ve kot pantolonumun cebine koydum. "Teşekkür ederim," derken onunla göz göze geldim. "Babanızın yaptığı şey... Sizin şu anda öyle görmediğinizi biliyorum ama onun açısından çok büyük bir ilerleme. Benimle bağlantı kurdu."

"Tabii, tam çenenizin üstüyle," diye mırıldandı Wanda.

"Etkileşime girdi," diye düzelttim. "Belki sosyal açıdan pek uygun olmayan bir şekildeydi... Ama yine de yaptı bunu. Bir dakika için bile olsa müzik onu etkiledi, canını sıktı. Bir dakika süreyle *buradaydı*."

Mim'in ikna olmadığını anlayabiliyordum ama önemli değildi. Zamanında otistik bir çocuk tarafından ısırıldım; beyin kanserinden ölmek üzere olan küçük bir kızın yanında hıçkırarak ağladım; vücudunun yüzde sekseninden fazlası yanan bir çocuğun çığlıklarına eşlik ederek müzik çaldım. Bu mesleği... Bana acı verse de o işi iyi yaptığımı biliyordum.

"Gitsem iyi olacak," diyerek, gitar kutumu aldım.

Wanda bir şeyler yazdığı dosyadan başını kaldırmadı. "Gelecek hafta görüşürüz."

"Aslında yaklaşık iki saat sonra bebek partisinde görüşeceğiz."

"Hangi bebek partisi?"

Sırıttım. "Benim bilmemem gereken parti."

Wanda içini çekti. "Eğer annen sorarsa, ağzından kaçıran kişinin ben olmadığımı söylesen iyi edersin."

"Merak etme. Gerektiği gibi şaşırmış numarası yapacağım."

Mim elini şişkin karnıma uzattı. "Dokunabilir miyim?"

Başımı evet anlamında salladım. Bazı kadınların yabancıların okşamak veya dokunmak için uzanmasını veya annelik konusunda tavsiyede bulunmasını özel hayatlarına müdahale olarak yorumladığını biliyordum. Ama bence hiçbir sakıncası yoktu. Kendim de bebeği okşamamak, bu kez işe yarayacağının kanıtına mıknatıs gibi çekilmemek için kendimi zor tutuyordum.

"Erkek olacak," diye açıkladı.

Ben kızım olacağından eminim. Pembe rüyalar görüyorum. Dilimin ucunda masallarla uyanıyorum. "Bakalım, göreceğiz," dedim.

Hamile kalmakta sorun yaşayan bir insanın tüp bebek yoluyla döllenmeye, doğum kontrol hapları alarak başlamasının hep son derece ironik olduğunu düşünürüm. Bütün mesele, sonu gelmeyen ve anlaşılması zor tedavi yöntemlerine başlamadan önce döngüyü düzene sokmak: İğne görünce bayılan ve şimdi, yani beş yıl sonra, bir eliyle bana iğne yaparken, diğer eliyle kahve koyabilen Max tarafından günde iki kere üçer ampul FSH[1] ve hMG -Follistum ve Repronex- enjekte edildi. İğnelere başlandıktan altı gün sonra transvajinal ultrasonla over foliküllerimin boyutu ölçüldü ve kan tahliliyle estra-

1 FSH: Follicle Stimulating Hormone - Folikül Uyarıcı Hormon

diyol düzeyleri alındı. Bu ölçümler, Antagon denen ve yumurtaları hazır hale gelinceye kadar foliküllerde tutmayı amaçlayan yeni bir tedaviyle devam etti. Üç gün sonra bir ultrason ve kan testi daha yapıldı. Follistim ve Repronex dozları -her birinden sabah akşam birer ampul yapılarak- azaltıldı ve iki gün sonra bir ultrason ve kan tahlili daha yapıldı.

Foliküllerimden biri yirmi bir milimetreydi. Diğeri yirmi milimetre, biri de on dokuz milimetre geldi.

Saat tam 20.30'da Max on bin ünite hCG[2] enjekte etti. Tam otuz altı saat sonra yumurtalar çıkarıldı.

Sonra yumurtayı Max'ın spermiyle döllemek amacıyla ICSI -intrasitoplazmik sperm enjeksiyonu- kullanıldı. Üç gün sonra, Max elimi tutarken içime bir vajinal kateter konuldu ve embriyo transferini kırpışan bilgisayar monitöründe izledik. Rahim çeperim akıntıyla salınan bir deniz yosununa benziyordu. Küçük beyaz bir kıvılcım yıldız şıringadan fırlayarak iki ot sapının arasına düştü. Olası hamileliğimi popoma yapılan bir progesteron iğnesiyle kutladık.

Bebek sahibi olmak isteyen kimi insanların yapması gereken tek şeyin sevişmek olduğunu düşününce...

Evine girdiğim zaman annemi bilgisayarının başında buldum. Yakın zamanda oluşturduğu Facebook profiline bilgiler ekliyordu. Statüsünde, 'DARA WEEKS, KIZININ KENDİSİYLE ARKADAŞ OLMASINI İSTİYOR' yazıyordu. "Seninle konuşmuyorum," dedi iğneleyen bir ifadeyle, "Ama kocan aradı."

"Max mı?"

"Kaç tane kocan var?"

"Ne istiyormuş?"

Annem omuz silkti. Onu kendi haline bırakıp mutfaktaki telefondan Max'ın cep telefonunu aradım. "Cep telefonun neden kapalı?" diye sordu Max açar açmaz.

---

2 hCG: Human Chorionic Hormon - İnsan Koryonik Gonodotropin

"Evet, tatlım," diye cevap verdim. "Ben de seni seviyorum."

Çim biçme makinesinin sesini duyuyordum. Max'ın bir çevre düzenleme şirketi var; yazın çim biçmekle, sonbaharda toprağı taraklamakla, kışın da kar temizlemekle uğraşıyor. "Çamur mevsiminde ne yapıyorsun?" diye sormuştum ilk tanıştığımızda.

"Çamurda yuvarlanıyorum," demişti gülerek.

Çim biçme makinesi kapatıldı ve Max, "Yaralandığını duydum," dedi.

"Kötü haber çabuk yayılır. Kim aradı seni?"

"Düşünüyordum da... Yani, bu aşamaya gelmek için çok uğraştık." Max ne söyleyeceğini bilemeden bocalıyordu ama ben demek istediğini anlamıştım.

"Dr. Gelman'ı duydun," dedim ona. "Son döneme geldik."

Bunca yıl çabaladıktan sonra hamilelik konusunda benim Max'tan daha rahat olmam tuhaf geliyordu. Bir dönem batıl inançlara öylesine kapılmıştım ki yataktan çıkmadan önce yirmiden başlayıp geriye doğru sayar ya da bir embriyonun tutmasını sağlamak için bütün hafta uğurlu gelsin diye aynı kaşkorseyi giyerdim. Ancak daha önce hiç o kadar ilerleme kaydedememiştim; ayak bileklerim hiç o kadar keyifli şişmemiş, eklemlerim ağrımamış, duşta ayaklarımı göremez hale gelmemiştim. Birilerinin bebek partisi düzenleyeceği kadar hamile hiç olmamıştım.

"Paraya ihtiyacımız olduğu biliyorum, Zoe ama hastaların şiddete başvuruyorsa..."

"Bay Docker zamanın yüzde doksan dokuzunda katatonik ve yanık kurbanlarım da genellikle kendinde değil, Max. Gerçekten beklenmeyen bir olaydı bugünkü. Sokakta karşıdan karşıya geçerken de kolaylıkla yaralanabilirim."

"Öyleyse karşıdan karşıya geçme," dedi Max. "Eve ne zaman geleceksin?"

Bebek partisinden haberi olduğundan emindim ama bilmiyormuş gibi davranmaya devam ettim. "Yeni hastam hakkında değer-

lendirme yapmam lazım," diyerek takıldım ona. "Mike Tyson."

"Çok komik. Bak, şu anda konuşamayacağım..."

"*Sen* beni aradın."

"Sadece aptalca bir şeyler yaptığını sandığım için..."

"Max," dedim sözünü keserek. "Bunu yapmayalım. Lütfen bunu yapmayalım." Çocuklu çiftler yıllarca bize ne kadar şanslı olduğumuzu, ilişkimizin kimin yemek yaptığıyla ya da çocuklar ligi maçına götürme sırasının kimde olduğuyla değil, yalnızca kendimizle ilgili olması lüksüne sahip olduğunu söyledi. Ama romantizm ateşi, estradiyol seviyeleri ve bir sonraki klinik randevusuna odaklanan yemek sohbetleriyle de aynı derecede söndürülebilir. Max her şeyi doğru yapmadığından değil; ayaklarıma masaj yapmaktan tutun, davul gibi değil çok güzel göründüğümü söylemeye kadar her şeyi yapıyor. Sadece son zamanlarda, ona sarılıp oturduğumda bile ona dokunabilecek kadar yaklaşamıyormuşum, Max sanki başka bir yerdeymiş gibi geliyor. Kendimi kuruntu yaptığımı inandırmaya çalışıyorum. Onun gergin, benim de öfkeli hormonların etkisinde olduğumu söylüyorum. Ama keşke sürekli mazeret bulmak zorunda olmasam.

Bininci kez açılabileceğim bir kız arkadaşım olmasını diledim içten içe. Kocamdan yakındığım zaman başıyla onaylayıp doğru şeyleri söyleyebilecek biri. Fakat Max ile kendimizi tamamen kısırlıkla mücadeleye adamaya başlayınca arkadaşlıklarım giderek bozulmuştu. Bazılarını ben bitirdim, çünkü bir arkadaşın bebeğinin ilk sözcükleri hakkında konuşmasını dinlemek veya akşam yemeğine bir çiftin evine gittiğimizde emzikli bardaklar, oyuncak Matchbox arabalar ya da doldurulmuş ayılarla, yani sahip olamadığım bir hayatın detaylarıyla karşılaşmak istemedim. Diğer ilişkilerim de zamanla yarım kalmıştı, çünkü IVF'nin[3] getirdiği duygu fırtınasını gerçekten anlayabilecek tek kişi Max'tı. Evli arkadaşlarımız arasında çocuksuz tek çift olduğumuzdan kendimizi izole ettik. Öylesi daha az acı veriyordu.

---

3 In Vitro Fetrilization: Rahim dışında, tüpte döllenme

Max telefonu kapattı. Dönünce annemin her kelimeyi dinlediğini anladım.

"İkinizin arasında bir sorun mu var?" diye sordu.

"Bana kızgın değil miydin sen?"

"Kızgınım."

"Öyleyse neden konuşmalarıma gizlice kulak kabartıyorsun?

"Benim telefonum ve benim mutfağım olduğuna göre gizlice dinleme sayılmaz. Max'ın nesi var?"

"Hiçbir şey." Başımı iki yana salladım. "Bilmiyorum."

Annemin yüzünde kaygı duyduğunu gösteren bir ifade belirdi. "Haydi, gel oturalım ve bunu birlikte çözelim."

Gözlerimi devirdim. "Müşterilerinde gerçekten işe yarıyor mu bu?"

"Şaşarsın. Birçok insan sorunlarının çözümünü zaten biliyor."

Annem dört aydan beri Anneler En İyisini Bilir Yaşam Koçluğu şirketinin sahibi ve tek elemanı olarak kendini yeniden keşfetti. Bu meslek daha önceki yeniden doğuş senaryolarında Reiki hocası, stand-up komedyeni ve gençliğimin son derece rahatsız edici bir yazı süresince kapı kapı dolaşan girişimci-mucit-satıcı olduğu günlerin uzantısıydı. (Satmaya çalıştığı şey muz kılıfı idi: Çabuk kararmalarını önlemek amacıyla meyvenin üstüne geçirilen pembe suni kauçuktu ve ne yazık ki hep bir seks oyuncağı sanılmıştı.) Aslında bunlarla karşılaştırıldığında, yaşam koçluğu oldukça sakin bir işti.

"Ben sana hamileyken babanla o kadar çok kavga ediyorduk ki bir gün onu terk ettim."

Ona bakakaldım. Nasıl olur da yaşadığım kırk yıl boyunca bundan haberim olmazdı? "Ciddi misin sen?" diye sordum.

Başını salladı. "Bavulumu topladım, 'ben gidiyorum' dedim ve gittim."

"Nereye gittin?"

"Bizim garajın önündeki yolun sonuna," dedi annem. "Dokuz aylık hamileydim; rahmim düşüyormuş hissine kapılmadan salına salına yürüyebileceğim maksimum uzaklık o kadardı."

Elimde olmadan irkildim. "Bu kadar ayrıntılı anlatmak zorunda mısın?"

"Nasıl yanıtlamamı isterdin, Zoe? Ceninin misafir odası mı deseydim?"

"Sonra ne oldu?"

"Güneş battı ve baban dışarı çıkarak bir ceket getirdi. Birkaç dakika oturduk, sonra tekrar içeri girdik." Omuz silkti. "Sonra sen doğdun ve tartıştığımız konu ne idiyse, hiçbir önemi kalmadı. Söylemeye çalıştığım şu: Geçmiş sadece geleceğin sıçrama tahtasıdır."

Kollarımı kavuşturdum. "Yine Windex cam temizleyicisi mi kokladın?"

"Hayır, bu benim yeni sloganım. Bak..." Annemin parmakları klavyenin üstünde uçuyordu. Bana verdiği en iyi tavsiye daktilo kursuna gitmemdi. Öfkeyle direnmiştim. Kurs, bizim lisenin meslek okulu kısmındaydı ve benim ultra-akademik ayarımda olmayan -okuldan önce dışarıda sigara içen, koyu göz kalemi kullanan, daha ağır metal müzik dinleyen- çocuklarla doluydu. 'Oraya insanları yargılamak için mi, yoksa daktilo öğrenmek için mi gidiyorsun?' diye sormuştu bana annem. Sonunda dakikada yetmiş beş kelime yazabildiğimiz için öğretmenden mavi kurdele alan üç kızdan biri oldum. Artık elbette bilgisayar klavyesi kullanıyor ama ne zaman hastalarımdan biri için değerlendirme yazsam, içimden sessizce -haklı olduğu için- anneme teşekkür ediyordum.

Annem şirketinin Facebook sayfasını açtı. Sayfada bir resmi ve dandik sloganı vardı. "Arkadaşlık davetimi kabul etmiş olsan yeni sloganımın ne olduğunu bilirdin," dedi.

"Bana karşı gerçekten sosyal ağ etiketini mi kullanacaksın?" diye sordum.

"Bütün bildiğim, seni dokuz ay boyunca taşıdığım. Seni doyurdum, giydirdim, üniversite paranı karşıladım. Bunun karşılığında

Facebook'ta benimle arkadaş olmanı istememi çok görmemen gerektiğini düşünüyorum."

"Sen benim annemsin. Arkadaşım olman gerekmiyor."

Annem karnımı işaret etti. "Umarım kızın da senin kalbini benimkini kırdığın kadar kırar."

"Ayrıca neden Facebook'a üye oldun ki?"

"İş açısından iyi olacağı için."

Bildiğim kadarıyla üç müşterisi var; hiçbiri de annemin danışmanlık konusunda ya da motivasyon koçunuzda olmasını isteyeceğiniz herhangi bir dalda eğitimi olmamasından rahatsızlık duymuyor gibi. Müşterilerden biri, işgücüne katılmak isteyen fakat kötü fıstık ezmeli sandviç yapmaktan ve karanlıkla aydınlığı ayırt etmekten başka hiçbir becerisi olmayan yaşlı bir ev hanımı. Bir tanesi yakın zamanda gerçek annesini bulan ama onunla irtibata geçmeye korkan yirmi altı yaşında bir genç. Sonuncusu da yalnızca her hafta buluşmanın istikrarını seven, iyileşme sürecindeki bir alkolik.

"Yaşam koçunun ileri görüşlü ve modern olması gerekir," dedi annem ve ekledi: "Havalı."

"Gerçekten havalı olsan, havalı kelimesini kullanmazdın. Bunun neyle ilgili olduğunu düşündüğümü söyleyeyim mi? Geçen pazar gittiğimiz filmle."

"Ben beğenmedim. Kitabın sonu daha iyiydi..."

"Hayır, o değil. Gişedeki kız sana 65 yaşın üstünde olup olmadığını sordu ve ondan sonra bütün gece tek kelime etmedin."

Annem ayağa kalktı. "65 yaşın üstünde birine benziyor muyum, Tanrı aşkına? Saçlarımı ibadet eder gibi düzenli boyuyorum. Koşu bandım var. Jon Stewart için Brian Williams'dan vazgeçtim."

Hakkını teslim etmem gerek: Birçok arkadaşımın annesinden daha iyi görünüyor. Benimkilerle aynı düz kahverengi saçlara ve yeşil gözlere sahip. Ayrıca her zaman dönüp bir kez daha bakmanıza neden olan şık ve seçkin bir tarzı var. Giysisini özenle mi seçtiğini, yoksa yalnızca dolabının derinliklerini mi altüst ettiğini merak edersiniz.

"Anne," dedim, "Tanıdığım en genç 65 yaşındaki kadınsın. Bunu kanıtlamak için Facebook'a ihtiyacın yok."

Birisinin -herhangi bir insanın- yaşam koçu olması için anneme para ödeyebileceği düşüncesi beni çok şaşırtıyor. Kızı olarak hayatım boyunca özellikle onun tavsiyelerinden kaçmaya çalışmadım mı? Fakat annem müşterilerinin, kendisinin de büyük bir kayıp yaşamış olmasından hoşlandığında ısrar ediyor; ona saygınlık kazandırıyormuş bu durum. Yaşam koçlarının çoğunluğunun arada sırada ihmalkârlık edenleri azarlayan veya cesaret veren iyi dinleyicilerden başka şey olmadığını söylüyor. Öyle bir şey için anne olmaktan daha iyi bir referans var mı?

Onun omzunun üzerinden baktım. "Sayfanda benden bahsetmen gerektiğini düşünmüyor musun?" dedim. "Bu iş için temel yeterliliğin ben olduğuma göre..."

"Ne kadar saçma olacağını bir düşün: Sayfada adın olacak ama arkadaşlarım arasında olmayacaksın." İçini çekti. "Bütün bunlar sadece arkadaşlık davetimi kabul eden insanlar için ve..."

"Ah, Tanrı aşkına!"

Eğilip ellerim onun ellerinin arasında ve bebek onun sırtına yaslanmış halde yazmaya başladım. Kendi profilime girdim. Ekranı dolduran sayfa, birlikte liseye gittiğim insanların, diğer müzik terapistlerinin ya da eski hocaların, üniversitedeki eski bir oda arkadaşım olan Darci'nin düşüncelerini, yaptıklarını, ettiklerini içeriyordu. '*Onu aramalıyım,*' diye düşündüm ama aramayacağımı biliyordum. Anaokuluna yeni başlayan ikizlere sahip ve profil fotoğrafında onların gülen yüzleri var.

Annemin bekleyen arkadaşlık davetini kabul ettim ama bu, sosyal paylaşımda yeni bir düşüş gibi geldi bana. "İşte!" dedim. "Mutlu musun?"

"Çok. Şimdi en azından sayfana girdiğimde torunumun yeni resimlerini görebileceğim."

"Arabayla bir buçuk kilometre yol gidip onu bizzat görmek yerine mi?"

"Prensip meselesi, Zoe," dedi annem. "Sonunda yelkenleri suya indirdiğine sevindim."

"Yelken falan yok," diye yanıt verdim. "Bebek partime gitmek üzere yola çıkıncaya kadar kavga edecek durumda değilim, o kadar."

Annem cevap vermek üzere ağzını açtı ve hızla kapattı. Yarım saniye süreyle, oyuna devam etmeyi düşündü ve aynı hızla vazgeçti. "Sana kim söyledi?"

"Galiba hamilelik altıncı hissimi ortaya çıkardı," diye içimi döktüm.

Bunu biraz düşündü; etkilenmişe benziyordu. "Sahi mi?"

Talan etmek üzere buzdolabına yürürken peşime takıldı. Dolapta üç kase humus, bir torba havuç ve Tupperware kaplarda ne olduğu anlaşılamayan topaklar vardı. "Bazı sabahlar uyanıyorum ve Max'ın kahvaltı için Cap'n Crunch mısır gevreği isteyeceğini biliyorum. Veya telefonun çaldığını duyuyorum ve sen olduğunu anlıyorum."

"Ben sana hamileyken yağmur yağacağını tahmin edebiliyordum," dedi annem. "ABC kanalındaki hava durumu sunucusundan daha doğru tahmin yapıyordum."

Parmağımı humusa daldırdım. "Bu sabah uyandığımda bütün oda Parmesan peynirli patlıcan kokuyordu... Hani Bolonisi'nin yerinde yapılan şu lezzetli şey."

"Bebek partisi orada yapılıyor!" dedi annem şaşkınlıktan nefesi kesilerek. "Bütün bunlar ne zaman başladı?"

"Max'ın ceketinde Kinko'nun davetiye faturasını bulduğum zaman galiba."

Annem bir an duraksadı, sonra kahkahalarla gülmeye başladı. "Ben de burada senin seçtiğin sayılarla lotoyu kazandıktan sonra çıkacağım gemi yolculuğunu planlıyordum."

"Seni hayal kırıklığına uğrattığım için özür dilerim."

Annem eliyle karnımı okşadı. "Zoe," dedi, "Bunu istesen de yapamazsın."

Bazı bilişsel bilim uzmanları, insanların müziğe gösterdiği tepkinin yalnızca et ve kandan oluşmadığımızın, ruhumuzun da olduğunun kanıtı kabul edilmesi gerektiğine inanır. Şöyle:

Dış uyarılara gösterilen bütün tepkilerin izini sürdüğümüzde, evrimsel açıklamalara ulaşabiliriz. Fiziksel olarak yaralanmamak için elinizi ateşten çekersiniz. Önemli bir konuşma yapmadan önce, midenize kramplar girer çünkü damarlarınızdan akan adrenalin, fizyolojik bir savaş veya kaç tepkisine neden olmuştur. Fakat insanların müziğe gösterdiği tepkinin herhangi bir anlam taşıdığı hiçbir evrimsel bağlam yoktur; ayakla tempo tutulması, şarkıya eşlik etme veya ayağa kalkıp dans etme dürtüsü gibi hareketlerin hayatta hiçbir yararı yoktur. Bu nedenle bazıları, müziğe gösterdiğimiz tepkinin içimizde biyolojik ve fizyolojik mekanizmadan çok daha fazlasının olduğunu kanıtladığına ve ruhun etkisinde kalmanın tek yolunun öncelikle bir ruha sahip olmak olduğuna inanır.

Bebek partisinde çeşitli oyunlar vardı. Zoe'nin karnının çevresini tahmin etme, çanta karıştırma avı. (Annemin çantasında ödeme günü geçmiş bir fatura olabileceği kimin aklına gelirdi?) Bebek çorabı eşleştirme yarışını izleyen, erimiş çikolatayla dolu bebek bezlerinin elden ele geçirilerek çikolata markasının belirlenmesi faslı oldukça iğrençti.

O tür şeyler bana göre olmasa da oyunlara katılıyordum. Bütün organizasyonu yarı-zamanlı muhasebecim Alexa yaptı, hatta konukları bir araya toplama zahmetine bile girdi: Annem, kuzenim Isobel, Shady Acres'den Wanda, çalıştığım hastanenin yanık ünitesinden bir başka hemşire ve bu yılın başında son derece otistik bir dokuzuncu sınıf öğrencisine müzik terapisi yapmam için benimle sözleşme imzalayan bir okul danışmanı.

En iyimser yaklaşımla 'tanış' diyebileceğim bu kadınların yakın arkadaş yerini tutmak üzere derlenmesi biraz sinir bozucu. Ama çalışmadığım zamanlarda sadece Max'la beraberim, o da kendi çim

biçme makinelerinin altında kalmayı bebek bezlerindeki çikolata dışkının markasını tespit etmeye tercih eder. Ve sırf bu nedenle aslında ihtiyaç duyduğum tek arkadaş.

Wanda'nın bezin içine bakışını izledim. "Snickers mi?" diyerek doğru olmayan bir tahminde bulundu.

Bezi Vanessa aldı. Uzun boylu, kısa platin sarısı saçları ve delici bakışları olan mavi gözlü bir kadındı. Onunla ilk tanıştığımda beni ofisine davet etti ve seviye belirleme sınavının üniversite kurulu tarafından her seferinde seksener dolar alarak dünyayı ele geçirmek için yapılan bir komplo olduğu konusunda haşin bir konuşma yaptı. "Peki?" dedi sonunda nefes almak için durduğunda, "Siz kendinizi nasıl tanıtacaksınız?"

"Ben yeni müzik terapistiyim," dedim.

Vanessa gözlerini kırpıştırdı, sonra masasının üstündeki takvime uzanıp bir sayfa geri gitti. "Ah!" dedi. "Üniversitenin temsilcisi yarın geliyormuş."

Vanessa bebek bezine bakmadı bile. "Bana bokella gibi geliyor," dedi kuru bir sesle. "Aslında iki bokella."

Kahkahalarla gülmeye başladım ama anlaşılan Vanessa'nın esprisini bir tek ben anlamıştım. Alexa şoke olmuş görünüyordu, çünkü tasarladığı parti oyunları yeterince ciddiye alınmamıştı. Annem araya girip servis altlığındaki bebek bezini aldı. "Bebeğe isim koyma oyununa ne dersiniz?"

Birdenbire yan tarafımda bir sancı hissettim ve dalgın bir şekilde o noktayı ovalamaya başladım.

Annem internetten bulup aldığı çıktıdan bir şeyler okumaya başlamıştı. "Yavru eşek?"

Kuzenim hızla parmağını kaldırdı. "Sıpa!"

"Doğru! Yavru balık?"

"Havyar olabilir mi?" dedi Vanessa.

"Kızartma," diye yanıt verdi Wanda.

"O bir fiil," diyerek itiraz etti Isobel.

"*Kim 500 Milyar İster* yarışmasında gördüm ve..."

Ansızın o kadar şiddetli bir kramp girdi ki, nefesim kesildi.

"Zoe?"

Annemin sesi çok derinlerden geliyordu. Ayağa kalkmaya çalıştım.

'*Yirmi sekiz hafta...*' diye düşündüm. '*Daha çok erken.*'

Yeni bir sancı içimi parçaladı. Annemin yanına doğru sendelerken bacaklarımın arasından sıcak bir şey geliyordu. "Galiba..." diye fısıldadım, "Sanırım suyum patladı."

Ama aşağıya baktığım zaman bir kan gölünün içinde durduğumu gördüm.

Önceki gece ilk kez Max'la bebek isimleri hakkında konuşuyorduk.

"Johanna," diye fısıldadım, Max lambayı söndürdükten sonra.

"Hayal kırıklığına neden olduğum için özür dilerim," dedi Max. "Ama o benim."

Karanlıkta gülümsediğini görebiliyordum. Max, benden etkileneceğini hayal bile edemeyeceğim türde bir erkektir: İri yapılı, geniş omuzlu, dağınık sarı saçlı ve gülüşünde marketteki kasiyerlerin paranın üstünü düşürmesine veya futbolcu annelerinin bizim araba yolunda yavaşlamalarına yetecek kadar elektrik olan bir sörfçü. Bana her zaman gösterişli olduğum söylenirdi ama hiçbir zaman çekici olduğumu düşünmemiştim. Sıradan biriyim, dansa kaldırılmayıp masada kalan kadınım; özelliklerini, yüz hatlarını hatırlayamadığınız kişiyim. Max benimle ilk konuştuğunda -ağabeyinin düğününde müzik grubunun böbrek taşı düşüren vokalistinin yerine gitmiştim- başkasıyla konuştuğundan emin olduğum için etrafıma bakınmıştım. Yıllar sonra bana, kızlara ne söyleyeceğini hiçbir zaman bilmediğini ama benim sesimin uyuşturucu gibi olduğunu; damarlarına

süzüldüğünü ve grubun on beş dakikalık molasında yanıma gelmek için cesaret verdiğini söyledi.

Müzikoloji dalında yüksek lisans diploması olan hiçbir kadının çevre düzenleme işi yapmaya çalışan, üniversiteyi bırakmış bir sörf faresiyle ilgilenmeyeceğini düşünmüş.

Ben de istediği iki X kromozomlu insanı eve götürebilecek bir erkeğin beni uzaktan ya da yakından çekici bulabileceğini sanmıyordum.

Önceki gece elini -bir şemsiye gibi- yavaşça bebeğimizin üstüne koydu. "Bebek hakkında konuşmanın uğursuzluk olduğunu sanıyordum."

Öyleydi. Ya da en azından benim için hep öyle olmuştu. Fakat bitiş çizgisine ulaşmaya o kadar yakındık ki. Bu o kadar gerçekti ki. Bundan sonra ne gibi bir terslik olabilirdi ki? "Şey, fikrimi değiştirdim," dedim.

"Peki, o zaman, Elspeth," dedi Max. "En sevdiğim teyzem için."

"Lütfen bunu uydurduğunu söyle."

Max bir kahkaha attı. "Bir de Ermintrude adında teyzem var..."

"Hannah," diye karşılık verdim. "Stella. Sage."

"O sonuncu baharat adı," dedi Max.

"Evet ama öğütülmüş karanfil gibi değil. Güzel bir isim."

Max karnıma eğildi ve kulağını dayadı. "Hangi adla hitap etmemizi istediğini ona soralım. "Sanırım... Bekle! Hayır, dur bir dakika... Açık ve net bir şekilde söylüyor." Max yanağını bebeğimizden çekmeden bana baktı. "Bertha," diye açıkladı.

Bebek yorumda bulunmak istermiş gibi Max'in çenesine çevik bir tekme attı. O anda bunun bebeğin iyi olduğu anlamına geldiğinden emindim. Uğursuzluk olmadığından da.

İçim dışıma çıkıyor. Bıçakların üstünde dolaşıyor gibiyim. Hayatımda hiç bu kadar acı çekmemiştim; sanki acı derimin altına sıkışmıştı ve umutsuzca yararak çıkmaya çalışıyordu.

"Her şey yoluna girecek," dedi Max, kolunu bilek güreşi yapacakmışız gibi tutarak.

Ne zaman geldiğini merak ediyorum. Bana neden yalan söylediğini merak ediyorum. Yüzü dolunay gibi bembeyaz ve yalnızca birkaç santim uzakta olmasına rağmen onu görmekte zorlanıyorum. Onun yerine küçücük doğum odasını, doktor ve hemşirelerin karatılarını bulanık lekeler halinde görüyorum. Koluma serum takılıyor. Karnıma bir bant sarılıp fetüs izleme monitörüne bağlanıyorum.

"Yalnızca yirmi sekiz haftalık," dedim nefes nefese.

"Biliyoruz, tatlım," dedi hemşirelerden biri ve dikkatini teknisyenlere yöneltti. "Monitörde bir şey göremiyorum."

"Tekrar deneyin..."

Hemşirenin koluna yapıştım. "Bebeğim! Kızım çok mu küçük?"

"Zoe," dedi hemşire, "Elimizden geleni yapıyoruz." Monitörün bir düğmesiyle oynadı ve karnımdaki bandı yeniden ayarladı. "Hâlâ kalp atışı alamıyorum..."

"Ne?" Yerimden doğrulmaya çalışınca Max beni engellemeye çalıştı. "Neden?"

"Ultrason!" diye seslendi Dr. Gelman ve aygıt anında odaya getirildi. Yeni bir sancıyla iki büklüm olurken karnıma soğuk jel fışkırtılıyordu. Doktorun gözleri ultrason monitörüne sabitlenmişti. "İşte başı," dedi sakin bir sesle. "Ve kalbi."

Telaşla bakıyor ama sadece kumu andıran dalgalı, gri ve siyah lekeler görüyordum. "Siz ne görüyorsunuz?"

"Biraz sakin olman gerekiyor, Zoe," dedi Dr. Gelman.

Dudağımı ısırıyorum. Kulaklarımın zonklamasını dinliyorum. Bir dakika geçiyor, sonra bir dakika daha. Odada makinenin alçak perdeden biplemelerinden başka ses yok.

Sonra Dr. Gelman başından beri söyleyeceğini tahmin ettiğim şeyi söylüyor. "Kalp atışı göremiyorum, Zoe." Gözlerimin içine bakıyor. "Korkarım bebeğin ölmüş."

Sessizliği, Max'ın elini bırakıp kulaklarımı tıkamama neden olacak kadar yüksek bir ses bozuyor. Sanki bir kurşun bombardımanı, karatahtaya çivi çakmak, verilen sözlerin yerine getirilmemesi. Bu salt acı notası, daha önce hiç duymadığım bir ses tonu yaratıyor ve o şeyin benden çıktığını anlamam biraz zaman alıyor.

Doğum için hazırladığım hastane çantasına şunları koymuştum:

Her tarafında mavi çiçekler olan bir gecelik (On iki yaşımdan beri gecelik giymemiştim.)

Üç takım çamaşır.

Yedek kıyafet.

Hastaneden en son taburcu olan bir yanık kurbanının annesi tarafından hediye edilen ve içinde yeni anne için kakao yağı losyonuyla sabun yaprakları olan küçük bir hediye paketi.

Max'la birlikte yıllar önceki ilk hamileliğim sırasında, düşük yapmadan önce hâlâ ümit beslediğimiz dönemde aldığımız inanılmaz derecede yumuşak oyuncak domuz.

Müzik yüklü iPod'um. Çok fazla müzik.

Berklee'deki müzik terapisi lisans derecemi tamamlamaya çalışırken, müziğin doğum sırasındaki etkisini ilk kez kataloglayan bir profesörle çalışmıştım. Müziği nefes almaya ve nefes almayı otonom sinir sistemine bağlayan araştırmalar daha önce yapılmış olsa da Lamaze nefes alma tekniklerini kişinin kendisinin seçtiği müziğe resmen bağlayan hiçbir şey yapılmamıştı. Doğumun farklı aşamalarında değişik müzikler dinleyen kadınların düzgün şekilde nefes alıp verebilmek, sakin kalmak ve bunun sonucunda doğum sancısını azaltmak için o müziği kullanabileceği öne sürülüyordu.

On dokuz yaşındayken, araştırmaları doğum sırasında yaygın şekilde uygulanan birisiyle çalışmanın inanılmaz olduğunu düşünü-

yordum. Bunu kendimde denemek için aradan yirmi bir yıl daha geçmesi gerekeceğiniyse hiç bilmiyordum.

Müzik benim için son derece önemli olduğundan, sancı ve doğum sırasında kullanacağım parçaları çok dikkatli seçmiştim. Sancılar başlayınca Brahms'la sakinleşecektim. Aktif sancı sırasında nefes alıp verişime odaklanmam gerektiği zaman için güçlü temposu ve ritmi olan bir müzik seçtim: Beethoven'in *Ayışığı Sonatı*. En büyük acıyı geçiş sırasında çekeceğimden, çocukluğumun en güçlü olumlu anılarını canlandıran şarkılardan bir müzik kombinasyonu oluşturdum: REO Speedwagon, Madonna, Elvis Castello ve Wagner'in öfkeli iniş çıkışları bedenimde yaşananları yansıtacak olan *Valküreler*'i.

Müziğin doğumun fiziksel acısını hafifletebileceğine bütün kalbimle inanıyorum.

Ama o anda kederimi azaltıp azaltamayacağı konusunda hiçbir şey bilmiyordum.

Bebeği doğururken, bir gün bunu hatırlamayacağımı düşünmeye başlamıştım bile. Dr. Gelman'ın IVF döngüsünden önce ameliyatla almak istediği -ve benim bir an önce hamile kalmak istediğim için reddettiğim- mukoza zarının altındaki fibroitler hakkında bir şeyler söylediğini ve bunların şimdi çok büyüdüğünü hatırlamayacağım. Plasentanın rahim duvarını kestiğini söylediğini hatırlamayacağım. Serviksimi kontrol edişini ve yavaşça altı santimde olduğumu söyleyişini duymayacağım. Max'ın iPod'umu bağladığını ve Beethoven'in bütün odayı doldurduğunu farketmeyeceğim. Hemşirelerin, *Bir Bebek Hikâyesi'nde* gördüğüm tüm o baş döndürücü ve gürültülü doğumlardan son derece farklı şekilde, hüzünlü hareketlerle süzüldüğünü görmeyeceğim.

Suyumun geldiğini ya da altımdaki çarşafa ne kadar kan bulaştığını hatırlamayacağım. Epidural yapmak için beni yan çevirmeden önce kaybımdan ötürü duyduğu üzüntüyü fısıldayan anestezi uzmanının gözlerindeki üzüntüyü hatırlamayacağım.

Bacaklarımda duyu kaybı oluştuğunu ve bunun bir başlangıç

olduğunu düşündüğümü, bunun ötesini hiçbir şey hissetmeyeceğim şekilde ayarlayıp ayarlayamayacaklarını merak ettiğimi hatırlamayacağım.

Saplanan yeni bir sancı sonrasında gözlerimi açıp Max'ın gözyaşlarıyla benimki kadar çarpılmış yüzünü gördüğümü hatırlamayacağım.

Max'a Beethoven'i kapatmasını söylediğimi hatırlamayacaktım. Bunu yeterince çabuk yapmadığı için kolumu savurup iPod'u fırlatıp kırdığımı da hatırlamayacağım.

Sonrasında büyük bir sessizlik olduğunu hatırlamayacağım.

Bebeğin bacaklarımın arasından gümüşbalığı gibi süzüldüğünü başka birinin söylemesi ve bebeğin erkek olduğunu Dr. Gelman'ın belirtmesi gerekecek.

Aslında hatırlamasam da, '*Ama bu doğru değil ki,*' diye düşüneceğim; Bertha'nın kız olması gerekiyor. Ve bunun sonucunda da doktorun başka hangi konularda hata yaptığını merak edeceğim.

Hemşirelerin bebeği bir battaniyeye sarmasını ve başına minicik bir takke yerleştirmesini hatırlamayacağım.

Onu kollarımda tuttuğumu, erik büyüklüğündeki başını, mavi damarlı yüzünü, mükemmel burnunu, büzüşmüş dudaklarını, kaşlarının hâlâ oluşmakta olduğu yumuşak tenini, kuşlarınki kadar kırılgan ve hareketsiz göğsünü, neredeyse bir elimin avucunun içine sığdığını ve hemen hemen hiç ağırlığının olmadığını hatırlamayacağım.

O âna kadar hiçbir şeyin gerçek olmadığına gerçekte nasıl inanmadığımı hatırlamayacağım.

Bulanık rüyamda bir ay geriye gidiyorum. Gece yarısından sonra Max'la birlikte yataktayız. "Uyanık mısın?" diye soruyorum.

"Evet. Düşünüyorum."

"Ne düşünüyorsun?"

Başını sallıyor. "Hiçbir şey."

"Kaygılısın," diyorum.

"Hayır, zeytinyağını merak ediyordum," diyor ciddi bir ifadeyle.

"Zeytinyağını mı?"

"Evet. Neden yapılıyor?"

"Bu hileli bir soru mu?" diye soruyorum. "Zeytinden tabii."

"Ya mısırözü yağı? O neden yapılıyor?"

"Mısır olabilir mi?"

"Peki öyleyse..." diyor Max, "Bebek yağı?"

Bir an ikimiz de suskun kalıyor, sonra gülmeye başlıyoruz. O kadar çok gülüyoruz ki gözlerimden yaş geliyor. Karanlıkta Max'ın eline uzanıyorum ama bulamıyorum.

Uyandığımda odanın perdelerinin kapalı ama kapısının aralık olduğunu görüyorum. İlk anda nerede olduğumu hatırlayamıyorum. Koridorda bir gürültü oluyor ve kahkahalarla süzülen bir ailenin -büyükanne ve büyükbabalar, çocuklar, gençlerin- yarattığı karmaşa yaklaşıyor. Ellerinde balonlardan oluşan bir gökkuşağı var.

Ağlamaya başlıyorum.

Max yatağımın kenarına oturuyor. Kolunu sarsak bir hareketle boynuma doluyor; Florence Nightingale rolü ona göre değil. Bir Noel'de ikimiz birden grip olmuştuk. Kendi kusma krizlerim arasında banyoya gidip ona soğuk kompresler getiriyordum.

"Zoe," diye mırıldanıyor. "Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Nasıl hissettiğimi sanıyorsun?" Zalimlik. Öfke boğazımı yakıyor; içimi, eskiden bebeğimin yuvası olan yeri dolduruyor.

"Onu görmek istiyorum."

Max donup kalıyor. "Ben... Hmm..."

"Hemşireyi çağır." Köşeden annemin sesi geliyor. Gözleri kıpkırmızı ve şiş. "Ne dediğini duydun."

Max başını sallayarak ayağa kalkıyor ve odadan dışarı çıkıyor. Annem beni kollarının arasına alıyor.

"Bu adil değil," diyorum yüzümü buruşturarak.

"Biliyorum, Zoe."

Saçlarımı okşuyor, ona sokuluyorum; dört yaşımdayken çillerim yüzünden dalga geçildiğinde veya on beş yaşımdayken kalbim ilk kez kırıldığında yaptığım gibi. Kendi bebeğimi öyle rahatlatma fırsatını asla bulamayacağımı anlıyorum ve bu, daha da şiddetle ağlamama yol açıyor.

Odaya bir hemşire giriyor, Max da hemen arkasında. "Bak," diyor Max bana oğlumuzun fotoğrafını uzatarak. Sanki beşiğinde uyurken çekilmiş. Elleri başının iki yanında kıvrılmış durumda. Çenesinde küçük bir gamze var.

Fotoğrafın altında bir el ve bir ayak izi var; gerçek olamayacak kadar küçükler.

"Bayan Baxter," diyor hemşire, "Çok üzgünüm."

"Neden fısıldıyorsunuz?" diye soruyorum. "Neden *hepiniz* fısıldayarak konuşuyorsunuz? Bebeğim hangi cehennemde?"

Oğlumun derhal gelmesini emretmişim gibi odaya bir hemşire daha giriyor ve kucağında oğlum var. Giydirilmiş ama bol giysilerinin içinde yüzüyor. Ona uzanıyorum.

Bir gün için yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalıştım. Gelişimsel bakımlarının parçası olarak erken doğmuş bebeklere gitar çalıp şarkı söylüyordum; müzik terapisi uygulanan bebeklerin oksijen doyumlarının arttığı ve nabızlarının düştüğü gözlenmişti. Hatta bazı araştırmalar, müzik terapisi rutinlerinin parçası olduğu zaman günlük kilo artışlarının iki katına çıktığını gösteriyordu. Bir anneyle birlikte bebeğine İspanyolca ninni söylerken sosyal hizmet görevlisi yanıma gelip yardım istemişti.

"Rodriguez bebek bu sabah öldü," demişti. "Aile şimdi en sevdikleri hemşirenin gelip son banyosunu yaptırmasını bekliyor."

"Son banyo mu?"

"Bazen yardımı oluyor. Mesele ailenin çok geniş olmasında. Biraz yardıma ihtiyacım olabilir orada."

Ailenin beklediği özel odaya girdiğim zaman bunun nedenini anladım. Anne sallanan koltukta oturmuştu ve ölü bebeği kucağındaydı. Yüzünde taştan oyulmuş gibi bir ifade vardı. Baba onun arkasında bekliyordu. Teyzeler, halalar, amcalar, dayılar, büyükanneler ve büyükbabalar sessizce dolanıyor ama yeğenler, kuzenler tam aksi bir tavırla çığlıklar atıyor ve hastane yatağının etrafında kovalamaca oynuyordu.

"Merhaba," dedim. "Benim adım Zoe. Biraz çalmamın sakıncası var mı?" Omzumda asılı gitarı işaret ettim. Anne cevap vermeyince koltuğun önünde diz çöktüm. "Kızınız çok güzelmiş," dedim.

Kadın yine cevap vermedi; yetişkinlerin hiçbirinden ses çıkmadı. Gitarı önüme çektim ve az önceki İspanyolca ninniyi tekrar söylemeye başladım:

"Duérmete, mi niña

Duérmete, mi sol

Duérmete, pedazo

De mi corazón."

Yatağın etrafında daireler çizerek koşturan çocuklar durdu. Odadaki yetişkinler bana bakakaldı. Zavallı bebek odadaki odak noktası, ben ise bütün enerjinin merkezi haline geldim. Hemşire gelip bebeği son banyosu için soymaya başlarken sessizce odadan çıktım ve hastanenin idari ofisine gidip işi bıraktığımı bildirdim.

Onlarca defa ölmekte olan çocukların başucunda çalmıştım; hep onları bu dünyadan öteki dünyaya bir dizi notayla geçirmenin bir ayrıcalık olduğunu düşünmüştüm. Ama o seferki çok farklıydı. Ölü bir bebek için Orpheus çalmaya devam edemezdim; özellikle de Max'la ben hamile kalmak için o kadar uğraşırken.

Dokununca oğlumun teninin soğuk olduğunu anladım. Onu hastane yatağında bacaklarımın arasına yatırdım ve şefkatli bir hemşirenin giydirmiş olduğu mavi pijamaları çıkardım. Elimi göğsüne koydum; kalp atışı yoktu.

"*Duérmete, mi niño,*" diye fısıldadım.

"Biraz burada kalmasını ister misiniz?" diye sordu onu getiren hemşire.

Başımı kaldırıp ona baktım. "Bunu yapabilir miyim?"

"Onu istediğiniz kadar tutabilirsiniz burada," dedi. "Şey..." cümlenin sonunu getirememişti.

"Nerede?" diye soruyorum.

"Efendim?"

"Burada olmadığı zaman... Nerede tutuyorsunuz onu?" Hemşirenin gözlerinin içine baktım. "Morgda mı?"

"Hayır. Bizimle kalıyor."

Bana yalan söylüyordu. Yalan söylediğini biliyordum. Diğer bebeklerle beşikte olsaydı teni bir sonbahar sabahı gibi soğuk olmazdı.

"Görmek istiyorum," dedim.

"Korkarım ki bunu..."

"Yapın." Annemin sesi otoriteyle çatlamıştı. "Bunu görmeye ihtiyacı olduğunu düşünüyorsa, bırakın görsün."

İki hemşire birbirine baktı. Sonra biri dışarıya çıkıp tekerlekli sandalye getirdi. Yataktan bacaklarımı sallandırmama ve oturmama yardım ettiler. Ve bütün bunlar olurken bebeğim kucağımdaydı.

Tekerlekli sandalyeyi koridorda Max itti. Kapalı kapılardan birinin arkasından doğum yapan bir kadının seslerini duydum. Max biraz daha hızlı itti.

"Bayan Baxter, oğlunun nerede kaldığını görmek istiyor," dedi hemşire önüne geldiğimiz masanın arkasındaki meslektaşına. Sesi bu her gün yapılan bir talepmiş gibi çıktı. Beni hemşire istasyonundan, plastik bantlar sarılı tüplerle, battaniye ve bebek beziyle dolu bir dizi raf ünitesinin yanından geçirdiler. Bir köşede küçük, paslanmaz çelikten yapılmış bir buzdolabı var; üniversitede kaldığım yurt binasına koydukları türden.

Hemşire buzdolabını açtı. Önce anlamadım ama içine bakıp boş beyaz çeperleri ve tek rafı gördüğüm zaman o şeyin ne için kullanıldığını kavradım. Bebeği daha sıkı bastırdım göğsüme ama o kadar küçüktü ki tam sarmalayıp sarmalamadığımı bile hissedemiyordum; bir torba kuştüyü, bir nefes, bir dilek tutuyor gibiydim kollarımın arasında. Aklımda herhangi bir şey olmadan doğruldum -sadece o buzdolabına daha fazla bakamayacağımı biliyordum- ve ansızın nefes almakta zorlanmaya başladım; başım dönüyor göğsüm bir mengeneyle sıkıştırılıyordu. Yere düşmeden önce düşünebildiğim tek şey oğlumu oracıkta tutacağımdı. İyi bir anne çocuğunu bırakmaz.

"Söylemeye çalıştığın şey..." dedim kadın doğum uzmanım Dr. Gelman'a, "Patlamaya hazır bir saatli bomba olduğum mu?"

Bayıldıktan, ayıltıldıktan ve doktora semptomlarımı söyledikten sonra bana heparin vermeye başladılar. CT taraması, akciğerlerime bir kan pıhtısının gittiğini gösterdi: Akciğer ambolisi. Ve doktorum bana kan testlerinin pıhtılaşma bozukluğu olduğunu, bunun tekrar edebileceğini anlatıyor.

"Antitrombin III hastası olduğunu öğrendiğimize göre Coumadin başlayabiliriz. Bu tedavi edilebilir, Zoe."

Hareket etmeye korkuyordum; pıhtıyı yerinden oynatıp doğrudan beynime gitmesine ve anevrizmaya neden olacağımdan emindim. Dr. Gelman heparin iğnelerinin bunun olmasını engelleyeceği konusunda güvence verdi.

Bir yanım, taş yutmuşum hissi veren yanım hayal kırıklığı yaşıyordu.

"Nasıl oldu da bu testi daha önce yapmadınız?" diye sordu Max. "Her şey için tahlil yaptınız."

Dr. Gelman ona döndü. "Antitrombin III eksikliği hamilelikle bağlantılı değildir. Bununla doğarsınız ve bu trombofili, yani aşırı pıhtılaşma daha çok genç insanlarda görülür. Genellikle bir etken kışkırtmadığı sürece pıhtılaşma bozukluğunu teşhis edemeyiz. Kırık bir bacak bunu yapabilir. Veya Zoe'nin durumunda olduğu gibi sancı ve doğum."

"Hamilelikle bağlantılı değil," diye tekrarladım; bütün gücümle bu açıklamaya tutunuyordum. "Yani teknik olarak hâlâ bebek sahibi olabilirim."

Doğum uzmanı duraksadı. "Bu iki olay birbirinden tam olarak bağımsız değil. Bunu neden birkaç hafta sonra konuşmuyoruz?"

Kapının çarptığını duyunca ikimiz de dönüp baktık: Max odadan çıkmış.

Hastaneden taburcu edildiğim gün, bir hademe tekerlekli sandalyeyle beni asansörlere götürdü. Max da küçük valizimi taşıyordu. Orada kaldığım iki gün boyunca dikkatimi çekmeyen bir şeyi fark ettim: Hastanedeki odamın kapısına küçük bir cam vazo içinde tek bir düğün çiçeği tutturulmuş. Koridorda kapısında vazo olan tek oda benimki. Bunun bir tür işaret, odaya giren hemşirelere, stajyer doktorlara ve hastane gönüllülerine orasının mutluluk yaşanan bir yer olmadığına, diğer tüm yeni anne odalarının aksine orada korkunç bir şey olduğuna dair ipucu olduğunu anladım.

Kapıların açılmasını beklerken yanıma tekerlekli sandalyeyle başka bir kadın getirildi. Kucağında yeni doğmuş bebeği var ve sandalyenin koluna bir 'TEBRİKLER' balonu asılmış. Peşinden kocası geliyor, kolları çiçeklerle dolu halde.

"Baba mı geliyor?" diye mırıldandı kadın, bebek kucağında kıpırdayınca. "Babaya el mi sallıyorsun?"

Bir zil sesi çaldı ve asansörün kapısı açıldı. Kabin boş olduğundan iki sandalyeyi rahatça alabilir. Önce kadını bindirdiler ve hastabakıcım beni onun yanına itebilmek için tekerlekli sandalyeyi döndürmeye başladı.

Ama Max onu engelledi. "Biz sonrakine binelim," dedi.

Eve Max'ın kamyonetiyle döndük. Arkasında çim biçme makinesi veya ot kesicisi olmamasına rağmen killi toprak ve yeni kesilmiş çim kokuyordu. İşte onun yerine kimin baktığını merak ettim. Max radyoyu açıp bir müzik kanalı buldu. Bu önemli, çünkü genellikle dinleyeceğimiz program konusunda tartışırız. Max, NPR'deki

Araba Sohbetleri, *Bekle Bekle*, *Sakın Söyleme*! ve o tür diğer programları dinlemeyi seviyor. Araba kullanırken müzik çalmasından hoşlanmıyor. Bense bir şarkıya eşlik etmeden yarım kilometrelik bir yolculuk bile yapamam.

"Bu hafta sonu hava güzel olacakmış," dedi Max. "Sıcak."

Pencereden dışarı baktım. Kırmızı ışıkta durduğumuzda yanımızdaki arabada iki çocuklu bir anne vardı. Çocuklar arka koltukta hayvanlı kraker yiyordu.

"Kumsala gideriz diyordum."

Max sörf yapıyor ve yazın son günlerini yaşıyorduk. Normalde yapacağı şey bu ama o anda hiçbir şey normal değildi.

"Olabilir," dedim.

"Düşündüm de..." diye devam etti Max, "Orası iyi bir yer olabilir. Yani, şey için..." Yutkundu. "Küller için."

Bebeğe Daniel adını verdik. Yakıldı o. Küller mavi kurdeleli, mavi seramikten yapılma bebek ayakkabısı şeklindeki bir vazoda gelecek. Sonrasında ne yapacağımızı konuşmamıştık ama Max'ın haklı olduğunu düşündüm. Küpü mutfak tezgâhının üstünde istemiyordum. Kanaryamız öldüğü zaman yaptığımız gibi arka bahçeye gömmek de istemiyordum. Sanırım kumsal fazla anlamlı olmasa da güzel bir yer. Zaten başka seçeneğim var mı? Bebeğime Venedik gibi romantik bir yerde hamile kalmadım ki küpü Po Irmağı'na koyuvereyim; ya da Tanzanya'da yıldızların altında hamile kalmadım ki Serengeti'nin rüzgârına karşı açayım. Bebeğime IVF kliniğindeki bir laboratuvarda hamile kaldım ve külleri de oradaki koridorlara savuramam herhalde.

"Olabilir," dedim bir kez daha. Max'a şimdilik bundan fazlasını veremem.

Evimizin garajına uzanan yola girince annemin arabasının orada olduğunu gördüm. Max işe gidince kalıp bana göz kulak olacak. Kamyonetten inmeme yardım etmek için yaklaştı. "Bir şey ister misin, Zoe?" diye sordu. "Bir fincan çay? Biraz çikolata? İstersen *True Blood*'un kaydettiğimiz bölümlerini seyredebiliriz."

"Sadece biraz uzanmak istiyorum," dedim ve Max'la ikisi yardım etmek için telaşla atılınca onları engelledim. Eve girip duvarlara tutunarak yavaşça yürüdüm. Ama koridorun sonundaki yatak odamıza gireceğime, sağdaki küçük odaya daldım.

Orası bir ay öncesine kadar benim geçici bürom, Alexa'nın haftada bir kere gelip muhasebe kayıtlarımı tuttuğu yer olmuştu. Sonra bir hafta sonu Max'la birlikte duvarları parlak yumurta sarısına boyadık ve bir kermesten kırk dolara aldığımız beşikle bez değiştirme masasını oraya yerleştirdik. Max ağır şeyleri kaldırırken ben de çocukluğumdan kalan en sevdiğim kitapları -*Canavarlar Ülkesinin Kralı, Harry ile Partal Köpek, Satılık Şapkalar*- düzenleyerek rafa yerleştirdim.

Ama o gün odanın kapısını açınca nefesimi tutmuştum. Beşik ve bez değiştirme sehpasının yerinde masa olarak kullandığım eski çizim tahtası duruyordu. Bilgisayarım kurulmuştu ve yine uğulduyordu. Dosyalarım düzenli bir şekilde monitörün arkasına koyulmuş, çalgılarım -darbukalar, banjolar, gitarlar, ziller- duvara dizilmişti.

Orasının bir zamanlar bebek odası olduğunun tek belirtisi, -güldüğünüz zaman içinizde hissettiğiniz- yumurta sarısı renginde olan duvarlardı.

Ortadaki örgü halının üstüne uzandım ve dizlerimi göğsüme çektim. Koridordan Max'ın sesi geldi. "Zoe? Neredesin?" Yatak odasının kapısını açtığını, hızla içeriye baktığını ve çıktığını duydum. Aynı şeyi banyoda da yaptı. Sonra kapıyı açıp beni gördü. "Zoe," dedi. "Sorun ne?"

Bebek odası olmayan odada etrafıma bakarken Bay Docker'i, içinde bulunduğun ortamın bilincine varmanın ne anlama geldiğini düşündüm. En güzel rüyanızdan uyanınca boğazınıza dayanmış yüz tane bıçak bulmaya benziyor. "Her şey," diye fısıldadım.

Max yanıma oturdu. "Konuşmamız gerek."

Onun yüzüne bakmıyordum. Hatta kalkıp oturmadım bile. Sadece ileriye bakıyordum; gözlerim radyatörün hizasındaydı. Max prizlerden güvenlik kapaklarını çıkartmayı unutmuş; hepsi hâlâ o plastik disklerle kaplı.

Çok geç. Kimseye bir şey olmaz artık.

"Şimdi değil," dedim.

Anahtarlarınızı, cüzdanınızı, gözlüklerinizi kaybedersiniz. İşinizi kaybedersiniz. Kilo kaybedersiniz.

Para kaybedersiniz. Aklınızı kaybedersiniz.

Umudunuzu kaybedersiniz, inancınızı kaybedersiniz. Yön duygunuzu kaybedersiniz.

Arkadaşlarınızın izini kaybedersiniz.

Kendinizi kaybedersiniz. Tenis maçını kaybedersiniz. Girdiğiniz iddiayı kaybedersiniz.

Bebeğinizi kaybedersiniz ya da öyle derler.

Ancak ben onun nerede olduğunu çok iyi biliyorum.

Ertesi gün uyandığımda göğüslerimin taş gibi olduğunu fark ettim. Nefes alırken bile ağrıyorlar. Yeni doğmuş bir bebeğim yok ama vücudum bunu bilmiyor sanki. Hastanedeki hemşireler beni bu konuda uyarmıştı. Eskiden anne sütünü kurutan bir iğne vardı ama ciddi yan etkileri olduğundan, beni bu geçici durumla ilgili uyarıp eve göndermişlerdi.

Max'ın tarafındaki yatak örtüsü bozulmamış. Dün gece yatağa gelmemiş ama nerede uyuduğunu bilmiyorum. Şimdi de işe gitmiş olmalı.

"Anne," diye seslendim ama kimse gelmedi. İrkilerek doğrulurken komodinde bir not olduğunu gördüm. *Yiyecek alışverişine gidiyorum*, diye yazmış annem.

Hastanede verilen taburcu evraklarını karıştırdım. Kimse ölü bebek doğuran bir kadını eve gönderirken emzirme uzmanının irtibat numaralarını vermeyi akıl edemiyor anlaşılan.

Kendimi aptal gibi hissederek Dr. Gelman'ın ofis numarasını

arıyorum. Telefonu danışma görevlisi -altı aydır her gidişimde gördüğüm tatlı kız- açtı. "Merhaba," dedim, "Ben Zoe Baxter..."

"Zoe!" dedi heyecanla. "Cuma günü hastaneye yatırıldığını duydum! Ne oldu? Kız mı oğlan mı?"

Sesindeki coşkudan hafta sonu neler olduğundan haberi olmadığını anlayabiliyordum. Kelimeler boğazımda düğümlendi. Güçlükle, "Oğlan," diye cevap verdim. Gerisini söyleyemedim.

Tişörtümün kumaşı bile dayanılmaz acı veriyor. "Bir hemşire-ebeyle konuşabilir miyim?"

"Tabii, hemen aktarıyorum..." dedi danışma görevlisi ve en azından hemşire-ebenin olup bitenlerden haberdar olması için dua ederek beklemeye koyuldum.

Hatta bir klik sesi duydum. "Zoe," dedi hemşire şefkatle, "Nasılsın?"

"Sütüm," dedim boğulurcasına. "Kurutmak için yapabileceğim bir şey var mı?"

"Yok aslında... Bir şekilde üstesinden gelmen gerekiyor. Ama biraz ibuprofen alabilirsin. Sütyeninin içine soğutulmuş lahana yaprakları koymayı dene; nedenini bilmiyoruz ama lahana yapraklarında yangıyı azaltan bir şey var. Ayrıca adaçayı. Evde varsa yemeklere koy ya da çay halinde iç. Adaçayı süt üretimini engeller."

Ona teşekkür edip telefonu kapattım. Yerine koyarken ahizeyi elimden düşürerek saati devirdim ve kazara radyo açıldı. Klasik müzik çalan bir istasyona ayarlı, çünkü sabahları 06.00'da orkestra melodileriyle uyanmak rock ritmiyle uyanmaktan daha kolay geliyor.

Flüt. Yaylı sazlar kısmının inişi çıkışı. Tubanın ve borunun pompalı homurtusu. Wagner'in *Valküreler* operası duvardan tavana yayılıyor, odayı kaos ve enerjiyle dolduruyordu.

O parça hâlâ boşaltmadığım doğum valizinde duran CD'de var.

Ve o parça bir bebek doğurmuş olsam da doğum sırasında hiç çalınamadı.

Hızla saatli radyonun fişini çektim, başımın üstünde tutum ve fırlatıp attım. Radyo, Wagner'i gururlandıracak bir kreşendoyla alışap zemine çarpıp paramparça oldu.

Sessizlik çökünce kesik soluklar aldığımı fark ettim. Radyoyu Max'a nasıl açıklayacağımı düşünüyordum. Veya o anda elinde alışveriş torbalarıyla çıkıp gelse, anneme. "Tamam," dedim kendi kendime. "Yalnızca parçaları toplaman gerekiyor."

Mutfakta siyah bir çöp torbası, faraş ve süpürge buldum. Radyodan arta kalanları alıp ortalığı temizledim. Minik parçaları ve elektronik iç organlarını faraşa topladım.

Parçaları toplamak.

Bu kadar basit aslında. Kırk sekiz saatten beri ilk defa bir değişim, bir amaç hissediyordum. On dakika içinde ikinci kez Dr. Gelman'ın ofisini aradım. "Ben yine Zoe Baxter," dedim. "Bir randevu almak istiyorum."

Max'la ilk tanıştığım gece eve onunla birlikte dönmemin birçok nedeni var:

1. Yaz gibi kokuyordu.

2. Yeni tanıştığı erkeklerle eve giden türde kızlardan değildim. Hiçbir zaman olmadım.

3. Şiddetle kanayan bir yarası vardı.

Max, ağabeyinin düğünü olmasına rağmen bütün zamanını benim bir sonraki molamı beklemekle geçirdi. Diğer erkekler sigara içmek için dışarı çıkarken ya da bir bardak su almak için bara giderken, aşağıya baktığım zaman Max'ın bir bardak alkolsüz içkiyle beni beklediğini görüyordum. Önce dayanışma ruhu nedeniyle alkol almadığını düşünmüştüm: Ben çalışıyordum ve içki içmemem gerekiyordu, bu nedenle Max da içmiyordu. Bunun çok tatlı bir davranış olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum. Birçok erkeğin yapmayacağı bir şeydi.

Son dakikada birinin yerine geldiğim için mutlu çifti tanımıyordum ama Reid'le Max'ın akraba olduğuna inanmak çok zordu. Sadece görünüş açısından değil. Reid uzun boylu, golf ve raketbol tarzı atletik yapılıydı, oysa Max boyut ve kuvvet açısından tamamen hayvan gibiydi. Reid'in arkadaşlarının hepsi sanki kendilerini konuşurken dinlemeyi seven bankerler veya avukatlardı; kız arkadaşları ve eşlerinin Muffy ve Wimks gibi isimleri vardı. Reid'in yeni karısı Liddy de Mississippili'ydi ve sanki İsa'ya çok fazla şükran sunan bir havası: Hava durumu için, şarap için, büyükanne Kate onun parmağında yüzük görecek kadar uzun yaşadığı için. Düğündeki diğer davetlilerin yanında Max çok daha ferahlatıcıydı; göründüğü gibiydi. Gece yarısı müziği kesme zamanı geldiğinde, Max'ın kendi çevre düzenleme şirketi olduğunu, kışın kar küreDiğini, yanağındaki beyaz yara izinden ağabeyinin sorumlu olduğunu (beysbol sopasıyla sert bir vuruş) ve kabuklu deniz ürünlerine alerjisi olduğunu biliyordum. O da benim alfabeyi tersinden okuyabildiğimi, on müzik aleti çalabildiğimi ve bir aile, büyük bir aile istediğimi öğrenmişti.

Sahnede durduğum yerden gruba döndüm. Şarkı listemize göre son parça Donna Summer'in 'Last Dance' adlı şarkısıydı. Ama pisttekiler pek disko kalabalığına benzemiyordu, ben de arkamdakilere, "Etta James'i biliyor musunuz?" diye sordum ve orgcu 'At Last' şarkısının ilk notalarını çalmaya başladı.

Bazen şarkı söylerken gözlerimi kapatırım. Aldığım her nefeste bir ahenk doğar, davullar nabzım olur, melodi kanımın akışı. Kendinizi müziğe kaptırmanın, notalardan, duraklardan ve ölçülerden oluşan bir senfoni haline gelmenin anlamı budur.

Şarkıyı bitirince bir alkış tufanı koptu. Reid'in candan alkışladığını duyabiliyordum: *Bravo*! Ve Liddy'nin heyecanlı arkadaşları: "Hayatımda dinlediğim en iyi düğün orkestrası!" "Senden mutlaka kartlarını almalıyız."

"Çok teşekkür ederiz," diye mırıldandım ve gözlerimi açtığımda Max gözlerimin içine bakıyordu.

Ama ansızın adamın biri sendeleyerek sahneye geldi, tökezlerken davulu yumrukladı. Zil zurna sarhoştu ve Güney aksanına

bakılacak olursa Liddy'nin akrabalarından ya da aile dostlarından biriydi. "Hey, kızım," diye bağırdı, siyah elbisemin etek ucuna yapışarak. "Ne olduğunu biliyor musun?"

Basçı bir adım atarak beni korumaya çalıştı ama Max çoktan gelmişti. "Efendim," dedi kibarca. "Bence gitseniz iyi olacak."

Sarhoş adam onu itekledi ve elimi yakaladı. "Sen..." diye geveledi, "Siktiğimin bülbülünün tekisin lan!"

"Bir hanımefendinin karşısında küfredilmez," diyen Max adama yumruğu geçirdi. Sarhoş, çığlıklar atan bir grup nedimenin üstüne yığıldı ve kızların uzun etekleri yere düşüşünü yavaşlattı.

Bir anda smokinli bir canavar peydahlanıp Max'ı yakaladı ve hızla kendine çevirdi. "Babama yumruk attığın için bu," deyip Max'ı tek vuruşta bayılttı.

Ortalık bir anda cehenneme döndü: Hatfieldler McCoylar'a karşı. Masalar ters çevriliyor, yaşlı kadınlar birbirlerinin şapkalarındaki kurdeleleri koparıyordu. Orkestra arbedede zarar görmelerini önlemek için enstrümanları topladı. Ben o arada sahneden atlayıp Max'ın yanına çömeldim. Ağzından, burnundan ve düşerken çarptığı alnında açılan yaradan kan geliyordu. Başını kucağıma çektim ve üzerine kapanarak onu karmaşanın geri kalanından korumaya çalıştım. "Bu yaptığın..." dedim gözlerini kırpıştırmaya başlayınca, "Çok aptalcaydı."

Max sırıttı. "O kadarını bilmem," dedi. "Bana sarılmanı sağladı ya."

Kanama öyle şiddetliydi ki acil servise gitmesinde ısrar ettim. Kamyonetinin anahtarını verdi ve kendisi alnına peçete bastırırken benim kullanmama izin verdi. "Kimse Reid'in düğününü unutmayacak," yorumunu yaptı arabaya binerken.

Cevap vermedim.

"Bana kızgınsın," dedi.

"O bir iltifattı," dedim sonunda. "Bir adama bana iltifat ettiği için yumruk attın."

Max duraksadı. "Haklısın. Elbiseni parçalamasına izin vermeliydim."

"Elbisemi parçalamazdı. Orkestradaki çocuklar onu durdururdu..."

"Seni kurtaran kişi olmak istedim," dedi Max açıkça ve içtenlikle ve ben ona gösterge panelinin yeşil parıltısı gerisinden bakakaldım.

Hastanede Max'la birlikte bir bölmede beklerken, "Dikiş atılması gerekecek," dedim.

"Çok daha fazlasına ihtiyacım olacak," dedi. "Her şeyden önce, ağabeyimin benimle bir daha asla konuşmayacağından eminim."

Ben cevap veremeden bir doktor perdeyi çekerek içeriye girdi. Bir çift plastik eldiven taktı ve ne olduğunu sordu.

"Bir şeye çarptım," dedi Max. Doktor kafasındaki yarayı yoklarken irkildi.

"Neye? Bir yumruğa mı?" Doktor cebinden bir kalem fener çıkarttı ve Max'a minik ışığı takip etmesini söyledi.

Onun gözlerini yukarıya kaldırışını, sonra bir yandan diğer yana çevirişini izledim. Bakışımı yakaladı ve bana göz kırptı.

"Dikiş atılması gerekecek," dedi doktor. "Beyin sarsıntısı geçiriyor gibi görünmüyorsun ama bu gece yanında kalacak birini bulsan iyi olur." Bölmenin perdesini açtı. "Dikiş tepsisini alıp geliyorum."

Max gözlerinde soru ifadesiyle bana baktı.

"Tabii ki kalırım," dedim. "Doktorun emri ne de olsa."

Bir hafta sonra hastanenin yanık ünitesindeki işime geri döndüm. Gördüğüm ilk hasta, düzenli terapi yaptığım Dominik Cumhuriyeti kökenli on dört yaşındaki Serena idi. Evde çıkan bir yangında ağır yaralanan Serena yerel tedavi görmüş ama derisi deforme olmuş ve yanık izi kalmış. Ailesinin evinde iki yıl karanlıkta saklandıktan sonra rekonstrüktif deri nakli yaptırmak üzere Rhode Island'a gelmiş.

Programa göre hastanede olmam gereken her gün onunla bir saat beraberim. Aslında ilk zamanlarda kimse müzik terapisinin Serena'ya nasıl yararı olacağını anlayamadı. Göz kapakları kapanmadığı için oluşan katarakt yüzünden gözleri görmüyordu ve ellerini sınırlı oranda oynatabiliyordu. Başlangıçta sadece ona şarkı söyledim ve bir süre sonra benimle birlikte söylemeye başladı. Sonunda gitarı sadece ilk üç perdesini kullanacağı şekilde ayarladım ve çalmasına olanak sağlamak için bir kızak ekledim. Gitarın boyun kısmına Velcro bant koydum ve çalmayı öğrenirken telleri hissedebilmesini sağladım.

"Merhaba, Serena," dedim o gün kapısını açarken.

"Merhaba, yabancı," diye cevap verdi. Sesindeki neşeyi hissedebiliyordum.

Büyük bir bencillikle kör olduğu için minnet duyuyorum. Çünkü birkaç dakika önce hemşirelerle konuşurken olduğu gibi üzüntüsünü nasıl ifade edeceğini bilemez haldeyken onu rahatlatmak zorunda kalmayacağım. Serena hamile olduğumu bilmiyordu, o nedenle bebeğin öldüğünü öğrenmesi de gerekmiyor.

"Nerelerdeydin?" diye sordu.

"Hastaydım." Serena'nın yanına bir sandalye çekip gitarımı kucağıma yerleştirdim ve akort etmeye başladım. Serena da kendi gitarını aldı. "Neler yaptın bakalım?"

"Her zamanki şeyler," dedi Serena. Yüzü bandajlarla sarmalanmıştı, çünkü en son geçirdiği ameliyatın yaraları hâlâ iyileşme sürecindeydi. Kelimeleri ağzında yuvarlıyordu ama onca zamandan sonra konuşma şeklini öğrenmiştim. "Senin için bir şey var."

"Öyle mi?"

"Evet. Dinle. Buna 'Üçüncü hayat' deniyor."

Dikkat kesildim. Bu deyim, son iki aydır yaptığımız ve birinci hayatı, yani yangından öncesiyle sonraki ikinci hayatı arasındaki farkları konuştuğumuz terapi seanslarında doğmuştu. "Peki, ya üçüncü hayatın?" diye sormuştum Serena'ya. "Bütün ameliyatlar bittikten sonra kendini nerede görüyorsun?"

Vücuduna bağlı monitörlerin 'bip' seslerinin ve vınlamalarının eşlik ettiği tiz soprano sesine kulak verdim:

"Artık karanlıkta saklanmak yok

Öfke yok, acı yok

Dışarısı farklı olabilir

Ama içim aynı."

İkinci dizede melodiyi kavrayınca gitarımla eşlik etmeye başladım. Serena şarkıyı bitirip ellerini gitarın klavyesine kaydırırken onu alkışladım. "Bu hayatımda aldığım en güzel hediye, Serena."

"Hastalanmaya değecek kadar mı?"

Seansların birinde Serena, bir yağmur çubuğuyla oynuyordu. Eviriyor, çeviriyor, giderek daha heyecanlı ve telaşlı hale geliyordu. Ona çubuğun neyi hatırlattığını sorduğum zaman Dominik Cumhuriyeti'nde dışarıya çıktığı en son günü anlattı. Okuldan eve yürüyormuş ve bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başlamış. Bunu oluşan göletlerin içine bastığında ve saçları ıslandığından anlamış. Ama yaralı dokular nedeniyle yağmur damlalarını teninde hissedememiş. Yağmuru neden hissedemediğini hiçbir zaman anlayamamış ama bir sınıf arkadaşının 'Frankenstein'in Gelini' hakkındaki alaycı yorumu sıcak bir kılıç gibi içini delip geçmiş.

İşte o anda evinden bir daha çıkmamaya karar vermiş.

Müzik terapisinin terapistle değil, hastayla ilgili olması gerekiyor. Buna rağmen gitarımın göbeğindeki küçük damla ağladığımı gösteriyor. Serena gibi ben de yanaklarımdaki gözyaşlarını hissedemedim.

Derin bir nefes aldım. "En çok hangi dizeyi seviyorsun?"

"İkinci dize herhalde."

Tekrar normal düzene, öğretmen-öğrenci, terapist-hasta konumuna, eskiden olduğum kişiliğe döndüm. "Bana nedenini anlat," dedim.

Max'ın tekneyi nereden bulduğunu bilmiyorum ama Narragansett Koyu'na ulaştığımızda bizi bekliyordu. Meteoroloji tahmini yanılmıştı; hava soğuk ve rutubetliydi. O sabah bizden başka kimsenin sürat teknesi kiralamadığından eminim. Pus yüzümü ıslatmaya başlayınca ceketimin fermuarını çeneme kadar çektim.

Max, "Önce sen," diyerek binebilmem için tekneyi tuttu. Sonra kumsala gelirken arabada ikimizin arasında duran karton kutuyu uzattı.

Tekneye atlayıp çalıştırdı, gaz verdi ve denizi yararak ilerlemeye başladık. Mendireğin içinde şamandıraların ve uyuyan teknelerin etrafını dolaşarak ilerliyorduk. Köpüklü dalgalar uzun parmaklarını küçük teknenin küpeştesinin üzerinden uzatıp lastik ayakkabılarımı ıslatıyor.

"Nereye gidiyoruz?" diye bağırıyorum motorun sesini yenmeye çalışarak.

Max beni duymuyor ya da duymazdan geliyor. Bunu son zamanlarda sık sık yapıyor. Eve güneş battıktan saatler sonra geliyor ve o saatlere kadar budama, ekme, biçme hatta sörf yapamayacağını biliyorum. Bunu bahane ederek kanepede yatıyor. "Seni uyandırmak istemedim," diyor, sanki benim hatammış gibi.

O sabah da güneş tam doğmamıştı bile. Oraya okyanus sessizken, trol tekneleri, hafta sonu denizcileri yokken gelmek Max'ın fikriydi. Kucağımda o kutuyla teknenin arkasında oturuyordum. Gözlerimi kapattığım zaman motorun çalkantısıyla dalgaların şamarları, sanki kendilerini düzenleyerek bir rap ritmi oluşturuyordu. Parmaklarımı metal oturağa vurarak tempo tutmaya başladım.

Yaklaşık on dakika sonra Max motoru durdurdu. Kendi dalgamızda sürüklenerek salınıyorduk artık.

Max karşıma oturup ellerini dizlerinin arasına sıkıştırdı. "Sence ne yapmamız gerekiyor?"

"Bilmiyorum."

"Acaba sen..."

"Hayır," diyerek kutuyu ona uzattım. "Sen yap."

Max başını sallayıp kutudan küçük mavi seramik vazoyu çıkarttı. Birkaç ambalaj köpüğü parçası rüzgârda titreşti. Bunu görünce panikler gibi oldum; kuvvetli bir rüzgâr uygunsuz zamanda çıkarsa... Ya küller uçuşup saçlarıma, ceketime konarsa...

"Bir şeyler söylememiz gerektiğini düşünüyorum," diye mırıldandı Max.

Gözlerim yaşlarla doldu. "Özür dilerim," dedim.

'Söyleyecek daha güzel şeyler bulamadığım için...

Her şeyden önce bunu yapmak zorunda kaldığımız için...

Seni birkaç hafta daha içimde güvende tutmayı başaramadığım için...'

"Özür dilerim."

Max uzanıp elimi sıktı. "Ben de," dedi.

Anlaşılan bebeğim, soğukta bırakılan bir nefes, bir duman bulutu kadar gerçekmiş ancak. Küller neredeyse havayla temas eder etmez kayboluyor. Gözümü bir kez kırpsaydım bu hiç olmamış gibi davranabilirdim.

Ama küllerin okyanusun öfkeli yüzeyine konduğunu hayal ediyordum. Dipteki denizkızlarının onu şarkılarla eve çağırdığını hayal ediyordum.

Max, Dr. Gelman'la olan randevumuza geç kaldı. Kuru ot kokarak lambrili ofise girerken, "Özür dilerim," dedi. "İş yüzünden geciktim."

Randevumuza on dakika erken geldiği zamanlar olmuştu. Bir keresinde kamyoneti bozulunca, sperm örneğini yumurtaların zamanında döllendirilmesi için kliniğe koşarak getirmişti. Ama taburcu oluşumu izleyen iki haftadır sohbetlerimiz hava durumuyla, alışveriş listesiyle ve akşamleyin televizyonda ne seyretmek istediğimle sınırlıydı.

Max yanımdaki koltuğa oturdu ve umut dolu gözlerle kadın doğum uzmanına baktı. "Zoe iyi mi?"

"Zoe'nin iyileşmeyeceğini düşündürecek hiçbir neden yok," dedi Dr. Gelman. "Artık trombofili olduğunu bildiğimize göre bunu ilaçla tedavi edebiliriz. Plasentanın altında gördüğümüz fibroitlere gelince, hamileliğin hormon salınımları olmazsa tekrar küçülecek-lerini umabiliriz."

"Bir dahaki seferde ne olacak?" diye soruyorum.

"İçtenlikle söyleyebilirim ki, Coumadin tedavisine devam ettiğimiz sürece başka pıhtı olacağını sanmıyorum..."

"Hayır," diyerek sözünü kestim. "Tekrar hamile kaldığım zamanı kastetmiştim. Deneyebileceğimi söylemiştiniz."

"Ne?" dedi Max hayretle. "Ne söylüyorsun sen?"

Onun yüzüne baktım. "Üç tane embriyomuz kaldı. Üç tane donmuş embriyomuz var, Max. Daha önce düşük yaptığım zaman pes etmedik. Şimdi de pes edemeyiz..."

Max hızla Dr. Gelman'a döndü. "Söyleyin ona. Bunun çok kötü bir fikir olduğunu söyleyin."

Kadın doğum uzmanı başparmağını defterinin kenarında dolaştırıyordu. "Bir plasenta ayrılması daha yaşanması olasılığın yüzde yirmi ile elli arasında. Buna ek olarak başka riskler de var, Zoe. Örneğin preeklampsi, yüksek kan basıncı ve şişkinlik, bunların sonucunda kriz geçirmeni önlemek için magnezyum alman gerekebilecek. Ayrıca felç de geçirebilirsin..."

"Aman Tanrım!" diye mırıldandı Max.

"Deneyebilirim," diye üsteledim, doktorun gözlerinin içine bakarak.

"Evet. Riskleri bilerek deneyebilirsin."

"Hayır." Bu kelime zorlukla duyuldu, çünkü Max söylerken ayağa kalkmıştı. "Hayır," dedi tekrar ve muayenehaneden çıkıp gitti.

Onun peşinden fırladım ve koridorda hızla ilerleyip kolunu yakaladım. Silkinerek benden kurtuldu. "Max!" diye seslendim arkasından

ama asansöre yönelmişti bile. Kabine girdi ve ben yetişinceye kadar kapı kapanmaya başladı. Aralıktan içeriye süzülüp yanında durdum.

Asansörde çocuk arabalı bir kadın daha vardı. Max boş gözlerle ileriye bakıyordu. Asansörün zili çaldı, kapı açıldı ve kadın çocuk arabasını iterek çıktı.

"Bütün istediğim buydu," dedim yalnız kalır kalmaz. "Bir bebek sahibi olmak."

"Ya *benim* istediğim bu değilse?"

"Eskiden senin de istediğin buydu."

"Eh, *sen* de eskiden benimle bir ilişkin olsun istiyordun," dedi Max. "Anlaşılan ikimiz de bir miktar değiştik."

"Sen neden bahsediyorsun? Hâlâ istiyorum onu."

"Spermimle ilişki istiyorsun sen. Bu... Bu bebek meselesi... İkimizden de büyük bir olay haline geldi. Bizim aramızdaki bir konu olmaktan çıktı ve seninle bir türlü sahip olamadığımız bebek arasındaki bir konu haline geldi. Ve durumlar zorlaştıkça soluyacak hava bırakmıyor, nefes almak zorlaşıyor, Zoe. Bana yer kalmıyor."

"Kıskanıyor musun? Var olmayan bir bebeği mi kıskanıyorsun?"

"Kıskanmıyorum. Sadece çok yalnızım. Karımı geri istiyorum. Eskiden benimle vakit geçirmek isteyen, yüksek sesle ölüm ilanlarını okuyan, altmış kilometre hızla araba kullanarak şu kadar saatte hangi kente ulaşacağımızı merak eden kızı istiyorum. Cep telefonumdan arayıp saat dörtte klinikte olmamı hatırlatmanı değil, benimle konuşmanı istiyorum. Ve şimdi... Şimdi seni öldürebileceğini bile bile tekrar hamile kalmak istiyorsun. Ne zaman duracaksın, Zoe?"

"Beni öldürmeyecek," diye direndim.

"Ama *beni* öldürebilir." Max kabinin tavanına çevirdi gözlerini. "Dokuz yıl oldu. Artık bunu yapamayacağım."

Bakışlarında bir şey var, gerçeği vurgulayan acı reçete türü bir şey. Tüylerim diken diken olmuştu. "O halde taşıyıcı anne buluruz. Veya evlat ediniriz..."

"Zoe! Söylemek istediğim, artık bunu yapamayacağım ben. *Bizi, ikimizi* devam ettiremeyeceğim."

Asansörün kapısı açıldı. Zemin kata gelmiştik ve kliniğin ön tarafındaki cam kapılardan içeriye öğleden sonra güneşi süzülüyordu. Max asansörden çıktı ama ben kaldım.

Kendi kendime ışığın bana oyun oynadığını, bunun optik bir illüzyon olduğunu söylüyordum. Bir an buradaydı, onu görebiliyordum ama bir an sonra sanki hiç burada olmamış gibiydi.

Max

Hep çocuk sahibi olacağımı düşünmüştüm. Demek istediğim, çoğu erkeği özdeşleştirebileceğiniz hikâye benim için de geçerliydi: Doğarsınız, büyürsünüz, aile kurarsınız, ölürsünüz. Ben sadece eğer bu süreçte bir gecikme olması gerekiyor idiyse bunun son kısımda olmasını yeğlerdim.

Benim hikâyemde hain ya da acımasız olan ben değilim. Bebeğimizin olmasını ben de istiyordum. Bütün hayatım boyunca babalık hayalleri kurduğumdan değil, çok daha basit bir nedenle: Çünkü Zoe'nin istediği bir şeydi bu.

Benden istediği her şeyi yaptım. Kafeini bıraktım, slip külot yerine boxer giydim, bisiklete binmeyi bırakıp koşuya başladım. İnternette bulduğu ve doğurganlığı artıran diyeti uyguladım. Laptopumu kucağıma koymaktan vazgeçtim. Hatta testislerime tehlikeli derecede yakın yerlere iğneler batırıp uçlarını ateşe veren çılgın bir akupunkturcuya gittim.

Bunların hiçbiri işe yaramayınca da bir ürologa gittim ve 'Sertleşme tam mı?', 'Kaç cinsel partneriniz oldu?' 'Birleşme sırasında karınız

orgazm oluyor mu?' gibi soruları da kapsayan on sayfalık bir form doldurdum.

Gerçek anlamda duygularınızı ifade etmediğiniz ve sadece kazayla bir organınızı testereyle kestiğinizde doktora gittiğiniz bir evde büyüdüm. Savunmaya geçmek istemiyorum ama anlamanız gerek, IVF'nin dokunaklı kısmı, kurcalama ve inceleme, bana normal gelen şeyler değildi.

İçimde bir his, kısırlıktan muzdarip tek kişinin Zoe olmadığını söylüyordu. Ağabeyim Reid ile karısı on yılı aşkın süredir evliydi ve onların da çocuğu olmamıştı. Ancak aradaki fark, ağabeyimle Liddy'nin bir kliniğe on bin dolar akıtmak yerine bol bol dua etmesiydi.

Zoe ise Dr. Gelman'ın Tanrı'dan daha yüksek bir başarı oranına sahip olduğunu söylüyordu.

Neticede toplam sperm sayımın 60 milyon olduğu belirlendi. Çok gibi geliyor kulağa, değil mi? Ancak şekillerini ve hızlarını dikkate aldığınız zaman sayı bir anda 400.000'e iniyor ve bu da bana oldukça büyük bir sayı gibi geliyor. Ama 59 milyondan fazla sarhoşla birlikte Boston Maratonu'nu koştuğunuzu düşünün; işte o zaman bitiş çizgisine ulaşmak, sandığınızdan biraz daha zor hale geliyor. İşte Zoe'nin üreme sorunları da buna eklenince IVF'lerden ve ICSI'lerden medet umar duruma geldik.

Sonra bir de para konusu var. İnsanların IVF ücretini nasıl karşıladığını bilmiyorum. Her hamle, ilaçlar dâhil bin beş yüz dolar tutuyor. Biz Rhode Island'da, yani sigorta şirketlerini yirmi beş ile kırk yaş arasındaki evli ve doğal yollarla hamile kalamayan kadınları kapsamaya zorlayan bir eyalette yaşadığımız için çok şanslıyız ama yine de her canlı embriyo aşaması için cebimizden üç bin dolar ve her donmuş embriyo için altı yüz dolar çıktı. Sigortanın kapsamadığı şeyler: Spermlerin doğrudan yumurtalara enjekte edilmesi (bin beş yüz dolar), embriyonun dondurulması (bin dolar), embriyonun saklanması (yılda sekiz yüz dolar). Burada söylemeye çalıştığım şey şu: Sigorta desteğiyle bile ve son aşamanın mali kâbusundan önce dahi paramız bitmişti.

Ne zaman ters gitmeye başladığını tam olarak söylemem mümkün değil. Belki Zoe'nin adet döngüsünün günlerini sayıp, yatağa girerek "Şimdi!" dediği ilk seferde, belki beşincisinde ya da ellinci seferde. Bilmiyorum. Cinsel hayatımız, birbirine sargın olmayan bir ailede hiç iyi vakit geçirmeseniz de katılmanız gereken Şükran Günü yemeğine

dönüşmüştü. Belki terslik IVF'ye başladığımız ve Zoe'nin hamile kalma arayışı içinde yapmayacağı hiçbir şey olmadığını anladığım zaman başladı. O *istek*, önce *ihtiyaç*, sonra da *saplantı* haline gelmişti. Belki de Zoe ile bebeğin aynı sayfada olduğunu, benim bir şekilde dışarıda kaldığımı hissettiğim zamandı. Evliliğimizde artık bana yer yoktu; sadece genetik malzeme olarak işe yarıyordum.

Birçok insan kadınların bebek sahibi olamadıkları zaman neler çektiğinden bahseder. Ama kimse erkekleri merak etmez. Ben söyleyeyim size: Kendimizi başarısız, ezik hissederiz. Başka erkeklerin defalarca denemeden yaptığı, çoğu erkeğin çoğu zaman *yapmamak* için önlem aldığı şeyi yapamıyoruz. Doğru mu değil mi ya da benim hatam mı değil mi bilmem ama toplum çocuğu olmayan erkeğe farklı bakıyor. Eski Ahit'te kimin kimi doğurduğu konusuna adanmış ayrı bir kitap bulunmakta. David Beckham, Brad Pitt ve Hugh Jackman gibi kadınların başını döndüren ünlü seks sembolleri, *People* dergisinde daima çocuklarından birini omzuna almış halde boy göstermekte. (Bunu gayet iyi biliyorum, çünkü IVF kliniğinin bekleme odasındaki dergilerin neredeyse tamamını okudum.) Yirmi birinci yüzyılda olabiliriz ama gerçek erkek olma, hâlâ üreme becerisine bağlanıyor.

Biliyorum, bunu ben istemedim. Biliyorum, kendimi yetersiz hissetmemeliyim. Biliyorum, bu bir sağlık sorunu ve aniden kalbim dursaydı ya da bileğimi kırsaydım da ameliyat veya alçı gerekseydi kendimi pısırık gibi hissetmeyecektim. Öyleyse şimdi neden utanayım?

Çünkü topyekûn başarısız biri olduğumun gerekçelerini kapsayan uzun, çok uzun listenin bir kanıtını daha oluşturuyor.

Çevre düzenleme işi sonbaharda çok zorlaşır. Yaprak toplama ve çim kazıma işleri artar ve insanlar böylece kışa hazırlık yapmış olur. Kışın yapraklarını döküp, sonbaharda çiçek açan ağaçları ve çalıları buduyorum. Toprak donmadan ekim yapma konusunda birkaç müşteriyi ikna etmeyi başardım -bahar geldiğinde bunu yaptığınıza her zaman memnun olursunuz- ve sonbaharda epeyce miktarda muhteşem renkleri olan bazı kırmızı akağaç çeşitleriyle ilgilenmeyi kabul ettim. Öte yandan sonbahar, çoğunlukla yazın işe aldığım adamları işten çıkarma anlamına geliyor benim için. Genellikle birkaçını tutabiliyorum ama bu kış yapamayacağım; çok fazla borcum var ve iş az. Beş adamlık çevre düzenleme işim, tek adamlık kar küreme hizmetine dönüşecek.

Müşterilerimden birinin güllerini budarken yaz yardımcılarımdan biri koşarak geldi. Lise iki öğrencisi olan Todd, geçen hafta okullar açılınca işi bıraktı. "Max?" dedi, beysbol kasketini elinde tutarak. "Bir dakika konuşabilir miyiz?"

"Tabii." Çömelip gözlerimi kısarak ona baktım. Güneş çoktan alçalmıştı ve saat daha öğleden sonra üç buçuktu. "Okul nasıl gidiyor?"

"Gidiyor." Todd duraksadı. "Ben... Şey... İşe dönüp dönemeyeceğimi soracaktım sana."

Ayağa kalkarken dizlerim çatırdadı. "Gelecek baharda çalışmak üzere adam almak için biraz erken olduğunu düşünüyorum."

"Sonbahar ve kış için demek istemiştim. Ehliyetimi aldım. Senin için kar küreyebilirim ve..."

"Todd!" diyerek sözünü kestim onun. "Sen iyi bir çocuksun ama işler kışın çok yavaşlıyor. Seni bu aylardan işe almaya bütçem el vermez." Onun omzunu tuttum. "Beni Mart'ta ara, olur mu?"

Kamyonetime doğru yürürken, "Max!" diye seslenince döndüm. "Buna gerçekten ihtiyacım var." Âdem elması mantar gibi inip kalkıyordu. "Kız arkadaşım... Hamile o."

Todd'un kız arkadaşının bir müşterinin evinin önündeki kaldırımına temmuz ayında bir araba dolusu delişmen gençle geldiğini hatırlar gibiyim. Elinde bir termos limonatayla Todd'un yanına yürüyüşünü... Kesilmiş kot şortundan uzanan bronz bacaklarını... Todd'u öperek arabaya dönerken oğlanın nasıl kızardığını... Koşarken sandaletlerinin tabanına vuruşunu... Onun yaşında olduğum zamanları ve her seks yapışımda nasıl paniklediğimi... Her seferinde benim Truvalılar'ın yüzde ikilik dilime gireceğinden emin oluşumu hatırlıyordum.

"Şunu anlamıyorum," derdi Zoe, "On altı yaşındayken umutsuzca hamile kalmamaya çalışıyorsun ve hamile kalıyorsun da... Kırk yaşındayken hamile kalmayı candan istemene rağmen kalamıyorsun."

Todd'la göz göze gelmemeye çalıştım. "Kusura bakma," diye mırıldandım, "Yardımcı olamayacağım."

O uzaklaşana kadar kamyonetimin arka tarafındaki aletlerle oyalandım. Hâlâ yapacak işim var ama paydos etmeye karar veriyorum. Ne de olsa patronum. İşi ne zaman bırakacağımı benden iyi kim bilir?

Kamyonete atladım ve o işe gelip giderken önünden elli kere geçtiğim bir bara gittim. Barın adı *Quasimodo'nun Yeri* ve gayet kötü boyanmış; pencerelerinde metal ızgaralar var ve birinde Budwiser tabelası olduğunu sandığım bir şey var. Kısacası, kimsenin öğleden sonraları gitmeyeceği türde bir yer.

Zaten içeriye girip gözlerim ışığa alışınca da ilk anda barda benden başka sadece barmen olduğunu düşündüm. Sonra bankonun ucunda boyalı sarı saçları olan bir kadının bulmaca çözdüğünü gördüm. Kolları çıplak ve incecik, derisi krepon kâğıdı gibi buruşuktu; hem yabancıydı hem de tanıdık geliyordu. Tıpkı çok fazla yıkanmaktan önündeki resmin netliğini kaybedip boya lekesine dönüştüğü bir tişört gibi.

"Irv!" diye seslendi kadın, "Verimli çöküntü nedir? Üç harfli."

Barmen omuz silkti. "Bok olabilir mi? Gübre niyetine hani."

Kadın yüzünü buruşturarak, "Öyle bir kelime *New York Times*'in klâsına uymaz," dedi.

"Lös," dedim bir tabureye otururken.

"Kös mü?" diye sordu kadın bana dönerek.

"Hayır, *löss*. L-Ö-S. Rüzgârın sürükleyerek tepe veya kumul haline getirdiği çamur tabakasından oluşan bir tür çökelti." Gazeteyi gösterdim. "Yanıt bu."

Tükenmez kalemle gazeteye kelimeyi yazdı. "Soldan sağa altıyı da bilebilir misin acaba? Londra'daki tramvay'?"

"Kusura bakma." Başımı iki yana salladım. "Ivır zıvır şeyleri bilmem. Sadece biraz jeoloji."

"Size ne verebilirim?" diye sordu barmen, önüme bir peçete koyarak.

Dizili şişelere bakıp, "Sprite," dedim.

Gazozu barın altındaki sifondan doldurup bardağı önüme koydu. Yan gözle kadının içkisine baktım: Martini. Ağzım sulanmaya başlamıştı.

Barın üzerinde bir televizyon asılı. Oprah Winfrey herkese dünyanın çeşitli yerlerinden güzellik sırları anlatıyor. Japon kadınlarının tenlerinin o kadar yumuşak olmasını nasıl sağladığını merak ediyor muyum?

"Brown'da hoca falan mısın?" diye sordu kadın.

Gülerek, "Evet," dedim. Neden olmasın? Nasılsa onu bir daha hiç görmeyecektim.

İşin doğrusu, üniversite diplomam bile yok. Bin yıl önce Rhode Island Üniversitesi'ni üçüncü sınıfta bıraktım. Onur derecesiyle mezun olup kendi yatırım şirketini kurmadan önce Boston Bankası'nda çalışan harika çocuk Reid'in aksine, bira bardaklarına pinpon topu atma oyunu ve ispirto bölümünü bitirmiştim ancak. Önce hafta sonlarında verilen partilerle başladı. Sonra hafta arası çalışma molaları çıktı ama ben de zaten pek ders çalışmıyordum. Hatırlayamadığım koca bir sömestr vardı ve bir sabah kütüphanenin basamaklarında çırılçıplak uyandım; o hale nasıl geldiğim konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Babam eve geri dönmeme izin vermeyince, Reid'in Kenmore Meydanı'ndaki dairesinin kanepesinde kalmaya başladım. Bir alışveriş merkezinde gece bekçisi olarak çalışmaya başladım ama öğleden sonra cümbüşlerini uyuyarak atlatmaya çalışırken işe gitmediğim için kovuldum. Evin çeşitli yerlerine sakladığım ucuz içkileri alabilmek için Reid'den para çalmaya başladım. Sonra bir sabah, akşamdan kalma halde uyandığımda alnıma bir tabanca dayalı olduğunu gördüm.

"Reid! N'apıyorsun?"

"Kendini öldürmeye çalışıyorsan bu işi biraz hızlandırabiliriz," dedi ağabeyim.

Birlikte bütün içkileri toparlayıp lavaboya döktük. Reid işinden izin alarak benimle ilk adsız alkolikler toplantıma geldi. Bütün bunlar on yedi yıl önce olmuştu. Yirmi dokuz yaşımda Zoe ile tanıştığım zaman ayıktım ve üniversite diploması olmayan birinin hayatta ne yapabileceğini anlamıştım. Üniversitede tek sevdiğim dersin jeoloji olduğunu düşününce toprakla ilgilenmemin, başka alana kaymamamın daha iyi olacağına karar verdim. Küçük bir kredi çekerek ilk çim biçme makinemi satın aldım, kamyonetimin yan tarafına adımı ve sloganımı yazıp broşür bastırdım. Reid ve Liddy gibi zengin bir hayat yaşamıyor olabilirim ama geçen sene net 23.000 dolar kazandım ve dalgalar iyi olduğu zaman işe gitmeyip sörf yapabildim.

Bu rakam Zoe'nin geliriyle birleşince onun şimdi yaşadığı yeri kiralamaya yetti. İlişkiyi bırakmak isteyen taraf siz olunca, fiilen *gitmeye* de gönüllü olmanız gerekiyor. Evden ayrılışımın üzerinden bir ay geçmiş olmasına rağmen Zoe'nin ev sahibine kazanı temizletmeyi ha-

tırlatıp hatırlatmadığını merak ediyorum. Ya da kira sözleşmesini (bu kez benim adım olmadan) bir yıl uzatıp uzatmadığını. Ağır davullarını girişteki basamaklarda kimin taşıdığını düşünüyorum. Yoksa geceleri arabada mı bırakıyor?

Hata yapıp yapmadığımı düşünüyorum.

Bulmaca yapan kadının martinisine baktım. "Hey," diyorum barmen Irv'a. "Ben de şundan bir tane alabilir miyim?"

Kadın kalemini barda tıklattı. "Demek jeoloji öğretiyorsun."

Televizyonda Oprah, Kleopatra'nın kullandıklarına benzer vücut arındırıcınızı evde nasıl yapabileceğinizi anlatıyordu.

"Hayır, Mısırca," diye yalan söyledim.

"Indiana Jones gibi mi?"

"Hemen hemen. Ama ben yılanlardan korkmuyorum."

"Oralara gittin mi? Nil'e falan yani."

"Tabii." Aslında pasaportum bile yok. "On iki defa gittim."

Kalemiyle gazetesini bana doğru itti. "Mısırca yazıldığında adımın neye benzediğini gösterebilir misin?"

Irv martiniyi önüme koydu. Terlemeye başlamıştım. Çok kolay olacaktı.

"Adım Sally," dedi kadın. "S-A-L-L-Y."

Bir şeyi çok istediğinizde şaşırtıcı şeyler yapabilirsiniz. Her şeyi yapmaya, her şeyi söylemeye, her şey olmaya hazırsınızdır. Eskiden içki konusunda öyle düşünürdüm, neyse ki içki parası bulmak için yaptığım bazı şeyleri belleğimden tamamen silip attığımdan eminim. Bir dönem bebek sahibi olmak konusunda da aynı şeyi hissediyordum. Yabancının tekine cinsel hayatımın detaylarını anlatmak mı? Tabii, neden olmasın? Karımın poposuna iğne yapmak mı? Memnuniyetle. Plastik kaba boşalmak mı? Hiç sorun değil. Doktorlar bizden doğurganlık olasılığını artırmak için geri geri yürümemizi ve opera söylememizi istese gözümüzü kırpmadan yapardık.

Bir şeyi çok istediğiniz zaman, kendinize binlerce yalan söylersiniz.

Örnek: Allahın hakkı beştir.

Örnek: Bebek doğduktan sonra Zoe ile aramız daha iyi olacak.

Örnek: Bir yudum beni öldürmez.

Televizyonda dev mürekkep balıklarını anlatan bir belgesel izlemiştim. Bunlardan birinin düşmanından kurtulmak için mürekkebini suya fışkırtmasını filme almışlardı. Mürekkep siyahtı, çok güzeldi ve duman gibi kıvrılıyor, düşmanın dikkatini dağıtarak kaçmasını sağlıyordu. Alkol de kanımda aynı duyguyu yarattı: Mürekkep balığının mürekkebi gibiydi ve beni öylesine kör edecekti ki acı veren her şeyden uzaklaşacaktım.

Bildiğim tek dil İngilizce. Yine de gazetenin kenarına üç tane dalgalı çizgi, yılana benzeyen bir şekil ve bir de güneş çizdim. "Bu yalnızca isminizin sesi," dedim. "Sally sözcüğünün tam karşılığı yok Mısırca'da."

Kadın gazetenin kenarını koparttı, katladı ve sütyeninin içine koydu. "Bunun dövmesini yaptıracağım."

Büyük olasılıkla dövme sanatçısı da onların gerçek hiyeroglif olmadığını anlamayacak. Aslına bakarsanız, 'İyi vakit geçirmek için Nefertiti'yi arayın' bile yazmış olabilirdim.

Sally taburesinden atladı ve benim yanımdakine oturdu. "O martiniyi içecek misin yoksa antika olmasını mı bekleyeceksin?"

"Henüz karar vermedim," dedim. Ona ilk kez doğru bir şey söylemiştim.

"O halde kararını ver ki sana bir tane daha ısmarlayayım."

Martiniyi kaldırıp uzun, barut gibi, akıllara durgunluk veren bir yudumda içtim. "Irv..." dedim boş bardağı barın üstüne bırakarak. "Hanımefendiyi duydun."

Kliniğe ilk kez sperm örneği bırakmam gerektiğinde, hemşire bekleme odasına girip adımı söylemişti. Ayağa kalkarken aklımdan tek şey geçiyordu: Buradaki herkes şimdi ne yapacağımı biliyor.

Zoe'yle bana verilen dokümanlarda eşin 'örnek toplama' işlemine yardımcı olabileceği yazıyordu ama bir klinikte boşalmaktan daha tuhaf bir şey varsa, o da doktorlar, hemşireler ve hastalar kapının hemen dışındayken yanımda karımın olmasıydı. Hemşire beni koridorun

sonuna götürdü ve kahverengi bir kesekâğıdı vererek, "Al bakalım," dedi. "Talimatı mutlaka oku."

Zoe bana kahvaltıda, "O kadar kötü değil, *Pee-wee's Playhouse*'nin setini ziyaret ediyormuşsun gibi düşün," demişti.

Zoe günde iki kere iğne olurken, sürekli olarak pelvis muayenesine girerken ve aşırı hormon aldığı için sokakta karşıdan karşıya geçmek kadar basit bir hareket yaptığında bile gözyaşlarına boğulurken benim şikâyet etmeye hakkım var mıydı? Onunkilerle karşılaştırdığınız zaman bu çocuk oyuncağıydı.

Oda dondurucu derecede soğuktu. Dekorasyon, üstüne çarşaf serilmiş bir kanepe, televizyon ve video, lavabo ve sehpadan ibaretti. Birkaç video kaset vardı: Çizmeli Pipi, *Mest Side Story... Playboy* ve *Hustler* dergilerinin çeşitli sayılarıyla birlikte oraya koyulma nedenini anlamadığım bir de *Good Housekeeping* dergisi vardı. Sağdaki duvarda zuladan uyuşturucu satıldığı hissi veren küçük bir pencere vardı; herhalde işim bitince örneği oraya bırakacaktım. Hemşire odadan çıkınca kapıyı sürgüledim, emin olmak için kapının kolunu yokladım.

Kese kâğıdını açtım. Örnek kabı çok büyüktü. Neredeyse *kova* boyutunda. Benden ne bekliyorlardı?

Ya yanlışlıkla devrilir ve dökülürse?

Dergilerden birinin sayfalarını çevirmeye başladım. Bunu en son on beş yaşındayken yapmış, gazete büfesinden *Playboy* dergisinin aralık sayısını çalmıştım. Ne kadar yüksek sesle soluk aldığımı farkettim. Belki bu normal değildi. Belki de kalp krizi geçirdiğim falan anlamına geliyordu.

Ya da belki o işi bir an önce yapıp oradan kurtulmalıydım.

Televizyonu açtım. Önceden koyulmuş video oynuyordu. Bir an seyrettim, sonra kapının diğer tarafında örneği bekleyen kişinin dinleyip dinlemediğini merak ettim.

Çok uzun sürüyordu.

Sonunda gözlerimi kapattım ve hayalimde Zoe'yi canlandırdım.

Aile kurmaktan bahsetmeye başlamadan önceki Zoe'yi. White Dağları'nın eteklerinde kamp kurmaya gittiğimiz ve uyandığımda onu çırılçıplak flüt çalarken bulduğum zamanki Zoe'yi.

Tamam. Kabın içindeki örneğe baktım. Hamile kalamamamıza şaşmamak gerekiyordu; en azından hacim açısından fazla bir şey yoktu. Etiketin üstüne adımı ve saati yazdım, örneği küçük pencerenin içindeki çıkıntıya koydum. Örneğin hazır olduğunu teknisyene haber vermek için kapıyı vurmalı mıydım, yoksa seslenmem ya da başka bir şey mi yapmam gerekiyordu?

Nasılsa bir şekilde anlayacaklarına karar verip ellerimi yıkadım ve koridora çıkıp hızla yürümeye başladım. Danışmadaki kız çıkarken gülümseyerek, "*Geldiğiniz* için teşekkür ederiz," dedi.

Ciddi olamazdı. O cümlenin IVF kliniklerinde kullanılmasının yasaklanması gerekmiyor muydu?

Arabama doğru yürürken danışmadaki kızın sözlerini Zoe'ye nasıl anlatacağımı, nasıl güleceğimizi düşünmeye başlamıştım bile.

Uyandığımda tanımadığım bir yatak odasının zemininde, mor pelüş kaplı bir yastığın üstünde yattığımı farkettim. Şakaklarımdaki zonklamayı hissetmemeye çalışarak yavaşça doğruldum ve alev kırmızısı oje sürülmüş çıplak bir ayak gördüm. Dilim keçe gibiydi.

Zorlukla doğrularak kadına baktım. Adını hatırlamam zaman aldı. Oraya nasıl geldiğimizi bilmiyordum ama *Quasimodo'nun Yeri*'nden sonra başka bir bara gittiğimizi hayal meyal hatırlıyordum. Hatta belki bir bara daha gitmiştik. Ağzımda tekila ve utanç tadı vardı.

Sally liman hamalı gibi horluyordu ki durumu kurtaran tek şey belki buydu. Onunla konuşmak en son istediğim şeydi doğrusu. Pantolonumu, gömleğimi ve ayakkabılarımı dertop edip önümde tuttum ve ayaklarımın ucuna basarak odadan çıktım. Önceki gece arabayla mı gelmiştim? Öyle bir halt etmediğimi umuyordum. Ama eğer öyleyse arabamı kim bilir nerede bırakmıştım.

Banyo. Banyoya gidip oradan sıvışacaktım. Eve gidecek ve o olay hiç yaşanmamış gibi davranacaktım.

Çişimi yaptıktan sonra başımı musluğun altına soktum ve pembe el havlusuyla saçlarımı kuruladım. Gözüm tezgâhın üstünde yılan gibi duran prezervatiflere takıldı. Tanrı'ya şükür. Tanrı'ya şükür ki o hatayı da yapmamıştım.

'*Kendine gel Max*,' dedim içimden. '*Daha önce bu yollardan geçtin ve aynı yere geri dönmek istemezsin*.'

Herkes zaman zaman işleri berbat edebilir. Belki bende herkesten fazla olay olmuştu ama bu benim olup bitenlerin farkında olmadığım anlamına gelmiyordu. Mesele içkiye tekrar başlamak değil. Sadece... Bu sadece bir kasise takılmak falan gibi.

Banyonun kapısını açınca yeni yeni yürüyen bir çocuğun başparmağını emerek bana baktığını ve arkasında da ablasının -genç bir kızın- durduğunu gördüm. "Sen de kimsin?" diye sordu kız.

Cevap vermedim. Koşarak yanlarından geçip ön kapıdan çıktım ve sokağa doğru ilerledim. Benim arabam etrafta yok.

Boxer külotla koşarak o banliyö labirentinden kurtulmaya çalıştım. Otoban kavşağına ulaşınca giysilerimi giydim ve elimi cebime atıp telefonumu çıkardım. Şarjı bitmiş. Sally ile çocuklarının garajın önünde duran küçük minibüsle peşime düşeceğine inanmış halde koşmaya devam ettim. Bir alışveriş merkezine gelinceye kadar da durmadım. Bir telefona ihtiyacım var. Taksi çağırıp *Quasimodo*'ya gideceğim, (orada bıraktığımı umduğum) arabamı alacağım, sonra da Reid'in evine sığınacağım.

Açık bulduğum ilk dükkanın, sahibi cumartesi sabahı envanter çıkaran bir restoran olması talihsizlik. Telefonu kullanmak için izin istediğimde başını sallaması, kötü bir gece geçirmiş gibi göründüğümü söylemesi ve bana bir içki ikram etmesi açısından yani.

Normalde evde olurduk, çünkü progesteron iğnesinin her akşam saat 19.00 ile 19.15 arasında yapılması gerekiyordu. Zaten sinemaya veya yemeğe gidecek paramız olmadığı için akşamlarımızı buna göre planlamak kolay oluyordu. Ama Zoe, huzurevindeki grup terapisi seanslarında tanışan iki ihtiyarın düğününe davet edilmişti. "Ben olmasam düğün falan da olmazdı," diyordu.

Bu nedenle işten eve gelince duş aldım, kravat taktım ve arabayla huzurevine gittik. Progesteron, alkollü pamuk ve şırınga Zoe'nin çantasındaydı. Yaşlarının toplamı 184 olan Sadie ile Clark'ın kutsal evlilik bağıyla birleşmesini izledik. Sonra kremalı biftek ve jöle -kimi diş durumlarına uygun şeyler- yedik ve hâlâ plaklar eşliğinde dans edebilecek kadar hareket edebilen huzurevi sakinlerini izledik.

Mutlu damatla gelin birbirine pasta yedirdi. Zoe'nin kulağına eğilerek, "Bana göre bu evlilik en fazla on yıl sürer," diye fısıldadım.

Zoe güldü. "Dikkat edin, bayım. Bir gün biz de bu hale gelebiliriz." Sonra saatinin alarmı çalınca baktı ve "Aaa, saat yedi," dedi.

Birlikte tuvalete gittik. Erkek ve kadın tuvaletleri ayrıydı ve ikisi de tekerlekli sandalye -veya karısına progesteron iğnesi yapmak zorunda olan bir kocanın- sığacağı genişlikteydi. Kadınlar tuvaleti kilitli olduğundan erkeklerinkine girdik. Zoe eteğini kaldırdı.

Kalçasının üst kısmında gazlı kalemle çizilmiş minik bir hedef tahtası vardı. Önceki hafta iğnelere başladığımızdan beri duş aldıktan sonra hedef işaretini tekrar çiziyordum. İğneyi normalden fazla acıtacak bir yere batırmak istemiyordum.

Zoe'ye göbeğinden iğne yapmaktan, pudrayla suyu karıştırıp etini kıstırarak Repronex enjekte etmekten, Follistim içeren kalem enjektörde dozu ayarlamaktan daha kötü bir şey olamayacağına inanıyordum. İğneler çok küçüktü ve Zoe, teninde morluklar bırakmalarına rağmen acıtmadıklarına yemin ediyordu. Vücudunda o kadar çok morluk vardı ki bir sonraki iğneyi yapacak yer bulmak bazen zor oluyordu.

Ancak progesteron çok farklıydı.

Her şeyden önce iğne daha büyüktü. İkincisi, ilaç yağın içindeydi ve daha koyu, daha ürkütücü görünüyordu. Üçüncüsü, on üç hafta süreyle her akşam yapmamız gerekiyordu.

Zoe alkollü pamukları ve küçük şişeyi çıkardı. Şişenin tepesini temizledim, sonra da kalçasındaki hedef tahtasını ovaladım. "Ayakta rahat edebilecek misin?" diye sordum. Genellikle evde, yatağımızda uzanırdı.

"Haydi, bitir şu işi," dedi Zoe.

İğneyi şırıngaya taktım ve ilaç dozunu şişeden çektim. Yağ nedeniyle biraz ustalık istiyor ama sonuçta pipetle bir şey çekmeye benziyordu. Sıvı şırınganın çeperindeki rakamı biraz geçinceye kadar bekledim, sonra pistonu biraz iterek tam miktarı ayarladım.

Büyük iğneyi çıkartıp enjeksiyon için kullanacağımızı taktım. Çapı önceki kadar kalın değildi ama işlem çok daha sıkıntılıydı; Zoe'nin kasının içine en az beş santim girilmesi gerekiyordu. İğneyi ona yapacak olmama rağmen derin bir nefes alarak, "Tamam," dedim.

"Dur!" diye bağırarak bana döndü. "Söylemedin."

Bir rutinimiz vardı. "Keşke bunu senin yerine ben yapabilsem," diyordum Zoe'ye her akşam.

Söyledim.

Zoe başını salladı ve ellerini duvara dayadı. İnsan derisinin ne kadar esnek olduğu fazla dile getirilmez. Sert olması gerekir ve bu nedenle de iğne batırmak biraz cesaret ister. Ama durum Zoe için çok daha zordu; ellerimin titremesine engel olmak zorundaydım. (Ve ilk zamanlar bu ciddi bir problemdi.) İğneyi hedef tahtasının ortasına batırdım. Kanın ilaca karışmamasını sağladım ve sonra işin zor kısmına geldik. İnsan vücuduna yağ itmek için ne kadar kuvvet gerektiğini düşünebiliyor musunuz? Bu işlemi karıma kaç defa yaparsam yapayım, etinin ve kanının progesterona gösterdiği direncin her zerresini yemin ederim ki hissedebiliyordum.

Nihayet bitince şırıngayı çekip çıkardım ve lavabonun yanında duran çöp kutusuna attım. Sonra dönüp sertlik olmasını önlemek için iğneyi yaptığım yeri ovdum. Normalde ısıtma yastığı da koyuyordum ama o gece yapamayacaktım.

Zoe her şeyi çantasına doldurdu ve elbisesini indirdi. "Umarım gelin çiçeği atma faslını kaçırmamışızdır," diyerek tuvaletin kapısını açtı.

Yürüteçli yaşlı bir adam sabırla bekliyordu. Erkekler tuvaletinden önce Zoe'nin, ardından benim çıkışımı izledikten sonra göz kırptı. "O günleri hâlâ hatırlıyorum," dedi düşünceli bir tavırla.

Zoe'yle ben kahkahalarla gülmeye başladık. "Diyabetik değilse mümkün değil," dedim ve el ele tutuşarak partiye döndük.

Kent İlçesi Aile Mahkemesi'nin binası, Zoe'yle yıllardır kirada oturduğumuz Wilmington'a yakın sayılabilir ama Reid'in Newport'taki evine epey uzaktır. Belediyeden aldığım evlilik belgesi fotokopisini sıkıca tutarak park yerinden binaya uzanan kemerli geçişte ilerledim.

Birkaç adımda bir kuş sesleri duyuyordum.

Durup yukarıya baktım ve hoparlörle hareket sensörlerinin farkına vardım. Mahkeme her adımda beni izleyecek ilginç bir kayıt sistemi uyguluyor anlaşılan.

Boşanma davası açmaya giderken, gerçek sandığım bir şeyin aldatmaca olduğunu anlamam gayet normal görünüyordu bana aslında.

Büroya girince memur başını kaldırdı. Kadının kıvırcık siyah saçları var. Ve belli belirsiz bir de bıyığı. "Evet, size yardım edebilir miyim?" dedi.

Bu günlerde *kimsenin* bana yardım edebileceğini sanmıyordum. Yine de göğüs hizasındaki tezgâha doğru bir adım attım. "Boşanmak istiyorum."

Dudaklarını gererek gülümsedi kadın. "Evlendiğimizi bile hatırlamıyorum, tatlım." Ben yanıt vermeyince gözlerini devirdi. "Yalnızca bir kere! Bu espriye bir kerecik olsun gülünmesini isterdim. Avukatınız kim?"

"Avukat tutacak param yok."

Bana bir deste evrak uzattı. "Mülkünüz var mı?"

"Yok."

"Çocuğunuz var mı?"

"Hayır," dedim bakışlarımı kaçırarak.

"Öyleyse bu evrakları doldurun ve şerifin koridorun sonundaki ofisine getirin."

Ona teşekkür edip evrak destesini koridordaki banka götürüyorum.

Konu: Aşağıda isimleri bulunan kişiler arasındaki evlilik

Davacı: Bu ben oluyorum.

Davalı: Bu da Zoe olacak.

Doldurulması gereken ilk maddeyi dikkatle okudum, biraz duraksadıktan sonra Reid'in adresini yazdım. İki aydır orada kalıyorum. Ayrıca sonraki maddede Zoe'nin adresi var. Hâkimin kafasını karıştırıp hâlâ birlikte yaşadığımızı sanmasını ve boşanmayı reddetmesini istemiyorum.

İşler öyle yürüdüğünden değil ama yine de...

Üç: Davalı ile davacı ..... tarihinde ..... (eyaletinin) ..... (ilçesinin) ..... (kentinde) evlenmiştir. Bu boşanma davası dilekçesine evlilik belgesinin resmi kopyası eklidir.

Zoe'yle ben konuşma bozukluğu olan bir sulh yargıcı tarafından

evlendirilmiştik. Bizden söyleyeceği yeminleri tekrarlamamızı istediğinde ikimiz de söylediklerini anlayamamıştık. Zoe ani bir ilhamla, "Biz kendi yeminimizi yazdık," demiş ve o da benim gibi o anda uydurmuştu.

Boşanma formunda çocuklar ve doğum tarihleri için dörder boşluk vardı.

Sırtımdan ter boşandığını hissediyordum.

Boşanma gerekçeleri:

Orada sadece iki seçeneğim vardı ve bunlar altta sıralanan seçenekler içinde vardı. Birinci seçeneği dikkatle boş yere yazdım: Uzlaşma sağlanması mümkün olmayan ve evliliğin tamiri olanaksız şekilde zedelenmesine neden olan farklılıklar.

Bunların ne demek olduğunu tam olarak bilmiyor ama tahmin ediyordum. Zoe'yle beni tarif ediyor gibiydiler. Zoe bebek sahibi olmayı istemekten vazgeçemiyor, bense tekrar deneme düşüncesine katlanamıyordum. Uzlaşma sağlanamayan farklılıklar, hiçbir zaman sahip olamadığımız çocuklar. Zoe'nin yemek masasına gülümseyerek oturduğu ama düşündüğü şeyin ben olmadığımı bildiğim zamanlar. Tuvalette okumak üzere yığılan bebek ismi kitapları, üç yıl önce satın aldığı ve hiç açmadığı beşik oyuncakları, her kredi kartı dökümünde çıkıp gelerek uykumu kaçıran toplam kredi maliyeti.

Adımı yazıp imzaladığım kısmın hemen üzerinde bir ifade yer alıyordu: *Davacı, kesin boşanma olmasını rica etmektedir.*

Evet, galiba istiyorum.

Hayatımı baştan aşağı değiştirebilecek herkese ve her şeye tapabilirim.

Bazı yönlerden karısıyla kendi ağabeyimden daha iyi anlaşıyorum. Son iki aydır Reid ne zaman bana bir planım, yeniden ayaklarımın üstünde durmamı sağlayacak bir hedefim olup olmadığını sorsa, Liddy benim aileden biri olduğumu hatırlatıyor. Kahvaltıda eşit bölünme sağlanmayan miktarda domuz pastırması yaptığı zaman kalan dilimi Reid'e değil bana veriyor. Sanki ölmemle veya yaşamamla gerçek anlamda tek ilgilenen, benim devasa bir beceriksiz olduğumu farketmeyen veya daha da iyisi umursamayan tek kişi Liddy.

Liddy, Hamsin Yortusu vaizi olan bir babayla büyümüş ama kilise bağımlısı gibi davranmadığı zamanlarda harika olabiliyor. Örneğin Green Lantern çizgi romanları biriktiriyor. Ayrıca düşük bütçeli filmlere bayılıyor, bunlar ne kadar kötü olursa o kadar hoşuna gidiyor. Zoe ile Reid o tür ucuz filmleri hiçbir zaman cazip bulmadığından, Liddy ile her ay William Castle veya Bert Gordon gibi adını hiç duymadığınız insanlar onuruna düzenlenen 'berbat yönetmenler film festivalleri' için viran bir sinemanın gece yarısı seansına gitme alışkanlığı edinmiştik. Bu gece *Beden Kemiricilerinin İstilası* filmini izleyecektik. (1978 yılında tekrar çekilen versiyonunu değil, Don Siegel'in 1956'da çektiği orijinal filmi.)

Bilet paramı hep Liddy ödüyordu. Önceleri ödemeyi teklif ederdim ama Liddy bunun çok saçma olduğunu söylerdi. Birincisi, o Reid'in parasını harcayabiliyordu ve ben bunu yapamazdım. İkincisi, Reid bir müşteri yemeğinde veya kilise toplantısındayken ben onu eğlendiriyordum ve karşılığında hiç değilse o kadarını yapabilirmiş. Her zaman en büyük boy patlamış mısır alıyorduk -tereyağlı- çünkü Reid yemeğe çıktıkları zaman kalp sağlığına uygun yiyeceklerde ısrar ediyormuş. Yani Liddy'nin isyankârlığı ancak bu kadar oluyordu.

Bu hafta üç defa içki içmeye gittim; üstesinden gelemeyeceğim bir şey değil, sadece orada burada bir bira içip çıktım. Ama bu gece Liddy'yle sinemaya gideceğimi bildiğim için içki içmedim. Koşarak Reid'e gitmesini ve leş gibi alkol koktuğumu anlatmasını istemiyordum. Aslında beni sevdiğini ve iyi anlaştığımızı biliyorum ama her şeyden önce ağabeyimin karısı.

Filmin doruk noktasında başkahraman Dr. Bennell otobana fırlayınca Liddy kolumu tuttu. Gerçekten korkunç olan bölümlerde gözlerini de kapatıyor ama sonra kaçırdığı her şeyi en ince detayına kadar anlatmamı istiyordu.

'*Geldiler bile*!' diyordu aktör, doğrudan kameraya bakarak. '*Sırada sen varsın!*'

Her filmin sonunda mutlaka jeneriği bekler, filmin çekimine izin veren kente edilen teşekküre dek hepsini izleriz. Genelde sinema salonundan en son biz çıkarız.

Bu gece sivilceli genç bir çocuk koridoru süpürmek ve çöpleri toplamak için salona geldi. "1978 yılında çekilen yeni versiyonu gördün mü?" diye sordu Liddy.

"Berbattı," diye yanıtladım. "İstila'yı sormayaysa hiç niyetlenme."

"Bu benim hayatta en sevdiğim ucuz film olabilir," dedi Liddy.

"Her gördüğümüz film için aynı şeyi söylüyorsun."

"Ama bu kez gerçekten böyle düşünüyorum." Başını koltuğa dayayıp sordu: "Sence başlarına geleni anladılar mı?"

"Kim?"

"Pod halkı. Uzaylılar. Sence bir sabah uyandıklarında aynaya bakıp nasıl o hale geldiklerini merak etmişler midir?"

Koridoru süpüren çocuk bizim sıraya gelince durdu. Kalkıp sinemanın pis lobisine çıktık. "Bu yalnızca bir film," dedim Liddy'e. Aslında ona, '*Hayır, Pod halkı neler olduğunu sorgulamıyor,*' demek istiyordum.

Aslında, tanımadığınız biri haline dönüştüğünüz zaman hiçbir şey hissetmediğinizi anlatmak isterdim.

Yetmiş yedi.

Boşanma davasını açtıktan bu kadar gün sonra mahkemeye çıkmam gerekiyor. Zoe'nin mahkeme celbi iletildikten sonra benimle burada buluşması için bu kadar süre geçmesi gerekiyor.

Boşanma davasını açtığımdan beri işe odaklanmakta zorlanıyorum. Kar küreme ilanlarımı çoktan asmış olmalıydım. Çim biçme makinelerimi temizleyip kaldırmam gerekirdi. Onun yerine öğlene kadar uyuyor, gece geç saatlere kadar dışarıda kalıyor, ağabeyimin evinde yer işgal ediyordum.

Bu nedenle de Reid kendisine yardım etmemi, Saddleback Kilisesi'ndeki hararetli bir konferans sonrasında bütün gece uçacak olan Rahip Clive'yi ertesi sabah Logan Havaalanı'ndan almamı istediğinde hemen evet demeliydim. Öyle fazla meşgul falan değildim. Reid'in benim için yaptığı bunca şeyden sonra borcumu parayla olmasa da zamanımla ödeyebilirdim.

Oysa ona öylece bakakaldım, cevap bile veremedim.

"Sen..." dedi Reid yavaşça, "Gerçekten inanılmaz birisin, küçük kardeşim."

Mutfak masasında oturuyordum ve Liddy yanıma gelip bana bir

bardak portakal suyu koydu. Evlerinin ortasında belirmiş, yiyeceklerini, paralarını, özel hayatlarını emen bir kara delik olduğumun hatırlatılmasına ihtiyacım varmış gibi.

Ağabeyime evet diyememiş olabilirim ama Liddy'e hayır diyemezdim.

Bu nedenle de şu anda şafak söküyordu ve Logan Havaalanı'na gidip saat 07.00'da gelecek uçağı karşılamayı planlıyordum. Ama Judith Burnu'ndan geçerken dalgalar dikkatimi çekti. Arabanın gösterge panelindeki saate baktım. Sörf tahtam ve dalgıç kıyafetim yanımda -her zaman arabanın bagajında bulunduruyorum onları, her ihtimale karşı- ve Boston'a giderken on beş dakika sörf yapamayacaksam o kadar erken kalkmanın bir anlamı olmamalı.

Dalgıç kıyafetimi, başlığımı, eldivenlerimi kuşandım ve geçmişte kendini kanıtlamış olan kum setine, uzun ve alçak bir duvarı çarpıcı bir kıvrıma dönüştürebilen sığ kumdan yapılmış iyilik perisine yöneldim.

Suda ilerlerken iki gencin yanından geçtim. "Jerry, Herc..." diye seslenerek onları selamladım. Sonbaharda ve kışın sörf yapanlar genellikle nesillerinin son örnekleridir ve birbirlerini tanır, çünkü suyun sıcaklığı on derece, hava sıcaklığıysa beş dereceyken sörf yapmaya çıkacak kadar çılgın olan çok sayıda insan yoktur. Zamanlamamı çok iyi ayarlayıp iki metrelik bir dalga yakaladım. Çıkarken Herc'in dalgasının dikleştiğini, içeriden kırılmayı son anda önlediğini gördüm.

Kol kaslarımın yandığını hissedebiliyordum ve dondurucu, azgın okyanus yüzünüze çarptığı zaman oluşan tanıdık soğuk baş ağrısı başlamıştı. Kendimi tahtanın üstüne çekmek zor, oysa kendim bir sonraki dalgayı beklerken başkalarına belirli bir dalgayı yakalamalarını işaret etmek ne kadar kolay oluyor. "Emin misin, büyükbaba?"

Kırk yaşındayım. Hiçbir şekilde yaşlı sayılmam ama sörf dünyasında enkaz sayılabilirim. '*Büyükbabaymış, hah!*' diye düşündüm ve bir sonraki dalgayı yakalayıp bebelere sörfün nasıl yapıldığını göstermeye karar verdim.

Ama...

Kendimi çekip ayağa kalkarak ilk dönüşü yaptıktan hemen sonra ayağım kaydı ve sırtüstü devrildim. Gördüğüm son şey tahtamın düz gövdesiydi ve şimşek hızıyla bana yaklaşıyordu.

Kendime geldiğimde yanağım kuma gömülmüştü ve başlığım

çıkartılmıştı. Rüzgâr ıslak saçlarımı buz saçaklarına dönüştürmüştü sanki. Yavaş yavaş Jerry'nin yüzü belirginleşti.

"Hey, Büyükbaba," dedi, "İyi misin? Kötü çarptın."

Silkinip doğrulmaya çalışırken, "İyiyim," diye mırıldandım.

"Seni hastaneye götürmemizi ister misin? Kontrol falan..."

"Hayır." Her tarafım çürük ve ezik içindeydi ve engellenemez şekilde titriyordum. "Saat kaç?"

Herc, dalgıç giysisinin neopren kenarını kaldırıp saatine baktı. "Yediyi on geçiyor."

Bir saatten fazla sörf mü yapmıştım? "Lanet olsun!" diyerek ayağa kalkmaya çalıştım. Bir an başım döndü ve Herc beni tutup dengeledi.

"Aramamızı istediğin biri var mı?" diye sordu.

Elemanlarımdan birinin numarasını veremezdim, çünkü hepsini işten çıkarmıştım. Reid'le Liddy'nin numarasını da veremezdim; rahibi almaya gittiğimi sanıyorlardı. Zoe... Yaptıklarım yüzünden o da olmazdı.

Başımı salladım ama, '*Arayabileceğiniz kimse yok,*' demeye dilim varmadı.

Herc ile Jerry sörf yapmak için denize yönelirken ben de yavaş yavaş kamyonete yürüdüm. Telefonumda on beş mesaj vardı. Hepsinin Reid'den olduğunu ve hepsinin öfke yansıttığını anlamak için sesli mesaj servisini aramama gerek yoktu.

Onu arayıp, "Reid..." dedim. "Gerçekten özür dilerim. 93. Kuzey Yolu'na çıkmak üzereyken kamyonet arıza yaptı. Aramaya çalıştım ama kapsama alanı dışındaydım ve..."

"Şimdi neredesin?"

"Çekici bekliyorum," diye yalan söylemeyi sürdürdüm. "Tamir edilmesi ne kadar alır, bilmiyorum."

Reid içini çekti. "Rahip Clive'ye araba gönderirim. Seni de aldırmamı ister misin?"

Reid gibi bir ağabeyi hak etmek için ne yaptığımı bilmiyorum. Başka biri olsa beni uzun zaman önce silerdi. "Ben iyiyim," dedim.

Zoe sörf yapmayı bırakmamı istemişti. O tutkuyu, bir dalganın kıvrımına takılıp kumsalı boydan boya geçmenin zevkini anlamıyordu. 'Büyü artık, Max,' demişti. 'Kendin çocuk olduğun sürece çocuk sahibi olamazsın.'

Haklı mıydı?

Her konuda mı?

Şerifin onun evine gidişini gözümde canlandırdım. 'Zoe Baxter mi?' diye sormuştur. O da başını sallamıştır. 'Mahkeme celbini tebliğ etmiş bulunuyorum.' Zoe'yi elinde küçük mavi dosyayla, eninde sonunda geleceğini bildiği ama yine de beklenmedik bir darbe olarak göreceği evrakla öylece bırakmış olmalı.

Kamyonette ısıtmayı sonuna kadar açmama rağmen hâlâ titriyordum. Duraksadım... Torpido gözüne uzandım. Jägermeister şişesi aslında sadece tıbbi amaçlarla duruyor orada. Filmlerde görürsünüz: donma tehlikesi geçiren adam, köprüden suya düşen genç, uzun süre dışarıda soğukta kalan kişi... Hepsi de kan akışını hızlandıracak birkaç kadeh içinceye kadar şaşkın ve yarı ölü haldedir.

Bir yudum çeker ve iyileşirler.

İki ay sonra...

Çöp kamyonu olmasa, mahkeme gününü kaçıracaktım.

Tiz 'bip'lemeleri duyunca irkilerek uyandım, yerimde doğruldum ve başımı arabanın tavanına vurdum. Çöp kamyonu yanına park ettiğim çöplüğe geri geri yanaşıyor, çöp konteynerini kaldırmak için dişlerini metal halkalara geçiriyor. Tek bildiğim, lanet olası kıyamet günü gibi ses çıkardığı.

Arabanın pencereleri buğulanmıştı ve titriyordum. Arabayı çalıştırıp ısıtmayı açtım. Ve o anda saatin sandığım gibi 06.00 değil, 08.34 olduğunu farkettim.

Yirmi altı dakika sonra boşanmış olacağım.

Reid'in evine dönüp duş alacak vaktim yoktu. Kent Adliyesi'ne zamanında ulaşmak için hız rekoru kırmam gerekecekti.

"Lanet olsun!" diye homurdanarak arabayı geri vitese taktım ve gece sızdığım park yerinden hızla çıktım. Sokağın köşesinde bir İrlanda barı var ve sabaha karşı 03.00'da kapanıyor. Bekârlığa veda partisi yapan birkaç gencin beni tekila içmeye davet ettiğini barı görünce hatırladım.

Neyse ki henüz kar yağmadı ve otobanda devrilen kamyon falan da yok. Adliyeye ulaşınca park yasağı olan bir yere arabayı öylece bıraktım. (Adliye civarı için parlak bir fikir sayılmaz ama...) Koşarak binaya girdim, Yargıç Meyer'in mahkeme salonuna giden merdivenleri koşarak çıktım. Bir dava özetini okuyan iki çocuklu kadınla avukatına çarptım. "Özür dilerim... Pardon..."

Salona girip arka sıralardan birine sessizce oturdum. Ter içindeydim ve gömleğim pantolonumdan çıkmıştı. Tıraş olmaya, hatta tuvalette elimi yüzümü yıkamaya bile fırsat bulamamıştım. Gömleğimin kolunu kokladım: Geceki partinin kokusu.

Başımı kaldırınca Zoe'nin bana dik dik baktığını gördüm.

O da yetmiş yedi gündür uyumamış gibi görünüyordu. Gözlerinin altı morarmış. Çok zayıflamış. Yüzüme, saçlarıma, kıyafetime bakmış ve anlamıştı; neler yaptığımı biliyordu.

Başını çevirip karşıya bakmaya koyuldu.

O reddetme tavrını göğsüme açılmış bir delik gibi hissediyordum. Başından beri bütün istediğim, ona layık olabilmekti ama becerememedim, her şeyi berbat ettim. Ona istediği çocuğu veremedim. Ona hak ettiği hayatı veremedim. Onun sandığı erkek olamadım.

Kâtip ayağa kalkıp bir listeyi okumaya başladı. "Malloy ve Malloy davası?"

Bir avukat ayağa kalkıp, "Hazır, Sayın Yargıç," dedi. "Süreci öğrenebilir miyiz lütfen?"

Yuvarlak yüzlü güleç kadın olan yargıç, kürsüsünü mevsimlik eşyalarla -ilk yerleşimci kılığında bebekler ve oyuncak hindiyle- süslemişti.

"Jones ve Jones davası?"

Başka bir avukat kalkıp, "Hazır," dedi.

"Kasen ve Kasen davası?"

"Sayın Yargıç, o dava için yeni bir tarihe ihtiyacım var. On sekiz Aralık gününü alabilir miyim?"

"Horowitz ve Horowitz davası," diye okumaya devam etti kâtip.

"O dava karar aşamasında, Sayın Yargıç," diye yanıtladı bir avukat. "Devam etmeye hazırım."

"Baxter ve Baxter davası?

Kâtibin benim adımı söylediğini algılamam birkaç saniye sürdü. "Evet," diyerek ayağa kalktım. Aramızda gizli bir bağ varmış gibi Zoe de salonun karşı tarafında ayağa kalkmıştı.

"Şey, ben buradayım," dedim.

"Kendi kendinizi mi temsil ediyorsunuz, bayım?" diye sordu Yargıç Meyers.

"Evet."

"Eşiniz burada mı?"

Zoe boğazını temizleyip, "Evet," dedi.

"Siz de kendi kendinizi mi temsil ediyorsunuz, hanımefendi?" diye sordu Hâkim Meyers.

"Evet, öyle."

"İkiniz de boşanma işlemine devam etmeye hazır mısınız?"

Başımla onayladım. Zoe'nin de başını sallayıp sallamadığını görmek için dönüp bakmadım.

"Eğer kendi kendinizi temsil ediyorsanız, kendi avukatlığınızı yapıyorsunuz demektir," dedi Hâkim Meyers. "Bu durumda, eğer bugün boşanmak istiyorsanız davanızı savunmalısınız. Prosedürü görmek için diğer boşanma davalarını izlemenizi şiddetle tavsiye ederim, çünkü bunu sizin namınıza ben yapamam. Anlaşıldı mı?"

"Evet, efendim," dedim ama Portekizce konuşmuş bile olabilir; hiçbir şey anlamadım.

İki saat kadar çağrılmadık. Yani gidip duş alabilirdim, çünkü şimdiye kadar beş boşanma davası izlemiş olmama rağmen ne yapmam gerektiği konusunda hâlâ fikrim yoktu. Sıraların arasındaki koridorda ilerleyip tanık sandalyesine gittim.

Üniformalı mübaşirlerden biri elinde İncil'le yanıma geldi. "Gerçeği, yalnızca gerçeği söyleyeceğinize, gerçeğin dışında hiçbir şey söylemeyeceğinize yemin eder misiniz, Bay Baxter? Tanrı yardımcınız olsun."

Göz ucuyla kâtibin Zoe'yi kürsünün önündeki masalardan birine yönelttiğini gördüm.

Evlenirken söylediğiniz sözlerin aynısını boşanırken de söylemenizin gerekmesi komik değil mi? "Ediyorum," dedim.

"Kayda geçmesi için lütfen adınızı söyler misiniz?"

"Max. Maxwell Baxter."

Yargıç ellerini kürsünün üstünde birleştirdi. "Mahkemede hazır bulunma talebinizi belirttiniz mi, Bay Baxter?"

Gözlerimi kırpıştırdım.

"Bay Baxter'in mahkemede bulunduğunu kaydettirmesini sağlayın, şerif... Boşanma davasının bugün sonuçlanmasını istiyor musunuz, Bay Baxter?"

"Evet."

"Ve bugün kendi kendinizi mi temsil edeceksiniz?"

"Avukat tutacak param yok," diye açıkladım.

Yargıç, Zoe'ye döndü. "Ya siz, Bayan Baxter? Siz de mi kendinizi temsil ediyorsunuz?"

"Evet."

"Bugün boşanmaya itiraz etmiyorsunuz, doğru mu?"

Zoe başını salladı.

"Şerif, lütfen Bayan Baxter'in kendi adına talepte bulunmasını sağlar mısınız?" Yargıç tekrar bana dönüp burnunu çekti. "Bir sarhoş gibi kokuyorsunuz, Bay Baxter. Alkol veya uyuşturucu etkisi altında mısınız?"

Duraksadım. "Şu an değilim," dedim.

"Ciddi olamazsın, Max!" dedi Zoe kendini tutamayarak. "Tekrar içkiye mi başladın?"

"Bu artık senin problemin değil..."

Yargıç tokmağını kürsüye vurdu. "Bir evlilik rehberliği seansı düzenlemek istiyorsanız zamanımı boşa harcamayın."

"Hayır, sayın yargıç," dedim. "Sadece bu işin bir an önce bitmesini istiyorum."

"Pekâlâ, Bay Baxter. Devam edebilirsiniz."

Orada bir sorun vardı işte: Nasıl devam edeceğimi bilmiyordum. Evliyken ve ayrıldığımızda yaşadığım yer... Bir yıl süreyle Wilmington'da yaşamış olsam da olmasam da bunların hiçbiri hayatlarının geri kalanını birlikte geçireceklerini düşünen iki insanın nasıl olup da bir gün uyandıklarında yanlarında yatan kişiyi tanıyamadığını açıklamıyor.

"Kaç yaşındasınız, Bay Baxter?" diye sordu yargıç.

"Kırk."

"En son bitirdiğiniz okul düzeyi nedir?"

"Üç yıl üniversitede okuduktan sonra bıraktım ve kendi çevre düzenleme işimi kurdum."

"Ne kadar zamandır yapıyorsunuz bunu?"

"On yıldan beri."

"Ne kadar para kazanıyorsunuz?"

Salona baktım. Bunu bir yargıca söylemek zorunda kalmak zaten yeterince kötü ama mahkeme salonunda başka bir sürü insan var. "Yılda yaklaşık otuz beş bin dolar," dedim ama bu pek doğru sayılmaz. O parayı sadece bir yıl kazanabilmiştim.

"Boşanma dilekçenizde eşinizle aranızda evliliğinizin yıkılmasına yol açan bazı farklılıklar oluştuğunu iddia ediyorsunuz, doğru mu?" diye sordu yargıç.

"Evet, sayın yargıç. Dokuz yıldan beri bebek sahibi olmaya çalışıyoruz. Ve ben... Artık bunu istemiyorum."

Zoe'nin gözleri doldu ama masadaki kâğıt mendil kutusuna uzanmadı.

İki ay önce -boşanma davasının belgeleri ona iletildikten sonra- bir araya gelmiş ve yargıcın isteyeceği bütün detayları tartışmıştık. Size şu kadarını söyleyeyim: Eskiden oturduğunuz eve gitmek, her akşam

yemek yediğiniz masaya oturmak ve kendinizi tamamen yabancı biri gibi hissetmek çok tuhaf bir duygu.

Zoe, kapıyı açtığı zaman çok kötü görünüyordu. Ama bunu ona söylememin doğru olmayacağını düşündüm ve beni içeriye davet edinceye kadar kapıda oyalandım.

O anda benden eve dönmemi, tekrar düşünmemi istemiş olsa herhalde bunu yapardım.

Fakat Zoe, "Haydi, bu işi halledelim," demişti.

O kadar.

"Sahip olduğunuz mülk var mı?" diye sordu yargıç.

"Kirada oturuyorduk," dedim.

"Parasal değeri olan başka ediniminiz var mı?"

"Ben çim bakım teçhizatımı aldım, Zoe de müzik aletlerini."

"Yani size elinizde bulunan malzemenin, karınıza da onun elinde olanların verilmesini istiyorsunuz, öyle mi?"

Ben de -hem de daha açık bir şekilde- aynı şeyi söylememiş miydim? "Sanırım öyle," dedim.

"Sağlık sigortanız var mı?"

"Kendi sigortamızdan sorumlu olma konusunda anlaşmaya vardık."

Yargıç başını salladı. "Ya adınıza tahakkuk eden borçlar?"

"Bunları şu anda ödeyebilecek durumda değilim," diye itiraf ettim. "Ama ödeyebildiğim zaman halledeceğim."

"Karınız da kendi adına tahakkuk eden borçlardan mı sorumlu olacak?"

"Evet," dedim.

"Sağlığınız nasıl, Bay Baxter?"

"İyi."

"Nafakanın ne olduğunu biliyor musunuz?" Başımı salladım. "Burada mahkemenin nafakadan feragat etmenize izin vermesini istediğiniz yazıyor, doğru mu?"

"Yani Zoe bana herhangi bir şey ödemek durumunda kalmasın diye, değil mi? Evet doğru."

"Bunun daimi bir feragat olduğunu anlıyorsunuz, değil mi? Bu mahkemeye veya başka bir mahkemeye gidip nafaka alamazsınız."

Zoe ile hiçbir zaman fazla paramız olmamıştı ama onun bana destek olması düşüncesi son derece aşağılayıcıydı. "Anlıyorum," dedim.

"Bugün burada, eşinizden mutlak boşanma mı istiyorsunuz?"

Bunun hukuk dili olduğunu bilmeme rağmen duralayıp düşündüm. Mutlak. Son derece kesin. Çok sevdiğiniz bir kitabın bitmesini istememenize, biterse kütüphaneye iade etmeniz gerektiğini bilmenize benziyor.

"Bay Baxter..." dedi yargıç, "Mahkemeye söylemek istediğiniz başka bir şey var mı?"

Başımı hayır anlamında salladım. "Mahkemeye değil, sayın yargıç... Ama Zoe'ye bir şey söylemek istiyorum." Zoe bana dönünceye kadar bekledim. Boş bir ifadeyle, sanki metroda bir yabancıya bakıyor gibi süzdü beni. Sanki hiç tanışmamış gibi.

"Özür dilerim," dedim.

Katolikliğin egemen olduğu Rhode Island'da yaşadığımızdan, gerçek anlamda boşanmak zaman alıyor. Mahkemeye gitmek için beklediğimiz yetmiş yedi günden sonra, mahkeme sanki çifte bir daha düşünmek için zaman veriyormuş gibi, kesinleşmiş karar doksan bir gün sonra falan çıkıyor.

İtiraf etmeliyim ki bu sürenin büyük kısmını sarhoş geçirdim.

Kötü alışkanlıklar, altınkamış bitkisi gibidir; bahçenizde çıkmaya başladığı zaman onunla baş edebileceğinizi sanırsınız;ne de olsa birkaç mor saptan oluşuyordur. Ama kontrol edilemeyen bir yangın gibi yayılır ve siz ne olduğunu anlamadan etrafındaki her şeyi boğar ve sonunda tek gördüğünüz şey parlak, mor bir halı olur ki geriye nasıl öylesine kontrolden çıktığını düşünmek kalır.

İyileşirken aynı hataları tekrarlayan alkoliklerden olmayacağıma dair söz vermiştim. Ancak şimdi, Reid'in banyosunun asma tavanına,

kütüphanesindeki kitapların arkasına, konuk odasındaki şiltenin köşesine dikkatle açtığım yarığın içine içki şişeleri saklıyorum. Liddy evde olmadığı zaman sütleri lavaboya döküp, sonra gece yarısı sabah kahvaltısı için kahramanca süt almaya çıktığım oldu; marketten dönerken bir bara girip çabucak birkaç içki yuvarlıyordum. İnsanların yakınında olmam gerektiği zamanlar nefeste daha az koku bırakan votka içiyordum. İçki sersemliğini gidermek için yatağımın altında sporcu içeceği bulunduruyordum. Farklı ilçelerdeki barlara gitmeye özen gösteriyor, böylece arada bir tek atmak için uğramış biri gibi algılanıyor ve bu şekilde Reid'e ihbar edebilecek birileri tarafından tanınmıyordum. Bir gece Wilmington'a gittim. Arabayla eski evimizin -yani Zoe'nin şimdiki evinin- önünden geçme cesaretini toplayacak kadar içtim. Yatak odasının ışığı yanıyordu ve orada ne yaptığını merak ettim. Muhtemelen kitap okuyordu ya da tırnaklarına oje sürüyordu.

Sonra yanında birinin olabileceği düştü aklıma ve tekerleklere asfaltta acı acı patinaj yaptırarak oradan uzaklaştım.

Ve elbette kendi kendime kimse içtiğimi farketmediği için sorunum olmadığını söylüyordum.

Hâlâ Reid'in evinde yaşıyordum ama bunun temel nedeni beni hâlâ kovmamış olmasıydı. Bodrumunda yaşamamın gerçekten hoşuna gittiğini sanmıyorum; esasen Hıristiyan hayırseverliği nedeniyle beni kapı dışarı etmiyordu. Ağabeyim, Liddy ile evlenmeden önce 'yeniden doğdu' ('İlk sefer yeterince iyi değil miydi?' diye sormuştu Zoe) ve pazar günleri yerel ortaokulun kafeteryasında toplanan Evanjelik cemaatine katıldı. Sonunda onlara finansmanını sağlayan kişi haline geldi.

Ben dindar biri değilim -herkesin inancı kendine- ama Reid öyle bir noktaya geldi ki kardeşimle karısını giderek daha seyrek görmeye başladık, çünkü Zoe ile Reid basit bir aile yemeğini bile 1973 tarihli Roe-Wade kürtaj davası, zina skandallarında yakalanan politikacılar ya da devlet okullarında din eğitimi konusunda kapışmadan tamamlayamaz hale geldik. Onların evine yemeğe son gidişimizde Reid, yanık kurbanlarından birine Green Day şarkısını söylediği için eleştirince Zoe salatadan sonra çekip gitmişti.

"Anarşistler!" demişti çocukken odasında Led Zeppelin dinleyen Reid.

Kilisesinin itiraz ettiği noktanın şarkının sözleriyle ilgili bir şey olduğunu düşünmüştüm ama genelde şarkıların karakterinin kötü olduğu ortaya çıktı.

"Sahi mi?" diye sormuştu Zoe şaşkınlıkla. "Tam olarak hangi notalar? Hangi ton? Ayrıca İncil'in neresinde yazıyor?"

Tartışmanın hangi aşamada şiddetlendiğini hatırlamıyorum ama sonunda Zoe hiddetle kalkınca bir sürahi suyu devirmişti. "Bu senin için yeni bir haber olabilir, Reid," demişti, "Ama Tanrı, cumhuriyetçilere oy vermiyor."

Reid'in kilisesine katılmamı istediğini biliyordum. Liddy de çarşaflarımı değiştirirken yatağımın üstüne 'kurtarılma' temalı broşürler bırakmış. Reid bir akşam erkekler İncil okuma grubunu eve davet etti ve salonda onlara katılmamı istedi.

Bir mazeret uydurup içmeye gittim.

Ancak o gece, Liddy ile Reid'in ağır silahları çıkardığını anlayacaktım. Liddy akşam yemeğinin hazır olduğunu belirtmek için mutfak rafında bulundurduğu zili çalınca bodrumdaki konuk odası kabul edilen mağaramdan yukarı çıktım ve Clive Lincoln'un Reid ile birlikte kanepede oturduğunu gördüm.

"Max," dedi Reid. "Vaiz Papaz Clive'yi tanıyorsun, değil mi?"

Kim tanımaz ki?

Belediye binasının yakınlarında eşcinsel evlilik aleyhine düzenlediği protestolar sayesinde sürekli olarak gazetelerde boy gösteriyordu. Bölgedeki liselerden biri eşcinsel gencin mezuniyet balosuna erkek arkadaşını getirebileceğini kabul edince, Clive yüz cemaat üyesiyle birlikte lisenin merdivenlerinde dikilerek İsa'nın Hıristiyan yaşam tarzına dönülmesine yardımcı olması için dua etmişti. Sonbaharda başkanın anaokulunda cinsel eğitim verme planından farklı olmadığı gerekçesiyle kreşlere porno film bağışlanmasını isteyince Boston'daki Fox Haber kanalına çıkmıştı.

Clive uzun boylu, aslan yelesi gibi düz beyaz saçlı ve pahalı giysileri olan biriydi. İtiraf etmeliyim ki gerçeküstü bir karakterdi. Bir mekânda gördüğünüz zaman ona bakmaktan kendinizi alamıyordunuz.

"Ah, hakkında birçok şey duyduğum kardeş," dedi ben içeriye girince.

Kiliseye karşı değilim. Kadın yardımcılar grubunun başkanı olan annemle pazar günleri kiliseye giderek büyüdüm. Ama o öldükten sonra düzenli gitmeyi bıraktım; Zoe ile evlendikten sonraysa tamamen

kestim. Zoe -kendi ifadesiyle- İsa hayranı biri değildi. Dinin, Tanrı'nın koşulsuz sevgisi olduğunun telkin edildiğini ama her zaman kimi koşullar olduğunu söylüyordu. İstediğiniz her şeyi elde edebilmek için size söylenenlere inanmanız gerekiyordu. Dindar insanların onu ateist olduğu için küçümsemelerinden hoşlanmıyordu ama dürüst olmak gerekirse, bu durumun onun insanları Hıristiyan oldukları için küçümsemesinden ne farkı olduğunu anlamıyordum.

Clive elimi sıkınca aramızda bir elektriklenme oldu. "Akşam yemeğine konuğumuz olduğunu bilmiyordum," dedim Reid'e.

"Vaiz konuk değil," diye yanıtladı Reid. "Aileden biri o."

"İsa kardeşliği," dedi Clive gülümseyerek.

Ağırlığımı bir ayağımdan diğerine aktararak dikiliyordum. "Şey... Liddy'nin mutfakta yardıma ihtiyacı olup olmadığına bakayım ve..."

"Ben bakarım," diyerek sözümü kesti Reid. "Sen biraz Vaiz Clive ile oturabilirsin."

İşte o anda, içki fasıllarımın -çok gizli ve zekice sürdürdüğümü sandığım içmemin- kendimi inandırdığım kadar gizli ve zekice olmadığını anladım. O akşamki yemek bir din adamının dostça ağırlanması değil, bir tuzaktı.

Rahatsız bir halle Reid'in yerine oturdum. "Ağabeyimin size neler anlattığını bilmiyorum," diye başladım.

"Yalnızca senin için dua ettiğini söyledi," dedi Clive. "Benden de yolunu bulman için dua etmemi istedi."

"Yön duygumun yeterince iyi olduğunu düşünürüm," diye mırıldandım.

Clive doğrulup bana biraz yaklaştı. "İsa Mesih ile özel bir ilişkin var mı, Max?"

"Daha çok... Tanışıklık denilebilir."

Vaiz gülmedi. "Biliyor musun, din adamı olacağımı hiç düşünmemiştim."

"Öyle mi?" dedim kibarca.

"Tek kuruş parası olmayan bir aileden geliyorum ve beş küçük kardeşim vardı. Ben on iki yaşımdayken babam işten çıkarıldı, annem

hastaneye kaldırıldı. Ev halkını doyurmak bana kaldı ve bankada paramız yoktu. Bir gün mahalledeki markete gittim, alışverişimi yaptıktan sonra kasiyere aldıklarımın bedelini en kısa sürede ödeyeceğimi anlattım. Bana parasını ödemediğim takdirde sepetteki yiyecekleri veremeyeceğini söyledi. Arkamda duran adam -takım elbiseli ve kravatlı biriydi- parayı kendisinin vereceğini söyledi. 'Alışveriş listesi yapman lazım, oğlum,' dedi ve kartvizitinin arkasına bir şeyler yazarak kasiyerin tartısının bir kefesine koydu. Ufacık bir kâğıt parçası olmasına rağmen o taraf alçalmaya başladı. Sonra sepetimdeki sütü, ekmeği, yumurtaları, peyniri ve hamburgeri çıkartıp tartının öteki kefesine koydu ve durumda herhangi bir değişiklik olmadı; oysa bütün o şeylerin dengeyi bozması gerekirdi. İbre sıfırı gösterince kasiyer bana o şeyleri bedava vermekle parası için diretmek arasında kalmıştı ama o adam yirmi dolar uzattı. Eve döndüğümde torbanın içinde tartıdaki kartviziti buldum. Adamın yazdıklarına bakmak için aldım ama liste falan yoktu. Kartın arkasında sadece, '*Ulu Tanrım, bu çocuğa yardım et*,' yazıyordu. Öndeyse bir isim vardı: Peder Billy Graham.

"Sanırım şimdi de bunun bir mucize olduğunu söyleyeceksiniz," dedim.

"Elbette hayır!" dedi Clive. "Tartı her nasılsa bozulmuş. Market yeni bir tartı almak zorunda kaldı. Mucize, Tanrı'nın tartıyı tam zamanında ölçemez hale getirmesiydi. Önemli olan Max, İsa Mesih'in senin hayatınla ilgili planları olması. Onun bu yanına kolay akıl ermez, tuhaftır: seni şimdi bile, günah işlerken de seviyor. Ama bu halde bırakmayacak kadar *seviyor*."

Sinirlenmeye başlamıştım. Tamam, orası benim evim değildi ama birine yakın akrabasının oturma odasında zoraki vaaz vermek biraz aşırıya kaçmak, hatta kabalık değil miydi?

"Tanrı'yı memnun etmenin tek yolu, yapman gerektiğini söylediği şeyleri yerine getirmektir," diye devam etti Clive. "Görevin Turta Pastanesi'nde turta yapmaksa, orada kurabiye yapmaya karar veremezsin. Yaptıkların dünyanın en lezzetli kurabiyeleri olsa bile patronunun pişirmeni istediği şeyler değildir."

"Ben turta, kurabiye falan yapmıyorum," dedim. "Ayrıca saygısızlık etmek istemem ama imana gelmeye de ihtiyacım yok."

Vaiz Clive gülümseyip arkasına yaslandı ve parmaklarını koltuğun kenarına hafifçe vurmaya başladı. "İsa Mesih'in işte böyle tuhaf bir yanı var. Ama sana hatalı olduğunu nasıl göstereceğini de bilir."

Nereden kopup geldiği anlaşılmayan bir fırtına patladı. Kasım sonunda beklenmedik bir şey değildi belki ama hava durumu tahminlerinde öngördüğü gibi hafif bir atıştırma da sayılmazdı. Aksine, barın kapısını açıp eşikte biriken buzda kaydığımı farkettiğimde kar beyaz bir perde gibi inmeye başlamıştı bile.

Hemen tekrar içeriye girip barmene bir bira daha vermesini söyledim. Yola çıkmanın anlamı yoktu; fırtınanın geçmesini beklemek en akıllıcasıydı.

O gece barda başka kimse yoktu. Bir salı gecesi. İnsanlar elbette ki yollar o kadar kayganken evde oturmayı tercih ediyordu. Barmen bana televizyonun uzaktan kumanda aletini verdi ve ESPN'de bir basket maçı buldum. Celtics'e tezahürat yapıyoruz, maç uzatmalara gitti.

Sonunda takım tıkanınca barmen, "İşte Boston," dedi, "her sefer kalbinizi kırar." Bana döndü. "Bu gece erken kapatsam iyi olacak. Kar yirmi santimi bulmuştur bile. Eve rahat gidebilecek misiniz?"

"Ben kar küreyicisiyim," dedim. "Herhalde giderim."

Dodge kamyonetimde bir kar küreme aparatı vardı ve Reid'in bilgisayarından çıktısını aldığım broşürler sayesinde sabah işe gitme saatleri gelmeden garajlarının önündeki araba yollarını geçilebilecek hale getirmemi bekleyen müşterilerim vardı. Öyle geceler hiç uyumuyor, işim bitene kadar kar kürüyordum. Yağan mevsimin ilk büyük kuzeydoğu tipisiydi ve getireceği para çok işime yarayacaktı.

Kamyonete bindiğimde nefesim ön camı buğulandırıyordu. Isıtıcıyı çalıştırdım ve aynada barmenin otoparktan kayarak çıkan Prius marka arabasının kırmızı fren lambalarını gördüm. Kamyoneti vitese takıp ilk müşterime doğru yola çıtım.

Evet, yol kaygan ama daha önceki deneyimlerimden kötü değil. Radyoyu açınca lanet olası John Tesh'in sesi kamyonetin kabinin doldurdu. '*Midenizin doyduğunuza ilişkin mesajı beyninize göndermesinin yirmi dakika sürdüğünü biliyor muydunuz*?'

"Hayır, bilmiyordum," diye yanıtladım yüksek sesle.

Karın yoğunluğu nedeniyle uzak farlarımı kullanamıyordum. Ve o nedenle de neredeyse dönemeci kaçırıyordum. Frene biraz ani basınca arka tekerlekler patinaj yapmaya başladı ve direksiyonu kaydığım

yöne çevirdim. Kalbim çılgınca atarken ayağımı gazdan çekip yavaşladım, Dodge'nin tekerlekleri bir yığına girip karı kamyonetin altına topladı.

Ve birkaç dakika sonra dünya farklı görünmeye başladı. Her taraf beyaza boyanmıştı, kar tümsekleri ve kuleleri uyuyan devler gibi görünüyordu. Yol işaretleri kaybolmuştu. Doğru yerde olup olmadığımdan emin değildim. Aslında *nerede* olduğumdan emin değildim.

Gözlerimi kırpıştırıp ovuşturdum, uzun farları açtım. Bir şey değişmedi.

Paniklemenin eşiğindeydim. Yanlış dönemece nerede saptığımı anlamak için GPS'i olan cep telefonuma uzandım ama konsolda el yordamıyla bulmaya çalışırken kamyonet karın altında gizli bir buz parçasına denk gelip kendi etrafında dönmeye başladı.

Yolda birisi vardı.

Koyu renk saçları yüzünün önünde uçuşuyor ve soğuktan korunmak için iki büklüm eğilmiş. Kamyonetin ona çarpmasını önlemek amacıyla frene umutsuzca basıp direksiyonu sağa kırmayı başarıyorum. Ancak buzun üstündeki tekerlekler tepki vermiyor ve panik halinde başımı kaldırdığımda o kişi benimle göz göze geliyor.

Zoe.

"Hayır!" diye bir çığlık atıp kendimi kaçınılmaz olana hazırlayabilecekmişim gibi kollarımı kaldırıyorum. Kamyonet tam onun durduğu yerde takla atmaya başlayınca korkunç bir metal gürültüsü patlıyor, hava yastığının darbesi bedenimi sarsıyor.

Kendime geldiğimde her tarafımın pırlanta gibi parlayan cam kırıklarıyla kaplı olduğunu gördüm. Baş aşağı duruyor ve bacaklarımı oynatamıyordum.

'*Tanrım, bana yardım et. Yalvarırım Tanrım, bana yardım et.*'

Karın usulca kamyonetin altına düşmesinden doğan fısıltı haricinde her taraf kusursuz bir sessizlik içindeydi. Ne kadar süre baygın kaldığımı bilmiyordum ama güneş yakın zamanda doğacak gibi değildi. Sıkışıp kaldığım yerde donarak ölebilirdim. Karın kaplayıp şekillerini yok ettiği o beyaz öbeklerden biri haline gelebilirdim. Ya da iş işten geçene kadar kimsenin yaşadığını bilmediği kaza kurbanlarından biri olabilirdim.

'*Aman Tanrım! Ölüyorum.*'

Ve hemen ardından: '*Beni kimse özlemeyecek.*'

Gerçek acı veriyordu; sol bacağımdaki yanma duygusundan, kafatasımdaki zonklamadan ve omzuma batan sivri şeyden fazla acı veriyordu.

'*Bu dünyadan yok olup gidebilirim ve belki dünya daha iyi bir yer olur.*'

Birden karı ezen tekerlek sesleri duydum, tepe üstü asılı olduğum yolu aydınlatan farların ışığını gördüm. "Hey!" diye bağırdım olabildiğince yüksek sesle. "Hey, buradayım! İmdat!"

Farlar geçip gitti ama sonra bir otomobil kapısının çarptığını duydum. Bir polis memuru şarampole devrilen kamyonetime doğru koşarken çizmeleri karı havalandırıyordu. "Ambulans çağırdım," dedi.

"Kız nerede?" diye sordum.

"Araçta bir yolcu daha mı vardı?"

"İçinde... Burada değil. Kamyonet ona çarptı ve..."

Memur yola tırmandı ve fenerini yaktı. Konuşmak istiyordum. Ama başım dönüyordu ve ağzımı açınca kusmaya başladım.

Saatler -ya da belki dakikalar sonra- bir itfaiyeci beni hayatta tutan emniyet kemerini kesmeye başladı, bir diğeri de kamyoneti parçalara ayırmak için 'Hayatın Dişleri' denilen hidrolik kesiciyi hazırlamaya koyuldu. Bunları duyduğum seslerden anlıyordum. Her taraftan sesler geliyordu.

"Onu sedyeye alın..."

"Açık kırık..."

"Taşikardisi var..."

Polisin yüzü bir kez daha benimkinin önünde belirdi. "Her tarafa baktık. Kamyonet kimseye çarpmamış. Ağaçmış. Ama orada dönmeyip yoldan çıksan şu anda uçurumun dibindeydin. Şanslı adamsın."

Aniden çöken rahatlamayla hıçkırarak ağlamaya başladım. O kadar şiddetli ağlıyordum ki, nefes alamıyordum; duramıyordum. Sarhoş olduğum için mi Zoe'nin hayalini gördüm? Yoksa devamlı olarak Zoe'nin hayalini gördüğüm için mi sarhoştum?

Beni hurda kamyonetimden ambulansa taşırlarken kar binlerce minik iğne halinde yüzüme vuruyordu. Burnum akıyordu, gözlerimde kan vardı.

Bir anda artık o insan olmak istemediğime karar verdim. Dünyayı aldatıyor gibi yapmak istemiyordum, çünkü aldatmıyordum. Başka birinin benim için bir plan yapmasını istiyordum, çünkü kendi başıma başarılı olduğum asla söylenemezdi.

Acil yardım ekibi beni bir monitöre bağlayıp serum vermeye başlarken ambulans gürültüyle çalıştı ve harekete geçti. Sürücü ne zaman frene bassa bacaklarım sanki alev alıyordu.

"Bacağım..."

"Kırılmış, Bay Baxter," dedi acil yardım görevlisi.

Adımı nereden bildiğini merak ettim önce ama ehliyetimden okuduğunu düşündüm.

"Sizi hastaneye götürüyoruz. Aramamı istediğiniz biri var mı?"

Zoe olmaz. Artık onu arayamazdım. Reid'in öğrenmesi gerekiyordu ama içkili araba kullandığımı öğrendiğinde gözlerinde belirecek bakışı düşünmek bile istemiyordum. Ayrıca bir avukata da ihtiyacım olacaktı herhalde.

"Vaiz Clive Lincoln," dedim.

Gergindim ama iki tarafımda dikilen Liddy ile Reid'ın yüzünde Ebedi Cennet Kilisesi'ne İsa'yı bulmaya geldiğimi beyan etmiş, hemen arkasından kansere çare bulmuş ve dünyaya kalıcı barışı getirmişim gibi gülümsemeler vardı.

Yaşadığım şey yüzüme dövmeyle yazılmış olsa bakan kişi için o kadar net olamazdı: Hayatımda dibe vurduğum an o kazaydı. Zoe'nin yolun ortasında görünmesi İsa Mesih'in hayatıma giriş şekliydi. Onu orada görmesem ölmüştüm. Direksiyonu kırmış ve onun açık kollarına gitmiştim.

Clive hastanede yanıma geldiğinde ağrı kesiciler nedeniyle uyuşmuş haldeydim; sol bacağımda alçı, başımda ve omzumda dikişler vardı. Ambulansa bindirdiklerinden beri gözyaşlarım dinmemişti. Vaiz yatağın kenarına oturdu ve elimi tuttu. "Bırak şeytanı, salıver gitsin oğlum," dedi. "İsa Mesih'e yer aç gönlünde."

Sonrasında olanları açıklayabileceğimi sanmıyorum. Birisi içimdeki bir düğmeye basmıştı sanki ve artık acıyı hissetmiyordum. Yatağın üzerinde süzülüyor gibiydim ve pamuklu battaniye beni tutmasaydı sahiden süzülürdüm herhalde. Vücuduma -gerilmiş parmaklarımın arasına, tırnaklarımın ucuna- baktığımda oralarda bir ışık olduğuna yemin edebilirdim.

İsa Mesih'i yürekten kabul etmeyenlere şöyle anlatayım: Görme gücünüzün bulanıklaştığını bilmenize rağmen gözlük takmaya direnmeniz gibiydi yaşadıklarım; sonunda burnunuzun ucunu göremez, bir şeyleri devirmeden veya sağa sola çarpmadan yürüyemez hale gelirsiniz, göz doktoruna gidersiniz ve oradan gözlükle çıkarsınız. Dünya daha net, daha parlak ve daha renkli görünmeye başlar size. Yepyenidir! Ve o randevuyu almak için neden o kadar beklediğinizi anlayamazsınız.

İsa Mesih yanınızdayken hiçbir şey korkunç gelmiyordu. Bir daha hiç içki içmeme düşüncesi, içkili araç kullanma suçlamasıyla mahkemeye çıktığınız an... Ve nihayet, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına vaftiz edilme düşüncesi.

Hastaneden çıktıktan sonra Ebedi Cennet Kilisesi'ne gitmeye başladım. Orada hiç tanımadığım, dua zinciri mektubu gönderen insanlarla ve onların benim için dua etmesini sağlayan Vaiz Clive ile buluştum. Daha önce hiç hissetmediğim bir duyguydu bu: Hatalarımdan ötürü yargılamayan ben ve aralarına katılmamdan ötürü her şeye rağmen mutlu görünen yabancılar. Üniversiteden ayrıldığım ya da boşandığım ya da sünger gibi içtiğim için utanmam gerekmiyordu. Aslında bilinen ölçütlere herhangi bir şekilde uymam da gerekmiyordu. İsa Mesih'in beni onların hayatına dahil etmesi, zaten değerli biri olduğum anlamına geliyordu.

Ebedi Cennet Kilisesi, kendine ait bir binası olmadığı için mahalle okulunun konferans salonunu kiralıyordu. Biz arkada duruyor ve Vaiz Clive'nin işaret vermesini bekliyorduk. Clive'nin eşi piyano çalıyor, üç küçük kızı şarkı söylüyordu.

Onları dinlerken, "Melekler gibi söylüyorlar," diye mırıldandım.

İlahi sona erince Vaiz Clive ellerini birleştirerek sahneye çıktı. "Bugünün konusu tamamen İsa Mesih," dedi.

Cemaat koro halinde mırıldanarak onayladı.

"İşte bu nedenle, İsa Mesih'e sığınan yeni kardeşimiz bize hikayesini anlatacak. Buraya gelebilir misin, Max?"

Reid ile Liddy'nin yardımıyla -ve koltuk değnekleri sayesinde- sıraların arasındaki koridorda ilerledim. Genelde ilgi odağı olmaktan hoşlanmazdım ama bu farklıydı; onlara İsa Mesih'e nasıl ulaştığımı anlatacaktım. İnancımı açıklayacağım ki bütün o insanlar beni gelecekte işleyebileceğim günahlardan sorumlu tutabilsinler.

"Hoş geldin," diyorlardı yüksek sesle. "Merhaba, Max kardeş."

Clive beni sahnedeki kürsüye yönlendirdi. Okuldaki sınıfların birinden getirmiş olmalılar; döşemeyi çizmemesi için ayaklarına yarılmış tenis topları geçirilmiş. Kürsünün yanında havuzlu meşrubat dolabına benzeyen, suyla dolu bir şey vardı ve bir dizi basamakla kenarına kadar çıkılıyordu.

Ben kürsüde yerimi alınca Clive de Reid ile Liddy'nin arasına girip onların elini tuttu ve başladı: "Max'ın sana yaklaşmasına izin ver, Yüce İsa. Onun Tanrı'yı tanımasına, Tanrı'yı sevmesine ve O'nun kelamıyla iyi vakit geçirmesine imkân sağla."

Vaiz dua ederken gözlerimi yumdum. Sahneye vuran ışıklar yüzümü ısıtıyor, küçükken yenilmez olduğumu, yıkılmayacağımı, yaralanmayacağımı bilerek yüzümü güneşe dönüp bisikletimi hızla sürdüğüm zamanları hatırlatıyordu.

Vaiz Clive'ye başka sesler de eşlik ediyordu. Binlerce öpücüğe boğulmuşum, dünyadaki bütün iyilikler karşısında patlayacak kadar dolmuşum, içimde artık kötülüğe yer kalmamış gibi hissediyordum. Sevgi ve koşulsuz kabul anlamına geliyordu bu. İsa Mesih'i aslında hiç hayal kırıklığına uğratmadığımı ve hiçbir zaman uğratmayacağımı anlatıyordu bana bu. Peygamberin sevgisi içime işliyordu ve bir noktadan sonra o yükü içimde tutamaz hale geliyordum. Boğazımdan benliğime hiçbir dile ait olmayan heceler halinde dökülüyordu bu sevgi ama mesaj son derece açıktı.

Vanessa

Genç Hıristiyan Erkekler Birliği'ndeki havuzun dibinde boğulurken buluncaya dek Zoe Baxter'i hiç düşünmemiştim.

Önce ne olduğunu anlamadım. Sabah 06.30'da -o saatte sadece yüzme için kendimi yataktan kazıyabiliyorum- turlarımı tamamlamak için kulaç atarken bir kadının dipte yavaş yavaş süzüldüğünü, saçlarının başının etrafına yayıldığını gördüm. Kollarını yana açmıştı, batıyor gibi değil daha çok kendini bırakmış gibiydi.

Hemen daldım, elini yakaladım ve yukarıya çekmeye çalıştım. Yüzeye yaklaştıkça bana direnmeye başladı ama o aşamada adrenalinim yükseldiği için onu havuzdan çıkarmayı başardım ve üzerine eğildim. Yüzüne benim yüzümden su damlıyordu. Öksürerek yan döndü. "Lanet olsun," dedi nefes nefese, "Ne yapıyorsun?"

"Asıl sen ne yapıyorsun?" diye yanıt verdim ve doğrulurken, kimi kurtardığımı fark ettim. "Zoe?"

Havuz oldukça sakindi. Noel öncesinde tur kulvarını kullananların sayısı giderek azalmıştı ve birkaç yaşlı yüzücüyle arada sırada gelen fizik tedavi-rehabilitasyon hastasından başka kimse yoktu. Zoe ile aramızdaki sahne, havuzun kenarındaki fayansların üstünde ve kimsenin dikkatini çekmeden yaşanıyordu.

"Yukarıdaki ışıklara bakıyordum," dedi Zoe.

"Sana bir son dakika haberi vereyim: Bunu yapmak için boğulman gerekmiyor." Titremeye başladım. Havlumu kaptım ve omuzlarıma doladım.

Bebek olayını duymuştum elbette. Bebek partisinin onur konuğunun acil olarak hastaneye götürülüp ölü bebek doğurması en hafif ifadeyle korkunç bir şeydi. Aslında partiye gitmeyi düşünmüyordum ama ona acımıştım; bir insanın nasıl o kadar az arkadaşı olurdu ki müzik terapisi hizmetinden yararlanan insanları davet etmek zorunda kalırdı? Sonra doğal olarak daha da fazla acıdım ona. Ambulans, sirenlerini bağırtarak uzaklaştıktan sonra Zoe'nin muhasebecisinin etrafı temizlemesine yardım etmiştim. Her servis takımının yanında küçük biberon çubukları vardı ve çıkarken onları toplamış, gelecekte uygun bir zaman yakalayıp onları Zoe'ye iade etmeyi düşünmüştüm. Hâlâ arabamın bagajında duruyorlardı.

Zoe'ye ne diyeceğimi bilemiyordum. '*Nasılsın?*' Çok gereksiz. 'Çok *üzgünüm,*' daha da beter.

"Sen de denemelisin," diyor Zoe.

"İntihar etmeyi mi?"

"Rehber öğretmen oldun diye her an öyle davranman gerekmiyor," diye yanıt verdi. "Sana söyledim, kendimi öldürmeye çalışmıyordum. Tam tersi aslında. Orada, aşağıdayken kalp atışlarını parmaklarının ucuna kadar hissedebiliyorsun."

Bunları söyledikten sonra bir su samuru gibi havuzun içine süzüldü ve dönüp bana baktı. Bekliyor. İçimi çekerek havlumu bir kenara attım ve tekrar havuza daldım. Suyun içinde gözlerimi açınca Zoe'nin tekrar dibe gittiğini gördüm ve onu izledim. Sır-

tüstü dönerek floresan lambaların yarattığı titrek Mors alfabesi çizgilerine baktım, iyice batmak için soluğumu boşalttım.

İlk içgüdüsel tepkim panik oldu; nefesim tükeniyordu. Sonra nabzım tırnaklarımın altında, boğazımda, bacaklarımın arasında atmaya başladı. Kalbim derimin altındaki bütün boşlukları dolduracak şekilde şişmiş gibiydi.

O kadar çok şey kaybeden birisi için kendini öylesine dolu hissetmenin ne kadar rahatlatıcı olabileceğini anladım.

Dayanamayacak hale gelince bir hamle yapıp yüzeye çıktım. Zoe de geldi, hafif el ve ayak hareketleri yaparak yanımda durdu. "Çocukken büyüyünce denizkızı olmak isterdim," dedi. "Pratik yapmak için belediyenin havuzunda ayak bileklerimi birbirine bağlayarak yüzerdim."

"Peki, ne oldu?"

"Eh, görüldüğü gibi, denizkızı olamadım."

"Klasik yeterince başarılı olamama durumu..."

"Hâlâ geç kalmış sayılmam, değil mi?" Zoe kendini yukarıya çekip havuzun kenarına oturdu.

"Bugünlerde denizdeki denizkızlarının iş bulma durumunu bilmiyorum," dedim. "Ama vampir olmak için canımı verebilirim. Yaşayan ölülere büyük talep var."

"Anlaşılıyor," diyerek içini çekti Zoe. "Tam da yaşayanların dünyasına döndüğüm zamana denk geldi."

Havuzdan çıkıp Zoe'yi ayağa kaldırmak için elimi uzattım. "Hoş geldin."

Tahmin edileceği gibi, YMCA'nın şık bir meşrubat barı yok. Biz de Wilmington'da birinin kapısında durup, diğerininkine tükürebileceğiniz kadar sık bulunan bir Dunkin' Donuts'da kahve içmeye karar verdik.

Kendi arabasıyla beni izleyen Zoe yanıma park etti. Ben inerken, "Plakan çok havalı," dedi.

VS-66. Düşük rakamlı plaka numarasına sahip olmak Rhode Island'da çok önemli. Vasiyetleriyle iki veya üç haneli plakalarını akrabalarına bırakan insanlar var. Eski valilerden biri, plaka numarası yolsuzluğuyla mücadele konusunu seçim kampanyasında kullanmıştı. Benim gibi adınızın baş harfleri ve küçük bir numaraya sahipseniz, muhtemelen çete reisisinizdir. Çete reisi değilim ama işimi nasıl halledeceğimi bilirim. Yeni arabamın kayıt işlemlerini yaptırırken, memurların her birine altılı kutu bira aldım ve benim için ne yapabileceklerini sordum.

"Üst kademelerdeki dostlar," diye yanıt verdim kahve dükkânına girerken. Vanilyalı sütlü kahve ısmarlayıp arkalardaki bir masaya oturduk.

"Saat kaçta işte olman gerekiyor?" diye sordu Zoe.

"Sekiz. Ya sen?"

"Aynen." Kahvesinden bir yudum alıp, "Bugün hastanedeyim," dedi.

Hastaneden söz edince kendi partisinden alınıp ambulansla apar topar götürülüşünü hatırlayarak üzerimize bir ağ atılmış gibi olmuştuk. Kağıt bardağın kapağıyla oynamaya daldım. Her gün çocuklara rehberlik yapmama rağmen onun yanında huzursuzluk hissediyordum. Aslında neden beraber kahve içmeyi teklif ettiğimi bile bilmiyorum. Birbirimizi çok iyi tanıdığımız söylenemez.

Birkaç ay önce otistik bir çocukla çalışması için tutmuştum onu. Oğlan altı yıldır bizim bölgenin okulundaydı ve bildiğim kadarıyla hiçbir öğretmenle tek kelime konuşmamıştı. Annesi müzik terapisini duymuş ve onunla çalışabilecek birini aramamı istemişti. Zoe ile tanıştığım zaman fazla beklentim olmadığını önce kendime itiraf etmem gerek. Yolunu kaybetmiş gibiydi; yeni milenyuma bırakılmış yetmişli yıllar çocuğuna benziyordu. Ama bir ay içinde çocuğun kendisiyle birlikte doğaçlama senfoniler çalmasını sağladı. Çocuğun annesiyle babası Zoe'nin dâhi olduğunu düşünüyor, okulumun müdürü de onu bulduğum için çok zeki olduğuma inanıyordu.

"Bak..." dedim uzun ve sıkıntılı bir sessizlikten sonra. "Bebek konusunda ne diyeceğimi gerçekten bilemiyorum."

Zoe başını kaldırıp bana baktı. "Kimse bilemiyor."

Parmağının ucunu kahvesinin plastik kapağında dolaştırıyordu. Konunun o şekilde kapanacağını düşünerek saatin geç olduğunu söyleyecekken tekrar konuşmaya başladı. "Hastanede bir ölüm koordinatörü vardı. Olaydan sonra odaya geldi ve Max'la bana cesedin nereye gitmesini istediğimizi sordu. Otopsi isteyip istemediğimizi. Ne tür bir tabut istediğimizi. Ya da yakılmasını isteyip istemediğimizi. Onu eve götürebileceğimizi de söyledi. Belki arka bahçeye gömmek isterdik." Zoe tekrar baktı yüzüme. "Arada sırada hâlâ karabasanlarımda görüyorum: Onu gömüyoruz, sonra martta karlar eriyor ve bahçeye çıkınca orada kemikler buluyorum." Peçeteyle gözlerini sildi. "Özür dilerim. Genellikle bu konuda konuşmuyorum. Aslında bugüne kadar hiç konuşmadım."

Bana neden açıldığını biliyordum: Çocukların büroma gelip her yemekten sonra zorla kustuklarını veya duşun altına gizlenip jiletle kendilerini kestiklerini itiraf etmeleriyle aynı nedenle. Bazen bir yabancıyla konuşmak daha kolay olur. Sorun şu ki, kalbinizi açıp birisinin görmesini sağladığınızda, o kişi sizin için artık isimsiz biri değildir.

Bir seferinde Zoe'yi otistik öğrenciyle çalışırken izlemiştim. Müzik terapisini hastanın olduğu yerde uygulamak gerektiğini açıklamış ve çocuk geldiği zaman onunla göz teması kurmamış, etkileşime girmeye zorlamamıştı. Onun yerine gitarını çıkartarak kendi kendine çalıp söylemeye başlamıştı. Çocuk piyanonun başına oturmuş ve parmaklarını tuşların üzerinde hızla oynatarak öfkeli arpejler çalmaya girişmişti. Çocuk ne zaman ara verse, Zoe gitarıyla aynı derecede kuvvetli bir ton çalarak ona yanıt veriyordu. Oğlan önceleri Zoe'nin yaptığı şeyle bağlantı kuramamış ama sonra daha sık ara vererek Zoe'nin müzikle etkileşim kurmasını beklemişti. Aralarındaki konuşmayı anlamıştım: Önce çocuğun cümlesi, sonra Zoe'ninki. Sadece farklı dillerde konuşuyorlardı.

Belki Zoe Baxter'in ihtiyacı olan da buydu: Yeni bir iletişim yöntemi. Havuzda dibe batmaktan vazgeçmesi için. Gülmesi için.

Burada detaylı bilgi vermem gerekiyor: Ben, onarabileceğinden emin olduğum kırık mobilyayı alan bir insanım. Zamanında bu şekilde kurtarılmış bir tarzım vardı. Tamircilik bende hastalık düzeyindedir. Rehber öğretmen olmamın nedenini bu durum açıklıyordur herhalde. Tanrı biliyor ki, parayla veya mesleki tatminle ilgisi yok. Bu nedenle de Zoe Baxter konusunda içimden geçen ilk şeyin onun kendini toplamasını sağlamak olması beni şaşırtmıyordu.

"Ölüm koordinatörü," diyerek başımı salladım. "Ben de kendi işimin berbat olduğunu sanıyordum."

Zoe başını kaldırıp baktı, sonra boğazından kahkahaya benzer bir ses çıktı. Eliyle ağzını kapattı.

"Gülmende sakınca yok," dedim şefkatle.

"Varmış gibi geliyor bana. Sanki bunların hiçbirinin önemi yokmuş gibi davrandığım sanısına kapılıyorum." Başını salladı bir anda gözleri doldu. "Özür dilerim. Bu sabah havuza bunları dinlemeye gelmedin. Berbat bir buluşma oluyordur herhalde senin için."

Donakaldım. Ne biliyor? Ne duydu?

Ne önemi var?

Otuz dört yaşına gelmiş biri olarak insanların ne düşündüğü konusunda fazla kaygılı olmayacağımı düşünebilirsiniz. Ama sanırım bir kez yandıktan sonra ateş gölüne önce parmağınızı sokmaya dikkat ediyorsunuz.

"Karşılaştığımız iyi oldu," dediğimi duydum. "Ben de seni aramayı düşünüyordum aslında."

Sahi mi? Bu sözle nereye varmayı amaçladım acaba?

"Sahi mi?" diye sordu Zoe.

"Depresyon sıkıntısı olan bir çocuk var. Kız birkaç kez hastanelere yatmış çıkmış ve okulda başarısız. Senden gelip onunla çalışmanı isteyecektim." Gerçeği söylemek gerekirse, Zoe'yi ve müzik terapisini düşünmüyordum, en azından Lucy DuBois bağ-

lamında yani. Ama söyledikten sonra son derece mantıklı olduğunu farkettim. İki kere intihar girişiminde bulunan kızda başka hiçbir şey işe yaramamıştı. Sadece Lucy'nin bir psikiyatristle konuşmasına izin vermeyecek kadar tutucu olan ebeveynlerinin müzik terapisinin modern büyü olmadığı konusunda ikna edilmesi gerekiyordu.

Zoe duraksadı ama teklifi değerlendirdiğini görebiliyordum. "Sana daha önce de söyledim, Vanessa; kurtarılmaya ihtiyacım yok."

"Seni kurtarmaya çalışmıyorum. Senden başka birini kurtarmanı istiyorum."

O anda Lucy'den bahsettiğimi zannediyordum. Kendimden bahsettiğimin farkında bile değildim.

Boston'un güney banliyölerinde geçen çocukluğumda, parlak şeritleri olan muz bisikletimi mahallemizde bir aşağı bir yukarı sürer, güzel olduğunu düşündüğüm kızların evlerini belirlerdim. Altı yaşındayken parlak saçları ve kümeler halinde çilleri olan Katie Whittaker'in benimle evleneceğine ve hayatımızın sonuna kadar mutlu yaşayacağımıza içtenlikle inanıyordum.

Başka kızların öyle şeyler düşünmediğini ne zaman anladığımı tam hatırlamıyorum. Bu nedenle ben de öteki kızlar gibi, futbol takımında oynayacak kadar havalı olan ve bir keresinde aktör Robin Williams havaalanının bagaj terminalinde dokunduğu için okula Tanrı'nın her günü aynı kot ceketle gelen Jared Tischbaum'a âşık olduğumu söylemeye başladım.

Bekâretimi ilk erkek arkadaşım Ike ile okulun beysbol sahasında, konuk takımın yedek kulübesinde kaybettim. Çok tatlı, hassas bir çocuktu ve bana çok güzel olduğumu söyledi, başka bir deyişle her şeyi doğru yaptı ama sonrasında eve gidip seks konusunda neden o kadar patırtı yapıldığını düşünmeye koyuldum. Terletici ve mekanikti ve Ike'yi gerçekten sevmeme rağmen eksik bir şeyler vardı.

Bunu en yakın arkadaşım Molly ile paylaştım. Gece yarısından sonra kendimi ona telefon açmış, Ike ile olan ilişkimin gücünü ve yapısını didikler halde bulmuştum. Molly ile tarih sınavına falan çalışır, onun çevresinden ayrılmak istemezdim. Cumartesi günleri onunla alışveriş merkezine gitme planları yapar ve hafta sonu gelinceye kadar sabırsızlıkla gün sayardım. Erkeklerle çıkmaya başlayan ve artık kız arkadaşlarına zaman ayıramayan basit kızları eleştirirdik. Birbirimizden hiç ayrılmayacağımıza söz vermiştik.

Ekim 1998'de, üniversitenin üçüncü sınıfındayken, Matthew Shepard adında eşcinsel bir Wyoming Üniversitesi öğrencisi ağır şekilde dövülerek ölüme terk edildi. Ben politik eylemci değildim. Fakat üniversitedeki mum yakma törenine katılmak üzere o dönemdeki erkek arkadaşımla birlikte otobüse binerek Laramie'ye gittik. İşte orada, etrafım tüm o mum ışıklarıyla çevriliyken kendi kendime bile itiraf etmekten korktuğum şeyi kabullendim: O kişi ben olabilirdim. Eşcinseldim ve her zaman eşcinsel olmuştum.

Ve işin asıl şaşırtıcı yanı, bunu yüksek sesle söyledikten sonra dünyanın durmaması, dönmeye devam etmesiydi.

Eğitim fakültesinde okuyan ve ortalaması 3.8 olan bir üniversite öğrencisiydim. Hâlâ 55 kiloydum, çikolatayı vanilyaya tercih ediyor, Son of A Pitch adlı enstrümansız vokal grubunda şarkı söylüyordum. Haftada en az iki kere okulun havuzuna gidiyordum ve *Cheers* seyretmeyi okul partisinde alkolden yere yapışmaya yeğliyordum. Eşcinsel olduğumu itiraf etmek, kim olduğum veya kim olacağım konusunda herhangi bir değişiklik yaratmadı.

Bir yanım iki gruba da uymadığım konusunda kaygılanıyordu aslında. Daha önce bir kadınla beraber olmamıştım ve benim için bir erkekle vakit geçirmek kadar sıradan olmasından korkuyordum. Ya gerçekten eşcinsel değilsem, yani tamamen ve işlevsel olarak aseksüelsem? Ayrıca o yeni sosyal dünyada düşünmediğim bir karışıklık daha vardı: Bir kadınla tanıştığınız zaman otomatik olarak onun heteroseksüel olduğunu varsayarsınız. (Tabii Indigo Girls konserinde veya Kadınlar NBA ligi basket maçında değilseniz.) Belirli kızlar alınlarına 'L' harfi yazdırmıyordu ve benim lezbiyen radarımın ince ayarı da henüz gelişmemişti.

Ancak sonunda kaygılanmama gerek kalmadı. Biyokimya dersinde laboratuvar partnerim olan kız, beni ders çalışmak üzere yatakhanedeki odasına davet etti ve bir süre sonra bütün boş zamanlarımızı beraber geçirmeye başladık. Hep onun yanında olmak istiyordum. Hocalardan biri saçma ya da cinsiyet ayırımcılığı içeren ya da tuhaf bir şey söylediği zaman anlatmak istediğim ilk kişi oydu. Bir cumartesi günü Amerikan futbolu maçı izlerken tribünde yünlü ekose battaniyenin altında titriyor, Baileys katılmış sıcak çikolata termosunu sırayla kafaya dikiyorduk. Maçın skorunda çok az fark vardı ve gerçekten heyecanlı geçen dördüncü çeyrekte bir ara elime yapıştı ve sayı olduktan sonra da bırakmadı. Beni ilk kez öptüğünde anevrizma geçireceğimi sandım; nabzım inanılmaz hızdaydı ve duyularım patlamak üzereydi. Bunun duygu denizinde tutunabildiğim tek kelime olduğunu düşündüğümü hâlâ hatırlarım.

Şimdi dönüp yüzde yüz görüşle geriye baktığımda, kadın arkadaşlarımla aramda hiçbir zaman sınır olmadığını görüyorum. Onların bebeklik resimlerini görmek, en sevdikleri şarkıları dinlemek, saçlarımı aynı onlarınki gibi yapmak istiyordum. Telefonu kapatır kapatmaz aklıma söyleyecek yeni bir şey geliyordu. Sanırım bunu fiziksel çekim olarak tanımlamazdım; daha çok bir duygusal bağ denilebilirdi. Onlara doyamıyordum ama kendime hiçbir zaman 'doyum' ile neyin kastedilebileceğini de sormamıştım.

Eşcinsel olmak inanın ki bir tercih meselesi değil. Hiç kimse hayatı kendisi için olduğundan zor hale getirmek istemez. Ayrıca eşcinsel kişi kendine ne kadar güvenirse güvensin, ne kadar rahat olursa olsun, başkalarının düşüncelerini kontrol edemez. Sinemada benim başka bir kadınla el ele tutuştuğumu görünce olduğumuz sıradan kalkıp başka yere geçen insanlar gördüm; duygularımızı açıkça göstermemizden iğrenmişlerdi anlaşılan ama tam arkamızda genç bir çift neredeyse birbirini soyuyordu. Sprey boyayla arabama LEZBİYEN yazıldı. Çocuklarının başka bir rehber öğretmene verilmesini isteyen ve nedenini sorduğumda benim 'eğitim felsefemin' onlarınkine uymadığını söyleyen ebeveynler oldu.

Şimdilerde Matthew Shepard'ın öldürüldüğü dünyadan farklı bir dünyada yaşadığımızı savunabilirsiniz, ancak hoşgörüyle kabul arasında çok ince bir fark var. Taşındığınız sokaktaki kapı komşunuzun size bir koşu postaneye gidip gelinceye kadar anaokulundaki kızına göz kulak olmanızı isteyecek kadar güven duyması meselesidir. Partnerinizle bir iş arkadaşınızın düğününe davet edildiğinizde diğer konuklar fısıldaşmadan slow-dans yapabilme meselesidir.

Annemin bana küçük bir kızken ne zaman sol eliyle yazmaya çalışsa Katolik okulundaki rahibelerin o eline vurduğunu anlattığını hatırlıyorum. Bugün bir öğretmen öyle yapsa, muhtemelen çocuk istismarı suçlamasıyla tutuklanır. İçimdeki iyimser Vanessa, cinselliğin de sonunda el yazısına benzeyeceğini söylüyor: Bu işi yapmanın doğru veya yanlış yolu yoktur. Sadece hepimiz farklı bağlantılara sahibiz.

Burada şunu da belirteyim: Birisiyle tanıştığınız zaman solak mı yoksa sağlak mı olduğunu asla sormazsınız.

Kalemi tutan kişiden başkası açısından önemi var mıdır bunun?

Bir kadınla yaşadığım en uzun süreli ilişki, kuaförüm Rajasi ile oldu. Dört haftada bir saç diplerimi sarıya boyatmaya ve dağınık modelli kısa saçlarımı düzelttirmeye giderim. Ama bugün Rajasi çok sinirli ve cümlelerini öfkeli makas darbeleriyle noktalıyor. "Şey..." dedim gözlerimi kısarak aynada perçemlerime bakarken, "Biraz kısa olmadı mı?"

"Görücü usulü evlilik!" dedi Rajasi. "İnanabiliyor musun? Hindistan'dan buraya yirmi yıl önce geldik. Olunabilecek kadar Amerikalıyız. Annemle babam haftada bir McDonald's'da yemek yiyor, Tanrı aşkına!"

"Belki onlara söylesen..."

Gözlerimin önünden bir tutam saç daha uçtu. "Geçen Cuma günü *erkek arkadaşımı* yemeğe çağırdılar," diye soludu burnun-

dan Rajasi. "Bir ayağı çukurda yaşlı bir Pencaplı başlık parası olarak birkaç tavuk verdi diye üç yıldır çıktığım adamı başımdan savacağıma gerçekten inanıyorlar mı?"

"Tavuk mu?" dedim. "Sahi mi?"

"Bilmiyorum. Ama mesele o değil." Kendini kaybetmiş halde kesmeye devam ediyordu. "2011'de miyiz, değil miyiz? Artık istediğim insanla evlenebilmeliyim, değil mi?"

"Tatlım," diye yanıtladım gülümseyerek, "Boşuna nefes tüketiyorsun."

Rhode Island'da, yani New England'daki aynı cinsten evliliği onaylamayan birkaç eyaletten birinde yaşıyorum. Bu nedenle de evlenmek isteyen eşcinsel çiftler sınırı geçip Fall River, Massachusetts'e gidiyor. Bu oldukça basit görünmesine rağmen bir yığın sorun yaratıyor. İki eşcinsel arkadaşım Massachusetts'te evlendi ama beş yıl sonra ayrıldı. Bütün mal varlıkları yaşadıkları yer olan Rhode Island'daydı. Evlilikleri bu eyalette yasal kabul edilmediğinden *fiilen* boşanamadılar.

"Ve?"

"Ve ne?"

"Ben burada kendi aşk hayatım hakkında konuşup duruyorum ama sen kendininkiyle ilgili tek kelime etmedin..."

Gülmeye başladım. "Şu anda senin Pencaplı ile ilişki kurma ihtimalim herkesten fazla, Rajasi. Romantizm havuzumun kuruyup gittiğini düşünüyorum."

"Altmış yaşındaymışsın gibi konuşuyorsun," dedi Rajasi. "Sanki hafta sonu evde oturup yüz kedin etrafında toplanmış televizyon izlerken dantel örecekmişsin gibi."

"Saçmalama. Kediler nakışta benden çok daha iyi. Ayrıca, hafta sonu için büyük planlarım var. Bale seyretmek için Boston'a gideceğim."

"Kar yağmayacak mıydı bu hafta sonu?"

"Gitmemize engel olacak kadar değil."

"*Gitmemiz*," diye tekrarladı Rajasi. "Lütfen bana..."

"Sadece bir arkadaş. Yıldönümünü kutlayacağız."

"Kocası olmadan mı?"

"*Boşanma* yıldönümü," dedim üstüne basarak. "Zor bir dönemden geçmesine yardımcı olmaya çalışıyorum.

Havuzda karşılaştığımızdan beri Zoe ile arkadaşlığımız epey ilerlemişti. Önce ben onu aramış olmalıyım, çünkü ev telefonunu biliyordum. Evinin yakınındaki bir çerçeveciden resim alacaktım; benimle buluşup öğle yemeği yemek ister miydi? İsterdi. Ismarladığımız sandviçleri yerken Zoe'nin depresyon ve müzik terapisi üzerine olan araştırmasından söz ettik. Ben de konuyu Lucy'nin ebeveynlerine açtığımı anlattım. Ertesi hafta sonu Zoe bir radyo programından bir filmin özel gösterimi için iki bilet kazandı ve bana beraber gitmeyi teklif etti. Sonrasında birlikte vakit geçirmeye başladık ve kimi yeni arkadaşlıkların yuvarlanan kartopu misali büyümesi gibi gelişti ve onu tanımadığım zamanları hayal etmek giderek zorlaştı.

Müzik terapisini nasıl keşfettiğini konuştuk. (Çocukken kolu kırılmıştı, ameliyatla çivi konulması gerekiyordu ve hastanenin çocuk bölümünde bir müzik terapisti vardı.) Annesi hakkında konuştuk. (Bazen Anderson Cooper raporu veya üç yıl sonra Noel'in hangi güne geleceği gibi son derece gereksiz bir şeyi tartışmak için Zoe'yi günde üç kere arıyordu.) Max ve içki bağımlılığı hakkında konuştuk. (Şimdilerde Ebedi Cennet Kilisesi'ndeki vaizin sağ kolu olduğu dedikoduları vardı.)

Zoe'de beklemediğim tek şey komik olmasıydı. Dünyaya şaşkınlıkla boğulmuş kahkahalarla gülmeme neden olacak düzeyde dengesiz bir bakışı vardı:

Çifte kişilik bozukluğu olan birisi kendini öldürmeye çalışırsa bu cinayet girişimi sayılır mı?

Doktorların yaptığı şeye 'uygulama' demesi biraz sinir bozucu değil mi?

Neden sinemaya gidilir de televizyona çıkılır?

Restoranlarda sigara içilen bölüm var da neden havuzda işeme bölümü yok?

Onunla birçok ortak noktamız vardı. İkimiz de tek ebeveynle büyümüştük. (Onun babası ölmüş, benimki sekreteriyle kaçmıştı.) Hep seyahat etmek istemiştik ama hiçbir zaman yeterli paramız olmamıştı. İkimiz de palyaçolara deli oluyorduk. Reality şovlara karşı gizli bir hayranlığımız vardı. Benzin kokusuna bayılıyor, çamaşır suyu kokusundan nefret ediyor ve beyaz kremayı hamur işi şefleri gibi kullanabilmek istiyorduk. Beyaz şarabı kırmızı şaraba, aşırı soğuğu aşırı sıcağa ve yer fıstığını kuru üzüme tercih ediyorduk. Halka açık bir alanda kadınlar tuvaletinde kuyruk çok uzunsa erkekler tuvaletine girmekten çekinmiyorduk.

Ertesi gün onuncu evlenme yıldönümüydü ve endişelendiğini anlayabiliyordum. Zoe'nin annesi Dara hafta sonu için San Diego'daki yaşam koçluğu konferansına gittiğinden, Zoe'ye Max'ın bin yıl geçse yapmak istemeyeceği bir şeyi seçmesini önerdim. Hemen Boston'daki Wang Tiyatrosu'nda sergilenen baleyi seçti: Prokofiev'in *Romeo ve Juliet*'i. Max'ın klasik dansı kaldıramadığını, erkeklerin taytlarına söylenmediği zamanlar horul horul uyuduğunu söylüyordu.

"Belki ben de böyle yapmalıyım," dedi Rajasi. "Annemle babamın getirdiği şapşalı kesinlikle nefret edeceği bir yere götürmeliyim." Başını kaldırıp yüksek sesle düşündü. "Bir Brahman rahibi en çok neden nefret eder?"

"Sınırsız dana ızgara restoranından mı?"

"Heavy metal çılgınlığı konseri."

Sonra birbirimize bakıp aynı anda, "Araba yarışı!" dedik.

"Ben artık gideyim," dedim. "On beş dakika sonra Zoe'yi almam gerekiyor."

Rajasi koltuğu aynanın karşısına çevirirken irkildi.

Kuaförünüz irkiliyorsa durum kötü demektir. Baktım. Saçla-

rım o kadar kısa ki başımın üstünde kırpılmış çim benzeri kümeler halinde duruyorlar. Rajasi ağzını açınca ona delici bir bakış gönderdim. "Sakın 'tekrar uzar' demeye kalkma!"

"Bu bahar asker tıraşı moda... Diyecektim."

Ellerimi saçlarımda gezdirip dağıtmaya çalışıyorum ama işe yaramıyor. "Seni öldürebilirdim," dedim. "Ama Pencaplı'yla tanışmak için hayatta kalırsan daha fazla acı çekeceğini düşünüyorum."

"İşte? Görünüşünü sevmeye başladın bile. Beğenmesen ağlamaktan espri yapmaya halin kalmazdı." Ona uzattığım parayı aldı. "Arabayı dikkatli kullan. Kar yağmaya başladı bile."

"Sadece serpiştiriyor," dedim çıkarken el sallayarak. "Merak etme."

♠

Anlaşılan bir ortak noktamız daha var: *Romeo ve Juliet.*

"Her zaman en sevdiğim Shakespeare oyunu olmuştur," dedi Zoe. Grup selam verip sahneden ayrıldıktan sonra Wang Tiyatrosu'nun tuvaletini ziyaret etmiş ve yenilenmiş görkemli lobide yanıma gelmişti. "Hep bir erkeğin yanıma yaklaşarak konuşmaya başlayacağını ve sözlerinin doğal bir şekilde soneye dönüşeceğini hayal ederdim."

"Max bunu yapmadı mı?" diye sordum gülerek.

Homurdanarak, "Max sonenin Home Depot'un tesisat bölümünde satılan bir şey olduğunu sanıyordu," dedi.

"Bir keresinde okuldaki İngilizce bölüm başkanına en çok *Romeo ve Juliet*'i sevdiğimi söyledim, o da bana cahil olduğumu söyledi."

"Ne! Neden?"

"*Kral Lear* veya *Hamlet* kadar karmaşık olmadığı için herhalde."

"Ama daha romantik. Herkesin fantezisi bu değil mi?"

"Sevgilinle ölmek mi?"

Zoe bir kahkaha attı. "Hayır. Sevgilinin seni çıldırtan yanlarının listesini yapmaya başlamadan ölmek."

"Evet ama sonu farklı bitse neler olacağını hayal et," diye cevap verdim. "Romeo ile Juliet aileleri tarafından reddedilir ve bir karavan parkına taşınır. Romeo saçlarını uzatır ve internet pokerine bağımlı hale gelir. Juliet de keşiş Lawrence ile ilişki yaşar."

"Ve keşişin bodrumda metamfetamin laboratuarı işlettiği anlaşılır," diye ekledi Zoe.

"Kesinlikle. Öyle olmasa Juliet'e hangi ilacı vereceğini nereden bilecek?" Soğuğa çıkmaya hazırlanırken eşarbımı boynuma doladım.

"Şimdi ne yapalım?" diye sordu Zoe. "Bir şeyler atıştırmak için çok mu..." Dışarıya çıkınca soruyu tamamlayamamıştı. Tiyatroda geçirdiğimiz üç saatte kar yağışı tipiye dönüşmüştü. Kar o kadar şiddetle savruluyordu ki otuz santim ötesini bile göremiyordum. Adım atmaya yeltendim ve ayağım kalınlığı yirmi santimi aşan kara gömüldü.

"Vay canına!" dedim. "Çok tatsız bu yahu..."

"Arabayla yola çıkmak için tipinin dinmesini beklesek belki daha iyi olacak," dedi Zoe.

Aracına yaslanmış bir limuzin sürücüsü bize bakıp, "O halde uzun bir bekleyişe hazırlanın, hanımlar," dedi. "Hava durumunda tipi bitinceye kadar kar kalınlığının altmış santimi bulacağı söylendi."

"Bu gece burada kalırız," diye önerdi Zoe. "Etrafta bir sürü otel var."

"Servete mal olabilecek bir konaklama."

"Tek odayı paylaşırsak olmaz." Omuz silkti. "Kredi kartları böyle durumlar için değil mi?" Koluma girip beni fırtınanın ortasına sürükledi. Sokağın karşısında bir eczane vardı.

Otomatik kapı arkamızdan kapanırken, "Diş fırçaları, diş macunu alırız ve benim tampona da ihtiyacım olabilir," dedi. "Oje, bigudi falan da alabiliriz. Birbirimizi süsler, geç saatlere kadar oturup erkekleri çekiştiririz."

Böyle bir şey olmayacağını düşündüm. Ama Zoe başka konuda haklı; bu havada arabayla eve dönmek düşüncesizlik olacak.

"Sana iki kelime söyleyeceğim," diye sürdürdü beni kandırma operasyonunu. "Oda servisi."

Duraksadım. "Ücretli kanaldaki filmi ben seçebilir miyim?"

"Anlaştık." Zoe tokalaşmak için elini uzattı.

Aniden gelişen otelde kalma kararına direnmem için neden yoktu aslında. Bir otel odasının konforunu tek gece için karşılayabilirim, hiç değilse bunun için geçerli mazeretim var.

Yine de otele elimizde sadece eczanenin poşetleriyle girerken kalbim olağandan hızlı çarpıyor. Cinsel eğilimlerimden bahsetmeyerek Zoe'yi kandırmış değilim; bu konu hiç açılmadı. Sorsa doğruyu söylerdim ona. Ayrıca homofobikler ne düşünürse düşünsün, lezbiyen olmam çevremdeki bütün kadınları arzulayacağım anlamına gelmiyor. Ama burada ekstra bir pürüz var: Heteroseksüel bir kadının karşı cinsten birisiyle platonik dostluk sürdüremeyeceğini düşünmek saçma gelir insanlara. Ama bizimki gibi bir durumda, o kadınla o erkek muhtemelen aynı odada kalmakta çekinceler hissederdi.

Anneme sonunda eşcinsel olduğumu anlattığımda, ilk söylediği şey, "Ama sen çok güzelsin!" olmuştu. Sanki iki konu birbiriyle taban tabana zıtmış gibi. Sonra sessizliğe bürünüp mutfağa gitmişti. Ama hemen ardından oturma odasına dönüp karşıma yerleşmiş ve "Havuza gittiğinde hâlâ kadınların soyunma odasını mı kullanıyorsun?" diye sormuştu.

"Elbette!" demiştim öfkeyle. "Ben transseksüel değilim, anne."

"Ama Vanessa... Orada diğerlerini gizlice gözetliyor musun?"

Bu vesileyle belirteyim: Bu sorunun yanıtı hayır. Bir kabine girip üstümü değiştiriyorum ve o arada sadece yer bakıyorum. Doğrusunu isterseniz orada bulunmak beni mor tayyörlü kadının eşcinsel olduğunu bilen insanların karşısında olmaktan daha fazla rahatsız ediyor ve farklı bir bilinç düzeyine taşıyor.

Ama bu da çoğu insanın hiç düşünmediği ama benim aklımın kenarında olması gereken başka bir mesele.

"Ooo!" dedi Zoe odaya girince. "Amma fiyakalıymış!"

Siyah yorgan, krom aydınlatma elemanları ve minibarda margarita bulmayı seven metroseksüel erkekleri çekmek için yenilenmiş otellerden birindeyiz anlaşılan. Zoe perdeleri açıp aşağıdaki Boston Common'a baktı, sonra çizmelerinden kurtularak yataklardan birine atladı. Eczane poşetine uzandı. "Bari paketimizi açalım." Biri mavi, diğeri eflatun olan iki diş fırçası gösterdi bana. "Bir tercihin var mı?"

"Zoe..." dedim. "Benim lezbiyen olduğumu biliyorsun, değil mi?"

"Diş fırçalarından bahsediyordum."

"Biliyorum." Elimi gülünç, dikeni andıran saçlarımda gezdirdim. "Sadece... Bir şeyler gizlediğimi düşünmeni istemedim."

Doğrulup yatağın içinde oturdu. "Ben balık burcundanım."

"Ne fark eder?"

"Senin eşcinsel olman benim için ne fark eder?"

Tuttuğumun farkında olmadığım soluğu koyuverdim. "Teşekkür ederim."

"Ne için?"

"Şey için... Bilmiyorum. Böyle olduğun için herhalde."

Zoe sırıttı. "Evet, biz balık burçları çok özel bir türüz." Eczane torbasını eşelemeye dönüp bir kutu tampon buldu. "Hemen dönerim."

"Sen iyi misin?" diye sordum arkasından seslenerek. "Bir saat içinde beşinci kez tuvalete gidiyorsun."

Zoe banyodayken televizyonun kumandasını kaptım. Kırk tane falan film oynuyor. "Dinle!" diye seslendim. "Seçeneklerimiz şunlar..." Adam Sandler klibi yüksek perdeden devam ederken filmlerin adlarını sıraladım. "Benim bir komediye ihtiyacım var," dedim. "Jennifer Aniston'un filmini gördün mü?"

Zoe cevap vermiyordu. Akan suyun sesine kulak kabarttım.

"Ne düşünüyorsun?" diye bağırdım. "Yorumlarını bekliyorum." Film adlarını tekrar taradım. "Gayet kritik bir karar vereceğim..." Satın alma ekranında durmuştum, çünkü Zoe'nin filmin başını kaçırmasını istemiyordum. Beklerken oda servisinin menüsünü taradım. Oradaki bir biftek fiyatına neredeyse araba alabilirdim ve dondurmanın kaşık hesabı yerine neden yarım litre olarak satıldığını anlamamıştım. Yine de hepsi evde pişirebileceğimden çok daha 'gurmeye yakışır' görünüyordu.

"Zoe! Açlıktan midem kazınıyor!" Televizyonun saatine baktım. Ekranı durduralı on dakika, Zoe tuvalete gireli on beş dakika olmuş.

Bana söyledikleri gerçek duyguları değilse... Geceyi orada benimle geçireceği için pişmanlık duyuyorsa... Gecenin bir yarısında yatağına girmemden korkuyorsa...

Kalkıp banyonun kapısını çaldım ve "Zoe, iyi misin?" diye seslendim.

Cevap yok.

"Zoe!"

Merak etmeye başlıyorum.

Kapının kulpunu çevirip tekrar sesleniyorum. Ve sonra bütün gücümle kapıya abanarak kilidi dağıtıyorum.

Musluk akıyor. Tampon kutusu açılmamış ve Zoe baygın bir şekilde yerde yatıyor. Pantolonu ayak bileklerinde, külotu kana bulanmış.

♠

Ambulans Zoe'yi Brigham ve Kadın Hastanesi'ne taşırken yanındaydım. Bütün olanlarda iyi bir yan aramak gerekirse, o da Boston'da mahsur kalınca dünyanın en iyi tıp tesislerine iki adımlık mesafede olmamızdı. Acil yardım ekibi bana sorular soruyordu: Genellikle bu kadar solgun mudur? Daha önce böyle bir şey oldu mu?

Yanıtları gerçekten bilmiyorum.

O arada Zoe kendine geldi ama o kadar halsizdi ki doğrulamadı. "Merak etme..." diye mırıldandı. "Oluyor bu... Hep..."

Ve o anda Zoe Baxter'i yakından tanıdığımı düşünsem de aslında onun hakkında bilmediğim birçok şey olduğunu anladım.

Doktorun Zoe'yi muayene etmesini ve kan verilmesini bekledim. *Friends*'in tekrar bölümlerini gösteren bir televizyon var salonda ama o da hastanenin her tarafı gibi ölümcül bir sessizliğe bürünmüştü. Boston sanki bir hayalet şehir. Sonunda bir hemşire beni çağırdı, odaya girince Zoe'nin gözlerini kapalı halde yattığını gördüm.

"Hey," dedim usulca. "Nasılsın?"

Başını bana doğru çevirirken asılı duran kan torbasına baktı. "Vampir gibi."

"B Pozitif," diyerek espri yapmaya çalıştım ama ikimiz de gülmedik. "Doktor ne dedi?"

"Bu şey son kez olduğunda hastaneye gitmem gerektiğini."

Gözlerim irileşti. "Regl olduğunda daha önce de bayıldın mı?"

"Aslında regl değil. Yumurtlamıyorum... En azından düzenli yumurtlamıyorum. Hiç öyle olmadı zaten. Ama... Bebekten beri reglerim bu şekilde. Doktor ultrason yaptı. Endometriyal kabarıklıklar varmış."

Gözlerimi kırpıştırarak, "Bu iyi bir şey mi?" diye sordum.

"Hayır. Genişletme ve kürtaj dedikleri bir müdahale gerekiyor." Zoe'nin gözleri doldu. "Aynı şeyleri tekrar yaşamak gibi."

Yatağın kenarına oturdum. "Bu farklı bir durum ve her şey iyi olacak."

Gerçekten farklı! Sadece konu ölü bir bebek olmadığı için değil. Zoe o sağlık sorununu yaşadığında yanında annesi ve kocası vardı. Şimdiyse bir tek ben. Ve ben kendimden başkasına bakmaktan ne anlarım ki? Artık köpeğim yok. Bir Japon balığım bile yok. Müdürümün Noel'de bana aldığı orkideyi bile kuruttum.

"Vanessa..." dedi Zoe. "Bana telefonu verebilir misin? Annemi aramak istiyorum."

Başımı sallayarak cep telefonunu çantasından çıkardım ama tam o anda iki hemşire Zoe'yi ameliyata hazırlamaya geldi. "Ben senin yerine ararım," diye söz verdim, Zoe tekerlekli sandalyeyle odadan çıkartılırken.

Biraz duraladıktan sonra cep telefonunu açtım. Yapacak başka şey yok. Birisinin evinde yemeğe davet edildiğinde tuvalete girince gizlice ilaç dolabına bakmaya benziyordu bu. Zoe'nin telefon listesini tararken isimlerden onu daha iyi anlamaya çalışıyordum. Tahmin edileceği gibi listede adı olanların çoğunu tanımıyordum. Sonra bildiğimiz eski kayıtlar çıktı karşıma: Anonim alkolikler, mahalledeki pizzacı, onun iş aldığı hastaneler ve okullar.

Yine de kimi isimleri merak etmekten kendimi alamıyorum. Jane kim? Alice? Zoe'nin üniversite arkadaşları mı, yoksa meslektaşları mı? Bana onlardan hiç bahsetmiş miydi?

Onlara benden hiç bahsetti mi?

Max'ın numarası hâlâ kayıtlıydı. Onu aramalı mıydım? Zoe onu aramamı ister miydi?

Hayır, aramamı istediği kişi o değildi. Listede yukarı doğru çıkınca, tahmin ettiğim gibi Dara'nın 'Anne' olarak kayıtlı numarasını buldum.

Arama tuşuna bastım ama sesli mesaja düşünce telefonu kapattı. 4.800 kilometre uzaktan Zoe'ye yardım edebilecek durumda olmayan birisinin telefonuna panik yaratabilecek bir mesaj bırakmanın doğru olduğunu sanmıyorum. Daha sonra tekrar arayabilirim.

Zoe ameliyata alındıktan bir buçuk saat sonra odasına getirildi. Hemşire, "Bir süre halsiz olacak ama sonra düzelecek," dedi.

Başımı salladım ve hemşirenin kapıyı arkasından kapatmasını izledikten sonra, "Zoe?" diye fısıldadım.

Derin uykudaydı. Kirpikleri yanaklarında mavi gölgeler oluşturuyordu ve eli pamuklu battaniyenin üstünde bana göremediğim bir şey ikram gibi açık duruyordu. Solundaki serum askısında yarım litrelik bir torba asılıydı ve içindeki kan, incecik hortumdan akarak dirseğinin büküldüğü yere gidiyordu.

Annem hastaneye son kez geldiğinde yavaş yavaş ölüyordu. Pankreas kanseri teşhisi konulmuştu ama morfin dozlarının ağrıyı bastırıncaya dek giderek yükseldiği sır değildi. Zoe'nin annem olmadığını, onunla aynı hastalıkla boğuşmadığını biliyordum. Yine de öylesine sessiz ve sakin yatarken hayatımı en baştan yaşadığımı, hiç yayınlanmamış olmasını dilediğim bir bölümü yeniden okuduğumu hissettiriyordu bana o.

Zoe hiç beklemediğim bir anda, "Vanessa..." deyince yerimde sıçradım. Kurumuş bembeyaz dudaklarını yalıyordu.

Uzanıp elini tuttum. İlk defa tutuyordum onun elini. Küçücük bir kuş gibi. Gitar tellerinde dolaşan parmaklarının ucunda nasırlar var. "Anneni aramaya çalıştım ama henüz ulaşamadım. Mesaj bırakabilirim ama düşündüm ki..."

"İnanamıyorum..." diye mırıldandı Zoe sözümü keserek.

"Neye inanamıyorsun?" Onu duymak için iyice yaklaştım.

"İnanamıyorum..."

Benim de inanamadığım birçok şey var. İnsanların başlarına gelenleri -iyi veya kötü- hak ettiğine inanamıyorum. Bir gün in-

sanların kim olduklarıyla değil, yaptıklarıyla değerlendirildiği bir dünyada yaşayacağıma inanmıyorum. Mutlu sonların tesadüflere ve koşullara bağlı olmadığına inanmıyorum.

"Otele boş yere para ödediğimize inanamıyorum," dedi Zoe, zor duyulur bir sesle.

Espri yapıp yapmadığını anlamak için yüzüne baktım ama tekrar uykuya dalmıştı bile.

'Eşcinsel' ve 'eğitimci' olgularının birbiriyle bağdaşmadığı günlerden bu yana çok yol kat edildi ama benim çalıştığım lisede hâlâ sorma-söyleme politikası uygulanıyor. Cinsel eğilimlerimi meslektaşlarımdan saklamaya çalışmasam bile duyurma çabasında da bulunmuyorum. Öğrencilerin Gökkuşağı Birliği'nin iki yetişkin danışmanından biriyim ama diğer danışman olan Jack Kumanis çok düzgün biri. Beş çocuğu var, triatlon yarışmalarına katılıyor, *Dövüş Kulübü* filminden replikler söyleme alışkanlığı var ve anlaşıldığı kadarıyla iki anne tarafından yetiştirilmiş.

Yine de dikkatli davranıyordum. Okuldaki danışmanların çoğu bir öğrenciyle özel seans yaparken ofisinin kapısının kapalı olmasını önemsemeyebilir ama ben daima farklı davranırım. Kapım her zaman biraz aralıktır; böylece içeride olan her şeyin tamamen yasal ve üçüncü kişinin gelişiyle bölünebilir nitelikte olduğu konusunda kuşku oluşmaz.

İşim kulak verilmeye ihtiyaç duyan öğrencileri dinleyip üniversitelerdeki kabul danışmanlarıyla ağ kurarak okulumuzu sanal haritalarına eklemekten ve kendi tercihini belirleyemeyecek kadar utangaç çocukları desteklemekten, hepsi İngilizce seçmeli dersler isteyen üç yüz öğrencinin çizelgelerini lojistik olarak dengelemeye kadar geniş bir yelpazeyi kapsar. O gün de karşımdaki kanepede, sosyal bilgiler dersinden B+ alan dokuzuncu sınıf öğrencisi Michaela Berrywick'in annesi vardı.

"Dünyanın sonu değil bu, Bayan Berrywick," dedim.

"Anladığınızı sanmıyorum, Bayan Shaw. Michaela küçüklüğünden beri Harvard'a gitmek için ölüyor."

Bunun doğru olmadığını düşündüm. Hiçbir çocuk annesinin karnından lise özgeçmişini planlayarak çıkmaz; heyecanlı ebeveynliğin eseridir bu. Ben öğrenciyken *helikopter ebeveynlik* diye bir ifade yoktu. Şimdiki anne ve babalar o kadar üstlerine düşüyor ki, çocuklar çocuk olmayı unutuyor.

"Ona sinir olan bir tarih hocasının sicilinde kalıcı leke yaratmasına izin veremez," diye diretti Bayan Berrywick. "Michaela, Bay Levine'nin not verme politikasını yeniden gözden geçirmesi için gereken her türlü ilave krediyi almaya hazır."

"Harvard, Michaela'nın sosyal bilgilerden B+ almasını umursamıyor. Üniversitenin birinci sınıfı, öğrencinin aslında kim olduğu konusunda daha fazla bilgi edinmekle, yani o dönemi yapmayı sevdiği şeyi bulmakla geçirip geçirmediğiyle ilgilenir."

"Kesinlikle öyle," dedi Bayan Berrywick. "İşte bu nedenle de akademik yeterlik sınavı hazırlık sınıfına kaydoldu."

Oysa Michaela daha iki yıl süreyle o sınava giremeyecekti. İçimi çektim. "Bay Levine ile konuşacağım ama herhangi bir söz veremem."

Bayan Berrywich çantasını açıp elli dolar çıkarttı. "Olayları benim açımdan gördüğünüz için teşekkür ederim."

"Sizden para kabul edemem. Michaela'ya daha iyi bir not satın alamazsınız..."

"Satın almıyorum," diye sözümü kesti kadın, yüzünde gergin bir gülümsemeyle. "Michaela o notu hak etti. Ben sadece... Minnetimi sunuyorum."

"Teşekkür ederim," dedim parayı iterek. "Ama bunu gerçekten kabul edemem."

Beni tepeden tırnağa süzdü. "Kusura bakmayın ama..." diye fısıldadı bir sır verir gibi, "Gardırobunuzu biraz yenileyebilirsiniz."

Bay Levine'ye gidip Michaela Berrywick'in notunu biraz düşürmesini istemeyi düşünürken, dış ofiste birisinin ağladığını duydum. "Affedersiniz," deyip kalktım. Bir saat önce gördüğüm,

regli on iki gün geciken ve cinsel ilişkiye girdikten sonra erkek arkadaşı tarafından terk edilen onuncu sınıf öğrencisi olduğundan emindim. Kâğıt mendil kutusunu kapıp odadan çıktım.

Ama ağlayan, onuncu sınıf öğrencisi değil Zoe idi.

"Selam..." dedi ve gülümsemeye çalıştı ama son derece başarısızdı.

Boston'a yaptığımız feci yolculuğun üzerinden üç gün geçmişti. Zoe'nin ameliyatından sonra nihayet annesiyle temas kurabilmiştim ve konferansını yarıda bırakarak uçakla dönmüştü. Onunla Zoe'nin evinde buluşmuştuk. O zamandan beri Zoe'yi sürekli arayıp nasıl olduğunu soruyordum. Sonunda nasıl olduğunu sorarsam telefonu yüzüme kapatacağını söyledi. Ve o gün işe başlaması gerekiyordu.

"Ne oldu?" diye sordum onu ofisime alırken.

Ve bu kez kapıyı kapattım.

Zoe verdiğim kâğıt mendille gözlerini sildi. "Anlamıyorum..." dedi dudağını bükerek. "Ben kötü bir insan değilim. İyi biri olmaya çalışıyorum, bahçeye doğal bir şeyler ekiyorum, evsizlere para veriyorum. 'Lütfen' diyorum, teşekkür ediyorum, her gün dişlerimi diş ipiyle temizliyorum ve her Şükran Günü bir aşevinde gönüllü çalışıyorum. Alzheimer hastalarıyla, depresyonlularla ve yaralılarla çalışıp günlerini güzel geçirmelerine yardımcı oluyorum; onlara yanlarına alabilecekleri küçük şeyler vermeye çabalıyorum." Başını kaldırıp bana baktı. "Ve bunların karşılığında kazandığım ne? Kısırlık. Düşükler. Ölü bebek. Lanet olası amboli. Boşanma."

"Hiç adil değil," diyebildim sadece.

"Eh, bugün aldığım telefon da adil değil. Kadın hastanesindeki doktor var ya? Bazı testler yaptıklarını söyledi." Zoe başını iki yana salladı. "Kansermişim. Rahim kanseri. Ve bekle, daha bitmedi: bu *iyi* bir şeymiş. Erken yakalamışlar, böylece küçük bir histerektomi olup tamamen iyileşebilirmişim. Harika değil mi? Şansıma şükretmem gerekmiyor mu? Tanrım, sırada ne var? İkin-

ci kattan başıma bir örs düşmesi mi? Ev sahibimin beni evden çıkarması mı?" Zoe kalkıp kendi etrafında döndü. "Artık çıkabilirsin!" diye bağırdı duvarlara, yere, tavana. "Bu ne tür bir *kamera şakası* ise, bu senenin konusu olarak beni kim seçtiyse... Yeter artık! Benden bu kadar. Ben..."

Ayağa kalkıp ona sıkıca sarıldım. Sözünü öyle kesebildim. Zoe bir an donakaldı, sonra yüzünü ipek bluzuma koyarak ağlamaya başladı.

"Zoe... Ben..."

"Sakın!" diyerek engelledi beni. "Sakın bana üzgün olduğunu söylemeye kalkma."

"Değilim," dedim, bozuntuya vermeden. "En basit olasılık hesabıyla, bütün bunların senin başına gelmiş olması benim öncekinden güvende olduğum anlamına geliyor. Aslında kesinlikle tılsımlıyım. Sen benim uğurumsun."

Zoe şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı ve havlamaya benzer bir kahkaha patlattı. "Bunu söylediğine inanamıyorum."

"Ben de senin kesinlikle göklere bakarak sövüp sayman veya Tanrı'dan yüz çevirmen veya o tür bir şeyler yapman gerekirken seni güldürdüğüme inanamıyorum. Sana bir şey söyleyeyim Zoe: Berbat bir kanser hastasısın."

Tekrar güldü. "Kanserim ben," dedi inanmamış bir ifadeyle. "Ben de gerçekten kanser var."

"Belki gün batmadan kangren de olursun."

"Fazla açgözlü olmak istemem," diye yanıt verdi. "Çekirge istilasını veya kuş gribini de başkalarına bırakayım, değil mi?"

"Akkarıncalar!" diye ekledim. "Kımıl zararlısı!"

"Diş eti iltihabı..."

"Patlak egzoz..."

Zoe duraksadı. "En baştaki sorunumuz buydu zaten."

Buna daha da çok güldük; o kadar çok güldük ki rehberlik bölümü sekreteri iyi olup olmadığımıza bakmak için odaya başını uzattı. O aşamada artık benim gözlerimden yaş gelmişti ve karın kaslarım gerçek anlamda ağrıyordu.

"Histerektomi olmam gerekiyor," dedi Zoe soluklanmak için iki büklüm olurken. "Ve ben gülmeme engel olamıyorum. Neyim var ki?"

Ona elimden geldiğince ciddi bir ifadeyle baktım. "Şey... Galiba kanser demiştik."

♠

Matthew Shepard için yapılan törende üniversitedeki erkek arkadaşım Teddy'e açıldığım zaman inanılmayacak bir şey oldu: O da bana açıldı. Üniversite ortamında olabildiğince heteroseksüel görünmeye çalışan iki eşcinseldik ve şimdi orada mutlulukla durumumuzu itiraf ediyorduk. Hâlâ birbirimize sarılmış haldeydik ama birimizin diğerini (başarısız şekilde) uyarmaya çalışması ya da çekiciliğe kapılma numarası yapmamız gerekmediğini bilmenin getirdiği bir rahatlık içindeydik. (Geçmişte heteroseksüel insanlara üniversitede bir erkek arkadaşım olduğunu, onunla yattığımı -sonuna kadar gittiğimi- söylediğimde şaşırıyorlardı. Ancak, eşcinsel olmam bir erkekle yatamayacağım anlamına gelmiyor, sadece 'yapılması gereken işler' listemin başında yer almıyordu.)

Eşcinselliğimizi keşfetmemizden sonra anma gününe denk gelen hafta sonunda Teddy ile birlikte Provincetown'a gittik. Topuklu ayakkabılarını Commercial Street'te tıkırdatan transseksüelleri ve kumsalda gezinen bronz tenleri yağa bulanmış, ipten ibaret mayoları popolarının arasına kaçmış adamları arzu dolu bakışlarla seyrettik. Boatslip'te verilen bir çaylı dans partisine, ardından da PiedBar'a gittik ki o kadar çok lezbiyeni bir mekânda hayatımda ilk kez gördüm. O hafta sonu dünya tersine dönmüş, heteroseksüeller norm olmaktan çıkıp bir tür ayrıksı anormal haline gelmişti.

Ancak her şeye rağmen kendimi o dünyaya uyum sağlamış gibi de hissetmiyordum. Hiçbir zaman sadece eşcinsel insanlarla

beraber olan veya devamlı partilere giden veya kimilerinin yozlaşmış kabul ettiği türden aşırı aleni hayat süren eşcinsellerden olmadım. Erkek gibi değilimdir. Hayatım buna bağlı olsa bile motosiklet kullanmayı beceremem. Hayır, yapamam; beni saat 20.00 olduğunda pijamalarımı giymiş halde televizyonda *House* dizisinin tekrar bölümlerini izlerken bulma olasılığınız çok daha yüksektir. Demek istediğim, yolumun kesiştiği kadınlar genelde, hatta toplamda lezbiyen değil heteroseksüeldir.

Eşcinsel olan çoğu insan bir heteroseksüele âşık olma türünden talihsizlikler yaşamıştır. Böyle bir şeyi ilk yaşadığınızda şöyle düşünürsünüz: Onu değiştirebilirim; onu kendisini tanıdığından daha iyi tanıyorum. Ve kaçınılmaz olarak kırık bir ilişki ve daha da kırık bir kalple baş başa kalırsınız. Bunun heteroseksüel karşılığı, sevdiği ve onu her gece döven erkeğin bunu yapmayı bir yerde keseceğinden her nasılsa emin olan kadındır. Sonuçta iki durumda da insanlar değişmez; ne kadar çekici olursanız olun, ne kadar çok severseniz sevin, bir insanı olmadığı şeye dönüştüremezsiniz.

Bütün çocukluğum ve ilkgençliğim boyunca -o zaman hissettiğim şeyin adını koyamasam da şimdi düşündüğümde- eşcinsel belirtiler vermeyen kızlara âşık olduğumu biliyorum ama yetişkin olarak ilk hatam, üniversitenin beysbol takımında birinci kalede oynayan Janine Durfee idi. Bir erkek arkadaşı olduğunu ve o erkek arkadaşın Janine'yi sürekli aldattığını biliyordum. Bir gece onu kızın tekiyle basıp gözyaşları içinde odamın kapısına gelince, sakinleşmesi için içeri davet ettim. Ağlamasını dinlemek her nasılsa onu öpmeme yol açtı ve on olağanüstü gün boyunca çift olduktan sonra Janine kendisine pislik muamelesi yapan erkek arkadaşına döndü.

"Çok eğlenceliydi, Vanessa," dedi bana özür dileyerek. "Ama bu bana göre değil."

Birçok heteroseksüel kadın arkadaşım olduğunu belirtmeliyim. O kadınlara âşık değilim ama öğle yemekleri, sinema gibi şeyler için onlarla buluşmak hoşuma gidiyor. Fakat yıllar içinde içimde küçük bir ateş yakan, *'Ya olursa!'* dedirten birkaç kadın

oldu. Ve hepsi de uzak durmam gereken insanlardı, çünkü ben mazoşist değilim. '*Sorun sende değil, bende...*' klişesiyle başlayan cümleyi soğukkanlılıkla dinleyebilmenin sınırı vardır.

Bir başka açı: Ben deneme tahtası değilim. Denek olmayı kabullenmem. Kişisel cazibemin bir insanın beynindeki bağlantılardan baskın olup olmayacağını tartmaya kalkışmak tarzım değildir.

Bu halimle doğdum, sırf bu nedenle de eşcinsel olmayanların öyle doğduğuna inanmam gerekiyor. Ama bir *insana* âşık olunabildiğine inanıyorum ve bunun bir erkek ya da kadın olabileceği bana gayet mantıklı geliyor. Kendi kendime sık sık şunu sorarım: Hayatının aşkı erkek olursa ne yaparsın? Biri size kim olduğuna göre mi, yoksa ne olduğuna göre mi cazip gelir?

Bilmiyorum. Ama geldiğim aşamada, istediklerimin şu an için değil, *sonsuza dek* olduğunu biliyorum.

İlk öptüğüm kişinin hiçbir zaman son öpeceğim insan kadar önemli olmayacağını biliyorum.

Ve gerçekleşmesi mümkün olmayan şeyleri hayal etmemem gerektiğini hepsinden iyi biliyorum.

♠

Masamda öylece oturuyordum.

İki dakikada bir bilgisayarın köşesindeki saati kontrol ediyorum. Saat 12.45, yani Zoe çoktan ameliyattan çıkmış olmalı.

Annesi hastanede. Ben de gitmeyi düşündüm fakat tuhaf görünüp görünmeyeceğinden emin olamadım. Ne de olsa Zoe benden gelmemi özellikle istemedi. Annesiyle yalnız kalmak istiyorsa yük olabileceğimi düşündüm.

Fakat bir yandan da merak ediyordum: Kendimi mecbur hissetmemem için çağırmamış olabilir mi beni?

Oysa kendimi hiç de mecbur hissetmezdim.

Saat 12.46.

Önceki hafta sonu Zoe'yle birlikte Rhode Island Tasarım Okulu'ndaki sanat müzesine gitmiştik. Sergi boş bir odadan ve kenarlara dizilen karton kutulardan oluşuyordu. Ben kutulardan birine oturmuş ve kendimi sanatın bir parçası haline getirdiğimi fark edemeden müze görevlisi tarafından kovalanmıştım. "Belki de kültürsüzüm ama sanatımı tuval üstünde seviyorum," demiştim.

"Duchamp'ın suçu," demişti Zoe. "Adam bir pisuvar almış, imzalamış ve 1917 yılında, *Fıskiye* adlı bir sanat eseri olarak sergilemiş."

"Dalga geçiyorsun..."

"Hayır," demişti Zoe. "Yaklaşık beş yüz uzman tarafından en etkili sanat eseri seçildi."

"Sanırım bunun nedeni, müzeye soktuğunuz takdirde her şeyin -pisuvar veya karton kutunun- sanat olabileceğini anlamamız gerektiği."

"Evet ve işte bu nedenle..." demişti Zoe, gayet ciddi bir ifadeyle, "Rahmimi Rhode Island Tasarım Okulu'na bağışlıyorum."

"Mutlaka karton kutular da olsun. Ve bir pencere. Böylece ona *Manzaralı Rahim* adını verebiliriz."

Zoe biraz dalgın bir ifadeyle gülmüş, "Daha çok *Boş Rahim* gibi," demişti.

Düşüncelere dalmadan önce onu sokaktan aşağıya sürüklemiş, en muhteşem sütlü kahvelerin yapıldığı, üstlerindeki köpüklerin gerçek birer sanat eseri olduğu yere götürmüştüm.

12.50

Acaba Zoe ameliyattan çıkınca Dara beni arayacak mı? Ameliyatın iyi geçtiğinden emin olmak istemem son derece normal. Kendi kendime ondan ses çıkmamasının bir terslik olduğunu anlamına gelmediğini söylüyordum.

Ben aklına en kötüsüne getiren insanlardanım. Arkadaşlar bir yere uçakla giderse, uçağın düşmediğinden emin olmak için internetten inişini kontrol ederim. Şehir dışına çıktığım zaman

elektrik dalgalanmasına karşı bütün elektrikli ev aletlerini prizden çekerim.

Bilgisayarımın tarayıcısından Zoe'nin ameliyat olduğu hastanenin ana sayfasını açtım. Google'da 'laparoskopik histerektomi' kelimelerini yazdım ve olası komplikasyonlar listesi sekmesine baktım.

Telefon çalınca ahizenin üstüne atladım. "Alo?"

Arayan Dara değildi, Zoe de değildi. Ses o kadar derinden geliyordu ki, kim olduğunu anlayıncaya kadar kayboldu. "Yalnızca veda etmek için aradım," diye mırıldandı Lucy DuBois.

Haftalar önce Zoe'ye bahsettiğim, bir süredir depresyonda olan üçüncü sınıf öğrencisiydi bu. Beni bir krizin ortasında ilk kez aramıyordu. Fakat ilk kez sesi öyle çıkmıştı: Suyun altında ve hızla batıyor gibi.

"Lucy?" diye bağırdım telefona. "Neredesin?" Arka planda bir tren düdüğü ve kilise çanına benzer bir ses duydum.

"Dünyaya *lanet olsun* dediğimi söyle," diye geveledi Lucy.

Lucy DuBois'in 'yok' yazılmış olduğunu çoktan tahmin ettiğim yoklama kâğıdını aradım masamda.

♠

Birinin hayatını kurtarmak inanılmaz bir duygu.

Duyduğum tren düdüğü ve kilise çanı sayesinde polisler araştırmalarını saat 13.00'da ayin yapılan belirli bir Katolik kilisesinin arkasındaki köprüye odaklamayı başardı. Lucy, yanında bir litre Gatorade ve boş bir Tylenol kutusuyla köprünün ayağında yatarken bulundu.

Lucy'nin annesiyle hastanede buluştum. Lucy, etkinleştirilmiş kömür solüsyonu verildikten sonra intihar eğilimli hasta olarak kontrol altında tutulacağı psikiyatri koğuşuna yatırıldı. Karaciğerine ve böbreklerine ne kadar zarar verdiği zamanla anlaşılacak.

Sandra DuBois, bekleme odasında yanımdaki koltuğa oturuyordu. "Birkaç gün süreyle gözlem altında tutulması gerekiyormuş," dedi ve benimle göz göze gelmek için kendini zorladı. "Size nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum, Bayan Shaw."

"Lütfen, Vanessa deyin. Ayrıca ben biliyorum: Kızınıza yardım etmeme izin verin."

Son bir aydır Lucy'nin ailesini, müzik terapisinin giderek daha da yalnızlaşan kızlarına ulaşmak için geçerli bir bilimsel araç olduğuna ikna etmeye çalışıyordum. Kabul ettirememiştim. Sandra ile kocası, Ebedi Cennet Kilisesi'nin faaliyetlerine yoğun şekilde katılıyor ve ruh hastalıklarını fiziksel hastalıklarla bir tutmuyor. Lucy'ye apandisit teşhisi konmuş olsa, tedavi edilmesi gerektiğini anlarlardı. Fakat depresyon onlara göre iyi bir uykuyla İncil okuma toplantısının tedavi edebileceği bir şey.

Bu görüşün değişmesi için daha kaç tane intihar girişimi yaşanması gerektiğini merak ediyordum.

"Kocam psikiyatristlere inanmıyor..."

"Bunu bana söylemiştiniz." Lucy'nin ölümden dönmüş olmasına rağmen oraya gelmemişti bile; anlaşılan iş seyahatine çıkmış. "Aslında kocanızın bilmesi gerekmiyor. Bunu aramızda sır olarak saklayabiliriz."

Sandra başını iki yana sallıyor. "Şarkı söylemenin ne işe yarayacağını anlayamıyorum..."

"Tanrı'ya neşeli bir ses ver," dedim, İncil'den alıntı yaparak. Sandra sanki sonunda onun diliyle konuşmuşum gibi gözlerini kırpıştırdı. "Bakın Bayan DuBois..." diye devam ettim, "Lucy'ye neyin yardımcı olacağını bilmiyorum ama sizinle benim şu ana kadar yaptığımız şeyler işe yaramadı. Ayrıca bütün bir cemaat kızınız için dua ediyor olabilir; yine de ben sizin yerinizde olsam her ihtimale karşı alternatif bir plan yapardım."

Kadın burnundan solumaya başlamıştı ve profesyonellikle kişisel inancın birbirine karıştığı o görünmeyen çizgiyi aştığım alenen belliydi.

"Şu müzik terapisti..." dedi Sandra sonunda. "Daha önce ergenlerle çalıştı mı?"

"Evet," dedim duraksayarak. "O benim yakın arkadaşım."

"Dinine bağlı bir Hıristiyan mı?"

Zoe'nin -varsa- dini eğiliminin ne olduğu konusunda hiçbir fikrim olmadığını farkettim. Hastanede rahip çağırıp çağırmadığını, hatta giriş formunda herhangi bir mezhebi işaretleyip işaretlemediğini bilmiyordum. Sandra DuBois'in ayağa kalkıp, Lucy'nin odasına giden koridorda yürüyüşünü şaşkınlıkla izledim.

Sonra Max'ı hatırladım. "Galiba sizin kilisenize giden bir yakını var," diye seslendim arkasından.

Lucy'nin annesi duraksadı, köşeyi dönmeden önce dönüp bir baş hareketiyle onayladı.

♠

İlk ziyaret ettiğimde Zoe baygın yatıyordu. Dara'yla remi oynadık ve bana çocukluğumla ilgili sorular sorduktan sonra yeşil çayımın çökeltilerinden fal bakmayı önerdi.

Zoe'yi ziyaret ettiğim ikinci gün, üç düzine gitar penasını, bir çiçek süngerine papatya şeklinde batırarak yaptığım çiçeği getirdim. Burada belirteyim ki sanata yatkın biri değilim, hatta zamk tabancası veya tığla karşı karşıya kaldığım zaman acayip tepkiler veririm.

Üçüncü gün, beni kapıda bekliyordu. "Beni buradan kaçır," dedi, "Lütfen."

Zoe'nin omzunun üzerinden mutfağa baktım. Akşam yemeği hazırlığı içindeki Dara tencereleri, tavaları sağa sola çarpıyordu.

"Cidden Vanessa. Bakır bileziklerin insan vücuduna olumlu etkileri hakkındaki konuşmalara daha fazla dayanamayacağım.

"Beni öldürür," diye mırıldandım.

"Hayır," dedi Zoe. "*Beni* öldürüyor."

"Yürümemen gerekiyor..."

"Doktor hava almak için küçük gezintilere kısıtlama getirmedi. Senin arabanın üstü açılabiliyor."

"Ocak ayındayız."

İstediği şeyi yapacağımı biliyordum. Zoe kışın ortasında Antarktika'ya tatile gitmenin muhteşem bir fikir olduğuna beni ikna edebilirdi. Lanet olsun, o gidiyorsa ben de bir bilet ayırtırdım.

Çıktık. Yolu tarif ederek beni karla kaplı bir golf sahasına yönlendirdi. İlkokul çocukları şişme iç lastiklerini çekerek tepeye çıkarıyor ve birbirlerinin kollarını bacaklarını yakalayarak -dev bir moleküldeki atomlar gibi birbirlerine bağlanarak- aşağıya kayıyordu.

Zoe onların sesini duymak için arabanın camını açtı.

'Hey, bu muhteşemdi.'

'Neredeyse o ağaca çarpıyordun!'

'O atlayışta ne kadar havalandığımı gördün mü?'

'Bir dahaki sefer önce ben gideceğim.'

"Günün en trajik ânının kafeteryada yemek olarak rulo köfte verildiğini öğrendiğin saniye olduğunu hatırlıyor musun?" diye sordum.

"Veya uyanıp her tarafın bembeyaz karla kaplı olduğunu görünce neler hissettiğini?"

"Aslında bunu hâlâ yapıyorum," diye itiraf ettim.

Zoe çocukların bir tur daha atmasını izledi. "Hastanedeyken, rüyamda küçük bir kız gördüm. Birlikte kızağa binmiştik ve onu önüme oturtmuştum. Hayatında ilk defa kızak kayıyordu. O kadar gerçekti ki. Yani, rüzgâr yüzünden gözlerim yaşardı, yanaklarım çatladı ve o küçük kız... Saçındaki şampuan kokusunu alabiliyordum. Kalbinin atışını hissedebiliyordum.

Herhalde o nedenle beni oraya getirmişti; çocukları daha sonra özellikleri hakkında sınava girecekmiş gibi izliyordu.

"O kızın tanıdığın biri olmadığını tahmin ediyorum," dedim. "Doğru mu?"

"Hayır. Ve artık hiçbir zaman tanışamayacağım."

"Zoe..." Elimi koluna koydum.

"Anne olmayı hep çok istedim," dedi. "Bunun geceleri masal okumak istediğim veya çocuğumun okul korosunda şarkı söylediğini görmek istediğim veya mezuniyet balosuna elbise alışverişi yapmak istediğim için, yani kendi annemi o kadar mutlu eden şeyleri yapabilmek için olduğunu sanıyordum. Fakat asıl nedeninin gayet bencilce olduğu ortaya çıktı. Meğer büyüyünce güven kaynağım olacak birini istiyormuşum, anlıyor musun? Her gün arayarak beni kontrol eden, hasta olduğumda gecenin bir yarısında eczaneye koşan, yolculuğa çıktığım zaman beni özleyen, ne olursa olsun beni sevmek *zorunda olan* birini istiyormuşum."

Ben o insan olabilirdim.

Bir kasırga gibi kafama dank etmişti: Arkadaşlık olarak nitelendirdiğim şey -en azından benim açımdan- arkadaşlıktan öte bir şeydi. Ve Zoe'den beklediklerime hiçbir zaman sahip olamayacağımı da anlıyordum şimdi.

Daha önce de geçtim bu yollardan; nasıl davranacağımı, nasıl rol yapacağımı biliyorum. Hiçbir şeye sahip olmamaktansa, onun küçük bir parçasıyla yetinmeyi tercih ediyorum.

Zoe'den uzaklaştım, kolumu çektim ve aramıza mesafe koydum. "Korkarım benle yetinmek zorunda kalacaksın," dedim gülümsemeye çalışarak.

Zoe

Hayatımda yaşadığım ilk sıkı arkadaşlığın temelinde konumsal yakınlık vardı. Ellie sokağın karşısında, kenarları yorgunmuş gibi duran, bodrum pencereleri bahçeye bakan ve ahşap cephe kaplamaları yıpranmış bir evde oturuyordu. Onun annesi de benimki gibi yalnızdı ama kaderle değil, kendi tercihiyle yalnız kalmıştı. Bir sigorta şirketinde çalışıyordu ve işe giderken alçak topuklu ayakkabılar, dar takım elbiseler giyiyordu. Hafta sonlarında dans kulübüne giderken alımlı bir şekilde takma kirpik taktığını ve saçlarını kabarttığını hatırlıyorum.

Ben on bir yaşındayken, rengi güneşle açılmış bukleli saçları, her daim bronz ve uzun bacaklarıyla büyüleyici bir kız olan Ellie'ye hiç benzemiyordum. Ellie'nin odası her zaman dağınıktı ve yatağın üstünde oturabileceğimiz bir yer açabilmek için öbek halindeki giysileri, kitapları ve oyuncak hayvanları yere atması gerekirdi. Süslenmek için annesinin dolabına gizlice dalarak giysi 'ödünç almak' veya parfümlerini sıkmak ona hiç ters gelmiyordu. Hep dergi okurdu ama elinde kitap görmezdim.

Ellie'yle benim en önemli ortak yanımız, sınıfımızdaki bütün çocuklar içinde sadece ikimizin babasının olmamasıydı. Ebeveynleri boşanmış olan çocuklar bile hafta sonlarında ya da tatillerde diğer ebeveyni görebiliyordu ama Ellie ile ben bunu yapamıyorduk. Benim nedenim malumdu, Ellie de babasını hiç tanımamıştı. Annesi ondan saygılı bir ifadeyle 'Biri' diye bahsettiğinden, kendi babam gibi genç yaşta öldüğünü düşünmüştüm. Yıllar sonra durumun öyle olmadığını, Biri'nin karısını aldatan ama ondan ayrılmayan evli bir erkek olduğunu öğrendim.

Ellie'nin ablası Lila'nın annesi geceleri dışarı çıktığında bize bakması gerekiyordu ama Lila bütün zamanını odasında geçiriyor, kapısını kapatıyordu. Onu rahatsız etmemiz yasaktı ve çoğu zaman buna uyardık. Kendimize hazır çorba yapar, paralı kablo kanallarında korku filmleri izler ve kimi sahnelerde gözlerimizi ekrandan kaçırırdık.

Ellie'ye her şeyi anlatabiliyordum. Örneğin bazı geceler rüyamda annemin de öldüğünü gördüğüm için çığlık atarak uyandığımı ya da hiçbir şeyde mükemmel olamayacağımdan kaygılandığımı söyler, "Kim hayatta ortalama biri olmak ister ki?" diye sorardım. Matematik testine girmemek için karın ağrısı numarası yaptığımı ve yaz kampında bir çocuk balıklama atlarken mayosu kayınca penisini gördüğümü itiraf etmiştim. Okul gecelerinde uykuya dalmadan önce ona telefon ederdim, sabahları ne renk gömlek giydiğini sormak için arardım ve böylece aynı renk gömlek giyerdik.

Bir hafta sonu Ellielerde kalırken paylaştığımız yataktan çıktım ve koridorda ilerledim. Annesinin odasının kapısı açıktı ve saat sabahın 03.00'ı olmasına rağmen oda boştu. Lila'nın odasının kapısıysa her zamanki gibi kapalıydı ve altından mor bir ışık çizgisi süzülüyordu. Yatağımın arkasında siyah ışık altında parıldayan muhteşem flüoresan posterler vardı. Hâlâ uyanık olup olmadığım merak ederek kapının kolunu çevirdim. Odanın içi büyülü gibiydi; tütsü dumanı havaya yayılmıştı ve lavanta rengi ışık hüzmeleri, ultraviyole posterlerin üç boyutlu hal alarak canlanmasını sağlamıştı. Birindeki rozet gözlü bir kafatası sanki bana doğru yürüyordu. Lila yatağındaydı, gözleri fal taşı gibi açıktı ve koluna tahlil yapılması için

kan vermem gerektiğinde doktorun muayenehanesinde gördüğüme benzeyen bir lastik hortum bağlanmıştı. Açık avucunun içindeyse bir şırınga vardı.

Öldüğünden emindim.

Bir adım attım. Lila hiç kıpırdamadan yatıyordu ve ürkütücü ışıkta yüzü hafif morarmış görünüyordu. Çığlıklar boğazımda toplanmaya başlarken ani bir hareketle döndü ve ödümü patlattı.

"Defol, seni küçük pislik," dedi. Sözcükleri kabarcık kadar yuvarlak ve hafifti, havayla temas eder etmez patlıyordu.

Gecenin geri kalanını hatırlamıyorum. Sadece sabahın üçü olmasına rağmen koşarak eve gittiğimi biliyorum.

O olaydan sonra Ellie ile bir daha gerçek anlamda arkadaş olmadığımızı hatırlıyorum.

♠

Lisedeyken annem, evimize davet ettiğim arkadaşlarıma değişik isimler uydururdu: Robin, Bonnie olurdu; Alice, Elize; Suzy, Julie olurdu. Onu defalarca düzeltsem de fark etmezdi; kızlara doğru isimleriyle değil, kendine rahat geldiği şekilde hitap etmeyi tercih ederdi. Bir süre sonra arkadaşlarım da hangi adla çağrılırlarsa çağrılsınlar cevap vermeye başlamıştı.

İşte bu yüzden, annemin Vanessa'nın adını -bir kez bile- karıştırmamış olması bana inanılmaz geliyor. Tanıştıkları ilk andan itibaren çok iyi anlaştılar. Paylaştıkları ortak noktaların sonu yok ve bunun beni çıldırtması onlara komik geliyor.

Vanessa ile havuzda karşılaşmamızın üstünden aylar geçti ve umutsuzca ihtiyaç duyduğum bir anda, son derece rahat bir şekilde, en yakın arkadaşımın rolünü üstlendi. Ne de olsa, önceki en yakın dostum beni yakın zamanda boşamıştı. Arkadaşlığın birçok yanı aşk ilişkisine benziyor; yenilik ve parıltı, zamanla törpülenerek huzur kaçırma riski olmayan ve öngörülebilen hallere dönüşüyor. Tıpkı yağmurlu bir pazar günü rahat ve tanıdık bir şeylere sarınmak istediğinizde çekmecenizden çıkardığınız süveter gibi.

Vergilerimi düzenlemeyi savsaklarken, kanal taraması sırasında Dirty Dancing'i bulup nefes almadan seyrederken, Dunkin' Donuts'un önündeki evsiz adam verdiğim beş dolarlığa bakıp birer dolarlıklar halinde alıp alamayacağını sorduğunda aradığım kişi Vanessa artık. I-95 Karayolu'ndaki trafikten bunaldığımda ya da vücudunun yüzde sekseni yanmış olan iki yaşındaki hastam gece yarısı öldüğünde Vanessa'yı arıyorum artık. Onun numarasını telefonuma eskiden Max'a ait olan arama tuşuyla ulaşacağım şekilde kaydettim.

Hiç gerçek arkadaşımın olmadığı bir noktaya nasıl geldiğimi anlamak zor değil aslında. Evlilikle gelen o kaçınılmaz değişim vardı; en yakın sırdaşınız artık geceleri birlikte yattığınız kişiydi. Fakat sonra tanıdığım diğer bütün kadınlar bebek sahibi olmaya başladı. Kendimi korumak için ve elbette kıskançlık nedeniyle onlardan uzaklaştım. Çok istediğim ve ihtiyaç duyduğum şeyi anlayan tek kişi Max'tı. Veya ben kendimi öyle düşünerek kandırıyordum.

Kız arkadaşlar sizin için bir sürü şey yapar. Gerçeğe uygunluk ya da doğruluk kontrolü sağlarlar; dişlerinizin arasına ıspanak kaçtığında, kot pantolonla poponuz büyük göründüğünde veya gereksiz dırdır ettiğinizde sizi uyarırlar. Bunları size söylerler ve hiçbirinde, mesajın kocanızdan geldiği zamankinin aksine dram ya da kötü niyet yoktur. Size doğruyu söylerler, çünkü buna ihtiyacınız vardır ve söylemeleri aranızdaki bağı değiştirmez. Öyle bir ilişkiyi ne kadar özlediğimi fark etmemiştim.

Örneğin şu anda Vanessa'yla sinemaya geç kalmak üzereyiz, çünkü annem, müşterilerinden biriyle kaydettiği büyük ilerlemeyi anlatıyor:

"Böylece iki düzine tuğla aldım ve arabamın bagajına yığdım. Kayalıklara gelince Deanna'ya her tuğlanın üstüne gazlı kalemle duygu yükünü simgeleyen anahtar sözcükleri yazmasını söyledim."

"Dâhice," diyor Vanessa.

"Öyle mi düşünüyorsun? Böylece bir tanesine *Eski Kocam* yazdı. Bir başkasına, *Kız Kardeşimle Asla Barışmadım*. Bir tuğlaya da Çocuklardan *Sonra 10 Kilo Vermedim* yazdı. Sana ne diyeceğim, Vanessa: Kadın üç kalem bitirdi. Sonra onu kayalıkların kenarına

götürdüm ve tuğlaları teker teker attırdım. Tuğlalar suya çarptığı anda omuzlarındaki yükün sonsuza dek kalkacağını söyledim."

"İnşallah kayalıkların altında göç yolunu izleyen bir kambur balına sürüsü yoktu," diye mırıldandım. "Profesyonel gelişim seansını bölmek istemem ama filmi kaçıracağız ve..."

Vanessa ayağa kalktı. "Bunun mükemmel bir fikir olduğunu düşünüyorum, Dara. Yazıp bir meslek dergisine falan göndermelisin."

Annemin yanakları kızardı. "Sahi mi?"

Çantamı ve ceketimi alıp ona, "Sen kendin çıkarsın, değil mi?" diye sordum.

"Hayır, hayır!" diyerek kalktı. "Ben de eve gideceğim."

"Bizimle gelmek istemez misin?" dedi Vanessa.

"Annemin yapacak daha önemli şeyleri olduğundan eminim," diye hemen araya girdim ve aceleyle ona sarıldım. "Seni sabah ararım."

Vanessa'yı neredeyse ite kaka evden çıkarttım. Arabaya giderken yarı yolda Vanessa, "Bir şey unuttum," dedi ve arabanın anahtarlarını bana attı. "Hemen dönerim."

Arabaya binip çalıştırdım. Radyonun kanallarını tararken Vanessa gelip sürücü koltuğuna oturdu. "Tamam," dedi arabaya geri manevra yaptırırken. "Kim, ne yaptı?"

"Annemi bizimle gelmeye davet ederken ne düşünüyordun?"

"Cumartesi gecesi tek başına olduğunu düşünmüş olabilir miyim?"

"Ben kırk yaşındayım, Vanessa. Annemle gezmek istemiyorum!"

"Gezemeyecek durumda olsaydın isterdin bunu yapmayı."

Ona baktım. Dikiz aynasındaki çevre ışıklarının karanlıktaki yansıması gözlerinin etrafında sarı bir maske oluşturuyordu. "Anneni o kadar özlüyorsan benimkini alabilirsin," dedim.

"Sadece bu kadar acımasız olman gerekmediğini söylüyorum."

"Sen de ona fırsat vermeyebilirsin. Şu tuğla denemesini gerçekten başarılı buldun mu?"

"Elbette. Bu yöntemi ben de kullanabilirdim ama çocuklar atacakları tuğlaların üstüne öğretmenlerinin adını yazar ve bu da pek yapıcı olmaz."

Arabayı kenara çekip bana döndü. "Biliyor musun, Zoe... Annem bana aynı hikâyeyi beş kere anlatırdı. Hiç aksatmadan. Ben devamlı olarak gözlerimi yuvarlar ve '*Evet, Anne, biliyorum!*' derdim. Ve şimdi neredeyse sesini bile hatırlayamıyorum. Bazen aklımda yakaladığımı düşünüyorum ama gerçekten duyuncaya kadar kaybolup gidiyor. Sesini tamamen unutmamak için arada sırada eski videoları seyrediyorum ve bana patatesler için servis kaşığı almamı ya da 'Mutlu Yıllar' şarkısını söyleyişini dinliyorum. Şu anda aynı hikâyeyi beş kere anlatması için canımı bile verebilirim. Hatta bir kereye bile razı olabilirim."

Hikâyesinin orta yerinde pes edeceğimi biliyordum. "Okuldaki çocuklara da böyle mi yapıyorsun?" dedim içimi çekerek. "Ne kadar aşağılık, ne kadar kötü insanlar olduklarını görmelerini mi sağlıyorsun?"

"İşe yarayacağını düşünüyorsam yapıyorum bunu," dedi gülümseyerek.

Cep telefonumu çıkarttım. "Anneme bizimle sinemada buluşmasını söyleyeceğim."

"Geliyor zaten. Onu davet etmek için döndüm eve."

"Fikrimi değiştireceğimden o kadar emindin yani!"

"Lütfen!" dedi Vanessa gülerek. "Bana biraz saygı göster. Bir işporta tezgâhının önünde durduğun zaman ne alacağını bile biliyorum."

Muhtemelen biliyordur. Vanessa böyledir; bir şeyi tek bir kere söyler veya yaparsan onu hafızasına kazır ve daha sonra gerektiğinde buna atıfta bulunabilir. Laf arasında zeytin sevmediğimi söyle-

dim ve bir ay sonra restoranda zeytinli ekmek getirilince ben ağzımı açıp yorumda bulunamadan krakerle değiştirilmesini istedi.

"Kayıtlara geçmesi için söylüyorum," dedim. "Hakkımda hâlâ *bilmediğin* birçok şey var."

"Patlamış mısır tereyağsız. Ve Sprite. Bir de Googer. Romantik komediler çikolata olmadan aynı tadı vermiyor."

Haklı. Çikolata markasına kadar.

Max onun yarısı kadar dikkatli ve özenli olsaydı muhtemelen hâlâ evli olurdum. Bunu bilmem kaçıncı kere düşündüm.

Sinemanın önüne geldiğimizde kalabalığı görünce şaşırdım. Film haftalardır gösterimde olan saçma sapan bir romantik komediydi. Ama diğer film olan *Temmuz*, başrolünde çok popüler ve yetenekli bir şarkıcı oynadığı için ve konusu nedeniyle -Romeo ve Juliet değil, Juliet ve Juliet hikâyesi olduğu için- basında epey yer alan bir bağımsız yapımdı.

Vanessa kalabalığın ötesinde annemi görüp yanımıza gelmesi için el salladı ve "Buna inanabiliyor musun?" dedi etrafına bakarak.

Film ve yarattığı tartışma hakkında birkaç yazı okumuştum. Sırf popüler cazibesi nedeniyle görmek istediğimi söyledim. Ama sinemaya yaklaştıkça insanların bilet kuyruğunda olmadığını anladım. Filmi topa tutan pankartlar taşıyorlardı:

TANRI EŞCİNSELLERDEN NEFRET EDİYOR

GEYLER, TANRI SİZDEN TİKSİNİYOR

ÂDEM İLE HÜSEYİN DEĞİL, ÂDEM İLE HAVVA

Protestocular çılgın tipli militanlar değildi; sakindi hepsi ve kravatlı siyah takımlar veya çiçekli sade elbiseler giymişti. Komşunuz, büyükanneniz, tarih öğretmeniniz gibiydiler.

Vanessa'nın kasıldığını hissettim. "İstersen gidebiliriz," diye mırıldandım. "DVD'sini evde seyredelim."

Geri dönmeye fırsat bulamadan birisinin adımı seslendiğini duydum. Önce Max'ı tanıyamadım; onu son gördüğümde sarhoştu ve darmadağınıktı. Yargıcı bizi neden boşaması gerektiğine ikna etmeye çalışıyordu. Reid ile Liddy'nin kilisesine gitmeye başladığını duymuştum ama... O kadar radikal bir değişiklik beklemiyordum.

Max üstüne tam oturan koyu renk takım elbise giymiş ve kömür rengi kravat takmıştı. Saçları özenle kesilmiş, tertemiz tıraş olmuştu. Ceketinin yakasında da küçük altın bir haç vardı.

"Vay canına!" dedim. "Harika görünüyorsun, Max."

Tuhaf bir dans figürüydü sanki: önce birbirimizi yanaklarımızdan öpmek için yaklaştık ama sonra ben geri çekildim, o da aynısını yapıp ve ikimiz de yere baktık.

"Sen de öyle görünüyorsun," dedi.

Ayağında alçısı vardı. "Ne oldu?" diye sordum. Ne olduğunu bilmemem o kadar çılgınca geliyordu ki! Max yaralanacak ve kimse bana bunu iletmeyecek.

"Önemli bir şey değil," dedi Max. "Bir kaza."

Ona kimin baktığını merak ettim.

Annemle Vanessa'nın arkamdaki varlığını fazlasıyla hissediyordum. Varlıkları sırtımı şömineden sıçrayan kor gibi yakıyordu. Kuyruğun başında birisi *Temmuz*'a bilet alınca protestolar tekrar başladı. İnsanlar bağırıyor, ilahiler söylüyor, pankart sallıyordu.

"Duyduğuma göre Ebedi Cennet'e gidiyormuşsun," dedim Max'a.

"Aslında, benim bir parçam haline geldi. Mesih'in kalbime girmesine izin verdim."

Bu sözleri şahane ve bembeyaz bir gülümsemeyle, 'Bugün arabamı cilalattım,' veya 'Akşam yemeğinde Çin yemeği deneyelim,' der gibi, gündelik bir sohbetin parçasıymış gibi söylemişti. Bir an kıs kıs gülmesini bekledim, çünkü bazen ağızlarından dökülen dini nidalar yüzünden Reid ve Liddy ile dalga geçerdik. Ama gülmedi.

Tanıdığım adamla karşımda duran kişiyi bağdaştırabilmek için tek bir açıklama bulabilmiştim. "Tekrar içkiye mi başladın?" diye sordum.

"Hayır," dedi Max. "Ağzıma bir damla bile koymuyorum."

Alkol yüzünden olmayabilirdi ama bana göre Max, Ebedi Cennet Kilisesi ne tür bir meyve suyu sunuyorsa o şeyle teklemeye başlamıştı. Anormal bir hâli vardı; Stepford Hanımları filmini çağrıştıran bir hâl. Karmaşık hataları olan Max'ı tercih ediyordum; canı sıkılınca Yüce İsa yerine 'Jeezum Crow' diyen; Rick Warren'in başkanlık kampanyası başlattığını söyleyince buna inanacak kadar saf olduğu için Liddy'yle dalga geçen Max'ı istiyordum.

Burada bir açıklama yapmam gerekiyor: Ben dindar bir insan değilim ama insanlara istedikleri şeye inanma hakkını çok görmem. Öte yandan aynı inançların bana dayatılmasından da hoşlanmam.

İşte bu nedenle Max, "Senin için dua ediyorum, Zoe," dediği zaman ne söyleyeceğimi bilemedim.

Birisinin sizin için dua etmesi -siz öyle bir talepte bulunmasanız da- güzel bir şey olmalı. Nefret mesajını kamufle etmek için Tanrı'yı kullanan bir grup insanın benim için dua etmesini istiyor muyum? Bilet gişesinin önünde broşür dağıtan güzel, ahlaklı genç kızlar var ve birisi, 'BEN SARIŞIN DOĞDUM, SİZ EŞCİNSEL OLMAYI SEÇİYORSUNUZ' yazan pankart taşıyor. Bu kızların hoş süslenmiş kibarlıklarının, 'İyi Hıristiyan' olma iddialarının arsenik katılmış pastanın üstündeki krema olduğunu anladım.

"Böyle bir şeyi yapmak nereden esti aklına?" diye sordum Max'a. "Bir film senin için neden bu kadar önemli?"

Onun hemen arkasındaki bir adam, "Belki buna benim yanıt vermem daha iyi," dedi. Şelale gibi dökülen beyaz saçları var ve boyu Max'tan neredeyse on beş santim uzun. Onu haberlerde gördüğümü, o kilisenin vaizi olduğunu hatırladım.

"Eşcinseller kendi gündemlerini, kendi eylemlerini tanıtmaya çalışmasalar biz de burada olmazdık," dedi vaiz. "Biz seyirci kalırsak geleneksel ailenin haklarını kim savunacak? Biz seyirci kalırsak

ülkemizin Johnny'nin iki annesinin olduğu bir yer halıne gelmemesini ve evliliğin Tanrı'nın istediği şekilde -bir kadınla bir erkek arasında- gerçekleşmesini kim sağlayacak?"

Adamın sesi her cümlede biraz daha yükseliyordu.

"Kardeşlerim! Buradayız, çünkü Hıristiyanlar azınlık haline geldi! Eşcinseller seslerini yükseltmeye hakları olduğunu mu iddia ediyor? Pekâlâ. Ama Hıristiyanların da buna hakkı var!"

Şimdi cemaat de bağırmaya, pankartlarını yükselterek sallamaya başlamıştı.

Gösteri hız kazanırken vaiz bir dizi anahtar atarak, "Karavandan bir kutu broşür daha almamız gerekiyor, Max," dedi.

Max başını sallayıp bana döndü. "İyi olduğuna gerçekten sevindim," dedi ve konuşmaya başladığımız andan itibaren ona ilk kez inandım.

"Ben de senin iyi olduğuna sevindim." Benim hiç çıkmayacağım bir yola girmiş olsa da bunu içtenlikle söylemiştim. Bu bir anlamda beni doğrulayan son şey, ilişkimizin hiçbir zaman düzelemeyeceğinin kanıtıydı. Max o yöne gidecekse, hiçbir zaman onunla birlikte olmak istemeyecektim.

"Umarım *Temmuz*'a girmeyi düşünmüyorsundur," dedi Max ve ona âşık olmamı sağlayan yarım gülümsemeyle yüzüme baktı.

"Hayır. Sandra Bullock'un filmine gidiyoruz."

"Akıllı seçim," diye yanıtladı Max ve ani bir hareketle eğilip beni yanağımdan öptü.

Şampuanının kokusunu içime çektim ve duştaki şişenin görüntüsü, mavi kapaklı çay çiçeği yağı ve küçük etiketi gözümün önüne geldi.

"Seni her gün düşünüyorum," dedi Max.

Geri çekilirken bir an başım döndü; bunun eski bir aşkın hayaleti olup olmadığım merak ettim.

"Ve Tanrı'nın içine girmesine izin versen, çok daha mutlu olabileceğini düşünüyorum," diye bitirdi sözünü Max.

Böylece tekrar gerçeğe döndüm. "Kimsin sen?" diye mırıldandım ama Max çoktan arkasını dönmüş, vaizin isteğini yerine getirmek üzere otoparka yönelmişti.

♠

Providence'deki yeni butik otelde açılan barın adı *Atlantis* idi ve trajik derecede havalıydı. Denizin altında olma duygusu yaratması umulan renkler, projektörle duvarlara dalgalar halinde yayılıyordu. İçkiler kobalt mavisi bardaklarla sunuluyordu ve masaların olduğu girintiler sözde mercandan oyulmuş, minderler deniz şakayığına benzetilmeye çalışılmıştı. Mekanın ortasında yer alan devasa su tankının içindeki silikon kuyruk ve deniz kabuğundan yapılmış sütyenle denizkızı *kıyafetine* sokulmuş kızın etrafında tropik balıklar yüzüyordu. Neyse ki annem filmden sonra eve dönmeye karar vermiş ve Vanessa'yla beni yalnız bırakmıştı.

Tankın içindeki kız beni büyülemişti. "Nasıl nefes alıyor?" diye sordum yüksek sesle ve sonra elinde gizlediği regülatörle tankın tepesindeki bir cihazdan gizlice oksijen çektiğini gördüm.

"Yanıldığımı kabul ediyorum," dedi Vanessa. "Küçükken denizkızı olmayı hayâl eden kadınlar için de kariyer fırsatı varmış."

Garson kız içkilerimizi getirdi ve kuruyemiş -tahmin edildiği üzere- büyük bir deniz kabuğunda ikram edildi. "Bunun çok çabuk demode olabileceğini düşünüyorum," dedim.

"Bilmiyorum. Çin'de temalı restoranların çok moda olduğunu okudum. Sadece televizyon yemekleri sunan bir restoran varmış. Bir tanesi de yalnızca ortaçağ yemekleri yapıyormuş ve elinle yemen gerekiyormuş." Başını kaldırıp bana baktı. "Ama en çok gitmek istediğim yer tarih öncesi restoran. Çiğ et veriyorlarmış."

"Hayvanı kendin mi öldürmek zorundasın?"

Vanessa güldü. "Belki. Orada konuk ağırladığını düşün: Bakar mısınız garson? Avcılara yakın bir masa rezerve etmiştik ama toplayıcıların yanına oturtulduk." Bana göre tadı tinere benzeyen dry martiniyi kaldırdı. (Bunu ona söylediğim zaman en son ne zaman tiner içtiğimi sormuştu.) "Ebedi Cennet'e. Bir gün kilise ile nefreti birbirinden ayırmayı başarmaları dileğiyle."

Ben de bardağımı kaldırdım ama içmedim. Max'ı düşünüyordum.

"Gizemli 'homoseksüel gündeminden' yakınan insanları hiçbir zaman anlamadım," dedi Vanessa düşünceli bir ifadeyle. "Benim eşcinsel arkadaşlarımın gündeminde ne var, biliyor musun? Aileleriyle vakit geçirmek, faturalarını ödeyebilmek ve işten eve gelirken süt alabilmek."

"Max alkolikti," dedim birden. "İçki yüzünden üniversiteyi bırakmak zorunda kaldı. Koşullar uygun olduğu zaman sörf yapardı. Kavga ederdik, çünkü işini yürütmesi gerekiyordu. Sonra üç metrelik dalgalar için o gün müşterisini atlattığım öğrenirdim."

Vanessa içkisini masanın üstüne koyup bana baktı.

"Söylemeye çalıştığım şey şu..." dedim. "Eskiden böyle değildi. O takım elbise bile... Evli olduğumuz onca yıl boyunca bir tane spor ceketi vardı sadece."

"Biraz CIA ajanına benziyordu," dedi Vanessa.

Dudaklarım büküldü. "Tek eksiği kulaklığı."

"Gerek var mı? Tanrı'ya ulaşan hat kablosuzdur herhalde."

"İnsanlar bütün o söylemlerin ardındaki gerçeği görüyor olmalı," dedim. "Clive Lincoln'u gerçekten ciddiye alan var mıdır sence?"

Vanessa parmağını bardağının tepesinde dolaştırdı. "Dün markete uğradım. Arabamın yanındaki kamyonetin tamponunda bir çıkartma vardı. 'BİR GEY VUR, GEYİĞİ KURTAR...' yazıyordu." Başını kaldırdı. "Bu nedenle yanıtım evet. Galiba bazı insanlar onu ciddiye alıyor."

"Max'ın onlardan biri olmasını hiç beklemezdim. Sence bu benim hatam mı?"

Vanessa'nın bu fikri hemen reddetmesini bekledim ama o bir an düşündü. "Bebeği kaybettikten sonra kendini toplamaya çalışma durumunda olmasaydın, belki ihtiyaç duyduğunda Max'a yardım edebilirdin. Ama bence onunla tanıştığın zaman zaten paramparçay-

dı. Durum öyleyse, onu ne kadar düzeltirsen düzelt eninde sonunda yeniden dağılacaktı." Bardağını alıp martiniyi sonuna kadar içti. "Senin neye ihtiyacın var, biliyor musun? Artık bırakmalısın."

"Neyi?"

"Max'i, tabii ki."

Yanaklarımın alev alev yandığını hissettim. "Ben ona tutunmuyorum."

"Anlıyorum. Bu çok doğal, çünkü siz ikiniz..."

"Aslında tipim bile değildi," sözleri döküldü ağzımdan ve bunun doğru olduğunu farkettim. "Max... Şey... O benimle ilgilenen erkeklerden çok farklıydı."

"İriyarı, adaleli ve seksi mi demek istiyorsun?"

"Öyle mi düşünüyorsun?" diye sordum şaşkınlıkla.

"Evime modern sanat asmamam o tarzı takdir edemeyeceğim anlamına gelmiyor," dedi Vanessa.

"Max bana sürekli olarak futbola dair bir şeyler öğretmeye çalışıyordu ve ben de o spordan nefret ediyordum. Sahada o adamların birbirinin üstüne yığılması falan... Basketbol da anlamsız aslında; bütün maçı seyretmen bile gerekmez, çünkü her şey son iki dakikada belli oluyor. Neyse işte... Ayrıca Max çok dağınıktı. Kendine bir dilim kavun aldıktan sonra gerisini tezgâhın üstünde bırakırdı ve gece olunca mutfağı karıncalar basardı. Ayrıca kindardı. Aradan altı ay geçip tamamen ilgisiz bir konuda tartışırken söyleyinceye kadar bir şeye bozulduğunu anlamazdım."

"Ama onunla evlendin," dedi Vanessa.

"Şey... Evet..."

"Neden?"

Buna nasıl cevap vereceğimi bilmiyordum. "Çünkü birini sevdiğin zaman hoşuna gitmeyen yanlarını görmüyorsun," dedim sonunda.

"Bence gelecek sefer gerçekten istediklerini elde etme konusunda daha iyi iş çıkarman gerek."

"Gelecek sefer mi?" diye tekrarladım. "Hiç sanmıyorum. İlişkiler konusu kapandı bende artık."

"Sahi mi? Kendini kırk yaşında rafa mı kaldırıyorsun?"

"Kes sesini," dedim. "Önce boşan, sonra konuşalım."

"Sırf evlenmeye hakkım olması için bu önerini kabul edebilirim, Zoe. Ama cidden! Etrafına bir bak. Hoşuna gidecek biri mutlaka olmalı."

"Beni tuzağa düşürmene izin vermeyeceğim, Vanessa."

"O zaman bana anlat. Bilimsel bir egzersiz olarak falan yani."

"Neyi anlatayım?"

"Ne aradığım?"

"Tanrı aşkına, Vanessa! En ufak fikrim yok. Henüz bu konuda bir şey düşünmüyorum."

Denizkızına baktım. Ara veriyordu. Bir merdiveni tırmanarak tanktan çıktı. Oturabileceği kadar geniş çıkıntı olan tepe noktasına ulaşınca havluya uzanıp kurulandı ve BlackBerry'sine baktı.

"Gerçek biri..." dedim kendi kendime konuşur gibi. "Asla rol yapmak zorunda kalmayan ve yanındayken rol yapmak zorunda olmayacağım biri. Akıllı ama kendi hallerine gülmeyi bilen biri. Senfoni dinleyince ağlamaya başlayan, müziğin kelimelerin yetmeyeceği kadar büyük olabileceğini anlayan biri. Beni kendimden daha iyi tanıyan biri. Sabah uyanınca ilk olarak ve geceleyin uyumadan önce son iş olarak konuşmak istediğim biri. Yeni tanışmış olsam da hayatım boyunca tanıdığımı hissettiğim biri." Başımı kaldırınca Vanessa'nın bana pis pis sırıttığını gördüm.

"Tanrım!" dedi. "İyi ki henüz bu konuda bir şey düşünmüyorsun."

Şarabımı içtim. "Sordun, ben de söyledim."

"Sordum, böylece sokakta müstakbel eşinle karşılaştığım zaman telefon numaranı verebilirim."

"Senin mükemmel flörtün nasıl biri öyleyse?" dedim.

Vanessa çantasını açıp masaya yirmi dolar bıraktı. "Ben senin kadar seçici değilim. O kadın umutsuz ve istekli olmalı." Dönüp ciddi bir ifadeyle içkisini yudumlayan denizkızına baktı. "Ve insan olmalı."

"Çok müşkülpesentsin," dedim gülerek. "Böyle birini nasıl bulacaksın?"

"Hayatım aramakla geçti," diye yanıtladı.

Vanessa'nın aslında ciddi olarak -en azından benim onu yanıtladığım ciddiyette- cevap vermediğini ancak eve gidip yatağa yattıktan sonra kavradım.

Ve mükemmel eş konusunda yaptığım tanımın aslında onu tarif ettiğini çok geç anlamış oldum.

♠

Sizi tanımlayan bir karma CD'de hangi şarkılar olur?

Basit ve kusursuz bir karakter testinde kullanmayı âdet edindiğim bir soru bu. Kökeninde anneme kayıp babamı fazlasıyla hatırlatan eski 'Kabile Büyücüsü' plağı var. Soruya onun açısından bakarsak, şarkılardan biri kuşkusuz bu olur. Babamla düğünlerinde dans ettikleri 'Always and Forever' da listeye girer. Bunu asansörde veya halka açık herhangi bir yerde duyduklarında -nerede olurlarsa olsunlar, çevre ne kadar kalabalık olursa olsun- dans ederek daireler çizerlerdi. (Bana göre bu hem büyülü, hem de utanç vericiydi.) Ayrıca bir Beatles şarkısı da olabilirdi annemin CD'sinde. Muhteşem Dörtlü'yü havaalanına giderken bir an görmek için basın toplantısı yaptıkları otelin dışında uyuduğuna ilişkin hikayeyi hâlâ anlatır. Bir de şimdi düzenli nefes alıp verirken kullandığı Enya ve Yanni var elbette. Karma CD'sine bakacak olsanız, annemi şahsen tanışmış kadar kapsamlı şekilde tarif edebilirsiniz.

Bu herkes için geçerlidir. Seçtiğimiz müzik gerçekte kim ol-

duğumuzu yansıtır. En sevdiği şarkıların arasına Bon Jovi parçası koyan biri hakkında çok şey söyleyebilirsiniz. Ya da bir Weezer parçası. Ya da 'Bye Bye Birdie'nin orijinal versiyonunu.

Karma bant testini ilk kez lisede, erkek arkadaşımla arabanın camlarını buharla buzlu cama dönüştürdüğümüz zamanlar teypte bir Journey şarkısı çalarak yaptım. Oğlan her ne yapıyorsak bağıra bağıra şarkıya eşlik etmek için yarıda bırakırdı. Metal grupların slow parçalarını dinleyen bir adama güvenmemem gerektiğini anlamalıydım.

Ondan sonra bütün potansiyel sevgililerime karma CD'lerinde neler olabileceğini sordum. Onlara sorunun doğru yanıtının olmadığını söyledim ki bu doğruydu. Yine de yanlış anlaşılamayacak kadar yanlış yanıtlar vardı:

"Crazy."

"I'm Too Sexy."

"Mmmbop."

"The Streak."

"All My Ex's Live in Texas."

Max'ın listesinde hiçbir zaman çok sevemediğim bir dizi folk şarkısı vardı. Hepsi lafı döndürüp dolaştırıp içki içmeye ve sevgilinizin sizi tek etmesine getiriyor ya da kadınları traktörler, kamyonlar falan gibi çiftlik teçhizatıyla karşılaştırıyordu. Aynı gün idam edilecek olan kovboyla bisikletçi hakkındaki şu eski fıkrayı bilirsiniz. Hapishane gardiyanı son arzusunu sorar ve kovboy ölmeden önce 'Achy Breaky Heart' şarkısını dinlemek için yalvarır. Gardiyan bisikletçiye son arzusunun ne olduğunu sorunca, "O şarkı çalmadan önce ölmek istiyorum," yanıtını alır.

Tanıştığım en ilginç insanlar, soruyu daha önce hiç duymadığım şarkılarla yanıtlayanlar: Güney Afrikalı enstrümansız müzik grubu, Perulu davulcular, Seattle'den yeni çıkan alternatif rockcular, Jane Birkin ve The Postelles. Berklee'deyken listesi tamamen rap şarkılardan oluşan bir çocukla çıkmıştım. Ben Casey Kasem dinleyerek büyümüştüm ve onun hip-hop müziği hakkında fazla bilgim yoktu. Bana bunun köklerinin Batı Afrika'daki kabilelerde

hikaye anlatma geleneğini sürdüren kişilere, gezgin şarkıcılara ve şairlere uzandığını anlattı; toplumsal yorumlar içeren rap şarkıları çaldı. Kendi sözlerimi yazmayı, heceler ve sözcüklerin arasındaki boşluklarda ritmi hissetmeyi öğretti. Söylenmeyen şeylerin de en az söylenenler kadar önemli olduğunu anlattı.

Ona âşık oldum.

Max'la tanıştıktan sonra potansiyel erkek arkadaşlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için o soruyu kullanmayı bıraktım elbette ama sorgulamaktan hiç vazgeçmedim. Şimdi hastalarıma soruyorum. Listesinin tamamı klasik müzikten oluşan insanlarla, sadece heavy-metal seçenlerle, operaya bayılan dövmeli irkıyım motosikletçiler ve Eminem'in sözlerini ezbere bilen büyükannelerle tanıştım.

Dinlediğimiz müzik kim olduğumuzu tanımlamayabilir.

Ama başlamak için iyi bir yerdir.

Şubat ayında Vanessa'yla birlikte anormal sıcak bir odada yapılan Bikram yoga sınıfına kaydolduk. Bir seansa gittik ve beş dakikalık arada çıktık, çünkü felç geçireceğimizden emindik.

Ertesi hafta onu arayıp göbek dansının bize daha uygun olabileceğini söyledim. Aslında oldukça iyiydik ama sınıf arkadaşlarımız öyle çıkmadı. Dansa odaklanmamız gerekirken gülmekten kırıldığımız için öğretmen tarafından kovulduk.

Cumartesi günleri bir program uygulamaya başladık: Vanessa kahve ve simit alıp benim evime geliyor, mutfak masasında gazete okuyoruz. Ardından hafta sonunda yapmamız gereken işlerin listesini hazırlıyoruz. O da benim gibi temizleyiciye, markete, postaneye falan gidemeyecek kadar meşgul. Biz de gideceğimiz yerleri birleştiriyoruz. Walmart'ın koridorlarında birlikte dolanıp büyük boy Tinger Bell çamaşırlarının piyasa talebine hizmet mi ettiğini, yoksa anormal bir piyasa mı yarattığını tartışmak o angaryaları tek başımıza yapmaktan çok daha eğlenceli.

Yılın belli aylarında açılan ve bal kavanozları, balmumundan yapılmış mumlar ve evde eğirilmiş yünden yapılmış el sanatları satı-

lan pazara gittik, bir tezgâhtan diğerine dolaşarak ücretsiz örnekleri denedik. Bazılarından esinlenip hafif yemekler kitabından bir tarif seçerek malzemeleri kabaca birleştirdik ve sufle, yahni, hamurlu bonfile falan yaptık.

Martın başında bir cumartesi günü yalnızdım. Vanessa bir arkadaşının düğününe katılmak üzere San Francisco'ya gitmişti. Bu aslında iyiydi, çünkü her zamankinden çok işim vardı. Vanessa'nın bana aylar önce bahsettiği öğrenci olan Lucy DuBois, depresyondaki gençler için McLean Hastanesi'nde düzenlenen altı haftalık yatılı tedavi programından birkaç gün önce taburcu olmuştu. Okula döndü ve benimle çalışmaya başlayacak. Gençler ve depresyon, onların ruhsal düzensizlikleri ve müzik terapisi üzerine yazılmış kitaplar devirdim.

Vanessa'ya kuru temizleyiciden eşyalarım kendiminkilerle birlikte alacağıma söz verdiğim için Lucy'nin okul dosyasını bir kez daha okumadan önce çabucak şehre indim. Dükkanı işleten kadın çok ufak tefekti ve hareketlerinde bana sinek kuşunu hatırlatan bir hız vardı.

"Bugün yalnızsınız," dedi, elimden makbuzları alıp o harika mekanize askı sistemini çalıştırırken. Vanessa önceki hafta bir Tim Burton filminden çıkmış gibi durduğunu söyleyince temizleyicinin sahibi bizi tezgahın arkasına alarak askı sisteminin dev bir fermuara benzer şekilde arka tarafa doğru yılan gibi kıvrıldığını göstermişti.

"Evet, bu hafta solo uçuyorum," diye yanıt verdim.

Bana pantolonum ve Vanessa'nın gömleklerinden oluşan parlak bir buket verdi. Ben de ona temizlenecekleri verdim, pembe makbuzları cüzdanıma tıkıştırdım. "Teşekkür ederim," dedim. "Haftaya görüşürüz."

"Partnerinize selam söyleyin!"

Cüzdanımı kapatırken donakalmıştım. "O benim... Ben..." Sürekli başımı sallıyordum. "Vanessa'yla ben sadece arkadaşız, Bayan Chin," dedim sonunda.

Sanırım basit bir hataydı. Kadın ne de olsa haftalardır bizi birlikte görmüştü. Aslında dünyanın bir dükkan sahibinin aynı cinsi-

yetten iki insanın çift olduğunu varsayacağı kadar değiştiğini düşünmek çok güzel.

Öyleyse neden yüzüm kızarmıştı?

Kuru temizleyiciden aldığım eşyaları arabaya taşırken, aslında bunun komik olduğunu düşünüyordum. Anlatınca Vanessa da komik bulacaktı.

♠

Yakın zamanda birlikte çalıştığım gençler, birbiriyle savaşan çeteleri bir araya getirmeyi hedefleyen oyalama programının parçasıydı. Eskiden sokaklarda birbirlerini öldürmeye çalışıyorlardı ve birlikte davul çemberi oluşturacağımızı söyleyince neredeyse yine birbirlerinin boğazını sıkacaklardı. Proje görevlileri onları topladığım vurmalı çalgılar yığının -darbuka, tubano, konga davulu, tamtam ve dun dun- etrafına zorla oturttu. Aletleri dağıttım ve... Elinizde davul olan genç bir erkekseniz, inanın bana o şeyi kesinlikle çalarsınız.

Basit bir el ritmiyle başladık: alkış-alkış-diz, alkış-alkış-diz. Sonra davullara geçtik. Her çocuk ön plana çıkıp eşsiz bir ritimle solo yapabilecek hale gelinceye kadar çalıştık.

Davul çemberi güzel bir uygulamadır: Kimsenin tek başına çalması gerekmez, ayrıca öfkeyi ifade etmenin bütün uygunsuz yolları güvenli, kontrollü bir ortamda davul çalma hareketine kanalize edilir. Grup farkına bile varmadan bir müzik parçası yaratıyordu ve bunu hepsi birlikte yapıyordu.

Belki o deneyimden ötürü, Lucy DuBois ile yapacağım ilk seans konusunda kendime oldukça güveniyordum. Müziğin en inanılmaz yönlerinden biri, beynin iki tarafına, analitik sol tarafa ve duygusal sağ tarafa erişmesi, bağlantı kurmaya zorlamasıdır. Tek cümle kuramayan felçli bir hasta işte bu nedenle şarkı sözlerini söyleyebilmektedir; şiddetli parkinson hastalığı nedeniyle donup kalmış bir insan, müziğin melodisini ve ritmini kullanarak hareket ve dans etmeyi tekrar öğrenebilir. Eğer müzik beynin geri kalanıyla bağlantı kurmak için düzgün çalışmayan kısma bypass yapabiliyorsa, klinik depresyon nedeniyle sakatlanmış bir akılda da aynı şeyi yapabilmelidir.

Vanessa okuldayken yalnız olduğumuz zamanlardan çok farklı. O gün de her zamanki gibi pantolonlu ısmarlama takım ve parlak renkli ipek bluz giymiş. Gideceği yere beş dakika gecikmiş gibi hızlı hızlı yürüyor.

Koridorda sarmaş dolaş iki genç görünce duralayıp onları ayırdı. Sessiz, alçak gönüllü bir otoriteyle iç geçirdi. "Zamanımı bu şekilde harcamak mı istiyorsunuz, çocuklar?" diye sordu.

"Hayır, Bayan Shaw," diye mırıldandı kız.

Aynı kutuptan iki mıknatısın birbirini itmesi gibi koridorun iki yanına dağıldılar.

"Kusura bakma," dedi Vanessa, ben ona yetişmeye çalışırken. "Benim işimde hormonlar mesleki tehlike oluşturuyor." Gülümsedi. "Bugünkü oyun planı ne?"

"Değerlendirme. Terapinin en önemli noktası, sürece Lucy'nin olduğu yerden girmek."

"Çok heyecanlıyım. Seni daha önce eylem halinde görmemiştim."

Aniden durdum. "Bunun iyi bir fikir olduğundan emin değilim"

"Ah, muhteşem olacağından eminim..."

"Mesele o değil," diyerek sözünü kestim. "Bu bir *terapi*, Vanessa. Lucy'i psikiyatriste göndermiş olsan seans sırasında orada oturmana izin verileceğini ummazdın, değil mi?"

"Anladım," dedi ama hâlâ kırıldığını görebiliyordum. "Neyse," diyerek tekrar hızla yürümeye başladı. "Sana kullanabileceğin bir oda ayarladım."

"Bak... Senin bu şekilde..."

"Anlıyorum, Zoe," dedi Vanessa kaba bir şekilde.

Ona daha sonra açıklayacağımı düşündüm, çünkü bize ayrılan odaya gelmiştik ve aralık kapıdan Lucy DuBois'in bir koltuğa çökmüş halde oturduğunu görebiliyordum.

Uzun ve düz kızıl saçları vardı, bunların bir kısmı kareli pazen gömleğinin yakasına sıkışmıştı. Kahverengi gözleri öfkeliydi. Gömleğinin kolları bileklerindeki kırmızı izleri gösterecek şekilde kıvrılmıştı. Lucy sanki yorum yapmamız için bize meydan okuyordu.

Vanessa içeriye girerken, "Sakızını ağzından çıkart, Lucy," dedi.

Lucy masanın üstüne yapıştırdı.

"Bu Bayan Baxter."

Kızlık soyadım olan Weeks'e dönmeyi düşünmüştüm ama annem bu konuda caydırıcı etkendi. Max benden çok şey alıp götürmüş olsa da istediğim takdirde hâlâ o soyadını kullanabilirdim. Ayrıca alfabenin son harflerinden biriyle başlayan soyadıyla büyüyen bir kız, B ile başlayanı bırakmaya kolay karar veremez.

"Bana Zoe diyebilirsin," dedim Lucy'ye.

Kızın her hâli 'savunma' diye bağırıyordu. Kamburlaşmış omuzlarından, benimle göz göze gelmeyi özenle reddetmesine kadar her şey. Burnunda tekrar bakıncaya kadar ışık oyunu olduğunu sanmanıza neden olacak kadar ince bir altın halka vardı ve bir elinin boğumlarında dövmeye benzer bir şeyler olduğu dikkatimi çekmişti.

Bunlar harfti aslında: F. U. C. K

Vanessa'nın bana Lucy'nin ailesinin Ebedi Cennet Kilisesi'ne devam ettiğini söylediğini hatırladım. Vaiz Clive ve kumpanyasının sinemanın önündeki protestoyu düzenlediği akşam Lucy'nin de orada olduğunu, genç kızlarla birlikte broşür dağıttığını hayal etmeye çalıştım. Max'ın onu tanıyıp tanımadığını düşündüm.

"Seninle çalışmak için sabırsızlanıyorum, Lucy," dedim.

Kılını bile kıpırdatmadı.

"Bütün dikkatini Zoe'ye vermeni bekliyorum," diye söze karıştı Vanessa. "Çalışmaya başlamadan önce sormak istediğin bir şey var mı?"

"Evet." Lucy'nin başı, sapına ağır gelen bir karahindiba çiçeği gibi geriye düştü. "Bu seanslara gelmezsem notlarım düşürülecek mi?"

Vanessa bana bakıp kaşlarını kaldırdı. "İyi şanslar," dedi ve kapıyı arkasından kapattı.

"Pekâlâ..." Bir sandalye çekip Lucy'nin karşısına oturdum. Böylece yüzüme bakmak zorunda kalacaktı. "Birlikte çalışacağımız için gerçekten mutluyum. Sana müzik terapisini açıklayan oldu mu?"

"Saçmalık olabilir mi?" diye önermede bulundu Lucy.

"Bazen içeride kilitli kalan duygulara erişmek amacıyla müziği kullanma yöntemidir," dedim, sanki o hiç konuşmamış gibi. "Aslında bunu kendi kendine yapıyor olabilirsin. Herkes yapar. Örneğin kötü bir gün geçirdiğinde istediğin tek şey eşofmanlarını giyip yarım kilo çikolatalı dondurma yemek ve 'All By Myself' şarkısıyla ağlamak olur ya? İşte o müzik terapisidir. Veya havalar arabanın pencerelerini açacak kadar ısındığında radyodaki müziğe eşlik ederek şarkı söylersin ya? O da müzik terapisidir."

Konuşurken bir defter çıkarttım. Plan, hastanın yapacağı yorumları ve kendi görüşlerimi yazmak, sonra bunları klinik belge haline dönüştürmek. Bunu yapmak genelde zor olmaz; hastanın acı, kaygı durumunu, yüz ifadelerini değerlendirsin.

Ama Lucy boş bir sayfa gibi.

Gözleri arkamdaki bir şeye dümdüz bakıyor, başparmağı masada öğrenciler tarafından tükenmez kalemle açılan oyukları kazıyor.

"Peki," dedim neşeyle. "Bugün belki senin hakkında biraz daha bilgi edinmeme yardımcı olursun. Örneğin hiç müzik aleti çaldın mı?"

Lucy esnedi.

"Bu herhalde hayır anlamına geliyor. Peki, çalmak istediğin bir müzik aleti oldu mu?" Cevap vermeyince sandalyemi biraz daha öne çektim. "Sana hiç müzik aleti çalmak isteyip istemediğini sordum, Lucy."

Başını kollarına dayayıp gözlerini kapattı.

"Önemli değil. Birçok insan müzik aleti çalmayı öğrenmiyor.

Ama biz çalışırken ilgi duyarsan yardımcı olabilirim. Bütün müzik aletlerini çalmayı biliyorum: Üflemeli çalgılar, vurmalı çalgılar, klavyeli çalgılar, gitar..." defterime baktım. Oraya kadar sadece Lucy'nin adını yazabilmiştim. Sayfanın gerisi boştu.

"Her şey mi?" diye tekrarladı Lucy yavaşça.

Zımpara kâğıdı gibi pürüzlü sesini duyunca o kadar heyecanlanmıştım ki neredeyse sandalyeden düşüyordum. "Her şeyi," diye cevap verdim.

"Akordeon çalmayı biliyor musun?"

"Şey..." Duraksadım. "Onu unutmuşum. Ama istersen beraber öğrenebiliriz."

"Dijuridu?"

Bir kere denemiş, hızlı nefes alıp vermeyi becerememiştim. "Hayır."

"Yani sen de tanıştığım herkes gibi lanet olası bir yalancısın," dedi Lucy.

Konuşmamın -her türlü konuşmanın, hatta öfkenin- mutlak kayıtsızlıktan bir adım ileride olduğunu öğreneli uzun zaman oluyordu. "Ne tür müzikten hoşlanıyorsun?" diye sordum. "iPod'unda neler var?"

Lucy tekrar sessizliğe büründü. Bir kalem çıkarttı ve avucunun içine detaylı bir motif, büklümlerden ve girdaplardan oluşan bir Maori düğümü çizmeye koyuldu.

Belki iPod'u yoktu. Hasta hakkında sosyoekonomik varsayımda bulunduğum için kendime kızdım ve yanağımın içini ısırdım. "Ailenin dindar olduğunu biliyorum," dedim. "Hıristiyan rock müziğini dinler misin? Belki gerçekten çok beğendiğin bir grup vardır?"

Sessizlik.

"Sözlerini ezberlediğin ilk pop şarkısı hangisiydi? Ben küçükken en yakın arkadaşımın ablasının bir pikabı vardı ve sürekli 'Billy, Don't Be a Hero'yu çalardı. 1974 yılıydı ve parçayı Paper Lace söy-

lüyordu. Ben de kendime aynı plağı alabilmek için harçlığımı biriktirdim. Şimdi bile o şarkıyı duyduğumda kızın sevgilisinin öldüğünü bildiren mesajı alışını anlatan bölümde gözlerim dolar. Komik aslında... Issız adaya götürebileceğim tek bir şarkı seçmek zorunda kalsam bu olurdu. İnan bana, sonra çok daha karmaşık ve unutulmamayı hak eden müzikler duydum ama sırf nostalji adına oyumu o şarkıya verirdim." Lucy'e baktım. "Ya sen? Issız bir adada kalsan yanında hangi müziğin olmasını isterdin?"

Lucy bana bakıp, "David Hasselhoff'un en iyi *parçaları*," dedi ve ayağa kalktı. "Tuvalete gidebilir miyim?"

Bir an öylece baktım ona. Vanessa'yla buna izin verilip verilmediğini konuşmamıştık. Ama orası hapishane değil, okuldu. Ayrıca tuvalete gitmesine izin vermemek acımasızca ve olağandışı bir ceza olurdu. "Tabii," dedim. "Ben burada beklerim."

Lucy, "Bekleyeceğinden eminim," diye mırıldandı çıkıp gitti.

Masaya parmaklarımı vurdum, sonra kalemimi alıp, '*Hasta kişisel bilgiler vermeye şiddetle karşı çıkıyor*,' yazdım. '*Hasselhoff'u beğeniyor*.'

Son cümleyi çizdim; Lucy bunu sadece tepkimi görmek için söylemişti.

Galiba.

Lucy'nin direncini kırabileceğimden çok emindim. Terapist olarak yeteneğimden asla kuşku duymamıştım. Ama bir yandan da son zamanlardaki çalışmalarım ya baskı altındaki dinleyicileri (huzurevinde kalanları) ya da müziğin zarar veremeyeceği kadar fiziksel acı içindeki hastaları (yanık kurbanlarını) içermişti. Denklemde dikkate almadığım şey, o seansı dört gözle beklesem de Lucy'nin başka herhangi bir yerde olmayı tercih ettiğiydi.

Odaya göz gezdirmeye koyuldum. Özel ihtiyaçları olan çocukların çoğu yaygın eğilimlere tabi tutulurdu ama orada bireysel eğitim programlarının gerekli gördüğü olanaklar vardı: Koltuklar yerine zıplayan toplar, çocukların başkalarıyla birlikte çalışabileceği köşeler; lastik toplar, pirinç ve zımpara kağıdıyla dolu leğenler. Beyaz tahtada da bir cümle yazılıydı: 'Merhaba, Ian!'

Ian'ın kim olduğunu merak ettim. Başka bir merak konusu da Lucy'yle benim buluşmamı sağlamak için ne yaptıklarıydı?

Bir ara Lucy'nin tuvalete gitmek için çıkmasının üzerinden on beş dakika geçtiğini farkettim. Odadan çıktım ve koridorun karşısındaki tuvalete gittim. Kapıyı açınca aynaya eğilmiş, gözlerine kalem çeken bir kız gördüm.

Çömelip kapıların altından baktım ama kabinlerde ayak yoktu.

Dönüp aynanın önündekine, "Lucy DuBois'i tanıyor musun?" diye sordum.

"Ah, evet," dedi kız. "Zırdelinin tekidir."

"Tuvalete geldi mi?" Kız başını iki yana sallayınca, "Lanet olsun!" diye mırıldanarak koridora çıktım. Odaya göz attım ama Lucy'nin beni orada bekleyeceğini düşünecek kadar saf değildim.

İdari bölüme gidip Lucy'nin seansı terk ettiğini bildirmem gerekiyordu. Ve bunu söylemem gereken kişi Vanessa idi.

Sonra da Lucy'nin yaptığı gibi çekip gidecektim.

♠

Lucy konusundaki başarısızlıktan sonra son istediğim şey eve gitmekti. Telefonda bir sürü mesaj olmalıydı, çünkü ben çıkarken Vanessa odasında değildi ve yarım kalan ilk müzik terapisi seansı hakkında bir özür notu bırakmak zorunda kalmıştım.

Cep telefonumu kapatıp en bulunamayacağım yere gittim: Walmart. Koridorlarda dolanarak, limon ve lim motifli Corelle yemek takımlarına bakarak, jenerik vitaminlerin fiyatlarını marka isimlerle karşılaştırarak ne kadar vakit geçirebileceğinizi bilseniz şaşarsınız. Alışveriş arabasını ihtiyacım olmayan şeylerle doldurdum: Kurulama bezleri, kamp feneri, kumaş zımbası, on dolarlık paket halinde satılan üçlü Jim Carrey DVD'si, Crest diş beyazlatıcısı. Alışveriş arabasını av malzemeleri bölümünde bir yere bıraktım ve katlanan bir bahçe koltuğu açıp *People* dergisinin son sayısını okumaya başladım.

Lucy DuBois'le yaşadığım başarısızlığımın beni neden o kadar yıktığını bilmiyordum. İlk toplantıları iyi geçmeyen birçok hastam

olmuştu. Örneğin bir yıl önce yine aynı okulda çalıştığım otistik çocuk, ilk dört seansta bir köşede oturup sallanmaktan başka bir şey yapmamıştı. O gün olanlara rağmen bir sonraki seansın daha iyi geçeceğini söylersem Vanessa benim görüşüme güvenirdi. Lucy'nin kaçmasına izin verdiğim için beni affeder, hatta benim yerime kızı suçlayabilirdi.

Vanessa'nın hayal kırıklığına uğramasından korkmuyordum.

Onu hayal kırıklığına uğratan kişi olmak istemiyordum sadece.

"Affedersiniz," dedi bir görevli. Başımı kaldırınca Walmart kimliğini ve dökülmeye başlayan saçlarını gördüm. Söylenenleri anlayamayacak kadar küçük bir çocukmuşum gibi yavaş yavaş konuşuyordu. "Bu koltuklar oturmak için değil."

'Peki, ne için?'

Kibarca gülümseyip ayağa kalktım, koltuğu kapattım ve rafa koydum.

♠

Arabayla yarım saat amaçsızca dolaştıktan sonra kendimi evimden bir buçuk kilometre uzaklıkta olan bir barın otoparkında bulmuştum. Max'la tüp bebek denemelerine başlamadan önce orada önce garson, sonra da şarkıcı olarak çalışmıştım. Fakat tedavi başlayınca sürekli olarak yorgundum ya da gergindim ya da ikisi birden oluyordu. Haftada iki gece saat 22:00'da akustik gitar çalmaya başlamak cazibesini yitirmeye başlamıştı.

Bar neredeyse boştu, çünkü günlerden çarşambaydı ve yemek zamanını geçmişti. Kapıda 'ÇARŞAMBA AKŞAMLARI KARAOKE' yazan büyük bir afiş vardı.

Benim görüşüme göre, karaoke, Windows'un Vista sürümü ve saçı dökülen erkekler için yapılan sprey saçla birlikte en yanlış icatlar listesinin başında gelir. Normalde sadece banyolarının sınırları içinde, duşun suyu gürül gürül akarken yüksek sesle şarkı söylemeye cüret edebilecek insanların sahneye çıkıp on beş dakikalık kuşkulu bir üne kavuşmasına imkan verir. Duyduğunuz gerçekten başarılı her karaoke gösterisine karşılık yirmi tane korkunç performans dinlemişsinizdir.

Ama orada iki saat içinde dördüncü içkimi içince, orta yaşlı ve kötü permalı bir kadının elinden mikrofonu neredeyse sökerek aldım. Kendi kendime bunu bir Celine Dion şarkısı daha söylerse bardaki kola fıçısının hortumuyla kadını boğacağım için yaptığımı söyledim. Ama kendimi daha iyi hissetmem için gereken tek şeyin şarkı söylemek olduğunu bildiğimden de yapmış olabilirdim.

Müzisyenlerle müzik terapistleri arasındaki fark aslında çok basittir: Müzikten kişisel olarak bir şeyler alabilmekle başkalarının müzikten bir şeyler almasını teşvik etmek arasındaki odaklanma farkı. Müzik terapisi, müziğin egosuz halidir. Yine de çoğumuz halk bandolarında çalarak veya korolarda şarkı söyleyerek yeteneklerimizi bileme yolunu seçeriz.

Ya da şimdi benim yaptığım gibi karaoke ile.

Sesimin güzel olduğunu biliyordum. Ve diğer yeteneklerimin sorgulandığı bir günde alkış almak, sahneye tekrar çağrılmak, barmenin bahşiş kavanozu olarak kullanmam için bir bardak uzatması güç veriyordu bana.

Biraz Ronstadt, bir parça Aretha, biraz da Eva Cassidy söyledim. Bir ara arabaya gidip gitarımı aldım. Kendi yazdığım birkaç şarkıyı söyledim, üzerlerine biraz Melissa Etheridge ile Springsteen'in 'Glory Days'inin akustik versiyonunu serpiştirdim. 'American Pie' şarkısını söylediğimde bütün bar bana eşlik ediyordu ve ben Lucy DuBois'i hiç düşünmüyordum.

Düşünmüyordum. Nokta. Sadece müziğin beni taşımasına, ben olmasına izin veriyordum. O salondaki her insanın içinden ilmik gibi geçerek hepimizi sıkıca birbirimize bağlayan bir ses ipliğiydim.

Bitirdiğim zaman herkes alkışlıyordu. Barmen önüme bir cin tonik daha itti ve "Buraya dönme zamanın geldi, Zoe," dedi.

Belki daha çok yapmalıyım bunu. "Bilmiyorum, Jack," diye mırıldandım. "Düşüneceğim."

"İstek şarkı alıyor musun?"

Arkamı dönünce Vanessa'nın bar taburesinin yanında durduğunu gördüm.

"Özür dilerim," dedi.

"Hangi versiyonu? Brenda Lee mi, yoksa Buckcherry mi?" Yanımdaki tabureye oturup ve içki ısmarlayıncaya kadar bekledim. "Beni nasıl bulduğunu sormayacağım."

"Bütün kentteki tek limon sarısı cip seninki. Trafik helikopterleri bile bulabiliyor seni." Vanessa başını salladı. "Lucy'nin kaçtığı ilk insan sen değilsin. Okul psikiyastristine de ilk tanıştıklarında aynı şeyi yaptı."

"Bana bunu söyleyebilirdin..."

"Bu kez farklı olacağını umuyordum. Devam edecek misin onunla çalışmaya?"

"Bunu istiyor musun?" diye sordum. "Sırf Lucy'nin başından savabileceği birini istiyorsan asgari ücretle bir bebek bakıcısı falan ayarlayabilirsin."

"Bir dahaki sefere onu koltuğa bağlayacağım," diye söz verdi Vanessa. "Ayrıca belki Lucy'ye o kadının Celine Dion şarkılarını dinletebiliriz." Karaoke kariyerine engel olduğum orta yaşlı kadını gösteriyordu.

"O zamandan beri burada mısın?"

"Evet. Neden bana öyle şarkı söyleyebildiğini hiç anlatmadın?"

"Beni belki yüz kere şarkı söylerken dinledin..."

"Reklam cıngıllarına eşlik ederken sesinin gücü tam anlaşılmıyor."

"Eskiden haftada birkaç gece burada çalardım," dedim. "Çok sevdiğimi unutmuşum."

"Öyleyse tekrar başlamalısın. Ben de gelip izlerim, böylece boş salona söylemek zorunda kalmazsın."

Boş salondan söz etmesi hastamın terk ettiği müzik terapisi seansını hatırlatmıştı. Kollarımı gitar kutusuna doladım; sanki kendime bir kalkan yaratıyordum. "Lucy'nin açılacağına gerçekten inanıyordum," dedim. "Kendimi çok başarısız hissediyorum."

"Ben öyle düşünmüyorum."

"Sen benim hakkımda bir şey düşünmüyorsun ki." Bu sözler ağzımdan dökülüvermişti ama aslında aklımdan bile geçmemişlerdi.

"Sen sanırım tanıştığım en ilginç insansın," dedi Vanessa yavaşça. "Ne zaman seni artık iyi tanıdığımı düşünsem, hakkında beni şaşırtan başka bir şey öğreniyorum. Mesela geçen hafta sonu genç-ken gitmeyi hayal ettiğin yerlerin listesini sakladığını, Uzay Yolu dizisini seyrettiğini ve her bölümdeki diyalogları ezberlediğini... Ve evet! Nedenini şimdi anlıyorum: Yeni Sheryl Crow olmayı hayal ettiğini de öğrenmiştim."

Barın atmosferinde artık garip bir parlaklık vardı. Yanaklarım kızarıyor ve oturmama rağmen başım dönüyordu. Max'la evliyken -önceleri dayanışma uğruna, sonra da hamilelik beklentisi nedeniyle- fazla içmezdim. Alışkın olmadığım alkol, bu yüzden sistemimi daha çok etkiledi. Vanessa'nın üzerinden zeytin tepsisinin yanında duran peçetelere uzanırken bileğimdeki ince tüyler onun bluzuna sürtündü. İçim titredi.

"Jack!" diye seslendim. "Bana bir kalem verir misin?"

Barmen bir kalem atınca kokteyl peçetesini açıp birden sekize kadar sayıları yazdım. "Seni tanımlayacak karışık bantta hangi şarkılar olur?" diye sordum. Gülmeye başlayacağını veya peçeteyi buruşturup atacağını düşünerek nefesimi tuttum.

Ama Vanessa elimden kalemi aldı. Başını bara eğince perçemleri bir gözünü kapattı.

Vanessa'nın evine ilk gidişimde, "Başka insanların evinde bir koku olduğuna dikkat ettin mi?" diye sormuştum.

"Lütfen bana benim evimin domuz sucuğu türünden kötü bir şey koktuğunu söyleme," diye cevap verdi.

"Hayır, evin tertemiz," dedim. "Tablolardaki güneş ışığı gibi." Sonra ona benim evimin nasıl koktuğunu sordum.

"Bilmiyor musun?"

"Ayırt edemiyorum, çünkü orada yaşıyorum. Çok yakındayım."

"Senin gibi kokuyor. İnsanın asla ayrılmak istemeyeceği bir yer gibi."

Vanessa listeyi doldururken dudaklarını ısırıyor. Bazen gözlerini kısıyor, barmene bakıyor ya da bana grubun adı hakkında cevap beklemediği bir soru sorup yanıtını kendi buluyordu.

Birkaç hafta önce, insanların ortalama olarak günde dört kez yalan söylediğini söyleyen bir belgesel izliyorduk. Vanessa, "Yılda bin dörtyüz altmış yalan eder bu," demişti.

Ben de matematik biliyordum. "Altmış yaşına geldiğin zaman neredeyse seksen sekiz bin yalan söylemiş oluyorsun."

"En çok söylenen yalanın ne olduğundan eminim," demişti Vanessa. "Ben iyiyim."

Kendi kendime okuldan Vanessa meşgul olduğu için ofisine dönmesini beklemeden ayrıldığımı söylemiştim. Benim berbat bir müzik terapisti olduğumu düşünmesinden korkmuştum. Ama kaçmamın bir başka nedeni benim peşimden gelmesini istememdi.

"İşte," dedi Vanessa peçeteyi bana iterken. Peçete kelebek gibi havalanıp barın üstüne kondu.

Aimee Mann. Ani DiFranco. Damien Rice. Howie Day.

Tori Amos, Charlotte Martin, Garbage, Elvis Castello.

Wilco. The Indigo Girls, Alison Krauss.

Van Morrison. Anna Nalick, Etta James.

Bir an nutkum tutuldu, konuşamadım.

"Tuhaf olduğunu biliyorum, tamam mı? Wilco ile Etta James'i aynı CD'de birleştirmek, Jesse Helms ile Adam Lambert'i bir akşam yemeğinde yan yana oturtmaya benziyor. Ama birini liste dışı bırakmaya kalkınca kendimi suçlu hissettim." Vanessa bana doğru eğilip peçeteyi işaret etti. "Ayrı ayrı şarkılar da seçemedim. Bu bir anneye hangi çocuğunu daha fazla sevdiğini sormak gibi olmuyor mu?"

Listesine koyduğu her isim, benim kendi listeme koyacağım şarkıcınınkiydi. Bu bilgiyi onunla paylaşmadığımdan emindim.

paylaşamazdım, çünkü kendi CD listemi hiçbir zaman yapamadım. Denedim ama dünyada o kadar çok şarkı varken bitiremedim.

Müzikte mükemmel kulak, bir sesi dış standarda gerek olmadan çıkarabilme becerisidir. Başka deyişle, notaları etiketlemeye veya adlandırmaya gerek yoktur. Do diyezle başlayıp bir şarkı söyleyebilirsiniz veya la ile başlayan bir şarkı dinleyip, ne olduğunu anlayabilirsiniz. Araba kornası duyunca bunun fa olduğunu bilirsiniz.

Gerçek hayattaysa mükemmel kulak, birisinin içini dışını, kendisinden bile iyi tanıma becerisidir.

Max'la evliyken arabanın radyosunda ne çalacağı konusunda sürekli tartışırdık. O NPR seviyordu, ben *müzik*. Vanessa'yla arkadaşlık ettiğimiz aylar boyunca mahalledeki fırına gidip gelmekten, Franconia Notch, New Hampshire'ye gidişimize kadar yaptığımız hiçbir araba yolculuğunda radyo kanalını değiştirmediğimi ancak fark ediyordum. Bir kere bile. Vanessa'nın seçtiği CD'deki bir şarkıyı atlama girişiminde bile bulunmadım.

Vanessa ne çalarsa çalsın, dinlemeye devam etmek istiyordum.

Belki nefesimi tuttum, belki tutmadım ama Vanessa bana döndü ve bir an kendi etrafımızda donakaldık.

Kendimi toplayarak, "Gitmek zorundayım," diye mırıldandım. Cebimdeki bütün parayı çıkarıp buruşuk bir halde barın üstüne bıraktım, gitar kutusunu alarak hızla otoparka gittim. Ellerim titreyerek anahtarı kilide sokarken Vanessa'nın kapıda durduğunu görebiliyordum. Kapıyı kapatıp geri vitese alırken bana seslendiğini duyabiliyordum.

♠

Lila'nın damardan eroin aldığı gece Ellie'nin evinde oyalanmamın başka bir nedeni daha vardı.

Gecenin bir yarısında uyanmış ve Ellie'yi bana bakarken yakalamıştım. "Ne oldu?" diye sordum, gözlerimi ovuşturarak.

"Sesi duyuyor musun?" diye fısıldadı.

"Neyi?"

"Şşşt," dedi Ellie, parmağını dudaklarına değdirerek. Sonra aynı parmağı benim dudaklarıma dokundurdu.

Bir şey duyamıyordum. "Galiba..."

Sözümü tamamlayamadan Ellie iki elini yanaklarıma koyarak beni öptü.

O anda duydum. Damarlarımdaki zonklamadan evin çökme sesine, pencerenin camına kanatlarını vuran pervanelerden sokağın bir yerlerinde ağlayan bebeğin sesine kadar her şeyi duydum.

Yataktan fırladım ve koridora çıkıp koşmaya başladım. Ellie'nin arkamdan seslenmeyeceğini biliyordum, çünkü ev halkını uyandırabilirdi. Ama Ellie'nin annesi henüz eve dönmemişti. Ve Ellie'nin ablası Lila, yatak odasının kapısından içeri daldığımda kendine iğne yapıyordu.

O zaman Ellie'den kaçtığımı sanıyordum ama şimdi kendimden mi kaçtığımı merak ediyorum. En yakın arkadaşım beni hiç beklemediğim anda öptüğü için allak bullak olmamıştım. Onun öpücüğüne karşılık vermeye başladığımı anlayınca dağılmıştım.

♠

İki saat boyunca amaçsızca araba kullandım ama nereye gideceğimi biliyordum. Vanessa'nın evinin üst katında ışık vardı ve kapıyı açtığı zaman onun uyandırdığım için suçluluk hissetmedim.

"Nerelerdeydin?" diye bağırdı bana. "Telefonuna cevap vermiyorsun. Dara da ben de sana ulaşmaya çalışıyoruz. Bu gece eve gitmedin ve..."

"Konuşmamız gerekiyor," diyerek sözünü kestim.

Vanessa bir adım geri çekilerek antreye girmem için yol verdi. Üstünde hâlâ o gün okula giderken giydikleri vardı ve kötü görünüyordu; saçları darmadağınıktı, gözlerinin altında hafif mor halkalar belirmişti.

"Özür dilerim," dedi. "Senin için... Benim için... Öyle demek istemedim." Başını sallayarak duraladı. "Önemli olan şu Zoe: Hiçbir şey olmadı. Ve söz veriyorum olmayacak, çünkü seninle arkadaş

kalmak seni kaybetmekten çok daha önemli benim için..."

"Hiçbir şey olmadı mı? *Hiçbir şey olmadı mı?*" Nefes almakta zorlanıyordum. "Sen benim en yakın arkadaşımsın," dedim. "Sürekli seninle beraber olmak istiyorum ve bir arada değilken seninle beraber olmayı düşünüyorum. Hiç kimse -annem ve eski kocam da dâhil- bana senin kadar *erişemiyor*. Ben bir cümleyi yüksek sesle söylemeden sen tamamlayabiliyorsun." Vanessa'ya benimle göz göze gelinceye kadar dik dik baktım. "Bana *hiçbir şey olmadığını* söylerken çok yanlış bir laf ediyorsun, Vanessa. Çünkü seni seviyorum. Yani çok şey oldu. Çok şey!"

Vanessa'nın ağzı açık kalmıştı. Kıpırdayamıyordu. "Ben..." dedi. "Ben anlamıyorum..."

"Al benden de o kadar," diye itiraf ettim.

İnsanları asla sandığımız kadar iyi tanımayız ve buna kendimiz de dâhildir. Bir sabah eşcinsel olarak uyanabileceğinize inanmıyorum. Ama bir sabah uyanıp hayatınızı içinde belirli bir kişi olmadan sürdüremeyeceğinizi anlayabileceğinizden artık eminim.

Vanessa benden uzun boyludur. O nedenle parmak uçlarımda yükselmem gerekti. Ellerimi omuzlarına koydum.

Bir erkekle öpüşmeye benzemiyordu. Bu daha yumuşaktı. Daha içgüdüseldi. Daha *eşitti*.

Vanessa ellerini yanaklarıma koydu ve oda yok oldu. Daha önce bir öpücükle kendimi asla öylesine kaybetmemiştim.

Sonra aramızdaki boşluk kayboldu. Kalbim duracakmış gibiydi ve onu kendime yeterince çekemiyor gibi hissediyordum. Onun tadını alıyor ve ona aç olduğumu anlıyordum.

Daha önce de âşık oldum ama öyle bir şey hiç hissetmedim.

Daha önce de öpüştüm ama hiç öyle yanmadım.

Belki bir dakika sürdü, belki bir saat. Bütün bildiğim, o öpücüğün ve bana dokunan teninin ne kadar yumuşak olduğuydu. O ana kadar bilmiyordum ama hayatım boyunca beklediğim insan oydu.

Vanessa

Küçükken Bazuka Joe çizgi romanlarına verilen ödüller bende saplantı halini almıştı. Adımın baş harflerini taşıyan altın kaplama yüzük, kimyasal sihir seti, teleskop ve gerçek pusula. Sakızların etrafına sarılan mumlu kâğıtları hatırlıyor musunuz? Bazuka'nın etrafını incecik, beyaz bir toz kaplardı ve nadiren komik olan fıkrayı okurken parmaklarınıza çıkardı.

Her ödül bir öncekinden daha egzotikti; çok az para ve saçma denecek sayıda Bazuka dergisi karşılığında benim olabilirdi. Fakat hiçbiri 1985 baharında sakız kağıdında bulduğum kadar ilgimi çekmedi. Sadece 1 dolar ve 10 sentlik Bazuka Joe toplarsam X-ışını gözlüğüne sahip olabilecektim.

Bir hafta boyunca o şeyle neler görülebileceğini merak ederek daldım uykuya. İnsanları iç çamaşırlarıyla, sokaktaki köpekleri iskeletleri görünür halde hayal ettim. Mücevher kutularının, keman kutularının içini görecektim. Duvarların ötesini görüp gö-

remeyeceğimi, öğretmenler odasında neler döndüğünü öğrenip öğrenemeyeceğimi, Bayan Watkins'in masasındaki dosyaya bakıp matematik testinin cevap anahtarını görüp göremeyeceğimi düşündüm. X-ışınlı dünyada sonsuz olasılık vardı ve o şey olmadan bir gün daha yaşayamayacağımı biliyordum.

Para biriktirmeye başladım. 1.10 doları bir araya getirmek fazla uzun sürmedi ama Bazuka Joe dergileri öyle değildi. O hafta harçlığımla yirmi tane sakız aldım. En iyi Topps beysbol kartımı -Red Sox çaylağı Roger Clemens'in resmini- on Bazuka Joe dergisi karşılığında Joey Palliazo ile takas ettim. (O da şifre çözücü yüzük için para biriktiriyordu.) Beş dergi karşılığında Adam Waldman'ın mememe dokunmasına izin verdim. (Ve bu ikimizin de işine yaramadı.) Birkaç hafta sonra verilen adrese gönderilecek sayıda dergiye ve paraya sahip olmuştum. Dört haftayla altı hafta arasında bir zamanda X-ışını gözlüğüne kavuşacaktım.

O süreyi yeryüzünün içini seyredebileceğim, annemle babamın Noel hediyelerim hakkındaki konuşmalarını gizlice dinleyebileceğim, buzdolabını açmadan içindeki yemekleri seçebileceğim, en iyi arkadaşımın günlüğüne bakarak benim hakkımda neler hissettiğini anlayacağım bir dünyayı hayal ederek geçirdim. Sonra bir gün, üstünde adım olan bir kutu geldi. Paketi yırtarak açtım, kabarcıklı ambalaj kâğıdını çıkardım ve içinde beyaz plastik bir gözlük buldum.

Gözlük yüzüme çok büyüktü ve burnumdan aşağıya kayıyordu. Camlarının ortasına donuk beyaz renkli bir kemik resmi vardı ve gözlüğü taktığımda baktığım her şeyin üstünde o aptal şey görünüyordu.

Hiçbir şeyin içini göremiyordum.

Bunu bir ibret öyküsü olarak anlattım: İstediğinizi şeyi elde ederken dikkatli olun; sonunda sizi hayal kırıklığına uğratabilir.

♠

O ilk öpücükten sonra Zoe ile aramızda sıkıntılı bir sessizlik olacağını düşünmüşsünüzdür herhalde. İşin doğrusu, ertesi gün

okulda sekiz saat boyunca o öpücüğün her anını analiz etmekle geçirdikten sonra... (Zoe sarhoş muydu, yoksa kafası azıcık mı iyiydi? Onu ben mi teşvik ettim, yoksa kendi fikri miydi? Gerçekten benim düşündüğüm kadar büyülü müydü, yoksa bana mı öyle gelmişti?) Onca saatlik analizden sonra Zoe ile yanık kurbanlarıyla çalıştığı hastanede buluştum. Hemşirelere on dakika mola vereceğini söyledi ve uzun bir koridorda el ele tutuşacak kadar yakın ama birbirimize temas etmeden yürüdük.

"Dinle..." dedim dışarıya çıkıp kulak misafiri olabilecek insanlardan uzaklaşınca.

Ben ancak o tek kelimeyi söyleyebildim, çünkü Zoe üstüme atladı. Haşin bir şekilde öpmeye başladı beni. Ayrılınca, "Tanrım, evet!" diye fısıldadı dudaklarıma doğru. "Ben de aynen böyle hatırlıyordum." Sonra gözleri parlayarak bana baktı ve "Hep böyle mi oluyor?" diye sordu.

Buna nasıl bir cevap vermem gerekiyordu acaba? Bir kadınla ilk kez öpüştüğümde kendimi uzaya fırlatılmış gibi hissetmiştim. Değişik ve heyecan vericiydi ve o kadar doğru gelmişti ki daha önce yapmadığıma inanamamıştım. Erkeklerle öpüştüğüm zamankinden farklı olarak oyun sahasında eşitlik söz konusuydu. Yine de yumuşak ya da narin değildi; her tarafımdan ses getiren, dünyayı sarsan, yoğun bir şeydi.

Zoe'ye bir kadınla öpüştüğü için teninin alev aldığı hissine kapıldığını söylemek isterdim. Ama ondan da çok istediğim, *benimle* öpüştüğü için teninin alev aldığı hissine kapıldığıydı.

Yanıt vermedim ve uzandım, yüzünü ellerimin arasına aldım ve onu tekrar öptüm.

Ondan sonraki üç gün boyunca yeniyetmeler gibi onun arabasında, benim kanepemde, hastanenin malzeme deposunda, her yerde -bir noktadan öteye geçmeyen- sevişmelere kaptırdık kendimizi. Ağzının her santimetresini biliyordum. Çenesinin hangi noktasına dokunduğum zaman titreyeceğini biliyordum. Kulağının arkasındaki çukurun limon gibi koktuğunu ve ense kökünde Massachusetts eyaleti şeklinde bir leke olduğunu biliyordum.

Dün gece nihayet durduğumuzda Zoe, kıpkırmızı bir yüzle ve nefes nefese, "Şimdi ne olacak?" diye sordu.

İşte o nedenle şu anda olduğum yer ve haldeyim: Yatağımın üstünde tamamen giyinik yatıyorum, Zoe de saçları perde gibi yüzümü örterken beni öpüyor. Elleri vücudumda çekinerek dolaşıyor.

Sanırım gecenin -İtalyan lokantasında yemek ve kötü bir filmle gelen sıradan başlangıca rağmen- bu şekilde sonuçlanacağını ikimiz de biliyorduk. Çiftler arasında seks nasıl oluyor? İki insan arasındaki boşlukta toplanan ve nihayet patlayan bir elektrik fırtınası şeklinde değil midir o şey?

Ama o anda durum farklıydı, çünkü Zoe'nin ilk deneyimi mükemmel yaşanmazsa her şeyini kaybedebilecek olan kişi bendim.

Yani Zoe'yi.

İşte bu nedenle, kendi kendime onun istediği hızda ilerlemesine izin vereceğimi söylüyordum ama ellerinin omuzlarımdan bedenimin yanlarına, oradan da belime inmesi inanılmaz bir işkence oluyordu benim için.

Ve durdu.

"Ne oldu?" diye fısıldadım. Aklıma çok kötü şeyler geliyordu. Bu şeyden tiksinmiş miydi? Hiçbir şey hissetmiyor muydu? Bir hata yaptığını mı anlamıştı?

"Korkuyorum galiba," diye itiraf etti Zoe.

"Bir şey yapmak zorunda değiliz," dedim.

"Yapmak istiyorum. Ama... Yanlış yapmaktan korkuyorum."

"Bunda *yanlış* diye bir şey yok, Zoe."

Onun ellerini tutup gömleğimin altına soktum. Avuçları karnımı dağlıyordu. Uyanınca adının baş harflerini tenime dağlanmış halde bulacağımdan emindim. Elleri yavaşça yukarıya çıktı ve sonunda sütyenimin danteline dokundu.

Lezbiyen seksinde şöyle bir şey vardır: Vücudunuzun mükemmel olmaması önemli değildir, çünkü partneriniz de aynı şeyleri hisseder. Daha önce bir kadına dokunmamış olmanız da sorun oluşturmaz; siz de bir kadınsınızdır ve nelerden hoşlandığınızı bilirsiniz.

Zoe bluzumu çıkarırken galiba çığlık attım, çünkü ağzımı dudaklarıyla kapatıp sesimi yuttu. Benim bluzumu onunki izledi, onları da diğer giysilerimiz. Düzgün bacaklardan, zirveler ve vadilerden, iç geçirmeler ve yalvarmalardan oluşan bir düğüm oluşturduk. Beni sıkıca yakalayınca yavaşlamaya çalıştım. Ve muhteşem orta noktada bir şekilde buluştuk.

Her şey bitip yatak örtüsünün üstüne birbirimize sarılmış halde yığıldığımızda onun teninin, terinin ve saçlarının kokusunu alabiliyordum ve o gittikten sonra bile çarşaflarımda anısının kalacağı düşüncesi beni çok mutlu ediyordu. Mükemmel şeyler uzun sürmez. Eşcinsel olmayan bir kadınla daha önce de aynı yoldan geçtim. Bir fantezinin gerçekleşmesinin verdiği tadın her zaman sonsuza dek süreceği anlamına gelmediğini biliyordum. Zoe'nin o şeyin aramızda yaşanmasını istediğine inanıyordum. İnanmakta zorlandığım şeyse, devam etmesini isteyebileceğiydi.

Zoe uykusunda kıpırdayarak yüzünü bana döndü. Bacağı benimkilerin arasına girdi. Onu kendime çektim ve benim değişik bir deneyim olduğumu düşünmekten ne zaman vazgeçeceğini merak ettim.

♠

İki hafta sonra hâlâ kaçınılmaz adımın atılmasını bekliyordum. Zoe ile her gece birlikte olmuş ve öyle bir noktaya gelmiştik ki işten sonra gelmek isteyip istemediğini sormama bile gerek kalmıyordu, çünkü Çin yemeğiyle veya birlikte izlemekten söz ettiğimiz bir DVD ile ya da tek başına yiyemeyeceğini söylediği taze pişmiş turtayla evde beni bekliyor olacağını biliyordum.

Bazen yaşadığım mutluluğa inanamıyordum. Ama bundan daha sıklıkla, Zoe için o şeyin sadece parlak ve renkli ve yeni bir oyuncak olabileceğini hatırlıyordum. Gündelik yaşamda Zoe son

derece neşeliydi. Bütün eski *Curve* dergilerimi okuyor, kablolu yayın şirketini arayıp Logo alıyor, bana Provincetown'dan bahsediyor, oraya gidip gitmediğimi, tekrar gitmek isteyip istemediğimi soruyordu. Gerçekten kim olduğumu anladığım zamanlar yaptığım gibi -yirmi yıl sonra ilk kez kafesinden çıkarılmış gibi- davranıyordu. Ama kimseye -bana bile- bir kadına âşık olduğunu söylemiyordu. Daha önce sokakta yürürken insanların fısıldaşmasına neden olacak bir ilişki yaşamamıştı. Daha önce kimse ona *lezbiyen* dememişti. Onun açısından bu olay henüz gerçek değildi. Gerçek hale gelince bana dönüp hepsinin harika ve eğlenceli bir hatadan ibaret olduğunu söyleyecekti.

Yine de... Beni hâlâ isterken, onunla beraber olmak bana bu kadar iyi gelirken onu kendimden uzaklaştıracak gücüm yoktu.

İşte bu nedenle, Zoe benden Lucy ile yapacağı ikinci seansı gözlememi istediğinde hemen kabul ettim. İlkinde orada olmayı ben istemiştim ama şimdi bunun Lucy'nin iyiliğini düşündüğümden değil, Zoe'yi çalışırken görebilmek için olup olmadığından emin değildim. Öncekinde Zoe reddetmişti ve haklıydı. Ama o hafta, yani Lucy görüşmeyi terk ettikten sonra tavrını değiştirmişti. Lucy tekrar kaçmaya çalışırsa kapıyı tutmamı mı istiyordu benden?

Arabadan müzik aletlerini indirmesine yardım ettim. Küçük marimbayı çıkartırken, "Lucy bunu çalıyor mu?" diye sordum.

"Hayır. Hiçbir müzik aleti çalmıyor. Ama bugün getirdiğim aletlerin özelliği, iyi bir ses çıkarmak için müzik aleti çalmayı bilmesine gerek olmaması. Hepsi pentatonik gamlara ayarlandı."

"Ne demek o?"

"Beş notalı gam. Do, re, mi, fa, sol, la, siden oluşan majör gam gibi yedi notalı heptatonik gamlardan farklıdır. Dünyanın her yerinde rastlayabilirsin: cazda, bluesda, keltik folk müziğinde, Japon halk müziğinde. İşin asıl önemli tarafı, yanlış nota çalmana imkân yoktur; hangi tuşa veya perdeye basarsan bas güzel bir ses çıkar."

"Anlamadım..."

"Temptations grubunun 'My Girl' şarkısını biliyor musun?"

"Evet."

Zoe elinde tuttuğu küçük arpı kaldırıp parçanın enstrümantal girişini, her yerde duyulan tanıdık altı notayı çaldı. "Bu pentatonik gam. Üçüncü Türle Yakınlaşmalar filminde uzaylılarla iletişimde kullanılan melodi de bu türdendi. Ayrıca blues gamı da minör pentatonik gamı esas alır." Arpı yere koyup bana bir tokmak uzattı. "Haydi, sen de dene."

"Teşekkür ederim. Herhangi bir müzik aletiyle son deneyimim sekiz yaşındayken çalmaya kalktığım kemanla yaşamamdı. Komşular itfaiyeyi çağırdı; evde can çekişen bir hayvan olduğunu sanmışlar."

"Lütfen dene."

Tokmağı aldım ve çekinerek bir perdeye vurdum. Sonra başka bir perdeye dokundum. Ardından üçüncüye... Ve aynı motifi tekrar ettim. Ne olduğunu anlamama fırsat kalmadan farklı perdelere vurarak bir ezgi oluşturmuştum. "Çok havalı bir şeymiş bu!" dedim.

"Biliyorum. Yaptığın müzik bütün stresini alıyor."

Hayatta da pentatonik gam olduğunu hayal edin; hangi adımı atarsanız atın yanlış notaya vuramayacağınızı düşünün.

Ben tokmağı Zoe'ye geri veriyordum ki Lucy, somurtarak kapıdan içeriye girdi. Yüz ifadesi sadece bu şekilde tanımlanabilir. Önce Zoe'ye baktı, sonra bana göz attı ve bu kez önceki kadar kolay kaçamayacağını anladı. Kendini bir sandalyeye atıp başparmağının tırnağını kemirmeye koyuldu.

"Merhaba, Lucy," dedi Zoe. "Seni tekrar görmek çok güzel."

Lucy sakızını patlattı.

Ayağa kalktım, çöp tenekesini aldım ve sakızı tükürünceye kadar Lucy'nin çenesinin altında tuttum. Sonra da koridordaki

gürültünün Zoe'nin seansını bölmesini önlemek için odanın kapısını kapattım.

"Gördüğün gibi, Bayan Shaw da bugün bizimle olacak," diye açıkladı Zoe. "Bunun nedeni, yine başka bir yerde acil bir randevun olmadığından emin olmak istememiz."

"Yani kaçmamı istemiyorsunuz," dedi Lucy.

"O da var," dedim.

"Düşünüyordum da Lucy, bana son seansla ilgili olarak hoşuna giden bir şeyi söylersen belki tekrar ederiz. . ."

"Kısa kesmem hoşuma gitti."

Zoe'nin yerinde olsaydım çocuğu boğazlamaya kalkabilirdim.

"Peki," dedi Zoe, "İlerleme kaydetmek için elimden geleni yapacağım." Arpını alıp masanın üstüne, Lucy'nin önüne koydu. "Bunlardan daha önce görmüş müydün?" Lucy başını iki yana sallayınca Zoe birkaç teli çekti. Notalar önce düzensizdi ama sonra bir ninni haline geldi.

"*Sus küçük bebeğim, tek kelime söyleme,*" diye şarkıya başladı Zoe alçak sesle. "*Annen sana bir alaycı kuş alacak. Ve eğer o alaycı kuş ötmezse. Annen sana pırlanta yüzük alacak.*" Arpı bıraktı. "Aslında bu şarkının sözlerini hiçbir zaman tam olarak anlayamadım. Senin öğreteceğin her şeyi söyleyebilecek bir alaycı kuşun olmasını tercih etmez miydin? Bir parça mücevherden çok daha havalı bu." Arpı birkaç kez daha tıngırdattı. "Sen de denemek istersin belki."

Lucy arpa dokunmak için hiçbir girişimde bulunmadı. "Ben pırlanta yüzüğü tercih ederdim," dedi sonunda. "Yüzüğü rehin bırakıp parasıyla bir otobüs bileti alır ve buradan çeker giderdim."

Lucy'i tanıdığım bir yıl boyunca bu kadar kelimeyi bir araya getirdiğini duymamıştım. Belki de müzik gerçekten harikalar yaratıyordu Şaşkınlıkla öne doğru eğilip Zoe'nin şimdi ne yapacağını düşündüm.

"Sahi mi?" dedi. "Nereye giderdin?"

"Nerelere gitmezdim ki?"

Zoe marimbayı önüne çekti ve Afrika veya Karayip havası yansıtan bir ritim çalmaya başladı. "Ben de eskiden dünyayı dolaşmak isterdim. Üniversiteden mezun olduktan sonra yapacaktım. Bir yerde çalışıp -örneğin garsonluk veya benzeri bir iş bulup- bir başka yere gitmeme yetecek kadar para kazanacaktım. Kendi kendime asla bir sırt çantasında taşıyabileceğinden fazla eşyaya sahip insanlardan olmayacağımı söylerdim."

Lucy'nin ilk defa Zoe'ye baktığını gördüm. "Peki, neden yapmadın?"

Zoe omuz silkti. "Hayat engel oldu."

Nereye gitmeyi hayal etmişti acaba? El değmemiş bir kumsala mı? Okyanusun ortasında yükselen mavi bir buzula mı? Seine Nehri kıyısındaki kitap sergilerine mi?

Zoe tokmağıyla başka bir parça çalmaya başladı. Bu bir polkaya benziyordu. "Bu iki müzik aletinin en önemli özelliklerinden biri, pentatonik gama göre akort edilmiş olmaları. Dünyadaki birçok folk müziği bu ölçüyü kullanıyor. Bir müzik parçasını dinleyip dünyanın başka yerlerinden bir enstantane hatırlamaya bayılıyorum. Örneğin sonraki dönem matematik dersi alman gerektiği için uçağa atlayıp gidemiyorsan, olabilecek en iyi alternatif bu." Tokmağı dokundurdu ve notalar gamın altına üstüne zıplayarak Asya kökenli izlenimi veren bir melodi çıkardı. "Al bakalım," dedi Zoe, tokmağı Lucy'e uzatarak. "Şu anda olmak istediğin yeri hatırlatan bir şarkı çalmak ister misin?"

Lucy tokmağı eline alıp baktı. En tiz notayı bulup çıkardı. Ses, bir çığlığa benziyordu. Lucy bir daha vurdu, tokmağı parmaklarının arasından yuvarladı. "Bu inanılmaz derecede keyifli."

Elimde olmadan irkildim.

Zoe bana bakmıyordu. "Yani mutluluk verdi sana. Ne yazık ki bu düşüncene katılamayacağım. Japon folk şarkıları oldukça melankoliktir aslında."

"Ya onu demek istemediysem?" diye meydan okuyor Lucy.

"O zaman kendi kendime, terapistler dâhil olmak üzere insanlar tarafından yaftalanmaktan nefret eden bir gencin neden başkalarını yaftalamaya bu kadar istekli olduğunu sorarım herhalde."

Bunun üzerine Lucy tekrar içine kapanır gibi oldu. Kaçmaktan söz etmeye gönüllü kız kayboldu, onun yerine öfkeyle dudaklarını büzen, öfkeli gözlerle bakan bildiğimiz Lucy geldi. Bir adım ileri, iki adım geri.

"Marimba'yı denemek ister misin?" diye sordu Zoe tekrar.

Ve taş duvara konuşmuş gibi bir sessizlikle karşılaştı.

"Ya arp?"

Lucy onu yine yok sayınca müzik aletlerini bir kenara çekti. "Bütün şarkı sözü yazarları, sahip olamadıkları bir şeyi ifade etmek için müziği kullanır. Bu bir yer de olabilir, bir duygu da. Bazen içindeki baskının bir kısmından kurtulamazsan patlayacakmışsın gibi hissedersin ya... Müzik, o baskıyı boşaltmanın yolu olabilir. Bir şarkı seçsen ve dinledikten sonra onun bizi nerelere götürdüğünü tartışsak?"

Lucy gözlerini kapattı.

"Sana birkaç seçenek sunayım," dedi Zoe. "Neler olabilir? 'Amazing Grace', 'Wake me Up When September Ends' ya da 'Goodbye Yellow Brick Road.'"

Birbirinden daha farklı üç şarkı seçemezdi: Dinî bir şarkı, Green Day grubunun bir şarkısı ve Elton John'un eski bir parçası.

Lucy cevap vermeyince, "Peki, öyleyse," dedi. "Ben seçeyim." Küçük arpını çalmaya başladı ve oldukça kısık, alçak bir tonda 'Amazing Grace'i söylemeye başladı, sonra giderek yükseldi:

"Harika bir güzellik, ne kadar tatlı bir ses...

Benim gibi bir biçareyi kurtardı bu.

Bir zamanlar kayıptım ama artık bulundum.

Kördüm ama şimdi görüyorum."

Zoe'nin sesinde yağmurlu bir günde sıcak çay hissi veren canlılık vardı; titrerken omzunuza aldığınız bir battaniye gibiydi. Birçok kadın güzel sese sahiptir ama onunkinin ruhu vardı. Sabahları uyandığında boğazı kumla kaplıymış gibi mırıldanmasına bayılıyordum. Bir şeylere kızdığı zaman bağırmamasına, onun yerine tiz ve öfke yansıtan bir opera notası söylemesine bayılıyordum.

Başımı kaldırıp bakınca, Lucy'nin gözlerinde yaş olduğunu gördüm. Zoe arpın birkaç telini çekerek şarkıyı tamamlarken Lucy gizlice bana baktı ve gözyaşlarını sildi.

"Bu ilahiyi ne zaman dinlesem, salıncakta yalınayak ayakta oturan beyaz elbiseli bir kız hayal ederim," dedi Zoe. "Salıncak yaşlı bir karaağaca kurulmuş." Başını sallayarak güldü. "Neden olduğunu bilmiyorum. İlahi aslında hayat mücadelesi veren bir köle tüccarı ve olması gereken insanı görmesini sağlayan ilahi güç hakkında. Ya sen? Bu şarkıyı duyunca sen ne düşündün?"

"Yalanlar."

"Sahi mi? Bu çok ilginç. Ne tür yalanlar?"

Lucy o kadar ani bir şekilde ayağa kalktı ki sandalyesi devrildi. "O şarkıdan nefret ediyorum! Nefret ediyorum!"

Zoe hızla hareket ederek aralarında birkaç santim kalacak kadar yaklaştı ona. "Bu çok iyi. Müzik bir şeyler hissetmeni sağladı. Nesinden nefret ettin şarkının?"

Lucy gözlerini kıstı. "Senin söylemenden." Zoe'yi itekledi. "Bu kadar yeter!" Yanından geçerken tekmelediği marimba ince bir veda sesi çıkardı.

Kapı Lucy'nın arkasından çarparken Zoe bana döndü ve "Eh, en azından bu kez iki misli zaman geçirdi burada," dedi gözleri parlayarak."

"Trendeki ölü adam," dedim.

"Efendim?"

"Şarkı bana bunu hatırlatıyor. Üniversitedeyken bir yıl Şükran Günü için eve gidiyordum. Bütün vagonlar doluydu ve yaşlı bir adamın yanında oturdum. Adam bana adımı sordu, söyleyince, '*Vanessa ne?*' diye sordu. Adamı tanımıyordum; seri katil falan olabileceği düşüncesiyle soyadımı vermek istemedim ve göbek adımı söyledim: Vanessa Grace. Ve adam, *Amazing Grace* kelimelerinin yerine benim adımı koyarak o şarkıyı söylemeye başladı. Gerçekten çok güzel, boğuk bir sesi vardı ve insanlar alkışladı. Çok utandım. Adam hiç durmadan konuştuğundan uyuyakalma numarası yaptım. Son durak olan Güney İstasyonu'na geldiğimizde başını cama dayamıştı ve gözleri kapalıydı. Trenden inme zamanı geldiğini söylemek için onu usulca sarstım. Uyanmadı. Kondüktörü buldum, ardından polis ve ambulans geldi. Onlara bildiğim her şeyi -ki hiçbir şey bilmiyordum- anlatmak zorunda kaldım." Birkaç saniye duraksayıp devam ettim. "Murray Wasserman adında bir yabancıydı ve ölmeden önce şarkı söylediği son insan bendim."

Konuşmamı tamamladığımda Zoe'nin bana bakakaldığını gördüm. Odanın kapısına bir göz attı -hâlâ kapalıydı- ve bana sarıldı. "Bence çok şanslı bir adammış," dedi.

Ona kuşkuyla baktım. "Şükran Günü arifesinde Amtrak treninde öldüğü için mi?"

"Hayır," dedi Zoe. "Hayatının son yolcuğunda yanında sen oturduğun için."

Başımı eğdim. Ben dua eden bir insan değilim ama o anda sıra bana geldiği zaman Zoe'yle beraber yolculuk yapıyor olmayı diledim.

Kendisine lezbiyen olduğumu söylediğimin ertesi günü annem şoku atlatmıştı ve aklında yüzlerce soru vardı. Bunun saçımı mora boyama ve kaş halkası taktırma konusunda kararlı olduğum zamanlar gibi geçici bir şey olup olmadığını sordu. Kadınlara ilgi duyduğum konusunda emin olduğumu söyleyince de gözyaşlarına boğuldu ve anne olarak beni nerede hayal kırıklığına uğrattı-

ğını sordu. Her gece yattığımda kapımın altından yeni bir broşür attı. Katolik kilisesinin eşcinsellik karşıtı vaazlar verebilmesi için kaç ağaç kesilmiştir kim bilir!

Sonunda ben de karşı saldırı düzenlemeye başladım. Her broşürün üstüne kalın gazlı kalemle, LGBT[4] çocuğu olan ünlü birisinin adını yazdım: Cher, Barbra Steisand, Dick Gephardt, Michael Landon... Ben de hepsini onun yatak odasının kapısının altından attım.

Sonunda çıkmaza girince, annemin rahibiyle tanışmayı kabul ettim. Adam cinsel tercihim anneme yapılmış kişisel bir saldırıymış gibi beni yetiştiren kadına öyle bir şeyi nasıl yapabildiğimi sordu. Eşcinsel yerine rahibe olmayı düşünüp düşünmediğimi sordu. Korkup korkmadığımı, yalnız olup olmadığımı, geleceğim konusunda kaygı duyup duymadığımı bir kere bile sorulmadı.

Kiliseden eve dönerken anneme beni hâlâ sevip sevmediğini sordum.

"Bunun için çaba gösteriyorum," dedi.

Kendi annemin neden tam zıttım olduğunu anlamamı ilk uzun-süreli kız arkadaşım sağladı. Eşcinsel olduğunu açıkladığı zaman onun annesi omuzlarını silkmiş ve 'Bana bilmediğim bir şey söyle,' demişti.

"Sen onun için öldün," dedi kız arkadaşım. "Senin için hayal ettiği hiçbir şey, olmanı istediği ve sahip olacağını düşündüğü hiçbir şey gerçekleşmeyecek. Seni kenar mahallelerde basmakalıp kocanla, ortalama rakam olan 2.4 çocuğunla ve köpeğinle yaşarken hayal ediyordu. Ve sen, benimle beraber olarak her şeyi mahvettin."

Böylece anneme yas tutacak zamanı verdim. Hiçbir zaman karşısına geçip kız arkadaşlarımı gözüne gözüne sokmadım; bayram yemeklerinde onları eve getirmedim ya da Noel kartına adlarını yazmadım. Utandığımdan değil, sadece annemi sevdiğim

4 LGBT: Lezbiyen, gey, biseksüel ve transeksüelin kısaltılmışı. (Ç. N.)

için ve o şekilde davranmama ihtiyacı olduğu için yaptım bunları. Annem hastalanıp hastaneye kaldırılınca ona baktım. Morfin beynini ele geçirmeden önce -ölmeden önce- lezbiyen olmamın iyi bir evlat olmamın yanında önemsiz kaldığını anladığını düşünmek hoşuma gidiyor.

Bunu size ortaya çıkma zorluğunu yaşadığımı açıklamak ve tekrar yaşamayı, aynı dişe ikinci kez kanal tedavisi görmeyi isteyebileceğim kadar arzuladığımı ifade etmek için anlatıyorum. Yine de Zoe ilişkimizi Dara'ya anlatmaya karar verdiğinden ve kendisiyle gitmemi istediğinde bunu kabul ettim. Çünkü bu, Zoe'nin yeni cinsel kimliğini deneme amaçlı kullanmadığını ve günün birinde iade edip eski haline dönmeyi planlamadığını gösteren ilk kanıt olacaktı.

"Gergin misin?" diye sordum, Zoe'nin annesinin kapısında yan yana dururken.

"Hayır. Şey... Evet. Biraz." Bana baktı. "Bu büyük, çok çok büyük bir şey, değil mi?"

"Annen tanıdığım en açık fikirli insanlardan biri."

"Ama onun uzmanlık konusu olduğumu düşünüyor. Ben büyürken sadece ikimiz vardık."

"Ben de yalnız bir anneyle büyüdüm."

"Bu farklı, Vanessa. Annem hâlâ doğum günümde, saat tam 10.03'te arayıp doğum deneyimini yeniden yaşamak için telefonda kesik nefesler alıp veriyor."

Gözlerimi kırpıştırdım. "Bu biraz garip."

Zoe gülümsedi. "Biliyorum. Milyonda bir rastlanabilecek insandır annem. Aynı anda hem nimet, hem lanet misali." Derin bir nefes alıp kapıyı çaldı.

Dara kapıyı elinde ezilmiş bir askıyla açtı. "Zoe!" dedi kızını görünce sevinçle. "Buralara geleceğini bilmiyordum!"

Zoe boğuk bir kahkaha attı. "Bir bilsen..."

Dara onu bırakıp bana sarıldı. "Nasılsın, Vanessa?"

"Çok iyiyim. Hiç bu kadar iyi olmamıştım."

Arkadan boğuk ve huzur verici bir erkek sesi geldi: *'Suyu hissedin. Suyun altınızdan yükseldiğini hissedin...'*

"Ah, gidip şunu kapatayım," dedi Dara. Gelin." Aceleyle CD çalara gidip kapattı, diski çıkartıp plastik kabına koydu. "Bu benim su arama dersimin ev ödevi. Askı da bunun için."

"Su mu arıyorsun?"

"Evet. Bulduğum zaman çubuklar kendiliğinden hareket edecek ve..."

"Seni zahmetten kurtarayım," diye onun sözünü kesti Zoe. "Muslukta su olduğundan eminim."

"Ah, bana biraz güven! Bilgin olsun diye söylüyorum, benim pratik kızım: Su bulmak çok yararlı bir beceridir. Diyelim ki bir parça toprağa yatırım yapacaksın. Yüzeyin altında ne olduğunu öğrenmek istemez misin?"

"Muhtemelen bunun için bir artezyen açma şirketini tutardım," diye söze karıştım.

"Olabilir, Vanessa. Kuyu şirketine nereyi kazacaklarını kim söyleyecek?" Bana gülümsedi. "Aç mısınız? Buzdolabında güzel bir kahveli kekim var. Müşterilerimden biri pastacı olmayı canlandırmaya çalışıyor hayalinde."

"Aslında anne..." dedi Zoe. "Buraya gerçekten çok önemli bir şey söylemeye geldim. Çok güzel bir şey. Bence yani."

Dara'nın gözleri irileşti. "Bunu rüyamda gördüm dün gece. Dur, tahmin edeyim: Okula dönüyorsun!"

"Ne? Hayır! Sen neden bahsediyorsun? Benim lisansüstü diplomam var."

"Ama klasik şarkılar üzerine doktora yapabilirdin. Zoe'yi şarkı söylerken dinledin mi hiç, Vanessa?"

"Şey, evet ve..."

"Anne!" diye sözümü kesti Zoe. "Doktora için okula falan dönmüyorum. Müzik terapisti olarak son derece mutluyum."

Dara ona kaşlarını kaldırarak baktı. "Öyleyse caz piyanosuna mı başlıyorsun?"

"Tanrı aşkına, anne! Buraya sana lezbiyen olduğumu söylemek için geldim!"

Bu sözcük odayı ortadan ikiye böldü.

"Ama..." dedi Dara ve bir an düşündü. "Ama sen evliydin."

"Biliyorum. Max'la beraberdim. Ama şimdi de... Vanesa'yla beraberiz."

Bana döndüğünde Dara'nın gözlerinde Zoe'nin yakın arkadaşıymışım gibi davranarak ona ihanet etmişim gibi kırgın bir ifade vardı. Gerçekten yakın arkadaşıydım Zoe'nin. "Bunun beklenmeyen bir şey olduğunu biliyorum," dedim.

"Bu sen değilsin, Zoe. Seni tanıyorum. Senin kim olduğunu biliyorum..."

"Ben de biliyorum kim olduğumu. Bunun Harley'e binip deri kıyafetler giyeceğim anlamına geldiğini sanıyorsan beni hiç tanımamışsın demektir. İnan bana, önce ben de çok şaşırdım. Bunları yaşayan kişi olacağımı hiç düşünmemiştim."

Dara ağlamaya başladı. Uzanıp Zoe'nin yanaklarını tuttu. "Tekrar evlenmelisin."

"Evlenebilirim ama istemiyorum, anne."

"Ya torunlar?"

"Onları bir *erkekle* bile yapmayı beceremediğim anlaşıldı, değil mi?" Zoe annesinin eline uzandı. "Beraber olmak istediğim birini buldum. Benim adıma mutlu olamaz mısın?"

Dara bir an kıpırdamadan durdu, kızınınkilere kenetlenmiş parmaklarına baktı. Ve elini çekti. "Bir dakika düşünmem lazım

bunu," deyip su bulma çubuklarını toplayarak mutfağa gitti.

Annesi gidince Zoe gözlerinde yaşlarla bana baktı. "Açık fikirliliği buraya kadarmış."

Ona sarıldım. "Biraz zaman tanı. Haftalar geçmesine rağmen sen de hâlâ kimi duygulara alışmaya çalışıyorsun. Bu şoku beş saniye içinde atlatmasını bekleyemezsin."

"Sence iyi mi o?"

Zoe'yi işte bu nedenle seviyorum. Kendi çıldırma anında bile annesini merak ediyor.

"Gidip bakayım," dedim ve mutfağa yöneldim.

Dara mutfak tezgâhına dayanmıştı ve su bulma çubukları mermerin üstündeydi. "Benim yaptığım bir şey yüzünden mi oldu?" diye sordu. "Belki yeniden evlenmeliydim. Sırf evin içinde bir erkek olsun diye..."

"Bir şey fark edeceğini sanmıyorum. Sen mükemmel bir anne oldun ve Zoe de senin onu evlat olarak istememenden, reddetmenden korkuyor."

"Evlat olarak istememek mi? Reddetmek mi? Saçmalama! Kız lezbiyen olduğunu söyledi, cumhuriyetçi değil." Dara durulayıp derin bir nefes aldı. "Sadece... Bu fikre alışmam gerek."

"Bunu ona söylemelisin."

Dara bana bakıp başını salladı ve mutfağın kapısını iterek oturma odasına geçti. Peşinden gitmeyi düşündüm ama Zoe'nin annesiyle birkaç dakika yalnız kalması gerektiğini düşündüm. Kendi annemle hiçbir zaman yaşayamadığım ilişki kayması ve değişikliğini, her şeyin altüst olduğu ama dengelerin her şeye rağmen bulunabildiği o akrobasi başarısını onların yaşamasını istiyorum.

Yine de onlara kulak kabarttım. Kapıyı aralayınca Dara'nın, "Şu anda bana âni bir kararla eşcinsellikten döndüğünü söylesen seni daha çok sevmezdim," dediğini duydum. "Olduğunu söylediğin için de seni daha az sevmiyorum."

Kapıyı yavaşça kapattım. Mutfakta dolandım, tezgâhın üstündeki meyve kâsesini, kobalt mavisi ekmek kızartma makinesini, mutfak robotunu inceledim. Dara'nın bıraktığı su bulma çubuklarını alıp elimde sıkıca tuttum. Musluklar ve borular otuz santimden az mesafedeyken çubuklar zıplamıyor, bükülmüyordu. Altıncı hisse sahip olduğumu, aradığım şeyin hâlâ gizli olsa da erişilebilecek bir yerde durduğundan emin olduğumu hayal ediyordum.

♠

Sinemalar, eşcinsel davranışlar için kusursuz yerlerdir. Işıklar söndükten sonra kız arkadaşınızın elini tuttuğunuzda veya ona yaklaşıp sokulduğunuzda kimse dik dik bakmaz. Tüm dikkat, koltuklara değil perdedeki gösteriye odaklanmıştır.

Ben kalabalıkta sevgi gösterisinde bulunan biri değilim. Topluma açık yerlerde öpüşmeye hiç meraklı olmadım; devamlı öpüşen veya sokaklarda ellerini birbirinin pantolonunun içine sokan genç çiftlerde gördüğünüz bencillikten uzak coşkuya sahip değilim. Sokakta kolumu sevdiğim kadının boynuna atarak dolaşacağımı söylemiyorum ama eğer öyle bir eğilimim olsaydı, bir dizi şaşkın ve rahatsız bakışla karşılaşmayacağımı kesinlikle bilmek isterdim. Erkeklerin tabanca tutmasına koşullandık ama el ele tutuşmalarına alışamıyoruz.

Filmin bitiş jeneriği dönerken insanlar koltuklarından kalkmaya başladı. Işıklar yandığında Zoe'nin başı omzumdaydı.

Birden, "Hey, Zoe!" diyen bir ses duydum.

Zoe suçüstü yakalanmış gibi sıçradı ve yüzüne bir gülümseme yapıştırdı. "Wanda!" dedi, yüzü bana da yabancı gelmeyen bir kadına. "Filmi beğendin mi?"

"Tarantino hayranı sayılmam ama fena değildi." Wanda kolunu yanındaki erkeğin dirseğine sokuşturdu. "Eşim Stan'la tanışmadın sen, değil mi?" Adama döndü ve "Zoe huzurevine gelen bir müzik terapisti," diye açıkladı.

"Bu da Vanessa," diye beni tanıştırdı Zoe. "Arkadaşım."

Önceki gece onunla birinci ayımızı kutlamıştık. Şampanya içtik ve çilek yedik. Sonra da beni Scrabble'de yendi. Seviştik ve sabah uyanınca bana kediotu sarmaşığı gibi sarıldı.

Arkadaş.

"Tanışmıştık," dedim Wanda'ya ama bunun ölen bebek için yapılan partide olduğunu söylemedim.

Sinemadan Wanda ve kocasıyla birlikte çıkarken sohbet ettik, filmin Oscar'a aday olup olmayacağını tartıştık. Zoe benden yarım metre uzakta durmaya özen gösteriyordu.

Evime gitmek üzere arabaya bininceye kadar benimle göz teması kurmadı. Sessizliği Wanda'yla Stan'ın kızı hakkında bir hikâyeyle doldurdu. Kız, sevgilisinin peşinden orduya yazılmak istiyordu. Ona tek kelimelik bir cevap bile vermediğimi fark etmemiş gibiydi.

Eve gelince kapıyı açtım ve içeri girip mantomu çıkarttım. Zoe hemen mutfağa yönelerek, "Çay ister misin?" diye sordu.

Yine cevap vermedim. Son derece kırgındım ve konuşursam söyleyeceklerime güvenemiyordum.

Kanepeye oturup okumaya fırsat bulamadığım gazeteyi elime aldım. Zoe'nin mutfakta yaptıklarını seslerden izleyebiliyordum. Bulaşık makinesinden kupaları çıkarttı, su ısıtıcısını doldurdu ve yaktı. Her şeyin nerede olduğunu, kaşıkları hangi çekmecede bulacağını, çay poşetlerini hangi dolapta sakladığımı biliyordu. Benim evimde oraya ait biri gibi dolaşıyordu.

Boş boş gazeteye bakarken oturma odasına geldi, kanepenin arkasından eğilip bana sarıldı. "Şu polis komiseri skandalıyla ilgili başka haber var mı?"

Onu ittim. "Yapma."

Zoe geri çekildi. "Galiba film seni çok etkiledi."

"Film değil." Dönüp ona baktım. "Sen etkiledin."

"Ben mi? Ben ne yaptım ki?"

"Yapmadığın şey yüzünden oldu, Zoe," dedim. "Sorun ne? Beni sadece etrafta başka insanlar olmadığı zaman mı istiyorsun? Kimse bakmazken kur yapmak seni daha fazla mı mutlu ediyor?"

"Pekâlâ. Anlaşılan sinirlerin bozuk ve..."

"Wanda'nın birlikte olduğumuzu bilmesini istemedin. Bu çok belliydi."

"İş arkadaşlarımın özel hayatımın detaylarını bilmesi gerekmiyor."

"Öyle mi? Hamile kaldığında ona söyledin mi?"

"Elbette söyledim."

"İşte!" Ağlamamak için kendimi gerçekten çok zor tutarak yutkundum. "Ve beni ona arkadaşın olarak tanıştırdın."

"Arkadaşımsın," dedi Zoe bezgin bir ifadeyle.

"O kadar mı?"

"Seni nasıl tanıtmam gerekiyor? Sevgilim olarak mı? 1970'lerin sıradan filmlerinden çıkmış gibi bu laf. Partnerim mi? Öyle olup olmadığımızdan bile emin değilim. Aramızdaki fark bunun nasıl adlandırıldığını umursamamam. Bu ilişkiyi başkaları için etiketlememe bence gerek yok. Sen neden umursuyorsun bunu?" Mutfakta su ısıtıcısı bağırmaya başladı. Zoe derin bir nefes alıp, "Aşırı tepki veriyorsun," dedi. "Isıtıcıyı kapatıp eve gideceğim. Bunu yarın, ikimiz de sakinleştikten sonra konuşalım."

Mutfağa gitti ama ben de kalkıp peşine düştüm; su ısıtıcısını kapatırken sergilediği zarif hareketleri izledim.

Dönüp bana baktığında tavrı yine yumuşak ama ifadesizdi. "İyi geceler," dedi.

Yanımdan geçti ve tam mutfağın kapısına ulaştığında konuştum: "Korkuyorum."

Zoe duraksadı. Elleri kapıya yaslanmıştı; iki hareket arasında sıkışıp kalmış gibiydi.

"Benden bıkmandan korkuyorum," diye itiraf ettim. "Toplum tarafından hâlâ tam kabul görmeyen bir hayat yaşamayı bıkmandan korkuyorum. Seninle beraber olduğum için çok sevinirsem beni terk ettiğin zaman kendimi toplayamamaktan korkuyorum."

Zoe dönüp iki adımda mutfağın ortasına geldi ve yüzüme baktı. "Neden seni terk edeceğimi düşünüyorsun?"

"Geçmişte yaşadıklarım yüzünden. Ve bunun ne kadar zor olduğu konusunda hiçbir fikrin olmadığı için. Hâlâ her gün velilerden birinin öğrenmesinden ve okulun yönetim kurulunu işimi bıraktırmaya ikna etmesinden kaygı duyuyorum. Haberleri dinliyorum ve benim hakkımda hiçbir fikri olmayan politikacıların neleri yapmama izin verecekleri veya vermeyecekleri konusundaki kararlarını dinliyorum. Aslan burcundan olmam, step dansı yapmayı bilmem veya zooloji eğitimi görmüş olmam değil de eşcinsel olmamın neden kimliğimin en ilgi çekici özelliği olduğunu anlamıyorum."

"Step dansı yapmayı biliyor musun?" diye sordu Zoe.

"Boş ver şimdi onu," dedim, "Hayatının kırk yılını eşcinsel olmadan geçirdin. Kolay yola neden dönmeyesin?"

Zoe bana inanılmaz derecede kalın kafalıymışım gibi baktı. "Çünkü sen erkek değilsin, Vanessa."

♠

O gece sevişmedik. Zoe'nin demlediği çayı içtik ve bana ilk kez lezbiyen denildiğinde eve dönüp nasıl ağladığımı konuştuk. Tamircinin arabam üzerinde çalışırken söylediği şeyleri sırf lezbiyen olduğum için anladığımı varsaymasından nefret ettiğimden söz ettik. Hatta Zoe'ye biraz step dansı bile yaptım. Burun-topuk... Değiştir... Burun- topuk-topuk-burun... Değiştir...

Sonra kanepede seviştik.

Zoe'nin kollarında uykuya dalmadan önce son olarak, '*Bu da çok güzeldi,*' diye düşündüğümü hatırlıyorum.

♠

Bazuka Joe'nun X-ışını gözlüğü konusunda yaşadığım hayal kırıklığına rağmen kesinlikle sahip olmam gereken başka bir ödül için para biriktirmek durumunda kalmıştım. Balina dişinden yapılmış ve zincire geçirilmiş bir uğurdu bu. Beni en çok etkileyen yanıysa tanımlanma şekliydi: *Sahibine ömrü boyunca şans getireceği garanti edilmektedir.*

X-ışını gözlüğü deneyiminden sonra balina dişinin gerçek bir balinanın gerçek dişi olacağını ummayacak kadar akıllanmıştım. Muhtemelen plastikti ve zinciri geçirmek için tepesine delik açılmıştı. Her şeye rağmen Bazuka çikletleri almak için harçlığımı biriktirmeye başladım; 1.10 doları tamamlayacak bozuklukların peşine düşerek annemin arabasının paspaslarının altına bile baktım.

Üç ay içinde 65 adet Bazuka Joe dergisi topladım ve ödülü almak için zarfımı gönderdim. Uğur taşı gelince biraz şaşırdım, çünkü diş gerçek görünüyordu. Gerçi balina dişi olmayabilirdi ama ucundaki gümüş zincir ağır ve parlaktı. Onu sırt çantamın ön gözüne yerleştirdim ve dilek tutmaya başladım.

Ertesi gün okulda sevgililer günü partisi vardı. Hepimiz ayakkabı kutularından ve elişi kâğıtlarından posta kutuları yaptık. Bütün bunlar etkileşimsel analiz çağında yaşanıyordu ve kimsenin dışlanmaması gerekiyordu. Bu nedenle öğretmenin kusursuz bir planı vardı: Sınıftaki her kız ve her erkek birbirine kart gönderecekti. Yani sınıftaki oğlanlara yazdığım on dört Tweety ve Sylvester kartı karşılığında, on dört kart almam garantiydi. (Maalesef bunlara burnunu karıştıran Luke de dâhildi.) Günün sonunda ayakkabı kutusunu eve götürdüm, yatağıma oturdum ve kartları ayırdım. Fazladan bir kart olduğunu görünce çok şaşırdım. Her oğlan bir valentine kartı vermişti ama on beşincisi cıvıl cıvıl mavi gözleri ve gece kadar siyah saçları olan ve bir seferinde beden dersinde beysbol sopasının nasıl tutulacağını göstermek için bana sarılan Eileen Connelly'dendi. Kartta, 'SEVGİLİLER GÜNÜN KUTLU OLSUN' yazıyordu. 'Sevgiler, Eileen' diye imzalanmaması önemli değildi. Sınıftaki bütün kızlara aynı kartı vermiş olabileceği de önemli değildi. O anda bütün bildiğim -tek umursadığım- beni düşünmüş olmasıydı. Bir ödül gibi gelen o

kartı almamın tek nedeninin gerçekten işe yarayan uğurum olduğuna inanıyordum.

Yıllar boyunca ne zaman bir yerden başka bir yere -evimden üniversitedeki yurda, yurttan şehirdeki daireme, dairemden şimdi yaşadığım eve- taşınsam eşyalarımı elden geçirir ve gereksiz şeyleri ayıklardım. Her seferinde komodinimin çekmecesinde balina dişi uğurumla karşılaştım ve onu atmaya hiç kıyamadım.

Anlaşılan hâlâ işe yarıyor.

Max

Ağabeyimin bahçesinin doğu köşesinde dört tane beyaz mermer disk vardı. Bunlar seki taşı olamayacak kadar küçük; bazılarının etrafını ot bürümüş ve hepsi budanmamış gül ağaçlarıyla gizlenmişti. Reid ile Liddy'nin kaybettiği her bebeğin anısına koyulmuşlar.

O gün beşinci taşı yerleştirecektim.

Liddy'nin hamileliği bu kez fazla ilerlememişti ama evde yine de gözyaşı vardı. Fidanlığa ağabeyimle karısı yasını baş başa tutsun diye geldiğimi söylemek istesem de işin doğrusu, bu durum bana da üzücü anılar taşıyordu. O nedenle gelmiştim fidanlığa. Ayrıca buzlar çözülünce Reid'in benim için yaptıklarına teşekkür etmek amacıyla o küçük alanı bahçeye dönüştüreceğim. Çiçek açan ayva ağacı, birkaç keçi söğüdü ve alacalı vangelya eklemeyi düşünüyorum. Ortaya küçük bir mermer bank ve etrafına yarım ay şeklinde taşlar koyacağım. Liddy'nin istediği zaman gelip oturabileceği, düşünebileceği ve dua edebileceği bir yer olacak orası. Peyzajı çevrede her zaman gonca veren, açan bir çiçek olacak şekilde düzenleyeceğim; morlar ve maviler, beyaz sümbül ve peygamber çiçekleri, güneş çiçekleri ve mor mineler ve beyaz-

ların en beyazı, yıldız manolyalar, Callery armutları, ak çiçekli havuçlar dikeceğim.

Tam melekler bahçesinin krokisini yapmaya başlamıştım ki arkamda ayak sesleri duydum. Reid ellerini ceketinin cebine sokmuş halde duruyordu. "Merhaba," dedi.

Arkamı dönüp gözlerimi kısarak güneşe baktım. "Liddy nasıl?"

Reid omuz silkti. "Bildiğin gibi."

Biliyorum. Kendimi hiç Zoe'nin düşük yaptığı zamanlardaki kadar çaresiz hissetmemiştim. O açıdan bütün müstakbel anne ve babaların, Ebedi Cennet Kilisesi ile ortak bir yanı var: Onlara göre bir hayat, ne kadar küçük olursa olsun hayattır. Birer hücre kümesi değil, geleceğinizdir.

"Vaiz Clive şu anda Liddy'nin yanında," dedi Reid.

"Gerçekten çok üzgünüm, Reid. Bunu söylememin bir önemi varsa eğer."

Zoe ile test yaptırmak için kliniğe gitmiştik. Sperm sayımın düşük olmasına ve partiye katılanların da ağırdan almasına yol açan koşulları hatırlamıyorum ama genetik olduğunu söylemişlerdi. Yani Reid de muhtemelen aynı durumdaydı.

Reid birden eğilip getirdiğim mermer diski kaldırdı. Donuk toprağı yeterince kazıp yerleştirememiştim. Diski elinde çevirdi, sonra kavrayıp barbekünün olduğu tuğla duvara fırlattı. Mermer ortadan ikiye bölünüp yere düştü. Reid çömelerek elleriyle yüzünü örttü.

Ağabeyim tanıdığım en soğukkanlı insanlardan biridir. Hayatım boyunca dönüm noktalarında paramparça olurken kendimi toplama konusunda güvenebileceğim bir varlık oldu hep. Onun kendini kaybettiğini görmek beni çok şaşırtmıştı.

Reid'i omuzlarından yakaladım. "Lütfen! Sakin olmalısın."

Başını kaldırıp bana bakınca nefesi soğuk havada asılı kaldı. "Vaiz Clive içeride Tanrı'dan bahsediyor, Tanrı'ya dua ediyor ama ben ne düşünüyorum, biliyor musun Max? Tanrı'nın uzun zaman önce çekip gittiğini. Karımın bebek istemesinin Tanrı'nın umurunda olduğunu sanmıyorum."

Vaftiz edilişimi izleyen aylarda Tanrı'nın her şey için bir nedeni olduğuna inanmaya başladım. Kötü adamların belalarını bulması

mantıklı ama bizi seven bir kurtarıcının iyi insanların başına kötü şeyler gelmesine izin vermesini anlamak daha zor. Bu konuda uzun uzun dua ettim, her şeyi anlamaya çalıştım ve artık Tanrı bize kötü bir şey verirse bunun bir uyandırma çağrısı, hayatımızı rezil ettiğimizi açık şekilde anlamamızı sağlama yolu olduğunu düşünüyorum. Belki yanlış kızla birlikte olduğumuz için veya fazla kibirli hale geldiğimiz için veya belki sadece o aralar önemli olanın kendimiz değil, kendimizi düşünmemek olduğunu unutacak kadar açgözlü hale geldiğimiz içindir. Tedavisi mümkün olmayan bir hastalıktan sağ salim kurtulan insanları düşünün. Kaç tanesi İsa'ya her açıdan teşekkür etmiştir? Yani söylemeye çalıştığım şu: Belki de hasta olmalarının nedeni Tanrı'nın hastalık dışında onların dikkatini çekmenin yolunu bulamamış olmasıdır.

Size şunu söyleyeyim -gerçi bana acı veriyor ama- Zoe ile benim çocuk sahibi olmamamızın benden kaynaklandığını şimdi görebiliyorum. İsa Mesih onu kabullenmediğim sürece baba olmayı hak etmediğimi anlayıncaya kadar odunla kafama tekrar tekrar vuruyordu. Ama Reid ile Liddy... Onlar bambaşka meseleydi. O kadar uzun zamandan beri her şeyi doğru yapıyorlar ki böylesi bir acıyı hak etmiyorlar.

Vaiz Clive evden çıkınca başımızı kaldırdık. Vaiz gelip karşısında durunca, "Sizi de kovdu, değil mi?" diye tahminde bulundu Reid.

"Liddy'nin biraz zamana ihtiyacı var," dedi vaiz. "Bu akşam uğrayıp yoklarım, Reid."

Vaiz Clive bahçe kapısından çıkarken Reid yüzünü ovuşturdu. "Benimle konuşmuyor. Hiçbir şey yemiyor. Doktorun verdiği ilaçları almıyor. Dua bile etmiyor." Bana baktı. Gözleri kan çanağı gibiydi. "O bebeği elbette sevdim ama karımı daha çok seviyorum. Bunu söylemek günah mı?"

Başımı iki yana salladım. Ağabeyimin kendimi köşeye sıkışmış hissettiğimde, çıkar yol bulamazken uzattığı eli gördüğüm onca olaydan sonra nihayet ona ulaşabilecek kişi ben olabilirim belki. "Galiba ne yapılması gerektiğini biliyorum, Reid," dedim.

Jersey'e gidip gelmek on saat sürdü. Reid'in garajına uzanan yola girdiğimde yatak odasının ışığı kapalıydı. Eve girince ağabeyimi mutfakta bulaşık yıkarken buldum. Liddy önünde 'AŞÇI BENİM, O YÜZDEN...' yazılı olan fırfırlı pembe önlüğünü takmıştı. "Merhaba," deyince bana döndü. "Liddy nasıl?"

"Aynı," diye yanıtladı. Kuşkuyla elimdeki kahverengi kesekâğıdına bakıyordu.

"Bana güven." Orville Redenbacher'in tereyağlı patlamış sinema mısırı kutusunu çıkardım. Torbalardan birini açıp mikrodalga fırına koydum. "Valz Clive tekrar geldi mi?"

"Geldi ama Liddy yine konuşmadı onunla."

'Çünkü konuşmak istemiyor,' diye düşündüm. 'Çünkü konuşmak onu kâbusuna geri götürüyor. Şu anda her şeyden kaçma ihtiyacı içinde.'

"Liddy mikrodalgada patlatılmış mısır yemez," dedi Reid.

Aslında Liddy'nin mikrodalgada patlatılmış mısır yemesine ağabeyim izin vermiyor. Reid fanatik bir organik gıda taraftarı ama bunu sağlığa yararlı olduğu için mi, yoksa kategorisi ne olursa olsun pahalı ürünler almayı sevdiği için mi benimsediğinden emin değilim.

"Her şeyin bir ilki vardır," diye cevap verdim. Mikrodalga ötünce şişkin torbayı çıkarttım, yırtarak açtım ve içindekileri mavi seramik kâseye boşalttım.

Yatak odası kapkaranlıktı ve lavanta kokuyordu. Liddy dört direkli yatakta yorganın altına girmiş, sırtı bana dönük şekilde yan yatıyordu. Uyuyup uyumadığından emin değildim ama sonra, "Beni rahat bırak," diye mırıldandığını duydum. Sesi bir tünelin dibindeymiş gibi geliyordu.

Aldırmayıp ağzıma bir avuç patlamış mısır attım.

Ses ve tereyağının kokusu onun bana dönmesine neden oldu. Gözlerini kısarak baktı. "Konuk eğlendirecek durumda değilim, Max."

"Dert değil," dedim. "DVD çaları kullanmaya geldim sadece." Kesekâğıdına elimi sokup filmi çıkarttım, DVD çalara koyup televizyonu açtım.

Kurşunlar onu öldüremez!

Alevler zarar veremez!

Hiçbir şey durduramaz!

ÖRÜMCEK...

Sizi canlı canlı yiyecek!

Liddy doğrulup yastıklarını düzeltti ve arkasına dayandı. Gözleri ekranda bir grup genci korkutan devasa sahte tarantulaya sabitlendi. "Bunu nereden aldın?"

"Tanıdığım bir yerden." Elizabeth, New Jersey'deki posta siparişiyle düşük bütçeli kült filmler satan özel bir dükkândı aslında. Filmi daha önce internet üzerinden ısmarlamıştım ama DVD'nin gönderilmesini bekleyecek zamanım olmadığından ve Liddy'yle bundan söz etmiş olduğumuzdan arabayla oraya kadar gitmeyi tercih ettim.

"Bu harika bir film," dedim Liddy'e. "1958."

"Şu anda film seyretmek istemiyorum."

"Peki." Omuz silktim. "Sesi kısarım."

Televizyon seyreder gibi yapmaya koyuldum. Filmde genç bir kız, erkek arkadaşıyla birlikte kaybolan babasını aramaya çıkıyor ve dev bir örümceğin ördüğü kalın ve geniş bir ağla karşılaşıyordu. Aslında izlemiyor, yan gözle Liddy'e bakıyordum. İlgisiz görünmeye çalışmasına rağmen elinde olmadan izlemeye başlamıştı bile. Birkaç dakika sonra kucağımdaki patlamış mısıra uzanınca bütün kâseyi ona verdim.

Gençler, örümceğin cansız bedenini incelemek üzere lisenin spor salonuna getirdiği ve hâlâ canlı olduğunu anladığı anda Reid yatak odasının kapısından başını uzattı. O aşamaya gelene kadar ben de yatağın onun yattığı tarafına uzanmıştım. Başparmağımı kaldırarak 'her şey yolunda' işareti verdim. Liddy'nin artık öylece yatmadığını, yaşayanların dünyasına döndüğünü görünce Reid'in yüzünde büyük bir rahatlama belirmişti. Reid çekilip kapıyı arkasından kapattı.

Yarım saat kadar sonra mısırı neredeyse bitirmiştik. Tarantula sonunda elektrik akımı verilerek öldürülünce dönüp Liddy'e baktım ve gözlerinden yaşlar aktığını gördüm.

Ağladığının farkında bile olduğunu sanmıyorum.

"Max..." dedi, "Filmi tekrar seyredebilir miyiz?"

♠

Ebedi Cennet türünden kiliselere katılmanın gayet açık bir yararı vardır: Esirgenme. Ancak bir avantajı daha vardır ki o da kurtarılmaktır. İsa'yı bulmak yıldırım çarpması gibi bir duygu yaratırken, diğeri çok daha derinden yaşanır. Kiliseye ilk gidişimizden bir hafta sonra Reid'in

kapısına gelip muzlu kek getirerek bana 'cemaatimize hoş geldin' diyen yaşlı kadındır kurtarılma. Grip olduğunuzda dua listesinde adınızın çıkmasıdır. Kilisenin mesaj tahtasına kar küreme broşürünüzün koyulması ve kenarındaki bütün telefon numaralarının kendilerinden birini desteklemek isteyenler tarafından birkaç gün içinde koparıldığını görmektir. Yeniden doğmakla kalmamıştım, bana kalabalık ve büyük bir aile de verilmişti.

Vaiz Clive, küçükken babam o olmasını dileyeceğim türden, tökezlediğimi anlayan ama bende sonsuz olasılıklar gören biri. Hayatım boyunca yaptığım hatalara odaklanmak yerine doğru yaptığım şeyleri kutluyor. Geçen hafta, ayıklığımın üçüncü ayını kutlamak için beni bir İtalyan lokantasına götürdü; kilisede bana giderek daha çok sorumluluk tanıdı; pazar ayininde okuma yapmaktan, kilisenin yıllık tavuklu turta yemeği için bugün çıktığım alışverişe kadar çeşitli görevler verdi.

Saat henüz üç buçuktu ve Elkin ile ben Stop&Shop mağazasında birer alışveriş arabasıyla dolaşıyorduk. Normalde erzağımı oradan almam ama marketin sahibi Ebedi Cennet Kilisesi cemaatinden ve Vaiz Clive'ye indirim yapıyor. Daha da önemlisi, tavuğu bağışlamayı kabul etti.

Arabamızı turta malzemesi, donmuş bezelye ve havuçlarla doldurduk ve bize ayrılan tavukları almak üzere kasap bölümünde sıramızı beklemeye koyulduk. Tam o sırada tanıdık bir ses duydum. Arkamı dönünce Zoe'nin Ceasar salata sosu kavanozunun üzerindeki etiketi okuduğunu gördüm. "Yeni gıda kuralları belirlenmesi gerektiğini düşünüyorum," diyordu yanındaki kadına. "Yağsız, az yağlı, yağı azaltılmış, yağlı ama gayet karakterli bir şekilde."

Kadın salata sosunu Zoe'nin elinden aldı, rafa bırakıp sirkeli zeytinyağı sosuna uzandı. "Bana göre de puding kendi gıda grubunun içinde olmalı," dedi. "Ama her istediğimizi elde edemeyiz."

"Ben hemen dönerim," dedim Elkin'e ve Zoe'ye doğru yürüdüm. Omzuna dokunarak, "Merhaba," dedim.

Zoe dönüp beni görünce yüzüne bir gülümseme yaydı. Huzurlu ve mutlu, sanki son zamanlarda epey gülmüş gibi. "Max!" diyerek bana sarıldı.

Çekinerek sırtını sıvazladım. Boşandığınız kadın size sarıldığı zaman karşılık vermeniz gerekir mi? Birlikte alışveriş yaptığı, ondan daha uzun boylu, biraz daha genç ve saçları erkek gibi kısacık kesilmiş olan

kadın gülümseme kabul edilebilecek bir tavırla dudaklarını sıkıyordu. Elimi uzatıp, "Ben Max Baxter," dedim.

"Zoe atıldı. "Max, bu... Vanessa."

"Tanıştığımıza sevindim."

"Şu haline bak! Çok şıksın ama gidecek yer bulamamışsın sanki." Zoe neşeyle siyah kravatımı çekiştirdi. "Alçıdan da kurtulmuşsun."

"Evet. Şimdi sadece atel takıyorum."

"Ne yapıyorsun burada?" diye sordu Zoe, sonra gözlerini devirdi. "Tabii ki biliyorum burada ne yaptığını. İnsanlar markete tek bir amaçla gelir."

"Ona aldırma," dedi Vanessa. "Sabahları fazla kahve içince böyle oluyor."

"Evet," dedim yavaşça. "Biliyorum."

Vanessa bakışlarını Zoe'den bana kaydırdı, sonra tekrar ona baktı. Nedenini anlamadım ama biraz sinirlenmiş gibiydi. Eğer Zoe'nin arkadaşıysa benim onun eski eşi olduğumu bilmesi gerekir; söylediğim herhangi bir şeye neden bozulduğunu anlayamamıştım. "Ben sebze almaya gidiyorum," dedi Vanessa gerilerken. "Tanıştığımıza sevindim."

"Ben de öyle." Onun organik mallar bölümüne gidişini izledik. "Yüzde yüz organik takılmaya karar verdiğin ve gıda harcamamızın bir haftada dört katına çıkardığın zamanı hatırlıyor musun?" diye sordum.

"Evet. Şimdi sadece organik üzüm ve marul alıyorum," diye cevap verdi Zoe. "İnsan yaşadıkça öğreniyor."

Boşanma denen şey çok tuhaf. Zoe ile neredeyse on yıl süreyle beraber olduk. Ona âşık oldum, onunla yattım, onunla bir aile kurmak istedim. Bir zamanlar beni dünyadaki herkesten daha iyi tanıyordu. Onunla gıdalar hakkında konuşmak istemiyorum. Kendi düğünümüzde dans etmekten, market koridorunda aramızda bir metre varken havadan sudan konuşma aşamasına nasıl geldiğimizi sormak istiyordum.

Ama o sırada arabasıyla Elkin geldi. "Nihayet gitmeye hazırız." Zoe'ye döndü. "Merhaba."

"Zoe, bu Elkin. Elkin, Zoe." Zoe'ye baktım. "Bu gece kilisede yemek var: Tavuklu turta. Her şey ev yapımı olacak. Sen de gelmelisin."

Yüz ifadesi dondu Zoe'nin. "Evet... Belki."

"Tamam öyleyse," dedim gülümseyerek. "Seni gördüğüme sevindim."

"Ben de, Max." Arabasını iterek pazılara bakan Vanessa'nın yanına gitti. Tartışmaya başlamışlardı ama söylediklerini duyamayacak kadar uzaktaydım.

"Haydi, gidelim," dedi Elkin. "Malzemeleri zamanında götürmediğimiz zaman kadınlar kolu bozuluyor."

Elkin aldıklarımızı kasadaki hareketli banda koyarken Zoe'deki tuhaflığı anlamaya çalışıyordum. Harika görünüyordu, mutlu gibiydi. Anlaşılan benim gibi o da arkadaşlar edinmişti. Fakat yine de iğreti duran, adını koyamadığım bir şey vardı. Elimde olmadan onu görebilmek için arkamdaki koridora baktım.

Kamyonete gidince malzemeleri arkaya yüklemeye başladık. Ve birden bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başladı. "Arabayı geri götüreyim," dedi Elkin ve iki sıra arkamızdaki bölmeye yöneldi. Tam kamyonete binecekken Zoe'yi görünce durdum.

"Max!" Marketten koşarak çıkmıştı ve saçları uçurtma kuyruğu gibi uçuşuyordu. Yağmur yüzünü, kazağını ıslatmaya başlamıştı. "Sana söylemem gereken bir şey var."

Beşinci buluşmamızda, bahçesine baktığım bir adamdan ödünç aldığım çadırla White Dağları'na kamp yapmaya gitmiştik. Fakat oraya ulaştığımızda hava kararmış, biz de kamp alanını kaçırarak çadırımızı kurmak için ormana girmiştik. Küçücük çadıra emekleyerek girmiş, fermuarını çekmiş ve tam soyunmayı başarmıştık ki çadır üzerimize yıkılmıştı.

Zoe gözyaşlarına boğulmuştu. Çamura dönen toprağın üstünde top gibi kıvrılmış, ben de elimi omzuna koymuştum. Her şeyin yolunda olduğunu söylüyordum ama bu yalandı elbette. Yağmuru durduramıyordum. Çadırı düzeltemiyordum. Zoe yana yuvarlanıp bana bakmıştı. İşte o zaman ağlamadığını, kahkahalarla güldüğünü anlamıştım. Öyle bir gülme krizine girmişti ki nefes alamıyordu.

Galiba Zoe ile hayatımın sonuna kadar beraber olmak istediğimi o zaman anlamıştım.

Her hamile olmadığını anladığında ağlamaya başlayınca başka

bir şey olduğunu umarak bakmıştım ona ama ne yazık ki gerçekten gözyaşı döküyordu.

O anda yağmur saçlarını düzleştirirken ve gözlerindeki ışığı canlandırırken neden o konuyu düşündüğümü bilmiyordum. "Yanımdaki kadın..." dedi Zoe, "Vanessa. O benim partnerim."

Evli olduğumuz dönemlerde Zoe her zaman müzik terapisinin geçerli bir iyileştirme aracı olduğunu anlayan insana rastlamanın ne kadar zor olduğunu, Berklee'de çalışırken tanıdıkları gibi bir terapistler topluluğu olsa ne kadar güzel olacağını anlatırdı.

"Çok güzel," dedim ona; duymak istediği şeyin bu olduğunu düşünüyordum. "Hep birisiyle ortak iş yapmak isterdin."

"Anlamıyorsun. Vanessa benim *partnerim*." Duraksedi. "*Birlikte* yaşıyoruz."

O anda marketteyken bana tuhaf gelen şeyin ne olduğunu anlamıştım. Aynı alışveriş arabasını kullanıyorlardı. Aynı buzdolabını paylaşmadığı sürece kim gıda alışverişine başkasıyla birlikte çıkardı ki?

Zoe'nin yüzüne bakakalmıştım; ne diyeceğimi bilemiyordum. Gözlerimin arkasından kopan bir ağrı başıma yükseldi ve aklımda kimi sözler toplandı:

Tanrı'nın cenneti kötülere miras kalmayacak. Sakın aldanmayın: Tanrı'nın cenneti ne cinsel açıdan ahlaksız olanlara kalacaktır, ne putperestlere, ne zina yapanlara, ne erkek fahişelere, ne homoseksüel suçlulara, ne hırsızlara, ne açgözlülere, ne sarhoşlara, ne iftiracılara, ne de dolandırıcılara.

Korintliler'e birinci mektuptan alınmıştır bu ve bana göre, Tanrı'nın, eşcinsel hayat tarzına yönelik oldukça açık bir yorumdur. Bunu Zoe'ye anlatmak amacıyla ağzımı açtım ama tek söyleyebildiğim, "Ama sen benimle birlikteydin..." oldu. Bu ikisi aynı anda doğru olamazdı, olmamalıydı.

Elkin kamyonetin öte tarafına eliyle vurdu. Aracın kapısını açmamı ve onu yağmurdan kurtarmamı istiyordu. Anahtarlıktaki düğmeye bastım ve kapının açılıp kapandığını duydu. Kendimse hâlâ Zoe'nin açıklamasının yarattığı şaşkınlıkla öylece duruyordum.

Hissettiğim şaşkınlığın o kadar çok aşaması var ki saymaya bile başlayamıyorum. Bana söylediği şeyin yarattığı şok. Dokuz yıl boyunca benimle olan ilişkisinde numara yaptığına inanamama. Artık evli

olmasak da İsa Mesih döndüğü zaman Zoe'nin geride bırakılacağı düşüncesinden duyduğum acı. O kadar korkunç bir şeyin kimsenin başına gelmesini istemem. Elkin kornayı çalınca yerimde sıçradım.

"İşte böyle," dedi Zoe, her gün ona yeniden âşık olmama neden olan yarım gülümsemesiyle.

Arkasını dönüp Vanessa'nın alışveriş arabasıyla onu beklediği yere koştu. Çantası omzundan kayıp dirseğine takıldı. Alışveriş arabasını otoparka doğru iterken Vanessa çantayı kaldırıp yerine astı.

Olağan, samimi bir hareket. Bir zamanlar *benim* Zoe için yapacağım türden bir davranış.

Aldıkları şeyleri üstü açılan pahalı bir arabanın arkasına yüklerlerken gözlerimi onlardan alamıyordum. İliklerime kadar ıslanmama rağmen, yağmur onu net bir şekilde görmeme engel olsa da eşcinsel olan eski karıma bakakalıyorum.

Ebedi Cennet Kilisesi'nin mekânı bir ortaokulun spor salonu olduğundan, idari ofisler başka yerde. Dunkin' Donuts'un bitişiğindeki alışveriş merkezindeki eski bir hukuk bürosu bu amaçla kullanılıyor. Bir danışma görevlisinin bulunduğu bekleme odası, küçük bir masa, bir minibuzdolabı ve kahve makinesi bulunan fotokopi ve mola odası, bir şapel ve Vaiz Clive'in odasından oluşuyor kilisenin merkezi.

"Şimdi girebilirsiniz," dedi Vaiz'in sekreteri Alva. Ufak tefek, soru işareti gibi bükülmüş bir kadındı ve başının üstünde seyrek beyaz bukleler vardı. Reid onun için tufandan beri orada olduğunu söyleyerek espri yapıyordu ama içimde bunun doğru olabileceği konusunda bir his vardı.

Vaiz Clive'nin bürosu sıcak ve eski; çiçek desenli kanepeler, çok sayıda saksı ve dini kitaplarla dolu bir kitaplık var. Bir rahlenin üstünde aşırı derecede büyük, açık bir İncil duruyor. Masanın arkasında, küllerinden yükselen anka kuşuna binmiş İsa'nın devasa bir resmi asılı. Vaiz Clive bir keresinde bana İsa'yı rüyasında gördüğünü ve ona bu dünyadaki görevinin o mitolojik kuş gibi olacağını, ahlaksızlığın çöplüğünden yükselip büyük bir saygınlık kazanacağını söylediğini anlatmıştı. Ertesi gün gidip duvardaki o tabloyu almıştı Vaiz.

Ben içeriye girdiğimde, daha iyi günler görmüş bir kurdele çiçeğinin üzerine eğilmiş haldeydi. Çiçeğin yapraklarının uçları kurumuş, kahverengiye dönmüştü. "Bu küçük bebeğe ne kadar bakarsam bakayım ölüyor sanki," dedi.

Bitkinin yanına gidip su durumunu kontrol etmek için toprağına parmağımı batırdım. "Alva bunu suluyor mu?"

"Kendini adamış şekilde."

"Galiba bunu musluk suyuyla yapıyor ama. Kurdele çiçekleri kimyasallara karşı çok duyarlıdır. İçme suyuna döner ve yaprakların ucunu kesersen rengi sağlıklı ve normal bir yeşile dönecektir.

Vaiz Clive bana gülümseyip, "Sen gerçek bir yeteneksin, Max," dedi.

Bu sözlerle birlikte içimde sanki bir ateş yanmaya başlamıştı. Hayatımda o kadar çok şeyi yüzüme gözüme bulaştırdım ki öyle bir övgü duymak çok ender karşılaştığım bir şeydi.

Beni odanın diğer tarafındaki kanepeye yönlendirip oturmamı söyledi, sonra meyankökü ikram etti. "Şimdi..." dedi. "Alva telefonda moralinin bozuk olduğunu söyledi."

Söylemek istediğim şeyleri nasıl anlatacağımı bilmiyordum; tek bildiğim, söylemek zorunda olduğumdu. Ve normalde açılacağım insanın, yani Reid'in şu anda kendi sorunları var. Liddy daha iyi ama tamamıyla toparlandığı söylenemez.

"Seni temin ederim," dedi Vaiz Clive şefkatle, "Ağabeyin ile Liddy bu badireyi eskisinden daha güçlü hale gelerek atlatacak. Henüz sırrını bize söylemeyi uygun görmüyor olsa da Tann'ın onlar için bir planı var."

Vaizin doğmadan ölen bebek hakkında söylediklerini dinlerken içim kıpır kıpır oldu. Ağabeyim için dua etmem gerekirken kendi isteğimle boşandığım kadınla ilgili kafa karışıklığıyla debeleniyordum. "Bu konu Reid ile ilgili değil," dedim. "Dün eski karımla karşılaştım ve bana eşcinsel olduğunu söyledi."

Vaiz Clive koltuğunda geriye yaslandı. "Ah, öyle mi?"

"Bir kadınla -kendi ifadesine göre partneriyle- birlikte marketteydi." Önüme baktım. "Bunu nasıl yapabildi? Beni sevmişti, biliyorum. O ve ben... Şey, biliyorsunuz işte... Sadece bir dönemden geçiyor olsa, gönülsüzce yapıyor olsa anlardım. Anlardım." Nefes almak için durdum. "Öyle değil mi?"

"Belki de anladın," dedi Vaiz Clive düşünceli bir tavırla. "Belki de evliliğinin bittiğini fark etmene yol açan şey buydu."

Olabilir miydi bu? Zoe'den titreşimler almış olabilir miydim? O kendisi anlamadan ben hissetmiş olabilir miydim?

"Şimdi kendini yetersiz hissediyorsundur," dedi Vaiz. "Daha erkek gibi bir erkek olsan tüm bunların yaşanmayacağını düşünüyorsun belki de."

Onun gözlerine bakamıyordum ama yanaklarım alev alev yanıyordu.

"Ayrıca öfkeli olduğunu da tahmin ediyorum. Onun yaşam tarzını duyan herkesin seni yargılayacağını, aptal yerine koyulduğunu sanıyorsun."

"Evet!" diye patladım. "Anlamıyorum! Anlayamıyorum!" Kelimeler boğazımda düğümleniyordu. "Bunu neden yaptığını..."

"Bu onun tercihi değil," dedi Vaiz Clive.

"Ama... Ama kimse eşcinsel doğmaz. Her zaman bunu söylersiniz."

"Haklısın. Ve ben de haklıyım. Biyolojik homoseksüel diye bir şey yok; hepimiz heteroseksüeliz. Fakat bazılarımız çeşitli nedenlerle homoseksüellik sorunuyla uğraşır hale gelir. Kimse aynı cinsten birini çekici bulmayı seçmez, Max. Ama o tür duygular karşısında nasıl davranacağımız, kendi tercihimizdir." Vaiz Clive öne eğilip ellerini dizlerinin arasına koydu. "Erkek çocuklar homoseksüel doğmaz; onları aşırı sevgiye boğan veya kendi duygusal tatminlerini oğullarına dayandıran anneler ya da aşırı mesafeli duran babalar tarafından eşcinsel hale getirilirler. Bunun sonucunda çocuk, babadan alması gereken erkeklik onayını yanlış yönlenerek başka erkekte arar. Aynı şekilde, anneleri kendilerine çok ilgisiz olan küçük kız çocukları da dişiliklerini geliştirmek için ihtiyaç duydukları modele ulaşamayabilirler. Ayrıca babaları da genellikle yoktur."

"Zoe'nin babası o çok küçükken ölmüş..."

Vaiz yüzüme baktı. "Söylemeye çalıştığım şey, ona kızmaman gerektiği, Max. Senin öfkene ihtiyacı yok. İhtiyaç duyduğu, hak ettiği şey merhametin."

"Ben... Anlamıyorum."

"Gençken en öte düzeyde tutucu olan bir rahibin kilisesinde çalıştım. AIDS krizi patlak verdiği dönemdi ve Rahip Wallace hastanedeki

eşcinsel hastaları ziyaret etmeye başladı. Rahatsızlık duymayanlarla birlikte dua ediyordu, kendini rahat hissetmeyenlerleyse öylece oturuyordu. Sonunda bölgedeki eşcinsel radyo istasyonu Rahip Wallace'nin yaptığı şeyi duydu ve ondan canlı yayına katılmasını istediler. Eşcinsellik hakkındaki görüşlerini sordukları zaman bunun günah olduğunu açık ve net şekilde söyledi. Sunucu bu yorumdan hoşlanmadığını ama rahibi beğendiğini itiraf etti. Ertesi hafta sonu birkaç eşcinsel erkek onun kilisedeki vaazına geldi. Bir hafta sonra bu sayı iki katına çıktı. Cemaat geriliyordu; etrafta o kadar homoseksüel varken ne yapmaları gerektiğini sordular rahibe. 'Tabii ki aranızda oturmalarına izin vereceksiniz,' dedi. Homoseksüellerin aramızdaki dedikoduculara, zamparalara, zinacılara ve diğer tüm günahkârlara katılabileceğini söyledi."

Vaiz Clive kalkıp masasına yürüdü. "Çok tuhaf bir dünyada yaşıyoruz, Max. Megakiliselerimiz var, Hıristiyan uydu televizyonumuz var, pop listelerinde Hıristiyan gruplar var. *Baraka* diye bir kitabımız var, Tanrı aşkına. İsa Mesih eskisine kıyasla insanlara çok daha fazla görünüyor, eskisinden çok daha etkili. O halde kürtaj klinikleri neden hâlâ gelişiyor? Boşanma oranı neden artıyor? Pornografi neden alıp başını gidiyor?" Vaiz duraksamıştı ama benden yanıt beklediğini sanmıyordum. "Sana nedenini söyleyeyim, Max," diye devam etti. "Çünkü kilisenin dışında gördüğümüz ahlaki zayıflık, kiliseyi de istila etti. Ted Haggard veya Paul Barnes'e bakman yeter; kendi önderlerimiz arasında bile seks skandalları var. Çağımızın en kritik konusunu konuşamamamızın nedeni, ahlaki anlamda yetkilerimizi teslim etmemizden kaynaklanır."

Kafam karışıyordu. Kaşlarımı çatmıştım. Bütün bunların Zoe ile ne ilgisi olduğunu anlamıyordum.

"Dua toplantısında insanların kanser olduğunu ya da iş aradığını duyuyoruz. Kimsenin internette porno sitesi aradığını veya eşcinsel fantezileri olduğunu itiraf ettiğini duymuyoruz. Bunun nedeni ne? Eğer bir günah -herhangi bir günah- aklınızı çeliyorsa kilise neden güvenilir bir yer kabul edilmiyor? Eğer o güvenli yeri oluşturamıyorsak, o insanlar yıkıldığı zaman bunun sorumluluğu paylaşıyoruz demektir. Bir barda oturup yargılanmamanın, yalnızca bir bardak içki içip kafanı dağıtmanın ne demek olduğunu sen herkesten daha iyi biliyorsun, Max. Kilise neden öyle bir yer olamıyor? Neden içeriye girip, 'Ah Tanrım, sadece sen varsın burada,' diyemiyoruz? 'Çok iyi. Burada kendim olabilirim.' Günahlarımızı göz ardı edecek şekilde değil, bizi onlardan

sorumlu tutacak şekilde. Bütün bunlarla nereye varmaya çalıştığımı anlıyor musun, Max?"

"Hayır, efendim," diye itiraf ettim. "Pek sayılmaz..."

"Bugün seni bana getiren konu neydi?" diye soruyor Vaiz Clive.

"Zoe mi?"

"Hayır. İsa Mesih." Clive'nin yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Savaşa kendimizi bu kadar kaptırıp savaşın kendisini unutamayacağımızı hatırlatmaya geldin. Alkolikler, ayık geçirdikleri süreyi anmak için iyileşme madalyaları alıyor. Bizler de kilisede değişmek isteyen homoseksüeller için o simge olmalıyız."

"Zoe'nin değişmeyi isteyip istemediğinden emin değilim..."

"Hamile bir kadına kürtaj olmamasını söyleyemeyeceğimizi çoktan öğrendik; ona danışmanlık, destek ve evlat edinme olasılıkları sunarak doğru olanı yapmasına yardımcı olmalıyız. Aynı nedenle de öylece oturup eşcinselliğe sapmanın yanlış olduğunu söyleyemeyiz. O insanları kiliseye getirip doğru olanı nasıl yapacaklarını *göstermeyi* de istemeliyiz."

Vaizin rehberlik yapmaktan söz ettiğini ancak anlamıştım. Zoe sanki ormanda kaybolmuştu. Onu benimle gelmeye hemen ikna edemeyebilir ama bir harita sunabilirdim. "Sizce onunla konuşmalı mıyım?"

"Kesinlikle, Max."

Ama bizim bir geçmişimiz var.

Ayrıca benim de bu İsa Mesih ile yeniden doğma işinde ikna edici olacak kadar uzun süre geçirdiğim söylenemez.

Ve...

Bana acı verse de...

Beni yetersiz bir erkek olarak gösterse de...

Onun hatalı davrandığını söylemek benim ne haddime?

Bu son düşünceyi Vaiz Clive'ye söylemek bir yana, kendime bile itiraf edemiyordum.

"Kilisenin söyleyeceklerini dinlemek isteyeceğini sanmıyorum," dedim.

"Kolay bir sohbet olacağını asla söylemedim, Max. Ancak bu cinsel etikle ilgili değil. Bizler eşcinsellik karşıtı değiliz. Biz İsa yanlısıyız."

Bu şekilde ifade edilince her şey daha belirginleşiyordu. Zoe'nin peşinden beni kırdığı veya kızgın olduğum için değil, sırf ruhunu kurtarmak amacıyla gidecektim. "Peki, ne yapmam gerekiyor?"

"Dua et. Zoe günah çıkarmak zorunda. Eğer yapamıyorsa, bunun olması için dua edeceksin. Onu sürükleyerek bize getiremezsin; yardım almaya zorlayamazsın. Ama bir alternatif olduğunu görmesini sağlayabilirsin." Masasının başına oturup döner kartoteksini karıştırdı. "İstenmeyen hemcins çekimiyle mücadele eden, onun yerine Hıristiyan dünya görüşünü benimseyen üyelerimiz var."

Cemaati -mutlu aileleri, aydınlık yüzleri, gözlerdeki kutsal ruhtan geldiğini bildiğim parıltıyı- düşündüm. Bu insanlar benim dostlarımdı, ailemdi. Kimlerin eşcinsel hayat tarzı yaşadığını çıkarmaya çalıştım. Pazar günleri taktığı kravatlar her zaman karısının bluzuyla aynı renk olan kuaför Patrick ya da şehir merkezindeki beş yıldızlı restoranda pasta şefi olan Nick.

"Pauline Bridgman ile tanışmışsındır herhalde?" dedi Vaiz Clive.

Pauline mi? Gerçekten mi?

Daha önceki gün kilise yemeği için tavuklu turtaları hazırlarken onunla birlikte havuç doğramıştık. Ufak tefek, kalkık burunlu ve çok ince kaşlı bir kadındı. Yürürken ellerini çok kullanırdı ve pembe giymediği bir günü bile hatırlamıyordum.

Lezbiyenleri düşündüğüm zaman gözümde kaba görünüşlü ve kavgacı, dik saçlı, bol pantolonlu, pazen gömlekli kadınlar canlanırdı. Bu elbette ki basmakalıp bir görüş... Ama ne olursa olsun, Pauline Bridgman'ın zamanında eşcinsel olduğunu gösteren herhangi bir şey yoktu.

Diğer yandan, Zoe'de de o yönde en ufak belirti algılamamıştım.

"Pauline, Exodus International'dan yardım aldı," diye devam etti vaiz. "Eskiden Sevgi Galip Geldi konferanslarında eşcinselliği bırakma deneyimini anlattığı konuşmalar yapardı. Rica edersek hikâyesini Zoe ile memnuniyetle paylaşacağını düşünüyorum."

Vaiz Clive küçük bir kağıda Pauline'nin telefon numarasını yazarken, "Bunu düşüneyim," diye lafı geveledim.

"Sana bunu denemekle kaybedecek neyin olduğunu sorabilirim. Ama burada önemli olan o değil." Vaiz, gözlerinin içine bakmamı bekledi. "Asıl mesele, Zoe'nin kaybedebilecekleri."

Sonsuz kurtuluş.

Artık karım olmasa bile.

Beni aslında hiç sevmemiş olsa bile.

Kağıdı aldım, ortadan katladım ve cüzdanıma yerleştirdim.

O gece rüyamda hâlâ Zoe ile evli olduğumu gördüm. Benim yatağımda sevişiyoruz. Elimi kalçasından yukarı kaydırıp belinin kavisine koyuyorum. Yüzümü saçlarının arasına gömüyorum. Dudaklarını, boğazını, boynunu, göğsünü öpüyorum. Sonra göbeğinde duran elime baktım.

Benim elim değil.

Başparmağında yüzük var: ince bir altın bant.

Ve kırmızı oje.

'*Ne oldu*?' diye soruyor Zoe.

'*Bir sorun var*,' diyorum.

Bileğimi yakalayıp beni kendine çekiyor. '*Hiçbir sorun yok.*'

Ama kalkıp sendeleyerek banyoya gidiyorum ve ışığı açıyorum. Aynaya bakınca Vanessa'nın yüzünü görüyorum.

Uyanınca çarşafların terden sırılsıklam olduğunu hissettim. Reid'in konuk odasındaki yatağımdan çıktım ve banyoda (aynaya bakmamaya özen göstererek) yüzümü yıkayıp, başımı musluğun altına soktum. Artık uyumama imkân yok; bir şeyler atıştırmak için mutfağa gittim.

Ve sabahın üçünde uyanık tek kişinin kendim olmadığını şaşkınlıkla gördüm.

Liddy mutfak masasının başına oturmuş, bir peçeteyi küçük parçalara ayırıyordu. Geceliğinin üstüne beyaz bir sabahlık giymişti. Liddy gecelik kullanırdı; ince kotondan yapılmış, yakasıyla eteklerine küçük güller işlenmiş geceliklerden. Zoe ise genellikle çıplak yatardı ve bir şey giydiği zaman da bu ya benim tişörtlerimden ya da boxer külotlarımdan biri olurdu.

"Liddy," dedim ve sesimi duyunca yerinde sıçradı. "İyi misin?"

"Beni korkuttun, Max."

Liddy bana hep narin biri gibi görünmüştü; melekleri hayalimde canlandırdığım gibi tiril tiril, hassas ve uzun süre bakılamayacak kadar güzel. Fakat o anda çökmüş görünüyordu. Gözlerinin altında morluklar vardı, dudakları çatlamıştı. "Seni yatağa götürmemi ister misin?" diye sordum şefkatle.

"Hayır... İyiyim."

"Bir fincan çay ister misin?" dedim bu kez. "Veya sana biraz çorba yapabilirim."

Başını iki yana sallayınca şelale gibi dökülen altın sarısı saçları dalgalandı. Kendi mutfağında yalnız kalmak istediği o kadar belliyken orada olmak doğru gelmiyordu. Ama onu yalnız bırakmak ne derece doğruydu acaba? "Reid'i çağırabilirim," dedim.

"Bırak uyusun." Soluğunu koyuverdi ve bunu yapınca parçaladığı peçetelerle oluşturduğu küçük öbek uçuşup yere dağıldı. Liddy parçaları toplamak için eğildi.

"Ben yapayım."

Liddy parçalara ulaşamadan eğildim ama beni itekledi. "Dur," dedi. "Lütfen dur!" Elleriyle yüzünü örttü. Sesini duyamıyor ama omuzlarının titrediğini görüyordum. Ağlıyordu.

Ne yapacağımı bilemediğimden, çekinerek sırtını sıvazladım ve "Liddy?" diye fısıldadım.

"Siktirin be! Artık herkes bana bu kadar iyi davranmayı bıraksın!"

Ağzım açık kalmıştı. Tanıdığım onca yıl boyunca Liddy'nin küfür ettiğini hiç duymamıştım.

Anında kıpkırmızı kesildi. "Özür dilerim," dedi. "Bilmiyorum... Bana neler olduğunu bilmiyorum."

"Ben biliyorum." Liddy'nin karşısındaki sandalyeye oturdum. "Hayatın. Hayatın düşündüğün şekilde gelişmiyor."

Liddy daha önce hiç görmemiş gibi uzun süre baktı bana. İki elini elimin üstüne koydu ve "Evet," diye fısıldadı. "Aynen öyle." Sonra kaşlarını çatar gibi oldu. "Sen neden ayaktasın?"

Elimi çekerken, "Susamıştım," dedim.

♠

"Unutma," dedi Pauline, Kaplumbağa Volkswagen'inden inerken, "Bugün her şey aşkla ilgili. Onu hazırlıksız yakalayacağız; bizden nefret ve yargılama beklerken ona başka bir şey sunacağız."

Başımla onayladım. Doğruyu söylemek gerekirse, Zoe'yi benimle buluşmaya ikna etmek bile düşündüğümden zor olmuştu. Uydurma gerekçelerle, imzalaması gereken evraklar ya da boşanmayla ilgili olarak konuşulması gereken bir konu olduğunu söyleyerek buluşma ayarlamaya çalışmak doğru gelmedi bana. Vaiz Clive yanımda durup doğru kelimeleri bulmam için dua ederken cep telefonunu aradım ve marketteki karşılaşmanın çok hoş olduğunu söyledim. Vanessa hakkındaki haberin beni çok şaşırttığını ve birkaç dakika ayırabilirse oturup konuşmak istediğimi anlattım.

Evet, itiraf ediyorum: Pauline'nin de orada olacağını söylememiştim.

İşte tüm bunlardan ötürü, Zoe tanımadığım o evin (bir çıkmaz sokaktaki etkileyici ön bahçeye sahip eğik çatılı yapının) kapısını açınca bakışlarını benden Pauline'ye çevirip kaşlarını çattı. "Yalnız geleceğini sanıyordum, Max."

Zoe'yi başka birinin evinde, elinde benim bir Noel'de aldığım ve üstünde 'TİTRİYORUM' yazan kupayla görmek çok tuhaf gelmişti bana. Ayağının dibinde düzensiz bir şekilde koyulmuş ayakkabılar vardı; bazılarını tanıyordum, bazıları yabancıydı. Göğsümün sıkıştığını hissettim.

"Hanımefendi kiliseden bir arkadaşım," dedim. "Pauline, bu Zoe."

Pauline artık eşcinsel olmadığını söylediği zaman elbette inanmıştım ona ama yine de Zoe ile tokalaşmasını izlemekte zorlanmama yol açan bir şey vardı. Gözlerinde bir parıldama oluyor mu? Zoe'nin elini gerektiğinden fazla tutuyor mu? Bunların hiçbiri olmadı.

"Ne yapmaya çalışıyorsun, Max?" diye sordu Zoe.

Kapıya gelen satıcılara onların laf kalabalığını dinleyecek zamanı olmadığını göstermek için yaptığı gibi kollarını kavuşturmuştu. Bir şeyler söylemeye çalıştım ama vazgeçip ağzımı kapattım.

"Burası gerçekten çok güzel bir ev," dedi Pauline.

"Teşekkür ederim. Kız arkadaşımın evi."

Kelimeler bende bomba etkisi yaratmıştı ama Pauline duymuş gibi değildi. Zoe'nin arkasındaki duvarda asılı olan fotoğrafı işaret ederek, "Orası Block Adası mı?" diye sordu.

"Galiba," diyerek döndü Zoe. "Vanessa küçükken orada yazlık evleri varmış."

"Teyzemin de vardı," dedi Pauline. "Hep oraya tekrar gideceğimi söylüyorum ama yapamadım."

Zoe yüzüme baktı. "Rol yapmayı bırakabilirsiniz, Max. Size karşı dürüst olacağım. Konuşacak hiçbir şeyimiz yok. Ebedi Cennet Kilisesi'nde kaybolup gitmek istiyorsanız, bu sizin bileceğiniz iş. Ama sen ve misyoner arkadaşın beni ikna etmeye geldiyseniz bilin ki öyle bir şey olmayacak."

"Buraya seni ikna etmeye gelmedim," diye atıldım. "Aramızda neler yaşanmış olursa olsun, sana önem verdiğimi bilmen gerek. Sadece doğru seçimler yaptığından emin olmak istiyorum."

Zoe'nin gözleri birden ışıldadı. "*Sen* mi bana doğru seçimler yapma konusunda vaaz veriyorsun? Bu çok komik, Max."

"Bazı hatalar yaptım," diye itiraf ettim. "Her gün hata yapıyor bile olabilirim. Mükemmel olmadığımı biliyorum. Hiçbirimiz mükemmel değiliz ve... Ve işte bu nedenle hissettiğin şeylerin senin hatan olmadığını söylediğim zaman beni dinlemelisin. Bu *başına gelen* bir şey. Ama sen *bu* değilsin."

Bir an gözlerini kırpıştırarak bana baktı; söylediklerimi çözmeye çalışıyordu. Anladığı anı yakaladım. "Vanessa'dan bahsediyorsun... Aman Tanrım! Eşcinsellik karşıtı haçlı seferini benim kapıma getirdin." Paniklemiş gibi Pauline'ye bakarken kollarını iki yana açtı ve "Haydi bakalım, Max," dedi en alaycı tavrıyla. "Dejenere yaşam tarzım hakkında neler söyleyeceğini sabırsızlıkla bekliyorum. Nasılsa bütün günümü hastanede ölmek üzere olan çocuklarla geçirdim. Komik bir söylev hoşuma gidebilir."

"Belki gitsek daha iyi olacak," diye mırıldandım Pauline'ye ama o yanımdan geçip içeriye girdi ve kanepeye oturdu.

"Ben de eskiden aynı senin gibiydim," diye anlatmaya başladı. "Bir kadınla birlikte yaşıyor, onu seviyor ve homoseksüel olduğumu

sanıyordum. Tatile çıkmıştık, bir lokantada yemek yiyorduk. Garson kız önce kız arkadaşımın siparişini aldı, sonra bana dönüp, 'Siz ne isterdiniz, beyefendi?' diye sordu. Eh, şimdiki gibi görünmediğimi belirtmem gerek. Kızların bana âşık olması için erkek gibi giyiniyordum. O şekilde doğduğuma kesinlikle inanıyordum, çünkü herkesten farklı olduğumu hissettiğimi hatırlıyordum. O gece çocukluğumdan beri yapmadığım bir şey yaptım: Otel odasındaki komodinin çekmecesinden İncil'i aldım ve okumaya başladım. Tamamen tesadüfen Levililer bölümünü: *Bir erkekle, bir kadınla yatar gibi yatmayın; iğrenç bir şeydir bu*. Ben erkek değildim ama Tanrı'nın benden bahsettiğini biliyordum."

Zoe dünyanın en saçma şeyini duymuş gibi gözlerini devirdi. "Kutsal kitap konusunda biraz paslanmış olabilirim ama boşanmaya izin verilmediğinden emin olduğumu söyleyebilirim. Ama mahkemeden kararını aldıktan sonra kapına dayanmadım, Max."

Pauline o hiç konuşmamış gibi devam ediyordu. "Kim olduğumu yaptıklarımla ayırt edebileceğimi anlamıştım: Ben eşcinsel değildim, eşcinsel olarak tanımlanmıştım. İnsanların öyle doğduğunu iddia eden araştırmaları tekrar okudum, içinden kamyon geçebilecek büyüklükte boşluklar ve hatalar buldum. Bir yalana aldanmıştım. Bunu anladıktan sonra bazı şeylerin değişebileceğini de anladım."

"Yani..." dedi Zoe nefesini tutarak, "O kadar kolay mı? Kırk kere söylersem olacak mı? Tanrı'ya inandığımı söyleyeceğim ve mucizevi bir şekilde kurtulacağım. Eşcinsel olmadığımı beyan edecek ve Tanrı'ya şükür, iyileşeceğim. Hatta Vanessa şu anda kapıdan girecek olsa onu çekici bile bulmayacağım, öyle mi?"

Vanessa, Zoe bir büyü yapmış gibi ceketinin düğmelerini çözerek içeriye girdi ve "Biri benden mi bahsetti?" diye sordu.

Zoe yanına gidip dudaklarına hafif bir öpücük kondurarak ona merhaba dedi.

Her zaman yaptıkları bir şeymiş gibi.

Sanki midemi bulandırmayacakmış gibi.

Son derece doğalmış gibi.

Zoe dönüp Pauline'ye baktı. "Tüh! İyileşmemişim galiba."

Vanessa bizi süzmeye başlamıştı. "Misafir beklediğini bilmiyordum."

"Bu Pauline ve tabii ki Max'ı tanıyorsun," dedi Zoe. "Buraya cehenneme gitmemizi engellemek için gelmişler."

Vanessa onun kolunu usulca tuttu. "Bir dakika konuşabilir miyiz?" Zoe'yi mutfağa yönlendirmişti.

Dinlemek için dikkat kesilmem gerekti ama söylediklerinin çoğunu yakalamayı başardım.

"Sana evimize birilerini davet edemeyeceğini söylemeyeceğim ama... Bu ne böyle, Tanrı aşkına?"

"Kimse akıllarını kaybettiklerini, hayal gördüklerini söylemezse bunu nasıl anlayacaklar, Vanessa?"

Biraz daha konuşuyorlar ama sesleri artık anlaşılmayacak kadar boğuk. Tedirgin bir halde Pauline'ye baktım.

"Merak etme," dedi kolumu sıvazlayarak. "İnkâr, normal bir tepkidir. İsa Mesih bu hanede dikkate alınmıyormuş gibi görünse de kelamını yaymamızı istiyor. Az önce yaptığım türden bir konuşmanın her zaman ahşaba doğal cila sürmek gibi olduğunu düşünürüm: Zımparalasan bile içine biraz işlemiştir ve asla çıkartamazsın. Zoe biz gittikten uzun zaman sonra söylediklerimizi düşünüyor olacak."

Bir parça çam tahtasının üstüne cila sürmek, sadece ahşabın dış görünüşünü değiştirir; çamı mauna dönüştürmez. Acaba Pauline işin bu yanını hiç düşünmüş müydü?

Vanessa, oturma odasına giren Zoe'nin hemen arkasındaydı. "Bunu yapma," diye yalvarıyordu. "Bir zenci ile birlikte olsan bunu tartışmak için Ku Klux Klan'ı evine davet eder miydin?"

"Yapma, Vanessa," dedi Zoe umursamaz bir tavırla. Sonra Pauline'ye döndü. "Özür dilerim. Ne diyordunuz?"

Pauline ellerini kucağında birleştirdi. "Galiba kendi keşif deneyimimden söz ediyorduk," deyince Vanessa bir şeyler mırıldandı. "Aynı cinsten birini çekici bulma konusunda birçok nedenle duyarlı olduğumu anlamıştım. Annem Iowa'lı bir çiftlik kızıydı; sabahın dördünde kalkıp kahvaltıdan önce dünyayı değiştiren bir kadındı. Ellerin çalışmak için yapıldığına ve düşersen ya da ağlarsan zayıf olduğuna inanıyordu. Babam devamlı yolculuktaydı, hiçbir zaman yoktu. Ben de bir erkek Fatma olup çıkmıştım. Evde bebeklerimle oynamak yerine erkek kardeşlerimle futbol oynamak istiyordum. Ve elbette beni cinsel açıdan taciz eden bir de kuzen vardı."

"Elbette," diye mırıldandı Vanessa.

Pauline ona döndü. "Tanıdığım eşcinsel kimlik kabullenmiş insanların hepsi bir tür tacize maruz kalmıştır."

Sıkıntıyla Zoe'ye baktım. O taciz edilmedi. Bana söylerdi.

Öte yandan bana kadınlardan hoşlandığını da söylemedi.

"Bir tahminde bulunayım," dedi Vanessa. "Annenle baban eşcinsel olduğunu söylediğin zaman bunu pek de memnuniyetle karşılamadı."

Pauline gülümsedi. "Annem ve babamla şimdi mükemmel bir ilişkimiz var. O kadar çok şey geçirdik ki... Tanrım! Kendimi eşcinsel olarak tanımlamam onların suçu değildi. Uğradığım tacizden kendi cinsiyetimi güvence altına almama ve kadınların ikinci sınıf vatandaş olduğunu düşünmeme kadar bir sürü etken vardı. Belirli bir şekilde davranmaya başlamamın nedeni bu etkenlerin birleşimiydi. Ve o davranış şekli beni İsa'dan uzaklaştırmıştı. Merak ediyorum..." Zoe'ye dönmüştü bu kez de. "Sen neden kendi cinsinle ilişkiye açık olduğunu düşünüyorsun? Daha önce mutlu bir evlilik geçirdiğine göre belli ki böyle doğmamışsın."

"O kadar mutlu bir evliliği vardı ki boşandı," diye araya girdi, Vanessa.

"Doğru," diyerek kabullendim bu yorumu. "Bana ihtiyacın olduğu zaman yanında değildim, Zoe. Ve bunu asla telafi edemem. Ama aynı hatanın iki kez yapılmasını önleyebilirim. Seni anlayan, seni yargılamayacak ve seni yaptığın şeylerle değil, olduğun gibi sevecek insanlarla tanışmana yardımcı olabilirim."

Zoe biraz yana kayıp Vanessa'nın koluna girdi. "O insan burada."

"Yapamazsın..." Dilim dolanıyordu sanki. "Sen eşcinsel değilsin, Zoe. Öyle değilsin."

"Belki doğrudur bu," dedi Zoe. "Belki eşcinsel değilim. Belki bir kereliğine olan bir şeydir. Ama şunu biliyorum: Bu ilişkinin bir kerelik olmasını ve hayatım boyunca devam etmesini istiyorum. Vanessa'yı seviyorum. Ve evet, o bir kadın. Beni lezbiyen yapan buysa, öyle olsun."

İçimden dua etmeye başladım. Ayağa kalkıp çığlık atmaya başlamamak için dua ediyordum. Zoe'nin en kısa sürede mutsuz olması ve İsa Mesih'in hemen karşısında durduğunu görmesi için dua ediyor-

dum.

"Ben de etiketlerden hoşlanmam," dedi Pauline. "Tanrım, bana bir bakın! Kendime eski eşcinsel demekten bile hoşlanmıyorum, çünkü bu ifade kimilerince homoseksüel olarak doğduğum anlamına gelebiliyor. Kesinlikle olmaz: ben heteroseksüel, dinine bağlı bir Hıristiyan kadınım. Pantolondan çok etek giyiyorum. Makyaj yapmadan evden çıkmam. Ve sen de eğer Hugh Jackman'ın sokakta önünde yürüdüğünü görsen gidip ona..."

"Bir erkekle yattın mı?" Vanessa'nın sesi kurşun gibi gelmişti.

Pauline kıpkırmızı kesilerek, "Hayır," diye itiraf etti. "Bu dediğin kilisenin temel inançlarına ters düşer, zira evli değilim."

"Ne kadar uygun bir gerekçe!" Vanessa dönüp Zoe'ye, "Yirmi dolara bahse girerim ki Megan Fox onu Göklerdeki Babamız duasını söylemek için gereken zamanda baştan çıkarabilir."

Pauline tuzağa düşmedi. Gözlerinde acıma ifadesiyle baktı Vanessa'ya. "Benim hakkımda istediğini söyleyebilirsin. Bu öfkenin nereden kaynaklandığını biliyorum. Ben de bir zamanlar senin gibiydim çünkü. Seninki gibi bir hayat sürmenin, benim gibi bir kadına bakıp tam bir çatlak olduğunu düşünmenin ne demek olduğunu biliyorum. Evde tuvalet masama kitaplar bırakıldı, mutfak masasında kahve fincanımın altına makaleler koyuldu; annemle babam beni eşcinsel kimliğimden vazgeçmeye zorlamak için elinden gelen her şeyi yaptı ve hepsi sadece kesinlikle haklı olduğumu düşünmeme yol açtı. Ama Vanessa... Burada onlar gibi bir rol üstlenerek bulunmuyorum. Size kitaplar vermeyeceğim; telefonlar edip peşinize düşmeyeceğim; yakın arkadaşınızmışım gibi davranmayacağım. Buraya yalnızca sen ve Zoe hazır olunca -ki bir gün hazır olacağınıza inanıyorum- İsa Mesih'in beklentilerini, kendi ihtiyaçlarınızdan fazla öncelik vermek için aradığınız kaynakları sağlayabileceğimi söylemek için geldim."

"Bir dakika!" dedi Zoe "Doğru mu anladım? Şu anda hemen değişmem gerekmiyor mu? Daha sonra yapabilir miyim bunu?"

"Kesinlikle," diye atıldım. Bu bile doğru yolda atılmış bir adım sayılmaz mıydı?

"Ama her şeye rağmen ilişkimizin yanlış olduğunu düşünüyorsunuz."

"İsa Peygamber öyle düşünüyor," diye cevap verdi Pauline.

"İncil'e bakın ama farklı düşünüyorsanız, onu yanlış yorumluyor-sunuz demektir."

"On yıl süreyle soru-cevaplı din kursuna gittim, biliyor musun?" dedi Vanessa. "İncil'de poligaminin iyi bir fikir olduğunun söylendiğin-den eminim. Ve istiridye yememiz gerektiği de yazılı."

"Bir şeyin İncil'de yazılı olması, Tanrı'nın gerçek niyetinin bu oldu-ğu anlamına gelmez..."

"Daha şimdi İncil'de yazılıysa doğru olduğunu söyledin!" diye di-retti Vanessa.

Pauline çenesini biraz kaldırdı. "Buraya anlambilimi incelemesi yapmaya gelmedim. Homoseksüelliğin zıttı heteroseksüellik değildir. Kutsallıktır. İşte bu nedenle buradayım. Başka bir yol, daha iyi bir yol olduğunun canlı kanıtı olarak yani."

"Bütün bunlar 'öteki yanağı uzatma' meselesiyle nasıl bağdaşı-yor?"

"Ben sizi yargılamıyorum," dedi Pauline. "Sadece İncil ile bağlan-tılı dünya görüşümü anlatıyorum."

"O halde," dedi Vanessa ona doğru bir adım atarak, "Galiba iyi ifade edemedin ya da benim göremeyeceğim kadar belirsiz, ince bir ayırım var. Beni ben yapan şeyin yanlış olduğunu ne hakla söyleyebili-yorsun? Ne cüretle senin gibi olduğum sürece hoşgörü göstereceğini dayatabiliyorsun? Hangi yetkiyle sevdiğim biriyle evlenemeyeceğimi veya çocuk evlat edinemeyeceğimi, cinsel eğilimlerin ten rengi ya da engelliliklerin aksine değiştirilebileceğini düşündüğün için eşcinsel haklarının medeni hak olamayacağını ileri sürebiliyorsun? Ama bilme-diğin ya da gayet iyi bilip kabullenmeye yanaşmadığın bir şey var: Bu iddiaların kesinlikle tutarlı bir tarafı yok, çünkü dinini değiştirebiliyorsun ve dinsel özgürlük hâlâ yasalarla korunuyor. Ben de *sırf* bu nedenle ikiyüzlü ve fanatik kıçlarınıza birer tekme atıp kovmak yerine evimi terk etmenizi kibarca isteyeceğim."

Zoe de onun yanına gitmişti. "Çıkarken kapının size arkadan çarpmamasına dikkat edin," dedi.

♠

Eve dönerken yağmur yağmaya başladı. Sileceklerin temposunu

dinliyor ve Zoe'nin yolcu koltuğunda oturduğunu, parmaklarıyla torpido gözüne vurarak tempo tuttuğunu hayal ediyordum.

"Sana kişisel bir şey sorabilir miyim?" dedim Pauline'ye dönerek.

"Elbette."

"Hiç... Şey yapıyor musun? Yani özlüyor musun?"

Pauline yan gözle bana baktı. "Bazıları özler. Yıllarca mücadele eder. Diğer tüm bağımlılıklar gibi. Ama nihayetinde bunun bir uyuşturucu olduğunu anlar ve hayatlarının parçası olmasına izin vermemeye karar verirler. Şansları varsa tamamen iyileştiklerine inanır ve gerçek bir kimlik değişimi yaşayabilirler. O kadar şanslı olmasalar bile yine de sabahları kalkıp kimi duygusal ayartmalara kapılmadan bir gün daha geçirmeleri için Tanrı'ya dua ederler."

Sorumu yanıtlamamıştı.

"Hıristiyanlar asırlardan beri birçok şeyle mücadele etmeye koşuyor," diye devam etti Pauline. "Bu da onlardan biri."

Bir keresinde Zoe ile birlikte hastalarından birinin düğününe gitmiştik. Yahudi düğünüydü ve daha önce hiç görmediğim takılarla ve tanık olmadığım geleneklerle, bilmediğim bir dildeki dualarla gerçekten çok güzeldi. Gelinle damat bir gölgeliğin altında durmuştu. Törende haham, damada dönüp peçeteye sarılı bir şarap bardağını ayağıyla ezmesini söylemişti. "Evliliğiniz, bu parçaları birleştirmek için gereken süre kadar uzun sürsün," demişti. Sonra herkes yeni evli çifti kutlarken oraya gitmiş ve çimenlerin üstünde duran peçetenin içinden küçük bir cam parçası almıştım. Ve eve dönerken o parçayı okyanusa atmıştım; böylece bardak bir daha asla tekrar birleştirilemeyecek ve o çift sonsuza dek ayrılmayacaktı.

Zoe ne yaptığımı sorunca anlatmıştım ve o da beni eskisinden de çok sevdiğini söylemişti.

Kalbim o şarap bardağı gibi. Bütüne ulaşması gereken ama her şeyi çok bildiğini bir salak sayesinde o şansı asla yakalayamayacak bir şey gibi.

Zoe

Herkes cinsel hayatımızın nasıl olduğunu soruyor.

Bariz nedenlerle ve hayal bile edemeyeceğiniz diğer birçok nedenden ötürü bir erkekle birlikte olmaktan farklı. Her şeyden önce daha duygusal ve bir şeyler kanıtlamak gerekmiyor. Yumuşak ve şefkat dolu anlar var, hassas ve yoğun zamanlar oluyor. Ama baskın rol oynayan bir erkekle pasif kalan kadın arasındaki sevişme gibi değil: Sırayla koruyan ve korunan oluyoruz.

Bir kadınla yapılan seks, erkekle olmasını dilediğiniz ama çok ender yaşayacağımz şekilde gelişir. Önemli olan ulaşılmak istenen yer değil, yolculuğun kendisidir. Bitmeyen bir ön sevişme. Karnınızı içinize çekmek zorunda kalmama ve selülitleri düşünmeme özgürlüğü. '*Bu çok güzel,*' ve daha da önemlisi, '***Bu değil,***' diyebilme özgürlüğü. İlk zamanlar daha kaslı bir göğse yaslanmaya alışmışken Vanessa'nın kollarının arasına kıvrılmanın tuhaf geldiğini itiraf etmeliyim. Ama o da itici değildi; sadece alışmadığım bir şeydi, sanki

uzun süre çölde yaşadıktan sonra aniden yağmur ormanlarına taşınmışım gibiydi. Başka tür bir güzellik.

Bir erkek meslektaşımın Vanessa ile birlikte olduğumu öğrendiğini gözlerinden okuyabiliyorum; geçirdiğimiz her gecenin 'kız kız üstünde' temalı porno videosu gibi olduğunu düşünüyor. Oysa eskiden cinsel hayatım nasıl Brad Pitt ile çekilmiş bir sevişme sahnesine benzemiyor idiyse, şimdiki cinsel hayatım da onların düşündüğü şeye benzemiyor. Bir erkekle yatabilirim ama zevk alacağımı, kendimi şu anki kadar güvende hissedeceğimi veya cüretkâr olabileceğimi sanmıyorum. Bu nedenle Vanessa içimi doldurmasa bile -en azından kelimenin tarif ettiği anlamı- ben kendimi dopdolu hissediyorum ve bu çok daha iyi.

Max ile yaşadığım evlilikle Vanessa ile olan ilişkim arasındaki temel farkın seksle hiç ilgisi yok. Dengeyle alakalı sadece. Max eve geldiği zaman moralinin nasıl olduğunu, iyi bir gün geçirip geçirmediğini sorgular ve onun o doğrultuda ihtiyaç duyduğu kişi haline dönüşürdüm. Vanessa ile birlikteyken evde sadece kendim oluyorum.

Vanessa ile uyanıyor ve düşünüyorum: *Yanımda yatan, benim en yakın dostum. Hayatımdaki en harika insan.* Uyanıyor ve düşünüyorum: *Benim kaybedecek çok daha fazla şeyim var.*

♠

Her gün ayrı pazarlık. Vanessa ile oturup kahvemizi içiyoruz ve o -eskiden Max'ın yaptığı gibi- gazeteye gömüleceğine birlikte ne yapacağımızı tartışıyoruz. Artık onun yanına taşındığım için evi idare etmemiz gerekiyor. Patlayan ampulleri değiştirmesi ya da çöpü çıkarması beklenen bir erkek yok. Ağır bir şeyin kaldırılması gerektiğinde bunu birlikte yapıyoruz. Birimizin çimleri biçmesi, faturaları ödemesi, yağmur oluklarını temizlemesi gerekiyor.

Evliyken Max bana akşam yemekte ne olduğunu, ben ona kuru temizlemeden eşyaları alıp almadığını sorardım. Şimdi gündelik görevlerimizi Vanessa ile birlikte belirliyoruz. Vanessa'nın okuldan eve dönerken bir iş halletmesi gerekiyorsa, o arada yemek alıp paket yaptırabilir. Eğer o gün ben şehre ineceksem arabasını alıyor ve benzin dolduruyorum. Mutfakta iki kadın olduğu zaman çok fazla konuşma ve çok fazla işbirliği oluyor.

Çok komik. Eşcinsellerin hayatlarını paylaştıkları insanlardan söz ederken *partner* kelimesini kullanması bana tuhaf gelirdi. Heteroseksüel eşler partner değil miydi yani? Şimdi bunun öyle olmadığını, bir kokteylde 'diğer yarım' dediğiniz kişiyle sizi gerçekten tamamlayan kişi arasında fark olduğunu anlıyorum. Vanessa ile aramızdaki dinamiği keşfetmemiz gerekiyor, çünkü bu geleneksel karı-koca anlaşması değil. Bunun sonucunda daima birlikte karar veriyoruz. Her zaman birbirimize başka seçenekler sunuyoruz. Hiçbir varsayımda bulunmuyoruz. Böylece duygularımızın incinmesi olasılığı çok daha az oluyor.

Şimdiye kadar, yani ilişki bir ayını tamamlarken yanaklardaki kızarmanın, mahcubiyetin biraz azaldığını, Vanessa'yı sevdiğimi ama baştaki kadar âşık olmadığımı düşünmüş olabilirsiniz ama bu doğru değil. İşimde önemli bir şey olduğu zaman sabırsızlıkla konuşmak istediğim tek kişi hâlâ Vanessa. Histerektomi ameliyatımdan üç ay sonra hâlâ kansersiz olduğum için birlikte kutlama yapmak istediğim insan Vanessa. Pazar günü birlikte tembellik yapmak istediğim kişi Vanessa. Bu nedenle de hafta sonlarında normalde bölüşerek yapabileceğimiz işler iki misli zaman alıyor çünkü birlikte yapıyoruz. Beraber mümkün olduğunca fazla zaman geçirmek istediğimize göre neden olmasın ki?

Böyle yaşıyordum ve mart ayında bir cumartesi günü öğleden sonra markette salata soslarının üzerindeki etiketleri okurken Max yanıma gelince aklımdan hiçbir şey geçmeden ona sarıldım. (Siyah takım elbisesiyle incecik kravatına bakmamaya çalışarak.) Cool gençler gibi giyinirse öyle olacağım sanan liseli çocuklara benziyordu ama...

Vanessa'nın arkamda tanıştırılmayı beklerken gerildiğini hissediyordum. Ama kelimeler boğazımda düğümlenerek çıktı.

Max elini uzattı ve Vanessa ile tokalaştı. Cehennem öyle bir şey olmalıydı. Zamanında sevdiğim erkek ve onsuz yaşayamayacağım kadın karşı karşıya. Vanessa'nın ne istediğini, ne beklediğini biliyordum. Onu öylesi bir nedenle terk etmeyeceğime dair ettiğim sözleri kanıtlamak için mükemmel bir sahne. Yapmam gereken tek şey, Max'a Vanessa ile ilişkim olduğunu söylemekti.

Peki, neden yapamıyorum bunu?

Vanessa bana baktı ve dudakları gerildi. "Ben sebze almaya gidiyorum," deyip uzaklaşırken içimde bir şeyin, sıkı sıkıya bağlanmış bir ipin koptuğunu hissettim sanki.

Max'ın arkadaşı -onunla aynı takım elbiseden giymiş bir klon- geldi yanımıza. Gırtlağındaki âdem elması ardı ardına yutkundukça inip kalkıyordu. Mırıldanarak merhaba dedim ama adamın omzunun üzerinden sebze reyonunu görmeye çalışıyordum. Vanessa arkası bana dönük şekilde orada duruyordu. Sonra kulağıma Max'ın beni kilisesine davet ettiği çalınır gibi oldu.

'*Hiç şansın yok,*' diye düşündüm. Kendimi o homofobik cemaatin önünde Vanessa ile el ele tutuşmuş halde hayal etmiştim. Muhtemelen bizi eski batıda sahtekarlara yaptıkları gibi katranla tavuk tüyüne bularlardı. Bir şeyler mırıldanıp çabucak Vanessa'nın yanına gittim.

"Bana kızdın," dedim.

Vanessa mangoları avucunda yoklamaya devam etti. "Kızgın değilim. Sadece biraz hayal kırıklığına uğradım." Başını kaldırıp bana baktı. "Neden söylemedin ona?"

"Söylemek zorunda mıydım? Bu ikimizden başka kimseyi ilgilendirmez. Biraz önce Max'ın arkadaşıyla tanıştım ve adam bana adını söyledikten sonra, '*Haa, bu arada eşcinsel değilim,*' falan demedi."

Vanessa elindeki meyveyi yerine koydu. "Dünyada pankart taşımayı veya Eşcinseller Gurur Yürüyüşü'ne katılmayı isteyecek son kişi benim," dedi. "Eskiden sevdiğin birine şimdi başkasını sevdiğini söylemenin kolay olmadığını da anlıyorum. Ama yüksek sesle *söylemediğin* zaman insanlar, boş bıraktığın sessizliği kendi aptal varsayımlarıyla doldurur. Senin bir hemcinsinle ilişkide olduğunu bilse Max'ın eşcinsel karşıtı protestolara katılırken yapacağı şeyi biraz daha iyi düşüneceğine inanmıyor musun? Çünkü az sonra karşılaşacağı kalabalığın içinde kimliği olmayan bir homoseksüel değil, *tanıdığı* biri olacak, Zoe." Gözlerini kaçırdı. "Ve ben... Benim

kız arkadaşın olduğumu söylemekten kaytarman, tüm söylediklerine rağmen içten olmadığını, hâlâ kaçış yolları aradığını düşünmeme yol açıyor."

"Söylemememin nedeni..."

"Nedir nedeni? Benden utanıyor musun? Yoksa *kendinden* mi utanıyorsun?"

Çilek kutularının önündeydim. Yumurtalık kanseri teşhisiyle hastaneye yatırılmadan önce botanikçi olan bir hastam vardı. Artık katı gıda yiyemiyordu ve en çok çileği özlediğini söylemişti. Çilek, dünyada tohumları dışarıda olan tek meyveydi ve bu nedenle böğürtlen ailesinden sayılmazdı. Bakarak asla anlamasanız da gül familyasmdandı.

"Dışarıda buluşuruz," dedim Vanessa'ya.

Peşinden koşup Max'ı kamyonetinin yanında yakaladığımda yağmur olanca şiddetiyle indirmek üzereydi. "Yanımdaki kadın..." dedim ona, "Vanessa. O benim partnerim."

Max, aklımı kaybetmişim gibi baktı yüzüme. Yağmurun altında koşarak bunu neden söylemiş olabilirdim? Sonra işimden bahsetmeye başladı ve o zaman Vanessa'nın haklı olduğunu kavradım; yanlış anlamıştı, çünkü ona basit gerçeği söylememiştim.

"Anlamıyorsun," dedim sözünü keserek. "Vanessa benim *yaşam partnerim*. Onunla birlikte yaşıyoruz."

Durumu kavradığı ânı hissettim. Gözlerine kapanan görünmez kepenkleri gördüğüm için değil, benliğimde içimde patlayan tatlı özgürlük duygusu nedeniyle. Max'ın onayına ihtiyacım mı vardı? Tanıdığını sandığı kadın olmayabilirdim ama o da benim tanıdığım adam değildi artık.

Mağazanın giriş saçağının altında alışveriş arabasıyla bekleyen Vanessa'nın yanına dönmek için birkaç adım attım, sonra birden koşmaya başladım.

Yanına ulaşınca, "Ona ne söyledin?" diye sordu Vanessa.

"Bir anlamda seninle sonsuza dek beraber olmak istediğimi,"

dedim. "Ama ne yazık ki sonsuzluk yeterince uzun değil. Bu kelimeleri kullanmamış olabilirim ancak..."

Yüzündeki ifade, aylar süren kış sonrasında ilk çiğdemi gördüğüm zaman hissettiğim duyguları hissettiriyordu bana. *Nihayet.*

Kendimizi yağmurdan sakınmak için başımızı eğip arabaya gittik ve aldıklarımızı yerleştirdik. Vanessa torbaları bagaja koyarken yanımızdan iki çocuk geçti. On, on bir yaşlarındaydı ikisi de. Oğlanın yüzünde ayva tüyleri vardı, kız da sakızını şişirip patlatıyordu. Kolları birbirlerine dolanmıştı; elleri birbirlerinin pantolonunun arka cebindeydi.

Flört etmek bir yana, izleyecekleri filmlerin ebeveyn denetimi altında olmasını gerektirecek yaşta olan çocuklar yanımızdan geçerken kimse dönüp bakmadı bile.

"Hey!" deyince Vanessa elinde bir torbayla bana döndü. Ellerimi yanaklarına koyup onu uzun uzun, yavaş yavaş, güzel güzel öptüm. Bir yandan da, *'Umarım Max seyrediyordur,'* diye düşünüyordum. Umarım bütün dünya izliyordu bizi.

♠

İnsanlar çığlık duyduğu zaman ters yöne koşmaya başlar. Bense gitarımı kapıp hemen o tarafa yönelirim.

"Selam," diyerek sesin geldiği pediyatri odasına daldım. "Yardım edebilir miyim?"

Küçük bir çocuğun kolundan serum çıkartmaya çalışan hemşire rahatlayarak derin bir nefes aldı. "Lütfen gel, Zoe."

Çocuk direnirken onu tutmaya çalışan annesi başıyla selam verdi bana. "Girerken acıdığı için çıkarken de acıyacağını sanıyor."

Oğlanla göz teması kurdum. "Merhaba. Ben Zoe. Senin adın ne?"

Çocuğun alt dudağı titredi. "Carl..."

"Şarkı söylemeyi sever misin, Carl?"

İnatla başını iki yana sallayınca etrafa bakındım ve komodinin

üstünde bir öbek Power Ranger heykelciği olduğunu gördüm. Gitarımı çıkartıp, 'The Wheels on the Bus' şarkısını çalmaya başladım ama sözlerini 'Power Rangers tekme atıyor, tekme atıyor', diye değiştirdim. "Tekme atıyor... Tekme atıyor... Bütün gün boyunca."

Şarkının ortalarına doğru oğlan direnmekten vazgeçip bana baktı. "Atlıyorlar da," dedi.

Sonraki dizeyi beraber söyledik. Max, Power Rangers'ların – kırmızı olanın, pembe olanın ve siyah olanın- yaptığı şeyleri anlatmaya koyuldu, sonra bir ara duralayıp hemşireye baktı. "Ne zaman yapacaksın?"

Hemşire sırıtarak, "Bitti bile," diye yanıt verdi.

Carl'ın annesi şaşkınlıkla bana döndü. "Çok teşekkür ederim."

"Önemli değil. Benimle şarkı söylediğin için teşekkür ederim, Carl."

Odadan çıkıp köşeyi dönmüştüm ki başka bir hemşire koşarak yanıma geldi. "Her yerde seni arıyordum. Marisa'nın yanına gitmen gerekiyor."

Sorunun ne olduğunu söylemesine gerek yoktu. Marisa, lösemi tanısı konmuş ve bir yıldır hastaneye yatıp çıkan üç yaşında bir kız çocuğuydu. Folk müziği şarkıcısı olan babası ona müzik terapisi uygulanması fikrine bayılıyordu, çünkü müziğin insanı ne kadar değiştirebileceğinin farkındaydı. Marisa uyanık ve mutlu olduğu zamanlar bazen ziyaretine gidiyorum ve birlikte onun en sevdiği şarkıları söylüyoruz: 'Ali Baba'nın Çiftliği', 'Ben Bir Küçük Çaydanlığım', 'Johny Jacob Jingleheimer Schmidt', 'Benim Bonnie'm Okyanusta Süzülür'... Bazen kemoterapi tedavisini izler, ellerini buzlu suya sokma ya da Eskimo kulübesi yapma üzerine şarkılar uydururdum. Ama son zamanlarda Marisa o kadar hasta ki ben ve ailesi ilaçla uyuşturularak bir sis bulutu içinde uyurken şarkı söylüyoruz ona.

"Doktor bir saat içinde her şeyin olabileceğini söylüyor," diye mırıldandı hemşire.

Yavaşça Marisa'nın odasının kapısını açtım. Işıklar kapalıydı ve küçük bedeninin üstündeki battaniyenin kat izlerine akşamüstü-

nün gri ışığı yansımıştı. Hareketsiz ve solgundu Marisa; saçsız başını pembe bir örgü bere kapatıyordu, parmaklarında gümüş rengi ojeler vardı. Ablası önceki hafta ojeyi sürerken oradaydım. Ablayla birlikte 'Kızlar Eğlenmek İstiyor' şarkısını söylemiştik ama Marisa şarkı boyunca uyumuştu. Kendinde değildi ve birisinin onunla güzel görünmesini sağlayacak kadar ilgilendiğini anlayamadı.

Marisa'nın annesi kocasının kollarına sokulmuş, sessizce ağlıyordu.

"Michael, Louisa..." dedim. "Çok üzgünüm..."

Cevap vermediler, zaten vermeleri gerekmiyordu. Hastalıklar, yabancılardan bir aile oluşturabilir.

Yatağın yanına bir hastane çalışanı oturmuş, ölmeden önce Marisa'nın el izini alçıya alıyordu. Çocuk bölümünde ölüme yaklaşan hastaların ailelerine sunulan bir hizmet bu. Odada ağır bir hava vardı; sanki hepimiz Marisa'nın yerine nefes alıyorduk.

Bir adım gerileyip Marisa'nın ablası Anya'ya yaklaştım. Anya bana baktığında gözleri kıpkırmızı ve şişti. Elini sıktım ve gitarımı kucağıma alıp doğaçlama yapmaya başladım. Hüzünlü minör akorlar basıyordum.

Michael birden bana dönüp, "Burada böyle durup çalmanı istemiyoruz," dedi.

Bir anda her tarafıma ateş bastı, yanaklarım kıpkırmızı oldu. "Özür dilerim... Hemen gidiyorum."

Michael başını salladı. "Hayır. Marisa için çaldığın şarkıları, onun sevdiği şarkıları çalmam istiyoruz."

Hemen 'Ali Baba'nın Çiftliği'ne başladım ve aile de bana katıldı. Hastane çalışanı Marisa'nın elini alçıya bastırdı, sonra temizledi.

Marisa'ya bağlı makinelerin monitörleri düz çizgiler göstermeye başladığında söylemeyi kesmedim:

"*Benim Bonnie'm okyanusta süzülür. Bonnie'm denizde süzülür.*"

Michael'in kızının yatağının yanında yere çömelişini izledim. Louisa da uzanıp Marisa'nın elini tuttu. Anya iki büklüm olmuş, bir acı origamisi sergiliyordu.

"Benim Bonnie'm okyanusta süzülür. Ah, Bonnie'mi bana geri getirin..."

Tiz bir vızıltı duyuldu ve hemşire odaya girip monitörü kapattıktan sonra elini Marisa'nın alnına usulca koyarak başsağlığı diledi.

Geri getirin

Geri getirin

Ah, Bonnie'mi bana geri getirin...

Şarkıyı bitirdiğimde odadaki tek ses, küçük kızın yokluğunun sesiydi.

"Çok çok üzgünüm..." dedim bir kez daha.

Michael elini uzattı. Ne istediğini beynim anlamamıştı ama anlaşılan bedenim biliyordu. Gitarın penasını uzattım. Michael onu alçıya, Marisa'nın el izinin hemen üstüne bastırdı.

Odadan çıkıncaya kadar kendimi tuttum. Koridorda duvara yaslandım, aşağıya kayıp oturdum ve hıçkırarak ağlamaya başladım. Louisa kızının bedenini nasıl kucakladıysa ben de gitarımı kucağıma alıp ona sarıldım.

Ve sonra...

Bir bebek ağlaması! O giderek isterik hale gelen, tiz, pürüzlü çığlığı duydum. Ağır hareketlerle ayağa kalktım ve sesi izleyerek Marisa'nın odasının iki kapı ötesindeki odaya girdim. Gözleri yaşlı anneyle bir hemşire bebeği tutarken, laborant kan almaya çalışıyordu. Ben içeri girince hepsi başını kaldırdı.

"Belki yardımcı olabilirim..." dedim.

♠

Hastanede çok kötü bir gün geçirmiştim ve eve dönerken arabada elimde büyük bir bardak şarapla kanepeye yığılmayı hayal

ediyordum. Ve o nedenle ekranda Max'ın adını görünce cep telefonumu açmamayı düşündüm. Sonra içimi çekerek cevap verdim. Benden kendisine birkaç dakikamı ayırmamı istedi. Nedenini söylemedi; imzalanması gereken evraklarla ilgili olmalıydı. Boşandıktan sonra bürokrasi hiç çekilmiyordu.

♠

Vanessa henüz eve gelmemişti. Max sözleştiğimiz üzere geldi ama yanında bir kadın olduğunu görünce şaşırdım; onu getirmesinin nedeninin beni sürmeye başladığım dejenere hayattan kurtarmak olduğunu anlayınca daha da çok şaşırdım.

İçimden ağlamak gelmese kahkahalarla gülebilirdim: O gün üç yaşında bir çocuğun ölümüne tanık olmuştum ve eski kocam dünyanın en büyük sorununun ben olduğumu düşünüyordu. Onun Tanrısı Vanessa ve benim gibi insanların hayatıyla ilgilenmekle meşgul olmasa belki Marisa'yı kurtarabilirdi.

Ama hayat adil değil. Küçük kızlar dördüncü doğum günlerini o nedenle göremiyor. O nedenle ben bebeklerimi kaybettim. O nedenle Max ve eyalet valimiz gibi insanlar kimi seveceğimi söyleyebileceklerini sanıyor. Bu durumda, yani hayat adil değilse ben de adil olmak zorunda değilim. Değiştiremeyeceğim ya da kontrol edemeyeceğim şeylere karşı hissettiğim bütün öfkeyi karşımda oturan kadınla adama yönelttim.

Yöredeki en büyük eşcinsel tacizi kardeşliğini yürüten Vaiz Clive'nin İsa Mesih'in onun uyguladığı taktikler hakkında ne düşüneceğini değerlendirip değerlendirmediğini merak ediyordum. İçimden bir his, cüzzamlıları ve fahişeleri ve toplumun dışladığı diğer herkesi idare eden ilerici bir hahamın -insanlara kendilerine davranılmasını istediği şekilde davranılmasını vaaz eden birinin- Ebedi Cennet Kilisesi'nin duruşunu pek beğenmeyeceğini söylüyor.

Ancak karşımdaki insanların hakkını vermeliydim: Çok sakinler. Her şey için yuvarlak bir söylemleri vardı. Kendisini eski lezbiyen olarak bile adlandırmayan, çünkü artık kendini kesinlikle heteroseksüel gören Pauline'den etkilendiğimi farkettim. Kendi kendinize söylediğiniz bir şeye inanmak gerçekten bu kadar kolay

mıydı? Bütün başarısız hamilelikler ve düşükler yaşamırken kendime mutlu olduğumu söylesem mutlu olur muydum acaba?

Keşke her şey Pauline'nin düşündüğü kadar basit olsaydı.

Vanessa geldiğinde, Pauline'yi kendi döngüsel mantığında tuzağa düşürmeye çalışıyordum. Kalkıp Vanessa'ya bir merhaba öpücüğü verdim. Bunu normal koşullar altında da yapardım ama Pauline ile Max'ın izlemek zorunda kalması beni daha da mutlu etmişti.

"Bu, Pauline," dedim. "Ve tabii ki Max'ı tanıyorsun. Bizi cehenneme gitmekten kurtarmaya gelmişler."

Vanessa bana aklımı kaçırmışım gibi baktı. "Bir dakika konuşabilir miyiz, Zoe?" dedi ve beni çekerek mutfağa götürdü. "Elbette ki sana eve kimseyi davet edemeyeceğini söylemeyeceğim ama *bu şeyi* yaparken aklından tam olarak ne geçiyordu?"

"Biliyor musun, sen lezbiyen değilmişsin," dedim. "Sadece lezbiyenlik problemin var."

"Şu andaki tek problemim bu iki insanı yaşam alanımızdan çıkarmak," diye yanıtladı Vanessa ve peşimden oturma odasına geldi.

Pauline bize eşcinsel olan herkesin bir zaman ve bir şekilde cinsel tacize uğradığını, dişiliğin külotlu çorap giyip makyaj yapmak anlamına geldiğini anlatırken Vanessa giderek daha fazla geriliyordu. Sonunda patlama noktasına geldi, Max ile Pauline'yi kapı dışarı etti ve bana döndü.

"Seni seviyorum," dedi. "Ama bir daha eski kocanı, eziklerin Anita Bryant'ı ile birlikte davet etmeye karar verdiğinde, kaçabilmem -beş bin kilometre kadar falan uzaklaşmam- için zaman tanıyacak şekilde haber vermeni rica edeceğim."

"Max benimle bir şey konuşması gerektiğini söyledi," diye açıkladım. "Boşanmayla ilgili olduğunu düşündüm. Yanında destek getireceğini bilmiyordum."

Vanessa homurdanarak ayakkabılarını çıkartu. "Doğrusunu istersen, kanepemde oturmuş olmaları bile beni rahatsız ediyor. Onu dezenfekte etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Veya şeytan kovma töreni türünden bir şey yapmak gerek..."

"Vanessa!"

"Onu evimde görmeyi beklemiyordum. Özellikle bu gece. Ben şeyi düşünürken..." Sesi giderek zayıfladı ve duyulmaz oldu.

"Sen neyi düşünürken?"

"Hiçbir şey..." Vanessa başını iki yana salladı.

"Bir gün uyanıp ne kadar yanıldığımızı anlamamızı diledikleri için onları suçlayamazsın."

"Suçlayamaz mıyım?"

"Hayır, çünkü biz de onlar için aynı şeyi diliyoruz."

Vanessa gülümser gibi oldu. "Vaiz Clive ve onun mutlu heteroseksüeller ordusuyla tek ortak noktamı senin bulmana şaşmamak lazım."

Mutfağa gitti ve yapacağı şeyin buzdolabından şarabı çıkartmak olduğunu varsaydım. Bir bardak Pinot Grigio eşliğinde günümüzü nasıl geçirdiğimizi birbirimize anlatmak gelenek haline geldi aramızda.

"Midlife Crisis'ten[5] hâlâ biraz var galiba," diye seslendim arkasından. Sırf adı nedeniyle aldığımız bir California şarabıydı bu. Onu beklerken Max'ın az önce kalktığı yere oturdum ve televizyonu açıp kanalları taramaya koyuldum. *Ellen*'de durdum.

Bazen işten döndüğünde Max'la birlikte seyrederdik Ellen'i. Max onun Converse ayakkabılarını ve mavi gözlerini severdi. Oprah'la aynı odada yalnız kalmak istemeyeceğini, onun ürkütücü olduğunu ama Ellen DeGeneres'in bira içmeye davet edebileceğin biri olduğunu söylerdi. Ellen'in sevdiğim tarafı eşcinsel olması ama onun en ilginç özelliği bu değil. Onu televizyonda yaptığı işte iyi olduğu için hatırlıyorsunuz, oradan çıkınca Portia de Rossi'ye gittiği için değil.

Vanessa oturma odasına geldi ama elinde şarap bardağı yerine şampanya kadehleri vardı. "Dom Perignon," dedi. "Kutlama yapacağız."

Açık renk sıvının içinde yükselen kabarcıklara baktım ve "Bu-

5 Midlife Crisis: Orta yaş krizi (Ç. N.)

gün bir hastam öldü..." sözcükleri döküldü ağzımdan. "Üç yaşındaydı."

Vanessa bardakları yere bırakıp bana sarıldı. Hiçbir şey söylemedi. Söylemesi gerekmiyordu. Bir insanın sizin için doğru olduğunu, söylemek zorunda olmadıkları söylediklerinden daha da önemli olduğu zaman anlıyorsunuz.

Ağlamak Marisa'yı geri getirmez. Max ve Pauline gibi insanların beni yargılamasını durdurmaz. Yine de kendimi daha iyi hissetmemi sağlıyor. Vanessa saçlarımı okşarken uzunca bir süre, gözlerim kupkuru, içim bomboş kalana dek öyle kaldım. Sonra başımı kaldırıp ona baktım ve "Özür dilerim," dedim. "Sen bir şey kutlamak istiyordun..."

Vanessa'nın yüzü kızardı. "Başka zaman kutlarız."

"Geçirdiğim berbat günün senin iyi gününü bastırmasına izin vermeyeceğim..."

"Bekleyebilir, Zoe..."

"Hayır." Bacak bacak üstüne atıp ona döndüm. "Anlat."

Üzgün görünüyordu Vanessa. "Aptalca bir şey," dedi. "Daha sonra sorabilirim..."

"Bana ne soracaksın?"

Derin bir nefes aldı. "Dün Max'la karşılaştıktan sonra söylediklerinde samimiysen..."

Sonsuza dek onunla birlikte olmak istediğimi, sonsuzluğun yeterince uzun olmadığını söylemiştim. Ayrıca hayatımı bu şekilde geçireceğimi asla hayal etmediysem de...

Hiç tanımadığım insanların bu yüzden benden nefret edeceğini bilsem de...

Aradan yıllar değil sadece aylar geçmiş olsa da...

Her sabah yaptığım ilk şey paniklemekti. Sonra Vanessa'ya bakıp, '*Merak etme, hâlâ burada,*' diye düşünüyordum.

"Evet," dedim ona. "Söylediklerimin her kelimesinde samimiydim."

Vanessa avucunu açtı. Eline pırlantalı bir altın yüzük vardı. "Sonsuzluk yeterince uzun değilse hayatımın sonuna kadar benimle olmaya ne dersin?"

Kıpırdayamadım, nefes alamadım. İnsanların o şeye nasıl tepki göstereceğini düşünmüyordum. Aklımdaki tek düşünce, Vanessa'nın benim olacağı, başka kimsenin olmayacağıydı.

Tekrar ağlamaya başladım ama bu kez neden farklıydı. "Hayat boyu..." demeyi başardım. "İyi bir başlangıç olur."

♠

Bulutların üzerindeydim. Lastik ayakkabılarımın burnunu yalıyordu bulutlar. Cennette olduğumu bile söyleyebilirim ve bu deneyimi cehenneme çeviren gelinlik alışverişine çıkmamak için ayak sürüyordum.

Annem kalp şeklinde yakası olan ve tüylerden oluşan eteğe dönüşen bir elbiseyi gösteriyordu bana. Biçerdöver altında kalmış bir tavuğa benziyordu.

"Hayır," dedim. "Kesinlikle hayır!"

"Şurada korsajına Swarovski kristalleri işlenmiş bir elbise var."

"Sen giyebilirsin," diye mırıldandım.

Boston'daki gelinlik salonuna gelmek benim fikrim değildi. Annem rüyasında Priscilla'dan alışveriş yaptığımızı görmüş ve o yolculuktan kaçma şansım kalmamıştı. Annem bilinçaltının öngörü gücüne fazlasıyla inanır.

Vanessa'yla çift olduğumuzu kabullenmesi bir hafta süren annem, düğün konusunda bizden daha heyecanlıydı. Vanessa'yı benden çok sevdiğini düşünüyordum, çünkü o hiçbir zaman sahip olamadığı, ayakları yere basan, aklı başında, gelir vergisinden ve emeklilik planından bahsedebilen, doğum günü defteri tutan ve kutlama kartı göndermeyi asla unutmayan bir kız çocuğu. Annemin Vanessa'nın bana sonsuza dek bakacağına gerçekten inandığım düşünüyordum; oysa Max ile evliyken kuşkuları vardı.

Her şeye rağmen çapraşık deneyimlerden geçmeden düğün yapabilen gelinlerle dolu olan o yerde kaşıntılar basmıştı bana. Tüller, danteller, satenler arasında boğulur gibi oluyordum ve henüz tek bir gelinlik bile denememiştim.

Tezgâhtar yanımıza gelip yardım önerince annem parlak bir gülümsemeyle öne çıktı ve "Eşcinsel kızım evleniyor," diye açıkladı.

Yanaklarımın kızardığını hissettim. "Neden bir anda *eşcinsel* kızın oldum?"

"Bunun cevabını herkesten iyi bilmen gerekiyor."

"Beni hiç eşcinsel olmayan kızım diye tanıştırmamıştın."

Annemin yüzü asıldı. "Seninle gurur duymamı istediğini sanıyordum."

"Bu benim hatammış gibi davranma."

Tezgâhtar önce anneme, sonra bana bakıp, "Sizi birkaç dakika yalnız bırakayım," dedi ve sinsice uzaklaştı.

"Şu yaptığına bak!" diye terslendi annem içini çekerek. "Kızı huzursuz ettin."

"Dalga mı geçiyorsun?" Askılıktan pullu bir tulumbaya benzeyen elbiseyi aldım. "Merhaba," diye yapmacık bir sesle konuştum. "Sadomazoşist annem için bu ayakkabının otuz sekiz numarası var mı acaba?"

"Bir kere benim o dediğin şeyle ilgim yok. İkincisi, o elindeki son derece iğrenç." Bana döndü. "Dışarıda herkesin sana saldırmaya hazır halde beklemediğini biliyor musun? Bir azınlık grubunun yeni üyesi olman herkes hakkında en kötü varsayımı yapmanı gerektirmiyor."

Kanepedeki bir tül yığınının ortasına çöktüm. "Söylemesi kolay. Sen her gün Ebedi Cennet Kilisesi'nden broşürler almıyorsun. 'İsa'ya Uzanan On Küçük Adım', 'Düzcinsel Nefret', falan filan." Başımı kaldırıp anneme baktım. "İlişki durumumu duyurmak için tellal çıkarma eğiliminde olabilirsin ama ben değilim. Birilerini kıvrandırmaya değmez." Bir tuvaleti naylona saran tezgâhtara göz

attım. "Tanrı bilir, bu da Ebedi Cennet Kilisesi korosunda şarkı söylüyordur."

"Belki o da eşcinseldir," diye karşı tez geliştirdi annem. Yanıma oturunca elbiseler etrafımızda 'pof' diye minik bir patlama sesi çıkardı. "Tatlım... Neyin var?"

Utançla gözlerimin dolduğunu hissettim. "Kendi düğünümde ne giyeceğimi bilmiyorum!"

Annem bana bir bakış gönderdi, sonra elimi tutarak beni kaldırdı, merdivenden indirdi ve Boylston Sokağı'na çıkardı. "Sen neden söz ediyorsun?"

Hıçkırarak, "Gelinin bütün dikkatlerin odak noktası olması gerekir," dedim. "İki gelin olduğunda bu nasıl olacak?"

"Vanessa ne giyecek?"

"Tayyör. Marshalls'da bulduğu ve üstüne ısmarlama gibi uyan şahane bir beyaz takım giyecek. Ama ben hayatımda öyle bir şey giymedim ki."

"Öyleyse sen de istediğin şeyi giyersin."

"Beyaz olmasın," deyiverdim hiç düşünmeden.

Annem dudaklarını birbirine bastırdı. "Daha önce evlendiğin için mi?"

"Hayır. Çünkü..." Kalbimin derinliklerinde yeni dökülmüş asfalt tabakası gibi ağır ve düzgün bir şekilde yatan şeyleri ortaya dökmeden ağzımı sıkı sıkı kapadım.

"Çünkü ne?" diye üsteledi annem.

"Çünkü bu bir *eşcinsel* düğünü!"

Vanessa evlenme teklif edince 'evet' demekte hiç duraksamamıştım ama büyük bir tören yerine Massachusetts'teki bir belediyede evlenmek beni son derece mutlu ederdi.

"Haydi, Zoe!" demişti Vanessa. "Bütün sevdiklerin hayatında iki kez bir araya gelir: Düğününde ve cenaze töreninde. İkincisinde diğeri kadar eğlenmeyeceğimi biliyorum."

Her gece Vanessa'yla bilgisayarın başına oturup kokteyl için grup ve yer ararken bir çıkış yolu, onu adalarda tatile çıkmakla yetinmeye ikna yolu bulacağımı sanmıştım.

Olmadı.

Vanessa hiç evlenmemişti; ona düğün pastası yedirilmemişti; düğününde ayakları su toplayıncaya kadar dans etmemişti. İstediği bunları yaşamaksa, onu bu deneyimden yoksun bırakmayacaktım.

Vanessa'yla ne kadar mutlu olduğumu herkesin bilmesini istiyordum ama bunu göstermek için düğüne ihtiyacım yoktu. Yine de o derece rahatsız olmamın nedenini çözememiştim. Düşüncenin benim için hâlâ yeni olmasından mı kaynaklanıyordu bu, yoksa Max'ın ne düşündüğünü -eşcinsel evliliğinin gerçek evlilik olmadığı saplantısını- açık seçik anlamamdan mı?

Bunun neden önemli olduğunu bile açıklayamıyordum. Nikahta Vaiz Clive'den görev almasını istemeyecektik ya! Düğünümüze davet edilen insanlar bizi seviyordu ve pastada gelinle damat yerine iki küçük gelin olmasını kimse eleştirmeyecekti.

Evlenmek için Rhode Island eyaleti sınırını geçmemiz, eşcinsel evliliğini destekleyen bir vaiz bulmamız gerekiyordu. Sonra da tıbbi kararlar alma konusunda birbirimize yetki vermemizi sağlayacak, birbirimizin hayat sigortası poliçesine varis olabilmemiz için gereken evrakları düzenleyecek bir avukat tutmak zorunda kalacaktık. Vanessa'yla bir hayat istediğim için değil, bunu yapmak için atmam gereken adımlar kendimi ikinci sınıf vatandaş gibi hissetmeme neden olduğu için utanıyordum.

"Mutluyum ben!" dedim anneme avaz avaz ağlayarak.

Annem yüzüme baktı. "Senin ihtiyacın olan şey bunların hiçbiri değil." Elini geride bıraktığımız mağazaya doğru öylesine sallamıştı. "Senin zarif ve sade bir elbiseye ihtiyacın var. Tıpkı sen ve Vanessa gibi."

♠

Cinderella gibi görünmeme neden olmayan, fildişi renginde, diz boyunda, düz ve dar bir elbise bulana kadar üç mağaza dolaştık.

"Babana bir yangın tatbikatı sırasında âşık oldum," dedi annem sırtımdaki düğmeleri iliklerken. "İkimiz de bir avukatlık şirketinde çalışıyorduk. Baban muhasebeciydi, ben de sekreter. O gün binayı boşalttıklarında tel örgülerin yanında karşılaştık ve bana çikolata ikram etti. Tehlikenin geçtiğini bildiren alarm çalınca ofise dönmedik." Omuz silkti. "Cenaze töreninde birçok arkadaşım kırklı yaşlarında ölen birine âşık olmamın talihsizlik olduğunu söyledi. Ama biliyor musun... Ben duruma hiç o şekilde bakmadım. Şansın benden yana olduğunu düşünüyordum. Ya yangın tatbikatı olmasaydı? O zaman tanışmayacaktık. Ve onunla birkaç mükemmel yıl yaşamayı hiç olmamasına elbette tercih ederdim." Omuzlarımdan tutup beni kendine çevirdi. "Birilerinin kimi sevmen ya da sevmemen gerektiğini sana söylemesine izin verme, Zoe. Evet, bu bir eşcinsel düğünü... Ama *senin* düğünün."

Beni tekrar döndürdü ve aynada kendimi görmemi sağladı. Önden bakınca güzel ve sade bir elbise ama arkadan her şey çok farklı. Bir sıra saten düğme yerini belde pli yelpazesine bırakıyor, elbise sanki gül gibi açıyor.

Bana arkadan bakan birisi, *'Bunu beklemiyordum işte!'* diye düşünebilir.

Kendime bakakalmıştım.

"Ne düşünüyorsun?" Annem elbiseden bahsediyor da olabilirdi, geleceğimden de. "Sanırım mükemmeli buldun."

Lucy toplantı salonuna girdiğinde gitarımla bir melodi çıkarmaya çalışıyor, şarkı mırıldanıyordum. Başımı kaldırıp, "Merhaba," dedim. Saçları o gün kızıl ve karmakarışıktı. "Rasta örgüleri mi deniyorsun?"

Lucy omuz silkti.

"Üniversitede bir oda arkadaşım vardı. Saçlarına rasta yaptırmayı çok istiyordu ama son dakikada korkup vazgeçti, çünkü o örgülerden kurtulmanın tek yolu hepsini kesmekmiş."

"Belki kafamı kazıtırım," dedi Lucy.

"Yapabilirsin." Sohbet diyebileceğimiz bir konuşmayla başladığımız için mutluydum. "Yeni Sinéad O'Connor olabilirsin?"

"Kim?"

Dazlak şarkıcı 1992 yılında çıktığı *Saturday Night Live* programında Papa'nın resmini yırttığında Lucy'nin henüz doğmadığını ancak farketmiştim. "Veya Melissa Etheridge. Grammy töreninde kemoterapi yüzünden saçları dökülmüş halde şarkı söyleyişini izlemiş miydin? Janis Joplin parçaları söyledi."

Penamı çıkarıp, 'Piece of My Heart'ı çalmaya başladım. Lucy'nin gitarın klavyesinde gezinen parmaklarıma baktığını yan gözle görüyordum. "O gösteriyi izlediğimde kanserden kurtulan biri olarak ne kadar büyük cesaret gösterdiğini ve... Ve şarkının mükemmel bir seçim olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum. Bir erkeğe kafa tutan kadını anlatmaktan çıkmış, seni başarısızlığa uğratabilecek her şeyin üstesinden gelmeyi anlatan bir şarkı haline gelmişti." Şarkının bir bölümünü çaldım ve bir dize söyledim: *"Sana bir kadının güçlü olduğunu göstereceğim, bebeğim..."*

Sözü güçlü bir hamleyle bağladım, başından beri planladığım bir şey değilmiş de aklıma o anda gelmiş gibi, "Şarkı sözleri, müzisyenle ya da dinleyiciyle özdeşleştiği zaman çok daha başarılı ve etkili oluyor, biliyor musun?" dedim. Şarkıyı tekrar çalmaya başladım ama bu kez sözlerini değiştirdim:

Yalnız başına kaldığını sandığın anlar olmadı mı?

Evet tabii.

Tek başına olduğunu hissettiğin anlar olmadı mı?

Tatlım, olduğunu biliyorsun.

Kendine şanssız olduğunu her söylediğinde

Nasıl böylesi, böylesi bir batağa saplandığını merak ediyorsun.

Dinlemeni istiyorum, istiyorum, istiyorum.

Sana yardım etmeye hazır olduğumu biliyorsun, Lucy.

Sana yardım etmeye hazır olduğumu göstereceğim, Lucy...

Tam gerçek rock yapmaya başlayacakken Lucy homurdanarak, "Bu hayatımda duyduğum en yavan saçmalık," diye mırıldandı.

"Belki sen denemek istersin." Gitarı yere bırakıp kâğıt ve kalem aldım, şarkının sözlerini Lucy'nin kendi düşünceleri ve duygularıyla doldurabileceği boşluklar bırakarak yazdım.

Bazen kendimi ---------- gibi hissettiriyorsun

Benim ---------- olduğumu bilmiyor musun?

Bütün şarkıyı boşlukları doldurma tarzıyla yazdıktan sonra kâğıdı aramıza koydum. Lucy birkaç dakika süreyle kâğıdı görmezden gelerek dolaşmış saç tutamıyla uğraştı, sonra elini yavaşça uzatıp sözleri önüne çekti. Aktif bir adım atması beni heyecanlandırmıştı ama belli etmemeye çalıştım. Gitarımı alıp akort eder gibi yaptım.

Lucy yazarken bir sırrı korumak istermişçesine kâğıdın üzerine kapanıyordu. Saçları perde gibi yüzünü örtmüştü. Solakmış. Bunu fark etmemiş olmama şaşırdım. Her tırnağı farklı renk ojeyle boyanmış. Bluzunun kolu biraz yukarıya kayınca bileğindeki yara izlerini gördüm.

Sonunda kâğıdı bana itti.

"Çok iyi," dedim neşeyle. "Bakalım!"

Lucy her boşluğa bir dizi küfür yazmıştı. Ona bakmamı beklerken kaşlarım kaldırıp sırıttı.

"Pekâlâ." Gitarımı aldım. "Başlayalım öyleyse." Kâğıdı görebileceğim bir yere yerleştirdim ve söylemeye başladım. Öfke ve acıyı anlayabilecek bir tek insan varsa onun da Janis Joplin olduğundan ve mezarında dönmeyeceğinden emindim.

"Bazen kendimi Tanrı'nın cezası bir pislik gibi hissettiriyorsun...

Benim... Aşağılık bir..."

Kestim ve sayfayı işaret ederek, "Bu kısmı okuyamadım," dedim.

Lucy kızardı. "Iıh... Göt kafalı."

"Benim... Aşağılık bir göt kafalı olduğumu bilmiyor musun?" diye devam ettim.

Kapı açıktı ve koridordan bir öğretmen geçiyordu. Kadın dönüp bir daha baktı içeriye.

"Haydi gel, haydi gel, haydi gel, haydi gel ve al... Gel ve şu lanet bok torbasını al..."

Her hangi bir şarkıymış, küfürlü kelimeler anlam taşımıyormuş gibi söylüyordum. Bitirdiğim zaman Lucy bana dudaklarında gizlemeye çalıştığı bir gülümsemeyle baktı.

Açık kapının önünde ruh halleri şaşkınlık ve keyiflenme arasında gidip gelen küçük bir öğrenci kalabalığı birikmiş. Alkışlamaya ve bağırmaya başladılar ama neyse ki zil çaldı.

"Galiba zamanımız doldu," dedim.

Lucy sırt çantasını omzuna attı ve her zaman yaptığı gibi benden mümkün olduğunca uzaklaşmak için hızla kapıya yöneldi, ben de bezgin hareketlerle gitarımın kılıfına uzandım.

Ama Lucy eşikte duralayarak, "Haftaya görüşürüz," dedi.

İstekli olduğunu ilk kez gösteriyordu.

♠

Düğün günü yağmur yağmasının şans anlamına geldiğini biliyorum ama yoğun kar yağışı neye yorulur acaba? Meteoroloji uzmanlarının anormal olarak nitelendirdiği nisan tipisi o gün daha da kötülemişti. Ulaştırma Bakanlığı otobanın bazı bölümlerini trafiğe kapattı.

Biz düzenleme yapmak için Fall River'e bir gece önce gelmiştik ama konuklarımızın çoğu akşamki tören için arabayla o gün yola çıkacaktı. Massachusetts bir saatlik yol ama o bile gözümüze çok uzak görünüyordu. Üstelik hava felaketi yetmez gibi bir de tesisat sorunu çıkmıştı. Kokteylin yapılacağı restoranda borular patladı.

Bir kenara oturmuş, Vanessa'nın hediye olarak düğünümüzü planlamayı üstlenen arkadaşı Joel'i sakinleştirmeye çalışmasını izliyordum.

"Yerde sekiz santim su birikmiş," diye sızlandı Joel, başını ellerinin arasına alarak. "Galiba nefes alamıyorum."

"Hemen harekete geçersek başka bir yer bulabiliriz," dedi Vanessa.

Joel ona dik dik baktı. "Evet. Hatta belki Ronald McDonald nikahı bizzat kıymayı kabul eder. Benim bu alanda bir ünüm olduğunu biliyorsun. Ordövr olarak patates kızartması ikram etmeyeceğim. Tekrarlıyorum: *Etmeyeceğim.*"

"Belki ertelesek daha iyi olacak..."

"Veya bu işi bir hâkimle halledebiliriz," diye söze karıştım.

"O şahane ipek elbiseyi belediye binasında çabucak imza atılan bir nikâhta heba etmeyeceğiz, tatlım," dedi Joel.

Vanessa bana yaklaştı. "Devam et."

"Şey... Burada en az önemi olan şey parti, değil mi?"

Joel nefesini tıkanmış gibi tuttu. "Ben bunu duymamış olayım!"

"Herkesin buraya arabayla gelmeye çalışıp hayatını tehlikeye atmasını istemiyorum," dedim. "Joel'i tanık olarak kullanır, ikincisi için sokaktan birini bulabiliriz."

Vanessa gözlerini kısarak baktı bana. "Annenin burada olmasını istemiyor musun?"

"Elbette istiyorum ama ondan daha çok istediğim, hemen evlenmek. Evlenme iznimiz var. Biz ikimiz varız. Gerisi palavra."

"Bana bir iyilik yapın," diye araya girdi Joel. "Konuklarınızı arayın ve kararı onlara bırakın."

"Gelirken mayolarını da getirmelerini söyleyelim mi?" dedi Vanessa.

"İşin o tarafını bana bırak," dedi. "David Tutera bir düğün felaketini halledebiliyorsa, bunu ben de yapabilirim.

"David Tutera da kim?"

Joel gözlerini devirdi. "Bazen gerçekten tam bir lezbiyen gibi konuşuyorsun." Cep telefonunu masadan alıp Vanessa'nın eline tutuşturdu. "Aramaya başla, hemşire."

♠

"İşin iyi tarafı, sıraların arasındaki koridorda geleneksel şekilde yürüyebilecek olman," dedi annem banyonun kapısını kapatırken. Beş saat sürse de yüzyılın tipisi altında Massachusetts'e gelmeyi başarmıştı ve gösteri zamanına kadar bana eşlik edecekti.

Büyük aynada kendime baktım. Elbisem mükemmel görünüyordu ama makyajım loş ışıkta fazla dramatikti sanki. Zaten saçlarım da o nemde bukleli kalamayacaktı.

"Vaiz geldi," dedi annem.

Maggie MacMillan, telefon rehberinden bulduğumuz hümanist bir vaizdi. Eşcinsel değildi ama aynı cinsten çiftleri evlendiriyordu ve biz de töreninin fazla dinî bir boyutu olmamasını sevmiştik; Max'ın ziyaretinden sonra din konusuna dayanamayacak durumdaydık. Ofisinde ona evlenmek için sınırı geçip Massachuestts'e gideceğimizi söyleyince, "Keşke Rhode Island da bu programı uygulasa," dedi sıntarak ve ekledi: "Anlaşılan kanunları yapanlar eşcinsellere ve lezbiyenlere medeni haklar tanırlarsa eyaletteki herkesin bunları isteyeceğinden korkuyor..."

Joel kapıdan başını uzattı. "Hazır mısın?"

Derin bir nefes alıp, "Sanırım hazırım," dedim.

"Kokteyl partisi için eşcinsel bir sihirbaz bulmaya çalıştım ama olmadı," dedi Joel. "Puf diye ortadan kayboldu adam." Espriyi anlamam için bana zaman verdikten sonra sırıttı. "Gelin heyecanlı olduğunda bu espri işe yarıyor."

"Vanessa nasıl?" diye sordum.

"Muhteşem. Neredeyse senin kadar muhteşem yani."

Annem yanağıma bir öpücük kondurup, "Dışarıda görüşürüz," dedi.

Vanessa'yla salona birlikte girmeye karar vermiştik. İkimizin de geline eşlik edecek ve onu damada teslim edecek babası yoktu ne de olsa. Ayrıca kendimi birisinin himayesine veriliyormuşum gibi hissetmiyordum; birbirimizi dengeleyeceğimizi düşünüyordum.

Joel'in peşinden kadınlar tuvaletinden çıktım ve Vanessa'nın erkekler tuvaletinden çıkmasını beklemeye koyuldum. Vanessa beyaz tayyörünü giymişti, gözleri parlıyordu ve odaklanmıştı.

"Vay canına!" dedi bana bakarak. Hissettiklerimizi anlatmaya yetecek kelimeleri bulmaya çalışırken dudakları kıpırdadı, sonunda elime uzanıp alnını alnıma dayadı. "Her an uyanmaktan korkuyorum," diye fısıldadı.

"Pekâlâ, muhabbet kuşları," dedi Joel ve ellerini çırparak sözümüzü kesti. "Gösteriyi konuklara saklayın."

"Tüm dördüne mi?" diye mırıldanınca Vanessa güldü.

"Biri daha geldi aklıma," dedi. "Rajasi."

Dört saattir düğünümüzü bizimle beraber kutlayacak kadar cesur olduğunu düşündüğümüz insanların adını çıkarmaya çalışıyorduk. Huzurevindeki Wanda muhtemelen gelirdi, çünkü Montana'da büyümüştü ve tipilere alışkındı. Asistanım Alexa da burada olabilir; kocası Ulaştırma Bakanlığı'nda çalışıyor ve bir kar temizleme aracı kaçırabilir. Vanessa'nın uzun süredir kuaförü olan Rajasi'nin de içeride bekleyen konukların arasında olması mantıklıydı.

Ama sonuçta annemle birlikte partimiz toplam dört kişiden oluşacak gibiydi.

Joel bizi bir yığın dişlinin, makaranın ve teçhizatın arasından, bir yığın kutunun yanından geçirdi. Kısa bir perde asılı olan kapıya ulaşınca fısıldayarak, "Yerdeki yolluğu takip edin ve oluklara takılmamaya dikkat edin," diye talimat verdi. "Ve hanımlar... Muhteşem olduğunuzu unutmayın." İkimizi de yanaklarımızdan öptü.

Vanessa elimi tuttu ve bir yaylı sazlar kuarteti çalmaya başladı. Beyaz yolluğa adım attık ve perdenin ucunu aralayıp bowling salonunun koridoruna çıktık. Orada yürüyeceğiz ve konuklar da...

Konuklar!

Sayıları dört değildi; neredeyse seksen kişi vardı içeride. Görebildiğim kadarıyla, o gün arayarak korkunç havada gelmemelerini tavsiye ettiğimiz herkes bizimle olmak için yolculuğu göze almıştı.

Gözüme çarpan ikinci şeyse AMC Lanes&Games bowling salonunun -Joel'in o kadar kısa sürede kiralayabildiği tek yer olan mekânın- artık bowling salonuna benzemediğiydi. Yürüdüğümüz koridorun iki kenarındaki olukların üstündeki sarmaşıklar zambak kaplıydı. Tavanda ve duvarlarda küçük süs ışıkları vardı. Otomatik top iade noktası beyaz satenle kaplanmıştı ve üstüne babamın ve Vanessa'nın annesiyle babasının resimleri olan çerçeveler koyulmuştu. Langırt makineleri de kadifeyle kaplanmış, üstlerine tepeleme dolu taze karides kaseleri yerleştirilmişti. Havalı hokey masasında da şampanya çeşmesi vardı.

"Mükemmel bir lezbiyen düğünü!" dedi Vanessa. "Başka kim toplarla dolu bir yerde evlenir ki?"

Koridorun sonuna geldiğimizde hâlâ gülüyorduk. Maggie uçları gökkuşağı halinde boncuklar işlenmiş mor şalıyla orada bizi bekliyordu.

"2011 efsanevi tipisine ve Vanessa ile Zoe'nin düğününe hoş geldiniz," dedi. "Şanslı anlar üzerine espri üretmekten kaçınıyorum. Eş adaylarının buraya sadece bugün değil, tüm yarınlarda birbirine bağlı kalma sözü vermek üzere geldiğini söylemekle yetineceğim. Onları kutluyoruz."

Annemin, arkadaşlarının -ve evet- Vanessa'nın kuaförünün yüzüne bakarken Maggie'nin sesi zayıfladı, sonra Vanessa hafifçe öksürerek boğazını temizleyip bir Rumi şiiri okumaya başladı:

"İlk aşk hikayemi duyduğum andan itibaren,

Seni aramaya başladım,

Arayışın nafile olduğunu fark etmeden.

Sevgililer yolda bir yerde karşılaşmaz,

Başından itibaren birbirlerinin ruhundadırlar."

Vanessa şiirini tamamladığında annemin burnunu çektiğini duyabiliyordum. Vanessa için ezberlediğim kelime kordonunu, müzik dolu heceler içeren bir E. E. Cummings şiirini aklımdan çekip çıkardım:

"Yüreğini yüreğimde taşıyorum,

Hiçbir zaman bırakmıyorum,

Ben nereye gidersem,

Sen de geliyorsun, canım.

Ve benim tek başıma yaptığım her şey,

Senin de eserin, sevgilim.

Korkmuyorum

Kaderden, çünkü sen benim kaderimsin, tatlım

İstemiyorum

bir dünya, çünkü sen benim dünyamsın, gerçeğimsin, güzelim.

Ve sensin ayın her zaman kastettiği

Ve güneşin her zaman söyleyeceği şarkı."

Yüzükler gelirken ikimiz de hem ağlıyor, hem gülüyorduk.

"Vanessa ve Zoe..." dedi vaiz, "Ayrılıklardan uzak kalmanızı ve her zaman mükemmel bir oyun çıkarmanızı diliyorum. Bu törende, ailelerinizin ve dostlarınızın önünde eş olmaya söz verdiğinize göre, bana sadece binlerce düğünde binlerce kez söylenen sözleri söylemek düşüyor..."

Düğün törenimizi nasıl bitireceğimizi belirlemek epey zamanımızı almıştı. *'Sizi karı koca ilan ediyorum!'* diyemezdi. *'Sizi eş ilan ediyorum...'* da yetersiz gelmişti bize; gerçek evlilik izlenimi vermiyordu.

Vaiz bize gülümsedi ve "Zoe ve Vanessa, gelini öpebilirsiniz," dedi.

877-LES-B-INN numaralı telefonunu aramanıza rağmen Highland Inn'in lezbiyen dostu bir yer olduğundan emin olamazsanız şunu söyleyeyim: İçeride gökkuşağının bütün renklerini üstünde barındıran bir sıra Adirondack koltuk var. Bu açık fikirli cennet tesisin Bethlehem, New Hampshire'de bulunması, beyaz dağların eteğine kurulmuş o sakin kasabanın yeni bir düşünce tarzının doğum yeri olabileceği espri anlayışımdan kaçmamıştı.

Dünyada gerçek altın yapraklarıyla bezenmiş çikolatalı Grand Marnier ganaj pastası sunulan ve gece yarısı karanlıkta kozmik bowling oynanan tek düğün olan törenden sonra balayı yerimize gitmek için Vanessa'yla birlikte tipi altında biraz bekledik. Kır kayağı yapmak, antika avına çıkmak gibi planlarımız vardı.

Ama balayımızın ilk yirmi dört saatini odamızda geçirdik. Arada şahane anlar yaşanıyor, şöminenin karşısında oturup otel sahibinin ikramı olan şampanyayı içerek konuşuyorduk. Hâlâ birbirimize anlatacaklarımız olabileceğine inanamıyordum ama bir hikâye diğerini getiriyordu. Vanessa'ya anneme bile anlatmadığım şeyleri -babamın öldüğü sabah nasıl göründüğünü, banyodan deodorantını çalıp yıllarca çamaşır çekmeceme sakladığımı, rahatlamak için kokusuna ihtiyaç duyduğumu- anlattım. Beş yıl önce tuvaletin rezervuarında bir şişe cin bulduğumu ve fırlatıp attığımı, dile getirmeyince olmamış anlamına gelecekmiş gibi Max'a bundan söz etmediğimi anlattım.

Vanessa da bana okul danışmanlığının ilk yılını, babasının kendisine tecavüz ettiğini itiraf eden, sonrasında aynı baba tarafından okuldan ve eyaletten uzaklaştırılan, hayatta olup olmadığını anlamak için düzenli olarak Google'de ismini aradığı altıncı sınıf öğrencisini anlattı bana. Annesini toprağa verdikten sonra bile içinde kendisini hiçbir zaman olduğu gibi kabul etmeyen o kadından nefret eden buruk, sert bir yumru kaldığını anlattı. Üniversitede ilk ve son kez esrar içmeyi denediğini, sonrasında büyük boy bir sucuklu pizzayla koca bir somun ekmek yediğini anlattı. Bir zamanlar salonunda tek başına öldüğünü, bir komşusunun evden çıkmadığını farkedinceye kadar aradan haftalar geçtiğini gördüğü kâbusları olduğunu anlattı. Beslediği ilk hayvan olan hamsterin bir gece yarısı kaçarak radyatör deliğine girdiğini ve geri dönmediğini anlattı.

Konuşurken başımı Vanessa'nın omzuna koyuyordum. Bazen de Vanessa bana sarılıyordu. Bazen kanepenin iki ucuna oturup bacaklarımızı birbirine dolduyorduk. Vanessa bana otelin broşürünü verdiğinde önce duraksamıştım. Balayımızı karantinaya alınmış başka lezbiyen çiftlerle birlikte saklanarak geçirmek zorunda mıydık? Neden diğer yeni evliler gibi New York'a, Poconolar'a veya Paris'e gidemiyorduk?

"Aslında gidebiliriz," demişti Vanessa. "Ama orada diğer yeni evliler gibi olamayız."

Ve işte oradaydık. El ele tutuştuğumuz veya iki kişilik tek yatağı olan bir oda tuttuğumuz zaman kimse irkilmiyordu.

Birkaç kez dışarıya çıktık, akşam yemeği için Mount Washington Hotel'e ve sinemaya gittik. Otelden her ayrılışımızda aramıza otomatik olarak yarım metre mesafe koyduğumuzu farkettim. Ama geri döndüğümüz anda her seferinde birbirimize yapıştık.

Bir sabah yemek salonunda kahvaltı yaparken taş avlu duvarının üstündeki bir buz parçasında dans eden sincabı seyrediyorduk. "İzcilik gibi," dedi Vanessa. "Öğrencileri becerilerine göre ayırmayı savunan bir makale yazdığım için neredeyse üniversiteden atılacaktım. Ama karışık düzeyli bir sınıfta matematikle boğuşan çocuğa sorarsan kendini gerizekâlı gibi hissettiğini söyler. Bir matematik dehasına karışık düzeyli bir sınıfta okumaktan memnun olup olmadığını sorarsan da grup projelerinde bütün işi kendisinin yapmaktan bıktığını anlatır sana. Bazen eşdeşleri aynı sınıfa koymak iyidir."

Ona bakıp, "Dikkat et, Ness," dedim. "GLAAD[6] bu sözlerini duyarsa gökkuşağı statünü geri alabilir."

Vanessa güldü. "Ben eşcinsel ayırım kamplarını savunmuyorum. Sadece... Biliyorsun işte. Katolik olarak yetişiyorsun ve Papa ile ilgili bir espri yaptığın zaman veya Çarmıh Durakları'ndan bahsettiğin zaman öylesi daha rahat oluyor, çünkü yüzüne boş boş bakmıyorlar. Kendi ahalin arasında olmanın gerçekten güzel yanları var."

"Eksiksiz açıklama," dedim. "Çarmıhın durakları falan olduğunu bilmiyordum."

---

6 Hakarete Karşı Gay ve Lezbiyen Birliği (Ç. N.)

"Yüzüğümü geri istiyorum," diye takıldı bana.

Kahvaltı salonuna koşarak girip garsona çarpmasına ramak kalan bir çocuğun çığlığı sohbetimizi böldü. Annelerden biri, "Travis!" diye seslendi oğlana. İnsan yavrusu kıkırdadı ve omzunun üzerinden bakarak masa örtümüzün altına daldı.

"Özür dilerim," dedi kadınlardan biri ve çocuğu yakalayıp kucağına aldıktan sonra sırtına attı.

Kadının partneri de gülümseyerek, "Hâlâ kapatma düğmesini bulmaya çalışıyoruz," diye mırıldandı.

Aile yürüyüp resepsiyona geçerken küçük Travis'i izliyor ve kendi oğlumun o yaşta nasıl görüneceğini hayal ediyordum. Kakao ve nane şekeri mi kokardı? Kahkahası köpük çağlayanına mı benzerdi? Gece boyunca cesaret veren şarkılar söylesem yine de yatağının altında yaşadığına inandığı canavarlardan korkar mıydı?

"Belki bir gün biz de böyle oluruz," dedi Vanessa.

O konuda başarısız olmanın getirdiği utançla kıpkırmızı olduğumu hissettim. "Senin için önemli olmadığını söylemiştin. Öğrencilerinin sana yettiğini söylemiştin." Kelimeler boğazımda düğümleniyordu. "Çocuk doğuramayacağımı biliyorsun."

"Daha önce önemli değildi bu, çünkü hiçbir zaman bekâr anne olmak istemedim. Çocukken yeterince yaşadım o durumu. Ve evet... Çocuk doğuramayacağını biliyorum." Vanessa parmaklarını benimkilere doladı. "Ama ben doğurabilirim, Zoe."

♠

Embriyo, blastosist döneminde, yani beş günlükken dondurulur. Donma etkisinden koruyan sıvıyla -insan antifrizi- dolu kapalı bir çubuğun içinde yavaş yavaş -196 dereceye kadar soğutulur. Bu çubuk daha sonra bir alüminyum aparata bağlanır ve sıvı nitrojen dolu bir metal kabın içinde saklanır. Embriyoyu bu şekilde saklamanın yıllık maliyeti 800 dolardır. Oda sıcaklığına alındığında donma etkisine karşı koruma sağlayan sıvı çözülür ve embriyonun yeniden kültür ortamına kavuşması sağlanmış olur, ardından hasar tespiti yapılarak nakil için uygun olup olmadığı belirlenir. Eğer embriyo

büyük oranda sağlamsa, başarılı bir hamileliğe yol açma şansı yüksektir. Kapsamlı olmadığı sürece hücre hasarı, sürecin bozulacağı anlamına gelmez. Bazı embriyolar on yıldır donuk olmalarına rağmen sağlıklı çocuklar üretebilmiştir.

Laboratuvar ortamında döllenme sürecinden geçerken, dondurduğumuz embriyoları birer kar tanesi, her biri diğerinden farklı minicik potansiyel bebekler olarak düşünürdüm.

Doğurganlık ve Kısırlık dergisinde 2008 yılında yayınlanan bir makaleye göre artık çocuk sahibi olmak istemeyen hastalara donmuş embriyoları sorulmuş ve %53'ü onları başkalarına bağışlamayı kabul etmemişti, çünkü çocuklarının bir gün tanımadıkları bir kardeş bulmasını istemiyorlardı. Kendi çocuklarını başkalarının yetiştirmesi düşüncesini de kabul etmemişlerdi. Ankete katılanların %63'ü embriyolarını araştırma amacıyla bağışlayabileceğim söylemişti ama bu seçenek kliniklerde her zaman bulunmuyordu. Yine %20'si de embriyolarının sonsuza dek donuk kalmasını istiyordu. Öte yandan, anne ve baba adayları genellikle aynı fikirde değildi.

Rhode Island'daki bir klinikte sıvı nitrojen içinde yüzen üç adet embriyom var. Ve Vanessa o konuyu açtığından beri ne yiyebiliyor, ne içebiliyor, ne uyuyabiliyor, ne de konsantre olabiliyordum. Aklımda sadece beni bekleyen o bebekler vardı.

Eşcinsel evliliğe izin verecek bir anayasa değişikliğini protesto etmek için bu kadar uğraşan eylemcileri uyarıyorum: Hiçbir şey değişmiyor. Evet, Vanessa ile benim yangına dayanıklı küçük bir kasada pasaportlarımız ve sosyal güvenlik kartlarımızla birlikte saklanan bir belgemiz var ama bunun dışında hiç farklılık yok. Hâlâ çok yakın arkadaşız. Hâlâ birbirimize sabah gazetesinde çıkan makaleleri gösteriyoruz, hâlâ lambaları söndürmeden önce birbirimize iyi geceler öpücüğü veriyoruz. Başka deyişle, yasaları durdurabilirsiniz ama aşkı durduramazsınız.

Düğün beklendiği şekilde olmamıştı belki, hayat yolundaki bir kasis gibi geçmiştik üzerinden. Ama eve döndükten sonra yaşamımız olağan şekliyle devam etti. Kalktık, giyindik, işe gittik. Bu be-

nim için önemli bir dikkat dağıtma imkânıydı, çünkü yalnız kalınca sürekli olarak beş yıl boyunca ikinci evim haline gelen tüp bebek kliniğinin gönderdiği belgelere bakıyordum ve telefon etme cesaretini toplamaya çalışıyordum.

Karşılaştığım tıbbi komplikasyonların Vanessa'yı da etkileyeceğini düşündürecek hiçbir mantıklı gerekçe olmadığını biliyordum. Vanessa benden daha genç, belki daha sağlıklı. Fakat onu da benim yaşadıklarımı -fiziksel değil ruhsal kaygıları- deneyimlemeye zorlamakla başa çıkamayacakmışım gibi geliyordu. Bu açıdan yaklaşınca Max'a saygı duymaya başlamıştım. Bebek kaybetmekten daha zor olan tek şey, en çok sevdiğiniz insanın bebeğini kaybetmesini izlemek galiba.

Bu yüzden beni oyalayabilecek, kafamı dağıtabilecek şeyi, Lucy ile yapacağım seansı dört gözle bekliyordum. Ne de olsa son görüşmemizde bir dizi küfrü yüksek sesle söyleyerek onu güldürmüştüm.

Ama o gün Lucy sınıfa girdiğinde hiç de mutlu görünmüyordu. Saçları fırçayla düzeltilmiş, cansız ve kirliydi. Kan çanağına dönmüş gözlerinin altında mor halkalar vardı. Siyah tayt ve yırtık bir tişört giymiş, ayağına iki farklı renkte Converse ayakkabı geçirmişti. Sağ bileğinde de seloteyple sarıldığı anlaşılan gazlı bez vardı. Benimle göz teması kurmadan sandalyeye çöktü ve başka yöne çevirdiği başını masaya koydu.

Kalkıp kapıyı kapattım ve "Konuşmak ister misin?" diye sordum.

Başını olumsuz anlamda salladı ama koyduğu yerden kaldırmadı.

"Nasıl yaralandın?"

Lucy dizlerini karnına çekip küçücük bir top halinde olduğu yere kıvrıldı.

O günkü ders planımı aklımdan çıkardım. "Biliyor musun, sadece müzik dinlesek belki daha iyi olur. İstersen konuşabilirsin de." Portatif hoparlöre bağlı olan iPod'uma uzanıp şarkı listemi gözden geçirdim.

İlk parça, Jill Scott'un söylediği 'Hate on Me' idi. Lucy'nin ruh haline uyacak, onu bana geri getirilebilecek bir şarkı bulmak istiyordum.

Ama o, kıpırdamıyordu bile.

Coşkulu parçalara geçtim: Bangles, Karen O. Spirituals, hatta Metallica. Altıncı şarkı olan 'Love is a Battlefield'e geldiğimizde yenilgiyi kabullendim.

"Pekâlâ, Lucy," dedim. "Bugünlük bitirelim öyleyse." Uzanıp iPod'u durdurdum.

"Yapma."

Sesi çok cılız, incecik çıkmıştı; başı hâlâ dizlerinin arasındaydı ve yüzü gözükmüyordu.

"Ne dedin?"

"Yapma," diye tekrarladı.

Yanına çömeldim ve Lucy yüzüme bakana kadar öylece bekledim. "Neden yapmayayım?"

Diliyle dudaklarını ıslattı. "O şarkı... Kanımdan da aynen böyle bir ses çıktı."

Parçanın canlı basları ve ısrarcı darbeleri nedeniyle öyle hissettiğini anlamıştım. "Kızgın olduğum zamanlar bu şarkıyı gerçekten yüksek sesle çalıyorum," dedim. "Ve ritmle tempo tutuyorum."

"Buraya gelmekten nefret ediyorum."

Bu sözler beni yaralamıştı. "Bunu duyduğuma gerçekten üzüldüm..."

"Özel eğitim sınıfı, öyle mi? Ben zaten okulun bir numaralı ucubesiydim ve şimdi herkes gerizekâlı olduğumu da düşünüyor."

"Zihinsel engelli," diye düzelttim otomatik olarak ve Lucy bana ölümcül bir bakış gönderdi. "Vurmalı çalgı çalman gerek bence," dedim.

"Ben de senin gidip kendini düzdürmen..."

"Yeter!" Bileğini -yaralı olmayanı- yakaladım ve çekerek onu ayağa kaldırdım. "Şimdi seninle bir eğitim gezisine çıkıyoruz."

Önce onu sürüklüyordum ama koridora çıkınca peşimden isteyerek gelmeye başladı. Dolaplara yapışıp öpüşen çiftlerin yanından geçtik, cep telefonuna eğilmiş halde kıkırdayan dört kızın etrafından dolaştık, takım formaları içindeki iri yarı hokey oyuncularının arasından dolandık.

Kafeteryanın nerede olduğunu bilmemin tek nedeni, Vanessa'nın okula geldiğimde beni oraya kahve içmeye götürmesiydi. Gördüğüm diğer bütün okul kafeteryalarıyla aynıydı: Toplumsal huzursuzluk yaratan dev bir bakteri üretme kabı. Kendilerini sınıflara ayıran öğrenciler: Popülerler, moronlar, sporcular, duygusallar. Bu üretim kabı Wilmington Lisesi'nde öğle yemeği kuyruğuyla mutfak masalarının arkasına sıkıştırılmış olduğundan, doğruca kafeteryanın ortasına, tabaklara patates püresi koyan kadının yanına gittik.

Ona, "Burayı boşaltmanı rica edeceğim," dedim.

"Öyle mi?" dedi kadın ve bir kaşını kaldırdı. "Ne zamandan beri buranın sorumlususun?"

"Ben okul terapistlerindenim." Bu tam olarak doğru sayılmazdı; okulla herhangi bir bağlantım yoktu. Yani o şeyi yaptığım için başım belaya girdiğinde büyük bir felaket yaşanmayacaktı. "On dakikalık küçük bir mola vermeni istiyorum senden," dedim.

"Bu konuda bana bilgi verilmedi ve..."

"Bak..." Kadını bir kenara çekip en iyi eğitimci sesimle, "Yanımda intihara eğilimli bir kız var ve kendine güvenini artırmaya çalışıyorum. Bildiğim kadarıyla bu okulda ve ülkedeki diğer tüm okulların gündeminde intiharı önleme girişimi var. Müdürün bu konudaki bir ilerlemeyi engellediğini öğrenmesini ister misin?"

Blöf yapıyordum. Müdürün adını bile bilmiyorum. Ayrıca Vanessa olanları öğrenince ya beni öldürecek ya da tebrik edecekti. Bu iki seçenekten hangisinin gerçekleşeceğini de bilmiyordum.

"Gidip müdürü çağıracağım," diye homurdandı kadın.

Onu boş verip tezgahın arkasına geçtim ve asılı duran tavaları, tencereleri indirmeye başladım. Hepsini ters çevirip tezgâha dizdim. Kepçeleri, kaşıkları, spatulaları da ayrıca topladım.

"Canına sıçacaklar bunu yaptığın için," dedi Lucy.

"Burada çalışmıyorum ki," diye cevap verdim omuz silkerek. İki davul grubu oluşturmuştum: bir hi-hat (ters çevrilmiş tava), bir trampet (ters çevrilmiş tencere). Metal servis kapısını bas davul olarak kullanmak üzere ayağımızın dibine koydum. "Birlikte çalacağız," diye açıkladım.

Lucy kafeteryadaki çocuklara baktı. Bir kısmı bizi seyrediyor, diğerleriyse dikkate bile almıyordu. "Ya da çalmayacağız," dedi.

"O korkunç özel eğitim odasından çıkmak istemiyor muydun? Tartışmayı bırak ve buraya gel."

Şaşkınlıkla yaklaşmasını izledim.

"Yerdeki kick davulumuz. Sol ayağınla vur, çünkü solaksın. Dört vuruş eşit." Sayarken botumu servis masasının metal paneline vurdum. "Şimdi sen dene."

"Bu gerçekten çok aptalca," dedi Lucy ama çekinerek de olsa metali tekmeledi.

"Çok güzel. Bu dört dörtlük bir vuruştu. Trampet sağ elinin hizasında." Ona bir kaşık uzattım ve tencereyi işaret ettim. "İkinci ve dördüncülerde vur ona."

"Gerçekten mi?" diye sordu Lucy.

Cevap olarak sonraki vuruşu yaptım. Ardından hi-hatta sekizli: Bir, iki, üç, dört. Lucy ritmi yakaladı ve sol eliyle beni taklit etti.

"Sakın durma!" dedim. "Bu temel ritim." Kakofoni yükselmeye başlarken iki ahşap spatula alıp bir solo çektim.

Artık bütün kafeterya bizi izliyordu. Bir grup rap yapmak için sıraya girmeye başladı ama Lucy bunu farketmemişti. Ritim kollarından ve omurgasından yalpalayarak çıkarken kendini kaybetmiş gibiydi.

'Love is a Battlefield'i söylemeye başladım. Sözler hassas, rüzgarda yırtılan bayraklar gibiydi. Lucy gözlerini benden alamıyordu. Nakaratın tamamını söyledim, ikinci kıtada Lucy de bana eşlik etmeye başlıyor.

"Vaat yok, dayatma yok..."

Lucy çılgınca gülümsüyor, ben de sağladığım ilerlemenin kesinlikle müzik terapisi literatürüne geçeceğini düşünüyordum... Ama o sırada müdür kafeteryaya girdi. Bir yanında öğle yemeğini dağıtan kadın, diğer yanındaysa Vanessa vardı.

Eşimin pek mutlu görünmediğini de eklemeliyim.

Şarkı söylemeyi, tencerelere ve tavalara vurmayı kestim.

Yanımıza ulaşınca Vanessa, "Ne yapıyorsun, Tanrı aşkına, Zoe?" dedi.

"İşimi." Lucy'nin elini tutup servis bölmesinin önüne çektim. Bizimki iş üstünde yakalandığı için bozuktu. Davul çaldığım spatulayı müdüre verip tek kelime etmeden yürüdüm ve Lucy'yle beraber bir kafeterya dolusu öğrencinin karşısına geçtik. Rock grubumuzun zafer anını vurgulamak için ellerimizi havaya kaldırıp, "Teşekkürler, Wilmington Lisesi!" diye bağırdım. "Sağlıcakla kalın!"

Başka bir şey söylemeden -müdürle Vanessa'nın bakışlarını sırtımda hissederek- alkışlar ve çak-bir-beşlikler eşliğinde kafeteryadan çıktık. Lucy'yi tanımadığım ama idareden uzak olduğunu umduğum koridorlardan geçiriyordum.

"Zoe..."

"Biliyorum. Kovulacağım."

"Zoe!" dedi Lucy tekrar. "Dursana."

Durup özür dilemek için ona döndüm. "Seni bu şekilde zor duruma düşürmek istemezdim." Ama yanaklarındaki kızarıklığın utançtan değil, heyecandan kaynaklandığını anladım. Gözleri parlıyordu. Gülüşü bana da bulaşmıştı.

"Zoe," dedi derin bir nefes alarak. "Bunu tekrar yapabilir miyiz?"

♠

Bay Docker'in kapısını açıp yatağında küçüldüğünü ve solduğunu görünce, Wanda'nın önceden uyarmış olmasına rağmen şaşırdım. Daha önce katotonik hallerinden birinde olduğu zaman bile sallanan koltuğa aktarılabiliyor veya ortak salona götürülebiliyordu. Ancak Wanda'nın anlattığına göre iki haftadır yatağından çıkmamış ve konuşmamıştı. Son görüşmemiz de o zamandı zaten.

"Günaydın, Bay Docker," diyerek gitarımı kılıfından çıkarttım. "Beni hatırlıyor musunuz? Yine sizinle biraz müzik yapmaya geldim."

O hali daha önce bazı hastalarımda, özellikle huzurevinde bakılanlarda görmüştüm. Bir insanın hayatının son noktasında uçurum vardır; çoğumuz onun kenarında durup aşağıya bakarız, hayata tutunmaya çalışırız. İşte bu nedenle, birisi kendini koyuvermeyi seçtiğinde bu karar dramatik bir şekilde belirginleşir. Beden neredeyse şeffaflaşır. Gözler geride kalanların göremeyeceği yerlere bakar.

Parmağımla gitarın tellerine dokunup doğaçlama bir ninni mırıldanmaya başladım. O gün Bay Docker'in müziğe katılmasını sağlamak mümkün olmayacaktı. O gün müzik terapisi, fareli köyün kavalcısı olmaktan ve ona gözlerini huzur içinde yumup hepimizi geride bırakabileceği noktaya kadar eşlik etmekten öte gitmeyecekti.

Bay Docker için çalarken içim parçalanıyordu. Aksi, acımasız bir adamdı belki o ama en büyük acıyı yaratan da zaten en yakınızdaki baş belasıdır. Gitarı bırakıp elini tuttum. Bir çubuk demeti gibiydi parmakları. Çapaklı mavi gözleri kapalı televizyonun kapkara ve boş ekranına odaklanmıştı.

Beni duymadığım biliyordum ama, "Ben evlendim," diye anlatmaya koyuldum.

Bay Docker kıpırdamadı.

"Kendimizi hiç hayal bile edemeyeceğimiz yerlerde bulmamız ne kadar tuhaf, değil mi? Bahse girerim ki kocaman ofisinizde çalışırken bir gün burada, parka bakan bir odada tıkılıp kalacağınızı hiç düşünmemiştiniz. Etrafınızdaki herkese emirler yağdırırken bir gün

sizi duyacak insan kalmayabileceğini aklınıza bile getirmemiştiniz. Nasıl bir şey olduğunu biliyorum, Bay Docker." Eğilip ona baktım, o da boşluğa bakmayı sürdürdü. "Bir kere âşık oldunuz. Öyle olduğunu biliyorum, çünkü bir kızınız var. Âşık olan insanların tercih yapabildiğine inanmadığımı söylerken ne demek istediğimi anlarsınız o nedenle. Sizin için iyi de olsa, kalbinizi kırması kaçınılmaz da olsa, bir insana çekim alanına girer gibi kapılıyorsunuz."

"Max'la evliyken hayat çizgisini âşık olmak sandım. Onu ben kurtarabilirdim, onu ben ayık tutabilirdim. Ama parçalanmış birini onarmakla sizi tamamlayan birini bulmak arasında gerçekten büyük fark var."

Yüksek sesle söylemiyorum ama Vanessa'nın bana acı vermeyeceğini biliyorum: O, kendi iyiliğinden çok benim iyiliğimi düşünüyor. Kendi kalbini parçalamayı saçımın bir telini kırmaya yeğler.

Başımı kaldırdığımda Bay Docker'in dimdik yüzüme baktığını gördüm. "Bebeğimiz olacak," dedim.

İçimden kılavuz ışığı gibi bir gülümseme yükseldi ve beklenti ateşini körükledi.

Yüksek sesle söyleyince bazı şeyler çok daha gerçek geliyor insana.

Vanessa'yla birlikte tüp bebek kliniğinin danışmasında dikiliyorduk. "Baxter," dedim görevliye. "Donmuş embriyo naklini konuşmak için toplantımız var."

Kadın bilgisayarda adımı buldu ve etrafa bakındı. "Eşiniz nerede?"

Yüzümün kızardığını hissettim. "Tekrar evlendim. Aradığımda bana eşimle birlikte gelmem gerektiğini söylediniz."

Görevli önce bana, sonra da Vanessa'ya baktı. Şaşırdıysa bile bu yüzüne hiç yansımamıştı. "Burada bekleyin lütfen," dedi.

Kadın yerinden kalkar kalkmaz Vanessa bana döndü. "Sorun ne?"

"Bilmiyorum. Umarım embriyolarda bir problem yoktur..."

"Yanlış embriyo verilen aile hakkındaki makaleyi okudun mu? Tanrım! Düşünebiliyor musun?"

Ona dik dik baktım. "Fazla yardımcı olmuyorsun doğrusu."

"Zoe?" Adımı duyunca döndüm ve klinik müdürü Dr. Anne Fourchette'nin bana doğru yürüdüğünü gördüm. "Benim büroma geçer misiniz?"

Doktoru izledik ve daha önce görmüş olmam gereken ama hiç hatırlamadığım şık bir mekâna geldik. Orada zamanın çoğunu tedavi odalarında geçirmiştim. "Bir sorun mu var, Dr. Fourchette?" diye sordum. "Embriyoları mı kaybettiniz?"

Saçlarına erken yaşta ak düşmüş, tokalaşırken neredeyse kemiklerinizi kıran ve adımı üç dört hece uzatacak şekilde telaffuz eden çarpıcı bir kadındı Fourchette. "Korkarım bir yanlış anlaşılma olmuş," dedi. "Embriyoların kullanılabilmesi için *eski* kocanızın imza vermesi gerekiyor. İmzayı verir vermez nakil tarihini belirleyebiliriz."

"Ama Max onları istemiyor. Benden baba olmak istemediği için boşandı."

"O halde tamamen bürokratik bir işlem," diye yanıtladı Dr. Fourchette neşeyle. "Sosyal hizmetler görevlisiyle randevu ayarlamadan önce halletmemiz gereken yasal bir zorunluluk sadece."

"Sosyal hizmetler görevlisi..." diye tekrarladı Vanessa.

"Aynı cinsten çiftlerle aklınıza gelmeyen konuları ele almak için yaptığımız standart bir uygulama. Örneğin doğumu partnerin yaparsa bebeği resmen evlat edinmen gerekecek, Zoe."

"Ama biz evliyiz..."

"Rhode Island eyaletine göre değilsiniz. Bu da kaygılanılacak bir durum değil ama işlemi başlatmamız gerekiyor."

Bildik hayal kırıklığı dalgası içime bir kez daha yayılıyordu. O bebeğe giden yol da engellerle doluydu.

"Tamam öyleyse," dedi Vanessa. "Max'in imzalaması gereken bir belge ya da form var mı?"

Dr. Fourchette ona bir kâğıt uzattı. "Bunu bize geri göndermesini sağlamanız yeterli. Sonra hemen sizi ararız." Gülümsedi. "Senin için çok sevindim, Zoe. İkinizi de kutluyorum."

Asansörden inip klinikten çıkıncaya kadar Vanessa'yla konuşmadık. Sonunda, "Gidip onunla görüşmen gerek," dedi.

"Peki, ne diyeceğim? '*Hey, ben Vanessa'yla evlendim ve bizim sperm donörümüz olmanı istiyoruz*,' falan mı?"

"Öyle değil. Embriyolar zaten var. O konudaki planının ne olduğunu sorarsın."

Kliniğin kapısı açıldı, bebek arabası iten bir kadın belirdi. Bebeğin üstünde kapüşonlu beyaz bir kazak vardı ve başının iki yanından ayı kulakları çıkıyordu.

"Deneyeceğim," dedim.

Max'ı bir müşterisinin evinde, bahar düzenlemesine hazırlık olarak çiçek tarhlarından ot ve kuru dal temizlerken buldum. Kar, yağdığı hızda erimişti ve havada bahar kokusu vardı. Max yine gömlek giymiş, kravat takmıştı ve ter içindeydi.

"Güzel bir yer," dedim fiyakalı malikanenin bahçesinde etrafıma bakınırken.

Max sesimi duyunca hızla döndü. "Zoe! Burada ne arıyorsun?"

"Nerede olduğunu Liddy söyledi. Birkaç dakika zamanın var mı?"

Max tırmığa yaslanıp alnındaki teri sildi ve başını salladı. "Tabii. Oturmak ister misin?" Kış uykusundaki bahçenin ortasına yerleştirilmiş taş bankı işaret etti. Oturunca granitin soğukluğunu hissettim.

"Neye benziyorlar?" diye sordum. "Şu çiçekler açtığında yani."

"Çok güzeldirler. Pars zambağı denir bunlara. Nisan sonunda açmaları gerekiyor. Böcekleri uzak tutabilirsem elbette."

"Bahçe düzenlemesi yapmaya devam etmene sevindim."

"Neden bırakayım ki işimi?"

"Bilmiyorum," diyerek omuz silktim. "Kilise için çalışıyor olabileceğini düşündüm."

"Pazartesi günleri çalışıyorum," dedi Max. "Kilise de müşterilerimden biri." Çenesini ovuşturdu. "Bir barın kapısında şarkı söyleyeceğini duyuran bir ilan gördüm. Şeyden beri sahneye çıkmamıştın... Yani... Uzun zaman oldu."

"Biliyorum. Yeniden başladım." Duraksadım. "O bara girmediğini umarım."

"Hayır," diyerek güldü Max. "Bugünlerde sabundan bile temizim."

"İyi. Gerçekten çok iyi. Evet, şarkı söylüyorum. Akustik olarak. Terapi seanslarım için ayaklarımın yere basmasını sağlıyor bu."

"Hâlâ o işi yapıyorsun demek."

"Neden bırakayım ki işimi?" diye az önceki sorusunu ona sordum.

Başını salladı. "Bilmiyorum. Sende... Çok fazla değişiklik oldu."

İnsanın eski eşiyle konuşması zordur. Yabancı dilde gösterilen bir filmde gibi hissedersiniz kendinizi; söylediklerinizin altta akan altyazılarla ilgisi yoktur sanki. Birbirimize dokunmamaya özen gösteriyorduk, oysa bir zamanlar yatağımızda ona kayalardaki yosunlar gibi yapışarak uyurdum. Birbirimizin tüm sırlarını, her gizli noktasını ve her ölümcül hatasını bilen iki yabancıydık artık.

"Ben evlendim," dedim birden bire.

Bana nafaka vermediği için Max'ın bunu bilmesi için neden yoktu. Bir an şaşkınlıkla donup kaldı, sonra gözleri irileşti. "Yani sen ve..."

"Evet, ben ve Vanessa."

"Vay canına!" Max bankın üstünde usulca kayarak benden biraz uzaklaştı. "Ben... Şey... O durumun o kadar... Şeyin öylesine gerçek olduğunu anlamamışım."

"Gerçek mi?"

"Ciddi demek istedim. İçinden atman gereken geçici bir eğlence olduğunu sanmıştım."

"Senin arada sırada içki içmen gibi mi?" Ağzımdan döküldükleri anda sözcükler için pişmanlık duydum. Max'ı ikna etmeye çalışmam gerekiyordu, kışkırtmak değil. "Özür dilerim. Gereksiz ve çirkin oldu bu," dedim.

Max midesi bulanmış gibi baktı bana. "Durumu doğruca bana söylediğin için teşekkür ederim. Fısıltı gazetesinden duymak çok daha zor olurdu."

Bir an onun adına üzüldüm. Benim yüzümden yeni kilise arkadaşlarının onu ne kadar sert eleştireceğini hayal bile edemiyordum. "Dahası da var," diyerek yutkundum. "Vanessa ile bir aile kurmak istiyoruz. O genç ve sağlıklı; çocuk doğuramaması için bir neden yok."

"Aklıma çok önemli bir neden geliyor aslında," dedi Max.

"Buraya gelmemin nedeni de bu," diye devam ettim duymazdan gelerek. Derin bir nefes aldım. "Vanessa'nın doğuracağı bebeğin biyolojik olarak benim olması bizim için çok önemli. Seninle deneme yaptığımız zamandan üç embriyo kaldı. Bunları kullanmak için iznini istiyorum."

Max hızla başını kaldırdı. "Ne?"

"Bütün bunları bir anda kabullenmenin zor olduğunu biliyorum ama..."

"Sana baba olmak istemediğimi söylemiştim."

"Olmanı istemiyorum. Herhangi bir bağlantın olmayacak. Bunu garanti etmek için ne istersen imzalarız. Bebeğe maddi ya da

manevi destek vermeni istemiyoruz. Yani parasal olarak, vererek, hiçbir şekilde. Başarırsak bebeğe karşı bir yükümlülüğün veya sorumluluğun olmayacak." Onunla göz göze geldim. "Embriyolar zaten var. Bekliyorlar. Ne kadar sürer bu? Beş yıl mı? Yirmi mi? Elli mi? İkimiz de onların yok edilmesini istemiyoruz ve sen çocuk yapmayacağını söyledin. Ama ben istiyorum. O kadar çok arzuluyorum ki acı veriyor bu."

"Zoe..."

"Bu benim son şansım. Tekrar laboratuvara girip bilinmeyen bir sperm donörü ile yumurta birleştiremeyecek kadar ilerledi yaşım." Ellerim titreyerek klinikten aldığım formu çantamdan çıkarttım. "Lütfen, Max. Sana yalvarıyorum."

Max kâğıdı aldı ama yazılanlara bakmadı bile. Bana da bakmıyordu. "Ne diyeceğimi bilemiyorum..." diye kekeledi.

'*Biliyorsun!*' diye geçirdim içimden. '*Sadece söylemek istemiyorsun.*'

"Düşünür müsün bu konuyu?"

Başıyla kabul ettiğini belirtince kalktım. "Gerçekten çok teşekkür ederim, Max. Böyle bir şeyi beklemediğini biliyorum." Geriye doğru bir adım attım. "Ben... Herhalde seni ararım. Ya da sen beni ara."

Başını salladı, sonra kâğıdı iki kez katladı ve arka cebine koydu. Ona bakıp bakmayacağını merak ettim. Yırtacak ve küçük parçalara ayırıp toprağa mı karıştıracaktı? Kotunun cebinde yıkanmaya gönderecek, böylece okunmaz hale mi getirecekti?

Arabamı bıraktığım yere doğru yürümeye başladım ama Max'ın sesiyle durdum. "Hâlâ senin için dua ediyorum, Zoe," diye sesleniyordu.

Dönüp yüzüne baktım. "Senin dualarına ihtiyacım yok, Max," dedim. "Sadece onayın gerekiyor."

Max

Bazen Tanrı beni gerçekten sinirlendiriyor.

Pek akıllı biri olmadığımı ve Tanrı'nın ne planladığını asla tahmin edemeyeceğimi herkesten önce ben söyleyebilirim. Ama bazı durumlarda ne düşündüğünü anlamak gerçekten çok zor.

Örneğin çok sayıda çocuğun okulu silahla tarayan biri tarafından öldürüldüğünü duyduğum zaman...

Veya bir yerleşimin tamamını silip süpüren bir kasırga olduğu zaman...

Ya da Bob Jones Üniversitesi'nde okuyan, kilise korosunda en güzel soprano olan ve hayatında hiç sigara içmeyen yirmili yaşlarındaki Alison Gerhart'a akciğer kanseri tanısı konulduğu ve bir ay sonra öldüğü zaman...

Veya Ebedi Cennet'in diyakozu Ed Emmerly, oğluna pahalı bir belkemiği ameliyatı yapılması gerekirken işini kaybettiği zaman...

Zoe'nin beklenmedik ziyaretinden beri doğru kararı bulma konu-

sunda dua ediyorum ama o meseleyi ak ve kara olarak tanımlamak mümkün değil. Bir konuda aynı fikirdeyiz: Bize göre onlar klinikteki donmuş hücrelerden ibaret değil, potansiyel bebek. Belki ikimiz buna tamamen farklı nedenlerle inandık; ben dinî, Zoe ise kişisel nedenlerle. Ama her durumda o embriyoların heba edildiğini görmek istemiyoruz. Bugüne kadar onları donuk halde bırakarak ve konuyu aklımdan uzak tutarak kaçınılmaz olanı erteledim. Zoe onlara her bebeğin hak ettiği yaşama şansını vermek istiyor.

Sanırım Vaiz Clive bile bu konuda onun tarafını tutar. Ama müstakbel bebeğin hayatını iki lezbiyen anneyle geçireceğini söylesem herhalde kendini kaybeder.

Diğer taraftan Tanrı bana potansiyel bir hayatı yok edemeyeceğimi hatırlatıyor. Peki, masum bir çocuğu eşcinsel bir evde yaşamaya mahkûm edersem ona nasıl bir hayat vermiş olurum? Vaiz Clive'nin verdiği kitapları okudum ve bana göre (ve genelde bilim insanlarına göre) eşcinsel olmak biyolojik değil, çevresel bir olgu. Eşcinsellerin nasıl üretiğini biliyorsunuz, değil mi? Kendileri bilinen şekilde yapamadıklarından başkalarını öne sürüyorlar. Ebedi Cennet Kilisesi de işte bu nedenle okullarda eşcinsel öğretmenler olmasına bu kadar şiddetle karşı çıkıyor. Zavallı çocukların öyle bir ortamda yozlaşmaması neredeyse imkânsız; hiç şansları olmaz.

"Merhaba, Max."

Başımı kaldırınca Vaiz Clive'nin kucağında bir pastane kutusuyla otoparktan geldiğini gördüm. İçki veya sigara içmiyordu ama Sicilya tatlısına karşı müthiş bir zaafı vardı.

"Federal Hill'den bir parça lezzet cenneti paylaşmak ister misin?" diye sordu bana.

"Hayır, teşekkür ederim." Güneş başının arkasında hale oluşturmuştu. "Bir dakikanız var mı, Vaiz Clive?" dedim.

"Tabii. İçeri gel."

Onun peşi sıra yürüyüp kilise sekreterinin yanından geçtim ve odaya girince bana masasındaki kaseden çikolata ikram etti. Kemerinde taşıdığı av bıçağıyla kutunun ipini kesti.

"Hâlâ kanına giremeyecek miyim?" diye sordu ve başımı sallayınca çıkarttığı tatlının kremasını yaladı. "Bunun sayesinde Tanrı'nın varlığından bir kez daha emin oluyorum."

"Sicilya tatlılarını Tanrı değil Scialo Kardeşler'deki Koca Mike yaptı."

"Ve Koca Mike'yi de Tanrı yarattı. Perspektif meselesi." Vaiz Clive peçeteyle ağzını sildi. "Seni bunaltan konu ne, Max?"

"Eski karım bugün bana bir kadınla evlendiğini söyledi ve bebek sahibi olmak için bizim embriyolarımızı kullanmak istiyor." Bunları söyledikten sonra ağzımı çalkalamak geldi içimden. Utancın buruk bir tadı vardı.

Vaiz Clive tatlısını yavaşça elinden bıraktı. "Anlıyorum."

"Bu konuda dua ediyordum. Bebeğin yaşamayı hak ettiğini biliyorum. Ama... Ama bu şekilde değil." Gözlerimi yere diktim. "Kıyamet gününde Zoe'nin cehenneme gitmesine engel olamayabilirim; çocuğumun da onun peşinden sürüklenmesine izin vermeyeceğim."

"Çocuğun..." diye tekrarladı Vaiz. "Görmüyor musun, Max? Şimdi kendin söyledin: Bu senin çocuğun. Bu belki de İsa'nın sana eski karının denetimi altına girmelerini engellemek için o embriyoların sorumluluğunu alma zamanının geldiğini hatırlatma şekli bu."

"Ben baba olmaya uygun biri değilim, Vaiz Clive," dedim panikle. "Bana bir bakın. Hâlâ ilerleme aşamasındayım."

"Hepimiz her zaman ilerleme aşamasındayız. O bebeğin hayatından sorumlu olmak senin düşündüğün anlama gelmek zorunda değil. O çocuk için en çok neyi dilerdin?"

"Onu seven bir anne ve babayla büyümesini herhalde. Ve ona ihtiyaç duyduğu her şeyi verebilecek birilerinin olmasını..."

"İyi Hıristiyan olan birilerinin," diye ekledi Vaiz.

"Şey, evet..." Ona baktım. "Reid ve Liddy gibi bir çift yani."

Vaiz masasının etrafından dolanıp kenarına oturdu. "Yıllardan beri çocuk sahibi olmaya çalışan ağabeyin ve karısı için dua ediyorsun, değil mi?"

"Elbette ediyorum."

"Tanrı'dan onlara bir bebek bahşetmesini istiyorsun." Başımla onayladım. "Tanrı bir kapıyı kapattığı zaman bunu sadece başka bir pencere açtığı için yapar, Max."

Bulutların dağılması ve güneşin parlaması ânını hayatımda sadece bir kere yaşamıştım, o da hastanede yatarken Vaiz Clive'nin sisi ve pisliği dağıtıp İsa'yı görmeme, uzansam dokunabileceğim kadar yaklaşmama yardımcı olduğu andı. Ama şimdi Zoe'nin bana gelme nedeninin Tanrı'nın benim için bir planı olmasından kaynaklandığını görebiliyordum. O çocuğu kendim yetiştiremeyeceksem bile kendi kanımdan biri tarafından büyütüldüğünü bilecektim.

O bebek benim ailemdendi ve ait olduğu yer orasıydı.

Akşam yemekte Reid bana patates tabağını uzatırken, "İkinizle konuşmam gereken bir konu var," dedim.

Reid başını salladı. "Sana kaç kez söyledim, Max? Bize borcun falan yok."

"Var. Teknik olarak hayatımı borçluyum size. Ama şu anda bundan bahsetmiyorum."

Liddy'e döndüm. Düşük yapmasının üzerinden haftalar geçmesine rağmen hâlâ hayalet gibi. Geçen gün garajda arabasının içinde oturup camdan elektrikli aletler ve boyaların durduğu bir dizi rafa bakarken buldum onu. Nereye gittiğini sorunca beni gördüğüne o kadar şaşırdı ki yerinde bir metre zıpladı. "Hiçbir fikrim yok," dedi ve başını eğip kendini inceledi. Oraya nasıl geldiğini bilmiyor, bunu merak ediyor gibiydi sanki.

"Bebek sahibi olamıyorsunuz," diye belirttim.

Liddy'nin gözleri doldu, Reid hemen araya girdi. "Olabiliriz ve olacağız. Sadece Tanrı'nın uygun gördüğü zaman yerine kendi istediğimiz zaman olması için çabaladık." Eşine döndü. "Öyle değil mi, tatlım?"

"Benim de sahip olamadığım bir bebeğim var," diye devam ettim. "Zoe ile boşandığımızda klinikte üç tane donmuş embriyomuz vardı. Zoe onları kullanmak istiyor. Ama ben... Ben onları sizin kullanmanız gerektiğini düşünüyorum."

"Ne?" diye fısıldadı Liddy.

"Ben baba olabilecek biri değilim. Bırakın başka birini, kendime zor bakıyorum. Ama siz bir aile sahibi olmayı hak ediyorsunuz. Bir çocuk için burada sizinle birlikte yaşamaktan daha iyi bir hayat düşünemiyorum." Duraksadım. "Aslına bakarsanız bunu şahsen yaşadım."

Reid başını salladı. "Hayır. Bundan beş yıl sonra yeniden ayaklarının üstünde duracaksın. Hatta belki evleneceksin..."

"Çocuğumu benden almış olmayacaksınız," dedim. "Ben yine 'Max Amca' olacağım. Yine onu sörf yapmaya götüreceğim. Araba kullanmayı öğreteceğim. Bunların hepsi olacak."

"Max, bu delilik."

"Değil. Evlat edinme konusunu araştırdığınızı biliyorum. Mutfak tezgâhında broşürleri gördüm. Bu da aynı şey sayılır. Vaiz Clive embriyodan evlat edinmenin normal bir işlem olduğunu söylüyor. Ve bu embriyo sizinle akraba."

Sözlerimin ağabeyimi etkilediğini, ikna ettiğini görebiliyordum. İkimiz aynı anda Liddy'e baktık.

Burada bencil yanımın ortaya çıktığını itiraf etmeliyim. Liddy güzel, akıllı, dindar bir kadın. Bir erkeğin isteyebileceği her şey, benim muhtemelen asla sahip olamayacağım her şey var onda. Yıllar boyunca, hatta Reid kendi potansiyelimin farkında olmadığım, buna uygun yaşamadığım, hayatımı mahvettiğim için kızarken bile bana katlandı. Eğer Liddy embriyolar nakledildikten sonra hamile kalırsa gelecek bebek onun -onun ve Reid'in- olacak ama itiraf etmeliyim ki Liddy'nin yüzünü güldürebilecek insan olabileceğim düşüncesi çok hoşuma gidiyordu.

Tanrı biliyor ya bunu kendi karıma yapamadım.

Ama Liddy mutlu görünmüyordu. Korkmuş gibi bir hali vardı. "Ya bunu da kaybedersem?" diye sordu zor duyulan bir sesle.

Olabilirdi bu. Tüp bebek yönteminde her zaman olasılıklar arasındaydı öyle bir durum. Ama hayatın hiçbir alanında garanti yoktur. Nokta. Son derece sağlıklı doğan bir bebek yanlış şekilde uyuyup boğulabilir. Bir sporcu hiç bilmediği, ancak doğuştan gelen bir hastalık yüzünden müsabaka sırasında düşüp ölebilir. Sevdiğini sandığın kız başkasına âşık olabilir. Evet, Liddy de düşük yapabilir. Ama öteki seçenekler ne? Sağlıklı yaşam sürebilecek bir bebeğin gelecek on ya da yirmi yıl boyunca buz parçası olarak kalması mı? Günah işlemeyi seçen iki kadının çocuğu olarak doğması mı?

Reid dönüp eşine gözlerinde öyle derin bir umutla baktı ki utanarak başımı çevirmek zorunda kaldım.

"Ya kaybetmezsen?" dedi Reid.

Bir anda pencerenin dışından içeriye bakar gibi hissetim kendimi. Röntgencilik yapıyor, oyuncu yerine gözlemci oluyordum.

Ama o bebek... O öyle olmayacaktı.

O gece konuk odasının banyosunda dişlerimi fırçalarken Reid gelip kapıda durdu. "Fikrini değiştirebilirsin," dedi.

Neden bahsettiğini anlamazlıktan gelmeye kalkışmadım. Diş macununu tükürüp ağzımı sildim. "Değiştirmeyeceğim."

Reid huzursuz görünüyor, bedeninin ağırlığını bir ayağından diğerine aktarıyordu. Elleri pantolonunun cebindeydi. Tanıdığım adama -her zaman duruma hâkim, cazibesi zekasına denk olan adama- hiç benzemiyordu. Her şeyi ilk seferinde doğru yapan altın çocuk olmasına rağmen başarı sağlayamadığı bir konu olduğunu ilk kez o anda keşfettim: Minnetini göstermek.

Sırtındaki gömleği çıkartıp size verebilir ama konu eski moda yardım almaya gelince ne yapacağını bilemiyor.

"Ne diyeceğimi kestiremiyorum," diye itiraf etti.

Küçükken gizli bir dil oluşturmuştu Reid. Hatta bunun için bir sözlüğü falan da vardı. Sonra bana da öğretti o dili. Akşam yemek masasında, '*Mumu rabba wollabang*,' derdi ve ben kahkahalarla gülmeye başlardım. Annemle babam şaşkınlıkla birbirlerine bakardı, çünkü ikisi de Reid'in fırın köftenin maymun kıçı gibi koktuğunu söylediğini anlamazdı. Normal sohbetin sınırları dışında iletişim kurmamız annemle babamı deli ediyordu.

"Hiçbir şey söylemen gerekmiyor," dedim. "Biliyorum."

Reid başını sallayıp bana sarıldı. Nefes alışından gözyaşlarını tutmaya çalıştığını anlayabiliyordum. "Seni seviyorum, kardeşim," diye mırıldandı.

Gözlerimi kapattım ve düşündüm: '*Sana inanıyorum. Senin için dua ediyorum. Sana yardım etmek istiyorum.*'

Reid yıllar boyunca bana birçok şey söylemiştir ama o şeyi söylemesini ne kadar uzun zamandır beklediğimi ancak şimdi anlıyorum.

"Onu da biliyorum," diye cevap verdim.

Bayan O'Connor çörek yapmış. Eski usul yapar çörekleri ve üstlerine şeker serper. Vaaz sonrasında cemaate dağıtılması için ne zaman yiyecek getireceğini öğrenmek amacıyla kilise bürosunun ilan tahtasındaki kâğıtta onun adını hep kontrol ederim. Servis tabağına Pazar Okulu öğrencilerinden önce ulaşmak için ana salonun arka kapısından ilk önce benim çıktığımdan emin olabilirsiniz.

Tabağıma hakkım olandan fazlasını almakla meşgulken Vaiz Clive'nin sesini duydum. "Seni burada bulacağımızı tahmin etmeliydim, Max," diyordu.

Ağzıma bir çörek tıkıştırmış halde döndüm. Vaiz tanımadığım birinin yanında duruyordu. Yeni gelen bir üye olduğunu düşündüm. Vaiz Clive'den uzun boylu ve siyah saçları bir tür briyantin ya da köpükle geriye taranmış. Kravatı, cep mendiliyle aynı renkte; pembemsi füme somon gibi. Ve hayatımda gördüğüm en beyaz dişlere sahip.

Adam, "Meşhur Max Baxter!" diyerek elini uzattı.

Meşhur mu? Yine ne yaptım?

"Bu bey Wade Preston," dedi Vaiz. "Belki onu televizyondan hatırlarsın."

Başımı salladım. "Özür dilerim ama hatırlayamadım."

Wade bir kahkaha attı. "Daha iyi bir reklamcı bulmam gerek öyleyse! Ben Clive'nin eski bir arkadaşıyım. İlahiyat okuluna birlikte gittik." Kelimelerinin suyun altından yükselir gibi algılanmasına neden olan bir güneyli aksanı vardı.

"Yani siz de vaizsiniz, öyle mi?" diye sordum.

"Ben bir avukat ve iyi bir Hıristiyanım," dedi Wade. "İkisi birbirine zıt görünse de..."

"Wade alçak gönüllü davranıyor," diye onun sözünü kesti Clive. "Henüz doğmamışların sesidir o. Onların haklarını garanti altına almayı, onları korumayı hayatının amacı haline getirdi. Senin durumunla da yakından ilgileniyor."

Hangi durum?

Wade Preston cevap verene kadar soruyu yüksek sesle söylediğimin farkında değildim. "Clive bana lezbiyen eşinin... Yani eski eşinin çocuğunu almasını engellemek için dava açacağını söyledi."

Dönüp Vaiz Clive'ye baktım, sonra Reid ile Liddy'nin orada olup olmadığını kontrol etmek için etrafa bakındım. Yoklardı.

"Bilmen gereken tek şey var, Max," dedi Wade. "Yalnız değilsin. Şu gay-bebek patlaması... Eşcinseller aile kavramını, sevgi dolu bir Hıristiyan hanesindeki ebeveyn tanımını saptırmaya çalışıyor. Benim amacım, evliliğin korunması yasasının söz konusu kurumun kutsallığının esirgenmesi için yaptığı şeyi evlat edinme konusunda da yapmak, yani masum çocukların kurban edilmesini önlemek." Kolunu omzuma dolayıp beni kahve almaya gelen bir grup kadından uzaklaştırdı.

"Ben İsa'yı nasıl buldum, biliyor musun? On yaşındaydım ve dördüncü sınıfta başarısız olduğum için yaz okuluna tıkılıp kalmıştım. Öğretmenim Bayan Percival, teneffüste onunla kalıp dua etmek isteyen olup olmadığını sordu. O dönemde din umurumda değildi. Tek istediğim, sınıf öğretmeninin en sevdiği öğrenci olmak, o gün ara yemek sırasına ilk girmekti. Kurabiye veriliyordu ve herkese yetecek kadar çikolatalı yoktu. Vanilyalılar da –affedersin- bok gibi kokuyordu. Kadınla birkaç saçma dua geveleyip kuyruğun önüne geçebileceğimi düşündüm."

"Onun 'İsa şöyledir', 'İsa böyledir' vaazını dinlemek zorunda kaldım, eşlik eder gibi yaptım ama aklımda sadece çikolatalı kurabiyeler vardı. Yemek zamanı gelince Bayan Percival sıra lideri olmama izin verdi. Koşarak yemek masasına gittim; uçmuş bile olabilirdim. O kadar hafiflemiştim. Tepsiye baktım ve bir tane bile çikolatalı kurabiye yoktu."

Kendi çörek tabağıma baktım.

"İşin inanılmaz tarafı şuydu, Max: Muhtemelen kartondan ya da eşek bokundan yapılmış olan o vanilyalı kurabiyelerden bir tane aldım ve ısırdım. Hayatımda yediğim en lezzetli şeydi. Noel sabahı ve dünya kupasını kazanma tadı o küçük hamur topağında birleşmişti. Ve o anda -hiç beklemediğim anda- İsa Mesih'in yanımda olduğunu hissettim."

"Yani bir kurabiyeyle mi kurtuldun?" diye sordum.

"Evet. Bundan nasıl emin olabiliyorum, biliyor musun? Bayan Percival'ın yaz okuluna katılan ve benim dışımda tüm yolcuların öldüğü bir trafik kazası geçirdim. Omurga menenjitini atlattım. Ole Miss Hukuk Fakültesi'nden birincilikle mezun oldum. Sonrasında hayatım çok kolay geçti, Max ama kendi gemimin kaptanı olmadığımı bilecek kadar akıllıyım. Ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi? Tanrı beni

kolladığı için kendilerine bakamayanları kollamamın Hıristiyanlık görevim olduğuna inanıyorum. 19 eyalette avukatlık yapma iznim var Kar Taneleri Embriyo Evlat Edinme programında etkinim... Bu programı duymuş muydun?"

Sözünü ettiği şeyi Vaiz Clive son düşükten sonra Reid ile Liddy'e anlatırken duymuştum. Bebek doğmadan başlayan ve tüp bebek denemesi yapan insanların ihtiyaç duymadıkları embriyolarını ailelerle eşleştirdiği bir Hıristiyan evlat edinme kuruluşuydu galiba.

"Sana söylemeye çalıştığım şey şu," dedi Wade. "Yerel avukatların sahip olamayacağı deneyime sahibim. Ülkenin her tarafında senin gibi her şeyi doğru yapmaya çalışan ama sıkıntılı -hatta korkunç- durumlara düşen birçok insan var. Sen kurtuldun. Çocuklarını da kurtarmak senin elinde." Gözlerimin içine baktı. "Sana yardım etmek için buradayım."

Ne diyeceğimi bilemiyordum. O gün telefonumda Zoe'den gelen bir sesli mesaj vardı; kağıdı imzalayıp imzalamadığımı öğrenmek istiyordu. Bu konu üzerine biraz daha konuşmak isteyip istemediğimi soruyor, buluşup kahve içebileceğimizi, istediğim soruyu sorabileceğimi söylüyordu.

Mesajını saklamıştım. Bunu benden istediği şey nedeniyle değil, sesli olduğu için yapmıştım. Şarkı söylemiyordu ama sesinde bana müziği hatırlatan inişler çıkışlar vardı.

Ve bir kez daha her şeyi berbat etmiştim. Zoe'ye bir karara vardığımı söylemek istemiyordum ama artık bunu yapmak zorundaydım. İçimdeki bir his, bebeğin iki lezbiyen tarafından yetiştirilmesi beni ne kadar mutlu edecekse, Liddy ve Reid tarafından yetiştirilmesinin de Zoe'yi o kadar mutlu edeceğini söylüyordu bana.

Wade Preston elini ceketinin iç cebine atıp kartvizitini çıkarttı. "Önümüzdeki hafta buluşabilir miyiz? Bu işi başlatmak için konuşmamız gereken çok şey var." Vaiz Clive onu cemaat üyeleriyle tanıştırmaya götürürken milyon dolarlık gülümsemesini bana tekrar gönderdi.

Tabağımda altı tane çörek vardı ve ben birini bile yemek istemiyordum. Midem bulanmaya başladı.

Ok yaydan çıkmıştı.

Hatta yolu yarılamıştı belki.

Wade Preston'la Vaiz'in ofisinde buluşacağım günün öncesindeki gece bir rüya gördüm. Liddy hamile kalmıştı ve doğumhanede sadece Reid olması gerekirken bir düzine insan vardı. Hepsi ameliyat önlüğü giymiş, mavi maskeler takmıştı. Gözler haricinde kimin kim olduğunu anlamak mümkün değildi.

Vaiz Clive, Liddy'nin bacaklarının arasında oturdu ve doktor rolüne soyundu. Bebeği tutmak için uzandı. Liddy çığlıklar atarak kan revan içindeki bebeği dünyaya iterken, "Çok iyi gidiyorsun," dedi.

Bebeği bir hemşire aldı ve kundakladı. Bunu yaparken nefesini tutuyordu. Dönüp seslenince vaiz mavi battaniyenin içine baktı ve "Aman Tanrım," dedi.

"Ne oldu?" dedim, kalabalığı yararak. "Sorun ne?"

Beni duymuyorlardı.

Clive hemşireye, "Belki Liddy farketmez," diye fısıldayarak bebeği Liddy'e uzattı. "İşte oğlun," dedi yapmacık bir neşeyle.

Liddy bebeğin yüzünü kapatan battaniyenin köşesini kaldırır kaldırmaz çığlık atmaya başladı. Neredeyse bebeği düşürecek ama ben yetişip yakalıyorum.

İşte o zaman görüyorum ki bebeğin yüzü yok.

Başının bana bakan bölümü şişlikler ve çıbanlardan oluşan benekli bir kitleden ibaret ve ağzının olması gereken yerde bir çatlak var.

"İstemiyorum!" diye feryadı bastı Liddy. "O benim değil!"

Ameliyat maskeli gözlemcilerden biri öne çıktı. Benden bebeği aldı, etini çimdikleyerek sahte organlar yaptı. Bebek sanki kilden yapılmış gibi. Yüzünde önce küçük bir tepecik oluşturan burun belirdi, ardından gözler ortaya çıktı.

Dünyanın en güzel şeyini görmüş gibi baktı maskeli operatör ona. "İşte," dedi ve maskesini aşağıya çekip gülümsedi. Zoe idi o.

Wade'le buluşmak için Vaiz Clive'nin ofisine girdiğimde ter içindeydim. Gömleğim o havada sırılsıklamdı. Benim bir ucube olduğumu ya da tuhaf bir metabolizma hastalığı çektiğimi düşünecekti herhalde

avukat. Ama benim asıl sıkıntım, sabahtan beri düşündüğüm şeyi ona söylemekten korkuyor olmamdı.

Büyük bir hata yapıyor olabilirdim. Elbette ki Liddy ile Reid'e yardım etmek istiyorum. Ama Zoe'nin kalbini kırmak da istemiyorum.

Wade yine mükemmel bir ısmarlama takım giymişti. Bu kez çevresinde gümüşi bir parlaklık vardı ve o görüntü İsa'nın bütün resimlerdeki haline benzemesine yol açıyordu: Pırıl pırıl ve etrafındaki her şeyden biraz daha parlak.

"Seni gördüğüme sevindim, Max," dedi elini bana doğru sallayarak. "Pazar günü seninle konuştuğumuzdan beri aklımdan çıkmadın."

"Öyle mi?" dedim.

"Geçmişe yönelik birçok bilginin üzerinden geçmemiz gerek. Ben sorular soracağım ve sen de cevaplandırmak için elinden geleni yapacaksın."

"Önce ben sana bir soru sorabilir miyim?" dedim.

Başını irkilmiş gibi kaldırdı. "Tabii."

"Aslında tam olarak soru sayılmaz; daha çok bir açıklama diyebiliriz. O embriyolara ne olacağına karar vermeye hakkım olduğunu biliyorum. Ama bunda Zoe'nin de hakkı var."

Wade kollarını kavuşturdu ve Clive'nin masasının kenarına oturdu. "Bunda kesinlikle haklısın. Yani konuyu yüzeysel olarak ele aldığın zaman. Sen ve Zoe embriyolar üzerinde eşit haklara sahipsiniz. Ama sana şunu sorayım: O doğmamış çocukları eski karınla heteroseksüel bir ilişki içinde mi yetiştirmeyi planlamıştın?"

"Evet."

"Ama ne yazık ki evliliğiniz devam etmedi."

"Evet. Hiçbir şey planladığımız gibi olmadı. Ama Zoe nihayet mutlu sanki. Onun mutluluğunu neden mahvedeyim? Zoe'nin iyi bir anne olacağına her zaman inandım. Ayrıca çocuğa maddi ya da manevi destek vermem gerekmediğini de söyledi ki..."

"Orada dur biraz." Wade elini kaldırdı. "Bu noktayı biraz açalım. Birincisi, Zoe'ye doğmamış çocuklarınızı versen bile baba hâlâ sensin. O küçük insanlar var. Onlara olan biyolojik sorumluluklarını ortadan öylece kaldıramazsın. Yani lezbiyen bir evde yetiştirilseler bile çocuk

yardımı konusunda zor durumda kalabilirsin. Eski karın şu an için talep etmese de çocuğun hayatının bir aşamasında sana gelip maddi veya duygusal desteğe ihtiyacı olduğunu söyleyebilir. Zoe bugün senin bebekle ilişkin olmadığını söyleyebilir ama bu kararı yasalardan ve düzenlemelerden bağımsız şekilde alamaz." Kollarını kavuşturdu. "Eski karının iyi bir anne olacağını söylüyorsun ve bunun doğru olduğundan kuşkum yok. Ya ağabeyinle karısı?"

Dönüp Vaiz Clive'ye baktım. "Hayal edebileceğim en iyi anne-baba olurlar."

"Zoe'nin lezbiyen sevgilisini onlar kadar tanıyor musun?"

"Onun hakkında pek bilgim yok..."

"Çocuklarını senden almaya çalışması dışında," diye vurguladı Wade.

Vanessa hakkında bütün bildiklerim şunlar: Beni seven ve benimle sevişen bir karım vardı ve o kadın şimdi kendisini baştan çıkaran başka bir kadınla yatıyor.

Vaiz Clive kürsünün üstündeki büyük İncil'in yanına gidip okumaya başladı:

"Bu nedenle, Tanrı onları utanç verici arzulara terk etti. Kadınları bile sapıklarla doğal ilişkilere girdi. Aynı şekilde, erkekler de kadınlarla doğal ilişkilerini bıraktı ve birbirlerine karşı arzu duymaya başladı. Erkekler, başka erkeklerle uygunsuz eylemlerle bulundu ve sapıklıkları yüzünden hak ettikleri cezayı aldı."

Duralayıp gözlerimin içine baktı. "Tanrı homoseksüeller hakkında Romalılar 1: 26-27'de bunları söylüyor. Homoseksüellik sapıklıktır.Cezalandırılması gereken bir şeydir."

"Doğmamış o bebek küçük bir oğlansa ne olacak, Max?" diye sordu Wade. "İki lezbiyen tarafından yetiştirilmesine izin verirsen onun da homoseksüel olma olasılığının çok yüksek olduğunun farkındasın. Yani Zoe üç yıl sonra yılın annesi seçilse bile evdeki baba kim olacak? Oğlun erkek olmayı nasıl öğrenecek?"

Başımı salladım. Bu soruya verecek yanıtım yoktu. Reid ile Liddy'e giderse bebeğin karşısında örnek alacağı önemli bir baba figürü olacaktı. Hayatım boyunca örnek aldığım, hayran olduğum biri yani.

"Baba olarak alabileceğin en iyi karar," dedi Wade, "Baba olarak

vereceğin *tek* karar olsa bile kendine çocuğun için en iyisinin hangisi olduğunu sormak."

Gözlerimi yumdum.

"Vaiz Clive'nin bana anlattığına göre Zoe ve sen hamile kalmaya çalışırken birkaç bebek kaybetmişsiniz," diye devam etti Wade. "Düşüklerin biri de neredeyse hamileliğin sonundaymış."

Boğazımın sıkıştığını hissettim. "Evet..."

"Bebek öldüğünde ne hissettin?"

Başparmaklarımı gözlerimin kenarına bastırdım. Ağlamak istemiyordum. Onların ağladığımı görmelerini istemiyordum. "Çok acı verdi bana."

"Bir çocuğu kaybedince bunları hissettiysen üç çocuk daha kaybedince neler hissedeceksin?" diye sordu Wade.

"Özür dilerim!"

Kimden özür dilediğimi bilmiyordum.

"Peki," diye mırıldandım.

"Anlamadım?"

"Peki!" dedim bir kez daha Wade'ye bakarak. "Şimdi ne yapacağız?"

Toplantıdan eve dönünce Liddy'i mutfakta buldum. Yabanmersinli turta yapıyordu ama yabanmersini mevsimi değildi. Benim en sevdiğim turtaydı.

Hamuru kendisi açıyordu. Zoe bunu yapmazdı.

"Sadece belli bir konuda yetkili," diye açıklamaya giriştim. "Wade Preston'a eyalet dışından olmasına rağmen deneyimi nedeniyle beni temsil etme izni verilecek."

"Yani iki avukatın mı olacak?" diye sordu Liddy.

"Sanırım öyle. Ben Benjamin denilen adamla tanışmadım ama Wade onun eyaletteki hâkimleri tanıdığını ve en iyi stratejiyi belirlemede yardımcı olabileceğini söylüyor."

Liddy tezgâha eğilip hamuru ovalamaya devam etti. Hamur topu mükemmel bir küre haline gelince onu seramik tabağa yerleştirdi. "Karmaşık göründü bana," dedi.

"Evet ama ne yaptıklarını biliyorlar."

Liddy'nin o konuda kaygılanmasını istemiyordum. Her şeyin istediği gibi gelişeceğine inanması gerekiyordu. Hamilelikte olumlu ruh hali, tüm üreme donanımı kadar önemliydi. En azından Zoe'nin kadın doğum doktoru öyle demişti.

Liddy turta malzemesini kaşıkla hamurun üstüne döktü. Biraz tereyağı ekledi, sonra turtanın üstünü yapmak için buzdolabından ikinci hamur kâsesini çıkarttı ve üstündeki naylonu kaldırdı.

Ama tam oklavaya uzanırken tezgâhın üstüne iki büklüm kapaklandı ve elleriyle yüzünü kapattı. Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

"Liddy..." dedim. "Neyin var?"

Başını sallayarak beni uzaklaştırmaya çalışıyordu. Paniklemeye başladım.

Reid'i aramalıyım. 911'i aramalıyım.

Sonra birden doğruldu. "İyiyim, Max," derken soluğu tıkanır gibiydi. "Gerçekten..."

"Ama ağlıyorsun," dedim.

Dönüp bana baktı. Gözleri deniz rengindeydi; kumsalda bulup cebinizde sakladığınız aşınmış cam parçalarına benziyorlardı. "Mutluyum," dedi. "Beni inanılmayacak derecede mutlu ettin."

Söyledikleri önce anlamsız geldi. Ama sonra bir saniye için bana sarılıp tekrar turtayla uğraşmaya döndü ve dünya az önce ekseninden kaymamış gibi hamuru açmaya koyuldu.

Ben Benjamin'in küçücük camlı yuvarlak gözlükleri ve huni gibi büzülmüş bir ağzı vardı. Kilisenin küçük toplantı odasında karşımda oturmuş, sanki az sonra sınav yapılacakmış gibi söylediğim her şeyi yazıyordu.

"Mallarınızı nasıl paylaştırdınız?"

"Her şeyi bölüştük."

"Nasıl yani?"

"Zoe müzik aletlerini aldı, ben de bahçe düzenleme malzemelerimi. Herkesin kendi borçlarını üstlenmesine karar verdik. Evimiz falan da yoktu zaten."

"Embriyo konusunu konuştunuz mu?"

"Şey... Hayır. Onları mal ya da mülk olarak görmedik."

Wade biraz öne eğilip ellerini birleştirdi. "Değiller. Onlar insan."

Ben bunu not aldı. "Yani boşanma sırasında kendinizi temsil ederken basit, bağışlanabilir bir hata yaptınız. Boşanma kararında donmuş zaman kapsüllerindeki o küçük insanlardan... Bebeklerden bahsetmeyi unuttunuz. Doğru mu?"

"Sanırım öyle," dedim.

"Hayır, öyle olduğunu biliyorsun," diye düzeltti Ben. "Çünkü olaya bu yönden yaklaşacağız. Boşanma sırasında konunun ele alınması gerektiğini düşünemedin ve biz de dava açarak meseleyi tekrar aile mahkemesine taşıyacağız."

"Ya önce Zoe dava açarsa?"

"Klinik ikinizden de onay almadan ya da mahkeme kararı olmadan hiçbir şey yapmayacak" dedi Wade. "Kliniğin avukatına telefon edip durumu sağlama alacağım."

"Mahkemeye gidersek bebeklerimi başkasına vermek istediğim için hâkim benim iğrenç biri olduğumu düşünmeyecek mi? Zoe bunları kendisi için istiyor."

"Bu etkili bir sav. Ancak ikinizin de embriyolar üzerinde eşit biyolojik haklarınız var..."

"Doğmamış çocuklar," diye araya girdi Clive.

Ben ona baktı. "Doğru. Çocuklar. Onlara ne olacağı konusunda senin de eski karın kadar söz hakkın var. Yok edilmelerini istesen bile..."

"Ki istemiyor," diye bir kez daha onun sözünü kesti vaiz.

"İsteseydin bile mahkeme bunu yapma konusundaki yasal hakkını değerlendirmek zorunda kalırdı. "Mahkeme, çocuklar için en iyisinin ne olacağıyla ilgilenir. Çocuklar için en iyi olan. Bu terimi daha

önce de duydun. Ve karşı seçenekler, geleneksel Hıristiyan ailesi veya o tanımın yakınından bile geçmeyen bir toplumsal birim."

"Ağabeyinle karısının ifade vermesini sağlarız," dedi vaiz. "Onlar bu mahkemenin odak noktası olacak

Başparmağımı masanın kenarında dolaştırdım. Önceki gece Liddy ile Reid, internette bebek isimlerine bakıyordu. '*Joshua güzel bir isim,*' demişti Reid, Liddy de mason olabileceğini söylemişti. Ağabeyim o ismin son zamanlarda çok moda olduğunu söyleyince Liddy, benim düşüncemi almaları gerektiğini, o konuda benim de söz hakkım olduğunu vurgulamıştı.

Elimi masanın üstüne koydum. "Şu mahkeme konusu... Daha önce belirtmem gerekirdi belki ama benim avukat tutacak param yok."

Vaiz Clive elini omzuma koydu. "Bunu merak etme, oğlum. Kilise o konuyu halledecek. Ne de olsa epey ilgi uyandıracak ve yarar sağlayacak bir girişim."

Wade arkasına yaslanırken yüzüne bir gülümseme yayıldı. "İlgi çekmek de benim en iyi yaptığım iştir."

Zoe

Emma adı hoşuma gidiyor. Ella da öyle. Hannah da.

"Bebek adının iki heceli olması şart mı?" diye sordu Vanessa.

"Hayır," dedim.

Salonda yere oturmuştuk ve etrafımıza yakındaki bir kitapçının stoklarında bulunan bütün bebek ismi kitapları yayılmıştı.

"Çiçek ismi olamaz mı?" dedi Vanessa. "Rose, Lily ve Daisy. Daisy adını hep çok beğenmişimdir. En azından Viola, Banjo falan gibi müzik enstrümanı adı değil."

Hiç aldırmadım. "Üniseks isimlere ne dersin? Stevie, Alex gibi."

"İşimizi yarıya indirir," diye kabullendi Vanessa.

Üç kez hamile kalmış ve her seferinde bu aşamadan, yani umutları büyütmekten kaçınmıştım. Beklentileri adlandırmadığı-

nız zaman hayal kırıklığının bir nebze azalabileceğini düşünmüştüm. Ama bu kez elimde değildi. Max'la yaptığımız konuşma, bu kez gerçekten olabileceğine inanmamı sağlamıştı. Hiç değilse korktuğum gibi hemen hayır dememişti. Bu herhalde iyi bir şeydi, değil mi?

"Joey," diye önerdi Vanessa. "Çok tatlı bir isim."

"Bir kanguruysan öyle." Sırt üstü uzanıp tavana baktım. "Cloud."

"Kesinlikle olmaz. Hippi tarzı şeyler yapmayacağım. Cloud, Rain, Meadow falan... Zavallıyı doksan yaşında ve huzur evinde düşün."

"Ben isimden bahsetmiyordum," dedim. "Bebek odasını düşünüyordum. Tavanındaki bulut resimlerine bakarak uyumanın çok huzurlu olacağını düşünürüm hep."

"Tamam. Sence Michelangelo telefon rehberinde kayıtlı mıdır?"

Vanessa'ya minder fırlatırken kapı çalındı. "Birini mi bekliyorsun?" diye sordum.

Vanessa başını salladı. "Hayır. Ya sen?"

Kalkıp kapıya gittik. Verandada gülümseyen bir adam vardı. Üstündeki Red Sox eşofmanı başındaki kırmızı beysbol şapkası tamamlıyordu. Seri katil izlenimi uyandırmadığından kapıyı açtım.

"Zoe Baxter siz misiniz?" diye sordu.

"Evet..."

Arka cebinden bir tomar kâğıt çıkardı ve "Bu belgeler tebliğ edilmiştir," dedi.

Katlı kâğıtları açtım ve kelimeler üzerime atladı:

Yüce Mahkeme...

...doğmamış çocuklarının mülkiyetini ve velayetini...

...onlara ebeveynli uygun bir aile sağlamak istemektedir...

Yere çöküp okumaya devam ettim:

Bu doğrultuda aşağıdaki hususların belirtilmesi gerekmektedir:

• Davacı, Tanrı'nın hoş gördüğü yasal ve heteroseksüel bir evlilik bünyesinde, yetiştirilmek üzere oluşturulan doğmamış çocukların biyolojik babasıdır.

• Doğmamış çocuklar oluşturulduktan sonra taraflar boşanmıştır.

• Nihai karardan sonra davalı, ahlaksız ve sapık bir homoseksüel yaşam tarzı benimsemiştir.

• Davalı, kliniğe başvurarak lezbiyen sevgilisine nakletmek amacıyla söz konusu doğmamış çocukları alma girişiminde bulunmuştur.

"Zoe?"

Vanessa'nın sesi binlerce kilometre uzaktan geliyordu. Onu duyuyor ama hareket edemiyordum.

"Zoe!" dedi tekrar ve elimden belgeleri kaptı. Ağzımı açtım ama ses çıkmadı. O kadar büyük bir ihaneti tanımlayabilecek lisan henüz yaratılmamıştı.

Vanessa sayfaları o kadar hızlı çeviriyordu ki kâğıtların alev almasından korktum. "Bu saçmalık da ne?"

Denge, sisten ve aynalardan başka bir şey değildir. Yumruğunuzu bile sıkamadan bir yumruk yiyebilirsiniz.

"Max göndermiş," demeyi başardım. "Bebeğimizi almaya çalışıyor."

Vanessa

2008 yılı Şükran Günü'nün hemen ertesinde, ölüm döşeğindeki bir kadın kırk iki yıl önce lezbiyen olduğu için kendisini korkutan iki kızı öldürdüğünü itiraf etti. Sharron Smith Staunton, Virginia'da üçünün de çalıştığı dondurmacı dükkânına girip ertesi gün işe gelemeyeceğini söylemişti. Polis kayıtlarına göre tartışma giderek büyümüş ve Sharron onları vurmuştu.

Dükkana giderken yanında neden 25 kalibrelik bir tabanca olduğunu bilmiyorum ama motivasyonunu anlayabiliyorum. Özellikle elimde Zoe'nin eski kocasının hukuki iddialarını içeren kağıtları tutarken.

Beni ahlaksız ve sapık olarak nitelendiren kağıtları yani.

Üniversitedeyken soyunma odasında kendilerine baktığımdan emin oldukları için başka tarafa giden kızlar bana ucube dediği veya bir dans partisinde arkadaşlarıyla beni gerçek bir kıza dönüştürebileceği konusunda iddiaya giren alçak tarafından

karanlık bir köşeye kıstırılıp mıncıklandığım zaman çok geride bıraktığımı sandığım duygular bütün benliğimi sarmıştı. Ben sadece ben olduğum için cezalandırılıyordum ve söylemek istediğim şey -sessiz kalma çabası nedeniyle boğazım acıyıncaya kadar içimde tuttuğum şey- şuydu: Ben neden sizin için önemliyim? Neden benim yerime kendinizle ilgilenmiyorsunuz?

Gerçekten ahlaksız ve sapık olmadığım gibi, şiddeti de onaylamasam da o anda Sharron Smith'in cesaretine sahip olmayı diliyordum.

"O pisliği arayacağım," dedi Zoe.

Onu hiç öylesine öfkeli gördüğümü hatırlamıyordum. Yüzünün rengi koyu kırmızıya dönmüştü; ağlıyordu ve öfkeden delirmek üzereydi. Telefonun tuşlarına o kadar sert vurdu ki ahize elinden fırladı. Ahizeyi yerden aldım, hoparlör düğmesine dokundum ve ikimizin de duyabileceği şekilde mutfak tezgâhının üstüne koydum.

Telefon açılınca Max'ın cevap vermesine şaşırdım.

"Seninle konuşamam," dedi hemen. "Avukatım bana..."

Zoe, "Neden?" diyerek sözünü kesti onun. "Bunu bana neden yapıyorsun?"

Oluşan sessizlik o kadar uzundu ki Max'ın telefonu kapattığını sandım. Sonra, "Bunu sana yapmıyorum, Zoe," dedi. "Çocuklarımız için yapıyorum."

Çevir sinyali gelince Zoe telefonu alıp mutfağın duvarına çarptı. "Çocuk istemiyor ki!" diyerek ağlamaya başladı. "Embriyolarla ne yapacak?"

"Bilmiyorum." Ama bunun bebeklerle değil, Zoe ve yaşadığı hayat tarzıyla ilgili olabileceğini anlamıştım. Başka deyişle, içinden geldiği gibi davrandığı için cezalandırılıyordu Zoe.

Annemin çocukken beni aşı olmam için doktora götürdüğü zaman gözyaşlarına boğulduğunu hatırladım. Beş yaşında falandım ve iğneden çok korkuyordum. Ne kadar acıyacağını düşü-

nerek bütün sabah hızlı hızlı nefes alıp vermiştim ve hemşirenin elinden kurtulmak için minik bedenimi şekilden şekle sokuyordum. Ama annemin hıçkırıklarını duyunca hemen durdum. İğneyi o olmayacaktı ki.

'Senin acı çekmen bana da acı veriyor,' diye açıklamaya çalışmıştı.

O zaman anlayamayacak kadar küçük ve gerçekçiydim ve şu ana kadar birini onun ne demek istediğini anlayacak kadar sevmemiştim. Ancak Zoe'yi o halde görünce dünyada en çok istediği şeyin elinden koparılışını izlerken... Acıdan nefes alamıyordum. Hırstan başka hiçbir şey bulamıyordum tutunacak.

Onu mutfakta bırakıp yatak odasına gittim ve komodinin önünde dizlerimin üstüne çöküp *School Counselor* dergisinin okunmamış eski sayılarını ve pişirmeye niyetlendiğim için gazeteden kesip biriktirdiğim ama yapmaya fırsat bulamadığım yemek tariflerini karıştırmaya koyuldum. Dergiler arasında cinsiyet değiştirenler, lezbiyenler, eşcinseller, biseksüeller ve cinsel kimliğini sorgulayanlar için çıkarılan *Options Newsletter*'ın bir sayısı da vardı.

Aradığım şeyi orada buldum: GLAD. Gay ve Lezbiyen Avukatları ve Koruyucuları. Winter Sokağı. Boston.

Bülteni kapıp mutfağa döndüm. Zoe perişan bir halde masanın başında oturuyordu. Telefonu düştüğü yerden alıp ilandaki numarayı çevirdim.

"Merhaba," dedim sert bir sesle. "Benim adım Vanessa Shaw. Eşime biraz önce eski kocasının dava dilekçesi tebliğ edildi. Bu kişi bizim bir aile kurmak için kullanmayı düşündüğümüz donmuş embriyoların velayet ve denetim hakkını almaya çalışıyor ve konuyu dinsel, sağcı, eşcinsellik karşıtı, örnek teşkil edecek bir dava haline dönüştürecek. Bize yardım edebilir misiniz?"

Sözcükler öfkeli bir sel halinde dökülmüştü dudaklarımdan. Zoe'nin başını kaldırıp irileşmiş gözlerle bana bakmasına neden olmuşlardı.

"Evet," dedim danışma görevlisine, "Bekliyorum."

Müzik sesi gelmeye başladı. O korkunç asansör müziğini icat eden şirketin 2009 yılında iflas ettiğini bana Zoe söylemişti. Buna 'müzikal karma' diyordu.

Zoe kalkıp bana doğru yürüdü, bülteni elimden aldı ve hukuksal hizmetler ilanına baktı.

"Madem Max savaş istiyor, savaşın âlâsını görecek," dedim ona.

Yirmi dört yaşında Noel'in ertesi günü gölde buz hokeyi oynarken ayak bileğimi kırdım. Kaval kemiğim ikiye bölündü ve metal plaka çakılması gerekti. (Bir erkeğin o olaydan sonra bana bir daha çakamadığını söylemek her zaman hoşuma gider.) Takım arkadaşlarım beni acil servise götürmüş, annem de benimle kalmaya gelmişti, çünkü bakıma muhtaçtım. Koltuk değnekleriyle aksayarak dolaşabiliyor ama tuvalete oturup kalkamıyordum, küvetten çıkamıyordum. Hiçbir yere gidemiyordum da, çünkü koltuk değnekleri buzda kayıyor ve savruluyordu.

Annem olmasa tuzlu kraker yiyerek, musluk suyu içerek ve kötü pembe diziler seyrederek heba olup giderdim herhalde. Sabırla tuvalete girip çıkmama yardım etti, saçlarımı yıkadı, doktor randevularına götürüp getirdi, buzdolabımı doldurdu ve evimi temizledi.

Ben de karşılık olarak ona huysuzluk ettim ve durmadan söylendim ama aslında kendime öfkeliydim. Sonunda bir gün iyice damarına bastım annemin. Bana hazırladığı yemeği yere attı ve kapıyı vurup gitti. Hazırladığı şeyin peynirli tost olduğunu hatırlıyorum, çünkü İsviçre peyniri değil normal peynir kullandığı için sızlanmıştım.

'Güzel!' demiştim kendi kendime, *'Ona ihtiyacım yok.'*

Gerçekten yoktu. En azından ilk üç saat boyunca. Sonra tuvalete gitmem gerekti. Koltuk değneklerimle zıplayarak banyoya gittim ama düşmekten korktuğum için klozete oturamadım. So-

nunda tek ayak üstünde dengemi sağlayıp bir kahve kupasının içine işemek zorunda kaldım ve yatağa yığılıp annemi aradım.

"Özür dilerim," dedim, "Çok çaresizim."

"İşte orada yanılıyorsun," diye cevap verdi. "Çaresiz değilsin. Sadece yardıma ihtiyacın var. Bu ikisi arasında dağlar kadar fark vardır."

Angela Moretti'nin masasında ağzı kapalı bir cam kavanoz duruyordu ve içinde de kuru eriğe benzeyen bir şey vardı.

"Haa!" dedi benim kavanoza baktığımı görünce. "Son baktığım davadan."

Zoe ile birlikte Boston şehir merkezindeki bürosunda Angela'yla buluşmak için işten bir gün izin almıştım. Angela bana tüm hareketleri hızlandırılmış bir Tinker Bell'i hatırlatıyordu; ufak tefek, motor gibi konuşan bir kadındı. Kavanozu açıp bana uzatırken siyah saç bukleleri zıplıyordu.

"Nedir bu?" diye sordum.

"Testis."

Ne olduğunu anlamamama şaşmamak gerekirdi. Zoe yanımda tıkanır gibi oldu ve öksürmeye başladı.

"Pisliğin teki bir meyhane kavgasında ısırılmış."

"Ve onu saklamış mı?"

"Formaldehitte," diyerek omuz silkti Angela ve "Ne de olsa bir erkek," dedi açıklama olarak. "Ben eski karısını temsil ettim. Kadının kendi cinsinden bir eşi vardı artık ve o bok herif çocuklarını görmesine izin vermiyordu. Bunu bana getirdi, çünkü adam için hayattaki en önemli şeymiş. Koz olarak kullanmak istiyordu. Ben de sakladım, çünkü herifi taşaklarından yakalama fikri hoşuma gitmişti."

Angela Moretti'yi sevmiştim ama bunun nedeni masasının üstünde üreme organı bulundurması değildi. Zoe'yle birlikte ofi-

sine girerken -muhtemelen dayanışma ve metanet alışverişi nedeniyle- el ele tutuştuğumuzu görünce kimse istifini bozmadığı için o mekânı sevdim. Angela'dan ise bizim tarafımızda olduğu ve bu konuda ikna etmek zorunda kalmadığım için hoşlanmıştım.

"Korkuyorum," dedi Zoe. "Max'ın bunu yaptığına inanamıyorum."

Angela bir deste kağıt ve pahalı görünen bir dolmakalem çıkarttı. "Hayat bazen insanları gerçekten değiştirir, biliyor musun? Kuzenim Eddie, Körfez Savaşı'na gönderilinceye kadar New Jersey'in kuzeyinde yaşayan en aşağılık herifti. Sadece asabi falan olduğu değil söylemek istediğim; yoldan geçen sincabı arabayla ezmeye çalışan türden biriydi. Eddie'nin o çölde ne gördüğünü bilmiyorum ama eve döndükten sonra âdeta bir keşiş oldu. Yeminle söylüyorum..."

"Bize yardım edebilir misiniz?" diye sordum.

Zoe dudağını ısırdı. "Ve bize ne kadara mal olacağını söyleyebilir misiniz?"

"Tek kuruşa bile mal olmayacak," dedi Angela. "Gerçekten bir dolar bile ödemeyeceksiniz. GLAD, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Otuz yıldan beri New England'da eşcinsellerin, cinsiyet değiştirenlerin ve kararsız kalanların medeni haklarını koruyoruz. Emsal teşkil eden ve eşcinsellerin evlenmesine izin verilmemesinin anayasaya aykırı olduğuna hükmeden Goodridge-Kamu Sağlığı Bakanlığı davasını mahkemeye biz taşıdık ve bunun sonucunda 2004 yılında Massachusetts, ülkede eşcinsellerin evlenmesine izin veren ilk eyalet oldu. Eşcinsellerin velayet hakkı için de mücadele ettik. Ve sonucunda bir çocuğun biyolojik ebeveyninin evli olmadığı partneri o çocuğu evlat edinip ikinci yasal ebeveyn olabiliyor. Üstelik bunun için biyolojik ebeveynin yasal haklarından feragat etmesi gerekmiyor. Federal Evliliği Koruma Yasası'na itiraz ettik. Sizin durumunuz bizim çalışma alanımızın tamamen içinde. Aynı şekilde eski kocanızın durumu da Wade Preston'un çalışma alanına giriyor."

"Onun avukatını tanıyor musunuz?" diye sordum.

Angela homurdandı. "Wade Preston'la akbaba arasındaki farkı biliyor musunuz? Ben söyleyeyim. İkisi de leşçidir ve ikisi de uçar ama Preston bolca Frequent Flier puanı toplar. Bütün ülkeyi dolaşıp eyaletleri anayasalarını, eşcinsellerin evlenmesine izin vermeyecek şekilde değiştirmeye ikna etmeye çalışan homofobik bir deli. Anita Bryant'la Jesse Helms'in birleştirilmiş ve Armani takım giydirilmiş hali. Ama aynı zamanda sert ve kaba oynar ve sizin işi de epey çirkinleştirecektir. Medyayı peşinden sürükleyecek, mahkeme salonunu ayağa kaldıracak, çünkü kamuoyunu kendi tarafına çekmeye çalışacak. Sizi bebek yetiştirmeye uygun olmayan bekar kâfirlerin poster yüzü olarak kullanacak." Angela'nın bakışları benden Zoe'ye kaydı. "Uzun vadeli bir mücadeleye girmeye hazır olup olmadığınızı bilmem gerek."

Zoe'nin eline uzandı. "Kesinlikle hazırız."

"Ama biz evliyiz," diye araya girdi Zoe.

"Muhteşem Rhode Island eyaletine göre değil. Davanız Massachusetts mahkemesine götürülse, kendi yaşadığınız yerdeki mahkemeden çok daha fazla şansınız olurdu."

"Peki ya evli olmayıp çocuk sahibi olan milyonlarca çifte ne demeli? Neden hiç kimse onların çocuk yetiştirme becerilerini sorgulamıyor?"

"Çünkü konu çocuklar değil, mülkiyet ama Wade Preston bunun bir velayet davası olarak değerlendirilmesini sağlayacak. Ve velayet davası açıldığı zaman, ilişkinizin ahlaklılığı en önemli sorun haline gelecektir."

Zoe başını salladı. "Bu bebek biyolojik olarak benim."

"Onun savına göre aynı zamanda Max'ın da bebeği. Onun da bu embriyolar üzerinde en az sizin kadar yasal hakkı var ve Preston doğmamış çocuk için daha ahlaklı bir planı olduğunu söyleyecek."

"Aslında Max da model Hıristiyan baba sayılmaz," dedim. "Evli değil. İyileşme sürecinde olan bir alkolik..."

"Güzel," diye mırıldandı Angela, bunları not alırken. "Bunun

yardımı olabilir ama Max'ın embriyolarla ne yapmak istediğini henüz bilmiyoruz. Bizim dayanak noktamız, sizi toplumda sağlam kökleri bulunan, meslek hayatlarında saygı gören, sevecen, ciddi insanlar olarak resmetmek olacak."

"Bu yeterli mi sizce?" diye sordu Zoe.

"Bilmiyorum. Wade Preston'un uygulamak üzere olduğu karalama kampanyasını kontrol etme olanağımız yok. Ancak sağlam bir savunmamız var ve bizi ezmesine izin vermeyeceğiz. Şimdi sizden geçmişe yönelik biraz bilgi almam gerekiyor. Ne zaman evlendiniz?"

"Nisan ayında, Fall River'de," dedim.

"Peki, şimdi nerede oturuyorsunuz?"

"Wilmington, Rhode Island."

Angela bunları da not etti. "Aynı evde mi yaşıyorsunuz?"

"Evet," dedim. "Zoe benim yanıma taşındı."

"Ev sana mı ait?"

Başımla onaylıyorum. "Üç yatak odalı. Çocuklar için yeterince odamız var."

"Kısırlıkla mücadele ettiğini ve çocuğun olmadığını biliyorum, Zoe," dedi Angela. "Ya sen, Vanessa? Bugüne kadar hiç hamile kaldın mı?"

"Hayır..."

"Ama onun herhangi bir doğurganlık sorunu yok," diye atıldı Zoe.

"Olmadığını varsayıyorum," dedim. "Lezbiyenler boşa atış yaptığı için tam emin olamazsınız."

Angela sırıttı. "Biraz da Max'tan bahsedelim. Onunla evliyken içki içiyor muydu, Zoe?"

Zoe kucağındaki ellerine baktı. "Sakladığı içkileri bulduğum zamanlar oldu ama onları bir şey söylemeden çöpe atıyordum. O da biliyordu. Bu konuyu hiç konuşmadık. Zulasını bulup içkileri

musluğa dökersem mükemmel koca rolü oynamaya başlıyor, sırtımı ovuyor, beni akşam yemeğine falan götürüyordu. Bu durum ben elektrikli süpürge torbalarının altına veya dolaptaki ampullerin arkasına gizlediği yeni bir şişe buluncaya kadar devam ediyordu. Onun kendinden bekleneni yapması hakkında tek kelime sarf etmeden eksiksiz bir konuşma yapar gibiydik."

"Max kötü davranışlarda bulundu mu hiç sana?"

"Hayır. Bebek sahibi olmaya çalışırken cehennem hayatı yaşadık ama beni sevdiğinden hiç kuşku duymadım. Şimdi ağzından çıkan sözler eski Max'ın söyleyebileceği şeylere benzemiyor. Daha çok ağabeyinin söyleyeceği türden laflar."

"Ağabeyi mi?"

"Ben Max'la tanışmadan önce onunla ağabeyi Reid ilgilenmiş ve anonim alkoliklere kaydettirmiş. Max'ın şimdi devam ettiği Ebedi Cennet Kilisesi'nin üyesi ve Max da o ve eşiyle oturuyor."

"Mimarla doktorun hatasını toprak örter," dedi Angela. "Avukat hata yaparsa ne olur, biliyor musun?" Yanıtı kendisi verdi. "Kabahati ya mimara atar ya da avukata."

Zoe güldü.

Angela, "İşte böyle," diyerek omuz silkti. "İyi bir avukat esprisi yapabildiğin sürece hâlâ ümit var demektir. Ve bende milyonlarca espri depolanmış durumda." Faksı masaya koydu. "Burada bir sürü dinî terim var. Max'ın dava açma kararında Reid'in etkisi olabilir mi?"

"Ya da Clive Lincoln'un," dedi Zoe. "Kiliseyi idare eden vaiz."

"Harika bir insandır," diye yanıt verdi Angela gözlerini devirerek. "Zamanında bana Massachusetts hükümet binasının basamaklarında bir kova boya fırlattı. Max her zaman dindar mıydı?"

"Hayır. Evlendikten sonra Reid ile Liddy'nin evine gitmeyi bıraktık, çünkü bize vaaz veriliyormuş gibi hissediyorduk."

"Max'ın o dönemlerde homoseksüelliğe karşı tavrı nasıldı?"

Zoe gözlerini kırpıştırdı. "Bu konuda konuştuğumuzu bile hatırlamıyorum. Açıkça hoşgörüsüz de değildi ama eşcinsellerin haklarını da savunmuyordu."

"Max'ın kız arkadaşı var mı?"

"Bilmiyorum."

"Embriyoları kullanmak istediğini söylediğin zaman kendi kullanmak istediğine dair bir şey söyledi mi?"

"Hayır. Konuyu düşüneceğini söyledi. Ben de eve geldim ve Vanessa'ya başlamaya hazırlanabileceğimizi söyledim."

"İnsanları asla sandığımız kadar iyi tanıyamayız." Angela not kağıdını masanın üstüne koydu. "Şimdi bu davanın nasıl ilerleyeceği konusundan söz edelim biraz. Biliyorsun ki ifade vereceksin, Zoe. Sen de öyle, Vanessa. İlişkiniz hakkında son derece açık ve dürüst bir şekilde konuşmanız gerek. Bu çağda bile yoğun eleştirilere hedef olabilirsiniz bu nedenle. Sabah mahkeme katibini aradım ve davanın Yargıç O'Neill'e verildiğini öğrendim."

"Bu iyi mi?" diye sordum.

"Hayır," dedi Angela açıkça. "IQ'su 50 olan bir avukata ne denildiğini biliyorsunuz, değil mi? Sayın yargıç." Kaşlarını çattı. "Padraic O'Neill emekli olmak üzere ve son on yıldır bunun için dua ediyordum. Son derece geleneksel biri ve tutucu."

"Değiştirebilir miyiz?"

"Ne yazık ki hayır. Adli sistem sırf beğenmedik diye yargıç değiştirmemize izin verse tek bir dava bile sonuçlanmazdı. Ancak O'Neill ne kadar tutucu olursa olsun yasalara uymak zorunda. Ve yasal açıdan güçlü bir davanız var."

"Rhode Island'da daha önce benzer davalarda nasıl kararlar çıktı?"

Angela bana döndü. "Bugüne kadar böyle bir dava olmadı. Biz bir anlamda kanun yapacağız."

"Yani iki şekilde de sonuçlanabilir," dedi Zoe.

"Yargıç O'Neill tercih edeceğim biri değildi ama elimizdeki bu. Davamızı sizin embriyoların kullanımı konusunda en iyi çözüm olduğunuzu görmesini sağlayacak şekilde oluşturacağız. Wade Preston'un savunmasıysa geleneksel aile protokolünü esas alacak ama Max bekâr. Çocuk yetiştirebileceği, kendine ait bir evi bile yok. Siz ikinizse sadık, sevecen, akıllı bir çift görüntüsü sergiliyorsunuz. Embriyoları kullanma konusunu önce siz gündeme getirdiniz. Sonunda bu dava siz ikiniz Max'a karşı şekline dönüşecek ve Padraic O'Neill gibi bir yargıç bile tehlike işaretini görecek."

Arkamızda kapı tıklatıldı ve sekreter başını içeriye uzattı. "On bir randevun geldi, Ange."

"Müthiş bir çocuk. Onunla tanışmalısınız. Cinsiyet değiştirecek ve lisenin futbol takımına katılmak istiyor ama henüz ameliyat olmadı. Koç deplasmanlarda tek başına kalacağı otel odasına para ayıramayacaklarını söylüyor. Davayı kazanacağım." Angela ayağa kalktı. "Sonraki adımları size bildireceğim. Tabii, başka sorunuz yoksa."

"Benim var," dedi Zoe, "Biraz kişisel sayılabilir..."

"Benim lezbiyen olup olmadığımı öğrenmek istiyorsun."

Zoe kıpkırmızı oldu. "Şey... Evet. Cevap vermek zorunda değilsin."

"Dört dörtlük bir heteroseksüelim. Kocamla benim üç tane canavar gibi çocuğumuz ve sürekli kaos halinde bir evimiz var."

"Ama siz... Burada çalışıyorsunuz."

"Her an piyasadan kalkacakmış gibi kung pao yiyorum ama vücudumda tek bir Asyalı hücresi olmadığından eminim. Zenci olmamama rağmen Toni Morrison romanlarına ve Tyler Perry filmlerine bayılıyorum." Angela gülümsedi. "Ben eşcinsel değilim, Zoe ve mutlu bir evliliğim var. Burada sizin de buna hakkınız olduğuna inandığım için çalışıyorum."

Kendi kendime asla çocuk sahibi olmayacağımı söylemeye ne zaman başladığımdan emin değilim. Ama lezbiyenseniz seçenekleriniz farklıdır; flört havuzu daha küçüktür ve büyük olasılıkla kalbinizi kıran kişiyi tanıyan biriyle çıkmak durumunda kalırsınız. Ayrıca evlilik ve çocuk yapmaya uzanan bir yola girmesi beklenen heteroseksüel insanların aksine, eşcinsel bir çiftin bebek sahibi olmak için ciddi, pahalı ve kesintisiz bir çaba göstermesi gerekir. Lezbiyenlerin sperm donörüne ihtiyacı vardır, erkek eşcinsellere taşıyıcı anne gerekir ya da zorlu bir evlat edinme sürecine katlanmak zorunda kalırız. Son seçeneğe razı olsanız bile aynı cinsten çiftler genellikle reddedilir.

Ben hiçbir zaman bebek hayali kuran ya da oyuncak ayılarını kucağında sallayarak annelik denemesi yapan bir kız değildim. Tek çocuk olduğum için bakımına yardımcı olabileceğim küçük kardeşlerim de yoktu. Zoe'den önce yıllar boyunca ciddi bir ilişki yaşamamıştım. Gerekiyorsa memnuniyetle çocuksuz ama sevgi dolu bir ilişkiyle yetinebilirdim.

Ayrıca kendi kendime zaten çocuklarım olduğunu söylüyordum. Altı yüz tane kadar. Wilmington Lisesi'nde. Onları dinliyorum, onlarla ağlıyorum ve onlara yarının bugünden biraz daha güzel görüneceğini söylüyorum. Bazen mezun olanları bile düşünüyor, Facebook'ta temas kuruyorum. Her şeyin söz verdiğim şekilde yolunda gittiğini duymak hoşuma gidiyor.

Ama son zamanlarda çok fazla düşünüyorum.

Sabah sekizden öğleden sonra üçe kadar herkesin yedek annesi olmak yerine gerçek bir anne olmak nasıl bir şeydir? Konuşmacı olarak katılmayacağım, dinleyiciler arasında yer alabileceğim bir okul gecesinde neler hissederim? Bir gün kendimi okul danışmanının masasının karşı tarafında oturmuş, aşırı kalabalık olan İngilizce sınıfına girmeyi umutsuzca isteyen kızımı savunur halde bulmak istemem mi?

Hayatın kıpırdanan kelebek heyecanını bugüne kadar içimde yaşamadım. Henüz yaşamadım. Ama umuda benzediğinden eminim. Bir kez hissettiğiniz zaman yokluğunu da anlarsınız.

Zoe'yle bebek sahibi olamadık ama kendimize ümit etme lüksünü tanıdık. Ve size şunu açıkça söyleyebilirim: O andan itibaren ben hapı yuttum.

Cehennem gibi bir sabah geçirdim. İkinci sınıf öğrencilerinden biri kafayı bulmak için Robitussin öksürük şurubu içmekten ötürü okuldan uzaklaştırıldı. Zoe'yi arardım ama çok yoğun olduğunu biliyorum. GLAD ofisine gitmek üzere izin aldığı için hastaneye gidemedi ve pediyatrik yanık bölümünde birkaç saat geçirebilmek için Lucy ile yapacağı müzik terapisi seansını erteledi. Mayıs ayındayız ve aslında yapabileceğim bir sürü iş var ama ben bilgisayarımı açıp Google'de 'hamilelik' başlığını incelemeye oturdum.

İlk web sitesini tıkladım ve okumaya koyuldum:

3. ve 4. haftada bebeğiniz haşhaş tohumu büyüklüğündedir.

7. hafta bebeğiniz yabanmersini büyüklüğündedir.

9. hafta bebeğiniz yeşil zeytin büyüklüğündedir.

19. hafta bebeğiniz mango büyüklüğündedir.

26. hafta bebeğiniz patlıcan büyüklüğündedir.

Doğum: Bebeğiniz karpuz büyüklüğündedir.

Elimi karnıma koydum. Orasının yakında bir canlının evi olabileceği aklıma, mantığıma sığmıyordu. Hem de yeşil zeytin büyüklüğünde birisinin. Neden her şeyi yiyeceklerle tarif ediyorlardı ki? Hamile kadınların sürekli aç olmasına şaşmamak gerek.

Birden Lucy büroma daldı ve "Burada ne halt dönüyor?" diye bağırdı.

"Terbiyeli olalım lütfen," dedim.

Lucy gözlerini devirdi. "Eğer ben onunla buluşmak için zaman ayırabiliyorsam, o da en azından gelme nezaketini gösterebilirdi."

Lucy'nin öfkesinin kaynağını hemen anladım; Zoe seansı ertelendiği için hayal kırıklığına uğradığını anlatmak istiyordu. İtiraf edeceğine ölmeyi tercih etse de onunla buluşmayı sevdiğini belirtmeye çalışıyordu.

"Dolabına not bıraktım," dedim. "Almadın mı?" Okulda haberleşme o şekilde yürüyordu; okul danışmanı randevuları, akademik danışmanlık seansları, hatta çim hokeyi şampiyonluğu duyurularına ilişkin notlar dolapların kapaklarına bantlanırdı.

"Dolabıma yaklaşmıyorum. Geçen sene biri ne yapacağımı görmek için içine ölü fare koydu."

Bu çok korkunç ama şaşırtıcı değil. Gençler acımasızlık konusundaki becerileriyle beni şaşırtmaktan hiç vazgeçmiyor. "Zoe'nin programı bu hafta çılgıncaydı ve yeniden düzenlemek zorunda kaldı. Gelecek randevuda burada olacak."

Lucy benim bunu nereden bildiğimi sormadı. Zoe'nin tamamen gitmediğini öğrenmek onu sakinleştirmiş gibiydi. "Yani geri gelecek," diye mırıldandı.

Başımı hafifçe yana eğip, "Gelmesini istiyor musun?" dedim.

"Beni sepetlemesi aslında tam da hayatımın akışına uygun bir davranış olur. Birine güveniyorsunuz ve sonra canınıza sıçıyor." Başını kaldırıp bana baktı. "Terbiyeli olalım lütfen," dedi benimle aynı anda.

"Davul çalma gösteriniz oldukça ilginçti," dedim, kafeteryadaki doğaçlama rock konserini hatırlayarak. O faciadan sonra müdürün odasında bir saat geçirmiş, intihar eğilimli çocuklarda müzik terapisinin erdemlerini ve akıl sağlığıyla kıyaslandığında tencereleri, tavaları ve çorba kepçelerini bir kez daha sterilize etmenin küçük bir ödün olduğunu açıklamaya çalışmıştım.

"Daha önce hiç kimse benim için böyle bir şey yapmadı," diye itiraf etti Lucy.

"Ne demek istiyorsun?"

"Başının derde gireceğini biliyordu. Umursamadı. Bana yap-

mam gereken ya da herkesin yapmamı istediği şeyleri yaptırmaya çalışmak yerine son derece çılgınca bir şey gerçekleştirdi. O şey..." Lucy uygun kelimeyi bulmaya çalışıyordu. "Son derece *cesurca* bir hareketti."

"Zoe sana olduğun gibi davranma rahatlığı sağlıyordur belki."

"Ve siz de müzik terapisinde geçireceğim saati Freudculuk oynamak amacıyla kullanmaya çalışıyorsunuzdur belki."

Sırıttım. "Bütün numaralarımı biliyorsun demek."

"Sizi anlamak Elmo'yu anlamak kadar zor."

"Okulun kapanmasına iki aydan az zaman kaldı, Lucy," dedim.

"Bilmez miyim! Gün sayıyorum."

"Müzik terapisine yaz aylarında da devam etmek istiyorsan bunu önceden ayarlamam gerekecek."

Lucy gözlerimin içine baktı. Bunu hiç düşünmediğini anlamıştım. Okul haziranda tatile girdiğinde danışmanlık seansları da dâhil olmak üzere bütün faaliyetler de kesintiye uğrardı.

"Zoe seninle yaz boyunca buluşmayı kabul edecektir," dedim sakin bir sesle. "Sizi seanslarda okula sokmak için anahtarımı memnuniyetle kullanabilirim."

Lucy çenesini havaya kaldırıp, "Bakarız," dedi. "Aslında umursadığımı söyleyemeyeceğim."

Umursuyordu. Hem de umutsuzca. Sadece bunu yüksek sesle dile getirmiyordu henüz. "Epey yol kat ettiğini kabul etmelisin, Lucy," dedim. "Zoe'yle yaptığın ilk seansta çıkıp gitmek için sabırsızlanıyordun ve bir de şimdiki haline bak. Seansı ertelemek zorunda kaldığı için ona öfkelisin."

Lucy'nin gözleri parlamaya başladı; sanırım bana anatomik olarak mümkün olmayan bir şey yapmamı söylemeye hazırlanıyordu. Ama sonra omuzlarını silkip, "Bir şekilde bana yaklaşmayı başardı," dedi. "Ama... Kötü anlamda değil. Okyanusun kenarında

dururken ve duruma hâkim olduğunuzu sanırken bir de bakmışsınız sular kalçanıza kadar çıkmış. Korkmaya fırsat bulamadan yüzmeye itirazınız olmadığını anlarsınız. Onun gibi bir şey."

Masamın gerisinden bir kez daha karnıma dokundum. Bebeğimiz bir erik, bir nektarin, bir portakal büyüklüğüne gelecek. En tatlı şeylerin ürünü olacak. O anda Zoe'nin bana bininci kere yoğurt kaplarının yeniden değerlendirilip değerlendirilemeyeceğini ya da önceki hafta mavi ipekli bluzunu giydikten sonra temizleyiciye götürüp götürmediğimi soran sesini duymak istiyorum. Ve bebeği de birbirimizi o kadar çok sevdiğimiz için, sevgimizin sihirli olduğunu kanıtlamak için istiyorum.

"Evet," dedim Lucy'ye. "Zoe aynen öyle biridir."

Angela Moretti yeni bilgiler edindiği zaman bizi arayacağını söylemişti ama bunun ilk toplantımızdan sadece birkaç gün sonra olacağını düşünmemiştik. Bu kez kendisinin bize gelebileceğini söyledi. Zoe'yle sebzeli lazanya yaptık ve heyecanımızdan onu beklemeden şarabı içmeye başladık.

"Ya lazanya sevmiyorsa?" diye sordu Zoe, salatayı karıştırırken.

"Moretti gibi adı olan biri mi sevmeyecek lazanyayı?"

"O bir şey ifade etmez...."

"Lazanyayı kim sevmez ki?"

"Bilmem. Birçok insan sevmez herhalde."

"Makarna sevip sevmemesi bu davayı etkilemez, Zo."

Kollarını kavuşturup bana döndü. "Bu iş hoşuma gitmedi. Basit bir şey olsa telefonda söyleyebilirdi."

"Veya senin muhteşem lazanya yaptığını duydu."

Zoe salata maşasını bıraktı. "Berbat haldeyim. Bunu yapamayacağım."

"İyi bir şeyler yaşanana kadar önce her şey daha da kötüye gidebilir."

Kollarıma atıldı ve mutfakta durup birbirimize sarılmış halde öylece durduk.

"Bugün huzurevindeki grup seansı sırasında zil çalmaya başladık ve Bayan Greaves ayağa kalkıp tuvalete gitti, sonra da geri gelmeyi unuttu," dedi Zoe. "O fa notasını çalıyordu. 'Amazing Grace' şarkısını fa olmadan çalmanın ne kadar zor olduğunu biliyor musun?"

"Nereye gitmiş?"

"Personel onu garajda, perşembe günleri hastaları markete götüren minibüsün içinde otururken buldu. Zil de bir saat sonra fırının içinde bulundu."

"Çalışıyor muydu?"

"Minibüs mü?"

"Fırın."

"Neyse ki çalışmıyordu."

"Ve bu hikâyedeki kıssa: Önümüzde büyük mücadele gerektiren büyük bir dava olabilir ama hiç değilse zillerimizi kaybetmedik."

Omzuma gömdüğü yüzünün bir gülümsemeyle aydınlandığını hissedebiliyordum. "Bunda da iyi bir yan bulacaktın elbette," dedi.

Kapı çalınınca birbirimizden kopup girişe yöneldik. Kapıyı açtığımda Angela çoktan konuşmaya başlamıştı.

"Wade Preston'la bir spermin ortak yanı nedir, biliyor musunuz? İkisinin de insan sıfatında hayata gelmek için üç milyonda bir şansı var." Bana kalın bir tomar kâğıt uzattı. "Esrar çözüldü. Artık Max'ın embriyolarla ne yapmak istediğini biliyoruz: Ağabeyine vermek istiyor."

"Pardon?" Bu Zoe'nin sesiydi ama daha çok yumruğa benziyordu.

Kâğıtları alıp göz gezdirdim ama hukuk dilinde yazılmışlardı. "Anlamıyorum ki," dedim. "Onları hediye gibi dağıtamaz."

"Deneyecek," diye cevap verdi Angela. "Bugün Wade Preston'la çalışan yerel avukat Ben Benjamin'den bir dilekçe aldım. Reid ile Liddy Baxter'i üçüncü dereceden davacı olarak göstermek istiyor. Max da verdiği dilekçede ağabeyiyle karısının embriyoları almak istediğini belirtiyor." Angela homurdandı. "Bilin bakalım Wade'nin kabarık faturasını kim ödüyor? On tahminde bulunabilirsiniz."

"Yani embriyoları satın mı alacaklar?"

"Asla o şekilde adlandırmayacaklar ama aslında aynen öyle olacak. Reid ile Liddy davayı finanse edecek, kendilerini potansiyel alıcı ebeveyn olarak konumlandıracak ve Wade de Yargıç O'Neill'in karşısında pankart gibi sallayabileceği geleneksel Hıristiyan çifte kavuşacak."

Parçaları birleştirmeye başlamıştım. "Yani Zoe'nin bebeğini Liddy mi doğuracak?"

"Plan öyle."

O kadar sinirlenmiştim ki titriyordum. "Zoe'nin bebeğini *ben* doğuracağım!"

Ama Angela dinlemiyordu. Dönüp felç olmuş gibi duran Zoe'ye baktı. "İyi misin?"

Eşim hakkında şu kadarını biliyorum: Bağırırsa hemen sakinleşecektir. Ama sesi fısıltıdan biraz yüksekse, bu öfkeden deliye döndüğü anlamına gelir. Bir şeyler mırıldanmaya başladı ama tamamını anlamak imkansızdı.

"Bana çocuğumun, karımın taşımasını istediğim ve benim yetiştirmek istediğim bebeğimin... Hiçbir koşulda... Hayatta katlanamadığım biri tarafından taşınıp doğurulacağını... Onun tarafından yetiştirileceğini mi söylüyorsunuz? Bu konuda... Hiç söz hakkım olmayacak... Ne yani?"

Angela elimden şarap bardağını alıp kafaya dikti. "Yargıçtan

embriyoları Max'a vermesini isteyecekler, o da onlarla istediğini yapabilecek. Ancak yargıca embriyoları Reid ile Liddy'e vermeyi planladığını söyleyecekler, çünkü mahkemenin kararını etkileyeceğini gayet iyi biliyorlar."

"O ikisi neden kendi lanet olası çocuklarını doğurmuyor?" diye sordum.

Zoe dönüp, "Çünkü Reid'in de Max'la aynı kısırlık sorunları var," dedi. "Bu genetik bir problem. Biz çözüm bulmak için kliniğe başvurduk, onlarsa Clive Clinton'a."

"Embriyolar Max'la Zoe'nin evliliği sırasında oluşturuldu. Eğer Zoe hâlâ istiyorsa yargıç onları bir yabancıya nasıl verebilir?"

"Onların açısından bakarsan, Max potansiyel çocuklar için en iyi geleceğin iki ebeveynli, heteroseksüel, hali vakti yerinde ve Hıristiyan bir ailede yattığına inanıyor. Ayrıca Reid ile Liddy sokaktan geçen yabancılar değil, hatta Reid genetik açıdan embriyolarla akraba. Bana sorarsan biraz fazla akraba. Adam teknik olarak çocuğunun amcası ve karısı da yeğenini dünyaya getirecek. *Kurtuluş* filmindeki ailenin yeniden buluşmasına benziyor."

"Reid ile Liddy bir sperm donörü kullanabilir," dedim. "Veya Max ile Zoe'nin yaptığı gibi tüp bebek yöntemini deneyebilirler. Bunlar Zoe'nin son uygulamaya sokulabilir yumurtaları. İkimizin de biyolojik olarak son şansı."

"Ben de yargıca aynen bunları söyleyeceğim," diye cevap verdi Angela. "Zoe, biyolojik anne olarak embriyolar üzerinde en bariz ve en kuvvetli hakka sahip; doğacak çocuğu veya çocukları Wade Preston'un çığırtkanlık yaptığı gibi cehennem ateşinde değil, istikrarlı ve güçlü bir aile içinde yetiştirmeyi planlıyor."

"Şimdi ne yapacağız?" dedi Zoe.

"Bu gece oturacağız, bana Reid ve Liddy Baxter hakkında bildiğin her şeyi anlatacaksın. Onları bu davanın dışında tutmaya çalışmak için bir dilekçe vereceğim ama sürünerek bile olsa devreye gireceklerine dair bir endişe var içimde. Yine de mücadele edeceğiz. Sadece kavga biraz daha zorlaşacak."

O sırada fırının saati çalmaya başladı. Ev yapımı sosla lazanyamız vardı, taze sarımsaklı ekmeğimiz, armut, peynir ve şekerli ceviz katılmış salatamız vardı. Beş dakika önce Zoe ile unutulmayacak bir yemek hazırlamaya çalışıyorduk ki hukuk dünyasında ufacık bir karma kalıntısı varsa Angela Moretti o evin ne kadar anaç olduğunu birinci elden öğrensin ve yaklaşan savaşa kalbinin ve ruhunun %110'uyla girsin. Ve beş dakika önce yemek muhteşem kokuyordu.

Artık kimse aç değil.

Max

Bir mıknatısın pozitif kutbu olduğunuzu ve sizi kara delik gibi emmekte olan o negatif kutba hiçbir koşul altında dokunmanıza izin verilmediğini söylediklerini düşünün. Veya sürünerek çölden çıktıktan sonra elinde bir sürahi buz gibi suyla bekleyen bir kadın gördüğünüzü ama onun sürahiyi erişemeyeceğiniz şekilde tuttuğunu düşünün. Bir binadan atladığınızı ama sonra size, "Düşme!" dendiğini düşünün.

İçki istemek işte böyle bir şey.

Ve Zoe, o belgeler kendisine tebliğ edildikten sonra beni aradığı zaman kendimi böyle hissettim.

Vaiz Clive onun arayacağını biliyordu ve Reid'e tebliğ memuru Zoe'nin evine giderken yanımdan bir an bile ayrılmamasını, bana yapışıp kalmasını söylemişti. Reid işten bir gün izin aldı ve onun teknesiyle karabalık avlamaya çıktık. Çok güzel bir Boston Whaler teknesi var ve müşterilerini lüfer veya orkinos yakalamaya götürüyor. Ama karabalık farklı; onlar oltanızın takılabileceği yerlerde yaşıyor. Ayrıca yakaladığınızı hissettiğiniz anda çekemezsiniz o balığı; yem olarak kullandığınız

çağanozun tamamını yutmasını beklemeniz gerekir, yoksa boşa çabalarsınız.

Saatlerdir oradaydık ve hiçbir şey yakalayamamıştık.

Mayıs başında hava, üstümüzdeki sweatshirtleri çıkartıp güneşten yanmamıza yol açmaya yetecek kadar sıcaktı. Yüzüm gerilmişti ve rahatsızdım. Aslında bu belki güneşten çok Zoe kapıyı açınca neler olacağını düşünmekten kaynaklanıyordu.

Reid soğutucuya uzanıp iki tane zencefilli Canada Dry gazozu çıkarttı. "Bu balıklar yakalanmak istemiyor," dedi.

"Galiba öyle."

"Liddy'e bir hikâye uydurmamız gerekebilir. Erkeklik gururumuzun aşırı derecede incinmesini önlemek için falan yani."

Gözlerimi kısarak baktım ona. "Eve balık götürüp götürmememizi umursayacağını sanmıyorum."

"Kayalara yapışarak yaşayan yaratıklar tarafından alt edildiğini kim itiraf etmek ister?"

Reid oltasını çekip bir çağanoz daha taktı. Bana iğneye solucan takmayı öğreten kişi oydu. İlk denediğimde kusmuştum. İlk alabalığımı yakaladığım zaman da yanımdaydı ve gösterdiği tepkiye bakarak piyango kazandığımı düşünebilirdiniz.

Gerçekten iyi bir baba olacak.

Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle, aklımdan geçenleri okumuş gibi bana baktı. "Sana olta atmayı öğrettiğim günü hatırlıyor musun? İğnesini annemin hasır şapkasına takıp gölün ortasına fırlattığını?"

O olayı yıllardır düşünmemiştim. Başımı salladım. "Belki oğluna öğretirken daha başarılı olursun."

"Ya da kızıma," dedi Reid. "Aynı zamanda bir kontrbas virtüözü olmaması için neden yok." Bu olasılık onu çok heyecanlandırıyordu. Bunu anlamak için tek yapmam gereken yüzüne bakmak. Bütün geleceğini görebiliyorum: İlk bale resitali, mezuniyet balosu fotoğrafı, düğünde babayla kızın yapacağı dans. Bunca zamandır onu yanlış değerlendirmiştim; sadece iş anlaşmalarında havaya girdiğini sanırdım ama kendini mesleğine öylesine adamasının altında eksiksiz bir aile istemesinin yattığını ve bunu her gün hatırlamanın ona çok acı verdiğini anlıyordum artık.

"Hey, Max?" dedi Reid. Başımı kaldırıp ona baktım. "Sence çocuğum... Kız veya erkek... Sence beni sever mi?"

Reid'in kendinden emin olmadığı ender anlardan biriydi bu. "Ne demek istiyorsun?" dedim. "Elbette sever."

Reid ensesini ovuşturdu. Duyarlılığı onu daha *insan* yapıyordu. "Öyle diyorsun ama biz de babamız hakkında pek olumlu şeyler düşünmezdik," dedi.

"O farklıydı," dedim. "Babam senin gibi değildi."

"Nasıl yani?"

Bunu biraz düşünmek zorunda kaldım. "Sen sevmekten hiç vazgeçmiyorsun, babamsa hiç başlamadı."

Reid söylediklerimi düşündü ve yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Sağ ol. Güvendiğini bilmek benim için çok şey ifade ediyor."

Elbette güveniyorum ona. Reid ile Liddy'den daha uygun bir çift olamaz. Bir gece yatakta oturup elimde hesap makinesiyle hamile kalmak için tüp bebek yöntemini kullanmanın yanı sıra sonra bebeğin doktor randevuları, bezleri, yiyeceği ve giysileri için harcama yapmak zorunda kaldığımız zaman Zoe ile daha ne kadar borç altına gireceğimizi hesaplamaya çalışmamızı hatırladım. 'Kağıt üzerinde çözüm olmaması, gerçek hayatta çözüm yolu bulmayacağımız anlamına gelmiyor,' demişti Zoe.

"Baba olma konusunda biraz heyecanlanmak, ürkmek normaldir, değil mi?"

"Birilerinin rol modeli olmanın nedeni doğru yanıtların tamamını bilecek kadar akıllı olman değildir," dedim. Neden hep onu örnek aldığımı düşünüyordum bir yandan da. "Her zaman doğru soruları sormayı bilecek kadar akıllı olduğun için örnek insan olursun."

Reid bana baktı. "Sen çok değiştin, biliyor musun? Konuşma şeklin, verdiğin kararlar... Gerçekten, Max. Eskisi gibi değilsin."

Hayatım boyunca Reid'in onayını almak istemiştim. Öyleyse neden şimdi kusacakmışım duygusuna kapılıyordum?

Telefon çalınca tuhaf bir durum oluştu. Sadece Rhode Island kıyısı açıklarında teknede olduğumuz için değil, ikimiz de arayanın kim olduğunu bildiğimiz için. "Wade'nin söylediklerini hatırla," dedi Reid bana çalan telefona bakarken.

Telefonu kulağıma götüremeden Zoe bağırmaya başladı. "Seninle konuşamam," diye sözünü kestim. "Avukatım bana..."

"Bana bunu neden yapıyorsun?" derken ağlıyordu Zoe. Biliyordum, çünkü ağladığı zaman sesi boğuk çıkar. Tanrı biliyor ya o sesi bir başka düşüğü haber vermek için aradığında ve tersi açıkça belli olmasına rağmen beni iyi olduğuna ikna etmeye çalışırken yeterince duymuştum.

Reid elini omzuma koydu. Gözlerimi yumdum. "Bunu sana yapmıyorum, Zoe," dedim. "Çocuklarımız için yapıyorum."

Reid telefona uzandı ve kapatma tuşuna bastı. "Doğru olanı yapıyorsun," dedi.

Madem o kadar değiştim, neden Reid'in bana bunu söylemesine ihtiyaç duyuyorum?

Ayağımın yanında yem olarak kullandığımız çağanoz kovası duruyordu. Çağanozları hiç kimse sevmez; yiyecek zincirinin en altındaki yaratıklardır. Daireler çizerek hareket eder, birbirinin yolunu keserler. Onlara ikinci bir şans vermek üzere hepsini suya dökmek için dayanılmaz bir dürtü hissediyordum.

"İyi misin?" diye sordu Reid, bana dikkatle bakarak.

Susadım.

"İnanmayacaksın ama deniz tuttu," dedim. "Toparlanıp dönsek iyi olacak."

On beş dakika sonra iskeleye ulaştığımız zaman Vaiz Clive'ye bahçesindeki çalıları temizlemeye yardımcı olacağıma dair söz verdiğimi söyledim Reid'e.

"Balık faslını kısa kestiğimize üzüldüm," dedi Reid. "Belki bir dahaki sefere daha şanslı oluruz."

"Daha kötü olamaz zaten."

Tekneyi römorka çekmesine ve temizlemesine yardım ettim, sonra eve gitmek üzere yola çıkınca arkasından el salladım.

İşin aslı, Vaiz Clive'ye söz falan vermemiştim. Kamyonetime binip sürmeye başladım. Kafamdaki düşünceleri boşaltmak için sörf yapardım ama su o gün çok durgundu. Şanssızlık. Dilim sanki şişmiş, iki misli olmuştu. Boğazım da o kadar daralmıştı ki zorlukla nefes alabiliyorum.

Susadım.

Bir bardak içkinin kime zararı olurdu? Reid'in söylediği gibi değişmiştim artık ben. İsa'yı bulmuştum ve onun desteğiyle ikinci içkiden uzak durabileceği biliyordum. Ayrıca dürüst olmak gerekirse, benim yerimde olsa o anda İsa Mesih de soğuk bir içki isterdi.

Bara gitmek istemiyordum çünkü oralarda duvarların gözü vardır ve kimin kime ne anlatacağını bilemezsiniz. Wade Preston'un yüklü faturasını Reid ödediğine ve geri kalanını kilise hallettiğine göre en son ihtiyaç duyacağım şey cemaatten birinin yoldan çıktığımı gammazlaması olurdu. Kimseyi tanımadığım ve kimsenin beni tanımadığı Woonsocket'e kadar gidip bir içki dükkânına girdim.

Kitabına uygun ifade vermek gerekirse -ki yakın gelecekte bunu epeyce yapacağa benziyorum- şöyle sıralayayım:

- Sadece bir şişe Jack Daniels aldım.
- Birkaç yudum içip kalanını atmayı planlıyordum.
- Sağlıklı düşünebildiğimin ve yeniden içkiye başlamadığımın (ya da içkiye yenik düşmediğimin) bir başka kanıtı olarak Newark'a ulaşıncaya kadar şişenin kapağını bile açmadım. Böylece eve döndüğüm zaman sadece birkaç kilometre içkili araba kullanmış olacağım.

Sayın Yargıç, yukarıdaki ifade Max Baxter'in kendisini, hayatını ve içki meselesini tamamen kontrol altında tuttuğunu kanıtlamak amacıyla sunulmuştur.

Ama bir otoparka girip şişeyi açtığımda ellerim titriyordu. Ve o ilk altın yudum boğazıma indiğinde, yemin ederim ki Tanrı'nın yüzünü gördüm.

İlk tanıştığımız gün Liddy'yi sevmemiştim. Reid onunla bir iş için Mississippi'ye gittiğinde karşılaşmıştı; Liddy yatırım portföyü müşterilerinden birinin kızıydı. Elini bana gevşek bir şekilde uzatmış, gamzelerini sergilemiş ve "Reid'in minik kardeşiyle tanıştığıma çok sevindim," demişti. Sarı bukleleriyle, incecik beliyle, ufacık elleri ve ayaklarıyla oyuncak bebeğe benziyordu. Ve bekâret yüzüğü takmıştı.

Reid ile o küçük ayrıntı üzerine konuşmuştuk. Ağabeyimin bir aziz olmadığını ve geçmişte epey ilişki yaşadığını biliyordum. Kendi hesabıma, tadına bakmadan hayat boyu yetecek dondurma stoku yapma-

yı düşünemezdim. Ama bu onun hayatıydı ve ben de hayatını nasıl yaşayacağını ona söyleyecek nitelikte biri değildim. Eğer Reid düğün gecesine kadar nişanlısıyla el ele tutuşmakla yetinmek istiyorsa, bu onun sorunuydu.

Kızlar din okulundan mezun oluşunun üzerinden üç yıl geçmesine rağmen Liddy'nin yaptığı tek iş babacığının kilisesindeki Pazar okulunda öğretmenlikti. Sürücü belgesi bile almamıştı. Bazen sırf çok kolay olduğu için onunla kavga çıkarırdım. "Bir şey almak zorunda kalsan ne yapacaksın?" diye sorardım. "Ya bir gece bara gitmek istesen nasıl dönersin?"

"Babam öder parasını istediğim şeyin," der ve eklerdi: "Ben bara gitmem."

Liddy şeker değil, sakarin gibiydi ve Reid'in Liddy'nin gerçek olamayacak kadar iyi olduğunu neden göremediğini bir türlü anlamıyordum. Kimse o kadar saf ve tatlı olamazdı; kimse İncil'i ezbere başından sonuna kadar okumaz veya Peter Jennings televizyonda Etiyopya'da açlıktan ölen çocuklar üzerine haber yaptığı zaman gözyaşlarına boğulmazdı. Bir şeyler gizlediğini düşünüyordum. Belki eskiden amigo kızdı veya Arkansas'ta herkesten gizlediği on tane falan çocuğu vardı. Bu konuda imada bulunduğumda Reid gülüp geçiyordu. "Bazen puro sadece purodur, Max," diyordu.

Liddy alabildiğine dindar bir rahibin tek ve şımarık kızıydı. Babası Mason-Dixon Hattı'nın kuzeyine taşınarak onun hayatında önemli bir değişiklik yapmış, biraz uzaklaşmanın ona iyi geleceğini düşünmüştü. Liddy ile kuzeni Martine böylece Providence'ye, Reid'in onlar için College Hill'de bulduğu minicik bir daireye taşınmışlardı. Martine on sekiz yaşındaydı ve evden uzaklaştığı için çok heyecanlıydı. Mini etek ve topuklu ayakkabılar giymeye ve Thayer Sokağı'ndaki Brown öğrencileriyle flört ederek zaman geçirmeye başlamıştı. Liddy de o arada Amos House Aşevi'nde gönüllü olarak çalışıyordu.

"O bir melek," diyordu Reid.

Ben o tür yorumlara yanıt vermiyordum. Reid de benim nişanlısından hoşlanmadığımı bildiği ve aile içinde gerginlik istemediği için onu sevmemin tek yolunun onunla birlikte daha fazla vakit geçirmek olduğuna karar verdi. Gece geç saatlere kadar çalışmak gibi bahaneler uydurmaya, Liddy'yi her gün arabayla Providence şehir merkezinden Newport'a getirmemi istemeye başladı. Sonra da Liddy'i yemeğe veya sinemaya götürüyordu.

Onu kamyonetimle alırdım ve radyoda hemen bir klasik müzik kanalı bulurdu. Bestecilerin parçalarını her zaman -minör yazılmış olsa bile- majör gamlardan biriyle bitirdiğini, çünkü minör gamla bitirmenin bir anlamda şeytanı çağrıştırdığını Liddy öğretmişti bana. Liddy'nin bütün eyaletlerden müzisyenlerin katıldığı senfoni orkestrasında flüt çaldığını da o zaman öğrenmiştim.

Araba kullanırken benim şeridime geçen her sürücüye küfrederdim ve Liddy sanki ona tokat atmışım gibi irkilirdi. Bana soru sorduğu zaman onu şaşırtmaya çalışırdım. Son kız arkadaşımın striptizci olduğunu falan anlatırdım. (Bu doğruydu.)

Soğuk bir günde trafikte sıkışıp kalmışken Liddy bana ısıtıcıyı açmamı söyledi. Açtım ama bu kez de çok sıcak olduğundan yakındı. "Tanrı aşkına, karar ver!" dedim.

Tanrı'nın adını boş yere ağzıma aldığım için beni azarlayacağını düşünürken bana dönüp, "Neden beni sevmiyorsun?" diye sordu.

"Ağabeyimle evleniyorsun," diye yanıtladım. "Onun seni sevmesi daha önemli."

"Soruma cevap vermedin."

Gözlerimi devirdim. "Çok farklıyız, o kadar."

Liddy dudaklarını büzdü. "Ben öyle olduğunu sanmıyorum."

"Öyle mi?" dedim. "Hayatında hiç sarhoş oldun mu?"

Liddy başını iki yana salladı.

"Sigara otlandın mı?"

Otlanmamıştı.

"Hiç sakız çaldın mı?"

Çalmamıştı.

"Bir erkeği aldattın mı?"

Hayır.

"Eminim kırıştırırken üçüncü aşamaya da geçmemişsindir," diye mırıldandım ve öylesine kızardı ki yüzünün alev aldığını sandım.

"Bazı şeyler için evlenmeyi beklemek suç değil," dedi Liddy. "Sevdiğin insana verebileceğin en güzel hediyedir o. Ayrıca bu şekilde davranmaya karar veren ilk kız ben değilim."

'*Verdiği karara sonuna kadar sadık kalan ilk kız olabilirsin ama,*' diye düşündüm. "Hayatında hiç yalan söyledin mi?"

"Şey... Evet. Babamın sürpriz doğum günü partisini gizli tutabilmek için söyledim."

"Sonradan pişman olduğun herhangi bir şey yaptın mı?"

"Hayır."

Ben de öyle olduğunu tahmin etmiştim zaten.

Yan gözle onun profiline baktım. "Yapmak istedin mi?"

Kırmızı ışıkta durmuştuk. Liddy bana döndü ve belki ilk kez ben de ona gerçek anlamda baktım. Bomboş ve cam gibi olduğunu düşündüğüm, oyuncak bebeklerinkine benzettiğim mavi gözlerinde büyük bir açlık okunuyordu. "Elbette istedim," diye fısıldadı.

Arkamızdaki sürücü korna çaldı. Yeşil yanmıştı. Camdan dışarı bakınca karın yağmaya başladığını gördüm. Anlaşılan şoförlük görevim biraz daha sürecekti. "Patlama be!" dedim arkadaki sürücüye alçak sesle.

Aynı anda Liddy de havanın değiştiğini farketti. "Ulu Tanrım!" diye haykırdı ve ben engel olamadan kamyonetten fırladı. Koşarak kavşağa ortasına gitti, saçlarına ve yüzüne kar taneleri konarken kollarını açıp gözlerini yumdu.

Korna çaldım ama tepki vermedi. Bir zincirleme kazaya yol açacaktı. Küfrederek kamyonetten indim. "Hemen şu lanet olası kamyonete bin, Liddy!" diye seslendim.

Olduğu yerde dönüyordu. "Daha önce hiç kar görmemiştim!" dedi. "Mississippi'de kar yağmaz! Ne kadar güzelmiş!"

Güzel değildi. İzbe bir Providence sokağında, köşede bir adam uyuşturucu ticareti yaparken hiç güzel değildi. Ancak karamsarlar hep en kötüsünü bekler ve sanırım ben de dünyadaki en karamsar insandım. Çünkü o anda neden Liddy'e güvenmediğimi anlamıştım. Benim gibi birisinin dünyadaki varlığını dengelemek için Liddy gibi birisinin var olması gerektiğinden korkuyordum belki. Hiçbir şeyi doğru yapamayan bir adamı ancak hayatta hiçbir şeyi yanlış yapmayan bir kadın dengelerdi.

Biz bir bütünün iki yarısıydık.

O anda Reid'in neden ona âşık olduğunu anladım. Öylesine korunmuş olduğu için vurulmuştu ona. Bütün ilklerde -ilk banka hesabında, ilk cinsel ilişkisinde, ilk işinde- Liddy'nin yanında olacaktı. Bense o güne kadar birisinin herhangi bir *ilk şeyi* olmamıştım.

Diğer arabalar da korna çalıyordu artık. Yanına ulaşınca Liddy elimi yakaladı ve kahkahalar atarak beni fırıl fırıl döndürmeye başladı.

Sonunda onu kamyonete bindirmeyi başardım ama az sonra bunu yaptığım için pişman oldum. Tekrar yola koyulduğumuzda Liddy'nin yanakları pespembeydi ve nefes nefese kalmıştı.

Reid her şeye sahip olabilirdi. Ya o ilk kar? O bana aitti.

Ölçüye vurduğunuz zaman bir yudum, neredeyse hiçtir. Bir çay kaşığıdır. Dudaktaki bir tattır. Susuzluğunuzu gidermeye yetmez. İşte bu nedenle o ilk yudum önce küçücük bir ikinci yudumun, sonra dudaklarımı ıslatmaya yetecek miktarın yolunu açar. İlk yudumdan sonra Zoe'nin ve Liddy'nin sesini düşünmeye başladım. İkisi birbirine karışınca bir yudum daha içtim, çünkü onları ayırt etmeme yardımcı olabileceğini düşünüyordum.

Aslında çok fazla içmedim. Ama içki içmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki beynimdeki tanıdık uğultu daha çabuk başladı ve vücuduma yayıldı. Ayağım ne zaman frene bassa kafamın içinde gelgite benzer bir akış oluyor ve o anda düşündüğüm şeyi yok ediyordu.

Bu harika bir duyguydu.

Şişeye tekrar uzandım ve içinde bir şey kalmadığını şaşkınlıkla gördüm.

Dökülmüş olmalı, çünkü 70 santilitrelik şişenin tamamını içmiş olmama imkân yok.

İçmiş olamazdım, değil mi?

Dikiz aynamda ışıl ışıl yanan bir Noel ağacı vardı. O şey gözüme ilişince şaşırdım ve bakakaldım. Oysa gözlerimin yolda olması gerektiğini biliyordum. Sonra ağaçtan siren sesi gelmeye başladı.

Mayıs ayındayız. Noel ışığı falan olamaz etrafta. Durdum ve birkaç saniye sonra bir polis arabanın camına vurdu.

Camı açmam gerek, çünkü yapmazsam beni tutuklar. Kendi ken-

dime kafamı toplamam gerektiğini, kibar ve sevimli olmam gerektiğini söyledim. Adamı içki içmediğime ikna edebilirdim. Bunu yıllarca herkese yapmıştım.

Polis yabancı değildi sanki. Belki bizim kiliseye geliyordu. "Bırakın ben tahmin edeyim," dedim ağdalı bir ses ve mahcup bir gülümsemeyle. "Otuz kilometre hız sınırı olan bölgede kırkla mı gidiyordum?"

"Kusura bakma, Max ama arabadan inmeni istemek zorundayım..."

"Max!"

Başka birinin seslenmesini ve onu izleyen araba kapısı sesini duyunca ikimiz birden o yana döndük.

Liddy koşarak gelip açık pencereden içeriye eğilince polis geri çekildi. "Kendi başına acil servise gitmek de ne demek oluyor!" Polise döndü, "Neyse ki onu buldun, Grant."

"Ama ben..."

"Çatı oluklarını temizlerken merdivenden düştü ve başını çarptı. Buz getirmeye gittim ve geri döndüğümde kamyonetiyle uzaklaştığını gördüm." Kaşlarını çatarak bana baktı. "Ölebilirdin! Ya da daha kötüsü, başkasının ölümüne neden olabilirdin! Düştüğünde bana her şeyi çift gördüğünü söylemedin mi sen?"

Ne cevap vereceğimi gerçekten bilmiyordum. Başını vuran Liddy olabilir miydi?

Liddy arabanın kapısını açtı ve "Öteye kay, Max," dedi.

Kemerimi çözüp kamyonetin yolcu koltuğuna geçtim.

"Sana ne kadar teşekkür etsem az, Grant,"dedi Liddy polise. "Cemaatimizin üyesi olman bir yana, güvenliğimiz açısından sana sahip olduğumuz için çok şanslıyız." Gülümsedi. "Bana bir iyilik yapıp arabamın eve gönderilmesini sağlayabilir misin?"

Arabayı hareket ettirirken memura el salladı.

"Ben başımı vurmadım..."

"Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun?" diye tersleniverdi. "Seni aramaya çıkmıştım. Reid, Vaiz Clive'ye gitmek için iskelede ayrıldığını söyledi."

"Gittim..."

Liddy bana göz attı. "Tuhaf. Bütün öğleden sonra Vaiz Clive'nin yanındaydım ve seni orada görmedim."

"Bunu Reid'e söyledin mi?"

Liddy iç geçirdi. "Hayır."

"Açıklayabilirim..."

Elini kaldırdı. "Yapma, Max. Sakın yapma bunu bana." Burnunu kırıştırdı. "Viski."

Gözlerimi yumdum. Numara yapabileceğimi düşünmek bile aptalcaydı. Sarhoş olduğum besbelli. Kokuysa ayrı mesele. "Hayatında hiç içmediysen kokuyu nasıl tanıyacaksın ki?" diye diklenmeye yeltendim.

"Çünkü babam içiyordu. Çocukluğumun her günü içti."

Söyleyiş tarzında rahip babasının sorunlarını o şekilde unutmaya çalışıp çalışmadığını düşünmeme yol açan bir şey vardı.

Eve giden kavşağa sapmadan dümdüz devam etti. "Tanrı biliyor ya seni bu halde eve götüremem," diye söyleniyordu.

"Başıma vurup hastaneye götürebilirsin," dedim.

Liddy dudaklarını büzdü. "Bunun aklıma gelmediğini sanma."

Zoe ile en büyük ve en ciddi kavgamızı bir Noel akşamı Reid ile Liddy'nin evinde etmiştik. Beş yıldır evliydik ve doğurganlık kabuslarından payımızı almaya başlamıştık. Zoe'nin ağabeyimle karısının en büyük hayranı olmadığı sır değildi aslında. Bütün gün hava durumu kanalını izlemiş, o gece yağacak karın bizim evden onlara gitmemizi engellemeye yetecek düzeyde olduğuna beni ikna edeceğini ummuştu.

Liddy ise Noel'e bayılırdı. Her tarafı süslüyor, bunu şişirme değil, gerçek çelenkler ve avizelerden sarkan ökse otları kullanarak yapıyordu. Ahşap antika Aziz Nikolas bebekleri koleksiyonu vardı ve bunlar pencerelerin içine, sehpaların üstüne yerleştiriyordu. Gündelik yemek takımlarını kaldırıp kenarlarında çoban püsküllleri olanları çıkarıyordu. Reid onun Noel'e hazırlıklarının günlerce sürdüğünü söylemişti. Ve o akşam etrafa bakarken buna inanmıştım.

"Vay canına," dedi Zoe, Liddy'nin paltolarımızı alıp holdeki dolaba asmasını beklerken. "Bir Thomas Kinkade resminin içine düşmüş gibiyiz."

O sırada elinde sıcak elma şarabı dolu bardağıyla Reid geldi. Ben etraftayken asla içki içmezdi. "Mutlu Noeller," diyerek sırtıma vurdu ve Zoe'yi yanaklarından öptü. "Yollar nasıl?"

"Berbat," dedim. "Giderek de kötüleşiyor."

"Fazla kalamayabiliriz," diye atıldı Zoe.

"Kiliseden dönerken bir arabanın kayarak yoldan çıktığını gördük," dedi Reid. "Neyse ki kimse yaralanmadı."

Her Noel'de Liddy, çocukların oynadığı İsa'nın Doğuşu piyesini yönetirdi. "Oyun nasıl gitti?" diye sordum ona. "Prodüksiyonu Broadway'a götürecek misiniz?"

"Unutulmaz bir gösteri oldu," dedi Reid.

Liddy onun omzuna hafif bir şaplak attı. "Samanlık sahnesinde eşeği kontrol altına almakta zorlandık biraz. Kızlardan birinin evcil hayvan çiftliği işleten bir amcası var ve bize eşeğini verdi."

"Eşek mi? Gerçek bir eşek mi?"

"Evcildi. Meryem'i oynayan kız sırtına bindiği zaman bile kıpırdamadı. Ama sonra..." Liddy ürperdi. "Sahneden indiğinde koridorun ortasında durdu... Ve işini gördü."

Kahkahalarla gülmeye başladım. "Yani oraya sıçtı mı?"

"Vaiz Clive'nin eşinin önüne hem de," dedi Liddy.

"Sen ne yaptın?"

"Çobanlardan birine temizlettim ve meleklerden biri koşarak gidip halı temizleyicisi getirdi. Başka ne yapabilirdim? Canlı hayvan getirmek için resmi izin almamıştım."

"Bir eşeğin kiliseye ilk girişi değildi herhalde," dedi Zoe.

Onun dirseğini tuttum. "Bana mutfakta yardım etsene biraz, Zoe."

Mutfak zencefil ve vanilya kokuyordu. "Politikaya girmek yok," dedim ona. "Bana söz verdin."

"Kadın orada bana..."

"Hiçbir şey yapmadı. O iğneleyici espriyi sen yaptın!"

Sinirlenerek bakışlarını kaçırdı ve gözü buzdolabının kapağında duran, parmağını emen bir cenin resmi olan magnete takıldı. Altında BEN SEÇENEK DEĞİL ÇOCUĞUM yazıyordu.

Zoe'nin kollarını tuttum. "Reid benim tek akrabam. Tutucu olabilir ama benim ağabeyim ve Noel'deyiz. Senden bütün istediğim, bir saatliğine gülmen, başını sallaman ve bazı konulara hiç girmemen."

"Ya önce o girerse?"

"Lütfen Zoe!" diye yalvardım.

İlk bir saatte önemli bir olay olmadan yemeği tamamlayabilecekmişiz gibiydi durum. Liddy kuzu budu, közlenmiş patates ve yeşil fasulye güveci yapmıştı. Noel ağacındaki süslerden, büyükannesinden kalan antika koleksiyonundan bahsetti. Zoe'ye yemek pişirmeyi sevip sevmediğini sordu ve o da çocukken annesinin yaptığı limonlu turtayı anlattı. Reid ile ben üniversite futbolundan bahsettik.

Bir ara CD'de 'Angels We Have Heard on High' çalmaya başlayınca Liddy de mırıldanarak müziğe eşlik etti. "Bu yıl çocuklara gösteri için bu şarkıyı öğrettim," dedi. "Bazıları hiç duymamış."

"Anlaşılan ilkokuldaki Noel konseri artık bir tür tatil konseri haline gelmiş," dedi Reid. "Bazı veliler toplanıp şikayet ettiği için en ufak dinsel tema içeren şarkı bile söylenmiyor."

"Belki de bir devlet okulu olduğu içindir," dedi Zoe.

Reid etinden düzgün bir parça kesti. "İbadet özgürlüğü. Anayasada yazılı."

"Din özgürlüğü de öyle," diye yanıtladı Zoe.

Reid sırıttı. "İstediğin kadar uğraş. Noel'den İsa'yı çıkaramazsın, tatlım."

"Zoe..." diyerek araya girmeyi denedim.

"Konuyu o açtı," dedi Zoe.

"Galiba sonraki yemeği getirmemin zamanı geldi." Her zaman uzlaşmacı olan Liddy ayağa fırladı ve tabakları toplayarak mutfağa gitti.

"Karım adına özür dileyeyim," dedim Reid'e ama cümlemi tamamlayamadan Zoe, öfkeyle bana döndü.

"Birincisi, kendi adıma pekala konuşabilecek durumdayım. İkincisi, burada oturup hiçbir görüşüm yokmuş gibi davranmayacağım..."

"Buraya kavga çıkarmaya geldin..." diye yüklendim.

"Ben memnuniyetle ateşkes yapabilirim," dedi Reid, gülümsemeye çalışarak. "Bugün Noel. Aynı fikirde olmadığımız konusunda anlaşalım ve hava durumu gibi konulardan ayrılmayalım, Zoe."

"Tatlıya hazır mısınız?" Mutfağın kapısı açıldı ve Liddy elinde ev yapımı bir pastayla içeriye girdi. Pastanın üzerinde beyaz kremayla DOĞUM GÜNÜN KUTLU OLSUN İSA BEBEK yazılıydı.

"Tanrım!" diye mırıldandı Zoe.

"Benim de Tanrım." dedi Liddy melek gibi gülümseyerek.

"Pes ediyorum," Zoe masadan kalktı. "Bu harika yemek için teşekkür ederim. Umarım çok güzel bir Noel geçirirsiniz. İstemiyorsan senin gelmene gerek yok, Max. Evde buluşuruz." Kibarca gülümsedi ve çizmeleriyle paltosunu almak üzere hole geçti.

"Ne yapacaksın, yürüyecek misin?" diye seslendim arkasından. Özür dileyerek teşekkür ettim ve Liddy'i öpüp veda ettim.

Dışarıya çıktığımda Zoe sokakta yürümeye başlamıştı bile. Kar neredeyse dizlerine geliyordu. Kamyonete atlayıp çalıştırdım ve Zoe'nin yanında durdum. Yolcu tarafının kapısını açarken, "Arabaya bin," dedim ters bir ifadeyle.

Zoe bir an düşündü ve bindi. Birkaç kilometre boyunca konuşmadık. Konuşamadım onunla. Patlamaktan korkuyordum.

Otoyola çıkınca Zoe'ye döndüm. "Bunun benim açımdan ne kadar utanç verici olduğunu hiç düşündün mü? Alaycı bir kaltak gibi davranmadan ağabeyimle ve karısıyla bir Noel yemeği rica ederken gerçekten çok şey mi istiyorum?"

"Ah, bu çok güzel Max! Hıristiyan haklarıyla beynimin yıkanmasını istemediğim için kaltak oldum, öyle mi?"

"Bu lanet olası bir aile yemeğiydi, Zo! Diriliş toplantısı falan değildi."

Zoe bana doğru döndü. Emniyet kemeri boğazına dayanmıştı. "Liddy gibi olamadığım için üzgünüm," dedi. "Belki bu gece Noel Baba benim çorabıma bir lobotomi koyuverir. Bunun yardımı olabilir

işte."

"Neden çeneni kapatamıyorsun? Sana bugüne kadar ne yaptı o?"

"Hiçbir şey, çünkü kendi aklını kullanamıyor."

Liddy ile Jack Nicholson ve Jonathan Demme gibi insanların başarılarını düşük bütçeli filmlere borçlu olup olmadığı konusunda, *Psycho*'nun film sansürü üzerindeki etkisi hakkında birçok kez tartışmıştık. "Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorsun," dedim. "O bir... Bir..."

Cümlemi tamamlayamadım. Kamyoneti savurarak evimizin garajına uzanan yola soktum.

Zoe durduğu anda arabadan fırladı. Kar o kadar yoğun yağıyordu ki arkasında beyaz bir perde oluşturmuştu. "Azize mi?" diye sordu bağırarak. "Aradığın kelime bu muydu? Ben azize falan olamam, Max. Etten ve kandan yapılmış bir kadınım ve anlaşılan bunda bile başarılı olamıyorum."

Sert adımlarla eve girdi. Öfkeyle kamyoneti geri vitese taktım ve sokakta kayarak hızla ilerlemeye koyuldum. Noel gecesiydi, sert bir fırtına vardı ve yollarda sanki sadece ben vardım. Her yer kapalıydı. Evrende kalan son insan olduğumu hayal etmek çok kolaydı, çünkü öyle hissediyordum.

İnsanlar çocukları Noel sabahı uyanıp muhteşem sürprizlerle karşılaşsın diye bisiklet veya oyuncak monte etmekle meşguldü ama ben bir çocuk bile yapamıyordum.

Bir alışveriş merkezinin boş otoparkına girdim ve az ileriden bir kar temizleme aracının geçtiğini gördüm. Liddy'nin ilk kez kar gördüğü günü hatırladım.

Cep telefonumu çıkartıp ağabeyimin evini aradım. Liddy'nin açacağını biliyordum. Sadece 'Alo' deyişini dinleyecek, sonra telefonu kapatacaktım.

"Max?" deyince yüzümü ekşittim. Arayan numaranın görüldüğünü unutmuştum.

"Merhaba," dedim.

"Her şey yolunda mı?"

Saat gecenin onuydu ve oradan büyük bir fırtınada çıkmıştık. Haklı olarak paniklemişti.

"Sana sormam gereken bir şey var," dedim.

Girdiğin mekânı nasıl aydınlattığını biliyor musun?

Beni hiç düşünüyor musun?

Sonra arkadan Reid'in sesini duydum. "Yatağa dön, tatlım. Gecenin bu saatinde kim arıyor?"

Ve Liddy'nin yanıtı. "Max işte."

Max işte.

"Ne sormak istemiştin?" dedi Liddy bana.

Gözlerimi yumdum. "Acaba... Atkımı orada mı bırakmışım?"

"Max'ın atkısını gördün mü, şekerim?" seslendi Reid'e. Aralarında anlayamadığım bir konuşma geçti. "Bulamadık, Max," dedi bana. "Yarın bakarız."

Yarım saat sonra eve döndüm. Fırının üstündeki lamba yanıyor, Zoe'nin alıp süslediği küçük ağaç salonun köşesinde parıldıyordu. Dünyanın yolunu taşıma uğruna canlı ağaçta ısrar etmişti. Bu sene dallara beyaz saten fiyonklar bağlamıştı. Her biri gelecek yıl için bir dileği simgeliyordu.

Dilekle dua arasındaki tek fark, birincisinde evrenin insafına kalmanız, ikincisinde biraz yardım almanızdır.

Zoe bir battaniyenin altına kıvrılıp kanepede uyuyakalmıştı. Kar tanesi desenli bir pijama giymişti. Ağlamıştı galiba.

Uyandırmak için onu öptüm. "Özür dilerim," diye mırıldandı dudaklarımın arasında. "Öyle davranmamalıydım..."

"Ben de öyle davranmamalıydım," dedim.

Onu öpmeye devam ederek elimi pijamasının altına soktum. Teni o kadar sıcaktı ki avucum yandı. Parmaklarını saçlarıma daldırdı, bacaklarını bedenime doladı. Yere çökerken onu da birlikte çektim. Zoe'nin vücudundaki her yara izini, her çili, her kavisi biliyordum. Bunlar her zaman yolculuk yaptığım yoldaki işaretlerdi.

O gece çok istekli seviştiğimizi hatırlıyorum. Kalıcı bir iz -bir bebeğin başlangıcı gibi bir şey- bırakması gerekecek kadar ateşliydi. Ama olmadı. Rüyalarımın dileklerle dolu olduğunu hatırlıyorum ama uyandığımda tekini bile hatırlayamamıştım.

Liddy yola devam ederken kulaklarımdaki uğultu geçmişti ve kendime ve dünyaya epey öfkeliydim. Reid sarhoş araba kullandığım için bir polis tarafından durdurulduğumu duyduğu anda bunu Vaiz Clive'ye söyleyecek, o da Wade Preston'a iletecek, Preston da davayı kaybetmenin ne kadar kolay olduğu konusunda beni azarlayacaktı. Oysa yemin ederim ki tek istediğim susuzluğumu gidermekti.

Gözlerimi kapattım çünkü aniden kendimi çok yorgun hissetmiştim. Oturduğum yerde dik durmakta bile zorlanıyordum.

Liddy sonunda arabayı park etti ve "Geldik," dedi.

Ebedi Cennet Kilisesi'nin idari ofislerinin bulunduğu mağazanın önündeki park yerini tanıdım. Mesai bittiği için Vaiz Clive'nin ortalıkta olmayacağını biliyordum ama bu da kendimi daha az suçlu hissetmemi sağlamıyordu. Alkol hayatımı zaten mahvetmişti ve şimdi de o şeyi başka insanların hayatlarını mahvetmek amacıyla kullanıyordum.

"Bir daha olmayacak, Liddy," diye söz verdim,

"Kapa çeneni, Max." Pazar okulu programının başkanı olduğu için üstünde taşıdığı ofis anahtarlarını bana fırlattı.

Vaiz Clive, insanların okulun spor salonunda yapılan haftalık ayinin dışında ihtiyaç duydukları zaman gelip dua edebilmesi için kilise ofisinde küçük bir şapel oluşturmuştu. Birkaç sıra sandalye, bir kürsü ve çarmıha gerilmiş İsa resmi vardı içeride.

Liddy'nin peşi sıra danışma masasının ve fotokopi makinesinin yanından geçip şapele girdim. Liddy lambayı yakmak yerine bir kibrit çıkartıp kürsünün üstündeki mumu yaktı. Gölgeler İsa Mesih'in yüzünün Freddy Krueger'e benzemesine yol açmıştı.

Onun yanına oturdum ve yüksek sesle dua etmesini beklemeye koyuldum. Ebedi Cennet'te öyle yapıyorduk; Vaiz Clive, İsa'yla sohbet eder, biz de dinlerdik.

Ama Liddy ellerini kucağında birleştirmişti ve benim konuşmamı bekler gibi duruyordu.

"Bir şeyler söylemeyecek misin?" diye sordum

Liddy kürsünün arkasındaki haça baktı. "İncil'de en sevdiğim bölüm hangisi, biliyor musun? Yuhanna 20'nin başı. Maria Magdalena'nın

İsa'nın ölümünden sonra yas tuttuğu kısım. İsa onun için yalnızca İsa değildi, onun dostuydu, öğretmeniydi ve gerçekten sevdiği biriydi. Mezarına geldi, çünkü geriye yalnızca bedeni kaldıysa ona yakın olmak istiyordu. Fakat oraya gittiğinde bedeninin de yok olduğunu anladı. Kendini ne kadar yalnız hissettiğini düşünebiliyor musun? Bu yüzden ağlamaya başladı ve bir yabancı ona ne olduğunu sordu. Sonra adını söyledi. Maria Magdalena o anda kendisiyle konuşanın İsa olduğunu anladı." Dönüp bana baktı Liddy. "Tanrı'nın beni terk ettiğini düşündüğüm zamanlar olur. Ancak sonra onu yanlış yerlerde aradığım ortaya çıkar."

Hangisinden ötürü -İsa'nın gözünde mi yoksa Liddy'nin gözünde mi başarısız olduğum için- daha çok utandığımı bilmiyorum.

"Tanrı o şişenin dibinde değil. Yargıç O'Neill, yaptığımız her şeyi izliyor olacak. Benim, Reid'in ve senin." Liddy gözlerini kapattı. "Senin bebeğini doğurmak istiyorum, Max."

Bedenime elektrik akımı verilmiş gibi hissettim kendimi. İçimden dua etmeye koyuldum:

Sevgili Tanrım, kendimi senin gördüğün gibi görmeme izin ver. Senin yüzüne bakıncaya kadar hiçbirimizin mükemmel olamayacağını bana hatırlat.

Onun yerine Liddy'nin yüzüne baktım.

"Oğlan olursa adını Max koyacağım," dedi.

Yutkundum. Boğazım bir anda kurumuştu. "Bunu yapmak zorunda değilsin."

"Biliyorum ama istiyorum." Bana döndü. "Hayatında çok fazla ister, çok fazla umut edersen uğursuzluk getireceğini düşündüğün bir şey oldu mu?"

Kelimelerin arasındaki boşlukta, yüksek sesle söylemediklerini de duyuyordum. Uzanıp usulca ensesini tuttum, eğildim ve onu öptüm.

Tanrı sevgidir.

Vaiz Clive'nin bunu binlerce kez söylediğine tanık oldum ama asıl anlamını ancak şimdi kavrıyordum.

Liddy'nin kolları aramıza girdi ve beni ondan hiç beklemediğim bir kuvvetle geri itti. Sandalyemin ayakları zeminde gıcırdadı. Yanakları

kızaran Liddy, bir eliyle ağzını kapattı.

"Ben böyle..." dedim sıkıntılı bir sesle.

"Özür dilemek zorunda değilsin, Max." Aramızda bir duvar oluşuvermişti; göremesem de hissedebiliyordum onu. "Alkolün etkisi dışa vuruyor," dedi ve mumu söndürdü. "Gitmemiz gerek artık."

O şapelden çıktı ama ben kaldım. Zifiri karanlıkta bekledim.

Araba kazasından sonra İsa'ya kalbimi açtığımda, Clive Lincoln'u da hayatıma dahil etmiştim. Onunla ofisinde buluştuk ve neden içki içtiğimi tartıştık. İçimde bir delik varmış gibi hissettiğimi ve o şeyi doldurmaya çalıştığımı anlattım.

Vaiz Clive bana o deliğin bir bataklık olduğunu ve benim de içine hızla battığımı söyledi. O deliği büyüten bütün şeyleri listelememi istedi.

Yaptım:

Parasız olmak.

Sarhoş olmak.

Müşteri kaybetmek.

Zoe'yi kaybetmek.

Bebek kaybetmek.

Sonra o deliği yamayabilecek şeyler üzerine konuşmaya başladı:

Tanrı. Dostlar. Aile.

"Evet," dedim yere bakarak. "Neyse ki Reid var."

Vaiz Clive, söylediğiniz şeylere kendiniz inanmadığınız zaman sizi duyabiliyordu. Koltuğunda arkaya yaslandı. "Bu Reid'in seni ilk kurtarışı değil sanırım."

"Değil."

"Bu durumda ne hissediyorsun?"

"Ne hissettiğimi sanıyorsun?" diye patladım. "Tam bir beceriksiz gibi elbette. Her şeyin Reid için çok kolay olduğunu ve benim sürekli olarak boğulduğumu düşünüyorum."

"Bunun nedeni Reid'in kendini İsa'ya vermiş olması. Yokuşları aşarken başkasının kendisini yönlendirmesine izin veriyor ve sen de hâlâ akıntıya karşı yüzmeye çalışıyorsun."

Güldüm. "Yani ben her şeyi oluruna bırakacağım ve Tanrı halledecek, öyle mi?"

"Neden olmasın? Son zamanlarda kendi başına harika işler çıkardığını söylemek mümkün değil, ne de olsa." Kalkıp benim koltuğumun arkasına yürüdü. "İsa'ya ne istediğini söyle. Ağabeyin sende de olmasını istediğin nelere sahip?"

"İsa'yla yüksek sesle konuşmayacağım..."

"Düşüncelerini okuyamayacağını mı sanıyorsun?"

Birkaç saniye düşündükten sonra, "Pekâlâ," diyerek içimi çektim. "Ağabeyime imreniyorum. Keşke öyle bir eve sahip olsaydım. Öyle bir banka hesabına. Hatta galiba inancına da sahip olmak isterdim."

O kadar açık konuşunca kendimi çok kötü hissetmiştim. Ağabeyim bana yardım etmekten başka bir şey yapmamıştı ve ben orada oturmuş, sahip olduğu her şey için onu kıskandığımı söylüyordum. Kendimi iğrenç hissetim; altında enfeksiyon bulmak için bir tabaka deriyi kaldırmış gibiydim.

Tanrım! Oysa tek yapmak istediğim iyileşmekti.

O gün orada ağlamış olabilirim. Hatırlamıyorum. Ancak kendimi ilk defa olduğum gibi görmüştüm: Ben kusurlarını itiraf edemeyecek kadar gururlu biriydim.

Vaiz Clive ile konuşurken listeye tek bir şeyi yazmadım. Reid'in karısını istediğimi hiç söylemedim.

Onu sır olarak sakladım.

Eve dönerken Liddy'den elli kere falan özür diledim ama o ağzını kenetlemeyi sürdürdü. Garajın önündeki yola girerken bir kez daha, "Özür dilerim," dedim.

"Ne için?" diye sordu Liddy. "Bir şey olmadı ki."

İnip ön kapıyı açtı ve yanına gelince kolumu boynuna dolayarak bana destek oluyor izlenimi yarattı. "Beni takip et," dedi.

Ayaklarımın üstünde zaten çok iyi duramadığım için Liddy'nin

beni içeriye sürüklemesine izin verdim.

Reid giriş holünde dikiliyordu. "Tanrı'ya şükür!" dedi. "Onu nerede buldun?"

"Yolun kenarında kusarken," diye yanıtladı Liddy. "Acil servistekilere göre ciddi bir gıda zehirlenmesi yaşıyor."

"Hey, küçük kardeşim!" dedi Reid. "Ne yedin ki böyle?"

Kolunu omzuma dolayıp ağırlığımı alırken tökezler gibi yaptım ve beni bodrum katındaki konuk odasına götürmesine izin verdim. Reid beni yatağa yatırırken Liddy de ayakkabılarımı çıkarttı. Bileklerimi tutan elleri sıcacıktı.

Tavan o karanlıkta bile dönüyordu. Ya da dönen belki sadece pervaneydi.

"Doktor uyursa düzeleceğini söyledi," dedi Liddy.

Kısık gözlerimin arasından ağabeyimin kolunu karısına doladığını gördüm. "Vaiz Clive'yi arayıp Max'ın sağ salim geldiğini söyleyeyim," dedi ve çıktı.

Vaiz Clive de mi beni arıyordu? Yeni bir suçluluk duygusu dalgası kapladı benliğimi.

Liddy dolaptan bir battaniye alıp üstümü örttü. Ondan tekrar özür dilemeyi düşündüm ama uyuma numarası yapmaya karar verdim. Birden Liddy'nin ağırlığıyla yatak kıpırdadı. Bana dokunabilecek kadar yakın oturdu şimdi. Eli alnıma düşen saçları kenara itince nefesimi tuttum.

Sesi fısıltı halinde çıkıyordu.

Liddy dua ediyordu. Sesinin iniş çıkışlarını dinledim. Tanrı'dan benim için yardım istemek yerine, benim için Tanrı'yı istiyordu.

İlk duruşmaya çıkacağımız günün sabahında Wade Preston, elinde bir takım elbiseyle Reid'in evinin kapısına dikilmişti.

"Benim takım elbisem var," dedim.

"Elbette vardır. Ama *doğru* takım elbisen var mı? İlk izlenim çok önemlidir. Tekrar deneme şansın olmaz, Max."

"Siyah takımımı giyecektim..." Sahip olduğum tek takım elbisem oydu ve Ebedi Cennet'in bağış dolabından almıştım. Pazar günleri kiliseye giderken veya Vaiz Clive için misyonerlik yaparken giyilecek kadar iyiydi.

Preston'un getirdiğiyse koyu gri bir takımdı. Yeni ütülenmiş beyaz gömlek ve mavi kravat da vardı.

"Kırmızı kravat takacaktım," dedim. "Reid'den aldım."

"Kesinlikle olmaz. Göze batmak istemezsin. Alçak gönüllü, istikrarlı, kaya gibi sağlam görünmen gerekiyor. Öğretmenler toplantısına giden bir veli gibi görünmen senin için en doğrusu."

"Ben öyle bir toplantıya hiç..."

Wade elini sallayarak beni susturdu. "Ne demek istediğimi anladın, Max. Kırmızı kravat 'beni farkedin' anlamına gelir."

Duraksadım. Wade'nin üzerinde hayatımda gördüğüm en güzel kesimli takım elbise vardı. Gömleğinin duble manşetine adının baş harfleri işlenmişti. İpekli bir cep mendili vardı.

"Sen kırmızı kravat takmışsın," dedim.

"Ben de onu söylemeye çalışıyordum," diye cevap verdi. "Şimdi git ve giyin."

Bir saat sonra Liddy, Reid, Ben Benjamin, Wade ve ben mahkeme salonunun önündeki masalardan birinin başına toplanmıştık. Bütün sabah Liddy'yle tek kelime konuşmamıştım. Muhtemelen beni sakinleştirebilecek tek insan o ama ne zaman bir şey söylemeye çalışsam, Wade mahkemedeki tavırlarımla ilgili olarak söyleyeceği başka bir şey hatırlıyordu: Dik otur, kıpırdanıp durma, yargıca surat asma, ne kadar canını sıkarsa sıksın karşı tarafın söylediği şeylere tepki verme. Söylediklerine bakınca bir duruşma boyunca öylece oturmak yerine ilk kez sahneye çıkmak üzere olduğumu düşünebilirdiniz.

Kravatım beni boğuyordu ama ne zaman azıcık gevşetmeye çalışsam Wade veya Reid yapmamamı söylüyordu.

Bir ara Wade, "Gösteri zamanı," diye mırıldandı ve nereye baktığını görmek için döndüm. Zoe mahkeme salonuna giriyordu. Yanında Vanessa ile hareket ettikçe siyah bukleleri başında her yöne zıplayan ufak tefek bir kadın vardı.

"Sayıca bizden üstünler," dedi Vanessa alçak sesle ama onu duydum. Wade'nin onları zor durumda bırakmış olduğu düşüncesi hoşuma gitmişti. Zoe yerine otururken bana bakmadı. Avukatı mutlaka ona da bir dizi talimat vermişti.

Wade cep telefonunda bir numara çevirdi, birkaç saniye sonra mahkeme salonunun arka tarafındaki çift kanatlı kapı açıldı ve içeriye Ben Benjamin'in yanında stajyer avukat olarak çalışan kadın girdi. Koridorda kitap dolu bir el arabasını iterek ilerliyordu. Zoe, Vanessa ve avukatları izlerken kitapları masanın üstüne yığdı. Bunlar referans kitapları ve başka eyaletlerde karara bağlanan davaların kayıtları olmalıydı. Ciltlerin sırtında yazan isimleri okumaya başladım: *Geleneksel Evlilik, Aile Değerlerinin Korunması...*

Yığının en üstüne koyduğu kitap İncil'di.

"Hey, Zoe," dedi kadın avukat. "Yayın balığıyla Wade Preston arasında ne fark vardır, biliyor musun? Biri iğrenç, pislik emen bir fırsatçıdır, diğeri sadece balık."

Resmi giyimli bir adam ayağa kalktı. "Herkes kalksın. Yargıç Sayın Padraic O'Neill."

Yargıç başka bir kapıdan girdi içeriye. Uzun boylu, başının ortasında üçgen halinde bir siyahlık bulunsa da yele gibi beyaz saçları olan bir adamdı. Ağzının iki kenarında suratsızlığını vurgulayan parantez şeklinde iki derin çizgi vardı.

Yargıç oturunca biz de oturduk. Elindeki kağıttan, "Baxter ve Baxter davası," diye okudu mübaşir.

Yargıç okuma gözlüklerini taktı. "Davacı kim?"

Ben Benjamin ayağa kalktı. "Burada üçüncü taraf konumundaki davacılar Reid ve Liddy Baxter adına bulunuyorum, Sayın yargıç. Müvekkillerim davaya dâhil edilme talebinde bulunuyor. Meslektaşım Bay Preston ve ben bizi dinlemenizi rica ederiz."

Yargıcın yüzünde ekşi bir gülümseme oluştu. "Merhaba, Benny Benjamin! Sizi mahkeme salonunda görmek bana büyük zevk verdi. Size öğrettiklerimden bir şeyler kapıp kapmadığınızı göreceğiz." Önündeki dosyayı açıp evrakları karıştırdı. "Pekala. Davacı tarafın talebi tam olarak ne?"

Benjamin hiç zaman kaybetmedi. "Max ve Zoe Baxter'in boşa-

nırken geride bıraktığı üç adet donmuş embriyo hakkındaki velayet davası görülecek, Sayın yargıç. Reid ve Liddy Baxter de müvekkilimin ağabeyi ve yengesi oluyor. Onlar... Max, embriyoların velayetini almak ve ağabeyiyle karısına vererek hamile kalmalarını ve çocukları doğum sonrasında kendi evlatları gibi yetiştirmelerini sağlamak istiyor."

Yargıç O'Neill'in kaşları kalkıp alnında birleşti. "Tarafların boşanma sırasında ele almadığı bir mal varlığı hakkında nihai karar alınması gerektiğini mi söylüyorsunuz yani?"

Wade ayağa kalktı. "Saygısızlık etmek istemem, Sayın Yargıç ama burada çocuklardan bahsediyoruz. *Doğmamış* çocuklardan..."

"İtiraz ediyorum, Sayın Yargıç!" Bu kez de Zoe'nin avukatı ayağa kalkmıştı. "Bu çok saçma. Birisi Bay Preston'a Louisiana'da olmadığımızı hatırlatabilir mi acaba?"

Yargıç O'Neill parmağını Wade'ye doğrultarak, "Siz!" dedi. "Hemen yerinize oturun."

Zoe'nin avukatı, "Max Baxter donmuş üç adet embriyoyu istekli ebeveynlerden biri olan müvekkilimden almak için biyolojiyi koz olarak kullanıyor, Sayın Yargıç," diye devam etti. "Müvekkilim ve yasal eşi, doğacak çocukları sağlıklı ve sevgi dolu bir ailede yetiştirmeyi planlıyor.

"Bu yasal eş nerede?" diye sordu O'Neill. "Orada oturan bir bey göremiyorum."

"Müvekkilim, eşi Vanessa Shaw ile Massachusetts eyaletinde yasal olarak evlenmiştir."

"Rhode Island'da yasal' olarak evli değil ama, Bayan Moretti," dedi yargıç. "Şimdi bazı noktaları açıklığa kavuşturalım..."

Arkamda Vanessa'nın, "Ama biz aynı şeyi yapamıyoruz," diye homurdandığını duydum.

"Siz embriyoları istiyorsunuz." Parmağıyla Zoe'yi gösteriyordu yargıç. "Ve siz de istiyorsunuz," dedi beni göstererek. Son olarak Reid ile Liddy'ye döndü. "İş bu hal alınca onlar da mı istemeye başladı?"

Zoe'nin avukatı, "Max Baxter aslında embriyoları istemiyor, Sayın yargıç," dedi. "Onları başkasına vermeyi planlıyor."

Wade bir kez daha ayağa kalktı. "Max çocuklarının geleneksel

bir ailede yetiştirilmesini istiyor, cinsel açıdan sapkın bir ailede değil, efendim."

"Yani embriyoları başkasına vermek amacıyla kendine isteyen kişi bunun geleneksel bir yaklaşım olduğunu mu iddia ediyor?" diye durumu özetledi yargıç "Bizim oralarda kesinlikle böyle değildir."

"Bu biraz karmaşık bir dava, efendim," dedi Zoe'nin avukatı. "Bildiğim kadarıyla hukukun, Rhode Island'da daha önce hiç ele alınmamış, karara bağlanmamış bir alanı. Bugün burada sadece Reid ve Liddy Baxter'in davaya dâhil edilmesi amacıyla verilen önerge nedeniyle toplandık ve ben onların taraf olmasına şiddetle itiraz ediyorum. Bunu belirten resmi bir yazı da verdim mahkeme kalemine. Bu kişilerin davaya taraf olmasına izin vermeyi tercih ederseniz, o zaman Vanessa Shaw da taraf olmalı ve bu konuda hemen bir dilekçe verebilirim ve..."

"İtiraz ediyorum, sayın yargıç," diye karşı çıktı Wade. "Bunun yasal bir evlilik olmadığını zaten belirttiniz ve Bayan Moretti zaten konu dışı bıraktığınız bir noktayı tekrar gündeme getirmeye çalışıyor."

Yargıç gözlerini kısarak uzun uzun baktı Wade'ye. "Bir daha Bayan Moretti'nin sözünü keserseniz, sizi mahkemeye saygısızlıktan tutuklarım, Bay Preston. Burada televizyon filmi çekmiyoruz, siz de Pat Robertson değilsiniz. Benim mahkeme salonumdasınız ve burayı sirke çevirmenize izin vermeyeceğim. Bu davadan sonra emekliye ayrılacağım, bu nedenle -Tanrı yardımcım olsun- din temalı bir didişmeye alet olma niyetinde değilim." Tokmağını kürsüye vurdu. "Talep reddedildi. Bu dava Max Baxter ile Zoe Baxter arasında ve normal seyrinde devam edecek. Bay Benjamin, tanık olarak istediğiniz kişiyi çağırabilirsiniz ama davaya başka kimseyi dâhil etmeyeceğim. Ne Reid ve Liddy Baxter..." Bu kez diğer avukata döndü. "Vanessa Shaw da bu kararıma dahil. Bir daha bu yönde talepte bulunmayın."

Son olarak içini çekerek Wade'ye baktı. "Ve siz, Bay Preston... Size bir tavsiyede bulunayım: Ne tür bir gösteri yapacağınızı dikkatli bir şekilde planlayın,çünkü bu mahkemeyi istediğiniz şekilde sürüklemenize izin vermeyeceğim. Burayı ben yönetiyorum."

Yargıç hızla kalkıp kürsüden ayrılırken hepimiz ayağa fırladık. Mahkemede olmak kilisede olmaktan çok farklı değildi. Kalkıyorsunuz, düşüyorsunuz, yardım almak için salonun ön tarafına bakıyorsunuz.

Zoe'nin avukatı bizim masamıza yaklaşınca Wade, "Keşke seni görmenin güzel olduğunu söyleyebilseydim, Angela," dedi. "Ama ya-

lan söylemek günahtır."

"Umduğun gibi gitmediği için çok üzülmedin umarım," diye yanıt verdi Angela.

"Bence gayet güzel geçti."

"Louisiana'da olsak öyle düşünebilirdin ama burada biraz önce sıkı bir tokat yediniz."

Wade, stajyer avukatın getirdiği kitaplara eğildi ve "Bu yargıcın gerçek rengi ortaya çıkacak, canım," dedi. "İnan bana, o renkler gökkuşağı gibi alacalı bulacalı olmayacak."

Zoe

Lucy, uzun saçları örgülü, kuyruğu kağıdın kenarına doğru kıvrılmış bir denizkızı resmi yapıyordu. 'Angel' şarkısını bitirince gitarımı kucağımdan indirdim ama o, resmine küçük detaylar eklemeye devam etti: Deniz yosunundan bir kurdele, güneşin saçlarda yansıması...

"İyi resim yapıyorsun," dedim.

Omuz silkti. "Dövmelerimi kendim çizerim."

"Dövmen var mı?"

"Olsa çoktan evden atılırdım. Bir yıl, altı ay ve dört gün."

"O zaman mı dövme yaptıracaksın?"

Başını kaldırıp bana baktı. "On sekiz yaşımı o zaman doldura-cağım."

Davul seansından sonra onu benimle özel terapi mekanlarında

buluşmaya zorlamama konusunda yemin etmiştim. Vanessa bana o gün nerelerin kullanılmadığını gösteriyordu: Fransızca sınıfı eğitim gezisine gitmiş, sanat sınıfı film izlemek için konferans salonuna inmiş... O gün de sağlık sınıfında buluşmuştuk ve etrafımızda ilham veren posterler vardı:

BU SİZİN UYUŞTURUCU ALMIŞ BEYNİNİZ

İÇKİYİ SEÇ, HER ŞEYDEN VAZGEÇ

YATIRIM YOK, FAİZ YOK.

Sonuncuda profilden görülen hamile bir kız resmi vardı.

Lucy ile şarkı sözü analizi üzerinde çalışıyorduk. Bu daha önce huzurevi gruplarıyla yaptığım bir çalışmaydı aslında, çünkü insanların birbirleriyle etkileşim kurmalarını sağlıyordu. Genellikle onlara bir şarkını adını söyleyerek başlardım ve bu genellikle bilmedikleri bir şarkı olurdu. Sonra temanın neye dair olduğu konusunda tahminlerde bulunmalarını isterdim onlardan. Şarkıyı söyler ve ön plana çıkan kelimelerle deyimleri olup olmadığını sorardım. Hastalarımla şarkının sözlerine verdikleri tepkileri tartışırdık ve son olarak da çaldığım parçanın onlarda yarattığı duyguları anlatmalarını isterdim. Lucy'nin bana sözler aracılığıyla açılmak isteyeceğini düşünmediğimden, şarkı sözlerine tepkilerini çizgiyle vermesini sağlayarak başlamıştım o seansa.

"Denizkızı çizmen ilginç," dedim. "Genellikle melekler sualtında resmedilmez."

Lucy anında diklendi: "Bunu yapmanın doğru veya yanlış şekli olmadığını söylemiştin."

"Yok."

"ASPCA reklamındaki şu illet hayvanlardan bazılarını çizebilirdim..."

O reklam birkaç yıldır gösteriliyordu televizyonlarda. Üzgün bakışlı kedi ve köpek yavrularının arkasında da az önceki şarkı çalıyordu.

"Sarah McLachlan, bu şarkının Smashing Pumpkin grubunun

aşırı dozdan ölen klavyecisi hakkında olduğunu söylemişti, biliyor musun?" dedim. O şarkıyı seçmiştim Lucy'nin intihar girişimi hakkında konuşmasını sağlamayı umarak seçmiştim.

"Deme! Ben de bu nedenle denizkızı çizdim demek. Aynı anda hem yüzüyor, hem de boğuluyor."

Lucy bazen nutkumun tutulmasına yol açan şeyler söylüyordu. Vanessa ile diğer tüm okul danışmanlarının onun kendini dünyadan soyutladığını nasıl düşünebildiğini cidden merak etmeye başlamıştım. Aslında ilgisini hepimizden daha iyi yöneltmişti dünyaya.

"Sen kendini hiç öyle hissettin mi?" diye sordum.

Lucy başını kaldırdı. "Aşırı doz almak gibi mi?"

"O ve başka şeyler."

Soruyu cevapsız bırakarak denizkızının saçlarını boyamaya devam etti. "Seçme şansın olsa nasıl ölmek isterdin?"

"Uykumda."

Lucy gözlerini devirdi. "Herkes öyle diyor. Seçenekler arasında bu olmasa neyi seçerdin?"

"Bu biraz rahatsız edici bir sohbet ve..."

"İntihardan söz etmek de öyle."

Hak verip başımla onayladım. "Hızlı olsun derdim. Örneğin idam mangası tarafından kurşuna dizilerek. Hiçbir şey hissetmek istemezdim. "

"Uçak kazası," dedi Lucy. "Buharlaşıyorsun falan."

"Evet ama birkaç dakika öncesini hayal et. Az sonra çakılacağını biliyorsun."

Eskiden uçak kazaları hakkında kâbuslar görürdüm. Felaket yaklaşırken telefonumu yeterince hızlı açamayacağım veya sinyal alamayacağım için Max'a onu sevdiğimi söylediğim bir mesaj bırakamayacağımdan korkardım. Onu cenazemden sonra telesekreterin başına oturmuş, parazitli mesajımda ne söylediğimi anlamaya çalışır halde hayal ederdim.

"Boğulmanın da fena olmadığını duydum," dedi Lucy. "O korkunç şey olmadan önce nefesini tutmaktan bayılıyormuşsun." Kâğıttaki denizkızına baktı. "Bende bu şans varken suyu da solurdum herhalde."

"Bu o kadar kötü bir şey mi?"

"Denizkızları nasıl intihar eder sence? Oksijen soluyarak ölümü mü seçer?"

"Hâlâ kendini öldürmeyi düşünüyor musun, Lucy?" dedim ve yüzüme bakmasını bekledim.

Bu sorudan bir espri yaratmaya çalışmadı. Ama cevap da vermedi. Denizkızının kuyruğuna motifler çizmeye devam ediyordu. "Bazen ne kadar öfkelendiğimi biliyorsun, değil mi?" dedi. "Bunun nedeni, öfkenin artık hissedebildiğim tek duygu olması. Ve gerçekten burada olup olmadığımdan emin olmak için kendimi sınamam gerekiyor."

Müzik terapisi karma bir meslektir. Bazen insanları eğlendiririm, bazen iyileştiririm; bazen psikolog olurum, bazen sırdaş. Mesleğimin inceliği bu; ne zaman hangisi olacağımı bilmem.

"Belki de hissetmek için kendini sınamanın başka yolları vardır," dedim.

"Ne gibi?"

"Şarkı yazabilirsin. Çoğu müzisyen için şarkılar, yaşadıkları zorlukları ifade etme yoludur."

"Kazoo çalmayı bile bilmiyorum."

"Ben sana öğretebilirim. Ayrıca enstrümanın kazoo olması gerekmiyor. Gitar, bateri, piyano ya da istediğin herhangi bir şey olabilir."

Başını iki yana salladı. Çekiliyordu. "Rus ruleti oynayalım," deyip iPod'umu kaptı. "Rastgele listedeki bir sonraki şarkıyı çizelim." Denizkızı resmini bana doğru itti ve temiz bir kâğıt aldı.

'Kırmızı Burunlu Rengeyiği Rudolph' çalmaya başladı.

Birbirimize bakıp gülmeye başladık.

"Yapma be!" dedi Lucy. "Bu gerçekten şarkı listende var mı?"

"Çocuklarla çalışıyorum. En sevdikleri şarkılardan biridir bu."

Kâğıda eğilip tekrar boyamaya koyuldu. "Kız kardeşlerim bunu her yıl televizyonda seyreder. Benim de korkudan ödüm patlar."

"Rudolph mu korkutuyor seni?"

"Rudolph değil... Gittiği yer." Kare tekerlekleri olan bir tren ve benekli bir fil çiziyordu.

"Uyumsuz Oyuncaklar Adası mı?" diye sordum.

"Evet," dedi Lucy başını kaldırıp. "Beni ürpertiyor."

"O tür şeylerin bir sıkıntısı vardır gerçekten," diye itiraf ettim. "Kutudaki Charlie... Çok önemliydi sanki! Gıdıkla Beni Elmo... Adı Gıdıkla Beni Gertrude olsa bile bir numaraydı. Jöleyi vuran su tabancasının bir sonraki Transfromers olabileceğini düşündüm hep."

"Ya benekli fil?" dedi Lucy, dudaklarında hafif bir gülümsemeyle. "Tam bir ucube!"

"Bence tam tersine, onu adada bırakmak alenen ırkçılık olurdu. Annesi bir panterle takılmış, değil mi?"

"Oyuncak bebek en korkuncu bence."

"Onun derdi ne?"

"Depresyonda. Çocukların hiçbiri onu istemiyor."

"Bunu alenen söylüyorlar mı?"

"Hayır, ama başka ne sıkıntısı olabilir ki yaratığın?" Sırıtmaya başladı. "Değilse elbette."

"Kadın kıyafeti giyiyor!" dedik ikimiz aynı anda.

Biraz güldükten sonra Lucy yine eserinin üzerine eğildi ve bir süre sessizce resim yaptı. Çarpık yaratılmış zavallı file birkaç benek daha ekledi. "Ben herhalde o aptal adaya gayet iyi uyum sağlardım," dedi sonra. "Görünmez olmam gerekiyor ama herkes beni görebiliyor."

"Belki de öyle olman gerekmiyordur. Sadece farklı olman yeter belki."

Bu sözleri söylerken Angela Moretti'yi, Vanessa'yı ve donmuş embriyoları düşünüyordum. Hong Kong'da dikilmiş takım elbisesi ve özenle geriye taranmış saçlarıyla Wade Preston'un bana kusursuz bir ucubeymiş, türüne karşı işlenmiş bir suçmuş gibi bakışını düşünüyordum.

Yanlış hatırlamıyorsam, az önce dalga geçtiğimiz oyuncakların tümü Noel Baba'nın kızağına koyuluyor ve Noel ağaçlarının altına dağıtılıyordu. Bu doğruysa Wade Preston'un ağacının altına koyulmayı umardım.

Başımı çevirince Lucy'nin bana baktığını gördüm

"Bir şeyler hissedebildiğim yegane zaman, burada seninle geçirdiğim saatler," diye itiraf etti.

Lucy'nin terapi seansından sonra Vanessa'nın ofisine giderdim ve kafeteryada birlikte öğle yemeği yerdik. Ama o gün Vanessa, Boston'daki bir üniversitenin öğrenci kabul fuarındaydı. Ben de seanstan sonra çıkıp doğruca arabama yönelmiştim.

Yürürken telefonda mesajları kontrol ediyordum. Vanessa bir mesaj göndermişti ve Emerson'dan gelen kayıt memurunun bir B-52 albüm kapağından düşmüş gibi turuncu ve arı kovanı gibi kabarık saçları olduğunu yazmıştı. Sonraki mesajındaysa beni sevdiğini söylüyordu. Annemden de bir mesaj vardı ve öğleden sonra mobilya taşımasına yardım edip edemeyeceğimi soruyordu.

Otoparktaki sarı cipime ulaşınca Angela Moretti'nin arabaya yaslanmış halde durduğunu gördüm ve heyecanla, "Bir şey mi oldu?" diye sordum. Avukatınız size bir şey söylemek için bir saatlik yol gelmişse, iyi şeyler beklememeniz gerekir.

"Buralardaydım," dedi Angela. "Falls River'e gelmiştim ve uğrayıp son gelişmeleri anlatayım dedim."

"İyi şeye benzemiyor o gelişmeler..."

"Wade Preston'un sayesinde bu sabah masamda bir dilekçe daha buldum. Davaya vasi tayin etmek istiyor."

"Ne yapmak istiyor?"

"Velayet davalarında olağandır. Vasi denen kişi, çocuğun çıkarları için en uygun koşulları belirlemek ve bunu mahkemeye iletmekle görevlidir." Angela başını iki yana salladı. "Preston doğmamış çocuğa vasi tayin edilmesini istiyor yani."

"Bunu nasıl yapabilir ki?" Soruyu tamamlamadan sesim duyulmaz olmuştu.

"Bu onun politik gündem belirleme şekli," diye açıkladı Angela. "Merak etme. Sen yerine oturmadan mahkeme ona gününü gösterecektir." Duralayıp yüzüme baktı. "Dahası da var. Preston dün gece *Joe Hoffman* programındaydı."

"O da kim?"

"Özgürlüğün Sesi kanalını çalıştıran bir muhafazakar. Bana sorarsan orası dar görüşlülerin kutsal mekanı."

"Ne anlattı?"

"Aile değerlerinin yıkıldığını. Amerika'yı mahveden homoseksüel akımın en önünde yer alan kişiler olarak senin ve Vanessa'nın adını verdi. Bir posta kutusu tutmanızı şiddetle tavsiye ederim, çünkü evinizin önündeki yetmeyebilir. Ayrıca alarm sisteminiz olduğunu da varsayıyorum..."

"Tehlikede olduğumuzu mu söylüyorsun yani?"

"Bilmiyorum," dedi Angela. "Sonradan pişman olmaktansa önceden önlem almakta fayda var. Preston'un hedefleri düşünülürse Hoffman bir şey sayılmaz. O'Reilly, Glenn Beck, Limbaugh. Bu davayı Max'ı çok sevdiği için almadı adam. Kovalamaya kararlı olduğu mesele, ona vaaz verirken üstünde dikilebileceği bir platform ve o tür programlara çıkmasını sağlayacak güncel bir olta sağlayacak. Duruşmalar başlayana kadar televizyonu her açışınızda yüzünü görmenizi sağlayacak."

Angela bunun zorlu bir mücadele olacağı konusunda bizi uyarmış ve hazırlıklı olmamız gerektiğini söylemişti. Tehlike altındaki

şeyin anne olma şansımla kısıtlı olduğunu düşünmüş ama özel hayatımı, anonimliğimi kaybedeceğimi anlamamıştım.

"Bu kadar ileri gitmesi komik geliyor," dedi Angela.

Ama durumu ben komik bulmuyordum. Ağlamaya başlayınca Angela bana sarıldı.

"Hep böyle mi olacak?" diye sordum.

"Daha da kötü olacak. Öte yandan, günü geldiğinde bebeğine anlatabileceğin hikayeleri düşün."

Kendimi toplayıncaya kadar benden ayrılmadı ve itiraz dilekçesi vermek için sabah dokuzda mahkemede olmamı söyledi. Arabama binerken cep telefonum çaldı.

"Neden hâlâ eve dönmedin?" dedi Vanessa.

Ona Angela'nın ziyaretinden bahsetmem, Wade Preston'u anlatmam gerekiyordu. Ama birini sevdiğiniz zaman, onu korumaya çalışırsınız. Saygınlığımı, güvenilirliğimi, mesleğimi kaybetme durumunda olsam da bu benim savaşımdı. Karşımdaki benim eski kocam, uğruna mücadele verdiğimiz şeyler de benim eski evliliğimden kalma embriyolardı. Vanessa'nın kendini müdahil konumunda bulmasının tek nedeniyse bana âşık olma talihsizliğini yaşamış olmasıydı.

"Bir şeylere takıldım," dedim. "Bana kafası arı kovanı gibi olan kadını anlatsana."

Vanessa ikna olmamıştı. "Ne oldu?" diye sordu. "Ağlıyor musun?"

Gözlerimi yumdum. "Nezle oluyorum galiba."

Ona ilk defa yalan söylemiştim.

Annemle birlikte eski yatak odamdaki mobilyalarla onun odasındakilerin yerini değiştirmemiz iki saat sürdü. Yeni bir perspektife ihtiyacı olduğuna karar vermiş ve bunun her gün gözlerini açınca farklı bir şey görmekten daha iyi bir yolu olabilir miymiş?

"Ayrıca senin penceren batıya bakıyor," dedi. "Güneş gözlerime girerek uyanmaktan bıktım."

Öncekiyle aynı olan yatağa ve oda düzenine baktım. "Yani bir anlamda kendine yaşam koçluğu yapıyorsun."

"Tavsiyelerime kendim uymazsam müşterilerimin uymasını nasıl bekleyebilirim?"

"Ve üç metre öteye taşınmanın hayatında devrim yaratacağına inanıyorsun, öyle mi?"

"İnançlar, hayallerimize ulaşmak için seçtiğimiz yollardır. Bir şeyi yapabileceğine -ya da yapamayacağına- inanırsan her deneyiminde haklı olduğumu göreceksin."

Gözlerimi devirdim. O sloganı kullanan bir kişisel gelişim akımı olduğundan emindim. Bir haber dergisinde o felsefeye kapılıp üniversite seviye belirleme sınavlarına çalışmayan, 2400 tam puana hayal ederek ulaşacağına inanan bir lise öğrencisinin öyküsünü gördüğümü hatırlıyordum. Söylemeye gerek yok herhalde, çocuk sonunda halk eğitim merkezine gitmek durumunda kaldı ve televizyona çıkıp o şeylerin büyük bir saçmalık olduğundan yakındı.

Annemin eski yatağına ve eski mobilyalarına baktım bir kez daha. "Her zaman sahip olduğun eşyalarla düzenleme yapmak yeniden başlama amacına gölge düşürmüyor mu?"

"Bazen o kadar karamsarsın ki, Zoe!" İçini çekti. "Sana memnuniyetle -ve ücretsiz olarak- yaşam koçluğu yapabilirim."

"Teşekkürler, başka sefere."

"Sen bilirsin." Sırtını duvara dayayarak yere oturdu.

Ben de yatağın üstüne devrildim ve tavana yapıştırılmış, karanlıkta parlayan bir dizi yıldız gördüm. "Bunları unutmuştum," dedim.

Babam öldükten sonra hayaletleri saplantı haline getirmiştim. Gecenin bir saatinde uyandığımda onu yatağımın ayakucunda otururken bulabilmek veya ensemde fısıltısının yarattığı ürpertiyi hissetmek için babamın da onlardan biri olmasını çok istiyordum. Sonunda kütüphaneden paranormal faaliyetler konusunda bazı kitaplar

aldım, yatak odamda seanslar düzenlemeye çalıştım ve uyumam gereken saatlerde gizlice aşağıya inip korku filmleri izledim. Öğretmenim durumumu fark edip anneme yardıma ihtiyacım olabileceğini söyledi. Babamın ölümünden sonra belirli aralıklarla gittiğim psikiyatrist de bunun ele alınması gereken bir konu olduğunu kabul etti.

Ancak annem asla kabullenmedi. Babamın bir ruh olmasını istiyorsam, geçerli nedenlerim olması gerektiğini düşünüyordu.

Bir akşam yemekten sonra, "Hayalet olduğunu sanmıyorum," dedi. "Bence o gökyüzünde bir yıldız ve aşağıya bakıp bizi seyrediyor."

"Bu çok aptalca," dedim alaycı bir ifadeyle. "Yıldızlar sadece gaz kütleleridir."

"Ya hayaletler?" diyerek kaşlarını kaldırdı. "İstediğin bilgine sor; sana her saniye yeni yıldızlar doğduğunu söyleyecektir. "

"Ölen insanlar yıldız haline gelmez."

"Bazı Amerikalı yerliler bu konuda seninle aynı fikirde değil sanırım."

Bunu bir an düşündüm. "Gündüz saatlerinde nereye gidiyorlar?"

"İşte asıl mesele orada," dedi annem. Onlar yine gökyüzünde oluyor. Biz onları seyredemeyecek kadar meşgul olsak bile bizi izliyorlar."

Ertesi gün ben okuldayken annem sıcak tutkalla tavanıma küçük plastik yıldızlar yapıştırdı. O gece yatağıma yan yana yattık ve battaniyeyi üstümüze çektik. Ben gece gizlice gidip korku filmi izlemedim. Annemin kollarının arasında derin bir uykuya dalmıştım.

O gün de dönüp anneme baktım. "Sence büyürken babam yanımda olsa farklı biri olur muydum?"

"Eh, tabii," dedi annem, kalkıp yanıma yerleşirken. "Ve seninle çok gurur duyardı bence."

Angela gittikten sonra kendi evime uğramıştım. İnternete girmiş ve Joe Hoffman'ın radyo programının yayının indirmiştim. Son-

ra oturup Hoffman'la Wade Preston'un istatistikleri tekrarlayışını dinlemiştim: Homoseksüel ebeveynlerin çocukları, arkadaşlarının evlerindeki yaşantılarını öğrenmesinden utanıyor; lezbiyen anneler oğullarını kadınlaştırıyor, kızlarını erkekleştiriyor...

"Dava Joe Hoffman'ın radyo programında tartışılmış," dedim anneme.

"Biliyorum. Duydum."

"Onun programını dinliyor musun?"

"Dindar olduğum için... Şaka. Koşu bandına çıktığım zaman dinliyorum. Öfkeliyken daha hızlı yürüdüğümü keşfettim." Güldü. "Rush'u karın spazmlarım için saklıyorum."

"Ya haklıysa? Ya oğlumuz olursa? Erkek çocuk yetiştirmek konusunda hiçbir şey bilmiyorum. Dinozorlar, inşaat malzemeleri, futbol, beysbol gibi konulardan alabildiğine uzağım."

"Bebekler kullanma talimatıyla gelmez, tatlım. Sen de hepimizin yaptığı gibi öğrenecek, dinozorlar hakkında bilgi edineceksin; Google'de iş makinelerini ve kızakları araştıracaksın. Ayrıca beysbol eldiveni almak için penisinin olması gerekmiyor." Annem başını salladı. "İnsanların sana neleri yapabileceğini ya da neleri yapamayacağını söylemelerine izin verme, Zoe."

"Babam burada olsa her şeyin çok kolaylaşacağını kabul etmelisin," dedim.

"Evet. Aslında bir konuda Wade Preston'la aynı fikirdeyim: Her çocuğun evli bir çift tarafından yetiştirilmesi gerekiyor." Durup bana sırıttı. "İşte bu nedenle aynı cinsten insanların evlenmesine izin verilmeli."

"Ne zaman eşcinsel haklarını savunan bir eylemci oldun?"

"Olmadım. Ben Zoe eylemcisiyim. Vejetaryen olduğunu söylesen et yemeği bırakmazdım ama et yememeyi seçme hakkın için mücadele ederdim. Rahibe olacağını söyleseydin din değiştirmezdim ama seninle o konuda sohbet edebilmek için İncil'i okurdum. Fakat sen eşcinselsin ve ben de bu nedenle Amerikan Psikoloji

Derneği'nin eşcinsel çiftler tarafından yetiştirilen çocukların kendilerini heteroseksüel evlerde yetişenlerle aynı oranda heteroseksüel olarak tanımladığını belirttiğini biliyorum. Eşcinsel ebeveynlerin diğerlerinden daha beceriksiz olduğunu söylemenin bilimsel bir temele dayanmadığını biliyorum. Aslına bakarsan, iki anne veya iki baba tarafından yetiştirilmenin bazı ilave avantajları var ki bunların başında şefkat gelir. Ayrıca kızlar cinsiyet klişelerini kıracak şekilde davranıyor ve giyiniyor; erkekler de daha sevecen, daha anaç ve daha az seçici oluyor. Ve eşcinsel ebeveynler tarafından yetiştirilen çocuklar belki de bütün hayatları boyunca sorunlarla uğraştıkları için genelde daha iyi uyum sağlıyor."

Ağzım açık kalmıştı. "Bütün bunları nereden öğrendin?"

"İnternetten. Joe Hoffman'ı dinlemediğim zamanlar, bir gün Wade Preston'u köşeye sıkıştırırsam ne söyleyeceğimi araştırıyorum."

Joe Hoffman ile Wade Preston ne derse desin, aileyi oluşturan cinsiyet değil sevgidir. Bir anneye ve bir babaya ihtiyacınız yok. Aslında iki ebeveyne de ihtiyacınız yok. İhtiyacınız olan şey, arkanızı kollayan birisi.

Annemin Wade Preston'un peşine düşüşünü gözümde canlandırınca güldüm. "Umarım buralarda olup o günü görebilirim."

Annem elimi sıktı ve başını kaldırıp tavandaki yıldızlara baktı. "Başka nerede olabilirsin ki?"

Lucy'nin üzerine arkadan eğilip gitarı kollarına yerleştirdim ve "Bebek tutar gibi kucakla," dedim, "Sol elin de klavyeyi desteklesin."

"Böyle mi?" Dönüp bana baktı.

"Bebek bakarken umarım onları böyle boğmazsın."

Gitarın klavyesindeki elini biraz gevşetti. "Öfff!"

"Şimdi sol elinin işaret parmağını ikinci perdede beşinci telin üstüne koy. Sol orta parmağını ikinci perdede dördüncü tele yerleştir."

"Parmaklarım düğüm oluyor..."

"Sağ başparmağınla işaret parmağının arasına penayı al. Sol elinle tellere bastır, sağ elinle de penayı yavaşça ses deliğinin üstüne sürükle."

Seans için kullandığımız hemşire odasında bir ses yankılandı. Lucy pırıl pırıl parlayan gözlerle başını kaldırdı. "Başardım!"

"Mi minör. Ben de ilk olarak bu notayı öğrenmiştim." Birkaç kez daha çalmasını seyrettim. "Gerçekten iyi bir müzik kulağın var," dedim.

Lucy gitarımın üzerine kapanmıştı. "Genetik olmalı. Ailem 'eğlenceli gürültü' yapma konusunda gerçekten başarılıdır."

Lucy'nin ailesinin Max'ın kilisesine gittiğini sürekli unutuyordum. Vanessa bunu bana aylar önce, Lucy'yle birlikte çalışmaya başladığımız zaman söylemişti. Max ile Wade Preston'u tanıyorlardır mutlaka ama değerli kızlarının İnsan kılığındaki şeytanla vakit geçirdiğini henüz çözememişler anlaşılan.

"Bir şarkı çalabilir miyim?" dedi Lucy heyecanla.

"Bir nota daha öğrenirsen 'A Horse With No Name' şarkısını biraz biraz çalabilirsin." Gitarı onun elinden alıp kucağıma yerleştirdim. Önce mi minör, arkasından da 6'lı ve 9'lu re çaldım.

"Bekle!" dedi Lucy. Elini parmakları tam benimkilerin üstünde duracak şekilde klavyeye koydu. Sonra bir şey dikkatini çekince elimi tuttu ve kaldırıp baktı. "Ne kadar güzel bir yüzük!" dedi.

"Teşekkür ederim."

"Daha önce fark etmemiştim. Evlilik yüzüğün mü?"

Kollarımı gitarın etrafına doladım. Neden cevaplandırılması o kadar basit olan bir soru öylesine zordu acaba? "Benden söz etmek için gelmiyoruz buraya."

"Ama senin hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Evli misin? Çocuğun var mı? Seri katil misin? Nesin?"

'Çocuk' dediği anda midem altüst olmuştu. "Ben seri katil değilim..." diye cevap verdim.

"Bu çok rahatlatıcı!"

"Bak, Lucy... Birlikte geçirdiğimiz zamanı boşa harcamak istemiyorum ve..."

"Ben bir şey soruyorsam boşa vakit harcamak sayılmaz, değil mi?"

Lucy hakkında şu kadarını biliyorum: Onu durdurmak mümkün değil. Aklına bir şey geldiği zaman kesinlikle peşini bırakmıyor. Bu nedenle de şarkı sözü analizinden müzik aleti çalmayı öğrenmeye kadar önüne koyduğum her türlü müzikal zorluğu hemen aşıyor. İlk tanıştığımızda dünyadan öylesine kopuk olmasının nedeninin bu olduğunu düşünmüştüm. Umursamadığından değil, aksine çok fazla umursadığı içindi. Uğraştığı şey ne olursa olsun bütün gücünü tüketiyordu.

Lucy hakkında şunu da biliyordum: Tutucu biri değildi ama ailesi kesinlikle öyleydi. Öyleyse bilmediği bir şey ona zarar vermezdi. Kazara annesine Vanessa'yla evli olduğumu söylerse terapi seanslarımız aynı anda sona ererdi ve ben de kendi durumumun bir şekilde onunkini olumsuz yönde etkilemesine dayanamazdım.

"Bunun neden devlet sırrı gibi bir şey olduğunu anlayamıyorum," dedi.

Omuz silktim. "Okul psikologuna özel hayatı hakkında sorular sormazdın, değil mi?"

"Okul psikologu arkadaşım değil."

"Ben de arkadaşın değilim. Senin müzik terapistinim."

Lucy o anda benden uzaklaştı. Gözleri kapandı.

"Lucy, anlamıyorsun..."

"Ah, inan bana, anlıyorum! Ben senin lanet olası tezlerinden biriyim. Küçük Frankenstein deneyinim senin. Buradan çıkıp evine gidiyorsun ve o andan itibaren beni umursamıyorsun. Senin için sadece bir işim ben. Ama önemli değil. Seni gayet iyi anlıyorum."

İçimi çektim. "Bunun sana acı verdiğini biliyorum Lucy ama

benim işim senin hakkında konuşmak, sana odaklanmak. Elbette seni umursuyorum ve elbette birlikte olmadığımız zamanlar seni düşünüyorum. Ama beni arkadaşın olarak değil müzik terapistin olarak görmeni istiyorum."

Lucy sandalyesinde dönüp boş gözlerle pencereden dışarıya bakmaya başladı. Sonraki kırk dakika boyunca ben çalarken, şarkı söylerken veya iPod'umda hangi şarkıyı dinlemek istediğini sorduğumda tepki vermedi. Sonunda zil çalınca ipini koparan at gibi fırladı. Kapıdan çıkmak üzereyken cuma günü görüşeceğimizi söyledim ama beni duymadığından emin değildim.

"Kıpırdanmayı bırak," diye fısıldadı Vanessa.

Angela Moretti'nin yanında oturmuş, yargıcın mahkeme salonuna girmesini ve Wade Preston'un vasi tayin edilmesi talebi konusunda karar vermesini bekliyorduk.

"Elimde değil," diye mırıldandım.

Vanessa bizim masanın hemen arkasında oturuyordu. Annem de gelip onun yanında yerleşti ve konuşmamızı duymuş olacak ki söylenmeye başladı. "Kaygı, sallanan koltuk gibidir. Sana yapacak bir şey sağlar ama ilerleme kaydetmeni sağlamaz."

Vanessa dönüp ona baktı. "Bunu kim söyledi?"

"Şimdi ben söyledim."

"Birinden alıntı mı yapıyordun?"

"Kendimden."

Max ile avukatları gelince dikkatim o yöne kaydı. Önde Wade Preston yürüyordu, onu Ben Benjamin ve Reid izliyordu. Max birkaç adım arkadan üstünde yeni bir takım elbiseyle geliyordu. Saçları fazla uzundu ve kulaklarının üstüne dökülüyordu. Öyle olduğu zamanlar onunla dalga geçer, Carol Brady imajını sarstığını söylerdim.

Âşık olmanın fiziksel bir bileşeni -midenizdeki pırpırlanmalar, ruhunuzdaki sallantılar- varsa, aşkın bitmesinin de aynı şekilde

fiziksel bileşeni vardır. Ciğerleriniz elek gibi olur sanki; yeterince hava alamazsınız. İçiniz kaskatı kesilir. Kalbiniz sinir bozucu bir partikülüne kimyasal tepki göstererek küçük bir inci haline gelir.

İçeriye giren gruptaki son kişi Liddy idi ve o gün Jackie Kennedy'i çağrıştırıyordu.

"Bunun obsesif kompulsif bozukluğu mu var?" diye fısıldadı Vanessa. "Yoksa eldivenler bir moda ifadesi mi?"

Ben cevap veremeden stajyer avukat belirdi ve bir el arabasını koridorda koşarak itmeye koyuldu. Ardından geçen günkü gibi referans kitaplarını Wade Preston'un önüne yığdı. Bunlar gösterinin bir parçası olsa da işe yarıyordu. En azından beni korkutuyorlardı.

"Hey, Zoe," dedi Angela, başını notlardan kaldırmadan. "Posta idaresi neredeyse Wade Preston'un yüzünü pula koyacaktı, biliyor musun? Ama insanlar pulun hangi yüzüne tüküreceğini kestiremeyince vazgeçtiler."

Yargıç O'Neill savrulan siyah cüppesiyle salona girdi. "Mahkemeye daha sık gelerek ödül mil kazanmıyorsunuz, Bay Preston," dedi önündeki dilekçeye göz gezdirirken. "Ben bunu yanlış mı anlıyorum, avukat bey, yoksa ortada olmayan ve hiç olamayabilecek olan bir çocuğa vasi tayin edilmesini mi istiyorsunuz?"

Preston ayağa kalktı. "Burada önemli olan şey, bir çocuktan bahsediyor olmamız, sayın yargıç. Siz kendiniz de böyle dediniz. Vereceğiniz karar, dünyaya geldikten sonra o çocuğun nerede ve nasıl yetiştirileceğini belirleyecek. Bu nedenle de potansiyel ailelerle, müstakbel ebeveynlerle ve bu kararı vermekte gereksineceğiniz araçları sağlayacak nitelikli bir profesyonelle görüşmeniz gerektiğini düşünüyorum."

Yargıç gözlüklerinin üzerinden Angela'ya baktı. "İçimde bir his sizin farklı görüşte olabileceğinizi söylüyor, Bayan Moretti."

"Vasinin sorumlulukları arasında anlaşmazlığın merkezindeki çocukla görüşmek de yer alır, sayın yargıç. Bir embriyoyla nasıl görüşülebilir?"

Wade Preston başını iki yana salladı. "Hiç kimse vasinin bir

üreme kabıyla görüşmesini önermiyor, efendim. Biz sadece potansiyel ebeveynlerle konuşmanın hangi yaşam tarzının çocuk için daha uygun olacağını göstereceğine inanıyoruz."

"Çubuk," diye fısıldadım.

Dikkati dağılan Angela bana doğru eğildi. "Efendim?"

Sesimi çıkarmadan başımı salladım. Embriyolar üreme kabında değil çubuklarda tutuluyordu. Preston ödevini yapmış olsa bunu bilirdi. Ama onun açısından doğru ve hassas olmak önem taşımıyor; önemli olan, sirkin yöneticisi konumunu ele geçirmek.

"Saygısızlık etmek istemem sayın yargıç ama Rhode Island'daki yasa çok açık," diye itiraz etti Angela. "Bir velayet mücadelesinde çocuklar için en iyi olandan bahsettiğimiz zaman, hayatta olan çocukları kastederiz. Bay Preston ise dondurulmuş embriyoların statüsünü şu anda olmadıkları bir noktaya yükseltmeye, yani onları insan olarak değerlendirmeye çalışıyor."

Yargıç Wade ağır hareketlerle Preston'a döndü. "İlginç bir konu ortaya attınız, Bay Preston. O kavramı biraz daha irdelemek isteyip istemediğimden emin değilim ama Bayan Moretti yasalar konusunda haklı. Vasi tayini, küçük bir çocuğun var olduğunu varsayıyor. Talebinizi reddetmek zorunda kalacağım. Öte yandan bu mahkeme, her zaman masum kurbanlar açısından en iyi olanı bulmaya çalışma eğilimindedir. Bu nedenle bütün tanıkları dinledikten sonra vasilik görevini kendim üstleneceğim." Yargıç başını kaldırıp taraflara baktı. "Mahkeme tarihi belirlemeye hazır mıyız?"

"Müvekkillerimin yaşları biyolojik açıdan sınırda, sayın yargıç," dedi Angela. "Ayrıca embriyolar bir yılı aşkın süredir dondurulmuş halde. Sağlıklı bir hamilelik şansını artırmak amacıyla konunun en kısa sürede çözülmesini istiyoruz."

"Anlaşılan Bayan Moretti'yle bir kere olsun aynı fikirdeyiz," diye araya girdi Wade Preston. "Bu konunun bir an önce mahkemeye getirilmesini istememizin nedeni de zaten doğacak çocukların en kısa zamanda sevgi dolu, geleneksel Hıristiyan tarzını benimsemiş bir aileye verilmeyi hak etmiş olması."

"Bu konunun zamanında ele alınması için üçüncü bir neden daha var," dedi Yargıç O'Neill. "Ben Haziran sonunda emekliye ayrılıyorum ve kesinlikle bu pisliği yarıda bırakıp temizlemesi için başkasına teslim etmeye niyetim yok. Duruşma on beş gün sonra. İki tarafın da hazırlıklarını tamamlayabileceğini düşünüyorum."

Yargıç kalkıp odasına gidince Angela'ya döndüm. "Bu iyi, değil mi? Talep reddedildi ve bizim istediğimiz oldu."

Ama Angela beklediğim kadar hevesli veya heyecanlı değildi. "Teknik olarak evet," dedi. "Ancak yargıcın 'masum kurbanlar' hakkında söyledikleri hoşuma gitmedi. Bana yanlı gibi geldi."

Wade Preston yaklaşınca konuşmayı kestik. Adam Angela'ya bir kâğıt uzattı ve "Tanık listen," dedi.

Angela evraka göz attı. "Ne kadar düşüncelisin!"

Adam köpekbalığı gibi sırıttı. "Henüz bir şey görmedin, şekerim."

Cuma günü Lucy seansa on beş dakika gecikti. Üçüncü kattaki -varlığından habersiz olduğum- fotoğraf stüdyosuna taşındığımızdan ona yeri bulması için zaman tanımaya karar vermiştim. "Merhaba," dedim içeriye girince, "Sen de mi burayı bulmakta zorlandın?" diye sordum.

Lucy cevap vermedi. Bir sıraya oturup kitabını çıkarttı ve burnunu sayfalara gömdü.

"Demek hâlâ kızgınsın bana. Bu açıkça belli oluyor. Haydi, bu konuda konuşalım." Ellerimi dizlerimin arasına sıkıştırıp öne eğildim. "Bir hastanın terapistiyle ilişkisini yanlış yorumlaması son derece normal. Freud insanın geçmişinden gelip onu hâlâ rahatsız eden bir şeyi bulmanın anahtarı olduğundan bahsetmişti bunun. Belki sen de neden arkadaşın olmamı istediğine yapıcı bir yönden bakabilirsin. Senin kim olduğun ve şu anda neye ihtiyacın olduğu konusunda bize neler söylüyor bu?"

Lucy ifadesiz bir yüzle sayfayı çevirdi.

Kapağını görebildiğim kadarıyla kitap, Anton Çehov'un bir öyküler derlemesiydi. "Rus edebiyatıyla ilgileniyorsun demek," diye yorum yaptım. "Çok etkileyici."

Lucy beni yine dikkate almadı.

"Ben Rus edebiyatı dersi almadım. Korkağım galiba. İngilizce yazılmış şeyleri anlamakta yeterince zorluk çekiyorum." Gitarıma uzandım ve birkaç Slav müziği notası çaldım. "Rus edebiyatını müzik halinde çalacak olsam herhalde şöyle bir şeye benzerdi. Ama aslında keman gerekir."

Lucy sert bir hareketle kitabını kapattı, bana ölümcül bir bakış gönderdi ve başını sıraya koydu.

Sandalyemi onun yanına çektim. "Belki aklından geçenleri bana söylemek istemiyorsun. Belki çalmak istersin."

Yanıt yoktu.

Darbukamı alıp dizlerimin arasına koydum ve onun da vurabilmesi için biraz öne eğdim. "Bu kadar mı kızgınsın?" dedim darbukaya hafifçe vurarak. "Yoksa bu kadar mı?" Avucumla sertçe vurdum. Lucy öteki tarafa bakmaya devam ediyordu. Tempolu bir şey çalmaya başladım: Güm-güm-güm-GÜM, güm-güm-güm-GÜM.

Sonunda durdum. "Konuşmak istemiyorsan, biz de bugün sadece dinleriz."

iPod'umu portatif hoparlör sistemine bağladım ve Lucy'nin daha önce -olumlu ya da olumsuz- tepki gösterdiği şarkılardan bazılarını çalmaya başladım. Bu noktada ondan sadece bir çıkış bekliyordum. Doğrulup sandalyesini çevirince ve sırt çantasına uzanınca onu sonunda kırdığımı düşündüm. Çantasından buruşuk, kirli bir kağıt mendil çıkarttı. Mendilden iki küçük parça kopartıp yuvarladı ve kulaklarını tıkadı.

Müziği kapattım.

Lucy'yle çalışmaya başladığım ilk dönemlerde böyle davrandığı zaman bunu diğer hastalarımda karşılaştığım zorluklar gibi aşmam gereken bir şey olarak görüyordum. Fakat aylarca ilerleme kaydettikten sonra... Bu tavır kişisel bir hakaret gibi gelmişti bana.

Freud buna karşı aktarım derdi. Ya da başka deyişle, terapistin duyguları hastanınkiyle karıştığı zaman ortaya çıkan durum. Bu noktada geri çekilip Lucy'nin neden öfkesini benden çıkarmaya çalıştığını anlamaya çalışmam gerekiyordu. Bu şekilde terapi ilişkimizdeki duyguların kontrolünü tekrar ele geçirebilirdim... Ve daha da önemlisi, Lucy'i oluşturan parçalarından birini daha ortaya çıkarabilirdim.

Ancak sorun şu ki, Freud durumu yanlış anlamıştı.

İlk tanıştığımızda Max beni balığa götürmüştü. Daha önce hiç balığa çıkmamıştım ve insanların nasıl günler boyunca okyanusun kenarında oturup oltasına hiçbir zaman gelmeyecek bir balığı bekleyebildiğini anlamıyordum. Çok saçma ve büyük bir zaman kaybı gibi geliyordu. Fakat o gün bol miktarda benekli levrek vardı. Max oltama yem taktı, misinayı fırlattı ve nasıl tutacağımı gösterdi. Yaklaşık on beş dakika sonra misinanın çekildiğini hissettim.

"Bir tane yakaladım!" dedim heyecan ve kaygıyla.

Max bana ne yapacağımı söylerken dikkatle dinledim: Ritmik olarak ve yavaş yavaş hareket et, oltaya uyguladığın gücü asla gevşetme. Ama sonra misina gevşeyiverdi. Topladığım zaman yemin gittiğini gördüm. O anda balıkçıların neden bütün gün öylece beklediğini anladım: Bir şeyin kaybını gerçekten hissedebilmeniz için ne kaybettiğinizi anlamanız gerekir.

İşte bu nedenle Lucy'nin boykotu şimdi çok daha fazla acı veriyordu. Artık onu tanıyordum. Onunla iletişim kurmuştum. Bu nedenle geri çekilmesi zorluk değil, bir başarısızlık anlamına geliyordu.

Birkaç dakika sonra müziği kapattım ve seansın geri kalanını sessizce oturarak geçirdik.

Max ve ben bebek sahibi olmaya çalışırken, tüp bebek kliniğinde bir sosyal hizmetler görevlisiyle görüşmek zorundaydık ama hatırladığım kadarıyla o zaman sorulan sorular Vanessa'yla birlikte duyduklarımıza hiç benzemiyordu.

Sosyal hizmetler görevlisinin adı Felicity Grimes idi ve anlaşılan seksenli yılların sona erdiği haberini duymamıştı. Kırmızı takımının ceketi asimetrikti ve devasa vatkaları vardı. Saçlarını o kadar tepeden toplamıştı ki rüzgârda yelken olarak işe yarayabilirdi.

"Beraberliğinizin devam edeceğine gerçekten inanıyor musunuz?" diye sordu.

"Biz evliyiz," dedim. "Sanırım bağlılığımızın en güzel göstergesi bu."

"Evliliklerin yüzde ellisi boşanmayla sonuçlanıyor."

Max'la birlikte sosyal hizmetler görevlisiyle buluştuğumuz zaman ilişkimizin zamana direnip direnemeyeceğinin sorgulanmadığından eminim.

"Karşıt cinsler arasındaki evlilikler için geçerli bu," dedi Vanessa. "Eşcinsel evlilikleri istatistik oluşturacak kadar uzun süredir yaşanmıyor. Ama evlenebilmek için nelere katlanmak zorunda kaldığımızı düşünürseniz ortalama heteroseksüel çiftlerden daha da kararlı ve bağlı olduğumuz sonucuna varabilirsiniz."

Elini sıkarak uyardım Vanessa'yı; sorular ne kadar aptalca olursa olsun sakin kalıp cevaplandırmak zorunda olduğumuzu hatırlatmaya çalıştım. Burada amaç gökkuşağı bayrağı açmak değil, sonraki aşamaya geçebilmek için sosyal hizmetler görevlisinin onayını almaktı.

"Söylemek istediği, bu ilişkiye uzun vadeli girdiğimiz," deyip çekinerek gülümsedim.

Tüp bebek sürecine başlayabilmek için klinik müdürüyle kavga etmek zorunda kaldık, çünkü donmuş embriyolar mahkeme kararıyla dokunulmazlık altına alınmıştı. Ama psikolojik bileşenleri tamamlamamıza izin vermeyi ve sonra -mahkeme lehimize sonuçlandığı takdirde- Vanessa'yı hemen ilaç tedavisine başlatmayı kabul etmişti. Ancak Max, Reid ve Liddy için istediği takdirde aynı ayrıcalığı onlara da vermek zorunda kalacağını belirtmişti.

Danışmana nasıl tanıştığımızı, ne kadar zamandır birlikte olduğumuzu zaten anlatmıştık.

"Aynı cinsten ebeveyn olmanın hukuki sonuçlarını dikkate aldınız mı?" diye sordu.

"Evet. Vanessa doğum yaptıktan sonra bebeği evlat edineceğim."

"Birbirinizi temsil etme yetkiniz olduğunu tahmin ediyorum."

Vanessa'yla birbirimize baktık. Heteroseksüel çiftlerin aksine, eğer trafik kazası geçirdiysem ve ölmek üzereysem Vanessa'nın eşim olarak hastanede yanımda oturma, yaşam destek ünitesini kapatmaya karar verme yetkisi yoktu. Evliliğimiz eyalet bazında tanınmadığından, heteroseksüeller çiftlerin evlenince doğal olarak elde ettiği hakları elde edebilmek için bütün ekstra hukuksal engelleri -bin yüz otuz sekiz tanesini birden- aşmamız gerekiyordu. Vanessa'yla bir gece bir şişe burbon açıp, hiç kimsenin cevap almayı istemeyeceği soruları, organ bağışını, tedavisi olanaksız hastalıklar için bakımevini, beyin ölümünü falan birbirimize sormayı planlıyorduk. Ancak hakkımızda dava açılınca temsil yetkisi konusu bir kenara bırakılmıştı.

"O işi halletme aşamasındayız," dedim. Yapmayı düşündüysek yalan sayılmazdı, değil mi?

"Neden çocuk sahibi olmak istiyorsunuz?" diye sordu Felicity.

"Vanessa adına konuşmayacağım. Ama ben hep çocuk sahibi olmak istedim. Eski kocamla birlikte neredeyse on yıl boyunca denedik. Anne olma şansına sahip olmazsam kendimi eksik hissedeceğimi düşünüyorum."

Sosyal hizmet görevlisi Vanessa'ya döndü. "İşimde her gün çocuklarla beraberim. Bazıları utangaç, bazıları komik, bazıları da tam bir baş belası. Fakat hepsi bir noktada ebeveynlerinin birlikte gelecekleri olduğuna duyduğu inancın canlı kanıtı."

Vanessa, "Onu dünyaya getirmek için her çareye başvuran, ellerinden gelen her şeyi yapan iki anneyle büyüyebilsin diye Zoe'nin bebeğini doğurmak istiyorum," dedi.

"Peki ama ebeveyn olma konusunda ne hissediyorsunuz?"

"Tabii ki gayet memnunum bundan."

"Ancak bugüne kadar çocuk sahibi olmak istediğini dile getirmemişsiniz..."

"Çünkü çocuk sahibi olmak isteyebileceğim bir partnerle birlikte değildim."

"O halde bunu Zoe için mi, yoksa kendiniz için mi yapıyorsunuz?"

"Bunları birbirinden ayırmamı nasıl isteyebilirsiniz?" dedi Vanessa bezgin bir şekilde. "Tabii ki Zoe için yapıyorum. Ama aynı zamanda kendim için de yapıyorum."

Felicity not defterine bir şeyler yazdı. Bu hareket sinirimi bozuyordu. "İyi bir ebeveyn olacağınızı nereden biliyorsunuz?" diye sordu.

"Sabırlı bir insanım," dedim. "Kendilerini farklı şekillerde ifade eden sorunlu insanlara yardımcı olma konusunda çok deneyimim var. Dinlemeyi biliyorum."

"Ayrıca tanıdığım herkesten daha çok ve yoğun bir şekilde seviyor," diye ekledi Vanessa. "Çocuğu için her şeyi yapar. Ben de... Şeyim... Bir eğitim danışmanı. Bunun sonuçta kendi çocuğumda da işe yarayacağına inanmak zorundayım."

"Aynı zamanda akıllı, kendine güvenen ve anlayışlı bir insan," dedim. "Müthiş bir rol modeli."

"Bayan Shaw, siz gençlerle çalışıyorsunuz. Gençliğinizde hiç çocuk baktınız mı? Bakımına yardımcı olduğunuz küçük kardeşiniz var mı?"

"Hayır," dedi Vanessa, "Ama çok sıkışırsam Google'den bebek bezinin nasıl değiştirileceğine bakabileceğimden eminim."

"Çok da komiktir," diye araya girdim. "Müthiş bir espri anlayışı vardır."

"Meslek hayatımda birkaç tane öğrenci anneyle karşılaştım, biliyor musunuz?" diye vurguladı Vanessa. "Kendi çocukluklarını

hatırlamaya daha yakın yaştaydılar ama bunun onları annelik konusunda daha donanımlı kıldığını düşünmüyorum."

Felicity başını kaldırıp ona baktı. "Her zaman bu kadar hassas mısınız?"

"Sadece konuştuğum insan biraz..."

"Başka ne vardı?" dedim gülerek. "Bize soracağınız başka sorular da olmalı."

"Çocuğunuza neden iki annesi olduğunu ve babası olmadığını nasıl açıklayacaksınız?" diye sordu Felicity.

Bu soruyu bekliyordum. "Ona çok çeşitli aile türleri olduğunu anlatarak başlardım ve hiçbirinin diğerinden daha iyi olmadığını belirtirdim."

"Bildiğiniz gibi, çocuklar acımasız olabiliyor. Ya sınıf arkadaşlarından biri iki annesi olduğu için onunla alay ederse?"

Vanessa bacak bacak üstüne attı. "Gider ve kızımla dalga geçen çocuğu döverdim."

Ona bakakalmıştım. "Bunu söylediğine inanamıyorum."

"Aman, peki! Gereğini yaparız. Çocuğumuzla konuşuruz. Ve *sonra* gider kabadayıyı döverim."

Dişlerimi birbirine kenetledim. "Söylemeye çalıştığı şey şu: Kabadayının ebeveynleriyle konuşuruz ve çocuklarının biraz daha hoşgörülü olmasını sağlamanın bir yolunu anlatmaya çalışırız ve..."

Telefon çalınca Felicity cevap verdi. "Özür dilerim," dedi bize. "Bir dakika izin verir misiniz?"

Felicity Grimes ofisinden çıkar çıkmaz, Vanessa'ya döndüm. "Gerçekten mi? Embriyolarını kullanıp kullanamayacağımıza karar verecek olan sosyal hizmetliye bunu gerçekten söyledin mi?"

"O karar vermeyecek. Yargıç O'Neill verecek. Ve ayrıca... Bu sorular çok saçma! Dünyada lezbiyen ebeveynleri yüceltmeye yetecek kadar gerekçe oluşturan çok sayıda tembel baba var."

"Fakat kliniğin herhangi bir işleme başlayabilmesi için sosyal hizmetlinin yeşil ışık yakması gerekiyor," diye belirttim. "Bu oyunun nasıl oynanacağını bilmiyorsun, Vanessa ama ben biliyorum. Bizi onaylamasını sağlamak için ne gerekiyorsa söyle ve yap."

"Sırf eşcinsel olduğum için kimsenin beni yargılamasına izin vermeyeceğim. İlişkimizin hukuk sisteminde yerden yere vurulması yeterince kötü değil mi? Pam Ewing karşımda oturup hem lezbiyen hem de iyi bir anne olamayacağımı söylerken gerçekten oturup gülümsemem mi gerekiyor?"

"Öyle bir şey söylemedi," diye itiraz ettim. "Yalnızca sen öyle duydun, öyle yorumladın."

Felicity Grimes'in kapının diğer tarafında dinlediğini ve dosyamıza büyük kırmızı bir X işareti koyduğunu gözümde canlandırdım. 'Çift, bir saatlik görüşmede bile fikir birliğine varamıyor. Ebeveyn olamazlar.'

Vanessa başını salladı. "Kusura bakma ama ben bu oyunu Max gibi oynamayacağım. Olmadığım biri gibi davranamam, Zoe. Hayatımın yarısını öyle yaparak geçirdim."

O anda Max'a duyduğum öfke, dilimde su toplaması gibi kabarıyordu. Max'ın bu embriyoları kullanma hakkımı elimden alması bir şeydi ama beni mutlu eden olguları alması bambaşka şeydi.

"Ben bebek istiyorum, Vanessa," dedim. "Ama bu seni kaybetmem anlamına gelecekse istemem."

Vanessa bana bakarken sosyal hizmetler görevlisi kapıdan süzülerek girdi. "Tekrar özür dilerim. Benim açımdan her şey yolunda görünüyor."

Vanessa'yla birbirimize baktık. "Yani işimiz bitti mi?" diye sordum. "Geçtik mi?"

Felicity gülümsedi. "Bu bir sınav değil. Doğru cevapları bulmanızı beklemiyoruz. Sadece bir cevabınız olmasını istiyoruz, o kadar."

Vanessa ayağa kalkıp sosyal hizmetler görevlisinin elini sıktı. "Teşekkürler."

"İyi şanslar."

Paltomla çantamı aldım ve ofisten çıktık. Bir an, koridorda öylece durduk, sonra Vanessa beni tutup o kadar şiddetle sarıldı ki ayaklarım yerden kesildi. "Kendimi Süper Kupa'yı kazanmış gibi hissediyorum!"

"Aslında daha çok, sezonun ilk maçı gibi," dedim.

"Yine de birisinin 'hayır' yerine 'evet' demesi çok güzel." Koridorda yürürken kolunu omzuma doladı.

"Kayıtlara geçmesi için söylüyorum," dedim, "Sosyal hizmet görevlisine söylemek istememiş olabilirim ama o farazi kabadayıyı dövmeye giderken hemen arkanda olurdum."

"İşte seni bu yüzden seviyorum."

Asansöre ulaşınca düğmeye bastım. Kabin kata gelip zil çalınca Vanessa'yla birbirimizden uzaklaştık.

Alışkanlık.

Böylece kapı açıldığında kabindeki insanlar hayretle, şaşkınlıkla, ürkeklikle, hatta aval aval bakacak bir şey bulamayacaktı.

Salı sabahları tedavisi mümkün olmayan hastaların yattığı bakımevine gidiyor ve giderek ölüme yaklaşan hastalara müzik terapisi uyguluyordum. Bu çok acımasız, insanın içini kurutan bir iştir. Buna rağmen orada olmayı, Angela Moretti'nin yanında bu kez Wade Preston tarafından önceki akşam mesai saatinin bitiminden hemen önce verilen acil durum dilekçesi için yapılan mahkeme oturumunda oturmaya tercih ederdim. Angela o kadar öfkeliydi ki Preston üzerinden avukat esprisi bile yapmıyordu.

Yargıç O'Neill öldürücü bir ifadeyle Preston'a baktı. "Önümde sizin tarafından verilen, Angela Moretti'nin Zoe Baxter'in avukatlığından azledilmesini ve Bayan Moretti tarafından verilen talebi bozmak amacıyla on birinci kuralı işletmemi isteyen bir acil durum talebi var. Veya bana göre öğleden önce alınması gereken bir bütün şişe Excedrin. Neler oluyor, avukat bey?"

"Bu bilgiyi mahkemeye getirmekten ben de mutluluk duymuyorum. Fakat Delil-A olarak sunmak istediğim ekteki fotoğrafta görüldüğü gibi Bayan Moretti lezbiyen sempatizanı olmakla kalmıyor, kendisi de böyle sapkın bir hayat yaşıyor."

Elinde Angela'yla beni birbirimize sarılırken gösteren 15x25 cm. boyutunda, bulanık bir fotoğraf vardı. Resmin nerede çekildiğini anlamak için gözlerimi kısman gerekti, sonra tel örgülerle sokak lambasını gördüm ve lisenin otoparkı olduğunu anladım.

O gün Angela'yla planlı bir görüşmemiz yoktu. Öyleyse Preston beni takip ettiriyordu.

Wade Preston omuz silkti. "Bir fotoğraf bin kelimeye bedeldir."

"Haklı," dedi Angela. "Ve bu yanıltıcı fotoğraf konusunda da açıklama yapmak gereksiz."

"Eğer herkesin içinde böyle davranıyorlarsa, kim bilir özel hayatlarında neler yapıyorlardır..."

"Aman Tanrım!" diye mırıldandı Angela.

"Dua etmeye başlamak için biraz geç kaldın, canım," dedi Preston. "Belli ki davalıyla avukatı, Rhode Island eyaletinde avukatların uyması gereken etik kuralları ihlal eden uygunsuz bir ilişki içinde."

Ben Benjamin yavaşça yerinden kalktı. "Şey... Aslında Rhode Island'da müvekkilinle cinsel ilişkiye girebiliyorsun, Wade..."

Preston hızla ona baktı. "*Girebiliyor* musun?"

Gözlerimi kırpıştırarak Angela'ya döndüm. "*Girebiliyor* musun?"

Benjamin başıyla onayladı. "Avukatlık masrafları karşılığı olmadığı sürece."

Bundan yılmayan Preston tekrar yargıca döndü. "Rhode Island bir yana, hepimiz hukuk dalında etik standartlar olduğunu biliyoruz, sayın yargıç. Bir avukatın müvekkiliyle Delil-A'da görülen şekilde görgü kurallarının sınırlarını aşan bir ilişkiye girmesi ahlaksızlık olarak değerlendirilmelidir. Açıkça anlaşıldığı üzere, Bayan Moretti bu konuda müvekkilini tarafsız olarak temsil etmeye uygun değildir."

Yargıç Angela'ya döndü. "Burada ekleyeceğiniz bir şeyler olduğunu zannediyorum."

"Eşi şu anda bile arkamda oturan müvekkilimle bir ilişki yaşadığımı kesinlikle ve tartışmasız şekilde reddediyorum. Bay Preston'un paparazzisinin tanık olduğu şey, Bay Preston'un zigotlara vasi atanması talebinde bulunarak adaleti çarpıtmak girişiminde bulunduğunu öğrenince müvekkilimin morali bozulduğu için yaşanan masum bir sarılmaydı. Bay Preston'un sıradan insanlık gösterisini görünce tanımamasının nedenlerini gayet iyi anlasam da -çünkü tanıması, onun da aslında insan olması anlamına gelir- olayı tamamen yanlış değerlendirmiş. Bu olay beraberinde öncelikle *neden* birisinin müvekkilimin fotoğrafını çektiği sorusunu getiriyor, sayın yargıç."

"Halka açık bir yerde, otoparkta ve ortada yaşandı," diye itiraz etti Preston.

Yargıç, "Parmağınızdaki alyansınız mı?" diye sordu Angela'ya.

"Evet."

"Evli misiniz, Bayan Moretti?"

Angela gözlerini kısarak, "Evet," dedi.

"Kadınla mı, erkekle mi?" diye araya girdi Wade Preston.

Angela hızla saldırıya geçiyor. "İtiraz ediyorum! Bunun hiçbir dayanağı yok, Sayın Yargıç. Bu bir iftira ve hakaret..."

"Yeter!" diye gürledi Yargıç O'Neill. "Talep reddedildi. İki tarafa da avukatlık onay vermiyorum. İkiniz de zamanımı boşa harcamaktan vazgeçin."

Yargıç kürsüden iner inmez Angela davacının masasına gidip kendisinden en az yirmi santim uzun olan Wade Preston'a bağırmaya başladı. "Bir daha karakterime bu şekilde dil uzatırsan hakkında o kadar hızlı bir şekilde dava açarım ki yemin ederim neye uğradığını şaşırırsın."

"Karakterine dil uzatmak mı? Homoseksüellik imasını hakaret mi kabul ediyorsunuz, Bayan Moretti?" Acır gibi başını iki yana salladı. "Çok ayıp, çok ayıp! GLAAD hayat boyu üyelik kartınızı iptal etmek zorunda kalabilir."

Angela parmağını onun ceketinin yakasına batırdı ve sanki alev püskürtecekmiş gibi baktı. Ancak birden geri çekildi ve avuçlarını ödün verir gibi kaldırdı. "Sana *siktir git* diyecektim ama gidip kendini becerebilesin diye mahkemenin başlamasını beklemeye karar verdim." Topuklarının üstünde döndü, ara kapıdan geçti, koridorda yürüdü ve mahkeme salonundan çıktı.

Vanessa bana bakıp, "Wade'nin arabasını ateşe vermesini engellemem gerek," diye mırıldandı ve onun arkasından fırladı.

Wade de yanındakilere dönerek, "Görev başarıyla tamamlandı, arkadaşlar," dedi. "Savunma yapmaya çalışırken saldırı planlayamazlar."

Wade ile Ben Benjamin birlikte yürürken sessizce fısıldaşıyordu. Preston'un mahkeme salonuna her gelişinde ortaya çıkan kitap yığınını ve başını ellerinin arasında tutan Max'ı salonda bıraktılar.

Ben ayağa kalkınca Max da kalktı. Mahkeme salonunun bir yerlerinde bir kâtiple iki mübaşir vardı ama o anda herkes dağılmıştı ve ikimiz başbaşaydık. Max'ın sakalının diplerinde ilk grileşme ışıltıları görülüyordu. Gözleri mosmordu.

"Zoe... Şu konu... Çok üzgünüm."

Oğlumuzu kaybettiğimiz gün Max'ın bana ne söylediğini hatırlamaya çalıştım. Belki bana sakinleştirici yüklemesi yapılmıştı, belki kendimde değildim ama tek bir rahatlatma sözü ettiğini hatırlayamıyordum. Aslında bana söylediği tek bir somut sözcük bile gelmiyordu aklıma; seni seviyorum bile dememişti. Sanki geçmişteki her sohbetimiz mumyalanmış, fazla yakınlaştığınız zaman parçalanıp havaya uçacak çok eski bir kalıntı haline gelmiş gibiydi.

"Biliyor musun, Max..." dedim. "Gerçekten üzgün olduğunu sanmıyorum."

Lucy iki terapi seansına daha geç geldi, benimle ilgilenmedi ve gitti. Üçüncü seansta artık usandığıma karar verdim. Bir matematik sınıfındaydık ve tahtada başımı döndüren, hafifçe midemi bulandıran semboller vardı. Lucy gelince her zamanki gibi gününün nasıl

geçtiğini sordum ve o da her zamanki gibi cevap vermedi. Gitarımı çıkartıp Air Supply'ın 'All Out of Love'sini çalmaya başladım. Sonra Celine Dion'un 'My Heart Will Go On'unu iki kez tekrarladım.

Lucy'yi komaya sokacak veya elimden gitarı söküp almasına neden olacak kadar bezdirecek her şeyi çalıyordum. Başarılı bir etkileşim girişimiydi bana göre. Ama Lucy hiç etkilenmemişti.

"Özür dilerim," dedim sonunda. "Bana büyük silahları çekmekten başka seçenek bırakmadın."

Gitarımı kılıfına koydum ve dört telli kitarayı çıkarttım. Sonra *Barney&Friends* programının tema şarkısını tıngırdatmaya başladım

İlk üç nakarat boyunca Lucy benimle hiç ilgilenedi ama sonunda hızlı bir hareketle kitaranın boynunu tuttu ve çalmamı engelledi.

"Beni rahat bırak," diye bağırdı. "Zaten senin istediğin de bu."

"Kelimeleri ağzıma tıkayacaksan, ben de senin ağzına bazı kelimeler tıkayacağım," dedim. "Ne yaptığını ve neden yaptığını biliyorum. Kızgın olduğunu anlıyorum."

"Teşekkür ederim, Bayan Bilmiş," diye mırıldandı Lucy.

"Aslında bana değil kendine kızgınsın. Çünkü her şeye rağmen, benimle çalışmaktan ve müzik terapisi seanslarına katılmaktan nefret edeceğinden son derece emin olmana rağmen bu seanslar işe yaramaya başladı. Ve gelmek hoşuna gidiyor." Kitarayı yanımdaki sıranın üstüne bırakıp Lucy'e baktım. "Yanımda olmak hoşuna gidiyor."

Başını kaldırdı. Yüzünde o kadar saf ve açık bir ifade vardı ki bir an ne söylediğimi unuttum.

"Ve sen ne yapıyorsun?" diye devam ettim. "Kurduğumuz terapi ilişkisini sabote ediyorsun, çünkü böylece kendi kendine haklı olduğunu, bunun saçma sapan bir şey olduğunu, asla işe yaramayacağını söyleyebileceğini sanıyorsun. Nasıl yaptığın ya da kavga etmemizin nedeni olarak kendine ne söylediğin hiç önemli değil. Hayatında güzel giden tek şeyi mahvediyorsun, çünkü eğer öyle ya-

parsan daha sonra hayal kırıklığıyla uğraşman gerekmeyecek."

Lucy aniden ayağa kalktı. Yumruklarını sıkmıştı ve ağzı öfkeden kırmızı bir çizgi halindeydi. "Neden bir türlü anlayamadın?" diye bağırdı. "Neden hâlâ buradasın?"

"Çünkü ne yaparsan yap, ne söylersen söyle, nasıl davranırsan davran beni uzaklaştıramayacaksın, Lucy. Seni bırakmayacağım."

Donup kaldı. "Hiçbir zaman mı?" Kelimeler kırık ve güzellikle dolu camlara benziyordu.

Açılmanın, sert kabuğun altındaki yumuşak özü göstermenin onun için ne kadar zor olduğunu bildiğim için söz verdim. Gözyaşlarına boğularak bana yaslanıp yığılınca şaşırmadım. O durumda başka herkesin yapacağı şeyi yaptım: Kendini toplayıncaya kadar onu tuttum.

Zil çaldı ama Lucy sınıfa gitmek için bir harekette bulunmadı. Aklıma birilerinin sınıfı kullanmaya ihtiyaç duyabileceği geldi. Bir öğretmen içeriye gelip Lucy'nin başını sıraya dayayarak oturduğunu benim de hafifçe sırtını sıvazladığımı gördü. Göz göze geldik ve sınıftan çıktı.

"Zoe?" Lucy suyun altındaymış gibi alçak ve boğuk bir sesle konuştu. "Söz veriyor musun?"

"Verdim zaten."

"Bir daha asla Barney çalmayacağına söz veriyor musun?" Yan gözle bana baktı. Gözleri kıpkırmızı ve şişti, burnu akıyordu ama gülümsemişti.

'*O gülümsemeyi ben geri getirdim,*' diye düşündüm.

Talebini kafamda tartarmış gibi yaptım. "Sıkı pazarlık ediyorsun."

Max

Bir kilisenin en güzel göründüğü an bir kriz durumudur. Ölüm döşeğindeki bir akraba, ameliyat olan bir çocuk, kanser tanısı... Bir anda herkes toplanıp birlikte çalışmaya başlar. Kapınızda güveçler bulursunuz, bültendeki dua listesinde adınızı görürsünüz, kadınlar temizlik yapmak veya çocuklarınıza bakmak için evinize gelir. Cehennemin hangi köşesinde yürürseniz yürüyün yalnız olmadığınızı bilirsiniz. Artık Ebedi Cennet Kilisesi'nin dua listesindeyim ve mahkemeye düştüğümde Tanrı, cemaatten neredeyse yüz kişiden sitem işitmiş olacak.

Vaiz Clive vaazına başlarken okulun konferans salonunda oturdum. Cemaatin çocukları koridorun sonundaki sanat salonunda Nuh'un gemisinin fotokopisine hayvan resimleri yapıştırıyor. Bunu biliyorum, çünkü dün gece Liddy'e çocukların pazar okulunda boyayacağı ve keseceği zürafaları, hipopotamları, sincapları, yer domuzlarını çizmesinde yardım etmiştim. Ayrıca burada olmamaları iyi, çünkü Vaiz Clive bugün seksten bahsedecek.

"Size bir sorum var, din kardeşlerim," dedi Vaiz, "Bazı şeylerin nasıl birlikte hareket eder gibi göründüğünü bilirsiniz. Bir şeyden bah-

sederken otomatik olarak diğer doğal yarısını düşünürsünüz. Tuz ve biber gibi. Fıstık ezmesi ve bal gibi. Rock and roll ya da sarılıp öpüşme gibi. Bu ikililerden sadece birine sahip olmak oynak bir tabureye benzer, değil mi? Eksik. Tamamlanmamış. Ve eğer başka bir kelime duyarsanız, örneğin size kediler ve köpekler yerine, kediler ve papağanlar desem bu kulağınıza tamamen yanlış gelir, değil mi? Örneğin anne desem siz ne dersiniz?"

"Baba," diye mırıldandım herkesle birlikte.

"Koca?"

"Karı!"

Vaiz Clive başıyla onayladı. "Dikkat edin, *anne ile anne* demedim. *Koca ve koca* ya da *karı ve karı* demedim. Öyle demedim, çünkü bunları duyduğumuz zaman içimizin derinliklerinde yanlış olduğunu biliyoruz. Bu özellikle Tanrı'nın planının neden homoseksüel yaşam tarzını içermediğini anlamaya başladığımız zaman geçerlidir."

Vaiz cemaate baktı. "Size İncil'in homoseksüellik hakkında hiçbir şey içermediğini söyleyenler olacaktır ama bu doğru değil. Romalılara Mektup 1: 26-27'de şöyle der:

"İşte böylece Tanrı, onları utanç verici tutkulara teslim etti. Kadınları bile doğal olmayan ilişkiyi doğal olana yeğledi. Aynı şekilde erkekler de kadınlarla doğal ilişkilerini bırakıp birbirleri için şehvetle yanıp tutuştu. Erkekler başka erkeklerle utanç verici ilişkilere girdi ve kendi bedenlerinde sapkınlıklarına yaraşan karşılığı aldı.

"Bazı uzlaşmaz insanlar, Tanrı'nın homoseksüellik konusunda hiçbir şey söylemediğini iddia edenler, Paul'un Yunanistan'daki putperest tapınaklarında neler olduğunu anlattığını söyleyecektir. Bu uzlaşmaz insanlar asıl resmin tamamını görmediğimizi söyleyeceklerdir. Dostlarım, ben diyorum ki resmin tamamını görebiliyoruz."

Vaiz duraksadı ve hepimizle göz teması kurdu. "Tanrı homoseksüellikten nefret ediyor." Sonra bültende yazılı olan bölümü yüksek sesle okumaya koyuldu. "Korintliler'e Mektup 6: 9-10'da şöyle denir:

"Günahkârların, Tanrı egemenliğini miras almayacağını bilmiyor musunuz? Aldanmayın! Ne fuhuş yapanlar Tanrı'nın egemenliğini miras alacaktır, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne oğlanlar, ne oğlancılar, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövücüler, ne de soyguncular."

"Size soruyorum, dostlarım! Tanrı daha açık şekilde belirtebilir miydi? Sapıklar için ebedi hayat diye bir şey olmayacak. Şimdi o uzlaşmaz insanlar size meselenin İncil'in yorumlanmasından kaynaklandığını söyleyecektir. Homoseksüelliği ima eden lafların burada gerçekten 'homoseksüel' anlamına gelmediğini, 'efemine otel uşaklarının' Yunancası olduğunu anlatacaklar; 1958 yılında lalettayin bir tercümanın keyfi olarak homoseksüelliğe bağlanan tanımları İngilizce İncil'e yazma kararını aldığını belirtecekler."

"Size söyleyeyim. Bu karar hiç de keyfi değildi. Bu paragraflar doğruyu yanlıştan ayırma kabiliyetini kaybetmiş bir toplumu tarif etmektedir. Aslında homoseksüellik, kutsal kitapta her bahsedilişinde kınanmaktadır."

Liddy sessizce gelip yanıma oturdu. Pazar okulu sınıflarını öğretmenlerle başlatıp Vaiz Clive'nin vaazını dinlemeye gelmişti. Teninin kolumdaki sıcaklığını birkaç santimetre uzaklıktan hissedebiliyordum.

"Yarın Max'ın eski karısı mahkemede, Tanrı'nın huzurunda kalkıp hayat tarzının normal, sağlıklı ve sevgi dolu olduğunu söylediği zaman, ona Eski Ahit'te günahın zevkinin çok kısa sürdüğünün yazıldığını söyleyeceğim. Fakat Galatyalılar'a da söylendiği gibi, günahkar doğasını memnun etmek için tohum eken biri yıkım biçecektir. Yarın Max'ın eski karısı mahkemede, Tanrı'nın huzurunda kalkıp homoseksüelliğin yaygın olduğunu söylediği zaman ona bunun olabileceğini ama Tanrı'nın gözünde doğru hale getirmediğini belirteceğim. Çoğunlukta ve hatalı olmaktansa, azınlıkta olup doğruyu yapmayı tercih ederim."

Cemaatten aynı fikirde olduklarını belirten bir mırıltı geldi.

"Yarın Max'ın eski karısı mahkemede, Tanrı'nın huzurunda kalkıp lezbiyen olarak doğduğunu söylediği zaman bugüne kadar hiçbir bilimsel araştırmanın bunu kanıtlayamadığını, yalnızca o hayat tarzına karşı eğilimi olduğunu söyleyeceğim. Yüzmeyi severim ama bu balık olduğum anlamına gelmez."

Vaiz Clive kürsüden koridora indi ve benim sırama gelince durdu. "Gel ve bana eşlik et, Max," dedi.

Utandığım için önce kıpırdamadım ama sonra Liddy elini kolumun üstüne koyup gitmemi işaret edince kalktım. Ben Vaiz Clive'nin peşinden sahneye çıkarken asistanları bir koltuk getiriyordu.

"Max sadece bir kardeşimiz değil," dedi Vaiz. "Aynı zamanda

İsa'nın ön saflarda bulunan, Tanrı'nın doğrularının geçerli olması için savaşan bir neferi. Bu nedenle onun için dua ediyorum."

"Âmin!" diye bağırdı birisi.

Vaizin sesi yükseldi. "Kim buraya gelip benimle birlikte dua edecek?"

Bir düzine insan yerinden kalkarak sahneye geldi. Vaiz Clive'nin sesi yüz karganın kanat sesi gibi çarpıyordu. "Tanrım! O mahkeme salonunda Max'ın yanında otur. Eski karısının günahının benim günahımdan veya senin günahından büyük olmadığını ve yine de cennetinde memnuniyetle karşılanacağını anlamasına yardımcı ol. Max Baxter'in çocuklarının sana uzanan yolu bulmasına yardımcı ol."

İnsanlar akın halinde benimle dua etmek, bana dokunmak için sahneye geliyordu. Parmakları uçmaya devam ederken bir saniyeliğine konan kelebekler gibi bir duygu uyandırıyordu bende. Fısıltı halindeki kelimelerinin Tanrı'ya çıktığını duyuyordum. Duanın iyileştirme gücüne inanmayanlara meydan okudum: Benimki gibi bir kiliseye gelin ve sizin kazanmanız için destek veren kalabalığın elektriğini hissedin.

Kent İlçesi Adalet Sarayı'nda, otoparktan binaya giden uzun bir yürüme yolu vardı ve bu yol Ebedi Cennet Kilisesi'nin üyeleriyle doluydu. Huzurun bozulmamasını sağlamak amacıyla etrafta dolanan birkaç polis olsa da protestolar rahatsız edici olmaktan çok uzaktı. Vaiz Clive herkesi yolun iki kenarına dizmiş ilahi söyletiyordu. Kimseyi şarkı söylediği için tutuklayamazsınız, değil mi?

Biz gelir gelmez Vaiz Clive sıradan çıkıp yürüme yolunun ortasına geldi. Üstünde beyaz keten takım elbise, pembe gömlek ve çizgili kravat vardı. Anında göze çarpıyordu ama patates çuvalı da giyse sonuç farklı olmazdı.

"Max!" diyerek bana sarıldı. "Ne durumdasın?"

Sabah Liddy beni uğurlamak için büyük bir kahvaltı hazırlamıştı ve ben de yemiş ve anında kusmuştum. İşte o kadar gergindim. Ama bunu Vaiz Clive'ye söyleyemeden Wade bize doğru eğildi ve "Sola dön!" dedi.

Döndüm ve kameraları gördüm.

Vaiz Clive, "Dua edelim," dedi.

İnsanların arasında köprü kurup mahkemenin girişini engelleyen bir at nalı oluşturduk. Wade sağ elimi tuttu, Vaiz Clive sol elimi. Muhabirler bağırarak soru sorarken Vaiz Clive gür ve yüksek bir sesle duaya başladı:

"Tanrım ve İsa adına! Senin kitabında sana seslenmemiz gerektiği yazıyor. Sen bize cevap vereceksin ve bize büyük, ulu şeyler göstereceksin. Bugün senden Max'ı ve avukatını kararlı kılmanı, zafer kazanmalarını sağlamanı istiyoruz. Max'ı, onu kötülemek isteyecek dillerden ve yalanlar saçan tanıklardan koru. Senin sayende Max sakin olacak. kutsal ruhun söylenmesi gerekenleri söylemesini sağlayacağını biliyor ve biz de bunu biliyoruz."

Bir 'Bip bip' sesi duyunca gözlerim açıldı. Zoe'yi temsil eden avukat Angela Moretti birkaç metre ötede dua halkamızın yarattığı engele takılmıştı.

"Şu Billy Graham muhabbetini bozmak istemem ama müvekkilimle ben mahkeme salonuna girmek istiyoruz."

"Herhalde bütün bu iyi insanların elinden Birinci Anayasa değişikliğiyle verilen hakları almak istemezsiniz, Bayan Moretti," dedi Wade.

"Kesinlikle hayır, Bay Preston. Bu benim kişiliğime aykırı bir şey olurdu. Tıpkı kendi tarafıyla karşı taraf arasında zorunlu bir tür yüzleşme olacağını bilerek medyaya önceden haber veren sahne meraklısı bir avukatın yapacağı türden bir davranış o dediğiniz."

Zoe, Angela Moretti'nin arkasında annesi ve Vanessa'yla birlikte bekliyordu. Bir an hangi tarafın önce taviz vereceğini merak ettim, sonra Liddy hiç beklemediğim bir hareket yaptı. Öne çıkıp Zoe'ye sarıldı ve ona gülümsedi. "İsa seni seviyor," dedi.

"Senin için dua ediyoruz, Zoe," diye ekledi başka birisi.

Barajı yıkmak için bu kadarı yeterliydi. Bir anda herkes Zoe'ye inanç ve umut mesajları mırıldanmaya başladı. Bu görüntü bana balla sinek yakalamayı ya da iyilikle öldürmeyi hatırlatıyordu.

İşe yaradı da. Hazırlıksız yakalanan Angela Moretti, Zoe'yi kolundan tuttu ve adliye binasının kapısına doğru çekti. O arada Wade elimi bırakarak Angela'nın aramızdan geçmesini sağladı. Zoe ile göz göze geldim. Bir an dünyada hiçbir şey kıpırdamadı.

"Tanrı seni affediyor," dedim ona.

Zoe'nin gözleri berrak, açık ve fırtına rengindeydi. "Tanrı affedilecek bir şey olmadığını biliyor olmalı," dedi.

Bu kez farklıydı.

Wade'nin verdiği dilekçeler sayesinde şimdiye kadar mahkemeye birçok kez geldim ve prosedür aynıydı. Mahkeme salonunun koridorunda yürüyoruz ve davacı masasında yerimizi alıyoruz; Wade'nin yalakası önüne bir düzine kitap yığıyor ama aslında bu kitapların kapağını bile açmıyor; mübaşir ayağa kalkmamızı söylüyor ve Yargıç O'Neill fırtına gibi içeri giriyor.

Fakat bu kez mahkeme salonunda sadece biz yokuz. Muhabirler ve mahkeme ressamları var. Fred Phelps'in Westboro Baptist Kilisesi'nden üstünde büyük harflerle TANRI İBNELERDEN NEFRET EDİYOR ve TANRI AMERİKA'DAN NEFRET EDİYOR ve İBNE = GÜNAH ve CEHENNEME GİDECEKSİN yazılı sarı tişörtler giymiş bir heyet var. Zamanında onların bir askerin cenaze törenini protesto ederken çekilmiş resimlerini görmüştüm. Tanrı'nın Amerikan askerlerini, Amerika'yı bütün homoseksüelleri için cezalandırmak amacıyla öldürdüğüne inanıyorlar. Wade'nin medya çabasının gerçekte ne kadar ilerleme kaydettiğini merak etmeye başlamıştım. Bu mahkeme, *benim* mahkemem onlar için gerçekten önem taşıyor muydu?

Öte yandan, izlemeye gelenler yalnız Westboro ahalisi değil; kendi kilisemin üyeleri de oradaydı ve bu beni biraz rahatlatıyordu. Başkaları da vardı; yanındaki erkekle el ele oturan adamlar. Bebeği sırayla taşıyan kadın çiftler. Zoe'nin arkadaşları belki veya eşcinsel avukatının yandaşları.

Yargıç O'Neill kürsüye yerleşirken Wade, "Gösteri zamanı," diye mırıldandı.

"Başlamadan önce burada bulunan herkesi uyarmak istiyorum," dedi yargıç. "Avukatlar, taraflar, medya ve gözlemciler dâhil herkesi. Bu mahkemede Tanrı *benim*. Eğer birisi bu mahkemenin düzenli şekilde çalışmasını engellerse salondan çıkartılacaktır. Bu nedenle siz sarı tişörtlüler... Ya üstününüzdekileri çıkartın ya da ters yüz edin. Veya hemen dışarı çıkmanıza eşlik edilsin. İfade özgürlüğü hakkında konuşmaya başlamadan önce, Bay Preston, bir kez daha tekrarlayayım: Düzen bozmaya yönelik hiçbir şey Yargıç O'Neill'i memnun etmeyecektir."

Westboro Baptist grubu üstlerine sweatshirtler giydi. Bunu daha önce de yaptıklarına ilişkin bir his vardı içimde.

Yargıç, "Öncelikle ele almamız gereken bir şey var mı?" diye sorunca Angela Moretti ayağa kalktı.

"Başlamadan önce tanıkların çıkarılmasına yönelik bir talep dilekçesi vermek istiyorum, sayın yargıç."

"Tanıklarınız kim, Avukat Preston?" diye sordu yargıç.

Wade bir liste uzattı, Angela Moretti de aynısını yaptı. O'Neill okuduktan sonra başıyla onayladı. "Listede adı bulunanlar salondan çıksın."

"Ne?" diye haykırdı Liddy arkamda. "O zaman nasıl..."

Vanessa da, "Yanında olmak istiyorum," dedi Zoe'ye.

Yargıç O'Neill iki kadına baktı. "Düzen bozmaya yönelik..." dedi duygusuz bir sesle ve sözcükleri vurguyla heceleyerek.

Vanessa, Reid ve Liddy isteksizce çıkmaya hazırlandı.

"Dayan, kardeşim," diyen Reid omzuma vurdu, sonra kolunu Liddy'nin beline doladı ve onu mahkeme salonundan çıkarttı. Nereye gideceklerini, ne yapacaklarını merak ediyordum.

"Bugün açılış konuşması yapacak mısınız?" diye sordu Yargıç O'Neill. İki avukat başlarıyla onaylayınca Wade'ye döndü. "Başlayabilirsiniz, Avukat Preston."

Aile mahkemesi olsa da ve kararı bütün bir jüri yerine yargıca kalsa da Wade bütün mahkeme salonunu izleyicisi olarak değerlendiriyordu. Ayağa kalktı, zümrüt rengi kravatını düzeltti ve gülümseyerek salona döndü. "Burada hepimiz için çok önemli olan bir şeyin, yani geleneksel ailenin yasını tutmak amacıyla toplanmış bulunuyoruz. Zamansız ölümünden önceki halini mutlaka hatırlıyorsunuzdur: Karı, koca ve iki çocuk. Beyaz bahçe çiti. Küçük bir araba. Belki bir köpek. Pazar günleri kiliseye giden ve İsa'yı seven bir aile. Evde çikolata parçacıklı kurabiyeler yapan ve izci lideri olan bir anne. Yakalamaca oynayan, kızını düğününde rahibin karşısına götürüp damada teslim eden bir baba. Bunların toplumun normu olduğu dönemden beri uzun zaman geçti, ancak kendi kendimize geleneksel aile kadar güçlü bir kurumun her şeye rağmen hayatta kalabileceğini söyledik. Ve onu çantada keklik sayarak ölümünü kesinleştirdik. Ruhu şad olsun."

"Bu sadece bir velayet davası değil, sayın yargıç. Bu, toplumumuzun mihenk taşını, geleneksel Hıristiyan ailesini hayatta tutmak için bir uyandırma çağrısı. Araştırmalar ve sağduyu, çocukların hem kadın hem de erkek rol modellerine ihtiyaç duyduğunu ve bundan yoksun kalmalarının korkunç sonuçlar yaratabileceğini, akademik mücadelelerden yoksulluğa kadar yüksek riskli davranışlara yol açabileceğini söylemektedir. Zira geleneksel aile değerleri dağıldığı zaman, kurbanlar genellikle çocuklar olmaktadır. Müvekkilim Max Baxter bunu biliyor, sayın yargıç. Ve işte bu nedenle, davalı Zoe Baxter'le evli olduğu zaman döllenen üç doğmamış çocuğunu korumak amacıyla karşınıza oturdu. Müvekkilimin bugün mahkemeden bütün istediği, iki tarafın en baştan istediği şeyin, yani o çocukların heteroseksüel, evli bir çift tarafından yetiştirilmesi isteğini yerine getirmesine izin verilmesi. Onların geleneksel bir Hıristiyan ailesinde yetişmesine izin verilmesi."

"Geleneksel aile! Max ile Zoe bu nimetleri, bu doğmamış çocukları yaratmak için mevcut bilimden yararlandığı zaman bunun hayalini kurmuştu. Artık ne yazık ki Max ile Zoe'nin evliliği devam etmiyor. Ve Max hayatının yeniden evleneceği bir aşamasında değil. Fakat doğmamış çocuklarına bir borcu olduğunu biliyor ve bu nedenle kendisi için değil, çocukları için en iyi çözüm olacağını bildiği bir karar alıyor. Doğmamış çocuklarının gelecekteki ebeveynleri olarak ağabeyi Reid'i, iyi ve dürüst birini ve bu toplumda Hıristiyanlık erdeminin kusursuzluk örneği olan karısı Liddy'i belirledi."

"Âmin," dedi arkamdan biri.

"Taraflara ve bu davadaki avukatlara bunun kürsüdeki uzun ve seçkin meslek hayatından sonra ele alacağınız son dava olduğunu açıkça belirttiniz, sayın yargıç. Burada, Rhode Island'da, din özgürlüğü için kolonilerden kaçan Roger Williams tarafından kurulan bir eyalette geleneksel aileyi koruyacak konuma getirilmeniz son derece uygun. New England'daki son kalelerinden biri olan Rhode Island, Hıristiyan aile değerlerine sadık kalmaya devam eden bir eyalettir. Fakat bir an için şeytanın avukatlığını yapalım ve diğer alternatife bakalım. Max'ın eski karısına karşı hiçbir garezi olmasa da Zoe şimdi lezbiyen sevgilisiyle günahkar bir hayat sürmektedir..."

"İtiraz ediyorum!" dedi Angela Moretti.

"Yerinize oturun, avukat hanım," diye yanıtladı yargıç. "Sıra size de gelecek."

"Bu iki kadın, Massachusetts eyaletinde evlenmek zorunda kaldı, çünkü bu eyalet, yaşadıkları eyalet eşcinsel birleşmeleri yasal olarak tanımamakta. Ne hükümet, ne de Tanrı evliliklerini geçerli görmekte. Şimdi, bu doğmamış çocukların sonunun o ev olduğunu düşünelim, sayın yargıç. İki annesi olduğu için homoseksüel yaşam tarzına maruz kalan küçük bir erkek çocuğu düşünün. Okula başlayıp iki annesi olduğu için kendisiyle alay edildiği zaman ne olacak? Araştırmaların gösterdiği gibi yetiştiriliş tarzı yüzünden o da eşcinsel olursa ne olacak? Siz bir babayla büyüdünüz, sayın yargıç. Ve kendiniz de baba oldunuz. Bu rollerin sizin için ne anlam ifade ettiğini biliyorsunuz. Max Baxter'in doğmamış çocukları adına size yalvarıyorum: Kararınızın onları aynı fırsattan yoksun bırakmasına izin vermeyin."

Wade bu noktada salona döndü.

"Geleneksel aile değerlerinin tabutuna son çiviyi çaktığımız anda, onları bir daha yeniden canlandırmamız asla mümkün olmayacak."

Wade yerine oturdu ve Angela Moretti kalktı.

"Aile, o şekilde görünüyorsa, aile gibi davranıyorsa, aile gibi işlev görüyorsa bir ailedir. Müvekkilim Zoe Baxter ile Vanessa Shaw arasındaki ilişki ev arkadaşlığı veya oda arkadaşlığı değil, hayat ortaklığıdır. Hayat arkadaşlığıdır. Birbirlerini seviyorlar, birbirlerine bağlılar ve birey olarak değil çift olarak hareket ediyorlar. Son baktığımda, bu geçerli bir aile tanımıydı."

"Bay Preston sizi geleneksel ailenin terk edildiği laflarıyla kandırmak istiyor. Rhode Island'ın din özgürlüğü üzerine kurulmuş bir eyalet olduğunu söyledi ve biz de kendisiyle tamamen aynı fikirdeyiz. Ancak Rhode Island eyaletinde yaşayan herkesin Bay Preston ile müvekkilinin inandığı şeylere inanmadığını da biliyoruz."

Salona döndü. "Ayrıca Rhode Island, Zoe ile Vanessa arasındaki ilişkiyi tanıyor. Eyalet on beş yıldan beri eşcinsel ev ortaklığına sınırlı yasal haklar sağlamaktadır. Bizzat bu mahkemede eşcinsel ailelerde ikinci ebeveyne evlat edinme hakkı verilmektedir. Ve aslında Rhode Island ülkede, *anne* ve *baba* yerine *ebeveyn* ve *ebeveyn* yazan, cinsiyetten bağımsız doğum belgesi veren ilk eyaletlerden biriydi."

"Bay Preston'un aksine ben, bu davanın genel aile değerleriyle ilgili olduğunu düşünmüyorum. Bu belirli aile hakkında..." Duralayıp Zoe'ye baktı. "Bugün sözü edilen embriyolar Zoe Baxter'le eski kocası Max Baxter'in evliliği sırasında üretildi. Bu embriyolar boşanma anlaş-

ması sırasında paylaşılmamış mal varlıklarıdır. Embriyoların iki biyolojik ebeveyni bulunmaktadır: Davacı ve davalı. Bunların embriyolar üzerinde eşit hakları bulunmaktadır. Bu noktada fark, Max Baxter'in artık bebek sahibi olmak istememesidir. Avantaj sağlamak, embriyoları istekli ebeveynden ve yasal eşinden almak amacıyla biyolojiyi koz olarak kullanmaktadır. Eğer müvekkilimin lehine karar verirse, sayın yargıç, diğer biyolojik ebeveyni, yani Max'ı ailenin parçası haline getirmek için her türlü çabayı gösteririz. Bir çocuğu seven insanların sayısının kısıtlanamayacağına inanıyoruz. Ancak müvekkilim aleyhine karar verirse, embriyoların annesi olan Zoe kendi biyolojik çocuklarını yetiştirmekten mahrum bırakılacaktır."

Angela bir kez daha Zoe'ye baktı. "Zoe'nin kendi embriyolarını doğuramayacak duruma gelmesine neden olan medikal komplikasyonlar hakkında ifadeler dinleyeceksiniz, sayın yargıç. Hayatının bu noktasında, üreme döngüsünde daha fazla sayıda yumurta üretmek için ilave tüp bebek prosedürlerine girecek zamanı kalmadı. Eski kocası, kendisi çocuk istemese de son derece umutsuz bir şekilde bebek sahibi olmak isteyen Zoe'yi bu fırsattan mahrum bırakmaya çalışmaktadır. Max ebeveyn olma hakkı için değil, Zoe'nin ebeveyn olmasını engellemek için mücadele vermektedir."

Angela Moretti tekrar yargıca baktı. "Max Baxter'in avukatı Tanrı, Tanrı'nın neler istediği, Tanrı'nın aile kavramından neler beklediği konusunda birçok argüman yöneltti. Fakat Max Baxter burada ebeveyn olmak için Tanrı'nın onayını istemiyor; embriyolar için en uygun durumun ne olduğunu Tanrı'ya sormuyor."

Angela bana baktı ve o anda nefes almakta zorlandım.

"Max Baxter sizden Tanrı rolü oynamanızı istiyor."

Vaiz Clive, tanık kürsüsünde olmanın kilisede günah çıkarmaya benzediğini söylüyor. Oraya çıkıp hikayenizi anlatıyorsunuz ve söylediklerinizin küçük düşürücü olması önemli değil; önemli olan, yüzde yüz dürüstlük, çünkü insanlar öyle olunca ikna oluyor.

Vaiz Clive de nereye gönderildilerse orada bekleyen tanıklardan biri ve keşke öyle olmasaydı diye düşünüyorum. Onun gücünden yararlanabilirdim ve tanık kürsüsündeyken ona odaklanabilirdim. Bunun yerine avuçlarımı sürekli olarak pantolonuma silmek zorundaydım, çünkü çok fazla terliyordum.

Beni sakinleştiren şey, görevlinin İncil'le yanıma gelmesi oldu. Önce benden bir bölüm okumasını isteyeceğini sandım, sonra tanıklığın nasıl başladığını hatırladım.

"Gerçeği, bütün gerçeği, sadece gerçeği söyleyeceğinize yemin eder misiniz?"

Elimi yıpranmış deri cildin üstüne koydum ve kalbimdeki matkap anında durdu. '*Orada yalnız olmayacaksın*,' demişti Vaiz Clive. Kesinlikle haklı çıktı.

Wade ile rolümü defalarca prova etmiştik. Onun soracağı soruları biliyor, bu nedenle kaygılanmıyordum. Sıkıntı duymama neden olan şey, Wade işini bitirince ve Angela Moretti beni parçalama şansını eline geçirince neler olacağıydı.

"Doğmamış çocukların velayeti için mahkemeye neden müracaat ettin, Max?" diye başladı Wade.

"İtiraz ediyorum!" dedi Angela Moretti. "Açılış konuşmasında embriyolara 'doğmamış çocuklar' demesinin üstünde durmadık ama bütün mahkeme boyunca bunu dinlemek zorunda mıyız?"

"Reddedildi," diye yanıtladı yargıç. "Ben kelime ifade şekilleriyle ilgilenmiyorum, Bayan Moretti. Siz domates diyorsunuz, ben tomates. Soruya yanıt verin, Bay Baxter."

Derin bir nefes aldım. "Onların ağabeyim Reid ve karısı Liddy'yle harika bir hayat yaşamasını sağlamak istiyorum."

Karısı Liddy. Bu sözcükler dilimi yakmıştı.

"Neden velayet konusunu boşanma anlaşmasında görüşmediniz?"

"Avukatımız yoktu. Kendi boşanma anlaşmamızı kendimiz yaptık. Mal varlıklarını paylaşmamız gerektiğini biliyordum ama bunlar... Bunlar çocuktu."

"Bu doğmamış çocuklar hangi koşullar altında üretildi?" diye sordu Wade.

"Zoe'yle evliyken çocuk sahibi olmak istedik. Sonuç olarak tüp bebek uygulamasını beş kere denemek zorunda kaldık."

"Hanginiz kısırsınız?"

"İkimiz de."

"Tüp bebek uygulaması nasıl yapılıyordu?"

Wade medikal geçmişimizi ortaya dökerken midemde hüzünlü bir boşluk hissediyordum. Dokuz yıllık bir evlilik gerçekten bu noktaya gelebilir mi? İki düşük, bir ölü doğum. Geride yalnızca birkaç yasal belge ve kan izi kaldığına inanmak gerçekten çok zor.

"Bebek ölü doğunca neler hissettiniz?" dedi Wade.

Bunu söylemek çok korkunç ama bir bebek öldüğü zaman durumun anne için daha kolay olduğunu düşünüyorum. Açıkça yas tutabilir, karnının boyutundan ötürü kaybını herkes görebilir. Fakat benim acım içimdeydi; beni kemirip bitirdi. Öyle ki uzun süre bütün yapmak istediğim kendimi doldurmak oldu.

Tanrı biliyor ya o boşluğu alkolle doldurmaya çalışmıştım.

Gözlerim doldu, utandım ve başımı eğdim. "Duygularımı Zoe gibi dışa vurmamış olabilirim ama beni perişan ettiler. Tamamen. Zoe istese de bir daha bunları yaşayamayacağımı biliyordum." Başımı kaldırınca Zoe'nin gözlerini bana diktiğini gördüm. "Bu nedenle boşanmak istediğimi söyledim."

"Bundan sonra hayatında neler oldu, Max?"

Boğazım bir anda pamuk gibi kupkuru oldu. Öyle ki bir içki içmezsem öleceğimi düşünüyordum. Kendimi Liddy'nin geçen gece yatağımın kenarına oturup benim için dua ettiğini düşünmeye zorlamaya çalışıyordum.

"Kötü bir dönem geçirdim," dedim zorlukla. "Bir sürü iş fırsatını kaçırdım ve yeniden içkiye başladım. Ağabeyim beni evine aldı ama giderek daha da derinlere batmaya devam ettim. Sonra bir gün kamyonetimi ağaca çarptım ve kendimi hastanede buldum."

"Sonra her şey değişti mi?"

"Evet. İsa'yı buldum."

"İtiraz ediyorum, sayın yargıç!" dedi Angela Moretti. "Mahkemedeyiz, diriliş toplantısında değil."

"İzin vereceğim," diye cevap verdi Yargıç O'Neill.

"Böylece dindar oldun," diye hatırlattı Wade.

Başımı salladım. "Ebedi Cennet Kilisesi'ne gitmeye ve vaiziyle, Clive Lincoln'la konuşmaya başladım. O benim hayatımı kurtardı. Berbat bir durumdaydım; hayatımı mahvetmiştim, alkoliktim ve din hakkında hiçbir bilgim yoktu. Önceleri kiliseye gidersem herkesin beni yargılayacağını sandım. Fakat sonra çok şaşırdım. O insanlar benim kim olduğumu umursamıyordu; *olabileceğim* insanı görüyorlardı. İncil çalışmalarına, yemeklere ve pazar ayininden sonraki cemaat saatlerine katılmaya başladım. Reid, Liddy, Vaiz Clive ve cemaatteki diğer herkes benim için dua etti. Beni koşulsuz sevdiler. Sonra bir gün yatağımın kenarına oturdum ve İsa'dan ruhumun, Tanrı'dan da hayatımın kurtarıcısı olmasını istedim. Bu gerçekleşince kutsal ruhun tohumu kalbime ekilmiş oldu."

Sözlerimi bitirdiğimde kendimi içimden bir ışık çıkıyor gibi hissediyordum. Zoe'ye döndüm. Beni daha önce hiç görmemiş gibi bakıyordu.

"Anlaşılan Bay Preston kiliseyle devletin ayrılması konusundaki bildiriyi henüz almamış, sayın yargıç," dedi Angela Moretti.

"Müvekkilimin hayatını değiştiren şey hakkında ifade vermeye hakkı var," diye yanıtladı Wade. "Bay Baxter'in bu davayı açmasına yol açan şey din."

"Bu özel davada aynı fikirde olmak durumundayım," dedi Yargıç O'Neill. "Davanın özünde Bay Baxter'in manevi dönüşümü yatıyor."

"Buna inanamıyorum," diye mırıldandı Angela Moretti. "Fiilen ve şeklen." Kollarını kavuşturup arkasına yaslandı.

"Sadece açıklık getirmek amacıyla soruyorum," dedi Wade, "Hâlâ alkol alıyor musun?"

Üzerine yemin ettiğim İncil'i düşündüm. O bebeği çok isteyen Liddy'i düşündüm. "Bir damla bile içmiyorum," diyerek yalan söyledim.

"Ne zaman boşandınız?"

"Yaklaşık üç ay önce kesinleşti."

"Boşandıktan sonra doğmamış çocuklarını ilk olarak ne zaman düşündün?"

Moretti ayağa fırladı. "İtiraz ediyorum! Eğer embriyolara doğmamış çocuk demeye devam edecekse ben de itiraz etmeyi sürdürmek zorunda kalacağım, sayın yargıç ve..."

"Ben de devamlı olarak reddedeceğim," dedi Yargıç O'Neill.

Bu sorunun provasını yaparken Wade, 'Her gün,' dememi önermişti. Fakat içki içme konusunda nasıl yalan söylediğimi ve İsa'yı hemen arkamda hissedebildiğimi, kendinize ya da ona karşı dürüst olmadığınızı bildiğini düşünüyordum. Bu nedenle yargıç yanıt için bana bakınca, "Zoe bir ay önce onlar hakkında konuşmaya gelinceye kadar düşünmedim," dedim.

Wade bir an kalbi duracakmış gibi göründü, sonra yüz hatları yumuşadı. "Ne dedi sana?"

"Onları şey için... Vanessa'yla bebek sahibi olmak için kullanmak için istediğini söyledi."

"Sen nasıl tepki verdin buna?"

"Çok şaşırdım. Bebeğimin günah dolu bir evde büyüyeceği düşüncesi beni şoke etti."

"İtiraz ediyorum, sayın yargıç!"

"Kabul edildi."

Wade istifini bozmadı. "Ona ne söyledin?"

"Düşünmek için zamana ihtiyacım olduğunu."

"Ne sonuca ulaştın?"

"Bunun doğru olmadığı sonucuna vardım. Tanrı iki kadının bebek yetiştirmesini, benim bebeğimi yetiştirmesini istemez. Her çocuğun bir annesinin ve bir babasının olması gerekir; İncil'e göre doğal düzen bunu gerektirir." Pazar okulundaki çocuklar için Liddy'yle birlikte kestiğimiz hayvan resimlerini düşündüm. "Hayvanların Nuh'un gemisine kız kıza çiftler halinde bindiğini görmezsiniz..."

"İtiraz ediyorum!" dedi Angela Moretti. "Ne ilgisi var bunun şimdi?"

"Kabul edildi."

"Eski karının lezbiyen yaşam tarzını benimsediğini ne zaman öğrendin, Max?" diye sordu Wade.

Zoe'ye baktım. Onun Vanessa'ya *dokunduğunu* kafamda canlandırmakta zorlanıyordum. Yeni hayatının düzmece olduğuna inanıyordum. Veya bizim hayatımız öyleydi ve ben de bunu kabullenemiyordum.

"Biz ayrıldıktan sonra," dedim.

"Öğrenince ne hissettin?"

'Katran yutmuş gibi. Etrafıma bakmış, dünyada her şeyin siyah-beyaz olduğunu görmüş ve gözlerimi ne kadar ovuşturursam ovuşturayım renkleri geri getiremiyormuş gibi.'

"Bende bir sorun varmış ve ona layık değilmişim gibi hissettim," dedim gergin bir şekilde.

"Zoe hakkındaki düşüncelerin homoseksüel hayat sürdürdüğünü öğrenince değişti mi?"

"Şey... Onun için dua ettim, çünkü bu günah."

"Kendini eşcinsellik karşıtı biri olarak görüyor musun?"

"Hayır. Asla. Bunu, Zoe'ye zarar vermek için yapmıyorum. Onu sevdim ve evli kaldığımız dokuz yılı silmem mümkün değil. İstemiyorum da. Yalnızca çocuklarımı gözetmem gerekiyor."

"Bu mahkemenin doğmamış çocuklarını sana iade etmeye karar vermesi halinde ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Her çocuk sahip olabileceği en iyi ebeveynleri hak eder. Fakat bunun benden başka biri anlamına geldiğini anlayacak kadar zekiyim. Bu nedenle onları ağabeyim Reid'e vermek istiyorum. Reid ve Liddy... Onlar bana baktı, beni sevdi, bana inandı. Onların sayesinde çok değiştim. Bebeklerin geniş ailesinin parçası olacağımı ve onların iki ebeveynli bir Hıristiyan ailesinde yetişeceğini biliyorum. Pazar okuluna ve kiliseye gidecekler. Tanrı'yı severek büyüyecekler."

Wade'nin bana yapmamı söylediği gibi başımı kaldırdım ve önceden üzerinde çalıştığımız sözleri söyledim. "Vaiz Clive bana Tanrı'nın hata yapmadığını, her şeyin bir nedenle yaşandığını söyledi. Uzun süre hayatımın bir hata olduğunu düşündüm. Kendimin bir hata olduğunu düşündüm. Ama artık öyle olmadığını biliyorum. Tanrı'nın planı başından beri böyleydi; doğmamış çocuklarım bir ev ve aileye ihtiyaç duyduğu anda beni Reid ve Liddy'yle bir araya getirmekti."

Herkesten öte kendimi ikna etmek amacıyla başımı salladım. "Bu dünyaya bunun için getirilmiştim."

"Başka sorum yok," dedi Wade bana teşvik edici bir bakış fırlatarak.

Angela Moretti kalkıp yürümeye başlayınca bana neyi hatırlattığını anladım: Bir tür orman kedisi. Kara saçlarıyla panteri çağrıştırıyordu.

"Evliliğinizde doğal yollarla çocuk sahibi olmaya çalıştığınız dört yıl ve kısırlık tedavisi gördüğünüz beş yıl boyunca Zoe'nin iyi bir anne olacağına inandınız mı, Bay Baxter?" diye başladı sorularına.

"Elbette."

"Bugün çocuk yetiştirmek için sizce aynı derecede uygun olmamasına yol açan şey ne?"

"Yanlış olduğuna inandığım bir hayat tarzı sürdürüyor."

"Sizinkinden farklı olduğunu kabul ediyorum," diye düzeltti Moretti. "Zoe'nin ebeveyn olmasındaki tek olumsuz yanın lezbiyenliği olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Bu oldukça önemli bir konu. Tanrı İncil'de..."

"Bu bir 'evet veya hayır' sorusu, Bay Baxter. Zoe'nin iyi bir anne olabilmesinde tek olumsuz şey bu mu?"

"Evet," dedim alçak sesle.

"Başka embriyolar yaratmak için hâlâ sperminiz olduğu doğru değil mi, Bay Baxter?"

"Bilmiyorum. Ben de erkeklik kısırlığı var. Yani yapabilsem de bu kolay olmayacak."

"Yine de embriyoları istemiyorsunuz. Amacınız onları başkasına vermek."

"Bu çocukların mümkün olan en iyi hayata sahip olmalarını istiyorum. Ve bunun bir anneye ve bir babaya sahip olmak anlamına geldiğini biliyorum."

"Aslında siz de bir anne ve baba tarafından yetiştirildiniz, değil mi, Bay Baxter?"

"Evet."

"Buna rağmen sonuçta ağabeyinin konuk odasında yaşayan sarhoş, boşanmış, başarısız biri oldunuz. "

Elimde değildi; tanık sandalyesinden neredeyse kalkıyordum.

"İtiraz ediyorum!" dedi Wade. "Önyargılı!"

Angela Moretti ellerini kaldırdı. "Geri alıyorum. Eğer bu mahkeme embriyoları ağabeyinize ve karısına verirse siz nasıl bir rol oynayacaksınız?"

"Ben... Ben amca olacağım."

"Haaa! Çocuğun biyolojik babasıysanız nasıl amca olacaksınız?"

"Evlat edinme gibi..." dedim telaşla. "Şey... Aslında gerçekten evlat edinme bu. Reid babası oluyor, ben de amcası."

"Yani doğumda bu çocuklar üzerindeki babalık haklarınızdan vazgeçeceksiniz, öyle mi?"

Ben Benjamin, ne imzalarsanız imzalayın yetişkin hale gelen çocukların herhangi bir noktada gelip sizi bulabileceğini söylüyordu. Dolayısıyla Moretti'nin sorusu üzerine kafam karıştı ve masada oturan Ben'e baktım. "Bunu gerçek anlamda hiçbir zaman yapamayacağımı söylediğini sanıyordum," dedim.

"Bu embriyoların geleneksel bir Hıristiyan ailesine gitmesini istiyor musunuz?"

"Evet."

"Fakat onun yerine mahkemenin onları amca diyecekleri ve kendilerini yetiştirecek ebeveynlerin evinin bodrum katında yaşayan biyolojik babaya verilmesini öneriyorsunuz. Bu ortam size geleneksel Hıristiyan ailesiymiş gibi geliyor mu, Bay Baxter?"

"Hayır! Yani, evet..."

"Hangisi?"

Kadının sözleri kurşun gibiydi. Keşke daha yavaş konuşsaydı. Keşke bana düşünecek zaman verseydi.

"Bu... Bu bir aile ve..."

"Zoe'yle embriyoları yaratırken doğacak çocukları birlikte yetiştirmeyi planlıyordunuz, doğru mu?"

"Evet."

"Oysa Zoe embriyoları alıp kendi çocukları gibi yetiştirmeye hazır ve istekli ve bunu yapabilecek durumdayken siz çekip gittiniz.

"Ben gitmedim..."

"Boşanma davasını Zoe mi açtı, siz mi?"

"Ben açtım... Ama evliliğimi terk ettim, çocuklarımı değil."

"Hayır, sadece onları başkalarına veriyorsunuz. Ayrıca ifadenizde boşanmanızla Zoe'nin embriyoları kullanma konusunda sizinle gelip konuşması arasında geçen süre içinde bu embriyoları düşünmediğinizi de belirttiniz, değil mi?"

"Öyle demek istemedim..."

"Ama öyle dediniz. Demek istemediğiniz başka neler söylediniz, Bay Baxter?" Bana doğru bir adım attı. "Bu embriyoları ağabeyinize verip yetiştirilmelerinde geri planda kalmanızda sizin için sakınca olmadığını mı? Tamamen değiştiğinizi mi? Bu davayı yeni ilişkisi sizi erkek olarak yetersiz hissettiren eski karınızdan intikam alma yolu olarak açmadığınızı mı?"

"İtiraz ediyorum!" diye gürledi Wade ama o arada ben titreyerek ve dişlerimin arasında yüzlerce cevap sıkışmış bir şekilde ayağa kalkmıştım.

"Hepsi bu kadar, Bay Baxter," dedi Angela Moretti gülümseyerek. "Fazlasıyla yeterli."

Wade kendimi toplamama fırsat vermek amacıyla ara verilmesini istedi. Mahkeme salonundan çıkarken Westboro Kilisesi'nin üyeleri beni alkışladı. Kendimi kirlenmiş gibi hissediyordum. İsa'yı bütün kalbinizle sevmek bir şey ama Yahudiler'in kurtarıcımızı öldürdüğüne inandığımız için tapınakların dışında protesto yapmak başka şeydi.

"Bunlardan kurtulabilir misin?" diye fısıldıyorum Wade'ye.

"Kesinlikle olmaz," dedi cevap olarak. "Bunlar muhteşem basın malzemesi oluşturuyor. En zor kısmı atlattın, Max. O avukat neden seninle bu kadar uğraştı, biliyor musun? Çünkü elinde başka malzeme yok. Bu toprakların yasasını ya da Tanrı'nın yasasını sana karşı kullanamayacak."

Beni içinde bir masa, iki sandalye, kahve makinesi ve mikrodalga fırın olan küçük bir odaya götürdü. Mikrodalga fırına doğru yürüdü ve parlak kapağıyla aynı hizaya gelinceye kadar eğildi. Gülümseyerek dişlerine baktı, iki dişinin arasından bir şey çıkartmak için başparmağını kullandı, sonra tekrar sırıttı. "O çapraz sorgunun acımasız olduğunu düşünüyorsan otur ve Zoe'ye yapmayı planladıklarımın tadını çıkar," dedi.

Bu sözlerin neden kendimi daha da kötü hissetmeme yol açtığını anlamıyordum. "Bana bir iyilik yapar mısın?" dedim. "Vaiz Clive'yi çağırabilir misin?"

Wade duraksadı. "Onunla tecrit edilmiş bir tanık olarak değil, manevi danışmanın olarak konuştuğun sürece olabilir."

Başımla onayladım. O anda yapmak istediğim en son şey mahkemedeki o son bir saati yeniden yaşamaktı.

Wade çıktı ve sanki odadaki bütün havayı beraberinde götürdü. Plastik sandalyeye çöküp başımı dizlerimin arasına koydum. Bayılacağımdan emindim. Birkaç dakika sonra kapı yeniden açıldı ve Vaiz Clive'nin beyaz keten elbisesini gördüm. Yanıma bir sandalye çekti.

"Dua edelim," dedi ve başını eğdi.

Sözleri üzerimde dolaşıyor, bütün umutsuzlukları ve zorlukları buluyor, onları yumuşatıyordu. Dua su gibidir; işe yarayacak kuvvete veya güce sahip olduğunu düşünmezsiniz ama biraz zaman verince toprağın şeklini bile değiştirebileceğini görürsünüz.

"Bir şeylerle mücadele ediyor gibi görünüyorsun, Max," dedi Vaiz.

"Ben sadece..." Gözlerimi kaçırıp başımı salladım. "Bilmiyorum... Belki de onları Zoe'ye vermeliyim."

"Kendinden kuşkulanmana neden olan şey ne?"

"Avukatının söyledikleri. Aslında baba benim ama amca gibi davranmam gerekecek. Benim kafam şimdiden karışıyorsa çocuk bunları nasıl ayırt edecek?"

Vaiz Clive ellerini birleştirip başını salladı. "Biliyor musun? Aslında buna çok benzeyen bir olay hatırlıyorum. Bunu daha önce düşünmediğime inanmak zor."

"Sahi mi?"

"Evet. Çocuğu başka çift tarafından yetiştirilen bir biyolojik baba. Aileyi baba aynen senin şu anda yaptığın gibi kendi seçmişti, çünkü çocuk için en doğru olanı yapmaya çalışıyordu. Yine de çocuğun yetiştirilişinde söz sahibi olmayı başardı."

"Onları tanıyor muydun?"

"Çok yakından," dedi Vaiz Clive gülerek. "Sen de tanıyorsun. Tanrı, İsa'yı taşıması için Meryem'e ve yetiştirmesi için Yusuf'a verdi. Böyle yapılması gerektiğini biliyordu ve İsa da belli ki her şeyi çözmeyi başarmıştı."

Fakat ben Tanrı değildim. Yalnızca zaman zaman her şeyi berbat eden, başka hata yapmamak için uğraşan biriydim.

"Her şey yoluna girecek, Max," diye söz verdi Vaiz Clive.

Onun yanındayken hep yaptığım şeyi yaptım ve söylediklerine inandım.

Reid mahkeme salonuna girince kuşkularımın dağılmaya başladığını itiraf etmeliyim. Şık Savile Row takımlarından birini ve el yapımı İtalyan ayakkabılarını giymişti. Siyah saçları düzgün bir şekilde kesilmişti. Tıraşını da sabahın erken saatinde bir berber yapmış olmalıydı. Reid bir yere girince dikkati çeken insanlardandı. Sadece yakışıklı olduğundan değil, kendinden o kadar emin ki... Tanık kürsüsüne çıkmak üzere yanımdan geçerken tıraş losyonunun ve başka bir şeyin kokusunu alabiliyordum. Parfüm değil, Reid parfüm kullanmaz. Paranın kokusuydu bu.

"Kayıtlara geçmesi için adınızı söyler misiniz?" diye sordu Wade.

"Reid Baxter."

"Nerede yaşıyorsunuz, Bay Baxter?"

"Newport. Ocean Yolu, 140 numara."

"Davacı Max Baxter'le ilişkiniz nedir?"

Reid gülümsedi. "Onun ağabeyiyim."

"Evli misiniz?"

"On bir yıldır güzel eşim Liddy'yle evliyim."

"Çocuğunuz var mı?"

"Tanrı bize çocuk vermedi. İtiraf etmeliyim ki yeterince istemediğimizden değil."

"Bana biraz evinizden bahsedin."

"Okyanus kenarında dört yüz yirmi metrekarelik bir ev. Dört yatak

odası ve üç banyo var. Basket potası ve devasa bir bahçe. Tek eksiğimiz çocuklar."

"Ne iş yapıyorsunuz?"

"Monroe, Flatt ve Cohen şirketinde portföy yöneticisiyim. On yedi yıldır orada çalışıyorum ve kıdemli ortağım. Başka insanların paralarını servetlerini korumak ve artırmak amacıyla yönetiyorum; yatırım yapıyor ve tekrar yatırım yapıyorum."

"Net parasal varlığınız ne kadar, Bay Baxter?"

Reid alçak gönüllü bir tavırla kucağına baktı. "Dört milyon doların biraz üzerinde."

Yuh! Ağabeyimin iyi durumda olduğunu biliyordum ama dört milyon dolar... Bir çocuğa en iyi durumda sunabileceğim şey, uyduruk bir çevre düzenleme işinde ortaklık ve zor iklim koşullarında nasıl gül yetiştirileceği konusunda bilgi. Pek de tasarruf fonu sayılmaz, değil mi?

"Eşiniz Liddy de çalışıyor mu?" diye sordu Wade.

"Çeşitli kuruluşlarda gönüllü olarak çalışıyor. Kilisemizin pazar okulu koordinatörü, bölgemizdeki evsiz aşevinde yemek veriyor, Newport Hastanesi Kadınlar Bölümü ile ilgileniyor. Ayrıca Koruma Derneği'nin yönetim kurulunda. Fakat hep evde oturan bir anne olmasını planlamıştık. Böylece çocuğumuzu kendisi yetiştirecekti."

"Dindar biri olduğunuzu düşünüyor musunuz?"

"Evet."

"Hangi kiliseye gidiyorsunuz, Bay Baxter?"

"Ebedi Cennet Kilisesi. On beş yıldır üyesiyim."

"Kilise hiyerarşisinde bir göreviniz veya konumunuz var mı?"

"Saymanım."

"Siz ve eşiniz düzenli olarak kiliseye gidiyor musunuz?"

"Her pazar."

"Kendinizi yeniden doğmuş bir Hıristiyan olarak mı görüyorsunuz?"

"İsa'yı kişisel kurtarıcım olarak görüp görmediğimi soruyorsanız yanıt evet."

"Dikkatinizi bu davanın davacısı Max Baxter'e vermenizi istiyorum." Wade dönüp beni gösterdi. "Onunla ilişkinizi nasıl tanımlarsınız?"

Reid bir dakika düşündü. "Kutsal. Küçük kardeşimin yeniden hayatıma girmesi ve kendisi açısından doğru olan bir yolda ilerlemesi son derece muhteşem bir şey."

İlk anımda yaklaşık üç yaşındaydım ve Reid'in gizli kulübünü kıskanıyordum. Kulüp denen şey, ağaç evinde okul arkadaşlarıyla kaçabileceği özel bir gizlenme yeriydi. Oraya tırmanamayacak kadar küçüktüm veya annem, babam ve peşinde sinir bozucu bir kardeş istemeyen Reid tarafından bana devamlı olarak öyle olduğum söyleniyordu. Ağaç evin içinin neye benzediği konusunda rüyalar görüyordum. Gözümde hayali duvarlar, şeker stokları ve *MAD* dergileri canlandırıyordum. Bir gün başımın belaya gireceğini bile bile Reid okuldayken ağaç eve tırmandım. Yalnızca kaba ahşaptan yapılmış olduğunu, Reid ve arkadaşlarının mum boyayla bazı yerlerini boyadığını şaşkınlıkla gördüm. Yerde bir gazete ve mantar tabancasının birkaç patlamış mantarı vardı.

Yine de orasının gördüğüm en büyüleyici yer olduğunu düşünmüştüm. Ama yasak bölge olan her şey hakkında herkes hemen hemen aynı şeyi düşünmez mi? Annemin defalarca seslendiğini duymama rağmen saklandım. Reid okuldan eve gelince her zamanki gibi eve girmeden ağaç eve çıkan merdivene tırmandı.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sorarken aynı anda annemin sesi duyuldu, bir dakika sonra da başı küçük kapaktan içeriye uzandı.

"Max buraya nasıl çıktı?" diye haykırdı. "Bu ağaca tırmanabilecek kadar büyümedi!"

"Ben yardım ettim," dedi Reid.

Benim için neden yalan söylediğini bilmiyordum. Oraya çıktığım için bana neden kızmadığını anlamıyordum.

Annem o yalanı yuttu ama daha sonra gelip inmeme yardım edeceğini, çünkü en son istediği şeyin hastanenin acil servisine gitmek olduğunu söyledi.

Sonra Reid bana baktı ve şöyle dedi: "Kulübün parçası olmak istiyorsan oyunu kuralına göre oynaman gerekiyor ve kuralları da ben belirliyorum."

Galiba bütün hayatım boyunca ağabeyimin dâhil olduğu herhangi bir topluluğun parçası olmak istedim.

Dikkatimi tekrar topladığımda, Wade'nin hâlâ Reid'i sorguladığını gördüm. "Zoe Baxter'i ne kadar zamandır tanıyorsunuz?"

"Liddy'le evlenirken düğünümüzde şarkı söyledi. İlk defa o zaman tanıştık ve sonra kardeşimle çıkmaya başladı."

"İkiniz anlaşabiliyor muydunuz?"

Reid gülümsedi. "Farklı hayat felsefelerine sahiptik diyelim."

"Kardeşinizle evliyken Zoe'yi sık görüyor muydunuz?"

"Yılda en fazla birkaç kez."

"Kısırlık sorunlarından haberiniz var mıydı?"

"Evet. Hatta bir noktada kardeşim benden bile yardım istedi."

Nabzımın hızlandığını hissettim. Wade'nin Reid'le yaptığı görüşmelere, soruları cevaplarken ne söyleyeceğini öğrettiği toplantılara katılmamıştım.

"Bir gün öğle yemeği için buluştuk," diye açıkladı Reid. "Zoe ile birkaç kez tüp bebek denemesinde bulunduklarını biliyordum ve Max bana bu denemelerin çift olarak duygusal bedele mal olmakla kalmayıp büyük bir mali külfet de yarattığını anlattı." Başını kaldırıp bana baktı. "Max, Zoe'ye beşinci tüp bebek turunun parasını ödemek için bir yol bulacağını söylemişti ama bunu nasıl yapacağını bilemiyordu. Evini bir kez daha ipotek edemezdi. İş aletlerinin bir kısmını zaten satmıştı. Kliniğe vermek üzere on bin dolara ihtiyacı vardı ve nereye gideceğini bilmiyordu."

Zoe'ye bakmıyordum ama onun kızgın bakışlarının sıcaklığını yanağımda hissedebiliyorum. O yemekten hiç bahsetmemiştim ona. Bebeğe sahip olması için bir yol bulacağımdan başka şey söylememiştim.

"Ne yaptınız, Bay Baxter?

"Her kardeşin yapacağını," dedi Reid. "Ona bir çek yazdım."

Angela Moretti ara verilmesini istedi. Galiba Zoe'nin bana pençelerini göstere göstere saldırmak üzere olduğunu bildiği için bu talepte bulundu.

Ona yalan söylemeye veya klinikte yaptığımız son deneme için Reid'in para verdiği gerçeğini gizlemeye çalışmamıştım. Ancak borca batmıştık; kredi kartına on bin dolar daha yükleyemezdim. Başka bir yol da bulamamıştım. Ona paramızın bittiğini söylemeye dilim varmıyordu. Bunu yapsam onun gözünde başarısız bir insan olmaz mıydım?

Sadece onu mutlu etmek istemiştim. O bebeğe sahip olabilirsek ne kadar borcumuz olduğunu düşünmeyecekti.

Reid de benden parayı geri istememişti. Galiba bunun borç değil bir tür bağış olduğunu ikimiz de biliyorduk. Çekin altına adını karalarken bana, "Durum tersine olsa sen de bana yardım etmek için elinden geleni yapardın, Max," demişti.

Zoe mahkeme salonuna döndüğü zaman benimle göz teması bile kurmadı. O yargıcın sağında bir noktaya dik dik bakarken avukatı Reid'i çapraz sorguya almak üzere ayağa kalktı.

"Demek bir bebek satın alıyorsunuz," diye başladı Angela Moretti.

"Hayır. O para bağıştı."

"Ama kardeşinize on bin dolar verdiniz ve bu para şu anda velayetini almaya çalıştığımız embriyoların üretilmesinde kullanıldı, doğru mu?"

"Evet."

"Ve bu embriyoları satın aldığınız için onlar üzerinde hakkınız olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Onların düzgün şekilde yetiştirildiklerinden emin olma konusunda ahlaki bir sorumluluğum var."

"Ben bunu sormadım. Embriyoları satın aldığınız için onları alma hakkınız olduğuna inanıyorsunuz. Öyle mi, Bay Baxter?"

Reid'le Liddy'nin bu bebeklere sahip olmasını konuştuğumuz süre boyunca Reid, bana yazdığı çeki bir kez bile gündeme getirmedi; bana yaptığı iyilik nedeniyle şimdi ona borçlu olduğumu hissettirecek hiçbir şey söylemedi.

Reid başını önüne eğdi ve sözleri dikkatle seçti. "Ben olmasaydım o çocuklar hiç olmayacaktı."

Yargıç bir gün için yeterince bilgi edindiğine karar verince Wade beni durduramadan ayağa fırlayıp mahkeme salonundan koşarak çıktım. Benim tarafımda olduklarını söyleyen bir grup Westboroluyu iterek geçmek zorunda kaldım.

Bu dava ne zaman savaşa dönüştü?

Ben binadan çıkar çıkmaz bir muhabir güruhu ileri hamle yaptı. Arkamda Wade'nin sesini duyunca o kadar rahatladım ki dizlerimin bağı çözüldü.

"Müvekkilim yorum yapmayacak," diyerek elini omzuma koydu ve beni otopark yoluna yönlendirdi. "Bunu sakin bir daha yapma," diye tısladı kulağıma. "Ben söyleyene kadar hiçbir yere gidemezsin. Bunu mahvetmene izin vermeyeceğim, Max."

Durdum ve diklenerek parmağımı pahalı gömleğine bastırdım. "Sen benim için çalışıyorsun."

Aslında bu da yüzde yüz doğru değildi, çünkü adamın ücretini Reid ödüyordu.

İçimden bir şeyi, herhangi bir şeyi yumruklamak geçti. Wade'nin yüzü çok cazipti ama vurmak yerine elimi açıp onu göğsünden itekledim ve sendelemesine neden oldum. Arkama bakmadan kamyonetime gittim.

Oraya ulaşmadan nereye gideceğimi biliyordum. Newport'ta, Ruggles Bulvarı yakınında kayalıklı bir yer var ve dalgaların yoğun olduğu günlerde hayatımda gördüğüm en muhteşem deniz manzarasına sahip.

Ayrıca pestilinizin tamamen çıkabileceği bir yer.

Sörf tahtam kamyonetimin arkasındaydı. Oraya varınca iç çamaşırıma kadar soyunup hep arkada bulundurduğum dalgıç kıyafetimi giydim, sonra kayalıklarda savrulmamaya dikkat ederek yürüdüm ve suya girdim.

Suda başka sörfçü yoktu. Yalnızca ben ve hayatımda gördüğüm en güzel dalgalar.

Karadaki sorunlarımın neden okyanusta farklı göründüğünü bilmiyordum. Belki etrafımdaki şeyden çok daha küçük olduğum içindi. Belki de batsam bile ayağımı çırparak dışarıya çıkabileceğimi ve baştan başlayabileceğimi bildiğim içindi.

Eğer sörf yapmadıysanız bu sporun çekim gücünü anlayamazsınız. Vaiz Clive ne söylerse söylesin veya ne yaparsa yapsın, Tanrı'ya kendimi en yakın hissettiğim yer orasıydı. Mutlak dinginlikle çılgınca neşenin en tuhaf kombinasyonunu oluşturuyordu. Orada bir dalganın çıkışını görünceye kadar bekliyorsunuz, kollarınızı şişirip ayaklarınızı çılgınca çırpıyorsunuz ve sonunda köpük sihirli bir şekilde altınızda bir kanada dönüşüyor ve sonra yerini dalgaya bırakıyor. Uçmaya başlıyorsunuz. Uçuyorsunuz ve tam kalbinizin patlayarak vücudunuzdan dışarı çıkacağını düşünürken bitiyor.

Sörf tahtamın altında bir kabarıklık oluştu ve başımı çevirince arkamda bir tünel belirdiğini gördüm. Ayağa kalktım ve omuz tarafımdan içine girdim. Tahtayı sürerken dalga etrafımda kapandı, sonra düştüm. Suyun altına devrilince hangi tarafın yukarısı olduğunu kestiremedim. Yüzeye çıktım. Ciğerlerim alev alev yanıyordu, saçlarım keçe gibi olup başıma yapışmıştı ve kulaklarım zonkluyordu.

Bu işte iyiyim.

Gün battıktan sonra da kaldım orada. Bir battaniyeye sarıldım ve kayalıkların kenarına oturup ayın dalgaların üzerinde tur atmasını izlemeye koyuldum. Başım zonkluyordu ve kötü düştüğüm için omzum ağrıyordu. Beş litre kadar falan da su yutmuştum. Çok susamıştım. Bir bira için neler vermezdim! Kamyonetime binersem doğruca bir bara gidip o birayı içeceğimi biliyordum.

Bu nedenle birçok yerin kapanış saatini geçirinceye kadar bekledim ve sonra eve doğru yola çıktım.

Reid'in evinde ışıklar kapalıydı. Bu mantıklıydı, çünkü ben garaj kapısına yaklaşırken saat sabahın üçüydü. Kilide anahtarımı sokup çevirdim ve içeriye girerken kimseyi uyandırmamak için ayakkabılarımı verandada bıraktım.

Bir bardak su almak için usulca mutfağa girince onun masanın başında hayalet gibi oturduğunu gördüm. Liddy benimle yüzleşmek için ayağa kalktı ve beyaz geceliği ayak bileklerinde deniz köpüğü gibi dalgalandı.

"Tanrı'ya şükür," dedi. "Nerelerdeydin?"

"Sörf yapmaya gittim. Kafamı toplamam gerekiyordu."

"Seni aramaya çalıştım. Çok merak ettim."

Cep telefonumda mesajlarını görmüş ve dinlemeden silmiştim. Nedenini bilmiyordum ama silmek zorundaydım.

"İçki içmedim. Onu sormaya çalışıyorsan..."

"Hayır. Ben sadece... Hastaneyi aramak istedim ama Reid senin büyük bir çocuk olduğunu ve kendine bakabileceğini söyledi."

Telefon rehberinin masanın üstünde açık olduğunu görünce suçluluk hissettim. "Seni uykusuz bırakmak istememiştim. Yarın önemli bir gün."

"Zaten uyuyamadım. Reid ilaç aldı ve horul horul uyuyor."

Liddy yere oturup sırtını duvara dayadı. Yanını işaret edince ben de oturdum. Bir an öylece kalıp evin etrafımızda sakinleşmesini dinledik.

"*Zaman Makinesi* filmini hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Elbette." Birkaç yıl önce gördüğümüz, zamanda yolculuk yaparken uzayda kaybolan ve sekiz yüz bin yıl ileride sıkışıp kalan biri hakkındaki filmden söz ediyordu.

"Değiştiremeyeceğini bilsen bile geleceği görebilmek ister miydin?"

Düşündüm. "Bilmiyorum. Acı verebilir." Liddy başını omzuma koyunca nefesimi tuttum.

"Küçük bir kızken her bölümün sonunda farklı bir yol seçebildiğin ve seçtiğin şeye bağlı olarak sonucun değiştiği kitapları okurdum."

Kullandığı sabunun ve şampuanın kokusunu alabiliyordum. O şeyi bazen banyosundan çalıp kullanıyordum.

"Kitabın sonuna atlayıp bütün sonları okurdum ve en beğendiğimi seçerdim. Sonra da geri geri giderek bulmaya çalışırdım." Hafif bir kahkaha attı. "Hiç işe yaramazdı. Olayların istediğim şekilde gelişmesini hiçbir zaman sağlayamazdım."

Liddy karı ilk kez gördüğünde elini uzatıp kar tanelerini yakalamaya çalışmıştı. "Desenine bak!" demiş ve görebilmem için bana uzatmıştı ama taneler çoktan kaybolmuştu.

"Reid bana mahkemede söylediklerini anlattı."

Yere baktım. Ne demem gerektiğini bilmiyordum.

"Reid'in bazen şey olabildiğini... Büyüklük tasladığını biliyorum. Bütün dünyaya sahipmiş gibi davranır bazen. Belki sen hariç herkesten iyi biliyorum bunu. Bunu neden yaptığını merak ettiğini de biliyorum, Max." Liddy dizlerinin üstüne doğruldu ve bana doğru eğildi. Saçları öne düşerken elini yanağıma koydu. Yavaşça beni öptü. "Bunu benim için yapıyorsun," diye fısıldadı.

O berbat ve şahane rüyadan uyanmayı bekliyordum; başımda bir doktor bulacağımdan ve son düşmenin beyin sarsıntısına neden olduğunu söyleyeceğinden emindim. Elini yüzümden çekmesine fırsat vermeden bileğini yakaladım. Teni sıcak ve kaygandı.

Onun öpüşüne karşılık verdim. Tanrım, evet! Onun öpücüğüne karşılık verdim. Yüzünü ellerimin arasına aldım ve söylememe hiçbir zaman izin verilmeyen her şeyi içine akıtmaya çalıştım. Kendini çekmesini, beni tokatlamasını bekliyordum ama o alternatif evrende ikimize yer vardı. Geceliğinin eteğini yakalayıp biraz kaldırdım, böylece bacaklarını benimkilere dolayabildi. Gömleğimi çıkartıp atarak omzumdaki tuzu yalamasını sağladım. Onu yere yatırdım. Onu sevdim.

Ve...

Ve sonra gerçekle yüz yüze kalınca, kalçamın altındaki seramiğin sertliğini ve bedeninin ağırlığını hissedince tam bir panik yaşamaya başladım.

Hayatım boyunca ağabeyim gibi olmayı hayal etmiştim ve artık öyleydim. Tıpkı Reid gibi ben de bana ait olmayan bir şeyi istiyordum.

Mutfağın zemininde uyandığım zaman tek başımaydım ve üstümde sadece boxerim vardı. Reid tepemde dikiliyordu.

"Bakın kimler gelmiş!" dedi. Kusursuz giyinmişti ve elinde bir fincan kahve vardı. "Hemen duşa girsen iyi olur, yoksa mahkemeye geç kalacaksın."

"Liddy nerede?"

"Hasta. Ateşi var. Evde kalmak istedi ama ona bir sonraki tanık olduğunu söyledim."

Giysilerimi toplayıp koşarak yukarıya çıktım. Hazırlanmam gere-

kiyordu ama bunun yerine Liddy ile Reid'in yatak odasının kapısını çaldım. "Liddy?" diye fısıldadım. "İyi misin?"

Kapı hafifçe aralandı. Liddy'nin üstünde bornoz vardı. O giysi parçasının altındaki her şeyi zaten görmemişim gibi yakasını sıkıca kapattı. Yanakları kızarmıştı. "Seninle konuşamam," dedi.

Kapatmasını engellemek için ayağımı kapıyla kasanın arasına soktum. "Böyle olması gerekmiyor. Dün gece sen..."

"Dün gece ben günah işledim," diye sözümü kesti Liddy, gözleri dolarak. "Dün gece evliydim. Hâlâ evliyim, Max. Ve bebek istiyorum."

"Bir yolunu bulabiliriz. Mahkemeye anlatabiliriz..."

"Ne anlatacağız? Bebeğin kocasını aldatan bir kadına verilmesi gerektiğini mi? Kocasının kardeşine âşık olan bir kadının... Herkesin bildiği geleneksel aile tanımı bu değil, Max."

Son cümleyi duymamıştım. "Beni seviyor musun?"

Başını eğdi. "Âşık olduğum adam hayattaki en önemli şeyi, çocuğunu korumam için bana vermeye razıydı. Âşık olduğum adam da benim gibi Tanrı'yı seviyor. Ve âşık olduğum adam, ağabeyine acı vermeyi asla aklından bile geçirmezdi. Dün gece yaşanmadı, Max. Çünkü yaşandıysa sen artık o adam değilsin."

Liddy kapıyı kapattı ve ben orada öylece kalakaldım.

Koridorda Reid'in ayak sesleri yankılandı. Beni yatak odasının kapısında görünce kaşlarını çatarak saatine baktı. "Hâlâ hazır değil misin?"

Yutkundum. "Hayır," dedim. "Henüz hazır değilim."

Liddy tanık kürsüsünde titremesine engel olamıyor. Ellerini bacaklarının altına sıkıştırıyordu ama ben o zaman bile bütün vücudunun sarsıldığını hissedebiliyordum.

"Hep anne olmaktan bahsederdim," dedi. "Lisede kız arkadaşlarımla birlikte sahip olacağımız bebeklere isim bulurduk. Evlenmeden önce her şeyi planlamıştım."

Evlenme kelimesini söylerken sesi kısılıyordu.

"Mükemmel bir hayatım var. Şahane bir eve sahibiz ve Reid port-

föy yöneticisi olarak iyi para kazanıyor. İncil'e göre evliliğin amacı çocuk sahibi olmak."

"Siz ve kocanız çocuk sahibi olmaya çalıştınız mı?" diye sordu Wade.

"Evet. Yıllarca." Kucağına baktı. "Tam Kar Taneleri Evlat Edinme Merkezi'ni denemeye karar vermiştik ki Max... Max bize başka bir öneri getirdi."

"Kayınbiraderinizle güçlü bir ilişkiniz var mı?"

Liddy'nin yüzü bembeyaz oldu. "Evet."

"Doğmamış çocuklarını size ve kocanıza vermek istediğini söylediği zaman nasıl bir tepki gösterdiniz?"

"Dualarımın kabul olduğunu düşündüm."

"Çocuklarını neden kendisinin yetiştirmek istemediğini sordunuz mu? Belki ileri bir tarihte yapabilirdi bunu."

"Reid sordu. Max bize bu konuda başarılı olabileceğini sanmadığını söyledi. Çok fazla hata yapmıştı. Çocuklarının birbirlerini... Birbirini seven bir anne ve babayla büyümesini istiyordu."

"Çocuklarla hiç etkileşiminiz oldu mu?"

Tanık sandalyesine oturduğundan beri Liddy'nin gözleri ilk kez parladı. "Kilisemizdeki pazar okulu programını yönetiyorum. Ayrıca yaz aylarında genç vaizler kampını düzenliyorum. Çocukları çok severim."

"Mahkeme bu doğmamış çocukları size vermeyi uygun görse onları nasıl yetiştirirdiniz?"

"İyi birer Hıristiyan olmalarını sağlardım," dedi Liddy. "Doğru olanı yapmalarını öğretirdim." Bunu söyler söylemez, yüzünü buruşturdu. "Özür dilerim..."

Zoe oturuşunu değiştirdi. O gün simsiyah giyinmişti. Liddy'e sahte İsa'ymış gibi baktı.

Wade ceketinin cebinden kırmızı ipekli bir mendil çıkarttı ve gözlerini silmesi için Liddy'e uzattı. "Tanık sizindir," diyerek Zoe'nin avukatına döndü.

Angela Moretti ayağa kalktı ve ceketini düzeltti. "Bu embriyolara biyolojik annelerinin veremeyeceği ne verebilirsiniz?"

"Fırsatlar," dedi Liddy. "İstikrarlı ve dinine bağlı bir Hıristiyan yuvası."

"Yani çocuk yetiştirmek için gerekli olan tek şeyin para olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Tabii ki, hayır. Sevgi dolu bir evde yaşayacaklar."

"Zoe ve Vanessa'yla en son ne zaman birkaç saat vakit geçirdiniz?"

"Ben... Ben birlikte olmadım onlarla..."

"Yani onların evinin ne tür bir sevgiyle dolu olduğunu bilmiyorsunuz, öyle mi?"

"Yaşam tarzlarının ahlaka aykırı olduğunu biliyorum."

"Yani Zoe'nin sizce uygun bir anne olmamasının nedeni cinsel eğilimleri mi?"

Liddy tereddüt etti. "Öyle söylemedim. Sadece Reid'le benim... Bizim çocuklar için daha uygun bir seçenek olduğumuzu düşünüyorum."

"Ne tür bir doğum kontrol yöntemi kullanıyorsunuz?" diye sordu Angela.

Liddy kızardı. "Kullanmıyorum."

Ansızın önceki geceyi, altımda yatarken başını döndürmesini, boynunun ortaya çıkışını, sırtının kavislenmesini hatırladım.

"Kocanızla ne sıklıkta cinsel ilişkiye giriyorsunuz?"

"İtiraz ediyorum!"

"İzin veriyorum," dedi yargıç. Ahlaksız ihtiyar!

"Soruya cevap verin, Bayan Baxter."

"Perşembe günleri," dedi Liddy.

Perşembe günleri mi? Haftada bir mi? Kurulmuş saat gibi mi? Liddy benim karım olsa onunla her sabah duş yapardım. Yemek masasında yanımdan geçerken onu yakalar ve kucağıma oturturdum...

"Hamile kalabilmek için cinsel birleşme zamanını ayarlıyor musunuz?"

"Evet."

"Hiç hamile kaldınız mı?"

"Evet. Birçok kere. Ama düşük yaptım."

"Bir bebeği dokuz ay boyunca taşıyıp taşıyamayacağınızı biliyor musunuz?"

"Bilen var mı?" diye sordu Liddy.

Aferin sana.

"Bu embriyoları alsanız ve size nakledilse bile canlı doğum yapamayabileceğinizi biliyorsunuz, değil mi?"

"Veya üçüz doğurabilirim."

"İncil'e göre evliliğin amacının çocuk sahibi olmak olduğunu söylediniz."

"Evet."

"Bu durumda Tanrı çocuk sahibi olmanızı isteseydi zaten çocuğunuz olurdu şimdiye kadar."

"Ben... Bizimle ilgili başka planları olduğunu düşünüyorum."

Avukat başını salladı. "Tabii. Tanrı biyolojik anneyi bebeğini taşıma hakkından mahrum bırakarak yedek anne olmanızı istiyor."

"İtiraz ediyorum!" diye ayağa fırladı Wade.

"Şu şekilde ifade edeyim," dedi Angela. "Dünyada en çok istediğiniz şeyin çocuk sahibi olmak ve yetiştirmek olduğunu kabul ediyor musunuz?"

Liddy'nin dikkatle Angela Moretti'ye yöneltilmiş olan gözleri bana kaydı. Kendimi ağzım cam kırığıyla doluymuş gibi hissediyorum.

"Evet," dedi.

"Biyolojik çocuk sahibi olamamanın çok üzücü, korkunç bir şey olduğunu kabul ediyor musunuz?"

"Evet."

"Ama embriyolarını alırsanız Zoe Baxter'e layık göreceğiniz kader bu değil mi?"

Liddy yaşla dolu gözlerle Zoe'ye baktı ve "Onları kendi çocuklarım gibi yetiştireceğim," diye fısıldadı.

Bu sözler Zoe'nin yerinden kalkmasına neden oldu. "Onlar senin değil, *benim*!" diye bağırdı.

Yargıç tokmağını masaya vurdu. "Müvekkilinizi kontrol altına alın, Bayan Moretti!"

"Onu rahat bırakın!" diye bağırdım ayağa fırlayarak. "Üzgün olduğunu görmüyor musunuz?"

Dünya olduğu yerde durdu. Zoe dudaklarında belli belirsiz bir gülümsemeyle bana döndü; sözlerimle onu kastettiğimi sanmıştı. Ve sonra gerçeği anladı.

Bir insanla yaklaşık on yıl evli olup ilişkinin Mors alfabesini okumamanıza olanak yok: Bir yemekli partide buluşan gözler, bahane uydurup eve gitme zamanının geldiği mesajını gönderen bakışlar, yorganın altından eline uzandığınız zamanki sessiz özür, *seni seviyorum* gülümsemesi.

Biliyor. Bana bakış şeklinden ne yaptığımı anladığını görebiliyorum. Beni ve muhtemelen embriyolarını nefret ettiği kadına kaybettiğini anladığını hissedebiliyorum.

Zamanın donması geçti ve Zoe tanık kürsüsüne hamle yaptı. Bir mübaşir onu yakalayıp zorla dizlerinin üstüne çöktürdü. Birisi çığlık attı.

"Bu mahkemede derhal düzen istiyorum!" diye gürledi Yargıç O'Neill.

Liddy perişan haldeydi ve artık hıçkırarak ağlıyordu.

Wade kolumu yakaladı ve "Her şeyi mahvetmeden çeneni kapat," dedi.

"Sakinleşmen gerekiyor, Zoe..." dedi Angela Moretti, mübaşiri müvekkilinin üstünden itmeye çalışarak.

Yargıç, "Mahkemeye ara verildi!" diye bağırdı ve öfkeyle kürsüden ayrıldı.

Wade, Angela'nın Zoe'yi sürükleyerek salondan çıkarmasını, salonda bulunan insanların gördükleri hakkında dedikodu yapmak için koridora çıkmasını bekledi ve bana döndü. "Bu da neyin nesiydi şimdi?"

Ona ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Kendim bile anlamakta zorlanıyordum. "Oldu işte," diyebildim sadece.

"Eğer bu davayı kazanmak istiyorsan bir daha olmamasını sağla. Eski karın delinin teki gibi davranmak niyetindeyse bu bizim için muh-

teşem bir şey olur. Yargıcın bunu görüp onun iyi bir ebeveyn olacağını düşünebileceğini sanıyor musun? Bir daha yaparsa ki umarım yapar, sen ellerini kavuşturarak oturacaksın ve sakinliğin resmini oluşturacaksın. Ayağa kalkıp onu savunmayacaksın!"

Yüzüme yayılan rahatlama ifadesini görmemesi için başımı önüme eğdim.

Wade'nin Genevieve Newkirk'i nereden bulduğu konusunda hiçbir fikrim yok. Lisanslı bir klinik psikologu olarak doktorasını California Üniversitesi, Los Angeles'te tamamlamış ve evlilik, cinsellik, ebeveynlikle ilgili en önemli konular üzerine devamlı bir şeyler yayınlamış. Yerel ve ulusal radyo ve televizyon kanallarına çıkmış, internet ve yazılı basına röportajlar vermiş. Yetmiş beşin üzerinde hukuki davada danışmanlık ve bunların kırkından fazlasında tanıklık yapmış.

Wade onun uzman tanık olarak dinlenmesini kabul ettirdikten sonra, "Çalışmalarınızda homoseksüelliğin genetik bir miras olup olmadığını araştırma fırsatı buldunuz mu, Dr. Newkirk?" diye başladı.

"Buldum. Açıkçası bu konuda çok fazla çalışma yapılmamış, o nedenle de mevcut araştırmaları incelemek çok kolay."

"Bailey-Pillard araştırmalarını biliyor musunuz?"

"Evet." Dr. Newkirk salona döndü. "1991 ve 1993 yıllarında J. M. Bailey ile R. C. Pillard, ikizlerde homoseksüelliği incelemeğe başladı. Erkek tek yumurta ikizlerinin yüzde elli ikisinin, çift yumurta ikizlerinin de yüzde yirmi ikisinin homoseksüel olduğunu ve homoseksüel erkekler tarafından evlat edinilen erkek kardeşlerin yüzde on birinin aynı şekilde homoseksüelliğe yöneldiğini buldular. Kadınlar arasındaysa tek yumurta ikizlerinin yüzde kırk sekizinin, çift yumurta ikizlerinin yüzde on altısının da lezbiyen olduğunu ve lezbiyenler tarafından evlat edinilen kız kardeşlerin yüzde altısının lezbiyenliğe yöneldiğini gördüler."

"Bu ne anlama geliyor?"

"Şey... Bu biraz karışık. Bazıları söz konusu verilerin eşcinselliğin biyolojik bileşeni olduğunu savunabilir. Ancak birlikte yetiştirilen ikizler, aynı şekillendirme faktörlerinin etkisi altındadır. Geçerli bir araştırma yapabilmek için ayrı yetiştirilen ikizlerin incelenmesi gerekir ve ayrı yetiştirilen tek yumurta ikizleri arasında yüzde sıfır korelasyon bulunmak-

tadır. Başka deyişle, ikizlerden birinin homoseksüel olması diğerinin de homoseksüel olduğu anlamına gelmez. Ayrıca eğer cinsel eğilim genetikse, erkeklerde tek yumurta ikizlerinin yüzde kırk sekizinin ve kızlarda tek yumurta ikizlerinin yüzde elli ikisinin eşcinsel olmamasını nasıl açıklayabilirsiniz?"

"Bir dakika," dedi Wade. "Şimdi bana büyüdüğü zaman biri homoseksüel olurken diğeri olmayan tek yumurta ikizleri, yani aynı genetik malzemeden doğan ikizler olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Neredeyse yarısı," dedi Newkirk. "Bu durum, homoseksüelliğin genetik bir özellik olmadığını gösteriyor. Genetik bir *eğilim* olabilir ama ikisi kesinlikle aynı şey değildir. Birçok insan depresyona veya madde bağımlılığına eğilimle doğabilir, ancak bunları yüzeye çıkaran tavırlarla karşılaşmayabilir. Ya da başka deyişle, bir çocuğun yetiştirildiği ortamın büyüdüklerinde homoseksüel olup olmamaları üzerinde çok büyük etkisi vardır."

"Teşekkür ederim, Doktor. Simon LeVay'ın araştırması hakkında ne söyleyeceksiniz?"

"Dr. LeVay, Salk Enstitüsü'nde çalışan bir sinirbilimciydi ve kırk bir insanın beynini inceleyerek homoseksüelliğe fizyolojik temel bulmaya çalıştı. Bu kırk bir kişinin on dokuzu homoseksüel erkek, on altısı heteroseksüel erkek, altısı da heteroseksüel kadındı. Hipotalamus'taki küçük bir sinir hücresi grubunun, cinsel davranışları kontrol eden bir grubun homoseksüel erkeklerde heteroseksüellerdekinden küçük olduğunu gördü. Ayrıca yaklaşık olarak heteroseksüel kadınların hipotalamuslarıyla aynı boyutta olduğunu belirledi ki heteroseksüel kadınların hipotalamusunun heteroseksüel erkeklerinkinin yarısı boyutunda olduğu daha önce belirlenmişti."

"Bu durum homoseksüellik için biyolojik temel oluşturuyor mu?"

"Hayır. Birincisi, hipotalami bölgesi epey farklılık göstermektedir. Bazı homoseksüel erkeklerde heteroseksüel erkeklerdekiyle aynı büyüklükteydi; bazı heteroseksüellerdeyse bu bölge bir homoseksüelinki kadar küçüktü. Ayrıca kontrol grubu oldukça küçüktü ve bu araştırma bir daha tekrarlanmadı. Cinsel eğilimi beyin yapısının oluşturup oluşturmadığını veya beyin yapısı yüzünden değişip değişmediğini düşünmemiz gerekmektedir. Örneğin Ulusal Sağlık Enstitüsü tarafından yapılan bir araştırma, kör olduktan sonra Braille okuyan insanlarda okuma parmağını denetleyen beyin bölgesinin fiilen genişlediğini göstermiştir."

"Ya Dean Hamer'in 1993 yılında yaptığı araştırma?" dedi Wade. "O eşcinsellik geni bulmadı mı?"

"Tam olarak değil," diye cevap verdi Dr. Newkirk. "Eşcinsel erkek kardeşlerin bir X kromozomu, Xq28 parçasını eşcinsel olmayan kardeşlerden daha sık paylaştığını buldu. Fakat bu araştırma da tekrarlanmadı."

"Yani bu tanınmış bilim insanlarının hiçbiri bir insanın eşcinsel doğduğunu kesin olarak kanıtlayamadı, öyle mi?"

"Hayır," dedi psikolog. "Bu kesinlikle ten rengi gibi değil. Derinizin rengini değiştirmek için hiçbir şey yapamazsınız. Fakat cinsel eğilim tamamen doğayla ilgili değildir. Epey miktarda yetiştirme unsuru da bulunuyor."

"Bu bana, 'Sevginin Ötesinde: Eşcinsel Evlilik Neden Çocuklara Zarar Veriyor' başlığını taşıyan son makalenizi hatırlatıyor. Makaleyi yazmanıza neyin yol açtığını söyleyebilir misiniz?"

"Bir çocuğun iki heteroseksüel ebeveyn tarafından yetiştirilmesinin çocuğun çıkarı açısından en uygun çözüm olduğu yolunda çok sayıda kanıt bulunmaktadır. Lezbiyen çiftler aslında mükemmel anneler olabilir ama hiçbir şekilde baba olamaz."

"Bunu biraz açar mısınız?"

Dr. Newkirk başını salladı. "Bir çocuğun hem annesi hem de babası tarafından sevilmesi çok önemlidir ve bunun dört ana nedeni vardır. Birincisi, her cinsten ebeveynin çocuğa bağlılığı -aynı derecede önemli olsa da- anlamlı bir şekilde eşsizdir ve kendine özgüdür. Bir annenin koşulsuz sevgisi ve babanın koşullu sevgisi birbirini tamamlar ve çocuğun büyüme şeklini etkiler. Çocuğun gelişim yıllarında iki cinsle de ilişki içinde olması, onun ilerleyen yaşlarda dünyayla daha kolay etkileşim kurmasını sağlar."

"İkincisi, psikolojik büyümenin farklı aşamalarının olduğu çocuk gelişiminde kabul edilmiş bir husustur. Örneğin kız ya da erkek, bütün bebekler önceleri annenin bakımına daha iyi tepki verse de belirli bir noktada erkek çocuğunun -erkek kimliğini bilemek amacıyla- annesinden kopması ve onun yerine saldırganlığını yönlendirmek ve duygularını kontrol edebilmek için babasıyla özdeşleşmesi gerekmektedir. Baba ilişkisi, yetişmekte olan genç bayan için de önemlidir; kadınlığının geçerlilik kazanması açısından güvenli bir yerdir. Hayatında baba

figürü olmadığında cinsel açıdan uygunsuz bir şekilde, daha maceracı bir tavırla erkeklerin dikkatini çekme açlığını giderme arayışına girme olasılığı daha yüksek olacaktır."

"Ya üçüncü neden?" diye kışkırttı Wade.

"Eşcinsel ilişkilerin çocuklarda cinsel karışıklık ve gelişigüzellik yarattığı belgelenmiştir. Aldığı mesaj şu şekildedir: Bütün seçenekler aynı düzeyde arzulanabilir, kimle evlendiğin önemli değildir. Bu nedenle eşcinsel ilişki içindeki evlerde yetişen gençler hem cinsel açıdan aktif olma, hem de cinsel ayırım yapmama eğilimi göstermektedir."

"Yani, kendileri de homoseksüel ilişkiler kurabilir mi demek istiyorsunuz?"

"Kesinlikle. Örneğin antik Yunan dünyasını düşünün. Homoseksüellik her tarafta kol geziyordu ama bunun nedeni eşcinsellik geni değil, toplum hoşgörüsüydü. Bu tür tavırların hoş görülmesi, sadece bu davranışların yaygınlaşmasına yol açar."

"Peki, eşcinsel evliliğin çocuklar için zararlı olmasının son nedeni nedir?"

"Çünkü toplumsal olarak daha da kabul edilmeyen ilişkilere zemin hazırlamaktadır. .Örneği çok aşklılık. Tek bir babası ama çok sayıda annesi olan bir çocuğun yaşayabileceği duygusal karmaşayı düşünebiliyor musunuz? O çocuk kiminle bağ kuracak? Buradan yola çıkacak olursak, o evlilikler dağıldığı ve sonra başkalarıyla evlenildiği zaman neler olacağını düşünün. Muhtemelen iki babalı ve altı anneli çocuklar olabilecek..." Doktor başını iki yana salladı. "Bu bir aile değil, Bay Preston. Bir komün."

"Size şunu sorayım, Dr. Newkirk: İtirazınız homoseksüel bir çiftin bir çocuğa sevgi veremeyeceğinden mi kaynaklanıyor?"

"Kesinlikle hayır. Tabii ki homoseksüel çiftler de heteroseksüel çiftler kadar sevgi dolu bir ortam yaratabilir. Ancak çocukların sevgiden fazlasına ihtiyaçları vardır. Yol gösterme, öğrenme ve psikolojik gelişme için erkek ve kadın ebeveynin birbirlerini tamamlayan deneyimlerine gereksinim duyarlar."

"Buna olumsuz yaklaşanlar size kanıtlarınızın ne olduğunu soracaktır."

Dr. Newkirk gülümsedi. "Kabaca beş bin yıllık ebeveynlik gözle-

mi, Bay Preston. Çocukları yeni model bir toplumsal deneyimin içine sokmak gelecek nesil için kesinlikle korkunç olabilir." Zoe'ye baktı. "Bir aile kurmak isteyen homoseksüellere karşı şefkatten başka şey hissetmiyorum. Fakat onlara duyduğum şefkatin masum çocukların ihtiyaçlarını göz ardı etmesine izin veremem."

"Bütün bu araştırmalarınız sonucunda söz konusu doğmamış çocuklar için hangi evin daha uygun olacağı konusunda bir uzmanlık görüşünüz var mı, Dr. Newkirk?"

"Evet, var. Bu çocukların Reid ve Liddy Baxter'in evinde çok daha iyi durumda olacağına kesinlikle inanıyorum."

"Teşekkürler, doktor." Wade, Angela Moretti'ye döndü. "Tanık sizindir."

"Homoseksüelliğin genetik olmadığını söylüyorsunuz, doğru mu, doktor?" diye başladı Angela.

"Bunu destekleyen bir kanıt yok."

"Bazı tek yumurta ikizlerinde, ikiz eşlerinden birinin eşcinsel olduğu belirlenmiş olsa da diğeri eşcinsel olmadığı için Bailey ve Pillard araştırmasının geçerli olmadığını söylediniz."

"Doğru."

"Tek yumurta ikizlerinin birçok ortak özellikleri olsa da belirli biyolojik faktörlerinin farklı olduğunu biliyor musunuz? Örneğin parmak izlerinin."

"Şey..."

"Ayrıca LeVay araştırmasını da benzer bir araştırmayla doğrulanmadığı için dikkate almadınız."

"Doğru."

"Yalnızca diğer koçlarla cinsel ilişkiye girmekle ilgilenen evcil koçların yüzde sekizi üzerinde yapılan araştırmayı biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Aslında araştırmacılar bu koçların hipotalamusunda heteroseksüel koçlardakinden daha küçük olan bir grup nöron buldu. Aslında bu bulgular fazlasıyla Simon LeVay'ın araştırmasını hatırlatıyordu. Siz Dean Hamer'in araştırmasını tekrarlanmadığı için eleştirdiniz, değil mi, doktor?"

"Evet..."

"Bu bir noktada araştırmanın tekrarlanabileceği anlamına mı geliyor?"

"Doğal olarak ileriyi göremiyorum."

"Eşcinsel olmayan erkeklerle eşcinsel erkeklerin erkek ve dişi feromonlara gösterdiği tepki arasındaki farklılıkları belirleyen ve homoseksüellikte güçlü bir fizyolojik bileşen olduğunu gösteren İsveç araştırmasından haberiniz var mı?"

"Evet ama..."

"Viyana'daki bilginlerin sirke sineklerinin cinsel eğilimi konusunda genetik bir anahtar belirlediğini biliyor musunuz? Ya da bu anahtarla oynandığı zaman dişi sirke sineklerinin erkekleri görmezden geldiğini ve erkek sirke sineklerinin çiftleşme ritüellerini taklit ederek diğer dişilerle çiftleşmeye çalıştığını?"

"Hayır, bunu bilmiyordum," diye itiraf etti psikolog.

"Ayrıca halen Ulusal Sağlık Kuruluşu tarafından garanti altına alınan ve homoseksüelliğin genetik bileşenini daha iyi anlamak amacıyla bin çift erkek kardeş üzerinde genetik tarama yapmak üzere iki buçuk milyon dolarlık bir araştırma yapılmakta olduğundan haberdar mısınız, Dr. Newkirk? Siz de ben de biliyoruz ki devlet ender olarak cinsellikle ilgili araştırmalarla ellerini kirletir. Bu girişim Ulusal Sağlık Kuruluşu gibi saygın bir kurumun bile homoseksüelliğin biyolojik temelini doğrulamaya çalıştığı anlamına gelmez mi?"

"Herkesin bir hipotezi olabilir, Bayan Moretti. Ancak araştırma her zaman bunu desteklemez."

"Öyleyse Oklahoma Üniversitesi'nden Dr. William Reiner'e ne diyeceksiniz?" diye sordu Angela. "Dr. Reiner'in cinsel ayırma bozukluğuyla doğan yüzlerce çocuğun, örneğin gelişmemiş bir penisle doğan veya hiç penisi olmayan bir çocuğun durumunu incelediğini biliyor musunuz? Tipik protokol, çocuğun ameliyatla kısırlaştırılmasını ve sonra kız olarak yetiştirilmesini gerektiriyordu. Bunlardan tek bir tanesinin bile büyüyünce cinsel açıdan erkekleri cazip bulmadığını biliyor musunuz? Cinsiyetleri yeniden belirlenen o bebeklerin çoğunun tekrar erkekliğe döndüğünü, çünkü cinsel olarak kadınlardan etkilendiğini de biliyor musunuz? Bunun yetiştirmenin doğaya baskın çıkamadığına ilişkin gayet açık bir örnek olduğunu söyleyebilirim. Siz ne dersiniz?"

"Sizin Darwin'in doğal seleksiyon ilkesine aşina olduğunuzu varsayıyorum, sayın avukat," dedi psikolog.

"Tabii."

"O zaman bütün canlı türlerinin başlıca amacının en kuvvetli genlerini gelecek nesillere aktarmak olduğu hususunun yaygın bir bilimsel inanış olduğunu da biliyorsunuzdur. Homoseksüeller, heteroseksüellerin yalnızca yüzde yirmisi oranında çocuk doğurduğundan ileri sürdüğünüz eşcinsel genin doğal seçimle çoktan kaybolmuş olması gerekmiyor mu?" Duralayıp gülümsedi. "Bunu haklı gösteremezseniz biyoloji kartını kullanamazsınız."

Avukat bu yorumu eliyle savdı. "Ben sadece alçak gönüllü bir avukatım, Dr. Newkirk. Bilim veya *sahte* bilimle uğraşmak haddime düşmez. Şimdi, çocukların heteroseksüel birliklerde yetişmesi gerektiği konusundaki gerekçelerinizden biri de hem bir anneye hem de bir babaya sahip olmamanın problem yaratmasıydı, doğru mu?"

"Evet."

"Yani eğer heteroseksüel çiftlerde ebeveynlerden biri ölürse siz çocuğu alıp başka bir heteroseksüel çiftin evine yerleştirmeyi savunmak durumunda olursunuz."

"Bu çok saçma kaçardı. Her çocuk için *en uygun* yaşama koşulları hem anneye, hem de babaya sahip olmasını gerektirmektedir ama bunun her zaman sağlanamadığı gayet açıktır. Trajediler oluyor."

"Bir embriyoyu biyolojik annesinden ayırmak gibi mi?"

"İtiraz ediyorum..."

Yargıç kaşlarını çattı. "Kabul edildi."

"Geri alıyorum," dedi Angela Moretti.

"Aslında cevap vermek isterim o soruya," dedi Dr. Newkirk. "Bayan Moretti'ye babasız büyüyen bir çocuğun suçlu olma ve sonunda hapse girme olasılığının daha yüksek olduğunu kanıtlayan çok sayıda çalışmayı gösterebilirim."

"Peki, eşcinsel evliliklerin çok eşliliğe kapı açtığı iddianıza ne demeli? Eşcinsel evlilik yasal hale geldiğinden beri Massachusetts'te çok eşli evlilik için meclise dilekçe veren oldu mu?"

"O eyaletteki mevzuatı takip etmiyorum..."

"Size yardımcı olayım. Yanıt hayır. Ve kimse bir kayayla veya keçiyle evlenme talebinde de bulunmadı." Parmaklarıyla saymaya başladı. "Sizden duyduklarımı özetlemeye çalışayım, Dr. Newkirk: Homoseksüel ebeveynlik çocuklar için her türlü korkunç gelişimsel gerilemeye yol açar; homoseksüellik irsi değildir, öğrenilir; eğer homoseksüel ebeveynleriniz varsa, homoseksüel ilişkiler yaşama ihtimaliniz yüksektir; heteroseksüel ebeveynlerle büyürseniz ergenlikte heteroseksüel olursunuz."

Psikolog başıyla onayladı. "Doğru sayılır."

"O zaman belki bana başka bir şeyi açıklayabilirsiniz. Nasıl oluyor da eşcinsel insanların çoğunun ebeveynleri eşcinsel değil?" Angela arkasını döndü ve psikolog hâlâ bir yanıt bulmaya çalışırken, "Başka sorum yok," dedi.

Angela Moretti, Vaiz Clive'nin tanık kürsüsüne çıkmasını *gerçekten* istemiyordu. "Eğer Bay Lincoln, Max Baxter'in karakter tanığıysa onu alanında uzman olarak nitelendirmeye gerek yok, sayın yargıç," dedi. "Max Baxter araştırması akademik bir bilim dalı değil."

Wade hemen itiraz etti. "Vaiz Clive bir dini lider ve bilgin. Tanrı'nın kelamı konusunda vaazlar vererek bütün ülkeyi dolaştı."

"Vaaz veremeyeceği tek yer neresi, biliyor musunuz?" diye sordu Angela ve soruyu kendisi yanıtladı: " Hukuk mahkemesi,"

"Söyleyeceklerini dinlemek istiyorum," dedi Yargıç O'Neill.

"Tabii ki istiyorsunuz," diye mırıldandı Angela.

Yargıç kaşlarını çattı. "Anlamadım, avukat hanım!"

Angela başını kaldırdı. "Yahudi olduğumu söylemiştim sadece."

"Soyadınızın doğrudan Federal Hill'den geldiği düşünülürse böyle bir tahminde bulunamazdım. Ama bizimle paylaştığınız için teşekkür ederim. Daha önce yaptığınız itirazlardan bazılarına yeni bir anlam kazandırdı bu. Tanığınızı çağırabilirsiniz, Avukat Preston."

Vaiz Clive yanında bir mübaşirle gelince salonda tepkiler oluştu. Ebedi Cennet Kilisesi'nin üyeleri şükürler mırıldandı, Westboro Baptist grubu alkışlamaya başladı. Vaiz Clive alçak gönüllülükle başını eğiyor ve koridorda ilerliyordu. Kendi İncil'i üzerine yemin etmek istedi.

"Lütfen adınızı söyler misiniz?" dedi Wade.

"Clive Lincoln."

"Ne iş yapıyorsunuz?"

"Tanrı'nın Ebedi Cennet Kilisesi'nin vaiziyim."

"Aileniz var mı, Vaiz Clive?"

"Evet. Harika bir eşim var ve Tanrı bize dört tane çok güzel kız vermeyi uygun gördü."

Üç tanesini tanıyordum; bir örnek elbiseler giyen ve Vaiz Clive'yle şarkı söyleyen temiz, 8-12 yaşlarında çocuklardı. Dördüncüsü vaaz sırasında arkada oturup tek kelime etmiyordu. Söylentilere göre İsa'yı Tanrı'sı ve kurtarıcısı olarak kabul etmemiş. Vaiz Clive gibi birisi için bunun ne kadar utanç verici olabileceğini hayal bile edemiyordum. Galiba hepimizin katlanması gereken zorluklar var.

"Bu meseledeki davacıyı tanıyor musunuz?"

"Tanıyorum. Max cemaatimize yaklaşık altı ay önce katıldı."

"Reid ve Liddy Baxter'i de tanıyor musunuz?"

"Reid'i on beş yıldır tanıyorum. O işinde bir dâhidir ve açıkçası on yılı aşkın bir süredir kilisenin muhasebesini tutmaktadır. Kriz döneminde para kazanan tek kâr amacı gütmeyen kuruluş olabiliriz." Vaiz Clive gözlerini tavana dikti. "Ama borsada birisi bizi kollamış da olabilir."

"Ne kadar zamandır bu kilisenin vaizisiniz?"

"Yirmi bir muhteşem yıl."

"Kiliseniz homoseksüellik konusunda ne telkin ediyor, Vaiz Clive?"

"İtiraz ediyorum," dedi Angela Moretti. "Bunun davalının karakter değerlendirmesi ifadesine nasıl fayda sağlayacağını anlamıyorum."

"Reddedildi."

"Biz Tanrı'nın sözlerine inanıyoruz," dedi Vaiz Clive. "İncil'i gerçek anlamıyla yorumluyoruz ve evliliğin çoğalma amacıyla bir erkekle bir kadın arasında olması gerektiğini belirten çok sayıda bölüm olduğunu biliyoruz. Ayrıca homoseksüelliği doğrudan kınayan başka birçok bölüm de var.

"Bunu biraz açabilir misiniz?"

"İtiraz ediyorum!" Angela Moretti ayağa fırlamıştı. "İncil hukuk mahkemesiyle ilişkili değildir."

"Sahi mi?" Wade mübaşirin yemin ettirmek için masasında bulundurduğu İncil'i işaret etti.

Angela Moretti onu dikkate almadı. "Bay Lincoln'un İncil'i yorumlaması, dinle adaletin doğrudan birbirine karışması demektir ve hukuk sistemimizin özüne aykırıdır, sayın yargıç."

"Aksine, sayın yargıç! Doğmamış çocukların çıkarıyla ve ne tür bir evde yaşayacaklarıyla yakından ilintilidir."

"İfadeye izin vereceğim," dedi O'Neill.

Salonun arka tarafında önünde GARDIROPLAR KIYAFETLER İÇİNDİR yazılı bir tişört giyen bir adam ayağa kalkıp, "Siktir be, yargıç!" diye bağırdı.

O'Neill başını kaldırıp baktı ve "Talep reddedildi," dedi ifadesiz bir tonla. "O adamı mahkememden çıkartın, mübaşir." Vaiz Clive'ye döndü. "Devam edebilirsiniz. Fakat örnek olarak tek bir ayet seçmenize izin vereceğim. Bayan Moretti bir konuda haklı: Burası bir mahkeme, pazar okulu dersi değil."

Vaiz Clive sakin bir şekilde İncil'i açıp yüksek sesle okumaya başladı:

"Bir erkekle kadınla yatarmış gibi yatmayın. Bu iğrençtir. Bir erkek başka bir erkekle cinsel ilişki kurarsa ikisi de iğrençlik etmiş olur. Kesinlikle öldürülecekler. Ölümü hak etmişlerdir."

"Bunların iki baptan olduğunu biliyorum ama hemen hemen aynı sayfadalar."

"Siz ve cemaatiniz bunları nasıl yorumluyorsunuz?" diye sordu Wade.

"Yalnızca ben ve kendi cemaatim olduğunu düşünmüyorum. Okuyan herkes bunu anlayabilir: Homoseksüellik iğrenç bir şeydir. Günahtır."

"Tanrı aşkına!" diye homurdandı Angela Moretti. "İtiraz ediyorum. Yüzüncü kere."

"İfadesine hak ettiği ağırlığı vereceğim, avukat hanım," dedi Yargıç O'Neill.

Wade tekrar Vaiz Clive'ye döndü. "Dikkatinizi bu davanın özünde yatan doğmamış çocuklara çevirmek istiyorum. Bunların varlığını ne zaman öğrendiniz?"

"Max eski karısıyla konuştuktan sonra çok üzgün bir halde bana geldi. Kadın günah işliyor ve..."

"İtiraz ediyorum!"

"Bunu kayıtlardan çıkartın," dedi yargıç.

"Max'ın eski karısı doğmamış çocukların velayetini almak ve lezbiyen sevgilisine nakletmek istiyordu."

"Max'a nasıl bir tavsiyede bulundunuz?"

"Bunun Tanrı'nın ona bir şey anlatmaya çalışma şekli olabileceğini söyledim. Çocuklarının nasıl bir ailede yetişmesini istediğini tartıştık, o da geleneksel ve iyi bir Hıristiyan ailesi istediğini söyledi. Böyle birilerini tanıyıp tanımadığını sorduğum zaman da ağabeyinden ve karısından bahsetti."

'Liddy.'

Göğsümde bir sızı hissettim.

'Bu bebekleri birlikte büyütmemizi teklif etsem ne olur? Wade'ye söyleriz, o da yargıca anlatır. Sonra biyolojik baba -yani ben- denkleme dâhil olur. O zaman bu bebekleri başkasına vermiş olmam, kendime almış olurum. Ne var ki Wade, davayı benim baba olmaya hazır olmadığım gerçeğine dayandırdı. Ve Liddy.'

'Liddy istese bile onu sahip olduğu her şeyden uzaklaştıramam. Para, ev, güvence... Reid'le aynı düzeye gelmeme imkân yok. Bana yardım etmekten başka hiçbir şey yapmayan Reid bunun karşılığında karısıyla yatan bir kardeşe sahip oldu. Evet, ben mükemmel bir babayım! Gerçek ve dürüst bir rol modeliyim!'

"Reid ile Liddy yıllardan beri çocuk sahibi olmak için dua ediyordu," dedi Vaiz Clive. "Hatta son zamanlarda Kar Taneleri ajansı aracılığıyla evlat edinmeyi bile düşünüyorlardı. Max bana gelince, Tanrı'nın bize farklı bir çözüm, herkesin yararına olacak bir çözüm sunuyor olabileceğini düşündüm. Liddy'yle Reid bu doğmamış çocuklar için olabilecek en iyi ebeveynlerdi."

"Max nasıl bir tepki verdi?

"Temkinli bir iyimserlikle yaklaştı. Hepimiz öyleydik."

"Teşekkür ederim, Vaiz Clive," dedi Wade ve yerine oturdu.

Angela Moretti daha yerinden kalkmadan konuşmaya başladı:

"Herkesin yararına olacak bir çözüm... Böyle mi düşündünüz?"

"Evet."

"Ama Zoe'ye, yani embriyoların biyolojik annesine yararı olacakmış gibi görünmüyor bu çözüm."

"Bayan Baxter'in kaygılarına anlayış göstersem de bir çocuğun ihtiyaçları çok daha önemlidir."

"Yani bu embriyolar için biyolojik olmayan ebeveynler seçmenin onlarla doğrudan yumurtlama ilişkisi olan bir ebeveyn seçmekten daha iyi bir seçim olduğunu düşünüyorsunuz."

"Tanrı'nın ne düşündüğü benim düşüncelerimden çok daha önemlidir."

"Öyle mi? Onunla en son ne zaman konuştunuz?"

"İtiraz ediyorum," dedi Wade. "Tanığımla dalga geçmesine izin vermeyeceğim."

"Kabul edildi. Lütfen dikkatli olun, avukat hanım."

"Max'ı altı aydır tanıdığınızı söylediniz, değil mi?"

"Evet."

"Ve Zoe Baxter'le hiç tanışmadınız ve ilk olarak bu mahkeme salonunda gördünüz."

"Doğru."

"Evli bir çiftken nasıl oldukları hakkında bilginiz var mı?"

"Hayır. O zaman kilisemin üyesi değillerdi."

"Anlıyorum. Ama Reid ve Liddy Baxter'i gayet iyi tanıyorsunuz, değil mi?"

"Evet."

"Bu mahkemeye gelip onların bu embriyolar için tercih edilecek koruyucu ebeveyn olduklarını söylemekte bir sakınca görmüyorsunuz."

"Görmüyorum."

"Reid Baxter'le iş ilişkiniz de var mı?"

"Kilisenin muhasebesini yönetiyor."

"Aynı zamanda kilisenizin en büyük bağışçılarından biri sanırım."

"Evet, Reid her zaman çok cömert davrandı kiliseye."

"Aslında kiliseniz üyelerine gelirlerinin yüzde onunun bağışlamasını tavsiye ediyor, değil mi?"

"Bunu birçok kilise yapıyor..."

"Arkadaşınız Reid Baxter'den her yıl toplam dört yüz bin dolar aldığınız doğru mu?"

"Öyle gibi görünüyor."

"Ve tesadüf eseri bugün buraya gelip embriyoların velayetinin ona verilmesini dayatıyorsunuz. Bu da doğru mu?"

"Reid'in kiliseye gösterdiği cömertliğin tavsiyemle hiç alakası yok ve..."

"Eminim öyledir. Eski karısının embriyoların velayetini alma talebini Max'la konuşurken Reid'le Liddy'i potansiyel ebeveynler olarak düşünmesini öneren siz değil miydiniz?"

"Bu olasılığı düşünmesini sağladım."

"Hatta ona bir avukat bularak bir adım daha ileri gittiniz."

Vaiz Clive başıyla onayladı. "Bunu cemaatimin her üyesi için yapardım."

"Aslında Max'a avukat bulmakla kalmadınız, ona Amerika Birleşik Devletleri'nde doğmamış çocukların haklarını korumakla ün yapan en becerikli avukatı tuttunuz, Bay Lincoln."

"Max'ın ikilemi bu kadar saygın birinin dikkatini çektiyse ben ne yapabilirim?"

"Evliliğin amacının üremek olduğunu belirttiniz, Bay Lincoln."

"Evet."

"İncil, çocuk sahibi olamayan heteroseksüel çiftler hakkında bir şey söylüyor mu?"

"Hayır."

"Ya çocuk sahibi olamayacak kadar yaşlılar hakkında?"

"Hayır."

"Ya bekâr kalanlar hakkında? İncil onları anormal olarak belirleyip ayıplıyor mu?"

"Hayır."

"Sizin mantığınıza göre üremeseler de mi yapmıyor bunu?"

"İncil'de diğer birçok bölümde homoseksüellik kınanmaktadır..."

"Haa, evet! Levililer'den okuduğunuz şu harika bölüm. Levililer'in üç bin yıldan uzun süre önce yazılmış bir kutsiyet kitabından olduğunu biliyor musunuz?"

"Tabii biliyorum."

"Kutsiyet kitaplarının çok özel bir amacı olduğunu, bu amacın emir niteliğinde değil, dindar insanların belirli bir zamanda ve yerde çirkin bulacağı davranışların yasaklanması olduğunu da biliyor musunuz? Levililer durumunda kuralların yalnızca İsrail'deki Ferisiler için yazıldığını ve onları diğer ülkelerdekinden -örneğin Yunanistan'dakiler- daha fazla sorumlu tutma amacını taşıdığını da biliyor musunuz, Bay Lincoln?"

"Paragrafı okuduğunuz zaman neyin doğru, neyin yanlış olduğunu gayet açık anlıyorsunuz. Bunu *eski* diyerek bertaraf etmeye çalışmak isteyebilirsiniz ama bugün ahlaki açıdan hâlâ geçerlidir."

"Mutlaka. Levililer'de başka birçok yasağın listelendiğini biliyor musunuz? Örneğin zamana uygun düşmeyen saç kesimlerine karşı bir tane var."

"Şey..."

"Bir tane de dövmelere karşı var." Angela gülümsedi. "Bende bir dövme var ama nerede olduğunu size söylemeyeceğim." Avukat dönüp Vaiz Clive'ye doğru yürüdü. "Pamuklu gömleğin üstüne ipek kravat mı taktınız? Karışık kumaşlardan yapılmış kıyafetler giymeye karşı bir yasak olduğunu biliyor muydunuz?"

"Bunun ne ilgisi var..."

"Ayrıca domuz eti veya kabuklu deniz hayvanı yememeniz gerektiğini söyleyen bir tane de var. Karides sever misiniz, Vaiz Clive?"

"Ama bu..."

"Fal baktırmaya karşı da bir yasak var. Ya futbol? Futbol seviyorsunuz, değil mi? Kim sevmez ki? Domuz derisiyle oynamanın yasak olduğunu belirten bir madde var. Bu yasakların birçoğunun tarihsel açıdan dönemini doldurduğunu kabul etmiyor musunuz, Vaiz Clive?"

"İtiraz ediyorum!" dedi Wade. "Avukat ifade veriyor."

Yargıç başını yana eğdi. "Cinsiyet ayırımı yapmayacağım ve farklı standartlar uygulamayacağım, Bay Preston. Reddedildi."

"İncil birçok insana birçok şey ifade eder, ancak cinsellik el kitabı değildir, doğru mu?"

"Tabii ki değildir!"

"O halde hangi akla hizmet uygun cinsel faaliyetler hakkında tavsiyeler için ona başvuruyorsunuz?"

Vaiz Clive yüzünü avukata döndü. "Ben her şey için İncil'e bakarım, Bayan Moretti. Hatta cinsel sapıklık örnekleri için bile."

"Seks oyuncakları için ne diyor?"

Wade ayağa fırladı. "İtiraz ediyorum!"

"Bayan Moretti..." diye homurdandı yargıç kaşlarını çatarak.

"O halde İncil'de bahsedilmeyen fakat hâlâ cinsel sapıklık olan şeyler olabileceğini varsayabilir miyiz?"

"Bu çok mümkün," dedi Vaiz Clive. "İncil sadece genel ana hatları belirtiyor."

"Fakat İncil'de sizin görüşünüze göre cinsel sapıklık olarak belirtilenler Tanrı'nın kelamı mı? Kesinlikle ve hiçbir şekilde ihlal edilemeyecek konular mı?"

"Doğru."

Angela Moretti savunma masasından sayfaları sayısız kâğıt parçasıyla işaretlenmiş bir İncil aldı. "Tesniye, 22: 20-21'i biliyor musunuz? Bunu mahkemeye yüksek sesle okur musunuz?"

Vaiz Clive'nin sesi salonda çınladı. "Ancak bu sav doğruysa, kızın erden olduğuna ilişkin bir kanıt bulunamazsa, kızı baba evinin kapısına çıkaracaklar. Kent halkı taşlayarak onu öldürecek."

"Teşekkürler, Vaiz Clive. Bu bölümü açıklayabilir misiniz?"

Vaiz dudaklarını büzdü. "Evlendiğinde bakire olmayan bir kadının taşlanmasını savunuyor."

"Siz kendi topluluğunuza bunu tavsiye ediyor musunuz?" Vaiz cevap veremeden başka bir soru geldi. "Markos, 10: 1-12 için ne diyorsunuz? O paragraflar boşanmayı men ediyor. Cemaatinizde boşanmış insanlar var mı? Ah, durun tabii var. Max Baxter."

"Tanrı günahkârları affeder," dedi Vaiz Clive. "Onları memnuniyetle tekrar kucaklar."

Angela yine incilini karıştırıyor. "Peki, ya Markos 12: 18-23'e ne dersiniz? Eğer bir erkek, çocuğu olmadan ölürse dul karısının ölmüş kocasına erkek varis doğuruncaya kadar sırayla kocasının bütün erkek kardeşleriyle yatması emrediliyor. Yas tutan dullara bunu mu söylüyorsunuz?"

Kendimden nefret ediyordum ama yine Liddy'yi düşünüyordum.

"İtiraz ediyorum!"

"Veya Tesniye, 25: 11-12: Adamlar birbiriyle kavga ederken birinin karısı yaklaşıp kocasını onu dövenden kurtarmak için elini uzatır ve onu utanılacak bir yerinden tutarsa, o zaman kadının elini keseceksin, gözün ona acımayacaktır."

Ciddi miydi? Reid'in önerisiyle bir İncil çalışma grubuna katılmıştım ama hiç bu kadar ilginç şeyler okumamıştık.

"İtiraz ediyorum!" Wade avucunu masaya vurdu.

Yargıç da sesini yükseltti. "Bayan Moretti! Böyle devam ederseniz sizi mahkemeye itaatsizlikle..."

"Pekâlâ," dedi avukat. "Sonuncuyu geri alıyorum. Fakat siz de kabul edin, Vaiz Clive. İncil'deki her emir bugün ve bu çağda anlamlı gelmiyor."

"Yalnızca siz ayetleri tarihsel bağlamı dışında değerlendirdiğiniz için öyle görünüyor."

"Siz başlattınız, Bay Lincoln," dedi Angela ifadesiz bir tonla.

Zoe

Uyandıktan sonraki ilk beş saniye boyunca gün, yeni bir kâğıt para kadar düzgün, kusursuz, olasılıklarla doluydu. Sonra hatırladım.

Bir dava var.

Üç tane embriyo var.

Bugün ifade vereceğim.

Hayatımın sonuna kadar Vanessa'yla benim heteroseksüel çiftlerle aynı mesafeyi kat edebilmek için iki kat yükseğe zıplamamız ve iki misli hızla koşmamız gerektiğini hatırladım. Aşk hiçbir zaman kolay değildir ama ancak eşcinsel çiftler için engelli parkur gibiydi.

Onun arkadan bana sarıldığını hissettim. "Düşünmeyi bırak," dedi.

"Düşündüğümü nereden biliyorsun?"

Vanessa yüzünü kürek kemiğime yasladı. "Çünkü gözlerin açık."

Ona döndüm. "Bunu nasıl yapabiliyorsun? İnsanların o mahkeme salonunda benim hakkımda söylediklerine zor katlanıyorum ve kırk bir yaşındayım. On dört yaşında olsaydım bir dolaba girmekle kalmaz, kendimi orada duvara zamkla yapıştırırdım."

Vanessa sırtüstü döndü ve tavana baktı. "Lisede ortaya çıkmaktansa ölmeyi tercih ederdim. Özümde ne olduğumu bilmeme rağmen. Gençken göz önünde olmamak için milyonlarca sebebin vardır, çünkü ergenlik başkalarıyla eşit olmak demektir, göze batmak değil; çünkü annenle babanın ne diyeceğini bilmezsin; çünkü en yakın arkadaşının ona asıldığını düşünmesinden ödün patlar. Cidden. O yollardan geçtim." Yüzüme baktı. "Şimdiki okulunda açıkça eşcinsel ve lezbiyen olan beş gençle, henüz eşcinsel ya da lezbiyen olduğunu farketmek istemeyen yaklaşık on beş öğrenci daha var. Onlara yüz milyon kere hissettikleri şeyin son derece normal olduğunu söyleyebilirim. Sonra eve giderler, haberleri açarlar ve ordunun eşcinsellere askerlik hizmeti yapma izni vermediğini görürler. Bir başka eşcinsel evliliği referandumunun başarısız olduğunu izlerler. Bu çocuklar her ne olurlarsa olsunlar kesinlikle aptal değil."

"Kaç insan sana bir sorunun var dedikten sonra buna inanmaya başlarsın?" diye düşündüm yüksek sesle.

"Sen söyle," dedi Vanessa. "Geç açıldın, Zoe ama hepimiz kadar cesursun. Eşcinseller ve lezbiyenler hamamböceği gibi galiba. Son derece dirençliler."

Güldüm. "Bu kesinlikle Vaiz Clive'nin en kötü kabusu olurdu. Hamamböcekleri, dinozorların dünyayı arşınladığı çağlardan beri var."

"O zaman Vaiz Clive'nin evrimleşmeye inanması gerekir."

Vaizi düşününce aklıma önceki gün mahkeme binasına girmek için yediğimiz sıra dayağı geldi. Dün akşam Wade Preston, *Hannity* programına katıldı. Bugün iki misli medya ilgisi olacak, dikkatler bana iki misli odaklanacak.

Buna alıştım; ne de olsa ben bir sanatçıyım. Fakat sizi olacakları sabırsızlıkla bekleyerek izleyen bir grup insanla başarısız olmanızı bekledikleri için izleyen insanlar arasında büyük fark var.

Birden Vaiz Clive'yle ilgili hiçbir şey komik gelmemeye başladı.

Yanıma döndüm ve ahşap döşemeye vuran ışığa bakarak Angela'ya telefon edip nezle olduğumu, kurdeşen döktüğümü, veba kaptığımı falan söylesem ne olacağını düşündüm.

Vanessa bana sarıldı, ayak bileklerimizi birbirine doladı. "Düşünmeyi bırak. Her şey yoluna girecek."

Mahkeme salonlarının insanlara ödettiği gizli bedellerden biri de gerçek hayatınızın sır olarak saklamayı tercih edeceğiniz bir şey tarafından uzun süre tamamen kesintiye uğratılmasıdır. Belki biraz utanıyorsunuzdur, belki de yalnızca o şeyin başkasını ilgilendirmediğini düşünüyorsunuzdur. İşten izin almanız gerekir, geri kalan her şeyin askıya alındığını ve bunun daha öncelikli hale geldiğini varsaymanız gerekir... Bu açıdan duruşmalar, tüp bebek uygulamasından çok farklı değil.

Bu nedenle (ve Vanessa da izin alıp benim kadar zaman ayırdığı için) o gün mahkemeye gitmeden önce lisede bir saat vakit geçirmeye karar vermiştik. Vanessa masasını toplayabilir ve dünden beri ortaya çıkan her türlü yangını söndürebilirdi. Ben de Lucy'yle buluşacaktım.

Ya da okulun otoparkında köşeyi dönünceye kadar öyle düşünüyorduk. Tam o noktada bir grup protestocunun ellerinde pankartlarla bağırdığını gördük.

EŞCİNSELLERDEN DEĞİL TANRI'DAN KORK

KARAR GÜNÜ YAKLAŞIYOR

BURADA EŞCİNSEL İSTEMİYORUZ

ÜÇ EŞCİNSEL HAKKI:

1. CİNSEL HASTALIKLAR 2. AIDS 3. CEHENNEM

İki polis yan tarafta durmuş bezgin yüz ifadeleriyle protestoyu izliyordu. Clive Lincoln, üstünde bu kez kruvaze ceketli beyaz bir takım elbiseyle rezaletin tam ortasında duruyordu.

"Buraya çocuklarımızı korumaya geldik," diye bağırdı. "Bu büyük ülkenin, bu okulda çalışan homoseksüellerin avı olma konusunda büyük risk altında bulunanların geleceğini korumaya geldik!"

"Seni afişe edecek, Vanessa..." dedim nefesimi tutarak.

"Yaşadığımız medya ilgisinden sonra bunun mümkün olacağını pek sanmıyorum," diye cevap verdi Vanessa. "Sevdiğim insanlar zaten biliyor. Sevmediğim ve ilgilenmediğim insanlar da kabullenmek zorunda kalacak. Beni eşcinsel olduğum için kovamazlar." Sırtını dikleştirdi. "Angela o davayı da ağzının suyu akarak alır."

Bir okul otobüsü yanaştı ve şaşkın çocuklar araçtan inerken kilise üyeleri onlara bağırmaya, pankartları yüzlerine doğru itmeye başladı. Yüzünün etrafını sıkıca saran kapüşonlu sweatshirt giymiş ufak tefek, narin yapılı bir çocuk pankartı görünce kıpkırmızı oldu.

Vanessa bana doğru eğildi. "Bu sabah konuştuklarımızı hatırlıyor musun? Bu çocuk bahsettiğim on beş kişiden biri."

Çocuk görünmez hale gelmeye çalışarak başını önüne eğmişti.

"Ben gidip müdahale edeceğim," dedi Vanessa. "Sen tek başına idare edebilir misin?"

Cevabımı beklemeden kalabalığın arasına daldı, kilise üyelerini savunma oyuncusunun gücüyle itekleyerek çocuğa ulaştı ve onu nefret bölgesinden uzaklaştırmaya çalıştı. "Neden beni rahat bırakmıyorsun?" diye bağırdı vaize.

"Sen neden kendine bir *erkek* bulmuyorsun?" diye cevap verdi adam.

Vanessa'nın yüzü de çocuğunki kadar kızarıverdi. Okulun kapısından girerek kaybolurken hâlâ çocukların dikkatini dağıtmaya çalıştığını gördüm.

"Çocuklarımıza homoseksüeller ders veriyor, onlara kendi hayat tarzlarını aşılamaya çalışıyorlar!" dedi Vaiz Clive. "Kolayca etkilenebilecek bu gençlere günah içinde yaşayan birilerinin *rehberlik* yapması ne büyük ironi!"

Polislerden birinin koluna yapıştım. "Burası bir okul. Burada

protesto gösterisi yapmamaları gerekir, değil mi? Onları dağıtamaz mısınız?"

"Gerçek anlamda şiddete başvurmadıkları sürece yapamayız. Demokrasinin diğer yüzü için liberalleri suçlayın, bayan. Bunlar gibi adamlar borularını öttürüyor, mahallede teröristler dolaşıyor. Tanrı ABD'yi korusun," Bana alaycı bir ifadeyle baktı ve çiğnediği sakızı patlattı.

"Homoseksüellere karşı değilim," diye devam etti Vaiz Clive, "Ama yaptıklarını beğenmiyorum. Eşcinseller zaten eşit haklara sahip ama şimdi de özel haklar istiyorlar. Yavaş yavaş ve emin adımlarla sizi özgürlüğünüzden kopartılacak hakları. Onların çoğunlukta olduğu yerlerde şu anda yaptığım gibi aklımdan geçenleri ortaya koymam, nefret söylemi yarattığım için hapse girmeme neden olabilir. Kanada'da, İngiltere'de ve İsveç'te vaizler, rahipler, kardinaller ve piskoposlar homoseksüellik aleyhine vaaz verdikleri için dava edildi ve hapse mahkûm oldu. Pennsylvania'da sizin gibi pankart taşıyan dindar bir grup etnik tehdit suçuyla tutuklandı."

Bir otobüs daha boşaldı ve öğrenci yürüyerek yanlarından geçti. Aralarından biri Vaiz Clive'nin yüzüne tükürerek, "Sikkafa," dedi.

Adam sakin bir şekilde yüzünü sildi. "Bazılarının beyni çoktan yıkandı. Eğitim sistemleri artık kreşteki bebeklere bile iki anneye sahip olmanın normal olduğunu öğretiyor. Sizin çocuğunuz farklı bir şey söylerse yaşıtlarının önünde küçük düşürülüyor. Fakat bu okullarla sınırlı da kalmıyor. Eşcinsel seksinin sağlık riski oluşturduğu ve birçok dinde homoseksüelliğin ahlaksızlık olarak değerlendirildiği konusunda editöre mektup yazdığı için görevinden uzaklaştırılan Kanadalı öğretmen Chris Kempling gibi de olabilirsiniz. Bu öğretmen yalnızca gerçekleri anlatıyordu, dostlar ama bir ay süreyle ücretsiz olarak işten uzaklaştırıldı. Ya da çalıştığı şirketin eşcinsel ve lezbiyen partileri duyuran e-posta grubundan çıkarılmasını istediği için işten atılan Bell Atlantic çalışanı Annie Coffey-Montes gibi veya Hewlett-Packard'daki ofis bölmesine homoseksüellikle ilgili İncil ayetleri astığı için kendini kapının önünde işsiz bulan Richard Peterson gibi de olabilirsiniz."

Vaiz Clive'nin keyifsizleri heyecana getiren bir amigo olduğunu farkettim. İnsanları dava uğruna bir araya toplamaktan çok paranoyayla sürükleyen biriydi o.

Kalabalığın kenarlarında bir huzursuzluk gürültüsü, köpek yavrusunun yorganın altında hareket etmesi gibi bir dalgalanma oldu. Göğüslerinin arasında büyük bir altın haç olan bir kadın yaklaşıp bana dirsek attı.

"Homoseksüellerin gündemi yüzünden birer Hıristiyan olarak inançlarınızı kucaklama hakkınız elinizden alınıyor," diye devam etti Vaiz Clive. "Dini ve medeni haklarımız daha fazla hasar görmeden, bu insanlar tarafından çiğnenmeden karşılık vermeliyiz, mücadele etmeliyiz..."

Ansızın siyah bir karaltı Vaiz Clive'yi yere devirdi. Takım elbiseli üç yardakçısı onu ayağa kaldırırken iki polis de saldırganı yakaladı. Kim olduğunu görünce sanırım Vaiz Clive de en az benim kadar şaşırdı. "Lucy!" diye bağırdı. "Sen ne yaptığını sanıyorsun?"

Önce adını nereden bildiğini anlamadım, sonra Lucy'nin de onun kilisesine gittiğini hatırladım.

Anlaşılan zorla gidiyormuş.

Kalabalığı yararak Clive ile Lucy'nin durumunu abartmaya hazırlanan polislerin arasına girdim. Polisler Lucy'nin bir kolunu arkasına kıvırmış ve kırk beş kiloluk ağırlığını yüklenmişti.

"Durumu ben devralıyorum," dedim. Bunu öyle bir otoriteyle söylemiştim ki kızı bırakıverdiler.

"Senle işimiz bitmedi," diye bağırdı Clive.

Lucy'yi okula sokarken ona omzumun üzerinden bir bakış gönderdim ve "Bunu mahkemede konuşuruz," dedim.

Bahse girerim ki Lucy okul kapısının arkasından kapanmasına hayatında hiç o kadar sevinmemişti. Yüzü kıpkırmızı ve hareliydi.

"Derin bir nefes al," dedim. "Her şey yoluna girecek."

Vanessa ana ofisten çıkıp bize baktı. "Ne oldu?"

"Lucy'yle benim sakinleşmek için bir odaya ihtiyacımız var." Sesimi mümkün olduğunca sakin tutmaya çalışıyordum ama aslında yapmak istediğim şey, ACLU'yu ya da Angela'yı ya da Clive Lincoln gibi kıç delikleriyle başa çıkabilen bir basur uzmanını aramaktı.

Vanessa hiç duraksamadan, "Benim ofisime gidin," dedi. "Orada istediğiniz kadar kalabilirsiniz."

Lucy'yi önce müdür yardımcısı tarafından sözde disipline sokulduğu için çok fazla vakit geçirdiği bir yer olan ana ofise, oradan da Vanessa'nın rahat ve sıcak odasına aldım. Arkamızdan kapıyı kapattım. "İyi misin?" diye sordum.

Ağzını koluna sildi ve "Sadece çenesini kapatmasını istemiştim," diye mırıldandı.

Artık o fırtınanın merkezinde benim olduğumu biliyor olmalı. Gazetelerde mahkemeyle ilgili makaleler yayınlandı, önceki gece dişlerimi fırçalarken yerel haberlerde benim yüzüm vardı ve şimdi de okulun önünde hakkımda protesto gösterisi yapılıyordu. Başlangıçta özel hayatımı terapi ilişkimiz yüzünden Lucy'den gizlemek istemiş olabilirim ama artık bunu yapmaya çalışmak okyanusu kum torbasına doldurmaya benziyordu. Lucy'nin olan biteni duymuş olması mantıklıydı. Kilisesindeki insanlar benim hakkımda kötü sözler söylemiş, o da sinirlenmiş olabilirdi. Clive Lincoln'a girişmeye yeltenecek kadar sinirlenmişti yani. Oturması için bir sandalye çektim.

"Ona inanıyor musun?" diye sordu bana.

"Hayır. Sirklerdeki küçük gösterilerinden çıkmış birine benziyor."

"Öyle değil..." Lucy başını salladı. "Yani... Ona *inanıyor* musun?"

Önce çok şaşırdım; birinin Vaiz Clive'yi dinleyip söylediklerinin baştan sona yalan olmadığını düşünebileceğini hayal etmekte zorlanmıştım. Ama Lucy yalnızca bir genç kız ve aşırı dindar bir kiliseye gidiyor ve hayatı boyunca o söylemle büyüdü.

"Hayır, inanmıyorum," dedim alçak sesle. "Ya sen?"

Lucy taytından sarkan siyah iplikleri kopardı. "Geçen yıl burada okuyan bir çocuk vardı, Jeremy. Benimle aynı sınıftaydı. Hiç söylememişti ama hepimiz eşcinsel olduğunu biliyorduk. Söylemesine gerek yoktu. Herkes ona yeterince sıklıkta *ibne* diyordu zaten." Başını kaldırıp bana baktı. "Noel'den hemen önce bodrumda kendini astı. Lanet olası aptal annesiyle babası, bundan ötürü yurttaşlık dersinden aldığı düşük notu suçladı." Lucy'nin gözleri elmas kadar sert bir ifadeyle parlıyordu. "Onu öylesine kıskandım ki! Buralardan temelli gitmeyi başardığı için yani. O gitti ve ben kaç kere denersem deneyeyim kaldım."

Dilimde pası andıran bir tat vardı ve bunun korku olduğunu anlamam biraz zaman aldı. "Kendine zarar vermeyi mi düşünüyorsun, Lucy?" Cevap vermeyince kendini yine kesip kesmediğini anlamak için kollarının içlerine göz attım ama o sıcak havada uzun kollu termal gömlek giymişti.

"Öğrenmek istediğim tek şey, lanet olası İsa'nın nerede olduğu," dedi Lucy. "Etrafını beton gibi kuruduğu hissi veren nefret sarmışken o nerede? Lanet olsun sana, Tanrı. İşler kötüye sardığı zaman kaçıp gittiğin için sana lanet olsun!"

"Lucy! Konuş benimle. Bir planın var mı?" İntihar konusundaki temel psikoloji danışmanlığı, buna eğilimli insanı planları hakkında konuşturmayı gerektirir. Ve bu konuşmaları uzatmak mümkündür. Çantasında ilaç, dolabında ip, şiltesinin altında tabanca olup olmadığını öğrenmek zorundaydım.

"İnsanlar istedikleri gibi olmadığın için seni sevmekten vazgeçebilir mi?"

Bu soru afallamama neden oldu. Max'ı düşündüm. "Galiba vazgeçebiliyor," diye itiraf etim.

Lucy'nin kalbi daha önce de kırıldı mı? Bu son düşüşün nedeni kesinlikle öyle bir şey olabilirdi. O kız hakkında bir şey biliyorsam, bu da insanların kendisini terk etmesini beklediği ve terk ettikleri zaman kendini suçladığı. "Bir erkekle olay falan mı yaşadın?"

Bana döndü. Yüzü açık bir yara gibiydi. "Şarkı söyle," diye yalvardı. "Bunların hepsinin yok olmasını sağla."

Gitarım yanımda değildi; dışarıda toplanan kalabalık dikkatimi dağıtınca müzik terapisiyle ilgili her şeyi arabada bırakmıştım. Tek enstrümanım sesimdi.

Alçak sesle bir kapelaya, Leonard Cohen'in Lucy doğmadan önce söylediği eski 'Hallelujah'ına başladım. Gözlerimi kapattım ve her sözcük bir fırça darbesiymiş gibi, insanların Tanrı olup olmadığını bilmedikleri zaman yaptığı şekilde dua etim. Lucy için umut etim. Kendim ve Vanessa için dua ettim. Uyum sağlamamakta direnen uyumsuzlar için dua ettim. Her zaman suçlanmak istemiyoruz.

Şarkıyı bitirdiğimde gözlerimde yaş var. Fakat ama Lucy'ninkiler kuruydu. Taş gibi duruyordu karşımda. "Tekrar," diye emretti.

Şarkıyı iki kere, üç kere söyledim. Altıncıda nakarat kısmında Lucy hıçkırarak ağlamaya başladı. Elleriyle yüzünü kapattı. "Bir erkek değil," diye itiraf etti.

Küçükken uzaktan akrabamız olan bir teyzeden Noel hediyesi almıştım: Akrilik bir yapbozun içindeki yirmi dolar. Ödülü almanızı sağlayacak sürgüyü açan düzeni buluncaya kadar değişik mekanizmalardaki düğmeleri çekmek ve kolları döndürmek zorundaydınız. İçimden çekiçle kırıp açmak geldi ama annem parçaların yerine oturacağını söyledi. Ve bir kez başladıktan sonra sanki yanlış hamle yapmama olanak yokmuş gibi göründü. Tak, tak, tak... Bir kapı veya bir kilit daha önce hiç kapanmamış gibi birbiri ardına açılıyordu.

Yine aynı şey oldu: Bir perde çekildi, bir cümlenin altından başka bir anlam çıktı. İntihar girişimi, Vaiz Clive'nin konuşması, Lucy'nin öfkeli çıkışı.

'*Biri sizi sevmekten vazgeçebilir mi?*'

'*Erkek değil,*' demişti Lucy.

Belki de o kişi kız olduğu için...

Müzik terapisinin en temel kuralı, bir hastanın hayatına ihtiyaç duyduğu anda girmeniz ve onu farklı bir yerde bırakmanızdır. Terapist olarak yalnızca bir katalizörsünüz. Bir sabitsiniz. Denklemin değişmezisiniz. Ve kesinlikle kendinizden bahsetmezsiniz. Sadece hasta için oradasınızdır.

İşte bu nedenle Lucy evli olup olmadığımı sorduğunda cevap vermemiştim.

İşte bu nedenle Lucy hakkımda hiçbir şey bilmezken ben ona dair her şeyi biliyordum.

Bu arkadaşlık değildi; bunu Lucy'e daha önce söylemiştim. Profesyonel bir ilişkiydi bizimki.

Fakat bütün bunlar geleceğim insanların halkın önüne yem olarak atılmadan önceydi. Yabancıların beni kürek kemiklerimin ortasından iğneleyen bakışları altında mahkeme salonunda oturmadan önceydi. Tanımadığım ve sevmediğim bir vaizin ahlaksız ve günahkar olduğumu söyleyişini dinlememden önceydi. Tuvalete gittiğimde biri kabinin kapısının altından el yazısıyla '*Senin için dua ediyorum, canım...*' yazılmış bir pusula itmeden önceydi.

Eğer bir kadını sevdiğim için tüm o eleştirilere göğüs gerecek-sem, bunun en azından başka birine de yararı olmalıydı. Benim de bir başkasına iyilik yapmam gerekirdi.

"Benim eşcinsel olduğumu biliyorsun, değil mi, Lucy?" dedim yavaşça.

Başını hızla kaldırdı. "Bana bunu neden anlatıyorsun?"

"Ne düşündüğünü ya da ne hissettiğini bilmiyorum ama bunun son derece normal olduğunu anlaman gerekiyor."

Sesini çıkarmadan baktı yüzüme.

"Bir yetişkin olarak anaokulu sınıfına girdiğinde, minik masalardaki minik sandalyelere oturduğunda kendini Alice'nin Harikalar Diyarı'nda gibi hissedersin ya... Bir zamanlar oraya sığacak kadar küçük olabileceğini hayal bile edemezsin ya... Ortaya çıkmak, ne olduğunu açıklamak da öyle bir duygu işte. Geriye dönüp bakıyorsun ve oraya tekrar sıkışmayı hayal bile edemiyorsun. Vaiz Clive ve kilisesinin tamamı bütün gücüyle arkandan itse bile."

Lucy'nin gözleri o kadar fal taşı gibi açıldı ki irislerinin etrafındaki beyaz hareyi görebiliyordum. Nefesini tutarak öne eğildi ama o anda kapıya vuruldu.

Vanessa başını içeriye uzatıp, "Saat sekiz kırk beş," deyince yerimden fırladım. Mahkemeye zamanında yetişmek istiyorsak, uçmamız gerekecekti.

"Gitmek zorundayım," dedim ama Lucy bana bakmadı. Vaiz Clive'nin hakkında söylediklerini düşünerek Vanessa'ya döndü. Ben onun hayatını nasıl kusursuz şekilde anladıysam, şimdi o da benim hayatımı aynı şekilde anlıyordu.

Sonra sırt çantasını kapıp tek kelime etmeden Vanessa'nın ofisinden koşarak çıktı.

Tanık kürsüsüne çıkmanın ne boyutta rol yapmayı gerektirdiğini anlamamıştım. Tıpkı bir tiyatro oyununda gibiydim ama rolümü ezberlemekten, sesimin tonlamasına ve Angela'nın bizzat kendisinin seçtiği kıyafetime kadar çok iyi hazırlanmıştım. (Lacivert dar elbise ve beyaz hırka o kadar muhafazakâr havalıydı ki Vanessa görünce kahkahalarla gülmeye başladı ve bana 'Anne Baxter' dedi.)

Evet, hazırlandım. Evet, teknik olarak eksiğim yok. Evet, sahneye çıkmaya alışkınım.

Ama müzik yapmamın ve şarkı söylememin nedeni var. Notalarda kayboluyorum, melodilere kapılıyorum ve bunları yaparken nerede olduğumu unutuyorum. İzleyiciler karşısında çalarken bunun dinleyenlerin değil, benim yararıma olduğuna inanıyorum. Öte yandan, bir tiyatro oyununa son çıktığımda on yaşındaydım ve *Oz Büyücüsü*'ndeki mısır sapı rolündeydim. Sahneye sıram gelmeden otuz saniye önce de yönetmenin ayakkabılarına kusmuştum.

"Benim adım Zoe Baxter," dedim. "Garvin Sokağı, 680 Numara, Wilmington'da oturuyorum."

Angela bana adımı ve adresimi söylememişim de zor bir cebir problemi çözmüşüm gibi içtenlikle gülümsedi. "Kaç yaşındasın, Zoe?"

"Kırk bir."

"Mahkemeye hayatını nasıl kazandığını anlatır mısın?"

"Müzik terapistiyim. Hastaların ağrılarını azaltmak, ruhsal durumlarını değiştirmek ya da dünyayla bağlantı kurmalarını sağlamak amacıyla klinik ortamda müziği kullanıyorum. Huzurevlerinde demans hastalarıyla, yanık ünitelerinde tedavi gören çocuklarla, okullarda otistik çocuklarla çalışıyorum. Müzik terapisi düzinelerle farklı şekilde uygulanabilir."

Lucy'i düşünüyordum.

"Ne kadar zamandır müzik terapistisin?"

"On yıldır."

"Gelirin ne kadar, Zoe?"

Gülümsedim. "Yılda yirmi sekiz bin dolar kadar kazanıyorum. Müzik terapisi işine lüks hayat hayal ettiğiniz için girmezsiniz. İnsanlara yardım etmek amacıyla yaparsınız bunu."

"Tek gelirin bu mu?"

"Profesyonel olarak da şarkı söylüyorum. Restoranlarda, barlarda, kafelerde. Şarkılarımı kendim yazıyorum. Geçinmek için yeterli değil ama iyi bir ek gelir oluşturuyor."

"Hiç evlendin mi?"

Bu sorunun geleceğini biliyordum. "Evet. Dokuz yıl boyunca davacı Max Baxter'le evliydim, şimdi de Vanessa Shaw'la evliyim."

Salon bu cevabı hazmederken arı kovanındaki vızıltıya benzeyen hafif bir uğultu oldu

"Bay Baxter'le evliyken çocuğunuz oldu mu?"

"Çift olarak üreme sorunu yaşadık. İki düşük yaptık ve bir oğlumuz ölü doğdu."

Mosmor, mermer kadar hareketsiz, tırnakları, kaşları ve kirpikleri oluşmamış haliyle hâlâ gözümün önündeydi. Yapımı devam eden bir sanat eseri gibiydi.

"Ne tür kısırlık sorunlarınız olduğunu, hamile kalmak için attığınız adımları mahkemeye anlatabilir misiniz?"

"Bende polikistik over sendromu vardı. Âdetlerim hiçbir zaman düzenli olmadı ve her ay yumurtlayamıyordum. Ayrıca submukozal fibroidlerim vardı. Max'ta da erkek modeli kısırlık vardı ki bu genetiktir. Hamile kalma çabalarımız ben otuz bir yaşındayken başladı ve dört yıl boyunca hiçbir şey olmadı. Bu nedenle ben otuz beş yaşına geldiğimde tüp bebek denemelerine başladık."

"Ne sonuç aldınız?"

"Çeşitli hormonlar ve iğnelerle yapılan bir klinik protokol izledim ve benden on beş yumurta almayı başardılar. Bunlara Max'ın spermleri enjekte edildi. Üçü uygun değildi. Sekizi döllendi ve bu sekizin iki tanesi bana nakledildi ve üçü de dondurulduu."

"Hamile kaldın mı?"

"O seferde değil. Fakat otuz altı yaşındayken o üç donmuş embriyo çözüldü. İkisi nakledildi, biri atıldı."

"Atıldı mı? Ne demek bu?"

"Doktorun bana açıkladığı kadarıyla bazı embriyolar hamilelik açısından yeterince iyi olmuyor. Bu nedenle klinik onları saklamamayı tercih ediyor."

"Anlıyorum. Bu kez hamile kalabildin mi?"

"Evet. Ve düşük yaptım."

"Sonra ne oldu?"

"Otuz yedi yaşındayken yeniden başladık. Bu kez on iki yumurta çıkarıldı. Bunların altı tanesi başarıyla döllendirildi, ikisi nakledildi, ikisi de dondurulduu."

"Hamile kaldın mı?"

"Evet ama on sekizinci haftada yine düşük yaptım."

"Tüp bebek uygulamasına devam ettiniz mi?"

Başımla onayladım. "Sonraki denemede iki donmuş embriyoyu kullandık. Biri nakledildi, diğeri çözülünce işe yaramadı. Hamile kalamadım."

"Bu kez kaç yaşındaydın?"

"Otuz dokuz. Fazla zamanımın kalmadığını bildiğimiz için araya son bir deneme sıkıştırmaya çalıştık. Kırk yaşımdayken on yumurta alındı, bunların yedisi döllendi. Yedinin üçü nakledildi, üçü donduruldu ve biri atıldı." Başımı kaldırdım. "Hamile kaldım."

"Ve?"

"Dünyanın en mutlu kadını bendim."

"Bebeğin cinsiyetini biliyor muydunuz?"

"Hayır, sürpriz olmasını istedik."

"Bebeğin karnında kıpırdadığını hissettin mi?"

Angela'nın sözleri şimdi bile o hafif yuvarlanma, suda atılan o tembel takla duygusunu uyandırıyordu bende. "Evet," dedim.

"Neler hissettiğini tarif edebilir misin?"

"Her ânını, her dakikasını çok sevdim. Hayatım boyunca bunu beklemiştim."

"Max bu hamileliğe nasıl tepki verdi?"

Angela bana Max'a bakmamamı söylemişti ama gözlerim mıknatısla çekilmiş gibi ellerini kavuşturmuş halde oturan Max'a döndü. Yanındaki Wade Preston, dolmakalemiyle gelişigüzel not tutuyordu.

O noktaya nasıl geldiğimizi merak ediyordum Max'a bakarken.

Gözlerine bakıp sonsuza dek seninle beraber olmaya söz verirken, bunların olacağını nasıl göremedim?

Bir gün başkasını sevebileceğimi nasıl bilemedim?

Bir gün başka bir insan olduğum için benden nefret edeceğini nasıl anlamadım?

"O da heyecanlıydı," dedim. "iPod'umun kulaklıklarını göbek deliğime sokup bebeğe sevdiği müziği dinletirdi.

"Bu hamileliği tamamlayabildin mi, Zoe?"

"Hayır. Yirmi sekizinci hafta bir sorun oldu." Başımı kaldırıp Angela'ya baktım. "Sancılar ve kanama başladığında bebeğim için verilen partideydim. Çok fazla kanamam vardı. Beni hemen hastaneye götürdüler ve bir monitöre bağladılar. Doktorlar ceninin kalp atışını bulamadı. Ultrason getirdiler ve beş dakika denediler ki bu bana beş saat gibi geldi. Sonunda plasentanın rahimden koptuğunu söylediler. Bebek..." Yutkundum. "Bebek ölmüştü."

"Sonra ne oldu?"

"Yine de doğurmak zorunda kaldım. Doğumu başlatmak için ilaçlar verdiler."

"Max orada mıydı?"

"Evet."

"O anda aklından neler geçti?"

"Bir hata olduğunu düşündüm," dedim Max'a bakarak. "Bebeği doğuracaktım ve ağlayarak, tekmeleyerek çıktığı zaman ne kadar yanıldıklarını göreceklerdi."

"Bebek doğunca ne oldu?"

"Tekmelemiyordu. Ağlamıyordu."

Max başını eğip masaya baktı.

"Çok minikti. Bedeninde henüz bir gram bile yağ yoktu; gördüğünüz yeni doğmuş bebekler gibi değildi. Tırnakları ya da kirpikleri yoktu ama mükemmeldi. Son derece mükemmeldi ve son derece... Tamamen hareketsizdi." Tanık sandalyesinde öne eğildiğimi fark ettim. Sanki bir şeyin beni arkaya dayanmaya zorlamasını bekliyordum. "Ona Daniel adını verdik. Küllerini okyanusa serptik."

Angela bana bir adım yaklaştı. "Oğlunuz öldükten sonra ne oldu?"

"Başka tıbbi komplikasyonlar yaşadım. Tuvalete gitmek için ayağa kalkınca başım dönüyor ve nefesim kesiliyordu. Göğsümde ağrılar oluşmaya başladı. Doğum sonrasında bir kan pıhtısının akciğerlerime yerleştiği anlaşıldı. Heparin tedavisine başlandı ve kan

tahlilleri sırasında doktorlar AT III eksikliği denen genetik bir hastalığım olduğunu anladı. Basit olarak anlatmak gerekirse, kan pıhtılarına karşı duyarlıydım ve muhtemelen hamilelik bu durumu kötüleştirmişti. Yine de sorduğum ilk soru buna rağmen bebek sahibi olup olmayacağımdı."

"Cevap neydi?"

"Bunun tekrarlayabileceğini söylediler. Daha ciddi komplikasyonlar da olabilirdi. Ama bunlara karşın yeniden hamile kalmayı denemek istersem mümkün olduğunu belirttiler."

"Max tekrar bebek sahibi olmayı denemek istiyor muydu?"

"Öyle sanıyordum," dedim. "Ondan önce benimle daima aynı fikirdeydi. Fakat doktorun muayenehanesine yaptığımız ziyaretten sonra benimle birlikte olamayacağını, çünkü dünyada her şeyden çok bir bebek sahibi olmayı arzuladığımı, kendisinin bunu istemediğini söyledi."

"O ne istiyormuş?"

Başımı kaldırdım. "Boşanmak."

"Yani sen çocuğunuzun ölümü nedeniyle sarsılmış haldeydin, bütün o sağlık sorunlarıyla uğraşıyordun ve kocan sana boşanmak istediğini söyledi, öyle mi? Nasıl bir tepki verdin buna?"

"Gerçekten çok iyi hatırlamıyorum. Galiba bir ay süreyle yataktan çıkmadım. Her şey çok bulanıktı. Odaklanamıyordum. Aslında hiçbir şey yapamıyordum."

"Max ne yaptı?"

"Evden taşındı ve ağabeyiyle yaşamaya başladı."

"Seni boşanmada kim temsil etti?"

Omuz silktim. "İkimiz de kendimizi temsil ettik. Paramız ve malımız yoktu ve zorluk çıkacak gibi görünmüyordu. O zamanlar hâlâ o kadar uyuşmuş durumdaydım ki mahkemeye gidişimi bile zor hatırlıyorum. Postayla gelen evrakları imzaladım."

"Boşanma işlemleri sırasında klinikteki üç donmuş embriyo aklına hiç geldi mi?"

"Hayır."

"Hâlâ çocuk istemene rağmen mi?"

"Beni seven bir eşle çocuk sahibi olmak istiyordum. O kişinin Max olduğunu sanıyordum. Yanılmışım."

"Şimdi evli misin?"

"Evet. Vanessa Shaw ile evliyim." Onun adını söylemek bile daha rahat nefes almamı sağlamıştı. "Wilmington Lisesi'nde danışmandır. Onunla yıllar önce otistik bir çocuğa müzik terapisi uygulamamı istediği zaman tanışmıştık. Sonra tekrar karşılaştık ve benden başka bir çocukla, intihara eğilimli bir genç kızla çalışmamı istedi. Zamanla arkadaşça birlikte olmaya başladık."

"Sizi daha yakınlaştıran bir olay mı oldu?"

"Hayatımı kurtardı... Kanamam vardı ve beni bulup ambulans çağıran Vanessa oldu. Rahimden parça almak için dilasyon ve kürtaj yapılması gerekti ve bu operasyonun sonunda endometriyal kanser olduğumu ve histerektomi yapılması gerektiğini öğrendim. Benim için çok ama çok zor bir dönemdi."

Artık Max'a bakmıyordum. Bunların ne kadarını bildiğinden bile emin değildim.

"Histerektomi olduktan sonra asla bebek sahibi olamayacağımı biliyordum," dedim.

"Vanessa'yla ilişkin değişti mi?"

"Evet. Ameliyattan sonra bana baktı. Birlikte çok zaman geçirdik; bir yerlere gittik, işlerimizi hallettik, yemek yaptık... Ve beraber değilken onu yanımda istediğimi farkettim. Onu sıradan bir arkadaştan daha çok sevdiğimi anladım."

"Daha önce eşcinsel ilişki yaşadın mı, Zoe?"

"Hayır." Sözlerimi dikkatle seçmeye çalıştım. "Bu çoğu insana tuhaf görünebilir ama biri size çekici geldiği zaman bunun nedeni genellikle detaylardır. İyilikleridir. Gözleridir. Gülüşleridir. En çok ihtiyacınız olduğu zamanda sizi güldürebilmeleridir. Vanessa'ya

karşı bunların hepsini hissediyordum. Kadın olması... Şey... Bu alışılmadık, benim de beklemediğim bir olaydı ama aslında denklemin en önemli kısmıydı.

"Eskiden bir erkekle evli olduğunu düşünecek olursak bunu anlamak biraz zor geliyor..."

Başımı salladım. "Sanırım o nedenle Vanessa'ya âşık olduğumu anlamam epey zaman aldı. Bir türlü aklım almıyordu. Daha önce de kadın arkadaşlarım olmuştu ama hiçbir zaman fiziksel ilişki düşünmemiştim. Yine de ilişkimiz o yöne girince dünyadaki en doğal şeymiş gibi geldi bana. Hayatımda onun olmaması, havayı solumayı bırakıp su solumamı istemeye benzeyecekti. "

"Şimdi kendine lezbiyen diyor musun?"

"Kendime 'Vanessa'nın eşi' diyorum. Fakat sonsuza dek onunla beraber olabilmek için başka bir etiket kullanmam gerekiyorsa, bunu yaparım."

"Birbirinizi farklı şekilde sevdiğinizi anladıktan sonra ne oldu?" diye sordu Angela.

"Onun evine taşındım. Bu yılın nisan ayında da Fall River'de evlendik.

"Bir noktada aile kurmaktan bahsettiniz mi?"

"Balayımızda. Histerektomi ameliyatımdan sonra çocuk sahibi olamayacağımı düşünüyordum. Ama benim genetik materyalimi taşıyan üç tane donmuş embriyom vardı. Ve artık o bebekleri taşıyabilecek rahme sahip bir partnerim var."

"Vanessa embriyolarla hamile kalmak istedi mi?"

"Bana öneren oydu."

"Sonra?"

"Kliniği aradım ve embriyoları kullanmak istediğimi söyledim. Eşimin imzayla onay vermesi gerektiğini söylediler ama Vanessa'yı değil Max'ı kastediyorlardı. Bu nedenle ona gittim ve embriyoları kullanmak için iznini istedim. Onun bebek istemediğini biliyordum; o yüzden boşanmak istemişti. Anlayış göstereceğini sanmıştım."

"Gösterdi mi?"

"Düşüneceğini söyledi."

Angela kollarını göğsünde kavuşturdu. "O buluşmada Max sana eskiden tanıdığından farklı göründü mü?"

Başımı kaldırıp ona baktım. "Max sörfçüydü. Saat takmayan, gamsız, her yere yarım saat geç kalan birisiydi. Saçını ben hatırlattığım için kestirirdi, kemer takmayı unuturdu. Fakat embriyolar hakkında konuşmak için gittiğimde işteydi. Ve işi ağırdır; bahçe düzenlemesi yapar. Buna rağmen kravat takmıştı, üstelik günlerden cumartesi idi."

"Max embriyolar konusunda seni geri aradı mı?"

"Evet," dedim buruk bir ifadeyle. "Bunu embriyoları kullanma hakkı konusunda dava açıp tebligatta bulunulmasını sağlayarak yaptı."

"Ne hissettin?"

"Çok kızdım. Ve kafam karıştı. Max baba olmak istemiyordu; bana bunu açıkça söylemişti. Bildiğim kadarıyla birisiyle ilişkisi yoktu. Embriyolar umurunda değildi; sadece onlara *benim* sahip olmamı istemiyordu."

"Siz evliyken Max'ın homoseksüellikle sorunu var mıydı?"

"Aslında pek konuşmamıştık bunu. Ama daha önce önyargılı davrandığını hiç görmemiştim."

"Evliliğiniz sırasında ağabeyiyle sık görüşür müydünüz?"

"Fazla sık değil."

"Reid ile ilişkini nasıl tanımlarsın?"

"Çekişmeli."

"Ya Liddy ile?"

Başımı salladım. "O kadını hiç anlayamıyorum."

"Beşinci tüp bebek denemesinin parasını Reid'in ödediğini biliyor muydun?"

"Burada ifade verinceye kadar hiçbir fikrim yoktu. Bizim için büyük bir stresti bu konu, çünkü bedelini nasıl karşılayacağımızı bilemiyorduk. Sonra bir gün Max eve geldi ve sorunu hallettiğini, sıfır faizli bir kredi kartı bulduğunu söyledi. Ben de ona inandım." Duraksayıp düzelttim. "Ona inanacak kadar aptaldım."

"Max herhangi bir aşamada embriyoların ağabeyiyle karısına gitmesini istediğini söyledi mi?"

"Hayır. Dilekçe verildiği zaman öğrendim."

"Tepkin ne oldu?"

"Bana bunu yapabileceğine inanamadım. Kırk bir yaşındayım. Yumurtalarımın bir değeri olsa bile sigorta onlarla ilgili üreme tedavisini karşılamaz. Bu gerçekten sevdiğim biriyle kendi biyolojik çocuğuma sahip olmak için tek şansım."

"Sen ve Vanessa bu mahkemeden velayet iznini aldığınız ve çocuk sahibi olduğunuz takdirde Max'ın onlarla nasıl bir ilişkisi olabileceğini konuştunuz mu, Zoe?" dedi Angela.

"Max nasıl isterse. Neye hazırsa. Bebeklerin hayatının parçası olmak isterse anlayış göstereceğiz. Tersine de saygı göstereceğiz."

"Yani... Çocuklara biyolojik babalarının Max olduğunu söylemeye hazır mısınız?"

"Elbette."

"Hayatlarına Max'ın dilediği veya kendini rahat hissettiği oranda dâhil olmasına da razısınız, öyle mi?"

"Evet. Kesinlikle."

"Mahkeme embriyoları Max'a verirse onun da sana aynı inceliği göstereceğine inanıyor musun?"

Önce Max'a, sonra Wade Preston'a baktım. "İki gündür hayatımın ne kadar sapıkça olduğunu, böyle yaşamayı seçtiğim için ne kadar iğrenç olduğumu dinliyorum burada. O çocukları benim beş kilometre yakınıma sokmazlar."

Angela yargıca baktı. "Başka sorum yok."

Ara verilince Angela ile kahve almaya gittik. Wade'nin özel ilgi gruplarından biri tarafından pusuya düşürüleceğim korkusuyla mahkeme binasında tek başıma dolaşmama izin vermiyordu.

Kahve makinesinin düğmelerine basarken, "Harikaydın, Zoe," dedi Angela.

"Sen işin kolay kısmıydın."

"Doğru. Bill Clinton bir stajyerin peşine nasıl düşerse, Wade de seni öyle kovalayacak. Ama sakin, akıllı ve sempatiktin ."

Bana bardağı uzattı ve ikinci kahve için para atmak üzereyken Wade Preston omzunun üzerinden makineye elli sent attı ve "Bunun için sana para ödenmediğini duydum; benden olsun," dedi.

Angela ona hiç aldırmadan, "Wade Preston'la Tanrı arasındaki farkı biliyor musun, Zoe?" dedi. Bir an duraladıktan sonra yanıtı verdi. "Tanrı kendini Wade Preston sanmıyor."

Güldüm. Onun esprilerine gülüyordum. Ama bu kez kahkaham boğazıma tıkandı, çünkü Preston'un biraz gerisindeki Liddy Baxter bana bakıyordu.

"Zoe..." dedi Liddy bir adım yaklaşarak.

Angela hemen hareketlenip aramıza girdi ve benim adıma konuştu. "Müvekkilimin size söyleyecek sözü yok."

Liddy kendisine hiç uymayan bir sertlikle yanıt verdi buna. "Ama ben ona bir şey söyleyeceğim."

Aslında onu çok iyi tanımıyorum. Tanımak da istemedim. Max bana hep fırsatı kaçırdığımı, Libby'nin aslında komik, zeki olduğunu (neye yarıyorsa) *Katil Domateslerin Saldırısı* filminin bütün diyaloglarını ezbere bildiğini söylerdi. Bense kocasının işten eve gelmesini bekleyip ona gününün nasıl geçtiğini sorarak yemek servisi yapan bir kadından ötesini göremiyordum. Max birlikte alışverişe veya öğle yemeğine çıkarak birbirimizi daha yakından tanımamız gerektiğini söylerdi ama ben araba onun garajının önündeki yoldan çıkmadan konuları tüketeceğimizi düşünürdüm.

Ama o gün biraz kararlılık ve cesaret kazanmış gibi duruyordu. Başkasının embriyolarına sahip olacağını düşünmek herhalde insanın egosunu güçlendiriyor.

"Teşekkür ederim ama bugünkü dua kotamı doldurdum," dedim.

"Dua yok. Sadece... Ben..." Liddy başını kaldırıp bana baktı. "Max sana acı vermeye, seni üzmeye çalışmıyor."

"Tabii. Ben sadece mücadelenin kaçınılmaz yan zayiatlarından biriyim."

"Neler hissettiğini anlayabiliyorum."

Bu kadar yüzsüz olabileceğine inanamıyordum. "Ne hissettiğim konusunda hiçbir fikrin yok," dedim. "Seninle hiçbir ortak noktamız yok."

Liddy'nin yanından hızla geçip uzaklaştım ve Angela da peşimden geldi.

"Müvekkiline zarafet dersleri mi veriyorsun, avukat?" diye seslendi arkamızdan Wade.

Sonra Liddy'nin sesi yankılandı koridorda. "Ortak bir noktamız var, Zoe! İkimiz de o bebekleri seviyoruz."

Bu sözleri duyunca olduğum yere çakılıp kaldım ve ona döndüm.

"Bir değeri var mı bilmem ama..." dedi Liddy yavaşça. "Her zaman senin muhteşem bir anne olacağını düşündüm."

Angela koluma girerek beni koridorda sürükledi. "İkisine de boş ver. Kirpi ile arabasını süren Wade Preston arasındaki farkı biliyor musun? İlkinin dikeni dışarıdadır."

Bu kez espriye gülümseyemedim bile.

Ben büyüme çağındayken annemin birileriyle flört ettiğini pek hatırlamıyorum ama bir tanesi aklımda yer etmiş. Adamın biri, an-

nemin sürdüğünden çok daha fazla parfüme bürünmüş halde kapıya gelip onu yemeğe çıkarmıştı. Ben de *Aşk Gemisi* ve *Fantezi Adası* seyrederken kanepede uyuyakalmış, *Saturday Night Live* programının ortalarında uyandığımda annemi çoraplarıyla, rimelleri gözlerinin altına akmış, saçları topuzundan çıkmış halde karşımda bulmuştum.

"İyi biri miydi?" diye sorduğumu hatırlıyorum.

Annem, "Küçük parmağına yüzük takan birine asla güvenme," diye homurdanmıştı.

O zaman ne demek istediğini anlamamıştım ama şimdi onunla aynı fikirdeyim: Bir erkek sadece alyans veya şampiyonluk yüzüğü takmalı; başka her şey işin yürümeyeceğine ilişkin kanıttır. Lise yüzüğü hiçbir zaman büyümeyeceğini gösterir; büyük taşlı yüzükler eşcinsel olduğunu ama henüz bunun farkında olmadığını belirtir; küçük parmaktaki yüzük fazla gösterişli olduğuna, sizin nasıl göründüğünüzden çok kendi görünümüyle ilgilenen bir Truman Capote özentisi olduğuna işaret eder.

Wade Preston'un küçük parmağında yüzük vardı.

"Herkesten fazla sağlık sorunu yaşamışsınız, Bayan Baxter," dedi. "Meslek gereği denilebilir herhalde."

"İtiraz ediyorum!" diye ayağa fırladı Angela.

"Kabul edildi," dedi Yargıç O'Neill. "Avukat kişisel yorumlarda bulunmaktan kaçınsın."

"O sıkıntıların çoğunda hayati tehlike vardı, değil mi?"

"Evet."

"Yani bu mahkeme size doğmamış çocukları verse bile onların büyüdüğünü görememe ihtimaliniz var."

"Kanserden tamamen kurtuldum. Tekrarlama olasılığı yüzde ikiden az." Gülümsedim. "Turp gibiyim, Bay Preston."

"Eğer mahkeme bu doğmamış çocukları size ve lezbiyen sevgilinize verirse hamile kalmanın garanti olmadığını biliyorsunuz değil mi?"

"Herkesten daha iyi anlıyorum. Fakat bunun biyolojik anlamda benim olan bir bebeği sahiplenmek için son şansım olduğunu da anlıyorum."

"Vanessa Shaw'la onun evinde yaşıyorsunuz, doğru mu?"

"Evet. Biz evliyiz."

"Rhode Island eyaletinde değil."

Ona dik dik baktım. "Bütün bildiğim, Massachusetts eyaletinin bana bir evlilik cüzdanı verdiği."

"Ne kadar zamandır birliktesiniz?"

"Yaklaşık beş aydır."

Kaşlarını kaldırdı. "Bu uzun bir süre sayılmaz."

"İyi bir şey yaşadığımı anlamama yetti." Omuz silktim. "Ve sonsuza dek onunla birlikte olmak istiyorum."

"Max Baxter'le evlenirken de aynı şeyleri hissettiniz mi?"

İlk kan döküldü. "Boşanmak isteyen ben değildim. Max beni terk etti."

"Tıpkı Vanessa'nın da bir gün sizi terk edebileceği gibi mi?"

"Böyle bir şey olacağını sanmıyorum."

"Ama olmayacağını bilemezsiniz."

"Her şey mümkün. Reid ile Liddy de boşanabilir." Bunları söylerken salonda oturan Liddy'e baktım. Yüzü bembeyaz oldu.

Liddy ile Max'ın arasında ne olduğunu bilmiyorum ama kesinlikle bir şey var. Liddy ifade verirken açık bir kapıya gerilmiş bir örümcek ağının içinden geçer gibi hissedebilmiştim aralarındaki ince bağı. Ve kadının mahkeme salonunun dışında söylediği sözler: '*Max sana acı vermeye, seni üzmeye çalışmıyor.*' Sanki bu konuyu onunla konuşmuş gibiydi.

Max ona âşık olamaz. Kişilik olarak benden son derece farklı.

Bunu düşününce gülümsedim. Max da Vanessa için aynı şeyi söyleyebilirdi.

Max'ın ağabeyinin karısına karşı duyguları olsa da bunların bir yere gidebileceğini düşünemiyordum. Liddy kendini mükemmel eş, kilisede etkin ideal hanımefendi rolünü oynamaya kaptırmıştı ve görebildiğim kadarıyla, gözden düşmeyi kaldırabilecek esnekliğe sahip değildi.

Wade Preston sabırsızlıkla, "Bayan Baxter?" deyince bir soruyu kaçırdığımı anladım.

"Özür dilerim. Tekrarlayabilir misiniz?"

"Sürdürdükleri hayat nedeniyle Reid ile Liddy'ye içerleyip içerlemediğinizi sordum."

"Onlara içerlediğim falan yok. Sadece farklı şeylere önem veriyoruz."

"Servetlerini kıskanmıyor musunuz?"

"Hayır. Para her şey değildir."

"O halde bu kadar iyi ve örnek insanlar oldukları için bozuluyorsunuz onlara."

Gülmemek için kendimi zor tuttum. "Aslında onların örnek insanlar olduğunu düşünmüyorum. İstedikleri her şeyi satın aldıkları kanısındayım ki buna anlaşılan embriyolar da dâhil. Benim gibi insanları yargılamak için İncil'lerini kullandıklarını düşünüyorum. Ve bu iki özelliği çocuğuma aktarmak istemem."

"Düzenli olarak kiliseye gitmiyorsunuz, değil mi, Bayan Baxter?"

"İtiraz ediyorum," dedi Angela. "Belki bir görüşe ihtiyacımız vardır." Eline iki kitap aldı ve birini sertçe önüne koydu. "Kilise." İkinci kitabı da savunma masasının öteki kenarına koydu. "Devlet." Sonra yargıca baktı. "Aradaki mesafeyi görüyor musunuz?"

"Çok şirin, avukat hanım," dedi yargıç. "Lütfen soruya cevap verin, Bayan Baxter."

"Kiliseye gitmiyorum."

"Kiliseye gidenler hakkında da olumlu şeyler düşünmüyorsunuz, değil mi?"

"Herkesin istediği şeye inanması gerektiğini düşünüyorum. Buna hiç inanmamak da dâhil."

Vanessa, Tanrı'ya inanmıyor. Galiba annesinin eşcinsellikten kurtulması için ettiği dualar örgütlü din hakkındaki bütün kapıları ona kapattı. Bir gece geç saatlerde bu konuyu konuşmuştuk. Şimdiki hayatında istediğini elde ettikten sonra ölümden sonraki hayatla ilgilenmediğini, altın kural ile ilgisi olmayan insanlara yardım etmenin evrimsel bir boyutu olduğunu, benim örgütlü din üyesi olmasam da üstün bir gücün varlığına inanmadığımı kesin olarak söylemediğimi konuştuk. Bunun hâlâ dinin kalıntılarına tutunduğum için mi, yoksa yüksek sesle Tanrı'ya inanmadığımı söylemeye korktuğum için mi olduğunu bilmiyordum.

Ateizmin yeni eşcinsellik, peşinden kesinlikle gelecek olan bütün olumsuz varsayımlar yüzünden kimsenin öyle olduğunuzu anlamamasını ümit ettiğiniz şey olduğunu anlamıştım.

"Yani bu doğmamış çocukları herhangi bir dine bağlı şekilde yetiştirmeyi düşünmezsiniz, öyle mi?"

"Bilmiyorum," dedim dürüstçe. "Sevilecek ve sevgisini gösterecek; kendine saygı duyan, onurlu, herkese karşı açık fikirli ve hoşgörülü bir çocuk yetiştireceğim. Bunları destekleyen doğru dinî grubu bulursak belki ona katılırız."

"Burrows-Brady davasını biliyor musunuz, Bayan Baxter?"

"İtiraz ediyorum!" dedi Angela. "Avukat bir velayet davasına atıfta bulunuyor. Buradaki bir mülkiyet konusu."

"Reddedildi," dedi Yargıç O'Neill. "Bununla nereye varmaya çalışıyorsunuz, Bay Preston?"

"Burrows-Brady davasında Rhode Island Temyiz Mahkemesi, ebeveynler boşandığı zaman çocukların velayetine sahip olan her ebeveynin, çocuğu onun için en iyi olan dine bağlı olarak yetiştirme hakkına sahip olduğuna karar verdi. Ayrıca Pettinato-Pettinato davasında da velayeti alacak potansiyel ebeveynin ahlaki karakterinin dikkate alınması gerektiği belirtildi ve..."

"Avukat mahkemeye işini nasıl yapacağını mı söylemeye çalı-

şıyor," diye sordu Angela, "Yoksa müvekkilime soracağı bir sorusu var mı?"

"Var," dedi Wade. "Bir sorum var. İfadenizde hepsi felaketle sonuçlanan birçok tüp bebek denemesinden geçtiğinizi belirttiniz, Bayan Baxter."

"İtiraz ediyorum..."

"Başka türlü ifade edeyim öyleyse. Hiçbir hamileliğinizi sonuna kadar sürdüremediniz, değil mi?"

"Sürdüremedim."

"İki de düşük yaptınız."

"Evet."

"Ve sonra bir bebeğiniz ölü doğdu."

Kucağıma baktım. "Evet."

"Bugün ifadenizde hep bir çocuğunuzun olmasını istediğini belirttiniz, bu da doğru mu?"

"Doğru."

Angela içini çekerek, "Bunların hepsi soruldu ve cevaplandırıldı, sayın yargıç," dedi.

"O halde neden 1989 yılında kendi çocuğunuzu öldürdünüz, Bayan Baxter?"

"Ne?" dedim şaşkınlıkla. "Neden bahsettiğinizi anlamıyorum..."

Ve anladım. Ve sonra söyledikleri bunu doğruladı. "On dokuz yaşınızdayken kendi isteğinizle kürtaj oldunuz mu, olmadınız mı?"

"İtiraz ediyorum!" Angela hemen yerinden fırladı. "Bunun konuyla ilgisi yok ve müvekkilimin evliliğinden önce oldu. Kayıtlardan silinmesini talep ediyorum,"

"Konuyla son derece ilgili. Şimdi bebek sahibi olmak istediğini belirtirken geçmişteki günahlarını telafi etmeye çalışıyor."

"İtiraz ediyorum!"

Ellerim uyuşuyordu.

Salonda bir kadın ayağa kalktı ve "Bebek katili!" diye bağırdı.

Bu, bardağı taşıran son damla oldu. Westboro grubu ve Ebedi Cennet cemaati bağrışmaya başladı. Yargıç salonda düzenin sağlanmasını emretti, yirmi kadar izleyici mahkeme salonunun çift kanatlı kapısından çıkartıldı. Vanessa bunu beklediği yerden izliyor olmalıydı ve ne düşündüğünü merak ediyordum.

"Sorgulama şeklinize devam edebilirsiniz ama yorumda bulunamazsınız, Bay Preston," dedi O'Neill. "Salondakilere gelince... Bir kez daha karışıklık çıkarsa kapalı oturuma dönerim, ona göre."

Ortalık durulunca, "Evet, kürtaj yaptırdım," dedim avukata. "On dokuz yaşındaydım ve üniversite öğrencisiydim. Bebek sahibi olmak için doğru zaman değildi. Aptallık ettim ama daha sonra birçok fırsatım olacağını düşünüyordum."

Sözümü bitirdiğimde tamamen tükenmiş durumdaydım. O işlemden yalnızca bir kere bahsetmiştim, o da tüp bebek kliniğinde üreme geçmişim hakkında son derece dürüst olmam gereken, yoksa hamile kalma ihtimalimi tehlikeye atacağım bir ortamdaydı. Üzerinden yirmi iki yıl geçmişti ama kendimi hâlâ o zamanki gibi hissediyordum: Güçsüz, mahcup...

Ve öfkeli.

Klinik yasal olarak o bilgiyi Wade Preston'a vermiş olamazdı. Bu da bilgiyi tıbbi geçmişimi verdiğim gün klinikte yanımda olan tek insandan aldığı gerektiği anlamına geliyordu. Max'tan.

"Bu bilgiyi mahkemeden saklamanızın nedeni var mı?"

"Saklamıyordum..."

"Bebek sahibi olmayı ne kadar istediğinizi anlatarak ağlamaya başlarken ikiyüzlülük olacağını düşündüğünüz için mi acaba?"

"İtiraz ediyorum!"

Wade Preston aldırmadan bastırdı. "Bir daha çocuk sahibi ol-

mamanızın nedeninin ilkini öldürdüğünüz için Tanrı'nın hakkınızda verdiği bir karar olabileceğini hiç düşündünüz mü?"

Angela öfkeden deliye dönmüştü. Sözlü ateş bombardımanıyla Wade'nin üstüne çullandı ama soru, geri alındıktan, hatta gözlerinizi kapattıktan sonra bile neon harflerle havada yazılmış halde kaldı.

Ve yüksek sesle dile getirmek zorunda olmasam bile içimden çoktan cevap vermiş olabilirim: '*Kürtaj yaptırdığım için beni cezalandırmak isteyen bir Tanrı'ya inanmak istemiyorum.*'

"Bana bunun ne demek olduğunu söyler misin?" dedi Angela, yargıç oturumu bitirdiğini söyler söylemez. "Hasta dosyanı nasıl ele geçirdi?"

"Özel çaba gerektirmemiştir bu; Max söylemiş olmalı," dedim ifadesiz bir sesle.

"Öyleyse bana neden söylemedin? Çapraz sorgu yerine doğrudan sorgulamada konu edebilsek bu kadar hasar yaratmazdı!"

Max'ın alkolikliği gibi. Islah olan günahkârı herkes sever. Onun içki içmesini biz gündeme getirmiş olsak, gizleyecek bir şeyi varmış gibi görünürdü.

Wade Preston da beni aynen o şekilde tasvir etmişti.

Preston evrak çantasını toplamayı bitirdi, yanımızdan geçerken kibarca gülümseyerek, "Müvekkilinin utanılacak sırrını bilmediğin için üzgünüm," dedi.

Angela ona aldırmadı. "Bilmem gereken başka bir şey var mı? Çünkü sürprizleri *gerçekten* sevmem."

Uyuşuk bir tavırla başımı iki yana salladım ve kalkıp onun peşi sıra mahkeme salonundan çıktım. Vanessa annemle birlikte bekliyordu. İçeride görüşememişlerdi, çünkü hâlâ ayrı yerlerde tutuluyorlardı.

"Orada neler oldu?" diye sordu Vanessa. "Yargıç neden salonun yarısını dışarı attı?"

"Arabada konuşabilir miyiz? Eve gitmek istiyorum."

Ama adliye binasının ön kapısını açıp dışarıya çıktığımız anda soru yağmuruna tutulduk. Bunu bekliyordum ama soruları hayal bile edememiştim:

"Kürtaj olduğun zaman kaç aylık hamileydin?"

"Bebeğin babası kimdi?"

"Onunla hâlâ görüşüyor musun?"

Kadının biri yanıma geldi. Sarı tişörtünden onun Westboro Baptist Kilisesi'nden olduğunu anladım. İçinde bir tür meyve kokteyli dolu geri dönüşümlü plastik bir şişe vardı elinde ama dışarıdan bakınca kan gibi görünüyordu. Harekete geçmeden bile içindeki şeyi bana fırlatacağını biliyordum.

"Bazı seçimler yanlıştır," diye bağırdı. Kendimi korumak için gerileyince ve sıvı sadece sağ ayağıma isabet etti.

Sonrasında yanımda sesini duyuncaya kadar Vanessa'yı tamamen unuttum. "Bana hiç söylemedin," dedi.

"Kimseye söylemedim."

Vanessa'nın gözleri buz gibiydi. Avukatlarının arasında yürüyen Max'a baktı. "Nedense sana inanmıyorum."

Annem, geçmişimi kurcaladığı için Wade Preston'un peşinden gitmek istiyordu ve ancak Angela'nın müdahalesi ve sihirli sözcüğün (torun) söylenmesiyle direnmeden eve gitmeyi kabul etti. Nasıl olduğumu öğrenmek için daha sonra arayacağını söyledi bana ama o anda konuşmak istemediğimin farkındaydı. Vanessa dışında kimseyle konuşmak istemediğimi anlamıştı.

Eve dönüş yolu boyunca ifade verirken neler olduğunu açıklamaya çalıştım. Vanessa tek kelime etmedi ama kürtaj meselesine gelince irkildi.

Arabayı park ederken nihayet dayanamayacak hale geldim. "Sonsuza dek bana bu sessiz tepkiyi mi göstereceksin?" diye ba-

ğırarak kapıyı çarptım ve Vanessa'nın peşinden eve girdim. Hâlâ yapış yapış olan külotlu çorabımı çıkarttım. "Bu Katoliklikle ilgili bir şey mi?"

"Katolik olmadığımı biliyorsun?" diye yanıtladı Vanessa.

"Ama eskiden..."

"Bu lanet olası kürtajla ilgili bir şey değil, Zoe! *Seninle* ilgili." Sonunda yüzüme baktı. Arabanın anahtarlarını elinde hâlâ sıkı sıkıya tutuyordu. "Bir ilişkinin dışında bırakmak için epey büyük bir anı bu. Sanki birine AIDS olduğunu söylemeyi unutmak gibi."

"Tanrı aşkına, Vanessa! Kürtaj cinsel yolla bulaşan hastalıklar gibi yakalandığın bir şey değil..."

"Kişisel bir şeyi sevdiğin insanlara açıklamanın tek nedeninin bu olduğunu mu sanıyorsun?"

"Öyle bir kararı verebilecek kadar şanslı olsam da korkunç bir şeydi. Yeniden yaşamaktan hoşlandığımı söyleyemeyeceğim."

"O zaman bana şunu söyle: Nasıl oluyor da Max biliyor ama ben bilmiyorum?"

"Kıskanıyor musun? Max'a geçmişimle ilgili korkunç bir şey anlattığım için gerçekten kıskanıyor musun?"

"Evet, kıskanıyorum," diye kabullendi Vanessa. "Tamam mı? Karımın eskiden evli olduğu adama açıldığı gibi bana da açılmasını dileyen bencil bir karıyım."

"Belki ben de karımın biraz şefkat göstermesini isterdim! Biraz önce Wade Preston'un bütün geçmişimi deştiğini ve bütün dindar sağcılar açısından bir numaralı halk düşmanı olduğumu düşünecek olursak..."

"Biz kelimesinde b'den fazlası da var," dedi Vanessa. "Gerçi sen bunun farkında değilsin galiba."

"Harika!" diye bağırdım, gözlerim dolarak. "Kürtajım hakkında bilgi mi istiyorsun? Hayatımın en kötü günüydü. Oraya giderken de dönerken de bütün yol boyunca ağladım. İki ay boyunca Japon

eriştesi yemek zorunda kaldım, çünkü annemden para istemek istemedim ve yaz tatili için eve dönünceye kadar ona söylemedim. Sonrasında oluşabilecek ağrılara karşı verdikleri ilaçları almadım çünkü ağrıları hak ettiğimi düşünüyordum. Ve çıktığım çocuk, birlikte yapmamız gereken şeyin bu olduğuna karar veren çocuk, bir ay sonra benden ayrıldı. Şu ana kadar gittiğim her doktor kısırlığımın o işlemle ilgisi olmadığını söylese de buna hiçbir zaman inanamadım. Nasıl buldun? Şimdi mutlu musun? Öğrenmek istediğin bu muydu?"

Konuşmamı bitirdiğimde o kadar çok ağlıyorum ki söylediklerimi anlamakta kendim de zorlanıyorum. Burnum akıyor, saçlarım yüzüme geliyordu ve Vanessa'nın bana dokunmasını, beni kollarına almasını ve her şeyin yolunda olduğunu söylemesini istiyordum.

Ama o geriye doğru bir adım attı, "Senin hakkında bilmediğim başka şeyler var mı?" diye sorduktan sonra beni artık evim gibi hissetmediğim mekânın girişinde tek başıma bıraktı.

Asıl işlem yalnızca altı dakika sürdü.

Biliyorum, çünkü saniye saniye saydım.

Benimle bütün seçenekler hakkında konuştular. Bana laboratuvar testleri yapmış ve muayeneden geçirmişlerdi. Sakinleştirici de vermişlerdi. Dilatörle rahim boynunu açmışlardı. İmzalamam için formlar vermişlerdi.

Bütün bunlar birkaç saat sürmüştü.

Hemşirenin ayaklarımı kaldırıp askıya yerleştirdiğini ve aşağıya kaymamı söylediğini hatırlıyorum. Doktor steril peçete alırken spekulumun parıldadığını hatırlıyorum. Emme aletinin ıslak vakum sesini hatırlıyorum.

Doktor ona hiçbir zaman bebek demedi. Hatta cenin bile demedi. *Doku* diye bahsetti. Gözlerimi kapattığımı ve dertop edilip çöp kutusuna atılan kâğıt mendili düşündüğümü hatırlıyorum.

Üniversite kampusuna geri dönerken yolda elimi erkek arkadaşımın eski Dodge arabasının vites koluna koydum. Avucunu elimin

üstüne koymasını istemiştim. Oysa o, parmaklarımı çözerek, "Arabayı kullanmama izin ver, Zoe," demişti.

Saatin henüz öğleden sonra iki olmasına rağmen yurttaki odama girince pijamalarımı giymiş ve *General Hospital* dizisini seyretmeye koyulup dikkatimi sanki daha sonra onlar hakkında sınava girecekmişim gibi Frisco ve Felicia karakterlerine odaklamıştım. Bir kavanoz dolusu fıstık ezmesi yemiştim.

Yine de içimde büyük bir boşluk hissediyordum.

Haftalarca ceninin ağladığını duyduğuma, sesi takip ederek yatakhanenin dışındaki avluya çıktığıma, pijamamın altı ve yırtık üstüyle yere çömelip çıplak ellerimle toprağı kazdığıma ilişkin kâbuslar gördüm. Çimleri söküp taşları tırnaklarımla kazıdım ve sonunda buldum: Tatlı Cindy, babamın öldüğü gün gömdüğüm oyuncak bebek.

O gece sakinleşemedim. Yukarıdaki yatak odasında Vanessa'nın hareket ettiğini duyuyordum. Sonra ortalık sessizleşince uykuya daldığını varsaydım ve dijital klavyemin başına oturup çalmaya başladım; müziğin bir pansuman bandajı gibi her tarafımı sarmasına izin verdim, her notayla kendimi iyileştirmeye çalıştım.

O kadar uzun süre çaldım ki bileklerim ağrımaya başladı. Sesim kısılıncaya kadar, bir pipet yardımıyla nefes alıyormuş hissine kapılana kadar şarkı söyledim. Durunca alnımı tuşlara dayadım, odadaki sessizlik kalın bir pamuk tabakasına dönüştü.

Sonra alkış sesini duydum.

Döndüm ve Vanessa'nın kapıda durduğunu gördüm. "Ne zamandır oradasın?"

"Yeterince uzun süredir." Piyanonun taburesinde yanıma oturdu. "İstediği bu, biliyorsun."

"Kimin?"

"Wade Preston. Bizi ayırmaya çalışıyor."

"Ben bunu istemiyorum."

"Ben de istemiyorum." Duraksadı. "Yukarıda hesap yapıyordum."

"Bu kadar uzun sürdüğüne şaşmamalı," diye mırıldandım. "Matematiğin berbattır."

"Max'la dokuz yıl beraber oldun. Ben seninle gelecek kırk dokuz yıl birlikte olmayı planlıyorum."

"Sadece kırk dokuz yıl mı?"

"Sabret lütfen. Bu güzel ve yuvarlak bir rakam." Vanessa bana baktı. "Böylece sen doksan yaşına gelince hayatının yarısından fazlasını benimle, buna karşılık sadece yüzde onunu Max'la geçirmiş oluyorsun. Beni yanlış anlama; hâlâ o dokuz yılı korkunç derecede kıskanıyorum, çünkü ne yaparsam yapayım onları seninle yaşayamam. Fakat o yılları Max'la geçirmemiş olsaydın şimdi burada benimle olmazdın."

"Senden sır saklamaya çalışmıyordum," dedim Vanessa'ya.

"Ama saklayabilmelisin. Seni o kadar çok seviyorum ki bana ne söylersen söyle bunu değiştirmene olanak yok."

"Eskiden erkektim," dedim ifadesiz bir şekilde.

"Oyunbozan!" Vanessa güldü ve eğilip beni öptü. Ellerini yanaklarıma koydu. "Bunu tek başına yapacak kadar güçlü olduğunu biliyorum ama öyle olmak zorunda değil. Bundan sonra aptallık etmeyeceğime söz veriyorum."

Ona yaklaştım ve başımı omzuna yasladım. "Ben de özür dilerim."

Bu özür gece kadar geniş ve sınırsızdı.

Vanessa

Annem ruj sürmeyen bir kadının üstünde kreması olmayan pastaya benzediğini söylerdi. Amblem rengi haline gelen *Bundan Sonra Daima*'yı sürmeden dışarı çıktığını hatırlamıyorum. Ne zaman aspirin, tampon ya da astım ilacı almak üzere eczaneye gitsek o şeyden birkaç tüp alıp şifonyerinin çekmecelerinden birine -gümüş rengi küçük tüplerle dolu olana- yığardı.

"Üretici şirketin stoklarının biteceğini sanmıyorum," derdim ama annem aldırmazdı. 1982 yılında *Bundan Sonra Daima*'nın üretimini durdurdular. Neyse ki annem on yıl yetecek kadar ruj stoklamıştı. Hastanede kendi mantrasını hatırlayamayacak kadar ağrı kesici verilmiş bir halde yatarken bile makyajlı olmasını sağladım. Son nefesini verirken dudaklarında *Bundan Sonra Daima* vardı.

Onun kozmetik koruyucu meleği haline gelmemi herhalde inanılmaz derecede komik bulurdu, çünkü yürümeye başladığımdan beri onun maskarasından kaçardım. Diğer küçük kızlar

annelerinin banyo tezgâhına oturup onların kendilerini sanat eserlerine dönüştürmelerini izlemeye bayılırken, ben yüzümde sabundan başka hiçbir şey hissetmeye katlanamazdım. Annemin göz kalemiyle yanıma yaklaşmasına izin verdiğim tek olay, okul müsameresi için dudağımın üstüne Gomez Addams bıyığı çizmesi içindi.

Bütün bunları sabahın 07.00'ında Zoe'nin göz kalemiyle gözümü çıkarmaya çalıştığımı vurgulamak için anlatıyorum. Dudaklarıma *Tamale* sürebilmek için aynanın karşısında yüzümü çarpıttım. Eğer Wade Preston ve Yargıç O'Neill karşılarında evde oturup tırnaklarını boyayan ve akşam yemeği için rosto pişiren geleneksel kadını görmek istiyorsa, sonraki sekiz saat boyunca öyle biri gibi olacağım.

(Etek giymek zorunda kalmadığım sürece. Öyle bir şey olmayacak.)

Gözlerimin önünde noktalar uçuşarak arkama yaslandım. (Göz kalemi kullanırken şaşı olmamak gerçekten çok zor.) Sanat eserimi aynada inceledim. O sırada Zoe yarı uykulu bir halde banyoya girdi. Klozet kapağına oturdu ve bana bakıp gözlerini kırpıştırdı.

Sonra dehşet içinde nefesini tuttu. "Neden korkunç bir palyaçoya benzettin kendini?"

"Sahi mi?" dedim, ellerimle yanaklarımı ovuşturarak. "Allık çok mu olmuş?" kaşlarımı çatıp tekrar aynaya baktım. "Bin dokuz yüz ellilerin poster görüntüsünü uygulamaya çalışıyordum. Katy Perry gibi."

"Şey... *Rocky Horror*'daki Frank-N-Furter gibi olmuşsun." Zoe kalkıp yerine beni oturttu. Sonra makyaj temizleyicisini alıp üstüne döktü ve yüzümü temizledi. "Neden birdenbire makyaj yapmaya karar verdiğini söylemek ister misin?"

"Yalnızca daha kadınsı görünmeye çalışıyordum..."

"Yani daha az eşcinsel demek istiyorsun," diye düzeltti Zoe. Ellerini beline koydu. "Yüzünde hiç makyaj olmadan gayet güzel göründüğünü biliyorsun, Vanessa."

"Bak işte bu yüzden Wade Preston'la değil seninle evliyim."

Zoe eğilip yanaklarıma allık sürdü. "Ben de sanıyordum ki..."

"Kirpik kıvırıcın olduğu için. Seninle Shu Uemera yüzünden evlendim."

"Dur, yapma!" dedi Zoe. "Beni utandırıyorsun." Çenemi kaldırdı. "Gözlerini kapa."

Yüzüme fırçalarla, elleriyle bir şeyler sürdü. Hatta kirpik kıvırıcısını bile kullanmasına izin veriyorum. (Gerçi onu kullanırken neredeyse kör oluyordum ama neyse.) Ağzımı açık tutmamı söyleyerek dudaklarıma sert darbelerle ruj sürdü.

"İşte!" dedi Zoe.

Eşcinseller kraliçesine benzemeyi beklerken bambaşka bir şeyle karşılaştım. "Aman Tanrım! Anneme benzedim."

Zoe omuzlarımın üzerinden aynadaki yansımamıza baktı. "Duyduğum kadarıyla iyi bir şeymiş bu."

Angela bizi adliye binasına arkadaki teslimat kapısından sokması için kapıcıya yirmi dolar verdi. Casus romanlarında görülen bir sessizlik içinde kazan dairesinin ve kâğıt havlularla, tuvalet kâğıtlarıyla dolu bir deponun önünden geçerek bizi giriş katına çıkaracak olan külüstür ve pis servis asansörünün önüne geldik.

Kapıcı anahtarı çevirip bir düğmeye bastı ve bana döndü. "Benim de eşcinsel bir kuzenim var." İlk kez konuşmuştu.

O kuzen hakkında ne düşündüğünü bilmediğim için cevap vermedim.

"Kim olduğumuzu nasıl anladın?" diye sordu Zoe.

Adam omuz silkti. "Ben kapıcıyım, her şeyi bilirim."

Asansör bizi kâtibin odasının yanındaki koridora çıkardı. Angela koridorlar labirentinde yolunu bularak bizi kendi mah-

keme salonumuzun önüne getirdi. Biraz uzağımızda sırtı bize dönük halde kapıya bakan ve adliye binasının ön basamaklarını çıkarak giriş yapmamızı bekleyen medya görevlilerinden oluşan bir insan duvarı var.

Oysa biz o moronların tam arkasında duruyoruz.

Sanırım şu anda Angela'ya her zamankinden daha çok saygı duyuyorum.

"Yiyecek odasına git ve çikolata veya başka bir şey al," diye tavsiyede bulundu bana. "Böylece Preston mahkemeye gelirken gözden uzak olursun." Hâlâ tecrit durumunda olduğum için bu mantıklı geldi.

Onun Zoe'yi mahkeme salonuna sokuşunu izledim, sonra diğer avukatlar gelirken dikkat çekmeden koridorda gözden kayboldum.

Bir paket gofret yedim ama midemi bulandırdı. İşin gerçeği, kalabalık karşısında konuşmakta iyi değilim. Zaten o nedenle sınıf öğretmeni değil öğrenci danışmanıyım. Zoe'nin bir tabureye oturup izleyicilerin karşısında yüreğini parçalarcasına şarkı söyleyebilmesini büyük saygıyla karşılıyorum.

"Bunu yapabilirsin," dedim kendi kendime ve mahkeme salonunun çift kanatlı kapısının önüne geldiğimde mübaşir beni içeri sokmak için döndü.

İçeride bütün saçmalıkları yaptım: İncil üzerine yemin ettim, adımı, yaşımı, adresimi söyledim. Angela bana doğru yürüdü. Yargıç karşısında olmadığı zamanlardan çok daha özgüvenli ve ciddi duruyordu. Aramızda yarım metre kala notlarını düşürdü. "Wade Preston nasıl uyuyor, biliyor musun?" diye fısıldadı. "Kendini önce bir tarafa atıyor, sonra öteki tarafa." Gülümsediğimi görünce göz kırptı. O anda notlarını aslında düşürmediğini anladım.

"Nerede yaşıyorsunuz, Bayan Shaw?"

"Wilmington'da."

"Halen bir yerde çalışıyor musunuz?"

"Wilmington Lisesi'nde eğitim danışmanıyım."

"Bu iş neleri kapsıyor?"

"Dokuzla on ikinci sınıf arasındaki öğrencilere danışmanlık yapıyorum. Akademik olarak yoldan çıkmamalarını sağlıyorum, evlerinde sorun olup olmadığını araştırıyorum, depresyon ve madde bağımlılığına dikkat ediyorum ve üniversite başvuru sürecinde onlara yardım ediyorum."

"Evli misiniz?"

"Evet," dedim gülümseyerek. "Zoe Baxter'la."

"Çocuğunuz var mı?"

"Henüz yok ama bu davanın sonucunda olabileceğini umuyorum. Zoe'nin embriyolarını kullanarak hamile kalmayı planlıyoruz."

"Küçük çocuklarla hiç deneyiminiz var mı?"

"Sınırlı düzeyde. Arada sırada hafta sonlarında komşumun çocuklarına bakarım. Ama arkadaşlarımdan duyduğum kadarıyla, Dr. Brazelton'un kaç tane kitabını okursanız okuyun, ebeveynlik zorlu bir sınav."

"Sen ve Zoe çocuğu maddi olarak nasıl destekleyeceksiniz?"

"İkimiz de çalışıyoruz ve çalışmaya devam edeceğiz. Neyse ki çalışma saatlerimiz esnek. Çocuğu birlikte, eşit şartlar altında yetiştirmeyi planlıyoruz. Ayrıca Zoe'nin annesi on dakika uzaklıkta oturuyor ve bize yardımcı olma düşüncesi onu çok mutlu ediyor."

"Max Baxter'la ilişkin var mı? Varsa ne düzeyde?"

Zoe'yle dün gece yaptığımız tartışmayı hatırladım. Adamla ilişkim şu: Zoe aracılığıyla onunla sonsuza dek bağlantımız olacak. Onun kalbinde başkasına yer verdiği yıllar olacak.

"O benim eşimin eski kocası," dedim. "Embriyolarla biyolojik bağlantısı var. Aslında onu yakından tanımıyorum; sadece Zoe'nin hakkında anlattığı kadarını biliyorum."

"Sonuçta ortaya çıkabilecek çocukla temas kurmasına izin vermeye hazır mısın?"

"Eğer o istiyorsa."

Angela gözlerimin içine baktı. "Bir çocuğun velayetini almak için uygun ve düzgün bir insan olarak görülmeni engelleyen herhangi bir şey var mı, Vanessa?"

"Kesinlikle yok."

"Tanık sizindir," dedi Angela, Wade Preston'a dönerek.

Bugün üstünde olmaması gereken bir takım var adamın ve inanın bana, eğer ben bile moda yorumu yapıyorsam gerçekten korkunç olmalı. Gömleği, mor-beyaz kareli, kravatı leylak-siyah çizgili. Siyah takım elbisesinin ceketinde gri, gümüşi ve mor benekler var. Yine de seksenlerin berbat anakronizmi olarak görünmesi gereken o şey, bir şekilde püskürtme yanık ten makyajıyla ve pahalı mücevherleriyle GQ dergisinin orta sayfasından fırlamış gibi duruyor.

"İşvereniniz lezbiyen olduğunuzu biliyor mu, Bayan Shaw?" diye başladı.

Yanıma yaklaşırken arkasında yağ izi bırakıp bırakmadığını görmek için yere baktım. Omuzlarımı dikleştirdim. Eğer sert oynamak istiyorsa ben hazırım. Ne de olsa... Dudaklarımda rujum var.

"Bu bilerek ve isteyerek verdiğim bir bilgi değil," dedim. "Öğretmenler normalde teneffüs odasında oturup cinsel hayatları hakkında bülten yayınlamaz. Ama gizlemiyorum da."

"Sizce ebeveynlerin çocuklarının nasıl bir rehberlik aldığını bilmeye hakkı yok mu?" *Rehberlik* kelimesini kesinlikle alay ederek söylemişti.

"Şikâyet etmiyorlar."

"Bu gençlerle seksten bahsediyor musunuz?"

"Eğer konuyu onlar açarsa. Bazı çocuklar bana ilişki problemleriyle gelir. Hatta bazıları eşcinsel olabileceklerini de açıklamıştır."

"Yani bu masum gençleri kendi yaşam tarzınıza topluyorsunuz."

"Hayır. Ancak onlara başka insanlar..." Daha etkili olması için duraksadım. "Başkaları hoşgörülü davranmazken konuşabilecekleri güvenli bir yer sunuyorum onlara."

"Doğrudan sorgulamada bir çocuk için uygun ve düzgün bir ebeveyn olduğunuza inandığınızı söylediniz, doğru mu, Bayan Shaw?"

"Doğru."

"Örneğin duygularınızla baş edememe sorununa yönelik hiçbir belirtiniz olmadığını söylüyorsunuz, öyle mi?"

"Olduğunu sanmıyorum..."

"Yemin ettiğinizi hatırlatmak isterim."

Hangi cehenneme varmaya çalışıyor?

"2003 yılında Blackstone Hastanesi'nin psikiyatri koğuşunda bir hafta süreyle yattığınız doğru mu?"

Buz gibi oldum.

"Bir ilişki bitmişti," dedim. "Stresle başa çıkabilmek için kendi isteğimle bir hafta yattım orada. İlaç tedavisi uygulandı ve bir daha öyle bir olay yaşanmadı."

"Yani sinir krizi geçirdiniz."

Dudaklarımı yaladım ve kozmetik cilasının tadını aldım. "Bu abartılı bir yorum. Aşırı yorgunluk teşhisi konuldu."

"Sahi mi" O kadar mı?"

Çenemi kaldırdım. "Evet."

"Yani kendinizi öldürmeye falan çalışmadığınızı söylüyorsunuz?"

Zoe elini ağzına bastırdı. İkiyüzlü olduğumu düşünüyor olmalıydı. Özellikle de dün geceden sonra.

Wade Preston'a dönüp gözlerinin içine baktım. "Kesinlikle hayır."

Wade elini uzattı ve Ben Benjamin davacı masasından zıplayarak ona bir dosya verdi. "Bunların sadece tanımlama amacıyla işaretlenmesini istiyorum," diyerek memura verdi ve damgalattı. Sonra bir kopya Angela'ya, bir kopya da bana verdi.

Blackstone'deki hastane kayıtlarımdı bunlar.

"İtiraz ediyorum!" dedi Angela. "Bu kanıtı daha önce hiç görmedim. Bay Preston'un bu dosyayı yasal olarak nasıl elde ettiğini anlamıyorum, zira Sağlık Sigortası Taşınabilirlik ve Sorumluluk Yasası'yla korunuyor..."

"Bayan Moretti kendi kopyasından takip edebilir," dedi Preston.

"Sayın Yargıç, yasa uyarınca kayıtların mahkeme kararıyla alınmasından üç hafta önce bana bildirimde bulunulmalıydı. Bayan Shaw bu harekete taraf bile değil. Kayıtların mahkeme salonuna girmesine hiçbir şekilde izin verilmemeli."

"Bu kayıtları kanıt olarak dahil etmiyorum," dedi Preston. "Bunları sadece yemin altında yalan ifade veren bir tanığı suçlamak amacıyla kullanıyorum. Potansiyel bir koruyucu ebeveynden bahsettiğimize göre bu kadının sadece lezbiyen değil, aynı zamanda yalancı olduğunu da öğrenmemiz çok önemli."

Angela, "İtiraz ediyorum!" diye gürledi.

"Eğer Bayan Moretti, bu kayıtlara bakmak için ara vermek isterse memnuniyetle ona birkaç dakika verebiliriz herhalde," dedi Preston.

"Araya ihtiyacım yok! Bu kayıtların davayla ilgisiz olmakla kalmayıp Bay Preston tarafından yasadışı yollarla elde edildiği konusunda kuşku yok. Bu mahkeme salonuna kirli ellerle geliyor. Louisiana'da ne yaptıklarını bilmiyorum ama burada, Rhode Island'da vatandaşlarımızı koruyan yasalarımız var ve şu anda Bayan Shaw'ın hakları çiğneniyor."

"Eğer tanık ifadesini değiştirmek ve intihar girişiminde bulunduğunu itiraf etmek isterse, bu kayıtları memnuniyetle ortadan kaldırabilirim, sayın yargıç," dedi Preston.

"Yeter!" diyerek içini çekti yargıç. "Kayıtların sadece tanımlama amacıyla kullanılmasına izin vereceğim. Ancak daha fazla ilerlemeden, avukatın bunları nasıl elde ettiğini açıklamasını istiyorum."

"Otel odamın kapısının altından atıldı. Tanrı bazen gizemli işler yapıyor."

Blackstone'de fotokopi makinesini çalıştıran kişinin Tanrı olduğundan çok kuşkuluydum.

"Size tekrar soracağım, Bayan Shaw: 2003 yılında Blackstone Hastanesi'nde kalmanızın sebebi intihar girişiminiz miydi?"

Yüzümün kızardığını, nabzımın yükseldiğini hissedebiliyordum. "Hayır."

"Yani kaza ile bir şişe Tylenol mu yuttunuz?"

"Moralim bozuktu. Kendimi öldürmeyi planlamamıştım. Olay çok uzun zaman önce yaşandı. Şimdi o zaman olduğumdan çok farklı yerdeyim. Şu anda neden cadı avına çıktığınızı bile anlamıyorum."

"Sekiz yıl önce altüst olduğunuzu söyleyebilir miyiz? Kriz durumunda olduğunuzu?"

"Evet."

"Beklenmeyen bir olay sizi hastaneye yatma noktasına getirecek şekilde sarstı, öyle mi?"

Başımı eğdim. "Sanırım öyle."

"Zoe Baxter ifadesinde kanser olduğunu söyledi. Bunu biliyor musunuz?"

"Evet, biliyorum. Ama şimdi sağlıklı."

"Kanserin ciddi nüksetme olasılığı var, değil mi? Bayan Baxter tekrar kanser olabilir mi?"

"Siz de olabilirsiniz."

Tercihen önümüzdeki üç dakika içinde.

"Bu korkunç bir düşünce ama bütün olasılıkları gözetmemiz gerek," dedi Preston. "Diyelim ki Bayan Baxter'in kanseri nüksetti. Altüst olurdunuz, değil mi?"

"Perişan olurdum."

"Yeni bir sinir krizi geçirecek düzeyde mi, Bayan Shaw? Bir şişe Tylenol daha içer miydiniz?"

Angela bir kez daha ayağa kalkarak itiraz etti.

Wade Preston hiç aldırmadan başını esef duyar gibi iki yana salladı. "O durumda zavallı çocuklara kim bakacak, Bayan Shaw?"

Ben tanık sandalyesinden iner inmez yargıç ara verdi. Yerime dönerken Zoe ayağa kalktı. "Çok üzgünüm," diye fısıldadı.

Lucy'yi düşündüğünü, o kızı hesabı kapatıp gitmekten vazgeçirip dünyaya bağlayacak bir şey bulmak için okul danışmanının görevini fazlasıyla aşan şeyler yaptığımı hatırladığını biliyordum. Yavaşça onun kollarını bedenimden çözdüm. "Birazdan dönerim."

Koridorda Preston'un peşinden gittim, cemaat üyelerine yapmacık tavırla selamlar verirken ve muhabirlere kısa açıklamalar yaparken göze hiç çarpmadım. Islık çalıyordu; bir gölge gibi peşinde olduğunu farkedemeyecek kadar kendiyle doluydu. Köşeyi döndü ve erkekler tuvaletine giren kapıyı açtı.

Ben de arkasından giriyorum içeriye.

"Bay Preston," dedim.

Preston kaşlarını kaldırdı. "Bayan Shaw! Sizin yaşam tarzınızı benimseyen birinin kapısında erkek resmi olan bir yere girme hatasını yapacak son insan olacağını düşünürdüm."

"Biliyorsunuz ki bir eğitimciyim. Ve sizin feci şekilde eğitime ihtiyacınız var, Bay Preston."

"Öyle mi düşünüyorsunuz?"

"Evet." Çabucak bölme kapılarının altına baktım. İçeride sadece ikimiz vardık. "Birincisi, homoseksüellik bir yaşam biçimi değildir. Ben böyle biriyim. İkincisi, kadınları cazip bulmak benim tercihim değildi. Siz kadınları cazip bulurken belli bir seçimde bulundunuz mu? Ergenlik çağınız da mı yaptınız bunu? Liseden mezun olunca mı? Akademik yeterlik sınavında bir soru muydu? Hayır. Homoseksüellik de heteroseksüellik gibi tercih değildir. Bir insan hangi akla hizmet etmeye homoseksüel olmayı seçer? Neden kendimi karşılaştığım bunca dayılanmaya, lakaba ve fiziksel tacize maruz bırakayım ki? Neden sizin gibi insanlar tarafından sürekli olarak aşağılanmayı ve etiketlenmeyi isteyeyim ki? Bu kadar zorlu bir mücadele gerektiren -sizin deyişinizle- *yaşam tarzını* neden seçeyim ki? Dünyayı sizin kadar dolaşan birinin gözlerinin bu kadar sıkı bir şekilde kapalı olduğuna gerçekten inanamıyorum, Bay Preston."

"Sizi dualarımdan eksik etmeyeceğim, Bayan Shaw," diyerek içini çekti.

"Çok dokunaklı. Ancak ben ateist olduğuma göre gereksiz de. Aslında homoseksüellik konusunda halen kullanmakta olduğunuzdan, yani İncil'den daha güncel bir kitap okumayı düşünmenizi dilerdim. Milattan sonra 500 yılından beri bu konuda bir literatür oluştu."

"Bitmedi mi? Buraya bir nedenle gelmiştim ve..."

"Bitmedi, Bay Preston. Ben birçok şey değilim. Sübyancı değilim. Beysbol koçu veya bisikletli fıstık değilim. Aynı şekilde bütün eşcinseller kuaför ya da çiçekçi ya da iç mimar değildir. Ama ben neyim biliyor musunuz? Zekiyim. Hoşgörülüyüm. Ebeveyn olmaya uygunum. Sizden farklıyım ama daha önemsiz değilim. Benim gibi insanların tamir edilmeye ihtiyacı yok; *sizin gibi* insanların ufuklarını genişletmesine ihtiyacımız var."

Konuşmamı bitirdiğimde ter içindeydim. Wade Preston da bana keyif verecek kadar sessizdi.

"Ne oldu, Wade?" diye sordum. "Bir kızdan dayak yemeye alışkın değil misin?"

Omuz silkti. "İstediğinizi söyleyin, Bayan Shaw. Hatta isterseniz, ayakta işeyin. Fakat şuraya yazıyorum: Taşaklarınız hiçbir zaman benimkinden büyük olmayacak."

Fermuarını açtığını duydum.

Kollarımı kavuşturdum.

İnatlaşıyorduk.

"Çıkacak mısınız, Bayan Shaw?"

Omuz silkiyorum. "Hayatımda gördüğüm ilk acınacak şey olmayacak, çünkü siz de varsınız."

Soluğunu hırıltıyla koyuveren Wade Preston, pantolonunun fermuarını çekip hışımla tuvaletten çıktı. O kadar güldüm ki çenem acıdı.

Sakinleşip musluğu açtım. Bir mübaşir erkekler tuvaletine gelince tuhaf halli ve uzun boylu bir kadının lavaboda makyajını temizlediğini, yüzünü ucuz kâğıt havlularla kuruladığını gördü.

"Ne var?" diye terslendim gözlerini bana öylece dikince. Sonra salınarak kapıdan çıktım. O kim oluyor da neyin normal olduğunu söyleyecek, değil mi?

Zoe'nin annesi ifade vermeden önce su bardağıyla konuşmak istedi.

"Burası gösteri yeri değil, Bayan Weeks," dedi yargıç. "Sizce sakıncası yoksa duruşmaya devam edebilir miyiz?"

Dara bir elinde bardağı tutmaya devam ederek yargıcın yüzüne baktı. Tanık kürsüsünün yanında duran sürahi yarı yarıya doluydu. "Suyun pozitif ve negatif enerjiyi hissettiğini bilmiyor musunuz, sayın yargıç?"

"Suyun ıslaklık dışında bir şey hissettiğini bilmiyordum," diye mırıldandı Yargıç O'Neill.

"Dr. Masaru Emoto bilimsel deneyler yaptı," dedi Dara kırgın bir sesle. "İnsan düşünceleri donmadan önce suya yöneltilirse, kristaller düşüncenin olumlu ya da olumsuz olmasına bağlı olarak güzel veya çirkin olur. Bu nedenle eğer suya pozitif uyarıcılar, örneğin güzel müzik, âşık insanların resimleri veya minnet sözcükleri uygularsanız ve sonra dondurup mikroskobun altında bakarsanız, simetrik kristaller elde edersiniz. Öte yandan suya Hitler'in konuşmasını dinletip veya cinayet kurbanlarının resimlerini gösterip veya *'Senden nefret ediyorum!'* deyip dondurursanız, kristaller pürüzlü ve çarpık olacaktır." Yargıca baktı. "Vücudumuzun yüzde altmıştan fazlası sudan oluşmaktadır. Eğer olumlu düşünceler bir bardak suyu etkileyebiliyorsa, hepimizin üzerinde yaratabileceği etkiyi düşünün."

Yargıç yüzünü ovuşturdu. "Bu hanım sizin tanığınız olduğuna göre herhalde suyuna iltifat etmesinin sizin için sakıncası yoktur, Bayan Moretti."

"Yok, sayın yargıç."

"Bay Preston?"

Wade şaşkınlıkla başını salladı. "Açıkçası ne diyeceğimi bilmiyorum."

Dara burnunu çekti. "Su açısından belki de gerçek bir lütuftur bu."

"Devam edebilirsiniz, Bayan Weeks," dedi yargıç.

Dara bardağı kaldırdı. "Kuvvet," dedi canlı ve tok bir ses tonuyla. "Akıl. Hoşgörü. Adalet."

Çok değerli, saçma, New Age görünüyor olması gerekirdi bunun. Oysa merak uyandırıyordu. Kişisel olarak neye inanırsak inanalım, kim bu ilkelere karşı çıkabilir ki?

Dara bardağı eğip suyu son damlasına kadar içti, sonra da Yargıç O'Neill'e göz attı. "İşte. O kadar kötü müydü?"

Angela tanık kürsüsüne doğru yürüdü. Dara'nın bardağını yeniden doldurdu; bunu alışkanlık nedeniyle değil, tıpkı bir oda-

daki küçük bir çocuğun müstehcen konuşmaları engellemesi gibi herkesin suyun karşısında söylenen sözlerin onu değiştirebileceğine inandığını bildiği için yapar gibiydi.

"Kayıtlara alınması için adınızı ve adresinizi söyler misiniz?" dedi.

"Dara Weeks, Renfrew Heights, 5901 Numara, Wilmington adresinde oturuyorum."

"Kaç yaşındasınız?"

Dara'nın benzi attı ve Angela'ya baktı. "Buna gerçekten cevap vermek zorunda mıyım?"

"Korkarım ki öyle."

"Altmış beş. Ama kendimi elli yaşında hissediyorum."

"Kızınızdan ve Vanessa Shaw'dan ne kadar uzaklıkta oturuyorsunuz?"

"On dakikalık mesafede," dedi Dara.

"Torununuz var mı?"

"Henüz yok ama. . ." Tanık kürsüsünün ahşap korkuluğuna parmağının eklemiyle vurdu.

"Bunu dört gözle bekliyor olmalısınız."

"Benimle dalga mı geçiyorsunuz? Hayattaki en iyi büyükanne olacağım."

Angela kürsünün önüne geçti. "Vanessa Shaw'ı tanıyor musunuz, Bayan Weeks?"

"Tanıyorum. Kızımla evli."

"Onların ilişkisi hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Vanessa'nın kızımı çok mutlu ettiğini düşünüyorum ve benim için en önemli şey de hep bu oldu."

"Kızınız ilişkilerinde hep mutlu oldu mu?"

"Hayır. Bebeği ölü doğduktan sonra ve boşanma sırasında

perişan haldeydi. Zombi gibiydi. Onun evine giderdim ve üstünde bir gün önce bıraktığımda giydiği kıyafet olurdu. Yemek yemiyordu. Yıkanmıyordu. Çalışmıyordu. Gitar çalmıyordu. Sadece uyuyordu. Uyanıkken bile uyur gibi görünüyordu."

"Bu durum ne zaman değişmeye başladı?"

"Vanessa'nın okulunda bir öğrenciyle çalışmaya başladı. Zaman içinde Vanessa'yla birlikte öğle yemeklerine, sinemaya, sanat festivallerine ve bitpazarlarına gitmeye başladı. Zoe'nin konuşabileceği birisini bulmasına çok sevinmiştim."

"Bir noktada Zoe'yle Vanessa'nın arkadaştan da öte olduklarını öğrendiniz mi?"

Dara başıyla onayladı. "Bir gün evime geldiler ve Zoe bana önemli bir şey söyleyeceğini belirtti. Vanessa'ya âşık olmuştu."

"Nasıl bir tepki gösterdiniz?"

"Kafam karışmıştı. Yani, Vanessa'nın artık en yakın arkadaşı olduğunu biliyordum ama Zoe bana onun yanına taşınmak istediğini ve lezbiyen olduğunu söylüyordu."

"Ne hissettiniz?"

"Kafasına kazmayla vurulmuş gibi." Dara duraksadı. "Eşcinsel insanlara karşı değilim ama kızımın eşcinsel olabileceğini düşünmemiştim. Sahip olamayacağım torunları, arkadaşlarımın arkamdan söyleyeceklerini düşündüm. Fakat Zoe'nin bundan ötürü üzgün olmadığımı anladım. Bir anne olarak onun için bu yolu yeğlemeyeceğim için üzgündüm. Hiçbir anne baba çocuğunun bütün hayatı boyunca dar kafalı insanlarla mücadele etmesini istemez."

"Kızınızın ilişkisi hakkında şimdi ne hissediyorsunuz?"

"Kızımla beraber olduğum zaman bütün gördüğüm, Vanessa'nın onu ne kadar mutlu ettiği. Romeo ile Juliet gibiler. Fakat Romeo yok. Ve çok daha mutlu bir sonu var."

"Onların çocuk yetiştirmesi konusunda kaygınız var mı?"

"Bir çocuk için daha iyi bir ev düşünemem," diyerek başını iki yana salladı Dara.

"Size kalsa Zoe'nin çocuklarına Max'ın mı, yoksa Vanessa'nın mı ebeveynlik yapmasını tercih ederdiniz, Bayan Weeks?"

"İtiraz ediyorum," dedi Wade Preston. "Spekülatif."

"Yapmayın Bay Preston!" diye yanıtladı yargıç. "Suyun önünde olmaz. İzin vereceğim."

Dara, davacı masasında oturan Max'a baktı. "Bu soruya ben cevap veremem. Ama size şu kadarını söyleyebilirim: Max kızımı terk etti." Sonra bana döndü. "Vanessa asla bırakmaz."

Dara ifadesini verdikten sonra yanımdaki sandalyeye oturdu ve elimi sıkıca tutup, "Nasıldım?" diye fısıldadı.

"Tam bir profesyonel gibiydin," dedim ve bu doğruydu. Wade Preston çapraz sorgusunda dişe dokunacak hiçbir şey yapamadı. Her yola başvuruyor ama havanda su dövüyordu.

"Pratik yaptım. Bütün gece ayaktaydım, çakralarımı ayarladım."

"Belli oluyor." Neden bahsettiği hakkında hiçbir fikrim yok. Ona, manyetik bileziğine, ilaç torbası olarak kullandığı kese kolyesine, iyileştirici kristallerine göz attım. Bazen Zoe'nin nasıl o şekilde büyüyebildiğine hayret ediyordum.

Öte yandan, benim için de aynı şeyi söylemek mümkündü.

"Keşke annem seni tanıyabilseydi," diye fısıldadım ona. Asıl söylemek istediğim, *'Benim annemin yüreğinin seninkinin yarısı büyüklüğünde bile olmasına razıydım,'* demek istiyordum.

Tüp bebek kliniğinin müdürü Dr. Anne Fourchette, bir süt kasası dolusu dosyayla geldi. Zoe ile Max'ın tıbbi kayıtlarını yanında getirmiş. Avukatlar için çoğaltılan kopyalar mübaşir tarafından ilgililere dağıtıldı. Beyaz saçları siyah takımının yakasına

sürünüyor ve boynundaki zincirin ucunda çizgili okuma gözlüğü sallanıyordu.

"Baxterler'i 2005 yılından beri tanıyorum," dedi. "Bebek sahibi olma çalışmalarına ta o zaman başladılar."

"Onlara bu konuda sizin kliniğiniz mi yardımcı oldu?" diye sordu Angela.

"Evet. Tüp bebek uygulamasını biz yaptık."

"Tüp bebek tedavisine gelen çiftlere uygulanan prosedürü açıklayabilir misiniz?"

"Tıbbi tetkikler yaparak başlarız. Kısırlığın nedenlerini tespit etmek için bir sürü teste başvururuz, ardından bu nedenleri esas alarak bir tedavi programı belirleriz. Baxterlerin durumunda hem Max'ta hem de Zoe'de kısırlık sorunu vardı. Bu nedenle Max'ın spermlerini, Zoe'nin yumurtalarına teker teker enjekte etmek zorunda kaldık. Zoe, çok sayıda yumurta çıkarmak için haftalarca hormon tedavisi gördü. Bu yumurtalar çok hassas bir zamanda alınıp Max'ın spermleriyle döllendi. Örneğin birinci turda Zoe on beş yumurta üretti, sekizi başarıyla döllendi. Bu sekiz yumurtanın iki tanesi nakledilebilecek kadar iyi görünüyordu ve üç tanesi de daha sonra yapılacak bir turda uygulanmak üzere dondurulmaya uygundu."

"Nakledilebilecek kadar iyi görünmek ne demek?"

"Bazı embriyolar diğerlerine göre daha düzgün, daha uygundur."

"Belki birileri onlara güzel bir müzik çalıyordur veya minnet sözcükleri fısıldamıştır," diye mırıldandı Preston. Ona baktım ama tıbbi dosyaları inceler numarası yapıyordu.

"Politikamıza göre, her hastaya sadece iki, daha yaşlıysa üç embriyo naklediyoruz, çünkü sonuçta yediz gibi aşırı sayıda bebek sahibi olmalarını istemiyoruz. Daha sonra kullanılabilecek kadar iyi görünen başka embriyolar varsa onları da donduruyoruz."

"İyi olmayanları ne yapıyorsunuz?"

"Atılıyor," dedi doktor.

"Nasıl?"

"Bunlar tıbbi atık olarak yakılıyor."

"Zoe'nin son canlı nakil turunda ne oldu?"

Dr. Fourchette gözlüğünü burnuna kaydırdı. "Kırk yaşında hamile kaldı ve bebeği yirmi sekizinci haftaya kadar taşıdı fakat o aşamada bebek ölü doğdu."

"Bu işlemden sonra embriyo kalmış mıydı?"

"Evet, üç tane. Bunlar donduruldu."

"Bu embriyolar şu anda nerede?"

"Kliniğimde."

"Uygun durumdalar mı?"

"Onları çözünceye kadar bunu bilemeyiz. Olabilirler."

"Son işlemden sonra Zoe'yi en son ne zaman gördünüz?" diye sordu Angela.

"Embriyoları kullanma talebiyle kliniğe geldi. Kurallarımız gereğince eski kocasının yazılı onayı olmadan embriyoları ona veremeyeceğimizi açıkladım ona."

"Teşekkür ederim, başka sorum yok."

Wade parmaklarını davacı masasına vurdu, öldürücü darbeyi vurmadan önce doktoru tarttı. "İyi olmayan embriyoların atıldığını, yakıldığını söylediniz, Dr. Fourchette."

"Doğru."

"Yakılmak derken fiilen *yakıp* kül etmekten bahsediyoruz, değil mi?"

"Evet."

"Bu aslında..." Ayağa kalktı. "Bazen ölülerimize de yaptığımız işlem. Ölü yakmak. Öyle değil mi?"

"Doğru ama bu embriyolar insan değil."

"Yine de ölen bir insanla aynı muameleyi gördü. Onları tuvalete atıp sifonu çekmiyorsunuz, kül haline indirgiyorsunuz."

"Burada önemli bir şey belirteyim," dedi doktor. "Embriyoların yüzde altmış beşi aslında normal olmaktan uzak ve kendiliğinden ölüyor. Ayrıca bu davadaki iki taraf klinikle -başka şeylerin yanı sıra- nakle veya dondurmaya uygun olmayan embriyoların yakılmasını kabul eden bir anlaşma imzaladı."

Anlaşma kelimesi üzerine Wade Preston başını kaldırdı, Angela da önümde ayağa fırladı.

Yargıç O'Neill, Dr. Fourchette'ye doğru eğildi. "Pardon! Bir anlaşma mı var?"

Dr. Fourchette belgeyi uzattı. Yargıç anlaşmayı birkaç dakika sessizce inceledi. "Buna göre tarafların boşanması halinde kalan bütün embriyolar klinik tarafından yakılacak, Dr. Fourchette. Bu anlaşmanın gereği neden yerine getirilmedi?"

"Klinik Baxterler'in boşandığını bilmiyordu," dedi doktor basitçe. "Dava açılacağı zaman haberimiz oldu."

Yargıç başını kaldırdı. "Bu gelişme benim işimi çok kolaylaştırıyor elbette."

"Hayır!" dedi Zoe nefes nefese kalmış halde. Aynı anda Angela ile Wade Preston da ayağa fırlayarak itiraz ettiklerini bağırdı.

"Ara vermemiz lazım, sayın yargıç!" dedi Angela.

"Odanızda toplantı yapsak..." diye araya girdi Preston.

Yargıç O'Neill başını iki yana salladı. "Bana yeterince zaman kaybettirdiğinizi düşünüyorum. Avukatlar kürsüye yaklaşsın."

Zoe bedenini savurarak arkasına döndü. "Bunu yapamaz, değil mi? Bebeğimi teknik bir ayrıntı yüzünden kaybedemem."

"Şşşt..." dedim. Sadece onu sakinleştirmeye çalışmıyordum. Avukatlar hararetli bir tartışma içindeydi ve ben söylediklerini duyabilecek kadar yakındaydım.

"Avukatlar neden bu anlaşmadan haberdar değildi?" diye sordu yargıç.

"Müvekkilim bununla ilgili hiçbir şey söylemedi, sayın yargıç," diye cevap verdi Angela.

Preston atıldı. "Benimki de. Bir anlaşmanın varlığından bile haberim yoktu."

"Müvekkillerinizin ikisi de bunu imzalamış," dedi yargıç. "Bu akdin varlığını göz ardı edemem."

"O anlaşmanın imzalandığı zamandan beri koşullar değişti," diye karşı çıktı Preston.

"Ayrıca dava hukuku..."

Yargıç elini kaldırdı. "Bir gününüz var. Yarın sabah saat dokuzda bu anlaşmanın uygulanabilirliği konusunu görüşmek üzere toplanacağız."

Angela dehşete düşmüş gibiydi. "Ne?"

"Daha fazla zamana ihtiyacımız var," diye üsteledi Preston.

"Benim neye ihtiyacım var, biliyor musunuz?" diye gürledi yargıç. "Mahkeme salonuna gelmeden önce ev ödevlerini ciddiyetle yapan avukatlara ihtiyacım var! Temel anlaşma yasasını, hukuk fakültesinde birinci sınıf öğrencisinin bile kolayca halledebileceği bir konuyu buralara getirmeyen avukatlara ihtiyacım var. Zamanını daha iyi değerlendirebilecek, mızmızlanan, kavgacı avukatlaraysa hiç mi hiç ihtiyacım yok!"

Yargıç O'Neill yerinden kalkarken mübaşir bunu duyurmak için hamle taptı, böylece yargıcın öfkesinin manyetik bir artçı şokunu yemiş gibi hepimiz ayağa kalktık.

Angela adliye binasının üst katlarında küçük bir toplantı odası buldu ve Zoe, Dara, ben onun peşinden içeriye girdik.

"Konuş," diye emretti perişan haldeki Zoe'nin karşısına otururak.

"İkimiz de istiyorsak kliniğe embriyoların yok edilmesini emredemez, değil mi?" dedi Zoe hıçkırarak.

"Anlaşma anlaşmadır."

"Ama o bir onay formuydu. Anestezi alacaksanız ameliyata girmeden hemen önce size bir şeyler imzalatırlar ya... Onun gibi işte. Bütün istediğimiz bebek sahibi olmaktı. Değerlendirmeye alınabilmemiz için bütün kutuları işaretlememiz gerektiğini düşündüm."

Angela kaşlarını kaldırdı. "Yani bütün anlaşmayı okumadın mı?"

"Yirmi sayfaydı!"

Angela gözlerini yumdu ve başını salladı. "Çok iyi! Harika!"

"Bu durum yargıcın kararını ne kadar erteler?" diye sordum. "Gecikme embriyoları da etkileyebilir çünkü."

"İnanılmaz derecede hızlı hareket edebilir," dedi Angela. "Lanet olası anlaşmaya uyup yarın sabah dokuz 09:15'te işi bitirebilir. Bu ona kolay bir çıkış yolu sağlıyor, izleyebileceği yasal bir yol oluşturuyor. Ayrıca kararının Süleyman'ın kararıyla karşılaştırılması onun itibarını sarsmaz." Ayağa kalkıp evrak çantasını kaptı. "Ben gidiyorum. Yarın sabaha kadar yapmam gereken bir sürü iş var."

Kapıyı arkasından kapatırken Zoe yüzünü elleriyle örttü ve "Çok yaklaşmıştık," diye fısıldadı.

Dara eğilip kızının başını öptü. "Bir şeyler yemen lazım. Bu dünyada Oreo sandviç bisküvilerinin çözmeyeceği hiçbir şey yoktur." Bir yiyecek otomatı aramaya çıktı.

Ben de kendimi tamamen çaresiz hissederek Zoe'nin sırtına masaj yapmaya başladım. "Süleyman da kim?" diye sordum.

Zoe'nin boğazından küçük bir kahkaha yükseldi. "Ciddi misin?"

"Kim? Tanımam gereken ünlü bir avukat ya da politikacı mı?"

Gözlerini silerek doğruldu. "İncil'de bahsi geçen bir kral. Çok bilge. İki kadın bir bebekle kendisine geliyor ve ikisi de annenin kendisi olduğunu iddia ediyor. Süleyman kılıçla bebeği ortadan ikiye bölmeyi, böylece ikisinin de birer parçasına sahip olmasını teklif ediyor. Kadınlardan biri sinir krizi geçirip bebeği öldürmektense diğer kadına vermeyi tercih edeceğini söylüyor. Süleyman böylece gerçek annenin hangisi olduğunu anlıyor." Zoe duraksadı. "Ben de öyle yapardım, biliyor musun? Yakılmalarını önlemek için embriyoları Max'a vermeye razı olurdum." Gözlerini sildi. "Muhteşem bir anne olabilirdin, Vanessa."

"Sonuna kadar bitmiş sayılmaz," diye cevap verdim.

Öyle söylüyordum, çünkü Zoe'nin bunu duymaya ihtiyacı vardı.

Ama hiçbir zaman sahip olamadığım bir şeyi özlemeye başlamıştım bile.

Max

Ertesi sabah mutfağa indiğimde Wade Preston wafflenin üstüne şurup döküyordu. İyice dinlenmiş ve mükemmel görünüyordu oysa kendim için bunu söyleyemeyecektim. Gece beş dakika bile uyumamıştım. Ama Wade'nin hukuki araştırmalarını yaptıracağı elemanları vardı mutlaka; gece Leno'yu seyredip yatmıştı.

"Günaydın, Max," dedi. "Reid'e anlaşma hukukunu açıklıyordum. Gel ve otur."

Liddy üzerimden eğilip bir tabak koyarken mango ve nane kokusu burnuma doldu. Üstünde sabahlık vardı. Tüylerim diken diken oldu.

Wade'nin hukuki stratejisini neden benim yerime Reid'e anlattığını bir an için merak ettim.

"Yaşlı keçi anlaşma hükümlerine uymaya karar verirse, ülkedeki her kürtaj karşıtı grubu seferber edebilirim." diye devam etti Wade. "Aklınıza gelebilecek en büyük skandalın ortasında emekli olmak zorunda kalır. Nüfuzum olduğunu biliyor, bu nedenle kararını vermeden önce iyi düşüneceğine inanıyorum."

"Üstelik bu olayda kilise kurban durumuna düşerse biz çok sempatik konumda oluruz," dedi Reid.

Ona baktım. "Kilise değil."

"Efendim?" diye sordu Wade.

"Kilise değil. Ben. Bunlar *benim* embriyolarım. *Benim* doğmamış çocuklarım."

"Bak, Max..." Wade kahvesinden büyük bir yudum alırken kupasının üzerinden bana baktı. "Yargıç böyle konuştuğunu duymasa iyi olur. Burada *senin* hiçbir bağlantın yok. Bu bebeklerin kaderinde ağabeyinle karısına ait olmak yatıyor."

Eviye tarafında bir gürültü oldu. Liddy elindeki kaşığı düşürmüştü. Alıp bulaşıklığa koydu ve dönünce hepimizin kendisine baktığını gördü. "Giyinmem gerekiyor," deyip benimle göz göze gelmeden mutfaktan çıktı.

Wade konuşmaya devam ederken onun az önce durduğu yeri dolduran güneş ışığına baktım.

Vaiz Clive kayıptı. Mahkeme salonunda onun desteğinden yararlanabileceğim en önemli gün her zaman benim arkamda oturduğu yer dikkat çeken şekilde boş.

Zoe'nin de aynı şeyleri hissettiğini düşündüm. Çünkü saat 9:05, celse başladı ve Zoe'nin avukatı kayıp.

"Buradayım, buradayım!" diye bağırdı Angela Moretti telaşla çift kanatlı kapıdan girerken. Bluzu eteğinden çıkmış ve takımının altında lastik ayakkabılar var. Yanağında reçel ya da kan olabilecek bir leke var. "Benimkilerden biri arabanın CD çalarına pastırma tıkmış," diye açıkladı. "Geciktiğim için üzgünüm."

"İstediğiniz zaman başlayabilirsiniz, avukat hanım," dedi Yargıç O'Neill.

Angela evrak çantasını karıştırdı. Bir Sünger Bob boyama kitabı, *Hafif Yemekler Kitabı* ve bir de roman çıkardıktan sonra dava özetine ulaştı. "Baxterler'in imzaladığına benzer bir onay formunun fiilen uygulamaya konulduğu yalnızca bir tane dava var, sayın yargıç. Kass-Kass davasında iki taraf da boşanma durumunda embriyoların nasıl paylaşılacağı konusunda uzlaşma sağlanamadığı takdirde kliniğin

embriyoları atacağını belirten bir form imzaladı ve mahkeme o anlaşmayı onayladı. Mahkeme taraflar o zaman anlaşmaya bağlı kalmak istiyorduysa, yine yürürlüğe koyabileceklerini düşündü. Ancak ülkedeki embriyo bağışıyla ilgili davaların geri kalanında -ve bunlar çok yetersiz bir grup oluşturuyor- çoğunlukla üremeyi engellemek isteyen tarafın lehine karar alınmış. Davis-Davis davasında anne başlangıçta embriyoları istemiş fakat sonra onları bağışlamaya karar vermiş ve mahkeme de ebeveyn olmak istemeyen baba lehine karar verme eğilimi göstermiş. Mahkeme, bir anlaşma varsa bunu onaylayacağını, yoksa ebeveyn olmak isteyen tarafın haklarıyla olmak istemeyen tarafın haklarını dengelemeniz gerektiğini belirtmiş. Massachusetts'teki A. Z.-B. Z. davasındaysa doldurulan formlar boşanma veya ayrılma durumunda embriyoların kullanım hakkını kadına veriyordu. Formun kişinin boşanma sonrasında ürememe tercihinin gölgesinde kaldığını belirtmiş. Yani ortada bir akit olmasına rağmen imza anından sonra koşullar o kadar radikal derecede değişmiş ki anlaşmanın yürürlüğe konulması mantıklı olmayacakmış. Ayrıca mahkeme, kamu politikası olarak donörlerden birini istememesine rağmen ebeveyn olmaya zorlayacak bir anlaşmayı uygulamanın yanlış olduğuna hükmetmiş."

Angela ceketinin düğmesini ilikledi. "New Jersey'deki J. B.-M. B davasında da boşanma durumunda embriyoların yok edilmesi gerektiğini belirten bir anlaşma vardı. Boşanma olduğu zaman kadın bunların yok edilmesini isterken, eski koca durumun artık dinî inançlarını ve baba olma hakkını ihlal ettiğini söylemiş. Mahkeme anlaşmayı onaylamamış. Massachusetts'te olduğu gibi kamu politikasına aykırı olduğundan değil, embriyoların kullanımı veya yok edilmesi aşamasına gelinceye kadar fikir değiştirmeye hakkı olduğu için yapmış bunu. Anlaşmanın iki tarafın niyetini gösteren resmî ve çelişkisiz bir belge olması gerekiyordu ve bu durumda öyle olmadığı için mahkeme çocuk sahibi olmak istemeyen tarafın üstün olacağını, zira babanın gelecekte çocuk sahibi olabileceğini belirtmiş."

Angela dönüp Zoe'ye baktı. "O davalarla bu dava arasındaki fark, iki tarafın da embriyoları yok etmek istememesi, sayın yargıç. Farklı nedenlerle de olsa Zoe de, Max da onları istiyor. Fakat diğer davalarda olduğu gibi burada da uygulanabilecek bir genel tema var: Onay formunun imzalandığı zamandan beri koşullarda değişiklik olduysa -boşanma, yeniden evlenme ya da dinî inançlar yüzünden- anlaşma, yasal açıdan aynı derecede bağlayıcı olmuyor. Bugün iki taraf da embriyolara hayatta bir şans vermek isterken artık geçerliliği kalmayan bir anlaşmayı uygulamaya koymanız yalnızca kötü bir dava hukuku olur."

Mahkeme salonunun arka tarafında bir curcuna oldu. Dönünce Vaiz Clive'nin koridorda hızla ilerlediğini görüyorum. Yüzü, neredeyse takımı kadar beyaz. Wade ayağa kalkarken, Ben Benjamin'le benim aramda parmaklıklara dayandı.

"Onu batırabilirim," diye fısıldadı Clive.

"İlk defa Angela Moretti'nin söylediği şeylere katılıyoruz, sayın yargıç," diye başladı Wade.

Ben sandalyesinde vaize döndü. "Ciddi misiniz?"

Clive başıyla onayladı. Ben, ayağa kalkıp hâlâ konuşmakta olan Wade'ye doğru yürüdü.

"Aslında bu embriyoların yakılmaktansa, lezbiyen çifte verilmesinin tercih edilebileceğini düşünüyoruz..." Ben kulağına bir şeyler fısıldayınca Wade duraladı, sonra, "Ara verebilir miyiz, sayın yargıç?" diye sordu.

"Neler oluyor?" dedi Angela Moretti.

"Avukat arkadaşım ortaya Sayın Yargıç'ın kararını etkileyebilecek yeni kanıtlar çıktığını söylüyor."

Yargıç önce ona, sonra Angela'ya baktı. "On beş dakika..."

Mahkeme salonu boşalırken Wade, Angela Moretti'yi kenara çekip alçak sesle bir şeyler söylemeye koyuldu. Sonra bana doğru yürürken, "Kendimiz tasarlamış olsak daha iyi bir mucize atış yapamazdık," dedi.

"Neler oluyor?"

"Eski karın bir öğrenciye cinsel tacizde bulunmakla suçlanmak üzere. Ya da başka deyişle, gidip bebek arabası veya beşik alabilirsin. Hiçbir yargıç bir çocuğa cinsel tacizde bulunan birine bebek vermez. Biraz önce davayı kazandın."

Ben sadece söylediklerinin başını duymuştum. "Zoe böyle bir şeyi asla yapmaz. Doğru olamaz."

"Doğru olup olmadığı önemli değil. Önemli olan yargıcın duyması."

"Ama bu... Zoe işini kaybedebilir."

Wade elini sallayarak kaygılarımı geçiştirdi, sözlerimi sivrisinek gibi ezdi. "Sen ödüle bak, oğlum," dedi.

Zoe

"Lütfen bana daha önce Lucy Dubois diye bir kızın adını hiç duymadığını söyle," dedi Angela.

Aklıma uzun kızıl saçları, yenmiş tırnakları, kollarındaki basamak gibi yara izleriyle Lucy geldi. "Lucy iyi mi?"

"Bilmiyorum." Angela'nın sesi gergin çıkıyordu. "Bana söylemek istediğin bir şey var mı?"

Vanessa bir sandalye çekip yanıma oturdu. Geçen günkü toplantı odasındaydık ama şimdi yağmur yağıyordu. Pencerenin dışındaki dünya canlı ve bereketli görünüyordu; çimler o kadar yeşildi ki bakınca insanın gözleri acıyordu.

"Şiddetli depresyon geçirmekte olan bir öğrenci," diye açıkladı Vanessa, sonra koluma dokundu. "İki gün önce moralinin bozuk olduğunu söylememiş miydin?"

"Kendini öldürmekten bahsediyordu. Aman Tanrım! Öyle bir şey yapmadı, değil mi?"

Angela başını salladı. "Annesiyle babası seni cinsel tacizle suçluyor, Zoe."

Gözlerimi kırpıştırdım. Yanlış duyduğumdan emindim. "Pardon?"

"İki farklı olayda ona asıldığını söylüyorlar."

"Bu son derece saçma! İlişkimiz tamamen mesleki sınırlar içinde!" Vanessa'ya döndüm. "Anlat ona."

"Ciddi sorunları olan bir kız," dedi Vanessa. "Lucy'nin söylediği her şeyin kuşkuyla karşılanması gerekir."

"İşte bu nedenle, Grace Belliveau adında birinin Zoe ile kızı uygunsuz durumda gördüğünü belirten bir ifade imzalamış olması önemli hasar yaratacaktır."

Kemiklerimin içimde yüzdüğü sanısına kapıldım. "Grace Belliveau da kim?"

"Matematik öğretmeni," dedi Vanessa. "Onunla tanışmadığından eminim."

Gözümün önüne siyah kısa saçlı bir öğretmenin Lucy'le oldukça duygusal bir seansın sonunda başını odadan içeriye soktuğu an geldi. Benim elim Lucy'nin sırtındaydı ve yavaş yavaş daireler çizerek ovuşturuyordum.

'*Ama hıçkırarak ağlıyordu,*' demek istedim. '*Düşündüğünüz gibi değil!*'

Dört telli gitarda Barney'in tema şarkısını çalmıştım. Lucy'ye gerçeği bildiğimi, ben *onu* dışlamayayım diye beni dışladığını söylemiştim. Onu bırakmayacağımı söylemiştim. Asla.

"Kız ona eşcinsel olduğunu söylediğini iddia ediyor," dedi Angela.

"Daha neler!" Vanessa başını salladı. "Medyada çıkan bunca şeyden sonra bilmeyen kaldı mı? Bütün bunlar, Zoe hakkında buldukları her şey düzmece."

"Ona eşcinsel olduğumu söyledim," diye itiraf ettim. "Müzik

terapisti olarak yapman gereken en son şey bu -kendini terapiye dahil etmek- fakat Vaiz Clive'nin homoseksüellik hakkında söyledikleri onu çok üzmüştü. Yine intihardan bahsetmeye başlamıştı ve... Bilmiyorum. Belki kendi cinselliğini sorguladığını hissetmiştim ve bunun ailesinin destekleyeceği bir şey olmadığını düşünmüştüm. Saygı duyduğu birinin -benim gibi birinin- lezbiyen olup buna rağmen iyi bir insan olarak kalabileceğini öğrenmesinin ona yardımcı olabileceğini düşündüm. Kilisede dinlediği vaazlar yerine tutunabileceği bir dal olduğunu göstermek istedim."

"Clive Lincoln'un kilisesine mi gidiyor?" diye sordu Angela.

"Evet," dedi Vanessa.

"Eh, en azından Vaiz Clive'nin haberi nereden bulduğu konusundaki gizem çözüldü."

"Bu suçlama henüz açıklanmadı, öyle mi?" diye sordu Vanessa.

"Açıklanmadı. Ayrıca bir de sürprizim var. Wade, aileyi suçlamayı gizli tutmaya *ikna* edebileceğini söylüyor. Lucy'nin ailesinden biri danışmak için vaize gitmiş olmalı. Hatta belki Lucy'yi de götürdü."

'*Erkek değil,*' demişti.

Bir kızdı.

Yoksa benden mi bahsediyordu? Bana olan bağlılığı dostluktan öte bir hale mi gelmişti? Ailesi tarafından yanlış anlaşılan bir şey mi söylemişti? Bir şarkı mı söylemişti? Bir şeyler mi yazmıştı?

Yoksa Lucy hiçbir şey yapmamış da sonunda ortaya çıkacak gücü bulmuş ve... Ve ailesi bunu çarpıtarak daha kolay kabullenecekleri bir yalan haline mi dönüştürmüştü?

"Annesi nasıl biri?" diye sordu Angela.

Vanessa başını kaldırdı. "Ezik biri. Kocası ne derse onu yapıyor. Adamla tanışmadım."

"Lucy'nin kardeşi var mı?"

"Ortaokulda okuyan üç küçük kardeşi var," dedi Vanessa. "An-

nesinin ikinci evliliği anladığım kadarıyla. Biyolojik babası, Lucy bebekken ölmüş."

Ona döndüm. "Bana inanıyorsun, değil mi? O şeyi asla yapmayacağımı biliyorsun. "

"Ben sana inanıyorum," dedi Angela. "Belki yargıç da inanacaktır. Fakat o aşamaya gelinceye kadar mahkemede yerden yere vurulacaksın, Zoe. Bu iddia bütün gazetelere çıkacak. Ayrıca dava lehimize sonuçlansa bile herkesin aklında o suçlama kalacak."

Yerimden kalktım. "Lucy'yle konuşmam gerek. Ona yalnızca..."

"Onun yanına bile yaklaşmanı istemiyorum," diye bağırdı Angela. "Böyle bir şey yaparsan Wade'nin ne kadar eğleneceğini tahmin edebiliyor musun?"

Sesimi kesip yerime oturdum.

"Düşünmen gereken birçok şey var Zoe," dedi Angela. "Embriyoları alabilirsin ama bu mesleğine mal olabilir."

Angela davaya devam edilmeden önce bu yeni bilgiyi sindirmek için bir gün talep etti. Annem, Vanessa ve otoparka yine kapıcının asansörüyle indik. Ama bu kez karşı tarafı atlattığımızı düşünmek yerine gizlenir gibiydik.

Dışarı çıkınca annem bana "Benimle biraz yürü," dedi.

Adliye binasının arka tarafındaki servis alanının yakınındaydık. Vanessa'ya onunla arabada buluşacağımı söyledim ve annemin peşinden bir çöp konteynerine doğru yürüdüm.

Kılıfa geçirilmiş sosise benzemelerine yol açan yazlık elbiseler giymiş iki kadın sigara içiyordu. "Dwayne tam bir pislik," dedi bir tanesi. "Geri döndüğü zaman gidip göle atlamasını söyle ona."

"Affedersiniz," dedi annem. "Biraz özel konuşmamız gerekiyor."

Kadınlar anneme delirmiş gibi baktı ama sonunda bizi yalnız bıraktı.

"İkimiz de seyahat acentesinde çalışırken Hudd Sloane'den bin dolar az maaş aldığımı keşfettiğim zamanı hatırlıyor musun?" diye sordu bana.

"Hayal meyal," dedim. O zaman on iki yaşındaydım ama annemin, 'Sendika bir kişiden oluşsa da grev grevdir!' dediğini hatırlıyordum.

"Peki, kreş sınıfında *If I Ran the Circus* okunduğunda ne yaptığımı ve hayvanlara zulüm konusunda verdiği mesajla nasıl mücadele ettiğimi de hatırlıyor musun?"

"Evet."

"Kadın aday söz konusu olduğu zaman politik olarak kampanya yapmaya gelince, elime pankart alıp çıkacak ilk kişi olduğumu da biliyorsun," diye ekledi.

"Evet, biliyorum."

"Bunları sana anlatıyorum, çünkü mücadeleci biri olduğumu hatırlamanı istiyorum."

"Wade Preston'un oyununu kabul etmem gerektiğini düşünüyorsun."

Annem başını salladı. "Aslında bu işin peşini bırakman gerektiğini düşünüyorum, Zoe."

Ona bakakaldım. "Yani genç bir kızın ailesinin benim hakkımda yalanlar yaymasına izin vermemi istiyorsun. Hiçbir şey yapmadan..."

"Hayır! Seni ve senin için en iyi olanı düşünüyorum. Küçük bir yerleşimdeki insanlar olayları hatırlar. Hatta Rhode Island öyle davranıyor, tatlım. Doğru hatırlamaları da gerekmiyor onlara göre. Senin sınıfında okuyan bir çocuğun annesinin babanın metresiyle yataktayken kalp krizinden öldüğüne inandığını hatırlıyorum."

"Babamın metresi mi vardı?" dedim şaşkınlıkla.

"Hayır. Mesele o değil. Ama kadın bundan son derece emindi, çünkü öyle hatırlıyordu. Ve o kıza ağlarken sarılmakta son derece

haklı olsan da o kızı gerçekten anlayıp ona bütün hayatı boyunca şefkat gösteren tek kişi olsan da toplumdaki insanlar bunu hatırlamayacak. Yıllar sonra sen hâlâ öğrencilerinden biriyle fazla yakınlaşmakla suçlanan biri olacaksın." Annem bana sarıldı. "Embriyoları Max'a ver. Hayatına devam et. Birlikte çocuk sahibi olabileceğiniz harika bir partnerin olacak. Müziğin olacak."

Anneme arkamı dönerken gözümden bir damla yaşın süzüldüğünü hissettim. "Ne yapacağımı bilmiyorum."

Annem buruk bir gülümsemeyle baktı bana. "Oyun bitmeden uzaklaşan sen olursan asla kaybetmiş sayılmazsın."

Lucy'nin de aynen öyle diyeceğini düşündüm.

Vanessa eve doğru değil, Judith Burnu Feneri'ne doğru sürdü arabayı. Oraya varınca ayakkabılarımızı çıkarttık ve çim bir halının üstünde yürüdük. Tatil yapan yaşlı bir çiftin fotoğrafını çektik. Güneşten korunmak için gözlerimize siper yaparak feribotun Block Adası'ndan geldiğini mi yoksa oraya gittiğini mi anlamaya çalıştık. Yandaki parkta banka oturup el ele tutuştuk. Bir kadın bizi görünce kaşlarını çatıp ters yöne döndü.

"Sana bir şey söylemem gerekiyor," dedi Vanessa sonunda.

"Evlat edinebileceğimizi mi söyleyeceksin?" diye tahmin yürüttüm.

Aklından geçenlerin bu konuyla hiç ilgisi yokmuş gibi başını yana eğdi. "Tanık kürsüsünde yalan söyledim."

"Biliyorum. Ben de oradaydım, hatırlıyor musun?"

"İntihar girişimi konusunda değil. O konuda da yalan söyledim ama... Psikiyatri koğuşunda olmamın nedeni hakkında yalan söyledim." Bana baktı. "Bir ilişki bitmişti dedim. Bu aslında yarı doğru galiba. Bu bir ilişkiydi ama profesyonel bir ilişkiydi."

"Anlamıyorum..."

"Maine'deki bir özel okulda danışmandım. Aynı zamanda çim

hokeyi koçuydum. Takım, rakip akademiye karşı büyük bir maç kazanınca kutlama yapmak amacıyla çocukları yemeğe çağırdım. Evi okuldan ücretli izin alıp İtalya'daki ailesinin yanına giden bir öğretmenden kiralamıştım. Yeni taşınmıştım ve bulaşık makinesi deterjanı ya da kâğıt havlu gibi şeylerin nerede olduğunu bulamıyordum. Kızlardan birkaçı dolaşırken bodruma indi ve orada bir şarap mahzeni buldu. Anlaşılan biri şarabı açıp içmiş ve takım arkadaşlarından biri bunu müdüre söylemiş. Adama kızların aşağıda ne yaptığı konusunda hiçbir fikrim olmadığını, evde şarap mahzeni olduğunu bile bilmediğimi söylememe rağmen bana tercih yapmamı söyledi. Ya herkesin önünde kovulacaktım ya da sessizce istifa edecektim." Başını kaldırıp bana baktı. "Ben de öyle yaptım. Ve her anından nefret ettim. Benim suçum olmayan, kaza sayılabilecek bir şey yüzünden cezalandırılmak çok ağırıma gitti. Bu yüzden o kadar derin bir depresyona girdim. O ânı daha fazla yaşayamayacağımı anlamam için neredeyse kendimi öldürmem gerekecekti. Olanları değiştiremezdim, o kızların söylediklerini değiştiremezdim ve hayatımın sonuna kadar ne zaman geri gelip beni bulacağını merak ederek yaşayamazdım." Elini uzatıp saçımı kulağımın arkasına attı. "Mesleğini elinden almalarına izin verme. Eğer bu mücadele edip karşılık vermen anlamına geliyorsa öyle yap. Fakat Wade Preston'un sessiz kalmasına karşılık embriyoları vermek anlamına gelecekse, buna da anlayış göstereceğimi bilmeni istiyorum." Gülümsedi. "Sen ve ben zaten bir aileyiz. Çocuklu ya da çocuksuz."

Başımı kaldırıp fenere baktım. Yanımızda binanın 1810 yılında yapıldığını, 1815 kasırgasından sonra daha sağlam ve büyük bir şekilde bu kez taştan tekrar inşa edildiğini belirten bir plaket vardı. Fenere rağmen gemi kazaları yaşanmaya devam etmişti.

Güvence göreli bir kavram. Kıyıya onu ayağınızın altında hissedecek kadar yaklaşabilir, sonra bir anda kayaların arasında paramparça olabilirsiniz.

Bebeğimi yirmi sekizinci haftada kaybettikten sonra, hastaneden müzik olmayan bir eve döndükten sonra bir telefon aldım.

"Bayan Baxter'le mi görüşüyorum?" diye sordu bir kadın.

Artık kim olduğumdan emin değildim ama doğruladım.

"Daniel burada. Oğlunuz sizi bekliyor."

İlkinde bunun kötü bir şaka olduğunu sandım. Ahizeyi odanın karşı tarafına fırlattım ve hemen ardından tekrar çalınca telefonu fişten çektim. Max işten eve geldiğinde o şekilde buldu ve sorunca omuz silktim. Ne olduğunu bilmediğimi söyledim.

Ertesi gün bir telefon daha geldi. "Bayan Baxter, lütfen. Daniel bekliyor."

Gerçekten bu kadar kolay mıydı? Yapmadığım tek hareketi tamamlayarak -oğlumu bularak- başka bir evrene gidebilir miydim? Bıraktığımız yerden devam edebilir miydik? Adresi istedim ve o gün öğleden sonra eve döndüğümden beri ilk kez giyindim. Anahtarları ve çantamı buldum. Arabaya binip gittim.

Binanın önündeki beyaz sütunları, muhteşem merdivenleri hayranlıkla seyrettim. Yuvarlak araba yoluna park ettim. Simsiyahtım ve yavaş yavaş içeri girdim.

"Bayan Baxter olmalısınız?" dedi resepsiyondaki kadın.

"Daniel," dedim. Oğlumun adı dudaklarımda bir şeker kadar yumuşak ve dolgundu. Bonbon şekeri gibi. "Buraya Daniel için geldim."

Kadın arkadaki odaya gitti ve biraz sonra küçük bir karton kutuyla döndü. "İşte. Başınız sağ olsun."

Saat kutusundan büyük değildi ve ona uzanamadım. Kutuya dokunursam bayılabileceğimi düşünüyordum.

Fakat sonra kadın kutuyu uzattı ve ellerimin o şeyi sardığını gördüm. '*Teşekkür ederim,*' dediğimi duydum. Sanki başından beri bunu istemiştim.

Birkaç yıldan beri Reid'le Liddy'nin evine gitmemiştim. Ön bahçede bir renk cümbüşü vardı. Çoğunlukla gül. Max'ın eseri.

Çimlerin üstünde beyaza boyanmış ve kenarından bir mücevher hırsızı kadar sinsice günebakan çiçeği yükselen yeni bir çardak vardı. Max'ın hurda kamyoneti güzel bir Lexus'un arkasına park etmişti.

Kapıyı Liddy açtı ve dili tutulmuş gibi bana baktı.

Gözlerinin ve ağzının kenarlarında ince çizgiler vardı. Yorgun görünüyordu.

Ona sormak geldi içimden: *Mutlu musun? Neye karıştığını biliyor musun?*

Ama bunların yerine sadece, "Max'la konuşabilir miyim?" dedim.

Liddy başını salladı ve biraz sonra Max geldi. Üstünde mahkemede giydiği gömlek vardı ama kravatsızdı. Altına da kot pantolon giymişti. Bu durum işimi kolaylaştırıyordu; eski Max'la konuşuyormuşum gibi davranabilirdim.

"İçeri gelmek ister misin?" diye sordu bana.

Arkada bir yerde Reid ile Liddy'nin gölgelerinin süzüldüğünü gördüm. Yapmak istediğim son şey o eve girmekti.

"Belki oraya gidebiliriz..." dedim çardağı işaret ederek.

Max verandaya çıktı ve yalınayak olarak peşimden ahşap çardağa geldi. Basamaklara oturdum. "Ben yapmadım," dedim.

Max'ın omzu omzuma değiyordu. Gömleğinin kumaşından teninin sıcaklığını hissedebiliyordum.

"Biliyorum."

Gözlerimi sildim. "Önce oğlumu kaybettim. Sonra seni kaybettim. Şimdi de o embriyoları ve büyük olasılıkla işimi kaybetmek durumundayım." Başımı salladım. "Geriye hiçbir şey kalmayacak."

"Zoe..."

"Al onları. Embriyoları al. Sadece... Bana burada biteceğine söz ver. Avukatlarının Lucy'i mahkemeye çıkarmasını engelleyeceğine söz ver."

Max başını önüne eğdi. Dua mı ediyordu, ağlıyor muydu, yoksa ikisini birden mi yapıyordu, bilmiyorum.

"Sana söz veriyorum," dedi.

"Peki." Avuçlarımla dizlerimi ovdum ve ayağa kalktım. Arkamdan Max'ın seslendiğini duymama rağmen hızlı adımlarla arabama yürüdüm. Onu duymazdan geldim. Arabaya bindim ve geri geri çıkarak posta kutusunun yakınına park ettim. Oradan göremesem de Max'ın içeri girip haberi Reid ile Liddy'ye verişini kafamda canlandırabiliyordum. Onların kucaklaştığını hayal ediyordum.

Gökyüzündeki bütün yıldızlar düştü ve arabamın üstüne yağdı. Hiç tanıyamayacağım o çocukların kaybı, kaburgalarımın arasında bir kılıç darbesi gibiydi.

Vanessa beni bekliyordu ama hemen eve dönmedim. Onun yerine arabayla amaçsızca sağa sola döndüm ve sonunda kendimi T. F. Green Havaalanı'nın arkasındaki bir arazide buldum. Bu arazinin ötesinde geceleri uçaklar uçuyordu. Karanlıkta arabanın kaportasına uzanıp sırtımı ön cama yasladım ve jetlerin yeri göğü imleterek piste inişlerini izledim. O kadar yakından geçiyorlardı ki uzansam karınlarına dokunabilirmişim gibiydi. Çıkardıkları ses sağır edici düzeydeydi. Düşüncelerimi ve ağlayışımı duyamıyordum ve bu mükemmel bir şeydi.

Öyleyse arabanın bagajından gitarımı almamın anlamı yoktu. Okulda Lucy'e öğretmek için kullandığım gitardı bu. Onu bir süreliğine Lucy'ye vermeyi planlamıştım.

Ne söylediğini merak ediyordum. Acaba bu iddia onun kim olduğuyla ailesinin olmasını istediği kişi arasındaki mesafe nedeniyle mi oluşmuştu? Tamamen yanılmış ve yorumlarını yanlış mı değerlendirmiştim? Belki cinselliğini sorgulamıyordu; belki de bu, mahkeme nedeniyle kapıldığım bir düşünceydi ve Lucy'nin oluşturduğu siyah tuvalin üstüne aslında kendi düşüncelerimi çizmiştim.

İnip gitarı aldım, kutusundan çıkarttım ve tekrar arabanın kaputuna oturdum. Parmaklarım klavyeye yerleşti, perdeleri eski bir

sevgilinin teninde dolaşır gibi tembel tembel okşadı. Sağ elim tellerde gezinmeye başladı. Ama tellerin arasında sıkışmış parlak, çırpınan bir şey var. Ses deliğine düşmemesi için yavaşça çıkarttım onu.

'A Horse With No Name' şarkısının notası. Benim el yazımla. Notayı o şarkıyı öğrendiğimiz gün Lucy'e vermiştim. Arkasına yeşil gazlı kalemle beş paralel çizgi çizilmiş. Nota çizgileri. Üst ölçü çizgisini tren rayı gibi iki eğik çizgi kesiyor.

Lucy'nin bana ne zaman bıraktığını bilmiyorum ama bu bir mesaj. Bütün müzikal simgeler arasında duraklama işaretini seçmiş.

Duraklama, müzikte ara demektir.

Zamanın hesaplanmadığı kısa, sessiz bir duraksamadır.

Ve bir noktada, maestro karar verdiği zaman müzik devam eder.

Max

Ertesi sabah mahkemede Angela Moretti'nin yüzü ıstakoz kıskacı kadar sıkı ve gergindi.

"Müvekkilim itirazını geri çekiyor, sayın yargıç," dedi. "Embriyoların anlaşmada belirtildiği gibi yok edilmemesini ve Max Baxter'in velayetine verilmesini talep ediyoruz."

Mahkeme salonunda alkış sesleri yükseldi. Ben dönüp bana sırıtınca içimden kusmak geldi.

Dün geceden beri öyle hissediyordum kendimi aslında. Zoe hızla garajın önündeki yoldan çıkınca başladı. Evin içine girip ışıklar bir anda çok parlak gelince gözlerimi kırpıştırdım ve Liddy ile Reid'e Zoe'nin pes edeceğini söyledim.

Reid hemen Liddy'i kollarına aldı ve onunla giriş holünde dans etmeye başladı. "Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?" diye sordu sırıtarak. "Biliyor musun?"

Ben de o anda anladım zaten. Benim sessizce oturup Liddy'nin

içinde bebeğimle giderek büyümesini seyretmek zorunda kalmam anlamına geliyordu bu. Reid doğuma girerken bekleme salonunda dolanmakla yetinmem gerekecekti. Reid'le Liddy bebeklerine âşık olurken bir fazlalık olarak onları izlemek zorunda kalacaktım.

Ama Liddy son derece mutlu görünüyordu. Hamile değildi ve şimdiden yanaklarında bir parıltı, saçlarında parlaklık vardı.

"Bu özel bir şey gerektiriyor," dedi Reid ve beni Liddy'yle yalnız bırakıp gitti.

Ona doğru bir adım attım. "Gerçekten bunu mu istiyorsun?" diye fısıldadım. Reid geri gelince birbirimizden uzaklaştık. "Tebrik ederim, kardeşim," dedim ve onu yanağını öptüm.

Reid'in elinde hâlâ köpürmekte olan açık bir şişe şampanyayla iki bardak vardı. Cebine de bir şişe kök birası koymuştu. Biranın benim için olduğu belliydi. "Hepsini iç," dedi Liddy'e. "Bundan sonra sadece soya karışımı ve folik asit olacak." Bana da biramı uzattı ve "Şimdi kadeh tokuşturalım derim. Muhteşem müstakbel anneye!"

Onun şerefine içtim. Nasıl içmeseydim?

"Wade'ye," dedi Reid kadehini tekrar kaldırarak. "Lucy'ye!"

Kafam karışarak Reid'e baktım. "Lucy kim?"

"Clive Clinton'un üvey çocuğu," dedi Reid. "Zoe oynaşmak için kesinlikle yanlış kız seçmiş."

Şampanyasının tamamını içti ama ben şişeyi kaldırmadım. Merdivenin alt basamağına bırakıp ön kapıdan dışarı çıkmak üzere döndüm. "Hava almam lazım," dedim.

"Ben de geleyim..." Liddy bana doğru bir adım attı ama elimi kaldırdım. Görmeyen gözlerle birkaç dakika önce Zoe'yle oturduğum çardağa doğru yürüdüm.

Vaiz Clive'nin karısıyla yüzlerce kez karşılaşmıştım. Sahnede onunla birlikte durup şarkı söyleyen üç kızını da tanıyordum. Hiçbiri lisede okuyacak kadar büyük değildi ve hiçbirinin adının Lucy olmadığını biliyordum.

Ama bir çocuk daha vardı. Ailenin, vaazlara katlanmak zorunda kalan ve hiçbir zaman cemaate katılmayan yüz karası. Eğer üvey kızıysa, soyadı Clive'den farklı olabilirdi. Zoe'nin onunla vaiz arasında bağlantı kurmaması gayet normaldi.

Kız gerçekten eşcinsel olmaktan kaygılandığı için mi Zoe'ye gitmişti? Annesine ve üvey babasına söylemeye çalışmış mıydı? Clive bütün bunları duyunca -diğer yorumlar *kendisini* kötü durumda bırakacağı için- Zoe'nin kızı kendi hayat tarzına çekmeye çalıştığını mı varsaymıştı?

Yoksa Vaiz Clive, mahkemede koza ihtiyacımız olduğunu, kazanılacak bir zaferin her gün vaaz ettiği inançlar açısından ne kadar anlamlı olacağını bilerek bu suçlamayı üvey kızından zorla mı almıştı? Ben kazanayım diye -*kendisi* kazansın diye- onu kurban mı etmişti?

Başımı ellerimin arasına alıp oturdum ve bunu çözmeye çalıştım. Sonunda suçlamanın nasıl ortaya çıktığının hiç önemli olmadığını anladım.

Önemli olan çıkmasıydı.

Yargıç O'Neill, savunma masasında gözleri masanın ellerinin arasında kalan ahşabına sabitlenmiş halde oturan Zoe'ye baktı. "Bunu baskı altında kalmadan ve isteyerek mi yapıyorsunuz, Bayan Baxter?" dedi.

Zoe cevap vermedi.

Arkasındaki Vanessa elini onun omzuna koydu. Bu çok küçük bir hareketti ama bana onları marketin otoparkında ilk kez birlikte gördüğüm günü hatırlatmıştı. Sevdiğiniz birine alışkanlıkla sunduğunuz bir rahatlatma jestiydi bu.

"Böyle olmasını istiyor musunuz, Bayan Baxter?" diye sordu bu kez yargıç.

Zoe yavaşça başını kaldırdı. "İstemiyorum ama yapacağım."

Önceki akşam çardakta bir saat kadar kaldıktan sonra bir hayalet gördüm. Bir hatıra gibi çimlerin üstünde hareket etti, ağaçların arasından geçti. Bana seslendiğini sandım.

"Max..." dedi Liddy tekrar ve uyandım.

"Burada uyuyamazsın. Donarak ölürsün." Yanıma oturdu. Pamuklu geceliği bulut gibi dalgalanıyordu.

"İçeride ne yapıyorsunuz, bebek isimleri kitaplarına mı bakıyorsunuz?" diye sordum.

"Hayır," dedi Liddy gökyüzüne bakarak. "Düşünüyordum da..."

"Düşünecek ne var? Haberler iyi."

Liddy gülümser gibi oldu. "Hıristiyanlığın ilkeleri deyiminin anlamı bu, biliyorsun. İsa'yla ilgili müjdeyi yaymak."

"Bana izin ver," diyerek ayağa kalktım. "İncil dersi dinleyecek halde değilim."

Ben konuşmamışım gibi devam etti. "İncil'deki en büyük emrin ne olduğunu biliyorsun, değil mi? Komşunu kendin gibi sev."

"Çok iyi," dedim yüzümü ekşiterek. "Öğrendiğim çok iyi oldu."

"İsa ayırım yapmadı, Max. Komşularımızın yüzde doksan sekizini sevmemiz gerektiğini, yüksek sesle müzik çalan veya sürekli olarak arabasıyla çimlerimizi ezen veya Ralph Nader'e oy veren veya baştan ayağa dövme yaptıran insanlardan nefret etmemizin serbest olduğunu söylemedi. Köpeği güngüzeli çiçeklerimi yiyen adamı sevmek istemediğim günler olabilir ama İsa seçeneğim olmadığını söylüyor." Elini uzatınca tutup onu ayağa kaldırdım. "Koşullar varsa, sevgi gerçek sevgi değildir. İşte bunları düşünüyordum."

Birleşmiş ellerimize baktım ve "Ne yapacağımı bilmiyorum, Liddy," diye itiraf ettim.

"Tabii ki biliyorsun. Doğru olanı yapacaksın."

İroniye bakın ki yine bir protokol imzalamamız gerekiyordu. Clive'nin elde ettiği bilginin gelecekte davacı ya da kilise tarafından açıklanmayacağı veya herhangi birisiyle tartışılmayacağı maddeleri eklendi. Vaiz Clive, Wade Preston'un çizgili kâğıda yazdığı koşulları imzaladı. Yargıç gözden geçirdi ve beni donmuş üç embriyonun tek vasisi tayin etti.

O aşamaya gelindiğinde salonda kimse kalmamıştı. Herkes dışarıda binanın önündeki merdivenlere çıkıp gülümsememi ve mahkemenin sonucu için Tanrı'ya teşekkür etmemi bekliyordu.

Wade sırıtarak. "Galiba burada işim bitti," dedi.

"Onlar artık benim mi?" diye sordum. "Yüzde yüz yasal olarak benim mi?"

"Evet," dedi Wade. "Onlarla istediğini yapabilirsin."

Zoe hâlâ savunma masasında oturuyordu. Annesi, avukatı ve Vanessa'nın arasında bir çiçeğin başı gibi duruyordu.

Angela ona bir kağıt mendil daha verdi. "Bir duvarı sıvamak için Max'ın kaç avukatı gereklidir?" diye sordu, Zoe'yi neşelendirmeye çalışarak. "Onları ne kadar sert fırlattığına bağlı."

Keşke başka şekilde yapabilseydim ama nasıl yapacağımı bilemiyordum. Wade'nin eline koz vermiş olurdum. İşin gerçeği, hiçbir zaman böyle olmasını istememiştim. Bir noktadan sonra konu politika, din ve hukuka dönüşmüştü. Bir noktadan sonra insanlar hakkında, Zoe ve ben ve bir zamanlar sahip olmak istediğimiz çocuklar hakkında olmaktan çıkmıştı.

Eski karıma doğru yürüdüm. Etrafındakiler açıldı ve kendimi Zoe'nin karşısında buldum.

"Zoe..." dedim. "Özür dilerim..."

Bana baktı. "Bunu söylediğin için sana müteşekkirim."

"Bitirmeme izin vermedin. Bütün bunları yaşamak zorunda kaldığın için özür dilemek istedim."

Vanessa bir adım daha yaklaştı Zoe'ye.

"İyi bir hayatları olacak," dedi Zoe. Bu daha çok soru gibi çıkmıştı ağzından. "Bunu sağlayacaksın, değil mi?"

Artık saklamadan ağlıyordu. Kendini tutmaya çalışırken titremiyordu. Onu kollarımın arasına alırdım ama bu ayrıcalığa başkası sahip.

"En iyisine sahip olacaklar," diye söz verdim ve ona, Wade Preston'un bana biraz önce verdiği yasal belgeyi uzattım. "Bu nedenle de onları sana teslim ediyorum."

Samantha

Altı yaşında olmasına rağmen Sammy'nin emin olduğu birçok şey var:

Fıstık ezmesinin, köpeği Ollie'nin onunla gerçek kelimelerle konuştuğu duygusunu yarattığını...

Geceleri doldurulmuş hayvanlarının canlandığını, o uyurken yatağının etrafında hareket ettiğini...

Dünyada kendini en güvende hissettiği yerin Zoe Anne'nin kollarının arası olduğunu...

Bir keresinde Ness Anne'nin omzunda gezerken gerçekten güneşe dokunduğunu, bundan emin olduğunu çünkü sonra başparmağının su topladığını...

Doktorun muayenehanesinde iğne olmaktan, benzin kokusundan ve sosisin tadından nefret, nefret, nefret ettiğini...

Parlaklığı kim icat ettiyse kesinlikle bela aradığını...

Adının tamamını yazabildiğini, uzun halini bile yazmayı bildiğini...

Annie Yu'nun dünyadaki en iyi arkadaşı olduğunu...

Bebekleri aslında leyleklerin getirmediğini ama dürüst olmak gerekirse, Annie Yu'nun aslında nasıl olduğu hakkındaki açıklamasına da inanmadığını...

Sucuklu sandviçlerin ekmeğin kabuğu çıkarılınca daha güzel olduğunu...

Yılın en güzel gününün karın yağdığı ilk gün olduğunu...

Babasının iki değişik gül ağacından dallar kesip birbirine doladığını, yazın çiçekler çıkınca dünyadaki bütün güllerden farklı olacağını ve ona Samantha'nın adını vereceğini...

Babası Liddy'yle evlendiği zaman Samantha'nın çiçekçi kız olacağını... (Liddy önceki hafta mutfak masasının altında battaniyelerle kale yaparken bu konuda söz vermişti. Sammy'nin babası daha sormamıştı ve acaba ne bekliyordu?)

Mikrodalga fırına kremalı şeker koymanın iyi bir fikir olmadığını...

Jack LeMar anneleri kış konserine geldiğinde onunla alay ettiği zaman Sammy ona çok aptal olduğunu, M&M'lerin aslında W olduğunu sandığını söyleyince annelerinin kahkahalarla güldüğünü...

Ness Anne'nin diş perisi olduğunu, çünkü onu gizlice gözetlediğini...

Bir gün astronot veya artistik patinajcı olmak istediğini ya da ikisini birden olabileceğini...

Küvette suyun altında nefesini saçma denilecek kadar uzun süre tutabildiğini ve Annie Yu'ya denizkızına dönüşmenin mümkün olup olmadığını soracağını...

Ağaçtan düşüp kolunu kırdığı ve hastanede kendine geldiği zaman anneleri ve babasının yatağının etrafında beklediğini...

İyi olduğuna çok sevindiklerinden ağaca tırmandığı için onu azarlamayı unuttuklarını...

Birçok çocuğun sadece bir annesi ve bir babası olduğunu ama kendisinin herkes gibi olmadığını...

Gerçekten dünyanın en şanslı çocuğu olduğunu...

Kesin olarak biliyordu.

eve dönüş şarkısı

Jodi Picoult

Onlarca dilde milyonlarca okurun sevgilisi.

Son 10 yılın tüm dünyada en çok okunan yazarı.

Çoğu eleştirmene göre 21. yüzyılın en etkili romancısı.

Jodi Picoult'tan çok tartışılacak bir öykü:
Eve Dönüş Şarkısı

Hayatınız bir film olsa, eve dönüş yolunda
hangi parça çalar?
Bütün dünya size cephe almışken...

Ellen DeGeneres'in yakın zamanda filme çekeceği Eve Dönüş Şarkısı, kimlik, aşk, evlilik ve aile kavramlarını daha önce kimsenin cesaret edemediği şekilde tartışıyor. Jodi Picoult, kendi hariç herkesten kaçan bir çocuğun hikayesini ruhumuza bilim ve edebiyat eşliğinde işliyor.

"Picoult yine bir şaheserle okurlarının karşısında. Bilim, aile ve ilişkiler üzerine bir destan bu."
—People

"Eve Dönüş Şarkısı insanların fikirlerini değiştirme gücüne sahip bir yazarın, ustalık dönemi işi."
—AfterEllen.com

"Picoult gay ve lezbiyen haklarına dair efsane bir roman kaleme almış."
—Booklist

25₺